

2019

Warszawa Warszawa 2019

Mały Rocznik Statystyczny Polski

Concise Statistical Yearbook of Poland

**Mały Rocznik
Statystyczny Polski**

Concise Statistical Yearbook
of Poland

2019

**Ministerstwo Edukacji Narodowej
zakwalifikowało niniejszą publikację do bibliotek
szkół ogólnokształcących i zawodowych**

This publication was approved by
the Ministry of National Education
for school libraries

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła
When publishing Statistics Poland data please indicate source

Publikacja dostępna na stronie internetowej
Publication available on the website
www.stat.gov.pl

ISSN 1640-3630

2019

Mały Rocznik Statystyczny Polski

Concise Statistical Yearbook of Poland

Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland

Warszawa Warsaw 2019

Komitet Redakcyjny Głównego Urzędu Statystycznego

Editorial Board of Statistics Poland

Przewodniczący, Redaktor Główny

President, Editor-in-Chief

Dominik Rozkrut

Członkowie

Members

Ewa Adach-Stankiewicz, Renata Bielak, Monika Bieniek, Mirosław Błażej, Maria Jeznach,
Ewa Kamińska-Gawryluk, Tomasz Klimanek, Liliana Kursa, Magdalena Mojsiewicz, Dominika Rogalińska,
Joanna Stańczak, Wojciech Szuchta, Katarzyna Walkowska, Małgorzata Węgliwska (sekretarz secretary),
Halina Woźniak, Agnieszka Zgierska, Małgorzata Żyra

OPRACOWANIE MERYTORYCZNE

CONTENT-RELATED WORKS

Główny Urząd Statystyczny, Departament Opracowań Statystycznych

Statistics Poland, Statistical Products Department

Zespół autorski

Editorial team

Dominika Borek, Krystyna Głowacka-Smolis, Justyna Gustyn, Anna Kozera, Joanna Kozłowska,
Elżbieta Lipowska, Marcin Marikin, Ewa Morytz-Balska, Eliza Rybak-Nguyen, Marcin Safader,
Urszula Wilczyńska, Anna Zielkowska, Maciej Zelechowski

pod kierunkiem

supervised by

Renaty Bielak

PRACE WYDAWNICZE

EDITORIAL WORKS

Zakład Wydawnictw Statystycznych

Statistical Publishing Establishment

Opracowanie redakcyjne i korekta

Editorial works and proof-reading

pod kierunkiem

supervised by

Bożeny Gorczycy

Opracowanie graficzne

Graphics

pod kierunkiem

supervised by

Lidii Motrenko-Makuch

Skład

Typesetting

pod kierunkiem

supervised by

Jolanty Mossakowskiej

Zdjęcie zamieszczone na okładce

Photograph on the cover

Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi (fot. Archiwum UMŁ)

Zakład Wydawnictw
Statystycznych

00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208

Informacje w sprawach sprzedaży publikacji — tel. (22) 608 32 10, 608 38 10
Zam. 157/2019. Nakład 1700

Przedmowa

Przekazuję Państwu sześćdziesiąte drugie wydanie Małego Rocznika Statystycznego Polski. Publikacja zawiera informacje statystyczne o poziomie życia ludności, sytuacji gospodarczej kraju oraz stanie środowiska naturalnego, z uwzględnieniem uwarunkowań przestrzennych. Uzupełnieniem danych dla Polski jest zestaw wybranych informacji z zakresu porównań międzynarodowych.

W porównaniu z poprzednią edycją Rocznika wprowadzono zmiany dotyczące m.in.:

- cen towarów i usług oraz sprzedaży detalicznej i hurtowej, w związku z zaprzestaniem obliczania wskaźników cen towarów i usług niekonsumpcyjnych,
- danych finansowych banków, które uwzględniają nowy międzynarodowy standard sprawozdawczości finansowej.

W obecnym wydaniu Rocznika uwzględniono nowe informacje, m.in. na temat wyborów do organów jednostek samorządu terytorialnego przeprowadzonych jesienią 2018 r. oraz wyborów do Parlamentu Europejskiego, które odbyły się w maju 2019 r.

Oddając do rąk Państwa Mały Rocznik Statystyczny Polski 2019, pragnę podziękować respondentom oraz gestorom źródeł administracyjnych za przekazywanie danych służących do opracowywania informacji statystycznych. Podziękowania kieruję również do osób i instytucji, które zgłaszając uwagi i propozycje dotyczące układu i treści Rocznika, wspierają rozwój publikacji statystycznych.

Jednocześnie serdecznie zachęcam Państwa do korzystania z innych opracowań Głównego Urzędu Statystycznego.

Prezes
Głównego Urzędu Statystycznego

dr Dominik Rozkrut

Preface

I am presenting you with the sixty-second edition of the Concise Statistical Yearbook of Poland. The publication contains statistical information on the living standard of the population, the condition of the Polish economy and the state of the natural environment, including spatial conditions. Data for Poland are supplemented with the selected information in the field of international comparisons.

As compared to the previous edition of the Yearbook, the following scope of information, among others, has been changed:

- prices of goods and services as well as retail and wholesale sales, due to the discontinuation of the calculation of price indices of non-consumer goods and services,
- financial data of banks, according to the new international financial reporting standard.

In the current edition of the Yearbook, new information, *inter alia*, on the elections to the local government carried out in the autumn of 2018 and the elections to the European Parliament that took place in May 2019, has been included.

With the Concise Statistical Yearbook of Poland 2019, I would like to express my gratitude to the respondents and keepers of administrative sources for providing data used to develop statistical information. I would also like to thank all the persons and institutions for submitting comments and proposals regarding the layout and content of the Yearbook, simultaneously supporting the development of statistical publications.

At the same time, I cordially invite you to use other studies of Statistics Poland.

President
Statistics Poland

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'D. Rozkrut', with a long, sweeping underline that extends to the left and then curves back to the right.

Dominik Rozkrut, Ph.D.

Spis treści

Przedmowa	
Uwagi ogólne	

Działy

1. Warunki naturalne i ochrona środowiska	
2. Organizacja państwa	
3. Wymiar sprawiedliwości	
4. Ludność. Wyznania religijne	
5. Rynek pracy	
6. Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych	
7. Handel i gastronomia. Ceny	
8. Infrastruktura komunalna i mieszkania	
9. Edukacja i wychowanie	
10. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	
11. Kultura. Turystyka. Sport	
12. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne	
13. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo	
14. Przemysł i budownictwo	
15. Transport. Poczta i telekomunikacja	
16. Handel zagraniczny	
17. Finanse	
18. Inwestycje. Środki trwałe	
19. Rachunki narodowe	
20. Podmioty gospodarki narodowej	
21. Przegląd międzynarodowy	

Tablice przeglądowe

I. Ważniejsze dane o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju	
II. Ważniejsze dane o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju w przeliczeniu na mieszkańca	
III. Ważniejsze dane o województwach w 2018 r.	
Źródła danych	
Spis tablic i wykresów	
Skorowidz alfabetyczny	

Contents

	Str. Page
Preface	5, 6
General notes	11, 14

Chapters

Environment and environmental protection	17
Organisation of the state	49
Justice	76
Population. Religious denominations	95
Labour market	117
Household income and consumption expenditure	138
Trade and catering. Prices	175
Municipal infrastructure and dwellings	187
Education	197
Health care and social welfare	218
Culture. Tourism. Sport	231
Science and technology. Information society	245
Agriculture, hunting and forestry. Fishing	259
Industry and construction	292
Transport. Post and telecommunications	312
Foreign trade	324
Finance	335
Investments. Fixed assets	377
National accounts	388
Entities of the national economy	404
International review	410

Review tables

Major data regarding the socio-economic situation of the country	452
Major data regarding the socio-economic situation of the country calculated per capita	470
Major data by voivodship in 2018	480
Sources of data	492
List of tables and charts	498
Index	518, 529

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

- Kreska (—) — zjawisko nie wystąpiło.
magnitude zero.
- Zero: (0) — zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit;
- (0,0) — zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.
- Kropka (.) — zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
data not available or not reliable.
- Znak x — wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
not applicable.
- Znak ♦ — oznacza, że dane dla Polski (porównania międzynarodowe) mogą się różnić zakresem od danych krajowych.
indicates that data for Poland (international comparisons) may differ in scope from domestic data.
- Znak Δ — oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnej do Rocznika, ust. 17 na str. 13.
categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 16.
- Znak # — oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
data should not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Official Statistics.
- „W tym” — oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
"Of which" — indicates that not all elements of the sum are given.

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

tys.	= tysiąc	W	= wat
mln	= milion		watt
mlrd	= miliard	kW	= kilowat
bn	= billion		kilowatt
zł	= złoty	kWh	= kilowatogodzina
PLN	= Polish zloty		kilowatt-hour
USD	= dolar amerykański	GWh	= gigawatogodzina
	United States dollar		gigawatt-hour
kpl.	= komplet	TWh	= terawatogodzina
			terawatt-hour
szt.	= sztuka	kJ	= kilodżul
pcs	= pieces		kilojoule
wol.	= wolumin	GJ	= gigadżul
vol.	= volume		gigajoule
g	= gram	PJ	= petadżul
	gram		petajoule
kg	= kilogram	mSv	= milisiwert
	kilogram		millisievert
dt	= decytona	°C	= stopień Celsusza
	deciton		centigrade
t	= tona	mmHg	= milimetr słupa rtęci
	tonne		millimetre of mercury
mm	= milimetr	s	= sekunda
	millimetre		second
cm	= centymetr	min	= minuta
	centimetre		minute
m	= metr	h	= godzina
	metre		hour
km	= kilometr	d	= doba
	kilometre	r.	= rok
cm ²	= centymetr kwadratowy	t·km	= tonokilometr
	square centimetre	tkm	= tonne-kilometre
m ²	= metr kwadratowy	pas	= pasażer
	square metre	pass	= passenger
ha	= hektar	pas·km	= pasażerokilometr
	hectare	pass·km	= passenger-kilometre
km ²	= kilometr kwadratowy	DWT	= tona nośności całkowitej ładunku
	square kilometre		i zapasów statku
l	= litr		dead weight tonne
	litre	GT	= pojemność brutto statku
hl	= hektolitr		gross tonnage
	hectolitre	NT	= pojemność netto statku
cm ³	= centymetr sześcienny		net tonnage
	cubic centimetre	p u	= powierzchnia użytkowa
m ³	= metr sześcienny	ceg	= cegła przeliczeniowa materiałów
	cubic metre		ściennych
dam ³	= dekametr sześcienny	brick	= standard brick unit expressing the
	cubic decametre		quantity of wall building materials
hm ³	= hektometr sześcienny	art.	= artykuł
	cubic hectometre	Art.	= article
km ³	= kilometr sześcienny	cd.	= ciąg dalszy
	cubic kilometre	cont.	= continued

dl.	= długość	Min.	= Ministerstwo
dok.	= dokończenie	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
cont.	= continued	PESEL	= Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności Common Electronic System of Population
k.	= koło (w pobliżu)	ISIC	= Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Rodzajów Działalności International Standard Industrial Classification of All Economic Activities
kl.	= klasa	PKB	= produkt krajowy brutto
kk	= Kodeks karny	GDP	= gross domestic product
kpk	= Kodeks postępowania karnego	SITC	= Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Handlu Standard International Trade Classification
kw	= Kodeks wykroczeń	EFTA	= Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu European Free Trade Association
M.	= morze	Eurostat	= Urząd Statystyczny Unii Europejskiej Statistical Office of the European Union
m.	= miasto	FAO	= Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Żywności i Rolnictwa Food and Agriculture Organization of the United Nations
m.st.	= miasto stołeczne	MOP	= Międzynarodowa Organizacja Pracy
nr (Nr)	= numer	ILO	= International Labour Organization
No.	= number	OECD	= Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju Organisation for Economic Co-operation and Development
O.	= ocean	ONZ	= Organizacja Narodów Zjednoczonych
ok.	= około	UN	= United Nations
approx.	= approximately	UE	= Unia Europejska
p.proc.	= punkt procentowy	EU	= European Union
pp	= percentage point	MFW	= Międzynarodowy Fundusz Walutowy
pkt	= punkt	IMF	= International Monetary Fund
poj.	= pojemność		
pow.	= powiat		
poz.	= pozycja		
szer.	= szerokość		
tabl.	= tablica		
ust.	= ustęp		
woj.	= województwo		
0°1'1"	<ul style="list-style-type: none"> E = Wschód East N = Północ North S = Południe South W = Zachód West 		
Rep.	= Republika		
Dz. U.	= Dziennik Ustaw		
MP	= Monitor Polski		

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w Roczniku dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

- 1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności — PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej — Statistical Classification of Economic Activities in the European Community — NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.

W ramach PKD 2007 wyodrębniono „**Przemysł**” jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”;

- 2) według **sektorów instytucjonalnych** — wyłącznie w zakresie rachunków narodowych.

3. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i — jeśli nie zaznaczono inaczej — obejmują podmioty o liczbie pracujących:

— do 9 osób,

— od 10 do 49 osób,

— 50 osób i więcej.

4. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007, według sektorów instytucjonalnych oraz w podziale administracyjnym opracowano — jeśli nie zaznaczono inaczej — tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

7. Do ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku — obok PKD 2007 — należą:

- 1) **Klasyfikacja Zawodów i Specjalności (KZIS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego oraz zatrudnionych i ich wynagrodzeń; klasyfikacja opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) i wprowadzona z dniem 1 stycznia 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 227) w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2014 r.;
- 2) **Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług — PKWiU 2015**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2015, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2016 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 września 2015 r. (Dz. U. poz. 1676) w miejsce PKWiU 2008 obowiązującej do 31 grudnia 2015 r.;
- 3) **Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Handlu (SITC)**, na podstawie której dokonuje się grupowania towarów w handlu zagranicznym;
- 4) **Klasyfikacja Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 5) **Polska Klasyfikacja Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania obiektów budowlanych; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316) z późniejszymi zmianami;

6) **Klasyfikacja Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT 2016 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2017 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. (Dz. U. 2016 poz. 1864), w miejsce obowiązującej od 31 grudnia 2016 r.

8. Informacje w podziale według **województw, powiatów i gmin** oraz w podziale na **miasta i wieś** — jeśli nie zaznaczono inaczej — podano w każdorazowym podziale administracyjnym (terytorialnym). Przez **miasta** rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez **wieś** — gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

9. Dane prezentowane według **makroregionów, regionów i podregionów** odpowiadają poszczególnym poziomom obowiązującej w krajach Unii Europejskiej Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), wprowadzonej Rozporządzeniem (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r., z późniejszymi zmianami. Od 1 stycznia 2018 r. obowiązują zmiany wprowadzone Rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/2066 z dnia 21 listopada 2016 r.

10. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, notach i wykresach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji i wartości dodanej brutto przyjęto od 1995 r. kategorię **ceny bazowej**, zastępując ją cenę producenta.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług — VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i dła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych oraz do 2010 r. zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. Jako **cenę stałą** w latach 1995—2018 przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej, sprzedaży detalicznej, importu i eksportu, nakładów inwestycyjnych — od 1996 r., środków trwałych, produkcji globalnej, zużycia pośredniego i produktu krajowego brutto — ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu i produkcji budowlano-montażowej:
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006—2010,
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) dla lat 2011—2015,
 - ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) od 2016 r.

12. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki — w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach — obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

13. Do przeliczeń danych według liczby ludności — jeśli nie zaznaczono inaczej — przyjęto liczbę ludności według krajowej definicji zamieszkania, opracowaną metodą bilansową.

Przy **przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku (np. łożka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) — według stanu w dniu 30 czerwca.

Przyjętą do przeliczeń liczbę ludności opracowano:

- za lata 1989—2009 (w przypadku wskaźników dynamiki — za lata 1990—2010) na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, przy czym dla lat 1999 (stan w dniu 31 grudnia), 2000 i 2001 — według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2002 r.,
- od 2010 r. (w przypadku wskaźników dynamiki — od 2011 r.) na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, przy czym dla 2010 r. — według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.

14. Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Głównego Urzędu Statystycznego.

15. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. Źródłodawców informacji statystycznych pochodzących spoza Głównego Urzędu Statystycznego podano w części „Źródła danych” na str. 492, zgodnie z zasadą, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje za ostatni rok.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych Polskiej Klasyfikacji Działalności — PKD 2007; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót	pełna nazwa
	sekcje
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
	działy
Produkcja skór i wyrobów skórzanych	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej
Produkcja wyrobów farmaceutycznych	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

*
* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych znajdują się w Roczniku Statystycznym Rzeczypospolitej Polskiej, a bardziej szczegółowe uwagi — dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki — w publikacjach tematycznych oraz w serii „Metodologia badań statystycznych”.

General notes

1. Data presented in the Yearbook — unless otherwise indicated — concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities — PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community — NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1st January 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24th December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments.

The item **"Industry"** was introduced as an additional grouping, including sections "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities";

2) according to **institutional sectors** — exclusively within the scope of national accounts.

3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and — unless otherwise indicated — include entities employing:

— up to 9 persons,

— from 10 to 49 persons,

— 50 persons and more.

4. Data — unless otherwise indicated — are compiled in accordance with the **respective organisational status of units of the national economy**.

5. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions, by institutional sectors as well as according to administrative division are compiled — unless otherwise indicated — using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organisational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e. legal persons, organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and services) on their own-account in order to earn a profit.

7. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

1) the **Occupations and Specializations Classification (KZiS)**, on the basis of which councillors of organs of local government units as well as paid employees and their wages and salaries are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08) was introduced on 1st January 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 7th August 2014 (uniform text Journal of Laws 2018 item 227) replacing the classification valid until 31st December 2014;

2) the **Polish Classification of Goods and Services — PKWiU 2015**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1st January 2016 by the decree of the Council of Ministers, dated 4th September 2015 (Journal of Laws item 1676) replacing the classification PKWiU 2008 valid until 31st December 2015;

3) the **Standard International Trade Classification (SITC)**, on the basis of which goods in foreign trade are grouped;

4) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) of the households sector as well as expenditure on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;

5) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which type of constructions are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1st January 2000 by the decree of the Council of Ministers, dated 30th December 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316) with later amendments;

6) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT 2016 was introduced on 1st January 2017 by the decree of the Council of Ministers, dated 3rd October 2016 (Journal of Laws 2016 item 1864) replacing the classification valid until 31st December 2016.

8. Information by **voivodship, powiat and gmina** as well as by **urban and rural area** — unless otherwise indicated — is presented according to administrative (territorial) division in a given period. The term **urban area** is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while a **rural area** is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.

9. Data presented by **macroregions, regions and subregions** correspond to separate levels of obligatory in the European Union countries, the Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS), introduced by the Regulation (EC) No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council, dated 26th May 2003, with later amendments. Since 1st January 2018, the amendments introduced by the Commission Regulation (EU) 2016/2066, dated 21st November 2016, are valid.

10. Data at **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditure or the value of products, services, etc. In tables, notes and charts in which prices are not defined, data are expressed at current prices.

In order to evaluate production and gross value added, the **basic price** category has been adopted since 1995, replacing the producer's category.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax — VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including excise tax) as well as other taxes on products, such as excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g. on games of chance and mutual betting and until 2010 lump sum tax on goods and services from occasional transport of passengers in buses with foreign registration).

11. **Constant prices** in 1995—2018 were adopted as follows:

- 1) agricultural output, retail sales, imports and exports, investment outlays — since 1996, fixed assets as well as output, intermediate consumption and gross domestic product — current prices from the year preceding the surveyed year, with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry, construction and assembly production:
 - 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006—2010,
 - 2010 constant prices (2010 average current prices) for 2011—2015,
 - 2015 constant prices (2015 average current prices) since 2016.

12. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices — in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods — are calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

13. For the purpose of calculating data by population number — unless otherwise indicated — the population number according to the national definition of residence, compiled using the balance method, was adopted.

When **computing data per capita (1000 population, etc.)** as at the end of a year (e.g. beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31st December was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon during a year (e.g. vital statistics, production, consumption) — as of 30th June.

The population number adopted for calculations was compiled:

- for the years 1989—2009 (in the case of indices — for the years 1990—2010) on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002, but for 1999 (as of 31st December), 2000 and 2001 by the administrative division valid as of 31st December 2002,
- since 2010 (in case of indices — since 2011) on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011, and for 2010 by the administrative division valid as of 31st December 2011.

14. Selected information for the last year presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of Statistics Poland.

15. Due to data rounding, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".

16. The providers of statistical information originating from sources other than Statistics Poland are presented in the part "Sources of data" on page 492, with the institution providing the information for the last presented year given as the source.

17. The names of some classification levels of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community — NACE Rev. 2 used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

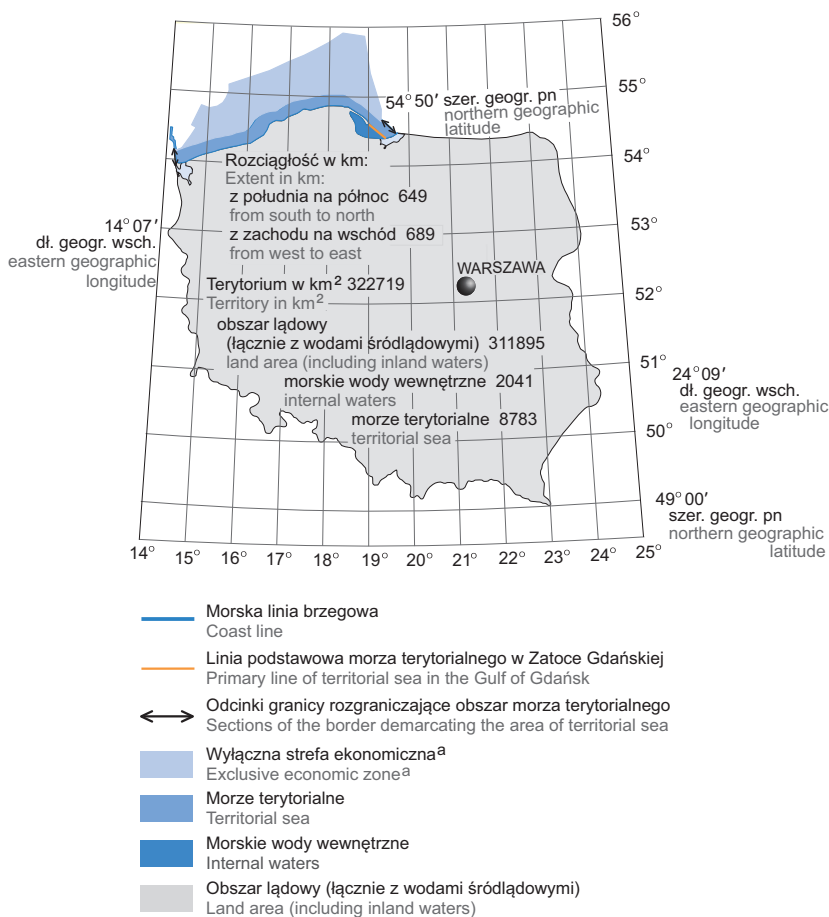
abbreviation	full name
	sections
Trade; repair of motor vehicles	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Accommodation and catering	Accommodation and food service activities
	divisions
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker	Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
Manufacture of pharmaceutical products	Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
Manufacture of metal products	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment

*
* *

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are contained in the Statistical Yearbook of the Republic of Poland, while more detailed notes concerning particular fields of statistics can be found in thematic publications as well as in the series "Statistical Research Methodology".

POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE POLSKI

GEOGRAPHIC LOCATION OF POLAND

^a Granica wyłącznych stref ekonomicznych Rzeczypospolitej Polskiej oraz Królestwa Danii nie została uregulowana dwustronną umową międzynarodową.

^a Border of exclusive economic zones of the Republic of Poland and the Kingdom of Denmark has not been regulated by an international bilateral agreement.

Według stanu w dniu 1 stycznia 2019 r. **powierzchnia ogólna kraju** przyjęta według podziału administracyjnego wynosi 312722 km² i obejmuje obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) — 311895 km² oraz część morskich wód wewnętrznych — 827 km², tj.: część Zalewu Wiślanego wraz z wodami portów, część Jeziora Nowowarpieńskiego i część Zalewu Szczecińskiego wraz ze Świną i Dziwną oraz Zalewem Kamieńskim wraz z wodami portów, Odrę pomiędzy Zalewem Szczecińskim a wodami portu Szczecin oraz wody portów Zatoki Gdańskiej i portów graniczących z wodami morza terytorialnego.

As of 1st January 2019, the **total area of the country** according to the administrative division amounts to 312722 km² and includes a land area (including inland waters) of 311895 km² as well as a part of internal waters — 827 km², i.e.: a part of the Wisła Bay including waters of ports, a part of Lake Nowowarpieńskie and a part of Szczecin Bay including Świna and Dziwna as well as Kamieński Bay including waters of ports, Odra between the Szczecin Bay and waters of Szczecin port as well as waters of the Gulf of Gdańsk and ports bordering on territorial sea waters.

TABL. 1. **GRANICE POLSKI**
BORDERS OF POLAND

Wyszczególnienie	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers	Specification
Długość granicy państwowej w km	3511	Length of the national border in km
Lądowej	3071	Land border
w tym na wodach granicznych	1295	of which boundary of territorial waters
z Rosją	210	with Russia
z Litwą	104	with Lithuania
z Białorusią	418	with Belarus
z Ukrainą	535	with Ukraine
ze Słowacją	541	with Slovakia
z Czechami	796	with Czech Republic
z Niemcami	467	with Germany
Morskiej	440	Sea border
na morzu ^a	395	at sea ^a
odcinki rozgraniczające obszar morza terytorialnego:		sections demarcating the area of territorial sea:
z Rosją	22	with Russia
z Niemcami	22	with Germany
Długość linii brzegowej w km	770^b	Length of coast in km

a Przebiega wzdłuż linii, której każdy punkt jest oddalony o 12 mil morskich od morskiej linii brzegowej, a w Zatoce Gdańskiej — od linii podstawowej morza terytorialnego. b W tym Mierzeja Helska — 74 km; łącznie z Zalewem Szczecińskim i Zalewem Wiślanym.

a Running along a line 12 nautical miles from the coast line, and 12 nautical miles from the primary line of territorial sea in the Gulf of Gdańsk. b Of which the Hel Peninsula — 74 km; including Szczecin Bay and Wisła Bay.

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

Układ pionowy powierzchni Polski

Elevations

Udział w powierzchni ogólnej kraju — powierzchni o wzniesieniu nad poziom morza:

Share in total area of the country — elevations:

poniżej 0 m	— 0,5%,	300— 500 m	— 5,4%,
below		500—1000	— 3,0%,
0—100	— 24,1%,	powyżej 1000 m	— 0,2%,
100—200	— 50,3%,	above	
200—300 m	— 16,5%,		

Wzniesienie nad poziom morza w m:

Elevation above the sea level in m:

		województwo voivodship
średnie	173	x
average		
najwyżej położony punkt — Rysy	2499	małopolskie
highest point — Rysy		
najwyżej położona miejscowość — Zakopane	1125	małopolskie
highest locality — Zakopane		
najniższy położony punkt — na terenie wsi Racзки Elbląskie	-1,8	warmińsko-mazurskie
lowest point — in the village of Raczków Elbląskie		
najniższa położona miejscowość — Żółwiniec	-1,3	warmińsko-mazurskie
lowest locality — Żółwiniec		

WYŻSZE SZCZYTY W PASMACH GÓRSKICH

HIGHER MOUNTAIN PEAKS IN MOUNTAIN RANGES

Szczyty górskie Mountain peaks		Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above the sea level in m
Karpaty Carpathian Mountains		
Rysy	2499	Tatry
Mięguszowiecki Szczyt	2438	
Świnica	2301	
Wołowiec	2064	
Kasprowy Wierch	1987	
Giewont	1894	Beskid Żywiecki
Babia Góra	1723	
Tarnica	1346	Bieszczady
Turbacz	1314	Gorce
Radziejowa	1267	Beskid Sądecki
Skrzyczne	1257	Beskid Śląski
Barania Góra	1215	
Mogielnica (Mogielnica)	1170	Beskid Wyspowy
Mędralowa (Beskidek)	1169	Beskid Makowski
Wysokie Skałki	1050	Pieniny
Trzy Korony	982	

WYŻSZE SZCZYTY W PASMACH GÓRSKICH (dok.)
 HIGHER MOUNTAIN PEAKS IN MOUNTAIN RANGES (cont.)

Szczyty górskie Mountain peaks	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above the sea level in m	
Sudety Sudeten Mountains		
Śnieżka	1603	} Karkonosze
Wielki Szyszak	1509	
Śnieżnik	1425	Masyw Śnieżnika
Wysoka Kopa	1126	} Góry Izerskie
Kamienica	973	
Wielka Sowa	1015	Góry Sowie
Szczeliniec Wielki	919	Góry Stołowe
Góry Świętokrzyskie Świętokrzyskie Mountains		
Łysica	612	} Łysogóry
Łysa Góra	594	
Szczytniak	554	Pasma Jeleniowskie

TABL. 2. NAJDŁUŻSZE JASKINIE
 THE LONGEST CAVES

Regiony Regions Jaskinie Caves	Długość w m Length in m	Deni- welacja ^a w m Deni- velation ^a in m	Regiony Regions Jaskinie Caves	Długość w m Length in m	Deni- welacja ^a w m Deni- velation ^a in m
REGION WEWNĄTRZKARPACKI			REGION SUDECKI		
Tatry Zachodnie			Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie	4081	118
System Wielka Śnieżna — Wielka Litworowa	23723	824	System z Filarami — Prosta	727	.
Jaskinia Śnieżna Studnia	12700	763	Jaskinia Gwiaździsta	562	65
System Wysoka — Za Siedmiu Progami	11660	435	REGION GÓR ŚWIĘTOKRZYSKICH		
Jaskinia Miętusia	10780	305	— System Chelosiowa Jama — Jaskinia Jaworznicka	3670	61
Jaskinia Bańdzioch Kominiarski	9750	562	REGION WYŻYNY KRAKOWSKO-CZĘSTOCHOWSKIEJ		
Jaskinia Czarna	7247	303	Jaskinia Wierna	1027	30
System Ptasia Studnia — Lodowa Litworowa	6283	352	Jaskinia Wierchowska Górna	975	25
Jaskinia Zimna	5335	176	Jaskinia Szachownica I	690	13
Jaskinia Mała w Mułowej	3863	555	Jaskinia Brzozowa	645	18
Jaskinia Kozia	3470	389	Jaskinia Niedźwiedzia Górna	635	25
Pieniny — Jaskinia w Ociemnem	196	47	Jaskinia Sztolnia Galmanowa	564	18
REGION ZEWNĄTRZKARPACKI			Jaskinia Twardowskiego	500	17
Jaskinia Wiślańska	2275	41	Jaskinia pod Skipirzepą	450	9
Jaskinia Miecharska	1838	56	REGION NIECKI NIDZIANSKIEJ		
Jaskinia w Trzech Kopcach	1244	33	— Jaskinia Skorocicka	352	5

^a Różnica wysokości pomiędzy najwyższej i najniższej położonym punktem.

U w a g a. Podziału na regiony występowania jaskiń dokonano ze względu na ich genezę.

^a Difference between the highest and the lowest point.

N o t e. Caves are divided into regions based on their origin.

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

TABL. 3. POWIERZCHNIE ZLEWISK I DORZECZY
DRAINAGE AREAS AND DRAINAGE BASINS

Zlewiska i dorzecza Drainage areas and drainage basins	Ogółem Total	W tym w Polsce Of which in Poland		
	w tys. km ² in thousand km ²	w % powierzchni ogólnej in % of total area		Polski ^a of Poland ^a
		zlewiska lub dorzecza of drainage area or drainage basin		
Zlewisko Morza Bałtyckiego Baltic Sea drainage area	1380,9	311,9	22,6	99,7
Dorzecze Odry Odra drainage basin	119,1	106,0	89,0	33,9
Zlewisko Zalewu Szczecińskiego ^b Szczecin Bay drainage area ^b	12,1	2,5	20,7	0,8
Bezpośrednie zlewisko Bałtyku ^c Direct drainage area of Baltic Sea ^c	x	17,3	x	5,5
Dorzecze Wisły ^d Wisła drainage basin ^d	194,0	168,9	87,1	54,0
Zlewisko Zalewu Wiślanego ^e Wisła Bay drainage area ^e	24,2	14,8	61,2	4,7
Dorzecze Niemna Niemen drainage basin	98,1	2,5	2,5	0,8
Zlewisko Morza Północnego North Sea drainage area	519,9	0,2	0,04	0,1
Dorzecze Łaby Łaba drainage basin	146,5	0,2	0,1	0,1
Zlewisko Morza Czarnego Black Sea drainage area	1838,5	0,6	0,03	0,2
Dorzecze Dunaju Dunaj drainage basin	817,0	0,4	0,05	0,1
Dorzecze Dniestru Dniestr drainage basin	72,0	0,2	0,3	0,1

a Patrz nota na str. 18. b Bez Odry. c Łącznie z Martwą Wisłą. d Bez delty. e Łącznie z prawostronną częścią delty.

a See note on page 18. b Excluding the Odra. c Including the Martwa Wisła. d Excluding the delta. e Including the right side of the delta.

TABL. 4. NAJDŁUŻSZE RZEKI
THE LONGEST RIVERS

Rzeki Rivers	Recypient ^a Recipient ^a	Długość w km Length in km		Powierzchnia dorzecza w km ² Drainage basin area in km ²	
		ogółem total	w tym w Polsce of which in Poland	ogółem total	w tym w Polsce of which in Poland
Wisła	Morze Bałtyckie Baltic Sea	1022	1022	193960 ^b	168868 ^b
Odra		840	726	119074	106043
Warta	Odra	795	795	54520	54520
Bug	Narew	774	590	38712	19239 ^c
Narew	Wisła	499	443	74527	53846
San	Wisła	458	457	16877	14426
Noteć	Warta	391	391	17302	17302
Wieprz	Wisła	349	349	10497	10497
Pilica	Wisła	333	333	9258	9258
Bóbr	Odra	279	276	5874	5830
Łyna i jej dopływy	Pregola	264	207	7126	5298 ^d
Wkra	Narew	255	255	5348	5348
Dunajec	Wisła	249 ^e	249	6796	4838
Nysa Łużycka	Odra	246	197	4403	2201
Brda	Wisła	245	245	4665	4665
Drwęca	Wisła	231	231	5697	5697
Prosna	Warta	227	227	4917	4917
Wisłok	San	220	220	3538	3538
Wda (Czarna Woda)	Wisła	198	198	2324	2324
Drawa	Noteć	192	192	3291	3291
Nysa Kłodzka	Odra	189	189	4570	3742
Rega	Morze Bałtyckie Baltic Sea	188	188	2767	2767
Pasłęka	Zalew Wiślany Wisła Bay	187	187	2321	2319
Bzura	Wisła	173	173	7764	7764
Wisłoka	Wisła	173	173	4100	4100
Obra ^f	Warta	171	171	2760	2760
Poprad	Dunajec	169	63	2083	482
Biebrza	Narew	164	164	7092	7067
Nida	Wisła	154	154	3844	3844

a Rzeką lub zbiornikiem wodnym, do którego uchodzi dopływ. b Bez delty. c Po ujściu do Jeziora Zegrzyńskiego. d W profilu granicznym zamykającym zlewnię. e Łącznie z Czarnym Dunajcem. f Za początek Obry przyjęto początek Obrzańkiego Kanalu Północnego.

a River or reservoir into which the water flows. b Excluding the delta. c Up to Lake Zegrzyńskie. d At the border enclosing the drainage area. e Including the Czarny Dunajec. f The beginning of the Northern Canal of the Obra was adopted as the beginning of the Obra.

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

WIĘKSZE I GŁĘBSZE JEZIORA LARGER AND DEEPER LAKES

Większe jeziora — powierzchnia ^a w km ² Larger lakes — area ^a in km ²	Głębsze jeziora — maksymalna głębokość w m Deeper lakes — maximum depth in m
Śniardwy (woj. warmińsko-mazurskie) 113,4	Hańcza (woj. podlaskie) 108,5
Mamry ^b (woj. warmińsko-mazurskie) 102,8	Drawsko (woj. zachodniopomorskie) 79,7
Łebsko (woj. pomorskie) 71,4	Wielki Staw ^a (woj. małopolskie) 79,3
Dąbie (woj. zachodniopomorskie) 56,0	Czarny Staw ^b (woj. małopolskie) 76,4
Miedwie (woj. zachodniopomorskie) 35,3	Wigry (woj. podlaskie) 73,0
Jeziorak (woj. warmińsko-mazurskie) 32,2	Wdzydze ^c (woj. pomorskie) 68,7
Niegocin (woj. warmińsko-mazurskie) 26,0	Wuksniki (woj. warmińsko-mazurskie) 68,0
Gardno (woj. pomorskie) 24,7	Babięty Wlk. (woj. warmińsko-mazurskie) 65,0
Jamno (woj. zachodniopomorskie) 22,4	Morzyczo (woj. zachodniopomorskie) 60,0
Gopło (woj. kujawsko-pomorskie) 21,5	Ciecz (Trzeźniowskie; woj. lubuskie) 58,8
Wigry (woj. podlaskie) 21,2	Piłakno (woj. warmińsko-mazurskie) 56,6
Roś (woj. warmińsko-mazurskie) 18,9	Elckie (woj. warmińsko-mazurskie) 55,8
Tały (z Jeziorem Ryńskim; woj. warmińsko-mazurskie) 18,3	Tały (z Jeziorem Ryńskim; woj. warmińsko-mazurskie) 50,8
Nidzkie (woj. warmińsko-mazurskie) 18,2	Ożewo (Użewo; woj. podlaskie) 49,6
Drawsko (woj. zachodniopomorskie) 17,8	
Bukowo (woj. zachodniopomorskie) 17,5	
Wielimie (woj. zachodniopomorskie) 17,5	

a Zwierciadła wody i wysp na jeziorze. b System wodny jeziora Mamry: Mamry, Święcajty, Kirsajty, Dargin, Dobskie, Kisajno.
a Water and island lake level. b Water system of Lake Mamry: Mamry, Święcajty, Kirsajty, Dargin, Dobskie, Kisajno.

a W Dolinie Pięciu Stawów Polskich w Tatrach. b Nad Morskim Okiem w Tatrach. c System wodny jeziora Wdzydze: Wdzydze Południowe, Radolne, Jelenie, Gotuń.
a In the Valley of the Pięć Stawów Polskich in the Tatra Mountains. b Above Lake Morskie Oko in the Tatra Mountains. c Water system of Lake Wdzydze: Wdzydze Południowe, Radolne, Jelenie, Gotuń.

TABL. 5. WAŻNIEJSZE KANAŁY
MAJOR CANALS

Kanały ^a Canals ^a	Połączenia Linking	Rok uruchomienia Year opened	Długość w km Length in km
Wieprz—Krzna	Wieprz—Krzna Południowa	1961	139,9
Augustowski	Czarna Hańcza—Biebrza	1840	83,0 ^b
Elbląski	Jezioro Drwęckie—jezioro Drużno (Drużno)	1850	62,5
Gliwicki	Kłodnica—Odra ^c	1941	41,2
Ślesiński	Warta—jezioro Gopło	1950	32,0
Notecki	Noteć—Kanał Bydgoski	1892	25,0
Bydgoski	Brda—Noteć	1914	24,5
Żerański	Wisła—Narew	1963	17,2
Łączański	Wisła—Wisła	1961	17,2

a Uszeregowane malejąco według długości. b Długość kanału w granicach Polski wraz z jeziorami i odcinkami cieków naturalnych, leżącymi na trasie kanału. c Łącznie z portem Gliwice.

a Listed according to decreasing length. b Canal's length within the borders of Poland including lakes and sections of water along the canal's course. c Including the Port of Gliwice.

TABL. 6. WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI WODNE
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS

Zbiorniki wodne ^a Reservoirs ^a	Rzeka River	Rok urucho- mienia Year opened	Pojemność całkowita (przy maksy- malnym piętrzeniu) w hm ³ Total capacity (at maximum accumulation) in hm ³	Powierzchnia przy maksy- malnym piętrzeniu w km ² Area at maximum accumulation in km ²	Wysokość piętrzenia w m Height of accumulation in m
Solina	San	1968	472,4	22,0	60,0
Wrocławek ^b	Wisła	1970	453,6	75,0	12,7
Czorsztyn-Niedzica	Dunajec	1997	231,9	12,3	54,5
Jeziorsko	Warta	1986	202,0	42,3	11,2
Goczałkowice	Mała Wisła	1956	161,3	32,0	14,0
Rożnów	Dunajec	1942	159,3	16,0	31,5
Dobczyce	Raba	1986	141,7	10,7	27,9
Otmuchów	Nysa Kłodzka	1933	129,5	20,2	15,1
Nysa	Nysa Kłodzka	1971	122,5	20,8	12,1
Tresna	Soła	1967	96,1	9,6	23,8
Dębe ^b	Narew	1963	96,0	33,0	7,0
Turawa	Mała Panew	1948 ^c	95,5	19,9	13,6
Dzierżno Duże ^d	Kłodnica	1964	84,3	6,0	9,0
Sulejów	Piłica	1973	84,3	23,8	11,3
Koronowo	Brda	1960	81,0	16,0	20,0
Siemianówka	Narew	1995	79,5	32,5	9,2
Mietków	Bystrzyca	1986	77,0	8,1	15,3
Dzieńkowice ^d	woda z Soły	1976	52,5	7,1	8,5
Pilchowice	Bóbr	1912	50,0	2,4	46,7
Kuźnica Warężyńska ^d	Przemsza	2005	46,3	5,6	3,5
Pakość	Noteć Zachodnia	1974	42,6	13,0	4,8
Klimkówka	Ropa	1994	42,5	3,1	35,0
Stup	Nysa Szalona	1978	38,1	4,9	19,2
Wióry	Świślina	2007	34,7	4,1	24,5
Pławniowice ^d	Potok Toszecki	1975	29,2	2,4	2,8
Nielisz	Wieprz	2008 ^c	28,5	9,9	8,6
Porąbka	Soła	1936	27,2	3,3	21,2
Chańcza	Czarna Staszowska	1985	24,2	4,7	12,8
Rybnik	Ruda	1972	23,5	4,6	11,8
Topola	Nysa Kłodzka	2003	21,7	3,4	7,9
Poraj	Warta	1978	20,8	4,8	12,0
Przeczyce	Przemsza	1963	20,4	3,8	12,5

a Uszeregowane malejąco według pojemności całkowitej (przy maksymalnym piętrzeniu). b Stopień wodny. c Rok uruchomienia zbiornika po przebudowie. d Zbiornik w wyrobisku.

U w a g a. Najstarszy zbiornik został uruchomiony w 1848 r. na rzece Brda — zapora Mylof, a najnowszy w 2013 r. — Smardzew na rzece Myja.

a Listed according to decreasing total capacity (at maximum accumulation). b Fall. c Opened after reconstruction. d Excavation reservoir.

N o t e. The oldest reservoir, the Mylof Dam on the Brda river, was opened in 1848, and the newest — Smardzew on the Myja river was opened in 2013.

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

W 2018 r. (według stanu w dniu 31 grudnia) pomiary temperatury i opadów prowadziło 267 stacji synoptycznych i klimatologicznych, a wyłącznie pomiary opadów — 633 stacje opadowe.

In 2018 (as of 31st December) temperature and precipitation measurements were recorded by 267 synoptic and climatological stations, while 633 precipitation stations recorded only precipitation measurements.

TABL. 7. DANE METEOROLOGICZNE
METEOROLOGICAL DATA

Stacje meteorologiczne Meteorological stations	Średnie temperatury powietrza w °C Average air temperature in °C				Roczne sumy opadów atmosferycznych w mm Total annual atmospheric precipitation in mm			Usłonecznienie w h Insolation in h	Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	
	1971— —2000	1991— —2000	2001— —2010	2018 ^a	1971— —2000	1991— —2000	2001— —2010			2018 ^a
	roczne annual				średnie average					
Hel	8,1	8,4	8,7	9,7	578	590	623	469	2298	4,1
Łeba	7,7	8,0	8,3	9,3	632	638	703	524	2345	4,5
Koszalin	8,0	8,4	8,7	9,9	717	740	778	507	2252	3,0
Suwałki	6,3	6,8	7,1	8,2	591	575	619	524	1975	3,1
Olsztyn ^b	7,3	7,6	7,9	9,1	625	623	646	580	.	2,8
Chojnice	7,3	7,6	7,9	9,1	547	574	670	520	2161	3,3
Szczecin	8,8	9,1	9,4	10,3	530	572	588	401	2184	3,2
Białystok	6,9	7,2	7,5	8,7	577	573	613	536	2040	2,2
Toruń	8,1	8,5	8,7	10,2	528	526	583	411	2123	2,4
Mława	7,3	7,7	8,0	9,4	543	573	556	521	1927	2,9
Gorzów Wielkopolski	8,6	9,0	9,3	10,7	531	541	572	396	2148	2,6
Poznań	8,5	8,8	9,2	10,7	507	555	535	373	2225	3,9
Warszawa	8,1	8,3	8,8	10,4	519	532	571	433	1750	3,4
Terespol	7,5	7,9	8,2	9,3	512	527	549	500	2161	2,5
Zielona Góra	8,5	8,8	9,2	10,7	572	598	591	402	2216	2,9
Kalisz ^c	8,4	8,8	9,1	10,6	507	505	511	364	2117	.
Łódź	8,0	8,3	8,6	9,8	571	565	601	520	2170	3,1
Włodawa	7,5	7,8	8,2	9,4	515	518	566	546	2011	3,5
Lublin	7,4	7,7	8,1	9,3	572	590	614	479	2143	2,7
Wrocław	8,7	9,1	9,4	11,2	569	522	560	398	2329	3,0
Jelenia Góra	7,4	7,7	7,8	9,3	678	686	743	458	2325	2,4
Kielce	7,4	7,7	8,1	9,4	600	626	659	487	2098	2,5
Częstochowa ^{cde}	8,0	8,2	8,7	.	617	660	673	557	.	.
Śnieżka	0,6	1,0	1,3	2,2	1150	1101	1141	941	1764	10,5
Opole	8,8	9,1	9,3	11,0	622	599	606	467	2178	2,6
Kłodzko	7,4	7,6	7,9	9,5	576	596	629	492	1995	3,0
Katowice	8,2	8,6	8,8	10,1	729	728	770	540	1949	2,3
Rzeszów ^b	7,9	8,2	8,7	9,9	629	666	725	427	.	3,6
Kraków ^b	8,1	8,5	8,7	10,0	662	669	719	569	.	3,1
Bielsko-Biała	8,1	8,4	8,8	10,0	942	879	1039	805	1888	3,3
Nowy Sącz ^c	8,2	8,5	8,9	10,0	696	703	806	537	2057	.
Zakopane	5,4	5,8	6,0	7,2	1107	992	1229	1064	1742	1,5

a Dane nieostateczne. b Stacja nie prowadzi pomiarów usłonecznienia. c—e Brak pełnego ciągu pomiarowego: c — prędkości wiatru, d — temperatury powietrza, e — usłonecznienia.

a Preliminary data. b Station does not record insolation measurements. c—e Lack of a full measurement sequence of: c — wind velocity, d — air temperature, e — insolation.

Absolute maximum temperature in 2018 r. zostało zanotowane w sierpniu na stacji meteorologicznej w Świnoujściu i wyniosło 36,8°C.

Absolute maximum temperature in the period 1951—2018 zostało zanotowane w lipcu 1994 r. na stacji meteorologicznej w Słubicach i wyniosło 39,5°C.

Absolute minimum temperature in 2018 r. zostało zanotowane w marcu na stacji meteorologicznej w Stuposianach i wyniosło -28,9°C.

Absolute minimum temperature in the period 1951—2018 zostało zanotowane w styczniu 2017 r. na stacji meteorologicznej w Jabłonce k. Nowego Targu i wyniosło -37,3°C.

Największa amplituda skrajnych wartości temperatury w 2018 r. w Polsce wyniosła 65,7°C.

Maksymalny dobowy opad atmosferyczny w 2018 r. zanotowano w sierpniu na stacji meteorologicznej na Hali Gąsienicowej i wyniósł 208,1 mm.

Maksymalny dobowy opad atmosferyczny w okresie 1951—2018 zanotowano w czerwcu 1973 r. na stacji meteorologicznej na Hali Gąsienicowej i wyniósł 300,0 mm.

The absolute maximum temperature in 2018 was recorded in August at the meteorological station in Świnoujście and was 36.8°C.

The absolute maximum temperature in the period 1951—2018 was recorded in July 1994 at the meteorological station in Słubice and was 39.5°C.

The absolute minimum temperature in 2018 was recorded in March at the meteorological station in Stuposiany and was -28.9°C.

The absolute minimum temperature in the period 1951—2018 was recorded in January 2017 at the meteorological station in Jablonka near Nowy Targ and was -37.3°C.

The largest amplitude of extreme temperature values in 2018 in Poland was 65.7°C.

The maximum one-day atmospheric precipitation in 2018 was recorded in August at the Hala Gąsienicowa meteorological station and was 208.1 mm.

The maximum one-day atmospheric precipitation in the period 1951—2018 was recorded in June 1973 at the Hala Gąsienicowa meteorological station and was 300.0 mm.

Polska Akademia Nauk prowadzi badania w 2 czynnych stacjach naukowo-badawczych działających poza granicami kraju:

Polska Stacja Polarna

„Hornsund”

77°00'04"N

założona w 1957 r.

15°33'37"E

— położona w Fjordzie Hornsund na Spitsbergenie; prowadzi ciągle obserwacje geofizyczne i środowiskowe, a latem — badania w zakresie nauk o Ziemi i biologii.

Polska Stacja Antarktyczna

im. H. Arctowskiego

62°09'51"S

założona w 1977 r.

50°27'45"W

— położona w Zatoce Admirałki na Wyspie Króla Jerzego w Archipelagu Szetlandów Południowych; prowadzi badania głównie biologiczne i ciągły monitoring środowiskowy.

The Polish Academy of Sciences conducts research in 2 operating scientific research stations located outside the country:

The Polish Polar Station

"Hornsund"

77°00'04"N

established in 1957

15°33'37"E

— located in Hornsund Fjord on Spitsbergen; conducts on-going geophysical and environmental observations, and geological and biological research during the summer.

The H. Arctowski

Polish Antarctic Station

62°09'51"S

established in 1977

50°27'45"W

— located in the Bay of Admirals on King George Island in the South Shetlands Archipelago; primarily conducts biological research and on-going monitoring of the environment.

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

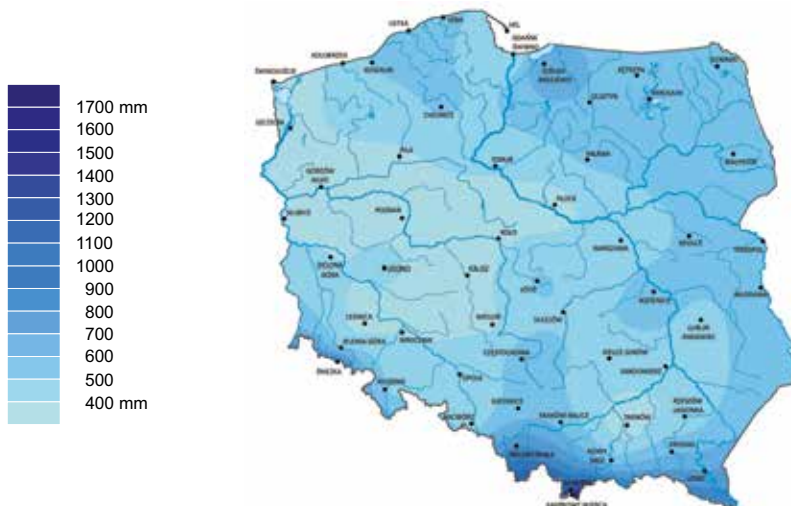
ROZKŁAD ŚREDNICH TEMPERATUR POWIETRZA W 2018 R.

DISTRIBUTION OF AVERAGE AIR TEMPERATURE IN 2018

ROZKŁAD SUM OPADÓW ATMOSFERYCZNYCH W 2018 R.

DISTRIBUTION OF SUM OF PRECIPITATION IN 2018

TABL. 8. STAN GEODEZYJNY I KIERUNKI WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI KRAJU^a

Stan w dniu 1 stycznia

GEODESIC STATUS AND DIRECTIONS OF LAND USE^a

As of 1st January

Wyszczególnienie	2010	2015	2019		Specification
	w tys. ha in thousand ha			na 1 miesz- kańca ^b w ha per capita ^b in ha	
Powierzchnia ogólna^c	31268	31268	31271	0,81	Total area^c
w tym:					of which:
Użytki rolne	18931	18683	18760 ^d	0,49	Agricultural land
w tym:					of which:
grunty orne, sady, łąki i pastwiska trwale	18193	17873	17730	0,46	arable land, orchards, permanent meadows and pastures
grunty rolne zabudowane	530	598	551	0,01	agricultural built-up areas
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	9531	9674	9534	0,25	Forest land as well as woody and bushy land
Grunty pod wodami	640	645	658	0,02	Lands under waters
w tym powierzchniowymi	561	566	576	0,01	of which surface waters
płynącymi	495	509	518	0,01	flowing
stojącymi	66	57	58	0,00	standing
Grunty zabudowane i urbanizowa- ne	1550	1652	1735	0,04	Built-up and urbanised areas
w tym: tereny mieszkaniowe	278	323	359	0,01	of which: residential areas
tereny przemysłowe	112	117	125	0,00	industrial areas
tereny rekreacji i wypo- czynku	65	65	68	0,00	recreational areas
tereny komunikacyjne	891	917	941	0,02	transport areas
użytki kopalne	29	28	30	0,00	mining grounds
Użytki ekologiczne	34	37	40	0,00	Ecological areas
Nieużytki	482	472	462	0,01	Wasteland

a Według ewidencji gruntów. b Stan ludności w dniu 31 grudnia 2018 r. c Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz część morskich wód wewnętrznych; patrz nota na str. 18; zwiększenie powierzchni w 2019 r. wynika ze zmian w przebiegu linii podstawowej morza terytorialnego. d Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”.

a According to register of land. b Population as of 31st December 2018. c Land area (including inland waters) as well as a part of internal waters; see note on page 18; increase of the area in 2019 results from changes in the course of the primary line of territorial sea. d Including woody and bushy land on agricultural land, classified until 2016 in the item "forest land as well as woody and bushy land".

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

W latach 2010—2018, w trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych, wyłączano na cele nierolnicze i nieleśne średniorocznie ok. 3,7 tys. ha gruntów. W 2018 r. wyłączono 4,5 tys. ha gruntów, z tego 89,0% (4,0 tys. ha) stanowiły grunty rolne oraz 11,0% (0,5 tys. ha) — grunty leśne. Spośród gruntów rolnych 76,1% (3,1 tys. ha) przypadają na użytki rolne, z tego 49,0% stanowiły gleby najwartościowsze I—III klasy bonitacyjnej, 24,0% — gleby klasy IV, 3,1% — gleby klas najniższych. 55,9% wyłączonych gruntów rolnych i leśnych przeznaczonych było pod tereny osiedlowe, 16,3% — pod tereny przemysłowe, 2,7% — pod drogi i szlaki komunikacyjne, 8,7% — pod użytki kopalne i 16,4% — na inne cele.

In 2010—2018, based on existing legal regulations concerning the protection of agricultural and forest land, an annual average of approximately 3.7 thousand ha of land was designated for non-agricultural and non-forest purposes. In 2018, 4.5 thousand ha of land was designated for these purposes, from this 89.0% (4.0 thousand ha) accounted for agricultural land and 11.0% (0.5 thousand ha) — for forest land. Among the agricultural land 76.1% (3.1 thousand ha) represented arable land, from this 49.0% accounted for I—III class quality soil, 24.0% — IV class quality soil and 3.1% — the lowest quality soil. 55.9% of this agricultural and forest land was designated for residential areas, 16.3% — for industrial areas, 2.7% — for roads and communications trails, 8.7% — for mining grounds and 16.4% — for other purposes.

Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania to grunty, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz grunty, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania w końcu 2018 r. wyniosła 61,9 tys. ha (0,2% powierzchni ogólnej kraju). Stopień procesów degradacji i dewastacji gleb nie wykazuje dużego zróżnicowania według województw (od 0,1% ogólnej powierzchni w woj. lubelskim, lubuskim, małopolskim, mazowieckim, podkarpackim, podlaskim i zachodniopomorskim do 0,4% w woj. śląskim), stanowi jednak poważny problem w rejonach o dużym uprzemysłowieniu.

W 2018 r. zrekultywowano tylko 1531 ha, a zagospodarowano 469 ha gruntów, głównie na cele leśne i rolnicze.

Devastated and degraded land requiring reclamation and management is land which has completely lost its utility value (devastated land) as well as land the utility value of which has declined due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

The area of devastated and degraded land requiring reclamation and management at the end of 2018 totalled 61.9 thousand ha (0.2% of the country's total area). The degree of soil degradation and devastation processes do not show considerable differentiation by voivodship (from 0.1% of the total area in lubelskie, lubuskie, małopolskie, mazowieckie, podkarpackie, podlaskie and zachodniopomorskie voivodships to 0.4% in śląskie voivodship), but do account for an important problem in highly industrialised regions.

In 2018, only 1531 ha of land were reclaimed and 469 ha of land were managed, primarily for forest and agricultural purposes.

TABL. 9. ZASOBY WAŻNIEJSZYCH KOPALIN W 2017 R.

Stan w dniu 31 grudnia

MAJOR MINERAL RESOURCES IN 2017

As of 31st December

Kopaliny	Liczba złóż udokumentowanych geologicznie Number of geologically documented deposits		Zasoby bilansowe złóż udokumentowane geologicznie w mln t Geologically documented balance deposit resources in million t			Minerals
	ogółem total	w tym zagospodarowane of which exploited	ogółem total	w tym zagospodarowane of which exploited	przyrost (+) lub ubytek (-) w stosunku do 2016 r. increase (+) or decrease (-) in relation to 2016	

SUROWCE ENERGETYCZNE FUELS

Ropa naftowa	86	64	24	23	+1,6	Crude petroleum
Gaz ziemny	295	207	117 ^a	94 ^a	-2,8 ^a	Natural gas
Metan pokładów węgla	62	30	97 ^a	42 ^a	+1,0 ^a	Coal bed methane
Węgiel kamienny	158	50	60496	22497	+1917	Hard coal
Węgiel brunatny	91	8	23385	1276	-66,1	Lignite

SUROWCE METALICZNE METALLIC RAW MATERIALS

Rudy cynku i ołowiu	20	3	84	15	-0,6	Zinc and lead ores
Rudy miedzi i srebra	12	6	1932	1689	-16,6	Copper and silver ores

SUROWCE CHEMICZNE CHEMICAL RAW MATERIALS

Siarka	19	5	504	18	-0,8	Sulphur
Sól kamienna	19	6	85277	15011	-70,1	Rock-salt

SUROWCE SKALNE MINERAL RESOURCES

Dolomity	12	5	527	233	-1,9	Dolomites
Gliny ceramiczne	23	4	135	10	+2,7	Ceramic clay
Gliny ogniotwale	16	1	54	1	-0,1	Fire-resistant clay
Kamienie łamane i blocz- ne	736	327	11164	5852	+244	Crushed and block stones
Piaski i żwir	10117	4004	19254	5980	+237	Sand and gravel
Surowce ilaste ceramiki budowlanej	1157	179	4062	498	-3,6	Argillaceous raw materi- als for construction ceramics
Wapień i margle dla przemysłu cemento- wego i wapiennicze- go	181	33	18240	6045	-92,6	Limestone and marls for the cement and lime industry

a W mld m³.a In bn m³.

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

TABL. 10. ZASOBY WODNE I POBÓR WODY
WATER RESOURCES AND WITHDRAWAL

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Opady^a w: mm	802,9	501,2	789,2	564,4	Precipitation^a in: mm
km³	251,1	156,7	246,8	176,5	km³
Odpiływ^b w km³	86,9	40,8	61,0	53,3	Outflow^b in km³
na 1 km ^{2c} w dam ³	277,9	130,5	195,1	170,4	per 1 km ^{2c} in dam ³
na 1 mieszkańca w dam ³	2,3	1,1	1,6	1,4	per capita in dam ³
W tym z obszaru kraju w km ³	73,6	36,0	54,3	59,4	Of which from the area of the country in km ³
na 1 km ² w dam ³	235,4	115,2	173,5	190,0	per 1 km ² in dam ³
na 1 mieszkańca w dam ³	1,9	0,9	1,4	1,5	per capita in dam ³
Pobór wody w hm³	10866	10503	10081	9886	Water withdrawal in hm³
ze źródeł:					from sources:
wód powierzchniowych	9173	8770	8357	8065	surface waters
wód podziemnych	1625	1677	1673	1773	underground waters
wód z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych (użytych do produkcji)	69	55	50	48	drainage water from mines and building constructions (used for production)
na cele:					for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) — z ujęć własnych	7651	7463	7035	6801	Production (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing) — from own intakes
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	1153	992	1018	956	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^d	2062	2048	2028	2128	Exploitation of water supply network ^d

a Łącznie z obszarami zlewni poza granicami kraju; dane obliczone metodą regionów. b Łącznie z dopływami z zagranicy. c Powierzchni ogólnej kraju. d Pobór wody na ujęciach przed włączeniem do sieci.

a Including catchment basins outside the borders of the country; data were compiled using the regional method. b Including foreign tributaries. c Total area of the country. d Water withdrawal by intakes before entering the network.

Polska zaliczana jest do krajów o ubogich zasobach wodnych. Średni roczny odpływ wód powierzchniowych, łącznie z dopływami z zagranicy, w latach 1985—2018 wyniósł 57,5 km³, a z obszaru kraju — 50,5 km³. W przeliczeniu na 1 mieszkańca daje to roczny zasób wód ok. 1,6 dam³, podczas gdy w większości krajów europejskich wynosi on powyżej 5 dam³ na 1 mieszkańca.

Zasoby wodne Polski cechuje duża zmienność sezonowa i nierównomierność rozmieszczenia terytorialnego. Zbiorniki retencyjne w Polsce posiadają małą pojemność. Mogą one zatrzymać tylko 6% rocznego odpływu wód w kraju, co nie zapewnia dostatecznej ochrony przed okresowymi nadmierami lub deficytami wody.

Poland is a country with a deficit of water resources. Average annual outflow of surface waters, including foreign tributaries, in 1985—2018 amounted to 57.5 km³, from the area of the country — 50.5 km³. This equals per capita annual resources of surface waters 1.6 dam³, while in most European countries they are above 5 dam³ per capita.

Poland's water resources are characterised by significant seasonal variability and an uneven territorial distribution. The capacity of storage reservoirs in Poland is small, able to hold only 6% of the annual outflow of water, which does not provide adequate protection against periodic surpluses or deficits of water.

TABL. 11. ZASOBY EKSPLOATACYJNE WÓD PODZIEMNYCH
 Stan w dniu 31 grudnia
 EXPLOITABLE UNDERGROUND WATER RESOURCES
 As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w hm ³		in hm ³		
O G Ó Ł E M	17177	17697	18021	18133	TOTAL
z utworów geologicznych:					from geological formations of the:
Czwartorzędowych	11380	11678	11864	11936	Quaternary period
Trzeciorzędowych	1785	1857	1910	1925	Tertiary period
Kredowych	2343	2438	2494	2511	Cretaceous period
Starszych	1669	1724	1753	1761	Older

Uwaga do tablic 12 i 13

Prezentowane dane podano zgodnie z rozporządzeniami Ministra Środowiska: z dnia 21 grudnia 2015 r. (Dz. U. 2016 poz. 85), z dnia 19 lipca 2016 r. (Dz. U. poz. 1178) oraz z dnia 21 lipca 2016 r. (Dz. U. poz. 1187).

Note to tables 12 and 13

Presented data are given according to the decrees of the Minister of the Environment: dated 21st December 2015 (Journal of Laws 2016 item 85), dated 19th July 2016 (Journal of Laws item 1178) and dated 21st July 2016 (Journal of Laws item 1187).

TABL. 12. WYNIKI MONITORINGU JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH W SIECI KRAJOWEJ
 RESULTS OF MONITORING OF UNDERGROUND WATERS QUALITY IN DOMESTIC NETWORK

Wyszczególnienie	2010 ^a	2015 ^b	2016 ^a	2017 ^b	Specification
Punkty pomiarowe	884	356	1286	322	Measurement points
W % punktów pomiarowych — wody o klasie jakości:					In % of measurement points — waters by quality class:
dobrej: I	0,4	0,6	3,0	2,8	good: I
II	15,7	28,1	41,5	28,6	II
III	55,8	36,5	33,7	34,1	III
slabej: IV	17,2	25,0	15,2	23,0	poor: IV
V	10,9	9,8	6,6	11,5	V

a, b Dane dotyczą monitoringu: a — diagnostycznego (jego celem jest ocena wpływu oddziaływań naturalnych i antropogenicznych oraz wynikających z nich znaczących i utrzymujących się trendów), b — operacyjnego (jego celem jest ustalenie stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych uznanych za zagrożone niespełnieniem określonych dla nich celów środowiskowych oraz ustalenie obecności znaczących i utrzymujących się trendów wzrostu zanieczyszczeń).

a, b Data concern monitoring: a — surveillance (its purpose is to evaluate the impact of natural and anthropogenic interactions and resulting from them significant and persistent trends), b — operational (its purpose is to determine the chemical status of underground water bodies to be at risk of failing to meet their environmental objectives and to determine the presence of significant and persistent trends in pollution).

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

TABL. 13. STAN JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH OBJĘTYCH MONITORINGIEM
STATUS OF UNIFORM BODIES OF SURFACE WATER SUBJECT TO MONITORING

Wyszczególnienie Specification	Liczba jednolitych części wód poddanych ocenie Number of uniform water bodies subject to the assessment				
	ogólnej ^a general ^a		stanu ekologicz- nego ^b of the ecological status ^b	potencjału ekologicz- nego ^c of the ecological potential ^c	stanu chemicz- nego ^{bc} of the chemical status ^{bc}
	ogółem total	o stanie of the status			
				dobrym good	złym bad

RZEKI^d MONITOROWANE W 2017 R.
RIVERS^d MONITORED IN 2017

OGÓŁEM	1159	4	1155	508	331	896
TOTAL						
dorzecze: drainage basin:						
Wisły	604	3	601	318	157	463
Odry	512	1	511	155	174	401
Dniestru	1	—	1	1	—	1
Dunaju	3	—	3	3	—	2
Jarft	2	—	2	—	—	2
Łaby	2	—	2	1	—	2
Niemna	14	—	14	12	—	12
Pregoly	20	—	20	17	—	12
Świeżej	1	—	1	1	—	1

JEZIORA MONITOROWANE W LATACH 2012—2017
LAKES MONITORED IN 2012—2017

OGÓŁEM	860	126	734	913	122	434
TOTAL						
dorzecze: drainage basin:						
Wisły	391	65	326	462	20	199
Odry	367	40	327	316	101	187
Niemna	22	9	13	35	—	13
Pregoly	79	12	67	99	1	35
Świeżej	1	—	1	1	—	—

a Wyniki z porównania oceny stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, uzupełnionego o wyniki ekstrapolacji lub oceny eksperckiej i jest wypadkową tych ocen. b, c Dotyczy jednolitych części wód: b — naturalnych, c — sztucznych i silnie zmienionych. d Łącznie ze zbiornikami zaporowymi.

a Results from a comparison of the ecological status/potential and chemical status assessment, supplemented by results of extrapolation or expert assessment and is the result of those assessments. b, c Concerns uniform water bodies: b — natural, c — artificial and heavily modified. d Including dam reservoirs.

TABL. 14. JAKOŚĆ WODY Z WODOCIĄGÓW DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA W 2018 R.
 QUALITY OF WATER FROM WATERWORKS SUPPLIED TO THE POPULATION FOR CONSUMPTION
 IN 2018

Wyszczególnienie	Wodociągi ^a o wydajności w m ³ /d Waterworks ^a with a capacity of m ³ /24 h					Specification
	poniżej below 100	100— —1000	1001— —10000	10001— —100000	powyżej over 100000	
Urządzenia w ewidencji (stan w dniu 31 XII)	3409	4294	652	55	4	Facilities registered (as of 31 XII)
w tym skontrolowane	3382	4291	652	55	4	of which controlled
W % skontrolowanych — urządzenia dostarczające wodę odpowiadającą wymaganiom ^b	98,7	99,3	99,7	100,0	100,0	In % of controlled — facilities supplying water meeting requirements ^b
Ludność zaopatrywana w wodę odpowiadającą wymaganiom w % ludności korzystającej z urządzeń ^c	99,1	99,4	99,8	100,0	100,0	Population supplied with water meeting requirements in % of population using facilities ^c

a Prowadzące zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę. b Określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. (Dz. U. poz. 2294). c Na podstawie szacunków.

a Providing collective water supply of the population. b Specified in the decree of the Minister of Health dated 7th December 2017 (Journal of Laws item 2294). c Estimated data.

TABL. 15. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI
 INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w hm ³ in hm ³				
O G Ó Ł E M	9217	8828	8455	8200	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	7919	7570	7138	6870	discharged directly by plants
w tym wody chłodnicze	6907	6706	6257	6009	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	1298	1258	1317	1330	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczania	2309	2122	2198	2192	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	2134	2015	2091	2085	treated
w tym odprowadzone siecią kanalizacyjną	1242	1254	1316	1330	of which discharged by sewage network
mechanicznie	616	510	497	481	mechanically
chemicznie ^a	122	87	95	91	chemically ^a
biologicznie	362	328	361	354	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	1034	1090	1138	1159	with increased biogene removal
nieoczyszczane	176	107	107	106	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	120	103	106	105	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	55	4	1	1	discharged by sewage network

a Dotyczy tylko ścieków przemysłowych.

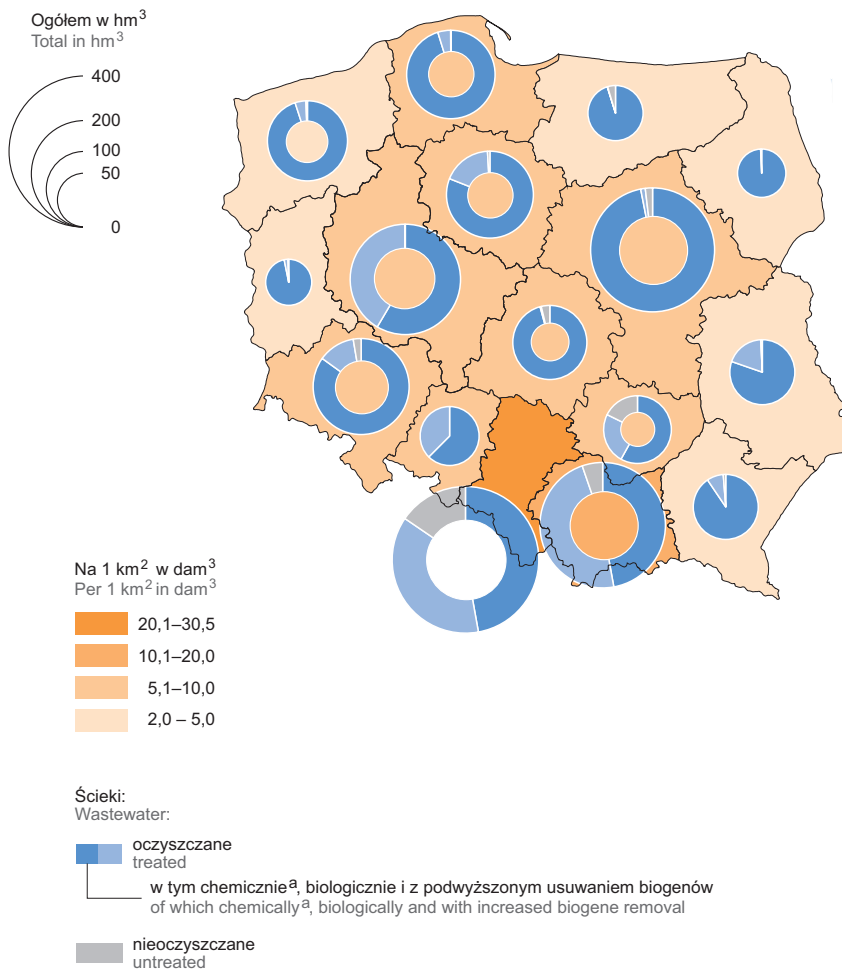
a Concerns only industrial wastewater.

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2018 R.

INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT BY VOIVODSHIP IN 2018

a Dotyczy tylko ścieków przemysłowych.
a Concerns only industrial wastewater.

TABL. 16. OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW W 2018 R.

Stan w dniu 31 grudnia

WASTEWATER TREATMENT PLANTS IN 2018

As of 31st December

Wyszczególnienie	Ogółem Total	Mechaniczne Mechanical	Chemiczne Chemical	Biologiczne Biological	Z podwyższonym usuwaniem biogenów With increased biogene removal	Specification
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych						Industrial wastewater treatment plants
Liczba	882	199	100	540	43	Number
Przepustowość w dam ³ /d	5297	3388	930	835	144	Capacity in dam ³ /24 h
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a						Municipal wastewater treatment plants^a
Liczba	3257	8	—	2439	810	Number
Przepustowość w dam ³ /d	8788	0,8	—	1359	7428	Capacity in dam ³ /24 h
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem^b	74,0	0,0	—	13,9	60,0	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population^b

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej; patrz dział „Infrastruktura komunalna i mieszkania”, tabl. 1 na str. 187.
b Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków — na podstawie szacunków, ludność ogółem — na podstawie bilansów.

a On sewage network; see the chapter “Municipal infrastructure and dwellings”, table 1 on page 187. b Population connected to wastewater treatment plants — estimated data, total population — based on balances.

W 2018 r. (stan w dniu 31 grudnia) oczyszczalnie ścieków obsługiwały 74,0% ludności kraju (w miastach 94,6%, na wsi, gdzie mieszka 40,0% ludności kraju, jedynie 42,9%).

W 2018 r. (stan w dniu 31 grudnia) tylko 1 miasto nie było obsługiwane przez oczyszczalnie ścieków. 13,1% zakładów odprowadzających ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi nie posiadało oczyszczalni ścieków.

536 (57,6%) miast oraz 702 (32,3%) gminy wiejskie i miejsko-wiejskie (bez miast) były obsługiwane przez nowoczesne oczyszczalnie ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów. W obiektach tych oczyszczono 1128 hm³ ścieków, co stanowi 84,9% ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną z miast i wsi.

In 2018 (as of 31st December), wastewater treatment plants serviced 74.0% of the population (94.6% in urban areas and only 42.9% in rural areas, where 40.0% of the population lives).

In 2018 (as of 31st December), only 1 town was not served by wastewater treatment plants. 13.1% of plants discharging wastewater directly into water or into the ground did not possess wastewater treatment plants.

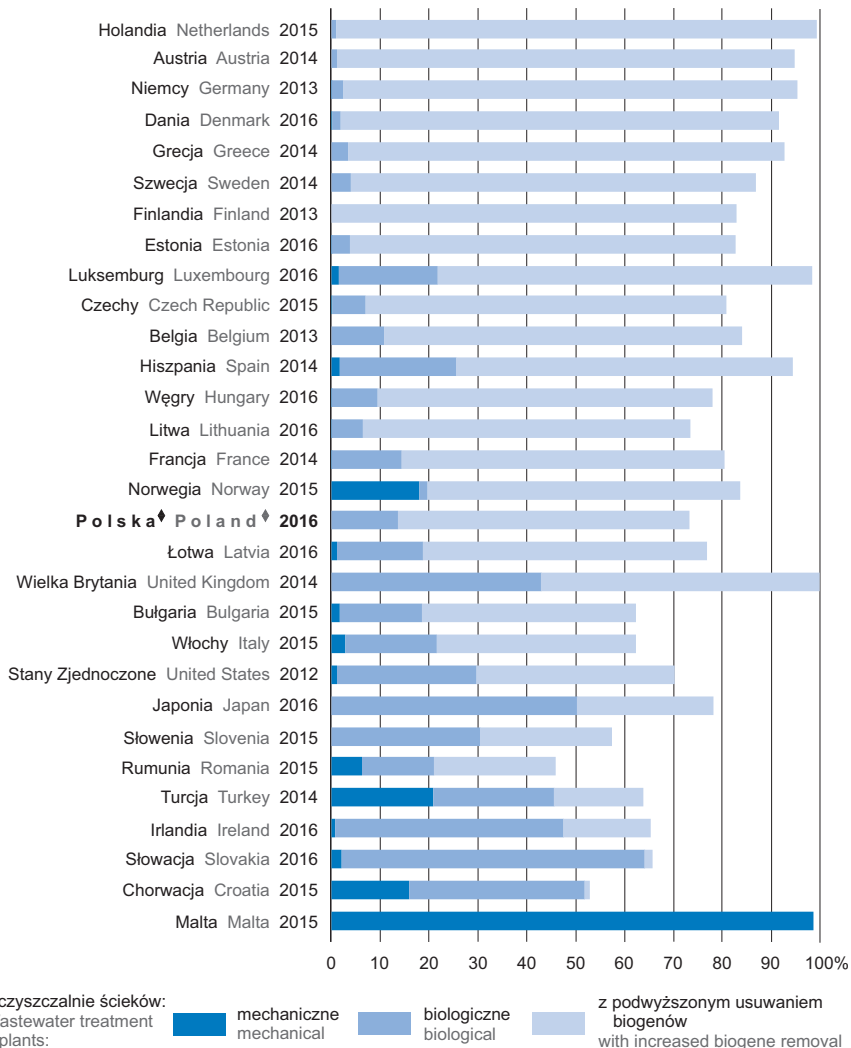
536 (57.6%) towns as well as 702 (32.3%) rural and urban-rural gminas (without towns) were served by modern wastewater treatment plants with increased biogene removal. In these plants, 1128 hm³ of wastewater was treated, which accounts for 84.9% of the wastewater discharged through urban and rural sewage networks.

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W % OGÓŁU LUDNOŚCI W WYBRANYCH KRAJACH

POPULATION CONNECTED TO WASTEWATER TREATMENT PLANTS IN % OF TOTAL POPULATION
IN SELECTED COUNTRIES

Źródło – Source: „Eurostat’s Database”, „OECD. Stat Extracts – database”.

TABL. 17. CAŁKOWITA EMISJA GŁÓWNYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA^a
TOTAL EMISSION OF MAIN AIR POLLUTANTS^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w tys. t in thousand t				
Dwutlenek siarki	875	711	591	583	Sulphur dioxide
Tlenki azotu ^b	888	725	742	804	Nitrogen oxides ^b
Dwutlenek węgla	333457	312321	323022	336557	Carbon dioxide
Tlenek węgla	3077	2343	2456	2543	Carbon oxide
Niemetanowe lotne związki organiczne	963	900	930	948	Volatile non-methane organic compounds
źródła antropogeniczne	712	641	674	691	anthropogenic sources
przyroda	251	259	256	257	nature
Amoniak	303	285	292	308	Ammonia
Pyły	390	327	335	341	Particulates

a Dane szacunkowe; dane za lata 2010, 2015 i 2016 zmieniono (zrekalkulowano) w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Wyrażone w dwutlenku azotu.

a Estimated data; data for 2010, 2015 and 2016 were changed (re-calculated) in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. b Expressed in nitrogen dioxide.

TABL. 18. CAŁKOWITA EMISJA DWUTLENKU SIARKI, TLENKÓW AZOTU I PYŁÓW^a
WEDŁUG ŹRÓDEŁ ZANIECZYSZCZEŃ^a
TOTAL EMISSION OF SULPHUR DIOXIDE, NITROGEN OXIDES AND PARTICULATES^a
BY SOURCES OF POLLUTION

Wyszczególnienie Specification	Dwutlenek siarki Sulphur dioxide			Tlenki azotu ^b Nitrogen oxides ^b			Pyły Particulates		
	2010	2017		2010	2017		2010	2017	
	w tys. t in thousand t	w od- setkach in per- cent		w tys. t in thousand t	w od- setkach in per- cent		w tys. t in thousand t	w od- setkach in per- cent	
OGÓŁEM TOTAL	875	583	100,0	888	804	100,0	390	341	100,0
Źródła stacjonarne: Stationary sources:									
energetyka zawodowa	365	155	26,6	233	141	17,5	20	10	3,1
heat and power generating plants									
energetyka przemysłowa	171	151	26,0	81	77	9,6	30	35	10,4
industrial power plants									
technologie przemysłowe	21	19	3,2	24	26	3,2	34	35	10,2
industrial technologies									
gospodarstwa domowe	154	132	22,7	69	62	7,7	162	122	35,8
households									
inne źródła ^c	163	124	21,4	124	116	14,5	113	103	30,1
other sources ^c									
Źródła mobilne	0,7	0,7	0,1	356	382	47,5	31	36	10,4
Mobile sources									

a, b Patrz notki do tabl. 17. c Kotłownie lokalne, warsztaty rzemieślnicze, rolnictwo i inne.

a, b See footnotes to the table 17. c Local boiler plants, trade workshops, agriculture and others.

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

Poziom (w wartościach bezwzględnych) **całkowitej emisji gazów cieplarnianych** w Polsce, w tym dwutlenku węgla, należy do jednego z wyższych wśród krajów Unii Europejskiej. W przeliczeniu na 1 mieszkańca roczna emisja gazów cieplarnianych (w ekwiwalencie dwutlenku węgla) w 2017 r. wyniosła 10,8 t dla Polski i 8,7 t dla Unii Europejskiej.

The **total emission** (in absolute values) of **greenhouse gases** in Poland, including carbon dioxide, is one of the highest among the European Union countries. Per capita, annual greenhouse gases emission (as carbon dioxide equivalent) amounted in 2017 to 10.8 t for Poland and 8.7 t for the European Union.

TABL. 19. **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII) ... w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:	1796	1816	1879	1896	Plants of significant nuisance to air quality ^a (as of 31 XII) of which possessing systems to reduce the emission of:
pyłowych	1209	1204	1180	1150	particulates
gazowych	260	246	261	272	gases
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					Emission of pollutants in thousand t:
pyłowych	63	44	36	32	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	1704	1605	1379	1299	gases (excluding carbon dioxide)
w tym dwutlenek siarki	519	392	244	217	of which sulphur dioxide
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń: w tysiącach ton:					Pollutants retained in pollutant reduction systems: in thousand tonnes:
pyłowe	19192	19396	19309	19411	particulates
gazowe (bez dwutlenku węgla)	2299	2275	2438	2602	gases (excluding carbon dioxide)
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					in % of pollutants produced:
pyłowych	99,7	99,8	99,8	99,8	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	57,4	58,6	63,9	66,7	gases (excluding carbon dioxide)

a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.
a Emitting particulates, gases or particulates and gases.

Informacje o **całkowitej zawartości ozonu w atmosferze** są wynikiem systematycznych pomiarów ozonu atmosferycznego za pomocą spektrofotometru Dobsona, a od 1992 r. również spektrofotometru Brewera.

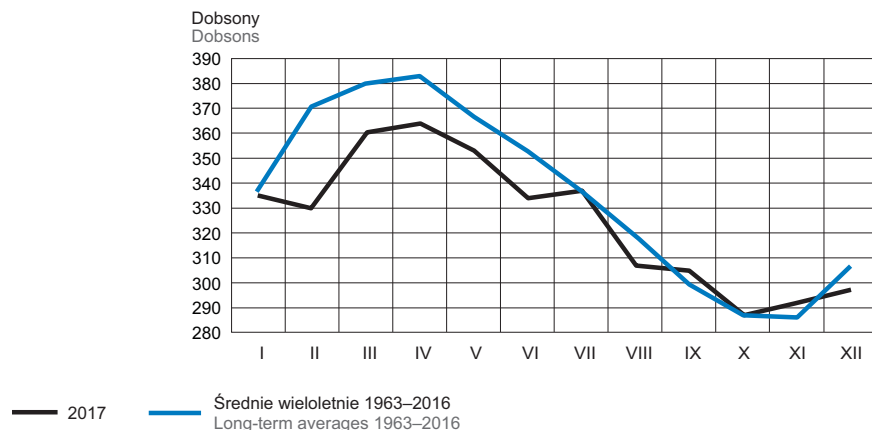
Jednostką całkowitej zawartości ozonu w atmosferze jest dobson (D), zwany również miliatmocentymetrem (m atm-cm). Całkowita zawartość ozonu w atmosferze wynosi 1 D, jeśli grubość warstwy ozonu zawartego w pionowym słupie powietrza o podstawie 1 cm² i sprowadzonego do warunków normalnych (ciśnienie 760 mmHg i temperatura 0°C) wynosi 0,001 cm.

Information regarding the **total ozone content in the atmosphere** is the result of systematic measurements of atmospheric ozone using the Dobson spectrophotometer and since 1992 also Brewer spectrophotometer.

The dobson (D), also called the milliatmocentimetre (m atm-cm) is the unit of total ozone content in the atmosphere. The total ozone content in the atmosphere equals 1 D when the thickness of the ozone layer contained in an upright pillar of air with a 1 cm² base and reduced to normal conditions (pressure at 760 mmHg and temperature at 0°C) equals 0.001 cm.

ŚREDNIE MIESIĘCZNE CAŁKOWITEJ ZAWARTOŚCI OZONU W ATMOSFERZE

MONTHLY AVERAGE TOTAL OZONE CONTENT IN THE ATMOSPHERE

TABL. 20. WAŻNIEJSZE DANE O OCHRONIE PRZYRODY

Stan w dniu 31 grudnia

PRINCIPAL DATA ON NATURE PROTECTION

As of 31st December

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONE AREAS OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION				
O G Ó Ł E M w tys. ha TOTAL in thousand ha	10140,7	10176,0	10175,6	10182,4
W % powierzchni ogólnej kraju In % of total area of the country	32,4	32,5	32,5	32,6
Parki narodowe^a National parks^a				
Liczba parków Number of parks	23	23	23	23
Powierzchnia w ha Area in ha	314475	314700	315087	315107
Biebrzański (woj. podlaskie)	59223	59223	59223	59223
Kampinoski (woj. mazowieckie, łódzkie)	38544	38544	38544	38544
Bieszczadzki (woj. podkarpackie)	29195	29202	29202	29191
Słowiński ^b (woj. pomorskie)	21573	21573	21573	21606
Tatrzański (woj. małopolskie)	21197	21197	21197	21197
Magurski (woj. podkarpackie, małopolskie)	19438	19438	19437	19438
Wigierski (woj. podlaskie)	14981	15090	15090	15090

a Uszeregowane malejąco według powierzchni w 2018 r. b Bez wód przybrzeżnych M. Bałtyckiego.

a Listed according to decreasing area in 2018. b Excluding coastal water of the Baltic Sea.

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

TABL. 20. WAŻNIEJSZE DANE O OCHRONIE PRZYRODY (cd.)

Stan w dniu 31 grudnia

PRINCIPAL DATA ON NATURE PROTECTION (cont.)

As of 31st December

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
-----------------------------------	------	------	------	------

OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONE (cd.)

AREAS OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION (cont.)

Parki narodowe^a (dok.) National parks^a (cont.)

Drawieński (woj. zachodniopomorskie, lubuskie, wielkopolskie)	11342	11342	11342	11342
Białowiecki (woj. podlaskie)	10517	10517	10517	10517
Poleski (woj. lubelskie)	9764	9760	9760	9760
Roztoczański (woj. lubelskie)	8483	8483	8483	8483
Woliński ^P (woj. zachodniopomorskie)	8135	8199	8199	8199
Ujście Warty (woj. lubuskie)	8074	8074	8074	8074
Świętokrzyski (woj. świętokrzyskie)	7626	7626	7627	7627
Wielkopolski (woj. wielkopolskie)	7584	7597	7597	7597
Narwiański (woj. podlaskie)	7350	7350	7350	7350
Gorczański (woj. małopolskie)	7031	7029	7039	7038
Gór Stołowych (woj. dolnośląskie)	6340	6348	6352	6352
Karkonoski (woj. dolnośląskie)	5581	5580	5951	5951
Bory Tucholskie (woj. pomorskie)	4613	4613	4613	4613
Babiogórski (woj. małopolskie)	3391	3395	3399	3397
Pieniński (woj. małopolskie)	2346	2372	2372	2372
Ojcowski (woj. małopolskie)	2146	2146	2146	2146

Rezerwy przyrody Nature reserves

Liczba rezerwatów	1463	1490	1498	1501
Number of reserves				
Powierzchnia w ha	164202	166919	169194	169556
Area in ha				
w tym pod ochroną ścisłą	3768	5792	18139	17537
of which strictly protected				
Faunistyczne	43785	43037	45025	40371
Fauna				
Krajobrazowe	24896	25296	24802	25124
Landscape				
Leśne	64592	66773	67818	67777
Forest				
Torfowiskowe	18075	19517	18417	18608
Peat-bog				
Florystyczne	5672	4722	4849	4793
Flora				
Wodne	4485	5046	6075	10273
Water				
Przyrody nieożywionej	2132	1955	1660	2064
Inanimate nature				
Stepowe	514	543	517	516
Steppe				
Stonoroślowe	51	30	30	30
Halophyte				

a Uszeregowane malejąco według powierzchni w 2018 r. b Bez wód przybrzeżnych M. Bałtyckiego.

a Listed according to decreasing area in 2018. b Excluding coastal water of the Baltic Sea.

TABL. 20. WAŻNIEJSZE DANE O OCHRONIE PRZYRODY (cd.)

Stan w dniu 31 grudnia

PRINCIPAL DATA ON NATURE PROTECTION (cont.)

As of 31st December

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONE (cd.)				
AREAS OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION (cont.)				
Parki krajobrazowe ^a Landscape parks ^a				
Liczba parków	121	122	122	123
Number of parks				
Powierzchnia^b w ha	2607478	2606092	2604726	2611530
Area^b in ha				
w tym: of which:				
Dolina Baryczy (woj. dolnośląskie, wielkopolskie)	87040	87040	87040	87040
Krajeński (woj. kujawsko-pomorskie)	73850	73850	73850	74986
Nadbużański (woj. mazowieckie)	74137	74137	74137	74137
Puszczy Knyszyńskiej (woj. podlaskie)	74447	74447	72860	72860
Orlich Gniazd (woj. śląskie, małopolskie)	60807	60807	60807	60807
Pogórza Przemyskiego (woj. podkarpackie)	61862	60561	60561	60561
Gór Stonnych (woj. podkarpackie)	55976	56188	56188	56188
Mazurski (woj. warmińsko-mazurskie)	53655	53655	53655	53655
Popradzki (woj. małopolskie)	54393	54393	53419	53419
Stobrawski (woj. opolskie)	52637	52637	52637	52637
Ciśniański-Wetliński (woj. podkarpackie)	50972	51461	51461	51461
Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich (woj. śląskie)	49387	49387	49387	49387
Lasy Janowskie (woj. lubelskie, podkarpackie)	39150	44532	44532	44532
Obszary chronionego krajobrazu Protected landscape areas				
Liczba obiektów	386	383	386	386
Number of areas				
Powierzchnia ^b w tys. ha	7075	7094	7089	7092
Area ^b in thousand ha				
Stanowiska dokumentacyjne Documentation sites				
Liczba obiektów	155	166	189	182
Number of sites				
Powierzchnia w ha	885	908	958	957
Area in ha				
Użytki ekologiczne Ecological areas				
Liczba obiektów	6877	7130	7661	8206
Number of areas				
Powierzchnia w ha	51030	52340	53416	54767
Area in ha				

a Uszeregowane malejąco według powierzchni w 2018 r. b Łącznie z rezerwatami przyrody i innymi formami ochrony przyrody położonymi na ich terenie.

a Listed according to decreasing area in 2018. b Including nature reserves and other forms of nature protection located within those areas.

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

TABL. 20. WAŻNIEJSZE DANE O OCHRONIE PRZYRODY (cd.)

Stan w dniu 31 grudnia

PRINCIPAL DATA ON NATURE PROTECTION (cont.)

As of 31st December

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONE (dok.)				
AREAS OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION (cont.)				
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe Landscape-nature complexes				
Liczba obiektów Number of complexes	318	339	352	331
Powierzchnia w ha Area in ha	93464	112393	118710	118911
POMNIKI PRZYRODY MONUMENTS OF NATURE				
OGÓŁEM TOTAL	36293	36510	36232	35020
Pojedyncze drzewa Individual trees	30059	29982	29347	27824
Grupy drzew Tree clusters	3658	3780	4026	4454
Głazy narzutowe Erratic boulders	1034	1091	1130	1131
Skalki i jaskinie Stones and caves	303	303	328	336
Aleje Alleys	699	762	795	744
Pozostałe Others	540	592	606	531 ^a
LASY OCHRONNE^b w tys. ha PROTECTIVE FORESTS^b in thousand ha				
OGÓŁEM TOTAL	3356	3709	3811	3819
Glebochronne Soil-protecting	325	321	322	327
Wodochronne Water-protecting	1486	1541	1544	1543
Uzdrowskowe Health-resort	56	55	53	50
Uszkodzone przez przemysł Damaged by industry	468	466	463	463
Nasienne Seedling	13	12	12	12
Podmiejskie Suburban	641	628	617	615

a W tym 163 źródła, wodospady i wywierzyska, 93 krzewy i 5 jarów. b W lasach w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe; stan w dniu 1 stycznia.

a Of which 163 sources, waterfalls and exurgents, 93 bushes and 5 ravines. b In forests managed by the State Forests National Forest Holding; as of 1st January.

TABL. 20. WAŻNIEJSZE DANE O OCHRONIE PRZYRODY (dok.)

Stan w dniu 31 grudnia

PRINCIPAL DATA ON NATURE PROTECTION (cont.)

As of 31st December

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
LASY OCHRONNE ^a w tys. ha (dok.) PROTECTIVE FORESTS ^a in thousand ha (cont.)				
Obronne	132	125	119	118
Defensive forests				
Ostoje zwierząt	74	68	64	64
Animal sanctuaries				
Cenne pod względem przyrodniczym	114	445	572	580
Environmentally valuable				
Pozostałe	47	47	45	45
Others				
WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA CHRONIONE ^b IMPORTANT PROTECTED ANIMALS ^b				
Żubry	1224	1553	1873	1820
European bisons				
Kozice	172	275	310	441
Northern chamois				
Niedźwiedzie brunatne	147	224	304	292
Brown bears				
Bobry europejskie	68993	101336	124622	127173
Eurasian beavers				
Rysie	285	390	432	427
Eurasian lynxes				
Wilki	770	1484	2390	2868
Grey wolves				
Głuszcze	509	447	441	556
Western copecaille				
Cietrzewie	770	340	315	290
Black grouses				

a W lasach w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe; stan w dniu 1 stycznia. b Dane szacunkowe; z wyjątkiem żubrów, podawanych na podstawie „Księgi Rodowodowej Żubrów”, prowadzonej od 1947 r.

a In forests managed by the State Forests National Forest Holding; as of 1st January. b Estimated data; except European bisons, presented on the basis of the "European Bison Pedigree Book", conducted since 1947.

Sieć **Natura 2000**, utworzona zgodnie z przepisami Unii Europejskiej, według stanu w dniu 31 grudnia 2018 r. obejmowała 145 obszarów specjalnej ochrony ptaków o łącznej powierzchni 5560 tys. ha (w tym 649 tys. ha na M. Bałtyckim) oraz 849 specjalnych obszarów ochrony siedlisk o łącznej powierzchni 3851 tys. ha (w tym 360 tys. ha na M. Bałtyckim). Powierzchnie obu typów obszarów Natura 2000 mogą się częściowo lub w całości pokrywać ze sobą oraz z innymi formami ochrony przyrody.

As of 31st December 2018, the **Natura 2000** network, established in compliance with European Union regulations, included 145 Special Protection Areas, covering a total of 5560 thousand ha (of which 649 thousand ha on the Baltic Sea), and 849 Special Areas of Conservation, covering a total of 3851 thousand ha (of which 360 thousand ha on the Baltic Sea). Both types of areas protected under Natura 2000 can overlap with each other and with other forms of nature protection, either in part or in whole.

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

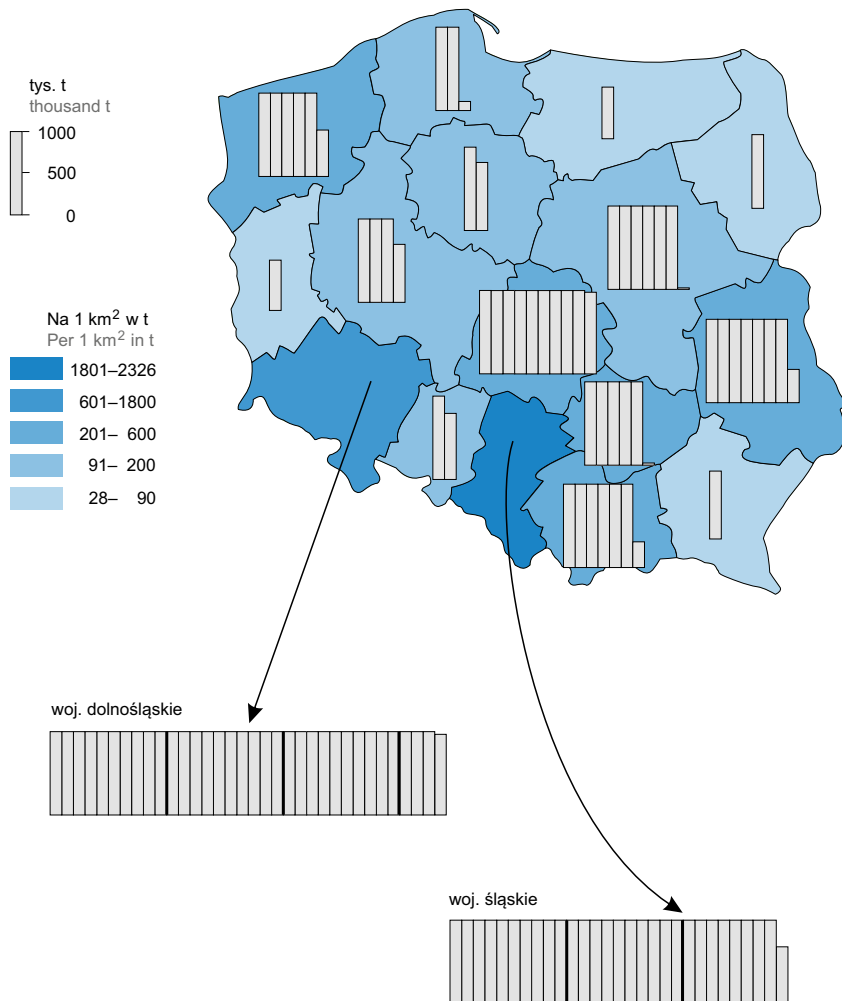
TABL. 21. ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW
WASTE^a BY TYPE

Wyszczególnienie Specification	ogółem w mln t grand total in million t	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year					Odpady dotychczas składowane (nagroma- dzone ^b ; stan w końcu roku) w mln t Waste landfilled up to now (accumu- lated ^b ; end of the year) in million t	
		poddane odzy- skowi ^c recov- ered ^c	unieszkodliwione ^c disposed ^c		prze- ka- zane innym odbi- or- com trans- ferred to other recipi- ents	maga- zyno- wane czasowo tempor- arily stored		
			razem total	w tym sklado- wane ^d of which land- filled ^d				
		w % ogółem		in % of grand total				
OGÓŁEM	2015	131,0	21,9	20,2	16,8	56,5	1,4	1681,4
TOTAL	2017	113,8	18,9	18,5	14,9	61,5	1,1	1736,5
	2018	115,3	20,3	20,6	16,5	58,0	1,1	1760,1
w tym: of which:								
Odpady z flotacyjnego wzbogacania rud metali nieżelaznych		30,5	6,4	0,2	0,2	93,4	—	656,5
Waste from floatation dressing of non- ferrous metal ores								
Odpady powstające przy płukaniu i oczyszczeniu kopalni		28,2	38,1	20,4	20,3	40,5	1,0	446,4
Waste from washing and cleaning of minerals								
Mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych		10,6	0,2	83,4	83,4	15,3	1,1	317,3
Dust-slag compounds from wet treat- ment of furnace waste								
Odpady z wydobywania kopalni innych niż rudy metali		4,4	47,0	47,2	47,2	5,8	0,0	89,8
Waste from mineral non-metalliferous excavation								
Żużle z procesów wytapiania (wielko- piecowe, stalownicze)		3,5	57,6	—	—	41,5	0,9	1,9
Melting slag (blast-furnace, steelmak- ing)								
Gleba i ziemia, w tym kamienie		3,0	20,1	—	—	79,4	0,5	0,1
Soil and stones								

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych (patrz nota w dziale „Infrastruktura komunalna i mieszkania” na str. 189); badaniem objęto zakłady wytwarzające w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub posiadające 1 mln t i więcej odpadów nagromadzonych. b, d Na składowiskach i w obiektach unieszkodliwiania odpadów wydobywczycy (w tym hałdach i stawach osadowych): b — własnych, d — własnych i innych. c W własnym zakresie przez wytwórcę.

a Excluding municipal waste (see note in the chapter "Municipal infrastructure and dwellings" on page 189); plants generating over 1 thousand t of waste during the year or possessing at least 1 million t of accumulated waste were included in the survey. b, d On landfills and in facilities servicing the extractive industries (of which heaps and settling ponds): b — own, d — own and other. c By waste producer on its own.

ODPADY^a WYTWORZONE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2018 R.
WASTE^a GENERATED BY VOIVODSHIP IN 2018

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.
^a Excluding municipal waste.

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

Promieniowanie jonizujące pochodzenia:

- **naturalnego**, to promieniowanie kosmiczne i promieniowanie radionuklidów naturalnych obecnych w środowisku,
 - **sztucznego**, to promieniowanie spowodowane stosowaniem źródeł promieniotwórczych, urządzeń techniki radiacyjnej oraz próbnymi wybuchami jądrowymi i awariami obiektów techniki jądrowej.
- Wielkość dawki, jaką ludzie w ciągu roku otrzymują z różnych źródeł promieniowania, określa całkowita **roczna dawka skuteczna (efektywna)**. W 2018 r. średnia jej wartość dla mieszkańca Polski wyniosła 3,74 mSv.

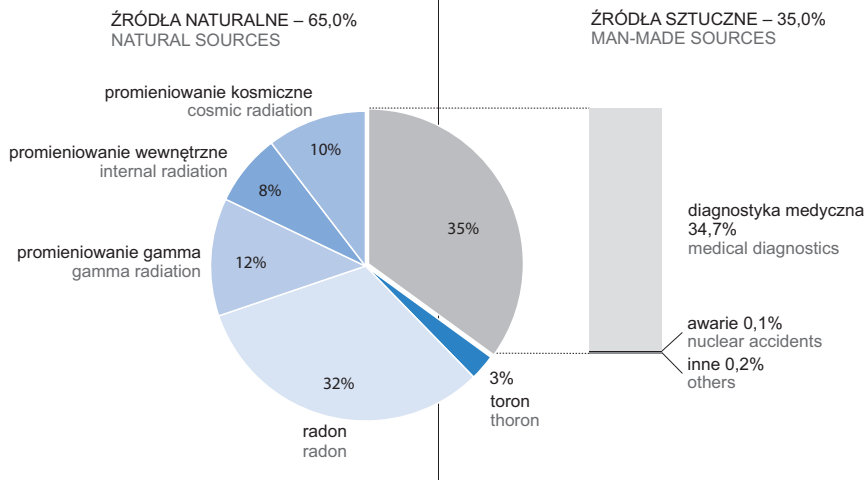
Ionizing radiation of:

- **natural origin** consists of cosmic radiation and radiation of natural radionuclides present in the environment,
- **man-made** is caused by using of radioactive sources, radiation technique installations, nuclear test explosions and accidents in nuclear facilities.

The value of annual dose to the public from various sources of radiation is expressed as the total **annual effective dose**. In 2018 the average value for an inhabitant of Poland (per capita) was 3.74 mSv.

ROZKŁAD Rocznej dawki skutecznej (efektywnej) promieniowania jonizującego według źródeł w 2018 r.

ANNUAL EFFECTIVE DOSE OF IONIZING RADIATION BY SOURCES IN 2018

W 2017 r. nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) służące ochronie środowiska wyniosły 6,8 mld zł, a gospodarce wodnej — 2,1 mld zł; ich udział w nakładach inwestycyjnych w gospodarce narodowej wyniósł odpowiednio: 2,6% i 0,8% (w 2010 r. — 5,0% i 1,6%, w 2015 r. — 5,6% i 1,2%, w 2016 r. — 2,7% i 0,7%), a w relacji do produktu krajowego brutto — 0,34% i 0,10% (w 2010 r. — 0,76% i 0,25%, w 2015 r. — 0,84% i 0,18%, w 2016 r. — 0,35% i 0,09%).

W 2017 r. istotny udział w nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska (10%) i gospodarce wodnej (8%) miały fundusze ekologiczne, tj. **fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej** (Narodowy i wojewódzkie).

Warunki naturalne i ochrona środowiska

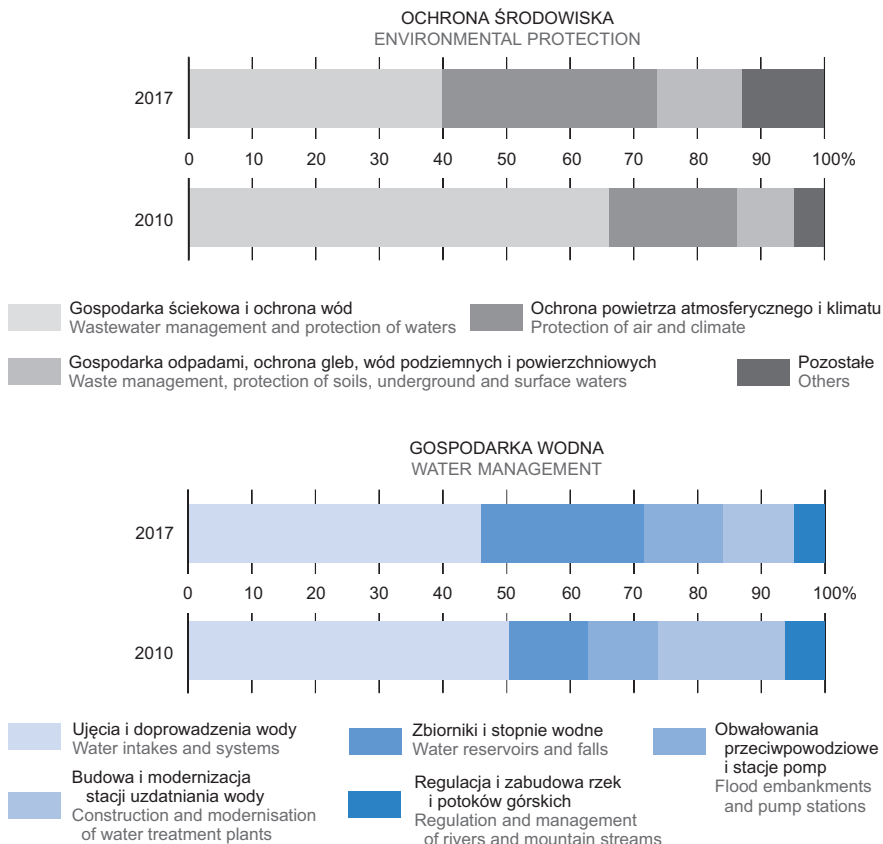
Environment and environmental protection

In 2017 outlays on fixed assets (current prices) for environmental protection totalled PLN 6.8 bn, and PLN 2.1 bn for water management. Their share in investment outlays in the national economy amounted to: 2.6% and 0.8% (in 2010 — 5.0% and 1.6%, in 2015 — 5.6% and 1.2%, in 2016 — 2.7% and 0.7%) and in relation to gross domestic product, respectively: 0.34% and 0.10% (in 2010 — 0.76% and 0.25%, in 2015 — 0.84% and 0.18%, in 2016 — 0.35% and 0.09%).

The ecological funds, i.e. **environmental protection and water management funds** (National and voivodship), had in 2017 an important share in the outlays on fixed assets for environmental protection (10%) and for water management (8%).

STRUKTURA NAKŁADÓW NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)

STRUCTURE OF OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (current prices)

Organy przedstawicielskie

Representative organs

Kadencje Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej podaje się zgodnie z każdorazowym stanem prawnym, obowiązującym w poszczególnych kadencjach, głównie z: ustawą z dnia 28 czerwca 1991 r. Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 59, poz. 252; I kadencja Sejmu i II kadencja Senatu), Ustawą Konstytucyjną z dnia 17 października 1992 r. (Dz. U. Nr 84, poz. 426; II kadencja Sejmu i III kadencja Senatu) oraz Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., art. 98 (od III kadencji Sejmu i od IV kadencji Senatu).

Kadencje: I Sejmu i II Senatu — od 25 listopada 1991 r. do 31 maja 1993 r.,
 II Sejmu i III Senatu — od 19 września 1993 r. do 20 października 1997 r.,
 III Sejmu i IV Senatu — od 20 października 1997 r. do 18 października 2001 r.,
 IV Sejmu i V Senatu — od 19 października 2001 r. do 18 października 2005 r.,
 V Sejmu i VI Senatu — od 19 października 2005 r. do 4 listopada 2007 r.,
 VI Sejmu i VII Senatu — od 5 listopada 2007 r. do 7 listopada 2011 r.,
 VII Sejmu i VIII Senatu — od 8 listopada 2011 r. do 11 listopada 2015 r.,
 VIII Sejmu i IX Senatu — od 12 listopada 2015 r.

U w a g a. I kadencja Senatu trwała od 18 czerwca 1989 r. do 25 listopada 1991 r., z tym że do 30 grudnia 1989 r. był to Senat Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, a od 31 grudnia 1989 r. — Senat Rzeczypospolitej Polskiej.

Terms of office of the Sejm and Senate of the Republic of Poland are each time presented according to the law binding during particular terms, mainly with: the Law on Elections to the Sejm of the Republic of Poland, dated 28th June 1991 (Journal of Laws No. 59, item 252; I term of the Sejm and II term of the Senate), the Constitutional Act, dated 17th October 1992 (Journal of Laws No. 84, item 426; II term of the Sejm and III term of the Senate) as well as the Constitution of the Republic of Poland, dated 2nd April 1997, Art. 98 (since III term of the Sejm and IV term of the Senate).

Terms of office: I of the Sejm and II of the Senate — from 25th November 1991 to 31st May 1993,
 II of the Sejm and III of the Senate — from 19th September 1993 to 20th October 1997,
 III of the Sejm and IV of the Senate — from 20th October 1997 to 18th October 2001,
 IV of the Sejm and V of the Senate — from 19th October 2001 to 18th October 2005,
 V of the Sejm and VI of the Senate — from 19th October 2005 to 4th November 2007,
 VI of the Sejm and VII of the Senate — from 5th November 2007 to 7th November 2011,
 VII of the Sejm and VIII of the Senate — from 8th November 2011 to 11th November 2015,
 VIII of the Sejm and IX of the Senate — since 12th November 2015.

N o t e. I term of the Senate lasted from 18th June 1989 to 25th November 1991, however till 30th December 1989 it was the Senate of the Polish People's Republic and since 31st December 1989 — the Senate of the Republic of Poland.

Kadencja Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wybranego w wyborach powszechnych trwa 5 lat.

Lech Wałęsa — od 23 grudnia 1990 r. do 23 grudnia 1995 r.
Aleksander Kwaśniewski — od 23 grudnia 1995 r. do 23 grudnia 2000 r.,
 — od 23 grudnia 2000 r. do 23 grudnia 2005 r.
Lech Aleksander Kaczyński — od 23 grudnia 2005 r. do 10 kwietnia 2010 r.^a
Bronisław Maria Komorowski — od 6 sierpnia 2010 r. do 6 sierpnia 2015 r.
Andrzej Sebastian Duda — od 6 sierpnia 2015 r.

a Kadencja przerwana na skutek tragicznej śmierci Prezydenta w katastrofie lotniczej w Smoleńsku; zgodnie z art. 131, ust. 2 Konstytucji, do czasu wyboru nowego Prezydenta, Marszałek Sejmu tymczasowo wykonywał obowiązki Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

The term of office of the President of the Republic of Poland, elected in a general election, lasts 5 years.

Lech Wałęsa	— from 23rd December 1990 to 23rd December 1995.
Aleksander Kwaśniewski	— from 23rd December 1995 to 23rd December 2000, — from 23rd December 2000 to 23rd December 2005.
Lech Aleksander Kaczyński	— from 23rd December 2005 to 10th April 2010 ^a .
Bronisław Maria Komorowski	— from 6th August 2010 to 6th August 2015.
Andrzej Sebastian Duda	— since 6th August 2015.

^a The term of office interrupted due to the tragic death of the President in a plane crash in Smolensk; according to Art. 131, par. 2 of the Constitution, until the election of a new President, the Marshal of the Sejm temporarily discharged the duties of the President of the Republic of Poland.

Uwaga do tablic 1, 2 i 6 oraz noty na str. 51.

Stosunek liczby oddanych głosów (ważnych kart do głosowania) do ogólnej liczby osób uprawnionych do głosowania (wyrażony w %) określa się jako frekwencję wyborczą.

Note to tables 1, 2 and 6 and note on page 51.

The rate of the number of votes cast (valid voting cards) to the total number of persons entitled to vote (expressed in %) is defined as the voting turnout.

TABLE 1 (22). **WYBORY PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W 2015 R.**
ELECTION OF THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF POLAND IN 2015

Wyszczególnienie	I tura wyborów — 10 V I election round — 10 V		II tura wyborów — 24 V II election round — 24 V		Specification
	w tys. in thousands	w % upraw- nionych in % of entitled voters	w tys. in thousands	w % upraw- nionych in % of entitled voters	
Uprawnieni do głosowania	30688,6	x	30709,3	x	Persons entitled to vote
Oddane głosy	15023,9	48,96	16993,2	55,34	Votes cast
w tym głosy ważne	14898,9	48,55	16742,9	54,52	of which valid votes

U w a g a. W I turze wyborów brało udział 11 kandydatów, spośród których do II tury przeszło 2 — Andrzej Sebastian Duda i Bronisław Maria Komorowski, którzy otrzymali odpowiednio: w I turze — 34,76% i 33,77% ogółu głosów ważnych, a w II turze — 51,55% i 48,45%.

N o t e. 11 candidates participated in the I election round, among whom 2 candidates entered the II election round — Andrzej Sebastian Duda and Bronisław Maria Komorowski, who received respectively: in the I round — 34.76% and 33.77% of all valid votes, and in the II round — 51.55% and 48.45%.

TABLE 2 (23). **WYBORY DO SEJMU I SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**
ELECTIONS TO THE SEJM AND SENATE OF THE REPUBLIC OF POLAND

Wyszczególnienie	Sejm	Senat	Sejm	Senat	Specification
	Sejm	Senate	Sejm	Senate	
	9 X 2011		25 X 2015		
Uprawnieni do głosowania w tys.	30762,9		30629,2		Persons entitled to vote in thousands
Oddane głosy: w tysiącach	15050,0	15048,3	15595,3	15593,0	Votes cast: in thousands
w % uprawnionych ...	48,92	48,92	50,92	50,91	in % of entitled voters
w tym głosy ważne:					of which valid votes:
w tysiącach	14369,5	14531,5	15200,7	14988,1	in thousands
w % uprawnionych	46,71	47,24	49,63	48,93	in % of entitled voters

Wybory do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej odbyły się:

- w dniu 25 maja 2014 r. — wybrano 51 posłów (w tym 12 kobiet) spośród 1277 kandydatów zarejestrowanych na 130 listach kandydatów przez 12 komitetów wyborczych; łącznie oddano 7069,5 tys. głosów ważnych, co stanowi 96,88% ogólnej liczby oddanych głosów; frekwencja wyborcza wyniosła 23,82%;
- w dniu 26 maja 2019 r. — wybrano 52 posłów (w tym 18 kobiet) spośród 866 kandydatów zarejestrowanych na 87 listach kandydatów przez 9 komitetów wyborczych; łącznie oddano 13647,3 tys. głosów ważnych, co stanowi 99,18% ogólnej liczby oddanych głosów; frekwencja wyborcza wyniosła 45,68%.

Elections to the European Parliament in the Republic of Poland were held:

- on 25th May 2014 — 51 Members of Parliament were elected (of which 12 women) among the number of 1277 candidates registered on 130 lists of candidates by 12 election committees; in total 7069.5 thousand valid votes were cast which is 96.88% of the total number of votes cast; voting turnout amounted to 23.82%;
- on 26th May 2019 — 52 Members of Parliament were elected (of which 18 women) among the number of 866 candidates registered on 87 lists of candidates by 9 election committees; in total 13647.3 thousand valid votes were cast which is 99.18% of the total number of votes cast; voting turnout amounted to 45.68%.

TABL. 3 (24). POSŁOWIE I SENATOROWIE

Stan na początku kadencji

DEPUTIES AND SENATORS

As of the beginning of the term of office

Wyszczególnienie Specification	Sejm Sejm		Senat Senate					
	Rzeczypospolitej Polskiej — kadencje of the Republic of Poland — terms of office							
	VII		VIII		IX			
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women		
OGÓŁEM TOTAL	460	110	460	126	100	13	100	13

WEDŁUG WIEKU BY AGE

21—29 lat	10	1	17	4	x	x	x	x
30—39	84	12	80	20	4	1	6	—
40—49	132	33	113	26	19	2	18	2
50—59	164	40	153	47	45	5	39	4
60 lat i więcej and more	70	24	97	29	32	5	37	7

TABL. 3 (24). **POSŁOWIE I SENATOROWIE (dok.)**

Stan na początku kadencji

DEPUTIES AND SENATORS (cont.)

As of the beginning of the term of office

Wyszczególnienie Specification	Sejm Sejm				Senat Senate			
	Rzeczypospolitej Polskiej — kadencje of the Republic of Poland — terms of office							
	VII		VIII				IX	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
Wyższe	422	106	420	118	94	13	96	13
Policealne i średnie	37	4	38	8	6	—	3	—
Zasadnicze zawodowe	1	—	2	—	—	—	1	—

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe	422	106	420	118	94	13	96	13
Policealne i średnie	37	4	38	8	6	—	3	—
Zasadnicze zawodowe	1	—	2	—	—	—	1	—

TABL. 4 (25). **KLUBY I KOŁA POSELSKIE VIII KADENCJI SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W 2018 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

DEPUTY CLUBS AND GROUPS OF THE VIII TERM OF THE SEJMU OF THE REPUBLIC OF POLAND IN 2018

As of 31st December

Wyszczególnienie	Posłowie Deputies	Specification
Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość ...	237	Parliamentary Club Law and Justice
Klub Parlamentarny Platforma Obywatelska — Koalicja Obywatelska ^a	145	Parliamentary Club Civic Platform — Civic Coalition ^a
Klub Poselski Kukiz'15	26	Deputies' Club Kukiz'15
Klub Poselski Polskiego Stronnictwa Ludowego — Unii Europejskich Demokratów ^b	16	Deputies' Club of the Polish People's Party — Union of European Democrats ^b
Klub Poselski Nowoczesna	15	Deputies' Club Nowoczesna
Koło Poselskie Wolni i Solidarni	4	Deputies' Group Free and Solidary
Koło Poselskie TERAZI! ^c	3	Deputies' Group TERAZI! ^c
Koło Poselskie Wolność i Skuteczni ^d	3	Deputies' Group Freedom and Effective ^d
Posłowie niezrzeszeni	11	Independent deputies

a—d Utworzone w 2018 r.: a — 6 grudnia, b — 9 lutego, c — 19 listopada, d — 22 listopada.

a—d Established in 2018 on: a — 6th December, b — 9th February, c — 19th November, d — 22nd November.

W okresie od 12 listopada 2015 r. do 31 grudnia 2018 r. Sejm VIII kadencji odbył 75 posiedzeń (obrad trwały 203 dni). Do Sejmu wpłynęły 1084 projekty ustaw, którym nadano numer druku. Posłowie uchwalili 732 ustawy, podjęli 322 uchwały oraz zgłosili 28409 interpelacji, 8147 zapytań poselskich i 726 pytań w sprawach bieżących.

W okresie tym działało 29 stałych komisji sejmowych, 4 komisje nadzwyczajne i 2 komisje śledcze, które odbyły łącznie 4499 posiedzeń oraz uchwalily 1183 opinie i 208 dezyderatów, w tym komisje stałe odpowiednio: 4340, 1179 i 208.

In the period from 12th November 2015 to 31st December 2018, the Sejm of the VIII term held 75 sessions (lasting 203 days in total). 1084 draft bills with assigned form number were submitted to the Sejm. Deputies passed 732 laws, 322 resolutions and submitted 28409 interpellations as well as 8147 inquiries and 726 questions in current affairs.

During this period there were 29 standing Sejm committees, 4 special committees and 2 investigative committee, which held 4499 sessions in total and passed 1183 opinions as well as 208 desiderations, of which standing committees, respectively: 4340, 1179 and 208.

TABL. 5 (26). KLUBY IX KADENCJI SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W 2018 R.

Stan w dniu 31 grudnia

CLUBS OF THE IX TERM OF THE SENATE OF THE REPUBLIC OF POLAND IN 2018

As of 31st December

Wyszczególnienie	Senatorowie Senators	Specification
Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość	63	Parliamentary Club Law and Justice
Klub Parlamentarny Platforma Obywatelska — Koalicja Obywatelska ^a	29	Parliamentary Club Civic Platform — Civic Coalition ^a
Klub Poselski Polskiego Stronnictwa Ludowego — Unii Europejskich Demokratów ^b	1	Deputies' Club of the Polish People's Party — Union of European Democrats ^b
Senatorowie niezrzeszeni	7	Independent senators

a, b Utworzone w 2018 r.: a — 6 grudnia, b — 9 lutego.

a, b Established in 2018 on: a — 6th December, b — 9th February.

W okresie od 12 listopada 2015 r. do 31 grudnia 2018 r. Senat IX kadencji odbył 70 posiedzeń (obrad trwały 174 dni), podczas których rozpatrzono 726 ustaw. Poprawki wniesiono do 169 ustaw i podjęto 931 uchwał.

W okresie tym działało 16 stałych komisji senackich, które odbyły 2372 posiedzenia.

In the period from 12th November 2015 to 31st December 2018, the Senate of the IX term held 70 sessions (lasting 174 days in total). The senators considered 726 laws. Amendments were submitted to 169 laws and there were 931 resolutions passed.

During this period there were 16 standing Senate committees, which held 2372 sessions.

TABL. 6 (27). WYBORY DO ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2018 R.

ELECTIONS TO ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2018

A. WYBORY RADNYCH W DNIU 21 PAŹDZIERNIKA

ELECTIONS OF COUNCILLORS ON 21st OCTOBER

Wyszczególnienie	Rady gmin ^a Gmina councils ^a	Rady miast na prawach powiatu City with powiat status councils	Rady powiatów Powiat councils	Sejmiki województw Voivodship regional councils	Rady dzielnic m.st. Warszawy ^b District councils of the Capital City Warszawa ^b	Specification
Liczba mandatów	37815	1711	6244	552	425	Number of mandates
Liczba zarejestrowanych kandydatów na radnych:						Number of registered candidates for councillors:
w tysiącach	118,9	14,4	41,1	7,1	3,3	in thousands
na 1 mandat	3,1	8,4	6,6	12,8	7,7	per mandate
Uprawnieni do głosowania w tys.	19441,2	9654,3	20471,9	30170,0	1343,8	Persons entitled to vote in thousands
Oddane głosy:						Votes cast:
w tysiącach	10691,7	5349,5	11184,8	16545,5	894,7	in thousands
w % uprawnionych	55,0	55,4	54,6	54,8	66,6	in % of entitled voters
w tym głosy ważne:						of which valid votes:
w tysiącach	10396,8	5220,5	10584,9	15433,5	877,6	in thousands
w % uprawnionych	53,5	54,1	51,7	51,2	65,3	in % of entitled voters
Liczba obsadzonych mandatów	37813 ^c	1711	6244	552	425	Number of filled mandates

a Bez rad miast na prawach powiatu; dane dotyczące uprawnionych do głosowania i oddanych głosów nie obejmują tych okręgów wyborczych, w których nie przeprowadzono głosowania z uwagi na fakt, że liczba kandydatów była równa lub mniejsza od liczby mandatów. b Zgodnie z ustawą z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1817) Warszawa jest gminą mającą status miasta na prawach powiatu, w skład której wchodzi 18 dzielnic. c 2 mandaty zostały nieobsadzone, ponieważ w 2 okręgach wyborczych nie zarejestrowano żadnej listy kandydatów na radnych (zarządzono wybory uzupełniające).

a Excluding city with powiat status councils; data concerning persons entitled to vote and votes cast do not include those constituencies where voting was not conducted because the number of candidates was equal or lower than the number of mandates. b In compliance with the law on the System of the Capital City Warszawa, dated 15th March 2002 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1817) Warszawa is a gmina which is also a city with powiat status, encompassing 18 city districts. c 2 mandates were unfilled, because in 2 constituencies no list of candidates for councillors was registered (by-elections were ordered).

TABL. 6 (27). WYBORY DO ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2018 R. (dok.)
ELECTIONS TO ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2018 (cont.)

B. WYBORY BEZPOŚREDNIE WÓJTÓW, BURMISTRZÓW I PREZYDENTÓW MIAST
DIRECT ELECTIONS OF VILLAGE MAYORS, MAYORS AND PRESIDENTS OF CITIES

Wyszczególnienie	Wójtowie Village mayors	Burmi- strzowie Mayors	Prezydenci miast Presidents of cities	Specification
------------------	-------------------------------	------------------------------	--	---------------

I TURA WYBORÓW — GŁOSOWANIE W DNIU 21 X
I ELECTION ROUND — VOTING ON 21 X

Liczba mandatów	1547	823	107	Number of mandates
Liczba zarejestrowanych kandydatów:				Number of registered candidates:
ogółem	3892	2524	542	total
na 1 mandat	2,5	3,1	5,1	per mandate
Uprawnieni do głosowania w tys.	8669,5	10027,5	11418,9	Persons entitled to vote in thousands
Oddane głosy:				Votes cast:
w tysiącach	4860,3	5395,2	6278,6	in thousands
w % uprawnionych	56,1	53,8	55,0	in % of entitled voters
w tym głosy ważne:				of which valid votes:
w tysiącach	4790,0	5322,2	6232,4	in thousands
w % uprawnionych	55,3	53,1	54,6	in % of entitled voters
Liczba obsadzonych mandatów ^d	1205	558	63	Number of filled mandates ^d

II TURA WYBORÓW — GŁOSOWANIE W DNIU 4 XI
II ELECTION ROUND — VOTING ON 4 XI

Liczba mandatów	341	264	44	Number of mandates
Liczba kandydatów	681	527	88	Number of candidates
Uprawnieni do głosowania w tys.	1952,8	3561,9	4008,7	Persons entitled to vote in thousands
Oddane głosy:				Votes cast:
w tysiącach	1033,6	1694,5	1922,1	in thousands
w % uprawnionych	52,9	47,6	47,9	in % of entitled voters
w tym głosy ważne:				of which valid votes:
w tysiącach	1027,1	1683,0	1906,4	in thousands
w % uprawnionych	52,6	47,2	47,6	in % of entitled voters

^d Nie uwzględniono wyboru 1 wójta i 1 burmistrza, ponieważ jedyni zarejestrowani kandydaci nie otrzymali więcej niż połowy ważnie oddanych głosów (wyboru dokonały rady gmin w grudniu 2018 r.).

^d Data do not include election of 1 village mayor and 1 mayor because the only registered candidates did not receive more than a half of valid votes cast (elections were made by gmina councils in December 2018).

TABLE 7 (28). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2018 R.**
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2018

Wyszczególnienie Specification	Radni Councillors of							
	rad gmin ^a gmina councils ^a		rad miast na prawach powiatu ^b city with powiat status councils ^b		rad powiatów powiat councils		sejmików województw voivodship regional councils	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
STAN W DNIU WYBORÓW — 21 X AS OF ELECTION DAY — 21 X								
OGÓŁEM TOTAL	37813	11525	2136	632	6244	1487	552	159
w wieku: aged:								
18—29 lat	1853	391	158	38	147	21	18	6
30—39	7363	2300	524	146	762	184	81	22
40—49	10430	3677	556	165	1444	367	127	43
50—59	10430	3101	434	136	2052	525	168	43
60 lat i więcej and more	7737	2056	464	147	1839	390	158	45
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII								
OGÓŁEM TOTAL	37616	11540	2113	670	6229	1489	552	160
Według wieku By age								
18—29 lat	1689	353	150	40	143	21	19	7
30—39	7138	2232	509	145	732	178	72	17
40—49	10324	3670	551	178	1429	369	137	48
50—59	10334	3110	412	144	2006	522	161	41
60 lat i więcej and more	8131	2175	491	163	1919	399	163	47
Według poziomu wykształcenia By educational level								
Wyższe	14876	5367	1745	555	4922	1266	516	151
Tertiary								
Policealne i średnie	14779	4728	321	111	1142	208	34	9
Post-secondary and secondary								
Zasadnicze zawodowe	7188	1282	42	2	154	14	2	—
Basic vocational								
Gimnazjalne i podstawowe	773	163	5	2	11	1	—	—
Lower secondary and primary								

a Bez radnych rad miast na prawach powiatu. b Łącznie z radnymi rad dzielnic m.st. Warszawy. c W podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

a Excluding councillors of city with powiat status councils. b Including councillors of the Capital City Warszawa district councils. c In the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by occupation performed before taking retirement or other pension.

TABL. 7 (28). RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2018 R. (dok.)
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2018 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Radni Councillors of							
	rad gmin ^a gmina councils ^a		rad miast na prawach powiatu ^b city with powiat status councils ^b		rad powiatów powiat councils		sejmików województw voivodship regional councils	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
STAN W DNIU 31 XII (dok.) AS OF 31 XII (cont.) Według grup zawodów ^c By occupational groups ^c								
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	2745	724	510	129	2700	620	349	99
Managers								
Specjaliści	8245	3232	1097	380	1807	537	158	47
Professionals								
Technicy i inny średni personel	4511	1190	135	39	386	71	10	2
Technicians and associate professionals								
Pracownicy biurowi	3256	1799	165	68	458	140	15	8
Clerical support workers								
Pracownicy usług i sprzedawcy	4511	1524	96	30	281	55	6	3
Service and sales workers								
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	8063	1891	10	3	387	43	11	—
Skilled agricultural, forestry and fishery workers								
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	2291	216	19	1	55	1	—	—
Craft and related trades workers								
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	1680	65	22	—	47	—	—	—
Plant and machine operators, and assemblers								
Pracownicy wykonujący prace proste	1023	347	7	—	9	1	—	—
Elementary occupations								
Sily zbrojne	378	6	14	—	28	1	1	—
Armed forces occupations								

a—c Notki patrz na str. 56.

a—c See footnotes on page 56.

Organy wykonawcze jednostek samorządu terytorialnego w dniu 31 grudnia 2018 r. to:

- 1) wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast:
 - w gminach (bez miast na prawach powiatu) — 2411 osób (kobiety stanowiły 12,1%),
 - w miastach na prawach powiatu — 66 osób (kobiety stanowiły 9,1%),
 - w dzielnicach m.st. Warszawy — 18 osób (kobiety stanowiły 22,2%);
- 2) zarządy powiatów, liczące 1497 członków (kobiety stanowiły 16,9%), w tym 1431 to radni, spośród których 292 pełniło funkcję starostów (przewodniczących zarządów powiatów), a 289 wicestarostów;
- 3) zarządy województw, liczące 80 członków (kobiety stanowiły 18,8%), w tym 65 to radni, spośród których 12 pełniło funkcję marszałków województw (przewodniczących zarządów województw), a 26 wicemarszałków.

Executive bodies of local government units on 31st December 2018 were:

- 1) village mayors, mayors and presidents of cities:
 - in gminas (excluding cities with powiat status) — 2411 persons (12.1% women),
 - in cities with powiat status — 66 persons (9.1% women),
 - in districts of the Capital City Warszawa — 18 persons (22.2% women);
- 2) powiat boards — 1497 members (16.9% women), of which 1431 were councillors, among which 292 served as starosts (chairmen of powiat boards) and 289 as deputy starosts;
- 3) voivodship boards — 80 members (18.8% women), of which 65 were councillors, among which 12 served as marshals of voivodships (chairmen of voivodship boards) and 26 as deputy marshals.

Trybunał Konstytucyjny działa na mocy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. oraz ustaw z dnia 30 listopada 2016 r.: o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072), o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1422) i przepisów wprowadzających ww. ustawy (Dz. U. 2016 poz. 2074) z późniejszymi zmianami. W latach 2010—2016 obowiązywały ustawy o Trybunale Konstytucyjnym: z dnia 1 sierpnia 1997 r. (Dz. U. Nr 102, poz. 643) z późniejszymi zmianami, z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz. U. poz. 1064) z późniejszymi zmianami i z dnia 22 lipca 2016 r. (Dz. U. poz. 1157). Zgodnie z Konstytucją Trybunał Konstytucyjny składa się z 15 sędziów wybieranych indywidualnie przez Sejm na 9 lat.

The legal base of the activity of the **Constitutional Tribunal** is the Constitution of the Republic of Poland, dated 2nd April 1997 as well as the Laws dated 30th November 2016: on the Organisation and Procedure before the Constitutional Tribunal (Journal of Laws item 2072), on the Status of Judges of the Constitutional Tribunal (uniform text Journal of Laws item 1422) and regulations introducing those laws (Journal of Laws 2016 item 2074) with later amendments. In 2010—2016 the following Laws on the Constitutional Tribunal had legal force: dated 1st August 1997 (Journal of Laws No. 102, item 643) with later amendments, dated 25th June 2015 (Journal of Laws item 1064) with later amendments and dated 22nd July 2016 (Journal of Laws item 1157). According to the Constitution the Constitutional Tribunal is composed of 15 judges chosen individually by the Sejm for 9 years.

TABLE 8 (29). **WYROKI I POSTANOWIENIA TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO**
VERDICTS AND DECISIONS OF THE CONSTITUTIONAL TRIBUNAL

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Zgodność ustaw lub ratyfikowanych umów międzynarodowych z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej oraz zgodność ustaw z umowami międzynarodowymi, których ratyfikacja wymagała uprzedniej zgody wyrażonej w ustawie	35	44	30 ^a	22	The conformity of laws or ratified international agreements to the Constitution of the Republic of Poland and the conformity of laws to international agreements, the ratification of which required prior consent granted by a law
Zgodność przepisów prawa (wydawanych przez centralne organy państwowe) z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi i ustawami	3	6	6	3	The conformity of law regulations (issued by central state organs) to the Constitution of the Republic of Poland, ratified international agreements and laws
Pytania prawne	46	78	25	13	Questions of law
Skargi konstytucyjne	30	45	27	34	Constitutional complaints

^a Łącznie z 2 wyrokami dotyczącymi zgodności z Konstytucją zarówno ustaw, jak i przepisów prawa wydawanych przez centralne organy państwowe.

^a Including 2 verdicts regarding the conformity to the Constitution of both laws and law regulations issued by central state organs.

Urząd **Rzecznika Praw Obywatelskich** utworzono na mocy ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 2179). Rzecznik Praw Obywatelskich powoływany jest przez Sejm, za zgodą Senatu, na wniosek Marszałka Sejmu albo grupy 35 posłów. Jego kadencja trwa 5 lat. Działalność Rzecznika Praw Obywatelskich polega m.in. na rozpatrywaniu spraw (skarg) zgłoszonych w formie listów, notatek z przyjęć interesantów i z kontroli terenowych.

W 2018 r. do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęło 57546 spraw, w tym 25266 nowych spraw rozumianych jako pierwsze pismo zarejestrowane w danej sprawie (w latach poprzednich odpowiednio: 56641 i 26575 w 2010 r., 57627 i 27376 w 2015 r. oraz 52836 i 22800 w 2017 r.).

Institution of the **Human Rights Defender (Ombudsman)** was established upon the act on the Human Rights Defender, dated 15th July 1987 (uniform text Journal of Laws 2018 item 2179). The Ombudsman is appointed by the Sejm, with the consent of the Senate, on a motion of the Marshal of the Sejm or a group of 35 deputies. The term runs for 5 years.

Activities of the Human Rights Defender consist, among others, in examining cases (complaints) received in the form of letters, records from contacts with visitors, and local surveys.

Total of 57546 cases were recorded in the Office of the Human Rights Defender in 2018, of which 25266 cases were recorded as new, i.e. as the first letter or contact on a given case (respectively, in previous years: 2010 — 56641 and 26575, 2015 — 57627 and 27376 as well as 2017 — 52836 and 22800).

TABL. 9 (30). **NOWE SPRAWY ROZPATRZONE PRZEZ RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**
NEW CASES CONSIDERED BY THE HUMAN RIGHTS DEFENDER (Ombudsman)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem ^a Total ^a	Podjęto do pro- wadzenia Accepted for consid- eration	Przekazano według właściwości Directed to compe- tent body	Udzielono wyjaśnień i informacji Clarification and information granted	Nie podjęto Not accepted for consid- eration	
O G Ó Ł E M	2010	34248	12360	545	20360	983
TOTAL	2015	29923	10052	672	17357	1842
	2017	25711	9458	803	14070	1380
	2018	25921	12208	665	11944	1104
Prawo konstytucyjne, międzynarodowe i europejskie Constitutional, international and European law	4116	3536	28	490	62	
Prawo karne Criminal law	6139	3042	44	2857	196	
Prawo pracy i zabezpieczenie społeczne Labour law and social security	2795	1217	249	1206	123	
Prawo cywilne Civil law	3933	1472	15	2178	268	
Prawo administracyjne i gospodarcze Administrative and economic law	2992	868	72	1780	272	
Prawo karne wykonawcze Executive criminal law	4583	1413	244	2868	58	
Krajowy Mechanizm Prewencji National Preventive Mechanism	85	82	—	3	—	

a Łącznie z pozostałymi z lat poprzednich.

a Including cases remaining from previous years.

TABL. 9 (30). **NOWE SPRAWY ROZPATRZONE PRZEZ RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH (dok.)**
NEW CASES CONSIDERED BY THE HUMAN RIGHTS DEFENDER (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem ^a Total ^a	Podjęto do pro- wadzenia Accepted for consid- eration	Przekazano według właściwości Directed to compe- tent body	Udzielono wyjaśnień i informacji Clarification and information granted	Nie podjęto Not accepted for consid- eration
Równe traktowanie Equal treatment	519	332	5	122	60
Prawa żołnierzy i funkcjonariuszy służb publicz- nych..... Rights of soldiers and functionaries of public services	507	227	1	255	24
Inne Others	252	19	7	185	41

a Łącznie z pozostałymi z lat poprzednich.

a Including cases remaining from previous years.

TABL. 10 (31). **WYSTĄPIENIA RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**
PRONOUNCEMENTS OF THE HUMAN RIGHTS DEFENDER (Ombudsman)

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
OGÓŁEM	404	435	466	385	TOTAL
Wystąpienia o charakterze ogólnym	293	286	273	218	Pronouncements of a general character
w tym wnioski o podjęcie inicjatywy prawodawczej	95	144	115	98	of which motions for undertaking a legislative initiative
Wnioski do Trybunału Konstytucyjnego o stwierdzenie niezgodności przepi- sów z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej	10	21	6	2	Motions to the Constitutional Tribunal for ascertaining the incompatibility of regu- lations with the Constitution of the Re- public of Poland
Przystąpienie do skargi konstytucyjnej	10	12	10	3	Joining a constitutional complaint
Przystąpienie do postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym w spr- awie wniosków i w sprawie pytań praw- nych	x	9	10	8	Joining proceedings before the Consti- tutional Tribunal in a case of the motions and in a case of questions of law
Przystąpienie do postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawie pytania prawnego	6	4	3	6	Joining proceedings before the Supreme Court in a case of a question of law
Kasacje	61	60	55	67	Cassations
Skargi kasacyjne do Sądu Najwyższego w sprawach pracy i cywilnych	3	2	6	1	Cassational complaints to the Supreme Court on labour and civil issues
Skargi kasacyjne do Naczelnego Sądu Administracyjnego	1	6	10	9	Cassational complaints to the Supreme Administrative Court
Wnioski do Naczelnego Sądu Administra- cyjnego o wykładnię przepisów	3	1	1	3	Motions to the Supreme Administrative Court for interpretation of legal acts
Skargi do wojewódzkich sądów admini- stracyjnych	9	12	24	14	Complaints to administrative courts of first instance
Przystąpienie do postępowania sądowe- go i administracyjnego	7	22	45	41	Joining a court proceedings and adminis- trative proceedings
Pozostałe	1	—	23	13	Others

Najwyższa Izba Kontroli działa na mocy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. oraz ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 524).

The legal base of the activity of the **Supreme Audit Office** is the Constitution of the Republic of Poland, dated 2nd April 1997 and the Law on the Supreme Audit Office, dated 23rd December 1994 (uniform text Journal of Laws 2017 item 524).

TABL. 11 (32). WYBRANE DANE O DZIAŁALNOŚCI NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
SELECTED DATA REGARDING THE ACTIVITY OF THE SUPREME AUDIT OFFICE

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Kontrole jednostkowe	2778	2503	2201	2325	Individual entity audits
Ministerstwa i urzędy centralne	192	174	196	181	Ministries and central offices
Urzędy wojewódzkie	97	55	32	58	Voivodship offices
Inne urzędy, instytucje i jednostki państwowe	499	555	407	525	Other state offices, institutions and entities
Urzędy gmin	789	538	490	563	Gmina offices
Starostwa powiatowe	198	145	74	128	Powiat starost offices
Urzędy marszałkowskie	94	89	74	81	Marshals' offices
Samorządowe kolegia odwoławcze	39	10	7	7	Local government appeal councils
Inne urzędy i jednostki samorządowe	318	311	201	263	Other local government offices and entities
Instytucje finansowe i ubezpieczeniowe	8	3	17	4	Financial institutions and insurance companies
Spółki ^a	176	123	168	143	Companies ^a
Szkoły podstawowe, gimnazjalne, średnie i wyższe oraz przedszkola ^b	219	132	184	122	Primary, lower secondary, secondary and tertiary schools as well as nursery schools ^b
Zakłady opieki zdrowotnej	64	197	265	104	Health care facilities
Oddziały wojewódzkie Narodowego Funduszu Zdrowia	16	21	17	19	Voivodship branches of the National Health Fund
Pozostałe jednostki	69	150	69	127	Other entities

a Bez spółek instytucji finansowych i ubezpieczeniowych. b Łącznie z kuratoriami oświaty.

a Excluding companies of financial institutions and insurance companies. b Including school superintendent's offices.

TABL. 11 (32). **WYBRANE DANE O DZIAŁALNOŚCI NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI (dok.)**
 SELECTED DATA REGARDING THE ACTIVITY OF THE SUPREME AUDIT OFFICE (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Wystąpienia pokontrolne	2995	2501	2196	2322	Post-audit statements
przekazane:					transferred to:
Ministrom i kierownikom urzędów centralnych	156	173	193	183	Ministers and directors of central offices
Wojewodom	131	54	30	59	Voivods
Kierownikom innych urzędów, instytucji i jednostek państwowych	651	552	412	522	Directors of other state offices, institutions and entities
Wójtom, burmistrzom i prezydentom miast	821	537	492	561	Village mayors, mayors and presidents of cities
Starostom	194	142	75	127	Starosts
Marszałkom województw	119	84	72	81	Marshals of voivodships
Prezesom samorządowych kolegiów odwoławczych	40	10	7	7	Directors of local government appeal councils
Kierownikom innych urzędów i jednostek samorządowych	329	323	198	264	Directors of other local government offices and entities
Kierownikom instytucji finansowych i ubezpieczeniowych	8	3	17	4	Directors of financial institutions and insurance companies
Osobom zarządzającym spółkami ^a	160	121	169	143	Persons managing companies ^a
Kierownikom szkół podstawowych, gimnazjalnych, średnich i wyższych oraz przedszkoli ^b	245	136	183	122	Directors of primary, lower secondary, secondary and tertiary schools as well as nursery schools ^b
Kierownikom zakładów opieki zdrowotnej	59	195	265	103	Directors of health care facilities
Kierownikom oddziałów wojewódzkich Narodowego Funduszu Zdrowia	19	23	16	19	Directors of the voivodship branches of the National Health Fund
Kierownikom pozostałych jednostek	63	148	67	127	Directors of other entities

a Bez spółek instytucji finansowych i ubezpieczeniowych. b Łącznie z kuratoriami oświaty.

a Excluding companies of financial institutions and insurance companies. b Including school superintendent's offices.

W wyniku przeprowadzonych kontroli Najwyższa Izba Kontroli skierowała zawiadomienia do organów powołanych do ścigania przestępstw, wykroczeń i innych czynów: w 2010 r. — 208, w 2015 r. — 125, w 2017 r. — 79 i w 2018 r. — 96, w tym do prokuratury odpowiednio: 104, 52, 36 i 62.

As a result of conducted audits, the Supreme Audit Office notified offices responsible for the prosecution of crimes, offences and other acts: 208 notifications in 2010, 125 in 2015, 79 in 2017 and 96 in 2018, including 104, 52, 36 and 62 respectively to the prosecutor's office.

Administracja

Administration

TABL. 12 (33). ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ
PAID EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE AVERAGE PAID EMPLOYMENT					
OGÓŁEM	440597	425906	428636	428330	TOTAL
Administracja państwowa	183869	173562	171311	173226	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	255732	251380	256361	254163	Local government administration
Samorządowe kolegia odwoławcze	996	964	964	941	Local government appeal councils
W tym bez zatrudnionych przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych	414061	413526	416491	418406	Of which excluding persons employed in intervention and public works
Administracja państwowa	183751	173526	171245	173161	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	229318	239036	244282	244304	Local government administration
Samorządowe kolegia odwoławcze	992	964	964	941	Local government appeal councils
PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO w zł AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES in PLN					
OGÓŁEM	4014	4653	5098	5386	TOTAL
Administracja państwowa	4596	5091	5689	5921	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	3593	4347	4699	5018	Local government administration
Samorządowe kolegia odwoławcze	6085	6580	7106	7172	Local government appeal councils
W tym bez zatrudnionych przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych	4184	4737	5183	5459	Of which excluding persons employed in intervention and public works
Administracja państwowa	4598	5092	5690	5922	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	3849	4475	4824	5127	Local government administration
Samorządowe kolegia odwoławcze	6105	6580	7106	7172	Local government appeal councils

Struktura terytorialna

W 1950 r. terytorium Polski podzielone było na: 17 województw i 2 miasta wydzielone (Warszawa, Łódź) oraz 330 powiatów, a na szczeblu podstawowym — 704 miasta i 2993 gminy.

Z dniem 1 stycznia 1955 r. zniesione zostały gminy, a na ich miejsce utworzono 8790 gromad.

W latach 1956—1972 stopniowo zmniejszano liczbę gromad, a jednocześnie tworzone nowe powiaty. W rezultacie w końcu 1972 r. było w Polsce 390 powiatów (w tym 75 miast mających status prawny powiatów) i 4315 gromad.

1 stycznia 1973 r. w miejsce zniesionych gromad utworzono 2365 gmin.

Z dniem 1 czerwca 1975 r. zniesiono powiaty, a w miejsce 17 województw i 5 miast wydzielonych (Warszawa, Kraków, Łódź, Poznań, Wrocław) utworzono 49 województw. Na szczeblu podstawowym jednostkami podziału administracyjnego były gminy i miasta oraz dzielnice w większych miastach.

Od 27 maja 1990 r. termin „gmina” stosuje się do każdej jednostki stopnia podstawowego obejmującej zarówno miasto (gmina miejska) lub teren wiejski (gmina wiejska), jak i miasto wraz z otaczającym je obszarem wiejskim (gmina miejsko-wiejska).

Z dniem 1 stycznia 1999 r. wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są gminy, powiaty i województwa. Utworzono 308 powiatów i 65 miast na prawach powiatu oraz 16 województw. Bez zmian pozostał podział na gminy, których było 2489.

W dniu 31 grudnia 2018 r. było: 16 województw, 314 powiatów, 66 miast na prawach powiatu oraz 2478 gmin: 302 miejskie (w tym 66 gmin mających również status miasta na prawach powiatu), 1548 wiejskich i 628 miejsko-wiejskich.

Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa. Według stanu w dniu 31 grudnia 2018 r. było 40740 sołectw.

Territorial structure

In 1950, the territory of Poland was divided into: 17 voivodships and 2 separated cities (Warszawa, Łódź) as well as 330 powiats, and at primary level — 704 towns and 2993 gminas.

On 1st January 1955, the gminas were dissolved and replaced by 8790 gromads.

During 1956—1972 the number of gromads was being reduced gradually with a trend of creating new powiats. As a result, at the end of 1972, there were 390 powiats (of which 75 were cities with powiat status) and 4315 gromads in Poland.

On 1st January 1973, 2365 gminas were created replacing the liquidated gromads.

On 1st June 1975, powiats were eliminated, and the existing 17 voivodships and 5 separated cities (Warszawa, Kraków, Łódź, Poznań, Wrocław) were replaced by 49 voivodships. At primary level the gminas, the towns and the districts in bigger cities were the units of administrative division.

Since 27th May 1990 the notion "gmina" has been related to every unit of basic level of territorial division, i.e.: town (urban gmina) or rural area (rural gmina) as well as town with surrounding it rural area (urban-rural gmina).

On 1st January 1999, a new fundamental three-tier territorial division of the country was introduced, the entities of which are gminas, powiats and voivodships. A total of 308 powiats and 65 cities with powiat status as well as 16 voivodships were created. This change did not affect gminas, of which there were 2489.

On 31st December 2018 there were: 16 voivodships, 314 powiats, 66 cities with powiat status and 2478 gminas: 302 urban (of which 66 gminas that are also cities with powiat status), 1548 rural and 628 urban-rural.

Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. As of 31st December 2018 there were 40740 such offices.

JEDNOSTKI PODZIAŁU TERYTORIALNEGO W 2018 R.

Stan w dniu 31 grudnia

UNITS OF TERRITORIAL DIVISION OF POLAND IN 2018

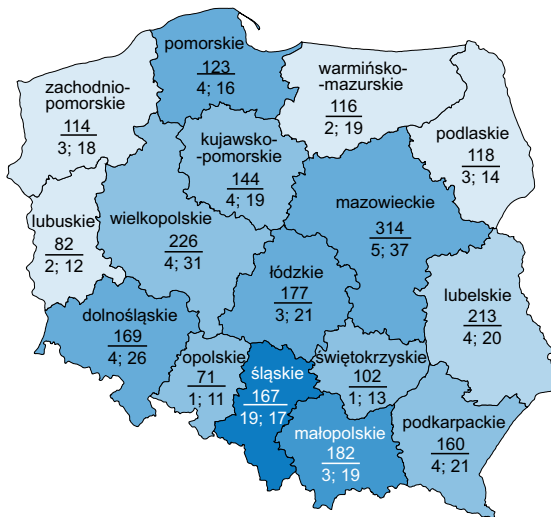
As of 31st December

Liczba gmin
Liczba miast na prawach powiatu; liczba powiatów

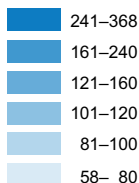

Number of gminas
Number of cities with powiat status; number of powiats

Liczba województw 16
Number of voivodships

Gęstość zaludnienia
Population density
osób na 1 km²
persons per 1 km²

Największe pod względem powierzchni (35558 km²) i liczby ludności (5403,4 tys.) jest woj. mazowieckie.

Najmniejsze pod względem powierzchni (9412 km²) i liczby ludności (986,5 tys.) jest woj. opolskie.

The largest voivodship, in terms of area (35558 km²) and population (5403.4 thousand), is mazowieckie. The smallest voivodship, in terms of area (9412 km²) and population (986.5 thousand), is opolskie.

GMINY W 2018 R.

Stan w dniu 31 grudnia

GMINAS IN 2018

As of 31st December

Powierzchnia w km ² Area in km ²	Ludność Population	Poniżej Below 5,0	5,0–	20,0–	50,0–	100,0–	150,0–	200,0–	250,0–	300,0 i więcej and more	Ogółem Total
			–19,9	–49,9	–99,9	–149,9	–199,9	–249,9	–299,9		
Poniżej 2500 Below		1	2	6	15	10	8	2	1	1	46
2500 – 4999		3	10	38	226	221	58	25	4	9	594
5000 – 7499		1	9	29	164	217	96	41	18	17	592
7500 – 9999		—	6	19	85	129	64	27	17	13	360
10000 – 14999		1	17	29	95	98	58	28	18	20	364
15000 – 19999		—	22	18	25	36	29	21	10	17	178
20000 – 39999		—	31	45	28	40	30	19	9	16	218
40000 – 99999		—	4	41	24	8	4	5	2	—	88
100000 – 199999		—	—	1	13	6	1	—	1	—	22
200000 – 999999		—	—	—	1	5	3	—	4	2	15
1000000 i więcej and more		—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Ogółem Total		6	101	226	676	770	351	168	84	96	2478 ^a

a W tym 66 gmin mających również status miasta na prawach powiatu, które podano na str. 67.

a Of which 66 gminas that are also cities with powiat status which are given on page 67.

Największą obszarowo gminą jest Pisz (634 km²) w pow. piskim, a najmniejszą — gmina miejska Górowo Iławeckie (3 km²) w pow. bartoszyckim, obie położone w woj. warmińsko-mazurskim.

Największą pod względem liczby ludności gminą jest m.st. Warszawa (1778,0 tys.), będące także miastem na prawach powiatu, w woj. mazowieckim, a najmniejszą — gmina Krynica Morska (1,3 tys.) w pow. nowodworskim, w woj. pomorskim.

In terms of area, the largest gmina is Pisz (634 km²) located in piski powiat and the smallest is the urban gmina of Górowo Iławeckie (3 km²) located in bartoszycki powiat, both of which are located in warmińsko-mazurskie voivodship.

In terms of population, the largest gmina is the Capital City Warszawa (1778.0 thousand), being also a city with powiat status, located in mazowieckie voivodship and the smallest gmina is Krynica Morska (1.3 thousand) located in nowodworski powiat in pomorskie voivodship.

MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2018 R.

Stan w dniu 31 grudnia

CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2018

As of 31st December

Powierzchnia w km ² Area in km ²	Ludność Population	Poniżej Below 25,0	25,0– –49,9	50,0– –99,9	100,0– –299,9	300,0– –499,9	500,0 i więcej and more	Ogółem Total
Poniżej 50000 Below		1	2	1	1	—	—	5
50000 – 74999		1	9	5	—	—	—	15
75000 – 99999		—	2	4	2	—	—	8
100000 – 149999		—	1	10	4	—	—	15
150000 – 199999		—	—	3	4	—	—	7
200000 – 499999		—	—	1	9	1	—	11
500000 – 999999		—	—	—	3	1	—	4
1000000 i więcej and more		—	—	—	—	—	1	1
Ogółem Total		2	14	24	23	2	1	66

POWIATY W 2018 R.

Stan w dniu 31 grudnia

POWIATS IN 2018

As of 31st December

Powierzchnia w km ² Area in km ²	Ludność Population	100,0– –299,9	300,0– –499,9	500,0– –999,9	1000,0– –1499,9	1500,0– –1999,9	2000,0 i więcej and more	Ogółem Total
Poniżej 50000 Below		—	5	50	14	1	—	70
50000 – 74999		1	11	49	27	7	1	96
75000 – 99999		2	3	27	27	6	3	68
100000 – 149999		—	7	21	16	8	3	55
150000 – 199999		2	2	5	6	3	—	18
200000 i więcej and more		—	—	1	3	2	1	7
Ogółem Total		5	28	153	93	27	8	314

Największy pod względem powierzchni jest pow. białostocki (2975 km²) w woj. podlaskim, a najmniejszy — pow. bieruńsko-lędzki (158 km²) w woj. śląskim.

Największy pod względem liczby ludności jest pow. poznański (390,3 tys.) w woj. wielkopolskim, a najmniejszy — pow. sejneński (20,1 tys.) w woj. podlaskim.

The largest powiat, in terms of area, is białostocki (2975 km²) in podlaskie voivodship and the smallest is bieruńsko-lędzki (158 km²) in śląskie voivodship.

The largest powiat, in terms of population, is poznański (390.3 thousand) in wielkopolskie voivodship and the smallest is sejneński (20.1 thousand) in podlaskie voivodship.

Jednostki terytorialne do celów statystycznych

Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), ustanowiona w celu zbierania, opracowania i rozpowszechniania na obszarze Unii Europejskiej porównywalnych danych dla statystyk regionalnych, stanowi hierarchiczny zbiór jednostek powiązanych z podziałem terytorialnym kraju. Zgodnie z ostatnią rewizją NUTS obszar Polski podzielono na 3 poziomy: NUTS 1 — **makroregiony** (grupujące województwa), NUTS 2 — **regiony** (województwa lub ich części) i NUTS 3 — **podregiony** (grupujące powiaty). Według stanu w dniu 31 grudnia 2018 r. było 7 makroregionów, 17 regionów i 73 podregiony.

Territorial units for statistics

Classification (Nomenclature) of Territorial Units for Statistics (NUTS), established to enable the collection, compilation and dissemination of harmonised regional statistical data in the European Union, constitutes the hierarchical set of the units connected with territorial division of the country. According to the last revision of NUTS the territory of Poland is divided into 3 levels: NUTS 1 — **macroregions** (grouping voivodships), NUTS 2 — **regions** (voivodships or their parts) and NUTS 3 — **subregions** (grouping powiats). As of 31st December 2018 there were 7 macroregions, 17 regions and 73 subregions.

MAKROREGIONY W 2018 R.

Stan w dniu 31 grudnia

MACROREGIONS IN 2018

As of 31st December

Gęstość zaludnienia

Population density

osób na 1 km²

persons per 1 km²

161–289

101–160

86–100

Liczba podregionów

Number of subregions

13

Liczba regionów

Number of regions

3

Granice makroregionów

Borders of macroregions

Granice regionów

Borders of regions

REGIONY W 2018 R.

Stan w dniu 31 grudnia

REGIONS IN 2018

As of 31st December

Gęstość zaludnienia

Population density

osób na 1 km²

persons per 1 km²

301–501

201–300

121–200

91–120

71– 90

58– 70

Liczba powiatów

Number of powiats

19

Liczba podregionów

Number of subregions

5

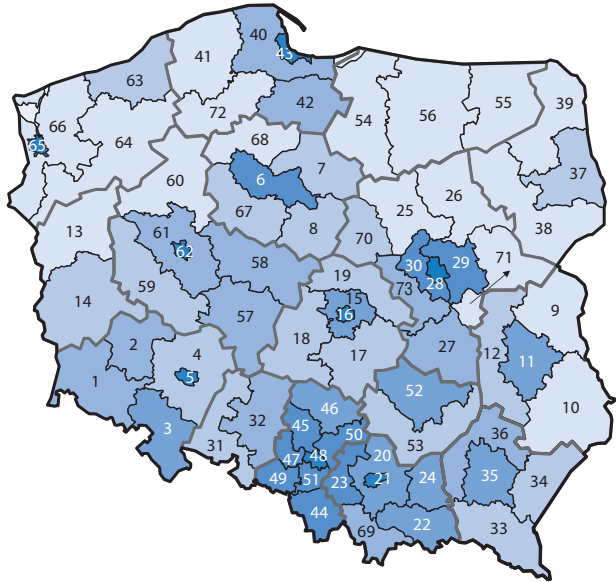
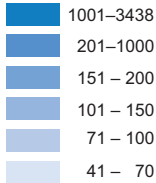

PODREGIONY W 2018 R.

Stan w dniu 31 grudnia
SUBREGIONS IN 2018
As of 31st December

— Granice województw
Borders of voivodships
— Granice podregionów
Borders of subregions

Gęstość zaludnienia
Population density
osób na 1 km²
persons per 1 km²

Podregion:

Subregion:

1 – jeleniogórski	19 – skierniewicki	37 – białostocki	55 – etcki
2 – legnicko-głogowski	20 – krakowski	38 – łomżyński	56 – olsztyński
3 – wałbrzyski	21 – m. Kraków	39 – suwalski	57 – kaliski
4 – wrocławski	22 – nowosądecki	40 – gdański	58 – koniński
5 – m. Wrocław	23 – oświęcimski	41 – słupski	59 – leszczyński
6 – bydgosko-toruński	24 – tarnowski	42 – starogardzki	60 – piłski
7 – grudziądzki	25 – ciechanowski	43 – trójmiejski	61 – poznański
8 – włocławski	26 – ostrołęcki	44 – bielski	62 – m. Poznań
9 – biały	27 – radomski	45 – bytomski	63 – koszaliński
10 – chełmsko-zamojski	28 – m.st. Warszawa	46 – częstochowski	64 – szczecinecko-pyrzycki
11 – lubelski	29 – warszawski wschodni	47 – gliwicki	65 – m. Szczecin
12 – puławski	30 – warszawski zachodni	48 – katowicki	66 – szczeciński
13 – gorzowski	31 – nyski	49 – rybnicki	67 – inowrocławski
14 – zielonogórski	32 – opolski	50 – sosnowiecki	68 – świecki
15 – łódzki	33 – krośnieński	51 – tyski	69 – nowotarski
16 – m. Łódź	34 – przemyski	52 – kielecki	70 – plocki
17 – piotrkowski	35 – rzeszowski	53 – sandomiersko-jędrzejowski	71 – siedlecki
18 – sieradzki	36 – tarnobrzeczki	54 – elbląski	72 – chojnicki
			73 – żyrardowski

Działalność w zakresie **obrony narodowej** (tabl. 13—15) regulowana jest ustawą z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1459, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 173, z późniejszymi zmianami) i prowadzona jest przez budżetowe jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowane, określone w obwieszczeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 23 marca 2018 r. (MP poz. 346).

W strukturze zasobów osobowych Wojska Polskiego nastąpiły zmiany polegające m.in. na:

- utworzeniu korpusu szeregowych żołnierzy zawodowych w 2004 r.,
- zawieszeniu obowiązku odbywania zasadniczej służby wojskowej od 2009 r.,
- utworzeniu Narodowych Sił Rezerwowych w 2010 r.,
- utworzeniu Wojsk Obrony Terytorialnej w 2016 r.

Działalność w zakresie **bezpieczeństwa publicznego** (tabl. 16—18) prowadzą jednostki budżetowe podległe lub nadzorowane przez:

- Prezesa Rady Ministrów, tj. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencja Wywiadu, utworzone na mocy ustawy z dnia 24 maja 2002 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 2387, z późniejszymi zmianami) oraz Centralne Biuro Antykorupcyjne, utworzone na mocy ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 2104, z późniejszymi zmianami),
- Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, tj. głównie: Policja, Straż Graniczna, Służba Ochrony Państwa (do 31 stycznia 2018 r. Biuro Ochrony Rządu), Państwowa Straż Pożarna (w tym obrona cywilna kraju).

Wynagrodzenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy (tabl. 15 i 17) nie zawierają składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne — emerytalne, rentowe i chorobowe (ustawa z dnia 23 lipca 2003 r., Dz. U. Nr 166, poz. 1609, z późniejszymi zmianami); wynagrodzenia pracowników cywilnych podaje się ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

Activity within the scope of **national defence** (tables 13—15) is regulated by the Law on the General Obligation to Defend the Republic of Poland, dated 21st November 1967 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1459, with later amendments) and the Law on Military Service of Professional Soldiers, dated 11th September 2003 (uniform text Journal of Laws 2018 item 173, with later amendments) and is conducted by organisational budgetary entities subordinated to the Minister of National Defence or supervised by him, which are defined in the announcement of the Minister of National Defence, dated 23rd March 2018 (Monitor Polski item 346).

In the human resources structure of the Polish Military there were changes involving, i.a.:

- creation of the corps of professional private soldiers in 2004,
- suspension of the obligation to perform mandatory military service since 2009,
- creation of the National Reserve Forces in 2010,
- creation of the Territorial Defence Forces in 2016.

Activity within the scope of **public safety** (tables 16—18) is conducted by budgetary entities subordinated or supervised by:

- the Prime Minister, i.e. the Internal Security Agency and the Foreign Intelligence Agency, created on the basis of the Law dated 24th May 2002 (uniform text Journal of Laws 2018 item 2387, with later amendments) and the Central Anti-Corruption Bureau, created on the basis of the Law dated 9th June 2006 (uniform text Journal of Laws 2018 item 2104, with later amendments),
- the Minister of the Interior and Administration, i.e. primarily: the Police, the Border Guard, the State Protection Service (until 31st January 2018 the Government Protection Bureau), the State Fire Service (including civil defence).

Wages and salaries of professional soldiers and functionaries (tables 15 and 17) do not include contributions to compulsory social security — retirement, pension and illness (law dated 23rd July 2003, Journal of Laws No. 166, item 1609, with later amendments); wages and salaries of civilian employees are given including contributions to compulsory social security paid by the insured employee.

TABL. 13 (34). **STAN OSOBOWY WOJSKA POLSKIEGO**

Stan w dniu 31 grudnia

POLISH MILITARY PERSONNEL

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w tys. in thousands				
Żołnierze zawodowi	95,4^a	96,2	101,6	104,9	Professional soldiers
Generalowie	0,1	0,1	0,1	0,1	Generals
Oficerowie starsi	10,3	9,9	10,1	10,3	Senior officers
Oficerowie młodszy	11,2	9,8	9,4	9,7	Junior officers
Chorążowie i podoficerowie	39,3	36,9	37,3	38,2	Warrant officers/ensigns and non-commissioned officers
Szeregowi	34,6	39,5	44,7	46,6	Privates

a Ponadto 0,1 tys. żołnierzy nadterminowej zasadniczej służby wojskowej.

U w a g a. Ponadto według stanu w dniu 31 grudnia:

- 1) służba kandydacka liczyła: w 2010 r. — 2,3 tys. kandydatów na żołnierzy zawodowych, w 2015 r. — 2,6 tys., w 2017 r. — 3,8 tys. i w 2018 r. — 4,6 tys.;
- 2) Narodowe Siły Rezerwowe liczyły: w 2010 r. — 2,8 tys. żołnierzy rezerwy, w 2015 r. — 12,5 tys., w 2017 r. — 9,5 tys. i w 2018 r. — 4,1 tys.;
- 3) Wojska Obrony Terytorialnej liczyły w 2017 r. — 6,2 tys. żołnierzy terytorialnej służby wojskowej i w 2018 r. — 14,0 tys.

a Moreover, 0.1 thousand soldiers of extended mandatory military service.

N o t e. Moreover, as of 31st December:

- 1) candidate service consisted of: 2.3 thousand candidates for professional soldiers in 2010, 2.6 thousand in 2015, 3.8 thousand in 2017 and 4.6 thousand in 2018;
- 2) National Reserve Forces consisted of: 2.8 thousand reserve soldiers in 2010, 12.5 thousand in 2015, 9.5 thousand in 2017 and 4.1 thousand in 2018;
- 3) Territorial Defence Forces consisted of 6.2 thousand soldiers of territorial military service in 2017 and 14.0 thousand in 2018.

TABL. 14 (35). ZATRUDNIENI W WOJSKU POLSKIM
 Stan w dniu 31 grudnia
PAID EMPLOYEES IN THE POLISH MILITARY
 As of 31st December

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018				
				ogółem total	z wykształceniem by education			
					wyższym tertiary	policeal- nym i średnim post-sec- ondary and sec- ondary	zasad- niczym zawo- dowym basic voca- tional	gimna- zjalnym i podsta- wowym lower sec- ondary and primary
w tys. in thousands								
OGÓŁEM	143,7^a	141,7	147,2	150,9	56,3	81,9	9,8	2,9
TOTAL								
w tym kobiety	22,7	24,2	26,4	27,6	14,9	11,3	1,0	0,4
of which women								
Żołnierze zawodowi	95,4	96,2	101,6	104,9 ^b	38,7	60,9	3,6	1,7
Professional soldiers								
Pracownicy cywilni wojska	48,1	45,5	45,6	46,0 ^c	17,6	21,0	6,2	1,2
Civilian employees of the military								

a Łącznie z żołnierzami nadterminowej zasadniczej służby wojskowej nieuwzględnionymi w podziale na żołnierzy zawodowych i pracowników cywilnych. b, c W tym kobiety: b — 6,7 tys., c — 20,9 tys.

a Including soldiers of extended mandatory military service not included in the division into professional soldiers and civilian employees. b, c Of which women: b — 6.7 thousand, c — 20.9 thousand.

TABL. 15 (36). ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA^a W WOJSKU POLSKIM
PAID EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES^a IN THE POLISH MILITARY

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total	Żołnierze zawodowi Professional soldiers	Pracownicy cywilni wojska Civilian employees of the military
Przeciętne zatrudnienie w tys.	2010	143,4 ^b	94,7	48,0
Average paid employment in thousands	2015	138,4	95,3	43,1
	2017	142,0	98,5	43,5
	2018	145,6	101,8	43,8
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	2010	x	4049	2913
Average monthly gross wages and salaries in PLN	2015	x	4335	3422
	2017	x	4962	4090
	2018	x	4995	4366

a Patrz nota na str. 70. b Łącznie z 0,7 tys. żołnierzy nadterminowej zasadniczej służby wojskowej nieuwzględnionymi w podziale na żołnierzy zawodowych i pracowników cywilnych.

a See note on page 71. b Including 0.7 thousand soldiers of extended mandatory military service not included in the division into professional soldiers and civilian employees.

Z inicjatywy Organizacji Narodów Zjednoczonych i innych organizacji międzynarodowych prowadzone są działania na rzecz utrzymania pokoju i zapobiegania konfliktom zbrojnym na świecie.

Polska uczestniczy w misjach i operacjach pokojowych od 1953 r.

W latach 1953—2018 polscy żołnierze i pracownicy cywilni wojska wzięli udział w 97 misjach i operacjach pokojowych, w tym w 34 zorganizowanych pod auspicjami Organizacji Narodów Zjednoczonych. Uczestniczyło w nich (łącznie z udziałem w Międzynarodowych Siłach Stabilizacyjnych w Iraku w latach 2003—2008) 124,6 tys. osób (żołnierzy i pracowników cywilnych wojska).

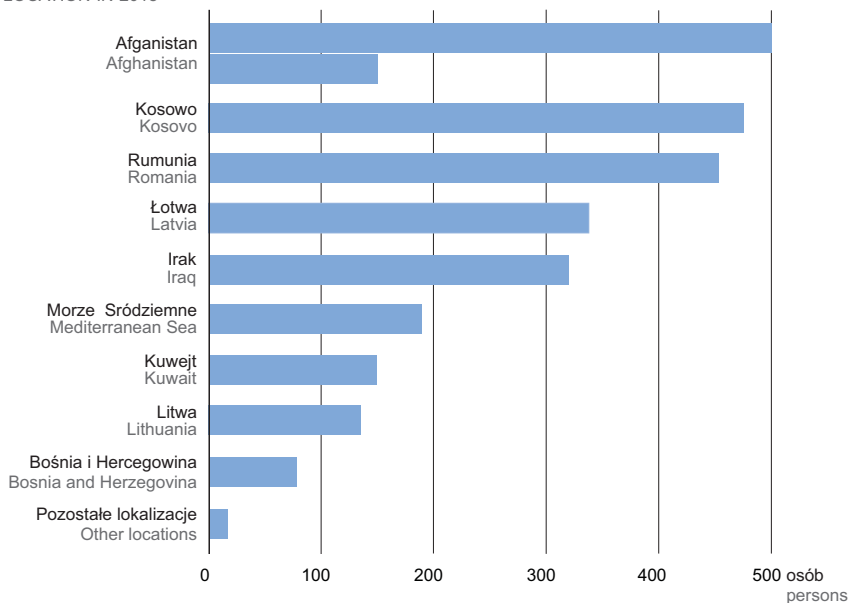
Peacekeeping activities and activities aimed at preventing armed conflict in the world are conducted on the initiative of the United Nations and other international organisations.

Poland has participated in peacekeeping missions and operations since 1953.

In 1953—2018, Polish soldiers and civilian employees of the military participated in 97 peacekeeping missions and operations, of which 34 were organised under the auspices of the United Nations. A total of 124.6 thousand persons (soldiers and civilian employees of the military) took part in these missions and operations (including participation in the International Stabilisation Force in Iraq in 2003—2008).

UDZIAŁ WOJSKA POLSKIEGO W MISJACH I OPERACJACH POKOJOWYCH WEDŁUG LOKALIZACJI W 2018 R.

PARTICIPATION OF THE POLISH MILITARY IN PEACEKEEPING MISSIONS AND OPERATIONS BY LOCATION IN 2018

U w a g a. W 2018 r. Polska uczestniczyła w 17 (kontynuowanych i nowych) misjach i operacjach pokojowych, w których wzięło udział 2805 osób, z tego 2746 osób to żołnierze zawodowi, a 59 – pracownicy cywilni wojska.

N o t e. In 2018, Poland participated in 17 (continuing and new) peacekeeping missions and operations which were attended by 2805 persons, 2746 of whom were professional soldiers and 59 – civilian employees of the military.

TABL. 16 (37). PEŁNOZATRUDNIENI^a W BEZPIECZEŃSTWIE PUBLICZNYM

Stan w dniu 31 grudnia

FULL-TIME PAID EMPLOYEES^a IN PUBLIC SAFETY SERVICES

As of 31st December

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018				
				ogółem total	z wykształceniem by education			
					wyższym tertiary	policealnym i średnim post-secondary and secondary	zasadniczym zawodowym basic vocational	gimnazjalnym i podstawowym lower secondary and primary
w tys. in thousands								
OGÓŁEM	185,0	183,8	183,0	183,9	101,8	77,8	3,6	0,7
TOTAL								
w tym kobiety	41,2	44,7	45,2	45,9	31,5	12,3	1,5	0,5
of which women								
Funkcjonariusze	151,8	151,7	151,3	152,1 ^b	87,7	64,3	0,1	—
Functionaries								
w tym w Policji	97,5	98,9	98,8	98,8 ^c	55,7	43,1	0,01	—
of which in the Police								
Pracownicy cywilni	33,2	32,1	31,7	31,8 ^d	14,1	13,5	3,5	0,7
Civilian employees								
w tym w Policji	25,4	24,7	24,6	24,7 ^e	10,4	11,2	2,7	0,5
of which in the Police								

a Łącznie z niepełnozatrudnionymi pracownikami cywilnymi w przeliczeniu na pełnozatrudnionych. b—e W tym kobiety: b — 23,9 tys., c — 16,3 tys., d — 22,0 tys., e — 17,6 tys.

a Including part-time civilian employees, in terms of full-time employees. b—e Of which women: b — 23.9 thousand, c — 16.3 thousand, d — 22.0 thousand, e — 17.6 thousand.

TABL. 17 (38). ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA^a W BEZPIECZEŃSTWIE PUBLICZNYMPAID EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES^a IN PUBLIC SAFETY SERVICES

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Funkcjonariusze Functionaries		Pracownicy cywilni Civilian employees		
		razem total	w tym w Policji of which in the Police	razem total	w tym w Policji of which in the Police	
		Przeciętne zatrudnienie w tys.	2010	182,6	151,3	97,0
Average paid employment in thousands	2015	180,2	150,1	97,8	30,1	23,4
	2017	179,8	149,8	97,9	30,0	23,3
	2018	181,5	150,1	97,6	31,4	24,8
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	2010	x	4202	4199	2738	2667
Average monthly gross wages and salaries in PLN	2015	x	4577	4564	3076	2961
	2017	x	5101	5077	3590	3437
	2018	x	5237	5184	3663	3506

a Patrz nota na str. 70.

a See note on page 71.

TABL. 18 (39). ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ^a
REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE SERVICE^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Liczba zdarzeń (akcji ratowniczych) w tys.	509,0	489,8	519,9	502,2	Number of events (rescue operations) in thousands
Požary	135,5	184,8	125,9	149,5	Fires
Miejscowe zagrożenia ^b	355,5	276,2	354,7	312,0	Local threats ^b
Wyjazdy do fałszywych alarmów	18,0	28,8	39,3	40,7	False alarms
Ratownicy biorący udział w akcjach ratowniczych w tys.					Rescue personnel participating in rescue operations in thousands
Požary	1052,7	1704,5	1196,2	1482,6	Fires
w tym:					of which:
Państwowa Straż Pożarna	560,5	775,1	608,6	722,1	State Fire Service
ochotnicze straże pożarne	486,9	923,1	584,1	755,2	volunteer fire services
Miejscowe zagrożenia ^b	2096,9	1771,3	2395,6	2164,9	Local threats ^b
w tym:					of which:
Państwowa Straż Pożarna	960,1	992,7	1240,0	1218,9	State Fire Service
ochotnicze straże pożarne	1127,3	773,0	1149,1	938,9	volunteer fire services
Wypadki z ludźmi	58267	58160	72910	74067	Casualties
ofiary śmiertelne	4816	3875	4582	4959	fatalities
w tym ratownicy	3	2	4	2	of which rescue personnel
ranni i poparzeni	53451	54285	68328	69108	injured and burn victims
w tym ratownicy	507	692	662	696	of which rescue personnel
W tym przy pożarach	4776	5496	4803	4862	Of which during fires
ofiary śmiertelne	525	512	475	527	fatalities
w tym ratownicy	—	1	4	1	of which rescue personnel
ranni i poparzeni	4251	4984	4328	4335	injured and burn victims
w tym ratownicy	286	425	324	406	of which rescue personnel

^a Łącznie z działalnością innych jednostek ochrony przeciwpożarowej (m.in. ochotniczych i zakładowych straży pożarnych, zakładowych i terenowych służb ratowniczych). ^b Katastrofy naturalne, awarie techniczne, wypadki w komunikacji i inne zagrożenia życia i mienia.

^a Including activity of other fire protection entities (among others volunteer and company fire services, company and local rescue services). ^b Natural disasters, technical failures, transportation accidents and other threats to life and property.

Uwaga do tabl. 1, wykresu na str. 77 i noty na str. 78.

Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2015 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich; zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym (w 2018 r. — 25489 czynów) po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego.

Note to table 1, chart on page 77 and note on page 78.

Data on ascertained crimes since 2015 do not include punishable acts committed by juveniles; in accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings (in 2018 — 25489 acts) after the Police provides records in juvenile cases to the family court.

TABL. 1 (40). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ^a W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGÓTOWAWCZYCH
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE^a IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

Rodzaje przestępstw	2010	2015	2017	2018		Type of crime
				ogółem total	w tym Policja of which the Police	
O G Ó Ł E M	1138523	809929	764530	778127	768049	TOTAL
w tym:						of which:
Zabójstwo — art. 148 kk	680	528	551	551	531	Homicide — Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu — art. 156 i 157 kk	15695	10430	11599	10616	10473	Damage to health — Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bójce lub pobiciu — art. 158 i 159 kk	11883	4766	4418	3878	3845	Participation in violence or assault — Art. 158 and 159 Criminal Code
Przestępstwa z ustaw o przeciwdziałaniu narkomanii ^b	72375	46819	55969	51185	50946	Crimes from the laws on counteracting drug addiction ^b
Prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a kk	142144	64487	55273	51583	51499	Operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — Art. 178a Criminal Code
Żgwałcenie — art. 197 kk	1567	1226	1326	1381	1326	Rape — Art. 197 Criminal Code
Obcowanie płciowe z małoletnim poniżej 15 lat — art. 200 § 1 kk	1532	1067	1072	1111	1048	Sexual intercourse with juvenile below the age of 15 — Art. 200 § 1 Criminal Code
Korupcja — art. 228—231, 250a, 296a i 296b kk	12487	10847	11807	13407	10323	Corruption — Art. 228—231, 250a, 296a and 296b Criminal Code

^a Dane o przestępstwach stwierdzonych przez prokuraturę dotyczą śledztw i dochodzeń własnych prokuratora oraz powierzonych przez prokuratora innym niż Policja uprawnionym organom. ^b Dotyczy ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. (tekst jednolity Dz. U. 2003 Nr 24, poz. 198) oraz z dnia 29 lipca 2005 r. (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 852).

^a Data regarding ascertained crimes by the prosecutor's office concern investigations and proceedings of the prosecutor and entrusted by the prosecutor to other than the Police authorized organs. ^b Concerns the laws dated 24th April 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198) and dated 29th July 2005 (uniform text Journal of Laws 2019 item 852).

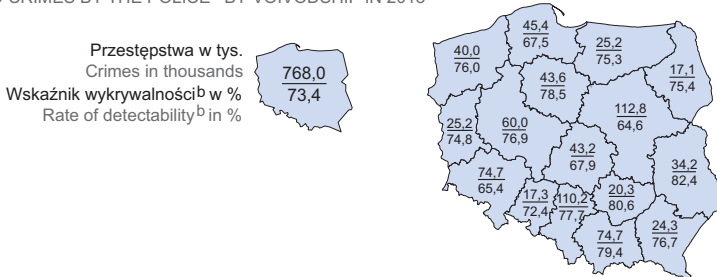
TABL. 1 (40). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ^a W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH (dok.)
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE^a IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS (cont.)

Rodzaje przestępstw	2010	2015	2017	2018		Type of crime
				ogółem total	w tym Policja of which the Police	
Kradzież rzeczy — art. 275 § 1, 278 i 279 ^c kk w tym kradzież samochodu	220455 16539	145666 12040	108325 10047	100465 8747	100372 8745	Property theft — Art. 275 § 1, 278 and 279 ^c Criminal Code of which automobile theft
Kradzież z włamaniem — art. 279 ^d kk	140085	91418	65546	66532	66510	Burglary — Art. 279 ^d Criminal Code
Rozbój — art. 280 kk	18145	6082	4530	3745	3711	Robbery — Art. 280 Criminal Code
Kradzież rozbójnicza — art. 281 kk	1214	1146	1008	1048	1038	Theft with assault — Art. 281 Criminal Code
Wymuszenie rozbójnicze — art. 282 kk	7859	670	614	478	473	Criminal coercion — Art. 282 Criminal Code
Oszustwo — art. 286 i 287 kk	86608	117763	122498	111875	111343	Fraud — Art. 286 and 287 Criminal Code

a Dane o przestępstwach stwierdzonych przez prokuraturę dotyczą śledztw i dochodzeń własnych prokuratora oraz powierzonych przez prokuratora innym niż Policja uprawnionym organom. c Wyłączenie w zakresie kradzieży samochodu poprzez włamanie. d Z wyłączeniem kradzieży samochodu poprzez włamanie.

a Data regarding ascertained crimes by the prosecutor's office concern investigations and proceedings of the prosecutor and entrusted by the prosecutor to other than the Police authorized organs. c Exclusively in regard to automobile theft by burglary. d Excluding automobile theft by burglary.

PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ^a WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2018 R.
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE^a BY VOIVODSHIP IN 2018

a W zakończonych postępowaniach przygotowawczych. b Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

a In completed preparatory proceedings. b The rate of detectability of delinquents in ascertained crimes is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

Przestępstwa stwierdzone przez Policję i prokuraturę^a w zakończonych postępowaniach przygotowawczych według wyniku postępowania

Ascertained crimes by the Police and prosecutor's office^a in completed preparatory proceedings by result of the proceedings

	2010	2015	2017	2018		
				ogółem total	w tym Policja of which the Police	
	w tys.		in thousands			
O G Ó Ł E M	1138,5	809,9	764,5	778,1	768,0	TOTAL
w tym przestępstwa, co do których postępowanie zakończone wnioskiem o:						of which crimes for which the proceedings have been completed with a motion for:
Sporządzenie aktu oskarżenia	652,7	479,7	500,6	523,6	522,1	Preparing of bill of indictment
Umorzenie wobec niewykrycia sprawy	382,1	289,1	219,5	209,5	208,8	Discontinuance due to undetected offender

a Patrz notka a do tabl. 1 na str. 76.

a See footnote a to the table 1 on page 76.

Uwaga do tablic 2, 4, 7, 8 i noty na str. 84.

Postępowania lub sprawy załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również postępowania (sprawy) niezakończonych w latach poprzednich.

Note to tables 2, 4, 7, 8 and note on page 84.

The completed proceedings or resolved cases in the given year also include the proceedings (cases) unresolved from previous years.

TABL. 2 (41). POSTĘPOWANIA PRZYGOTOWAWCZE W SPRAWACH O PRZESTĘPSTWA PROWADZONE PRZEZ JEDNOSTKI INNE NIŻ POLICJA I PROKURATURA W 2018 R.

PREPARATORY PROCEEDINGS REGARDING OFFENCES INVESTIGATED BY OTHER ENTITIES THAN THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE IN 2018

Wyszczególnienie	Postępowania Proceedings				Specification
	wszczęte initiated	zakończone completed		umorzem by discontinuance	
		ogółem total	w tym of which		
Krajowa Administracja Skarbowa ^b	17059	15650	7403	1915	National Revenue Administration ^b
Straż Graniczna	7048	6633	3182	1111	Polish Border Guard
Organy Inspekcji Handlowej	8	9	7	2	Trade Inspection organs
Straż Leśna Lasów Państwowych	521	475	129	350	Forest Guard of State Forests
Państwowa Straż Łowiecka	163	156	13	132	State Hunting Guard

a Lub wnioskiem o sporządzenie aktu oskarżenia. b Dotyczy postępowań w sprawach o przestępstwa skarbowe prowadzonych przez organy Krajowej Administracji Skarbowej.

a Or by motion for preparing a bill of indictment. b Concerning proceedings regarding fiscal offences investigated by organs of National Revenue Administration.

Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury w 2018 r. (stan w dniu 31 grudnia)

Common organisational units of the prosecutor's office in 2018 (as of 31st December)

Prokuratura Krajowa	1	National Prosecutor's Office
Prokuratury:		Prosecutor's offices:
regionalne	11	supra-regional
okręgowe	45	regional
rejonowe	358	district

TABL. 3 (42). ZATRUDNIENI I WYNAGRODZENIA W PROKURATURZE

PAID EMPLOYEES AND WAGES AND SALARIES IN THE PROSECUTOR'S OFFICE

Wyszczególnienie	2017	2018	2017	2018	Specification
	zatrudnieni (stan w dniu 31 XII) paid employees (as of 31 XII)		przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^a w zł average monthly gross wages and salaries ^a in PLN		
Prokuratorzy	5789	5805	13703	14279	Prosecutors
w tym kobiety	3031	3047	13423	13872	of which women
Asesorzy	330	324	8843	9170	Assessors
w tym kobiety	192	182	9170	9509	of which women
Urzędnicy	6026	6158	4591	4765	Officials
w tym kobiety	5182	5321	4490	4554	of which women
Inni pracownicy	1616	1572	3350	3584	Other employees
w tym kobiety	1002	988	2985	3314	of which women

^a Wynagrodzenia prokuratorów nie zawierają składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe).

^a Wages and salaries of prosecutors do not include contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness).

TABL. 4 (43). **DZIAŁALNOŚĆ PROKURATURY W 2018 R.**
ACTIVITIES OF THE PROSECUTOR'S OFFICE IN 2018

Wyszczególnienie	Sprawy do załatwienia Cases pending		Sprawy załatwione Cases resolved	Specification
	ogółem total	w tym wpływ spraw w 2018 r. of which incoming cases in 2018		
		w tys.	in thousands	
O G Ó Ł E M^a	1381	1230	1219	TOTAL^a
Prokuratura Krajowa	1	1	1	National Prosecutor's Office
Prokuratury rejonowe	1319	1188	1178	District prosecutor's offices
sprawy: karne (dochodzeniowo-śledcze)	1178	1068	1063	cases: criminal (investigations)
cywilne	90	74	71	civil
administracyjne	51	46	44	administrative
Prokuratury okręgowe	54	38	37	Regional prosecutor's offices
sprawy: karne (nadzorowane)	5	3	3	cases: criminal (supervised)
karne (dochodzeniowo-śledcze)	18	12	12	criminal (investigations)
cywilne	27	20	20	civil
administracyjne	4	3	3	administrative
Prokuratury regionalne	7	3	3	Supra-regional prosecutor's offices
sprawy: karne (nadzorowane)	1	1	0	cases: criminal (supervised)
karne (dochodzeniowo-śledcze)	2	1	1	criminal (investigations)
cywilne	2	1	1	civil
administracyjne	2	1	1	administrative

a Ponadto prokuratury rejonowe i okręgowe załatwiają sprawy cywilne dotyczące nieletnich (w 2018 r. zarejestrowano wpływ 11,5 tys. takich spraw w prokuraturach rejonowych i 0,2 tys. w okręgowych).

a Moreover, district and regional prosecutor's offices resolve civil cases concerning juveniles (in 2018, 11.5 thousand and 0.2 thousand incoming cases were registered in district and regional prosecutor's offices respectively).

TABL. 5 (44). JEDNOSTKI SĄDOWNICTWA W 2018 R.

Stan w dniu 31 grudnia

UNITS OF THE COURTS IN 2018

As of 31st December

Wyszczególnienie	Liczba jednostek Number of units	Specification
Sąd Najwyższy	1	Supreme Court
Naczelny Sąd Administracyjny	1	Supreme Administrative Court
Wojewódzkie sądy administracyjne	16	Administrative courts of first instance
Sądy powszechne		Common courts
Sądy apelacyjne	11	Appeal courts
wydziały: cywilne	15	departments: civil
karne	11	criminal
pracy i ubezpieczeń społecznych	11	labour and social security
Sądy okręgowe	45	Regional courts
wydziały: cywilne	112	departments: civil
karne	89	criminal
penitencjarne i nadzoru nad wykonywaniem orzeczeń karnych	27	penitentiary and supervision over execution of penal decisions
pracy (sądy pracy) i ubezpieczeń społecznych (sądy ubezpieczeń społecznych)	51	labour (labour courts) and social security (social security courts)
gospodarcze (sądy gospodarcze)	29	commercial (commercial courts)
Sąd Unijnych Znaków Towarowych i Wzorów Wspólnotowych ^a	1	Community Trademark and Design Court ^a
Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ^a	1	Competition and Consumer Protection Court ^a
Sądy rejonowe	318	District courts
wydziały: cywilne	390	departments: civil
karne	400	criminal
rodzinne i nieletnich (sądy rodzinne)	324	family and juvenile (family courts)
pracy (sądy pracy) i ubezpieczeń społecznych (sądy ubezpieczeń społecznych)	130	labour (labour courts) and social security (social security courts)
ksiąg wieczystych	346	real estate registers
gospodarcze (sądy gospodarcze) ^b	116	commercial (commercial courts) ^b
Sądy wojskowe		Military courts
Sądy okręgowe	2	Regional courts
Sądy garnizonowe	7	Garrison courts
Opiniodawcze zespoły sądowych specjalistów	67	Consultative staff of judicial specialists
Zakłady dla nieletnich	32	Juvenile institutions
Instytuty naukowo-badawcze	2	Research institutes

a Odrębna jednostka organizacyjna. b Tworzone w sądzie mającym siedzibę w mieście będącym siedzibą sądu okręgowego lub w mieście na prawach powiatu.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 grudnia 2018 r. liczba rewirów komorniczych wynosiła 318.

a Separate organisational unit. b Created in the court having a head office in the locality being the head office of the regional court or in a city with powiat status.

N o t e. As of 31st December 2018 there were 318 court receivers' districts.

TABL. 6 (45). **ZATRUDNIENI I WYNAGRODZENIA W SĄDOWNICTWIE POWSZECHNYM**
PAID EMPLOYEES AND WAGES AND SALARIES IN COMMON COURTS

Wyszczególnienie	2017	2018	2017	2018	Specification
	zatrudnieni ^a (stan w dniu 31 XII) paid employees ^a (as of 31 XII)		przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^b w zł average monthly gross wages and salaries ^b in PLN		
Sądy powszechne					Common courts
Sędziowie sądów:					Judges of courts:
apelacyjnych	458	426	18494	19357	appeal
okręgowych	2654	2515	15636	16511	regional
rejonowych	6472	6356	12505	13243	district
Asesorzy	309	302	7642	8555	Assessors
Urzędnicy	27431	27471	4594	4820	Officials
Kuratorzy zawodowi	5005	4978	7033	7249	Professional probation officers
Referendarze sądowi	1842	2093	9806	10641	Court division officials
Asystenci sędziów	3624	3548	4483	4724	Judges' assistants
Inni pracownicy	3009	2814	3286	3538	Other employees
Opiniodawcze zespoły sądowych specjalistów^c — specjaliści	481	472	6275	6634	Consultative staff of judicial specialists^c — specialists
Zakłady dla nieletnich					Juvenile institutions
Pedagodzy	893	832	7043	7442	Pedagogues
Pozostali pracownicy	928	909	3709	4050	Other employees
Instytuty naukowo-badawcze — pracownicy	157	162	6925	6940	Research institutes — employees

a Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełnozatrudnionych. b Wynagrodzenia sędziów nie zawierają składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe). c W skład zespołów wchodzi specjaliści w zakresie m.in. psychologii, pedagogiki, psychiatrii.

a Full-time and part-time paid employees in terms of full-time paid employees. b Wages and salaries of judges do not include contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness). c The team includes specialists, among others psychology, pedagogy, psychiatry.

TABL. 7 (46). DZIAŁALNOŚĆ SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2018 R.
ACTIVITIES OF THE COMMON COURTS IN 2018

Rodzaje spraw	Sprawy do załatwienia Cases pending		Sprawy załatwione Cases resolved	Type of cases
	ogółem total	w tym wpływ spraw w 2018 r. of which incoming cases in 2018		
	w tys. in thousands			
O G Ó Ł E M	18013,9	15049,0	14915,0	TOTAL
Sprawy karne i wykroczeniowe	2712,2	2321,8	2319,5	Criminal cases and petty offences cases
w tym w sądach rejonowych	2267,6	1919,7	1921,0	of which in district courts
Sprawy cywilne ^a	11305,5	9442,9	9339,6	Civil cases ^a
w tym w sądach rejonowych	10748,9	9049,1	8963,9	of which in district courts
Sprawy rodzinne w sądach rejonowych	1514,1	1321,3	1309,0	Family cases in district courts
Sprawy z zakresu prawa pracy	159,6	127,9	124,2	Labour law cases
w tym w sądach rejonowych	143,1	115,3	111,8	of which in district courts
Sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych	260,8	173,5	149,4	Cases related to social security
w tym w sądach rejonowych	52,6	32,2	31,4	of which in district courts
Sprawy gospodarcze	2061,8	1661,6	1673,4	Commercial cases
w tym w sądach rejonowych	1948,4	1576,5	1596,7	of which in district courts

^a W wydziałach cywilnych sądów okręgowych rozpatrywane są niektóre sprawy rodzinne, np. o rozwód i separację, na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 52).

^a According to the Law on Common Courts, dated 27th July 2001 (uniform text Journal of Laws 2019 item 52), selected family cases, e.g. divorce and separation cases, are considered in civil departments of regional courts.

W posiedzeniach sądów powszechnych uczestniczą **ławnicy**. W kadencji na lata 2016—2019 wybrano 13,0 tys. ławników. Ławnik uczestniczy w rozprawach do 12 dni w ciągu roku.

Lay judges participate in sessions of common courts. In the tenures for 2016—2019, 13.0 thousand lay judges were selected. A lay judge participates in hearings for up to 12 days during the year.

TABL. 8 (47). **SPRAWY ZAŁATWIONE PRZEZ KOMORNIKÓW**
CASES RESOLVED BY COURT RECEIVERS

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w tys. in thousands				
O G Ó Ł E M	2841,5	6271,2	4734,0	5956,9^a	TOTAL
w tym:					of which:
Egzekucja należności sądowych	353,7	329,1	300,9	289,2	Debt enforcement in courts
Egzekucja świadczeń powtarzających się	60,9	48,4	46,1	50,1	Enforcement of repeated performances
w tym alimentacyjnych	60,8	48,2	46,0	49,9	of which alimonies
Egzekucja świadczeń pieniężnych ...	2384,7	5772,4	4347,5	5581,1	Enforcement of pecuniary performances
O zabezpieczenie roszczeń	20,7	11,7	9,9	10,3	To secure claims
O opróżnienie lokali mieszkalnych ...	7,0	8,7	8,4	6,7	To vacate dwellings
w tym bez zapewnienia lokalu socjalnego	2,4	2,9	2,8	2,0	of which without providing a temporary dwelling
Egzekucja innych świadczeń niepieniężnych	5,9	5,9	3,6	3,2	Enforcement of other non-monetary performances

a Ponadto (według stanu w dniu 31 grudnia) 4817,8 tys. spraw było w trakcie załatwiania.

a Moreover (as of 31st December), 4817.8 thousand cases were being resolved.

TABL. 9 (48). **ADOPCJE MAŁOLETNICH ORZECZONE PRZEZ SĄDY RODZINNE**
ADOPTIONS OF JUVENILES ADJUDICATED BY FAMILY COURTS

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
O G Ó Ł E M	3285	3361	2866	2661^a	TOTAL
małoletni w wieku ^b :					juveniles at the age of ^b :
0— 3 lata	1513	1422	1007	932	0— 3
w tym do 1 roku	819	656	417	397	of which up to 1
3— 7	860	903	798	738	3— 7
7—13	776	696	731	654	7—13
13—15		110	106	104	13—15
15—17 lat	136	230	224	233	15—17

a W tym 36 małoletnich przysposobionych przez osoby zamieszkałe za granicą. b Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

a Of which 36 juveniles adopted by persons residing abroad. b Intervals were shifted upward.

W 2018 r. do sądów rejonowych wpłynęły 67993 sprawy, w których zachodziło podejrzenie o demoralizację lub popełnienie czynu karalnego przez nieletnich, w tym 40208 dotyczących demoralizacji (odpowiednio: w 2015 r. — 78867 i 42313, w 2017 r. — 70478 i 40464); załatwiono 66752 sprawy, w tym 39170 o demoralizację (odpowiednio: w 2015 r. — 79249 i 41817, w 2017 r. — 66752 i 39170).

In 2018 there were 67993 cases delivered to district courts, in which occurred suspicion of demoralisation or committing punishable act by juveniles occurred, of which 40208 cases concern demoralisation (respectively: in 2015 — 78867 and 42313, in 2017 — 70478 and 40464); 66752 cases were resolved, of which 39170 cases of demoralisation (respectively: in 2015 — 79249 and 41817, in 2017 — 66752 and 39170).

Dane o:

- nieletnich w związku z czynami karnymi dotyczą osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
- dorosłych osądzonych w sprawach karnych, w tym skazanych za przestępstwa, dotyczą osób, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

Data regarding:

- juveniles in relation to punishable acts concern persons who committed such act between the age of 13 and 16,
- adults judged in criminal cases, of which sentenced for crimes, concern persons who at the time of committing the crime were at least 17 years old.

TABL. 10 (49). **NIELETNI, WOBEC KTÓRYCH PRAWOMOCNIE ORZECZONO ŚRODKI WYCHOWAWCZE, POPRAWCZE LUB KARY W SĄDACH POWSZECHNYCH W ZWIĄZKU Z DEMORALIZACJĄ I CZYNAMI KARALNYMI**

JUVENILES WITH RESPECT TO WHOM EDUCATIONAL OR CORRECTIONAL MEASURES OR PENALTIES WERE VALIDLY ADJUDICATED BY COMMON COURTS FOR DEMORALISATION AND PUNISHABLE ACTS

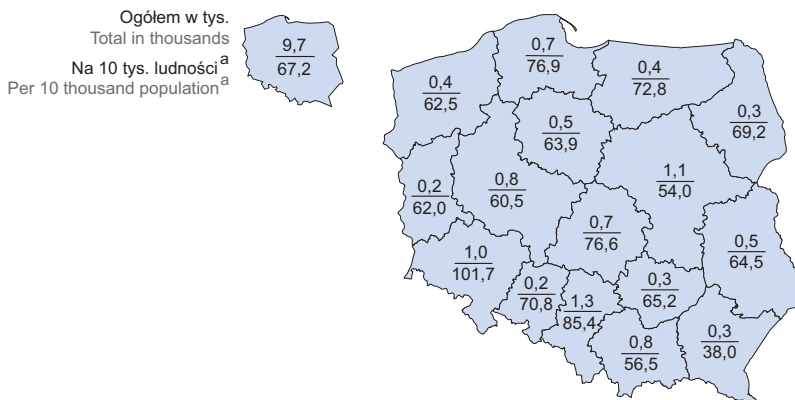
Wyszczególnienie	2010	2015	2017		Specification
			ogółem total	w tym chłopcy of which boys	
Nieletni — w związku z demoralizacją	16118	14599	13371	8999	Juveniles — for demoralisation
Nieletni — w związku z czynami karalnymi	22758	12237	9657	7367	Juveniles — for punishable acts
w tym za:					of which:
Zabójstwo — art. 148 kk	7	3	4	4	Homicide — Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu — art. 156 i 157 kk	1534	831	797	681	Damage to health — Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bójce lub pobiciu — art. 158 i 159 kk	2345	845	637	462	Participation in violence or assault — Art. 158 and 159 Criminal Code
Przestępstwa z ustaw o przeciwdziałaniu narkomanii ^a	1086	1325	984	810	Crimes from the laws on counter-acting drug addiction ^a
Zgwałcenie — art. 197 kk	56	45	42	41	Rape — Art. 197 Criminal Code
Obcowanie płciowe z małoletnim poniżej 15 lat — art. 200 § 1 kk	138	140	125	119	Sexual intercourse with juvenile below the age of 15 — Art. 200 § 1 Criminal Code
Kradzież rzeczy — art. 278 kk	2792	1024	632	497	Property theft — Art. 278 Criminal Code
Kradzież z włamaniem — art. 279 kk	1776	744	444	406	Burglary — Art. 279 Criminal Code
Rozbój — art. 280 kk	1116	427	270	242	Robbery — Art. 280 Criminal Code
Kradzież rozbójnicza — art. 281 kk	47	31	23	21	Theft with assault — Art. 281 Criminal Code
Wymuszenie rozbójnicze — art. 282 kk	520	198	140	119	Criminal coercion — Art. 282 Criminal Code

a Dotyczy ustaw z dnia 24 kwietnia 1997 r. (tekst jednolity Dz. U. 2003 Nr 24, poz. 198) oraz z dnia 29 lipca 2005 r. (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 852).

a Concerns the laws dated 24th April 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198) and dated 29th July 2005 (uniform text Journal of Laws 2019 item 852).

NIELETNI, WOBEC KTÓRYCH PRAWOMOCNIE ORZECZONO ŚRODKI WYCHOWAWCZE, POPRAWCZE LUB KARY W SĄDACH POWSZECHNYCH W ZWIĄZKU Z CZYNAMI KARALNYMI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2017 R.

JUVENILES WITH RESPECT TO WHOM EDUCATIONAL OR CORRECTIONAL MEASURES OR PENALTIES WERE VALIDLY ADJUDICATED BY COMMON COURTS FOR PUNISHABLE ACTS BY VOIVODSHIP IN 2017

a W wieku 13–16 lat.

a Aged 13–16.

TABL. 11 (50). NIELETNI WEDŁUG WYKONYWANYCH ŚRODKÓW WYCHOWAWCZYCH LUB POPRAWCZYCH

Stan w dniu 31 grudnia

JUVENILES BY ADJUDICATED EDUCATIONAL OR CORRECTIONAL MEASURES

As of 31st December

Rodzaje środków	2010	2015	2017	2018	Type of measure
Nadzór: kuratora	47020	36966	30903	29306	Supervision by: probation officer
rodziców	12900	6916	4944	4607	parents
Umieszczenie w:					Placement in:
zakładzie poprawczym	1520	985	766	676	correctional centre
młodzieżowym ośrodku wychowawczym	5057	5620	4550	4340	youth education centre
młodzieżowym ośrodku socjoterapii i ośrodku szkolno-wychowawczym	3326	210	69	33	youth social therapy centre and educational centre
Skierowanie do ośrodka kuratorskiego	1423	1525	1443	1439	Directed to probation officer's centre

TABL. 12 (51). ORZECZENIA SĄDÓW Powszechnych Pierwszej Instancji
W SPRAWACH KARNYCH DOROSŁYCHADJUDICATIONS OF COMMON COURTS OF FIRST INSTANCE
IN CRIMINAL CASES INVOLVING ADULTS

Wyszczególnienie Specification		Osoby osądzone Persons judged					
		ogółem total	skazane sentenced	uniewin- nione acquitted	odstąpiono od wymie- rzenia kary punishment withheld	warunkowo umorzono postępo- wanie conditionally discontinued proceeding	umorzono postępo- wanie proceeding discontinued
OGÓŁEM TOTAL	2010	471558	420810	10940	643	24913	14252
	2015	330087	280028	8975	679	26959	13446
	2017	315200	264374	8987	671	28970	12198
	2018	315877	268721	7565	644	28543	10404
w sprawach: in cases:							
Z oskarżenia publicz- nego Involving public accus- ation	2010	462541	419187	9669	416	24255	9014
	2015	320888	278402	7337	458	26153	8538
	2017	306501	262676	7266	474	28106	7979
	2018	299435	259742	5396	492	27601	6204
Z oskarżenia prywat- nego Involving private accus- ation	2010	8110	1485	1055	222	631	4717
	2015	7702	1409	1208	215	747	4123
	2017	7210	1485	1232	195	805	3493
	2018	6889	1402	1177	146	810	3364
W trybie art. 55 § 1 kpk w związku z art. 330 § 2 kpk ^a In respect to Art. 55 § 1 Code of Criminal Procedure in con- nection with Art. 330 § 2 Code of Criminal Procedure ^a	2010	907	138	216	5	27	521
	2015	1497	217	430	6	59	785
	2017	1489	213	489	2	59	726
	2018	1282	254	418	1	41	568

^a Dotyczy powtórnego wydania przez prokuratora postanowienia o odmowie wszczęcia lub o umorzeniu postępowania.

^a Concerning re-issued decisions of the prosecutor regarding refusals to institute or discontinue of proceedings.

TABL. 13 (52). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO^a WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW**
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION^a BY TYPE OF CRIME

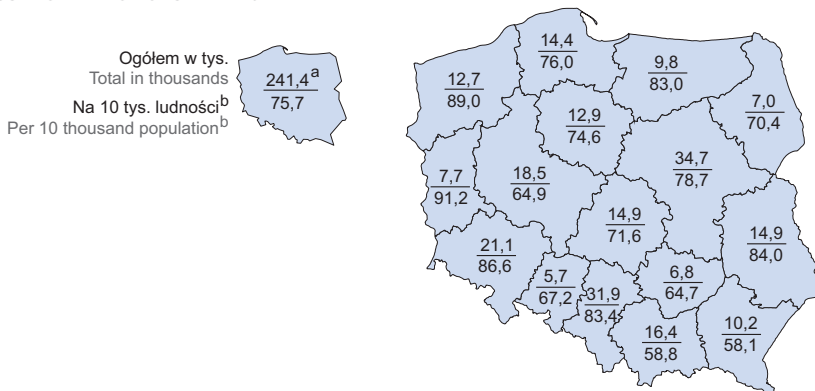
Rodzaje przestępstw	2010	2015	2017		Type of crime
			ogółem total	w tym mężczyźni of which men	
O G Ó Ł E M	432891	260034	241436	215038	TOTAL
w tym:					of which:
Zabójstwo — art. 148 kk	533	362	313	264	Homicide — Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu — art. 156 i 157 kk	6766	6320	6660	6227	Damage to health — Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bójce lub pobiciu — art. 158 i 159 kk	11531	5879	5539	5235	Participation in violence or assault — Art. 158 and 159 Criminal Code
Przestępstwa z ustaw o przeciwdziałaniu narkomanii ^b	20601	16402	17602	16706	Crimes for the laws on counter-acting drug addiction ^b
Prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a kk	125359	53783	45034	42676	Operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — Art. 178a Criminal Code
Zgwałcenie — art. 197 kk	770	643	645	642	Rape — Art. 197 Criminal Code
Obcowanie płciowe z małoletnim poniżej 15 lat — art. 200 § 1 kk	728	610	517	515	Sexual intercourse with juvenile below the age of 15 — Art. 200 § 1 Criminal Code
Uchylenie się od obowiązku alimentacyjnego — art. 209 kk	17910	10746	7711	7405	Avoidance of duty of alimony — Art. 209 Criminal Code
Korupcja — art. 228—231, 250a, 296a i 296b kk	2955	1774	1705	1460	Corruption — Art. 228—231, 250a, 296a and 296b Criminal Code
Kradzież rzeczy — art. 278 kk	39356	24783	21813	18278	Property theft — Art. 278 Criminal Code
Kradzież z włamaniem — art. 279 kk	16861	12771	10348	9840	Burglary — Art. 279 Criminal Code
Rozbój — art. 280 kk	7371	4170	3538	3346	Robbery — Art. 280 Criminal Code
Kradzież rozbójnicza — art. 281 kk	578	688	746	701	Theft with assault — Art. 281 Criminal Code
Wymuszenie rozbójnicze — art. 282 kk	697	425	391	376	Criminal coercion — Art. 282 Criminal Code

a Łącznie z osobami skazanymi za przestępstwa popełnione za granicą i w miejscu nieustalonym (w 2017 r. 1823 osoby). b Dotyczy ustaw z dnia 24 kwietnia 1997 r. (tekst jednolity Dz. U. 2003 Nr 24, poz. 198) oraz z dnia 29 lipca 2005 r. (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 852).

a Including persons sentenced for crimes committed abroad and in unspecified place (in 2017, 1823 persons). b Concerns the laws dated 24th April 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198) and dated 29th July 2005 (uniform text Journal of Laws 2019 item 852).

DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2017 R.

ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION BY VOIVODSHIP IN 2017

a W tym 1,8 tys. osób skazanych za przestępstwa popełnione za granicą i w miejscu nieustalonym nieuwzględnionych w podziale według województw. b W wieku 17 lat i więcej.

a Of which 1.8 thousand persons sentenced for crimes committed abroad and in unspecified place not included in the division by voivodship. b Aged 17 and more.

TABLE 14 (53). DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO^a WEDŁUG RODZAJU I WYMIARU KARY
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION^a BY TYPE OF PUNISHMENT

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	Specification
O G Ó Ł E M	432891	260034	241436	TOTAL
w tym:				of which:
Grzywna	92329	61461	84721	Fine
W tym z warunkowym zawieszeniem wykonania kary	1660	705	90	Of which with conditional suspension of punishment
Ograniczenie wolności^b	49692	31096	53854	Restriction of freedom^b
W tym z warunkowym zawieszeniem wykonania kary	1332	648	41	Of which with conditional suspension of punishment

a Łącznie z osobami skazanymi za przestępstwa popełnione za granicą i w miejscu nieustalonym. b W latach 2015 i 2017 w dalszym podziale skazany może być wykazany więcej niż jeden raz, ponieważ sąd może orzec kilka kar jednocześnie.

a Including persons sentenced for crimes committed abroad and in unspecified place. b In 2015 and 2017 in further division sentenced may be indicated more than once, because the court may adjudicate several forms of punishment at the same time.

TABL. 14 (53). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO^a WEDŁUG RODZAJU I WYMIARU KARY (dok.)**
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION^a BY TYPE OF PUNISHMENT (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	Specification
Pozbawienie wolności	290669	167028	99346	Imprisonment
bezwzględne	39582	33952	44527	absolute
z warunkowym zawieszeniem wykonania kary	251087	133076	54819	with conditional suspension of punishment
W wymiarze kary:				By type of punishment:
poniżej 3 miesiące	4647	2449	1658	below 3 months
3 miesiące	19773	11382	6670	3 months
4 i 5 miesięcy	31552	18669	10965	4 and 5 months
6 miesięcy	63393	37320	21246	6 months
powyżej 6 miesięcy poniżej 1 roku	60287	35016	20159	over 6 months below 1 year
1 rok	57140	30602	21065	1 year
powyżej 1 roku do 2 lat	47175	26687	12580	over 1 year to 2 years
powyżej 2 poniżej 3 lat	2189	1659	1625	over 2 below 3 years
3 lata	1819	1263	1206	3 years
powyżej 3 do 5 lat	1861	1402	1581	over 3 to 5 years
powyżej 5 do 10 lat	612	452	462	over 5 to 10 years
powyżej 10 do 15 lat	221	127	129	over 10 to 15 years
Kara mieszana^c	x	370	3424	Mixed punishment^c
25 lat pozbawienia wolności	97	64	50	25 years imprisonment
Dożywotnie pozbawienie wolności	27	6	12	Life imprisonment

a Łącznie z osobami skazanymi za przestępstwa popełnione za granicą i w miejscu nieustalonym. c Kara polegająca częściowo na pozbawieniu wolności, a częściowo na ograniczeniu wolności.

a Including persons sentenced for crimes committed abroad and in unspecified place. c Punishment consisting partially of imprisonment and partially of restricting freedom.

W 2017 r. sądy wojskowe skazały prawomocnie za przestępstwa 159 osób (w 2010 r. — 473 osoby, w 2015 r. — 171 osób).

In 2017, there were 159 validly sentenced persons for crimes in military courts (in 2010 — 473 persons, in 2015 — 171 persons).

TABL. 15 (54). **ORZECZENIA SĄDÓW REJONOWYCH PIERWSZEJ INSTANCJI
W SPRAWACH O WYKROCZENIA^a**
ADJUDICATIONS OF DISTRICT COURTS OF FIRST INSTANCE IN PETTY OFFENCES^a

Rodzaje wykroczeń Type of petty offences	2010	2015	2017	2018		
				ogółem total	w tym of which	
					orzeczone kary za- sadnicze adjudi- cated principal punish- ments	uniewin- nienia acquit- tals
OGÓŁEM	493982	567262	410227	379724	362076	10618
TOTAL						
w tym przeciwko: of which against:						
Porządkowi i spokojowi publicznemu Public peace and order	32457	28801	25028	22383 ^b	20725	937
Bezpieczeństwu osób i mienia	10239	9026	8278	7932 ^c	7565	256
Bezpieczeństwu i porządkowi w komuni- kacji	278737	340730	226009	209448	201751	5166
Traffic safety and order						
Mieniu	69873	97598	63212	68378	65260	1609
Property						

a W 2010 r. orzeczenia prawomocne. b, c W tym orzeczeń: b — z art. 51 i 58 kw — 19331, c — z art. 70 § 2 kw — 2181.

a In 2010 valid adjudications. b, c Of which adjudications: b — with Art. 51 and 58 Petty Offences Code — 19331, c — with Art. 70 § 2 Petty Offences Code — 2181.

W 2018 r. za wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji sądy rejonowe orzekły, obok kary zasadniczej, dodatkowo środek karny — zakaz prowadzenia pojazdów w 24763 przypadkach (w 2010 r. — w 28264 przypadkach, w 2015 r. — w 46132 przypadkach, w 2017 r. — w 29111 przypadkach).

In 2018, additionally to the principal punishment of petty offences against traffic safety and order, district courts adjudged the punitive measure — revoking the right to operate a vehicles in 24763 cases (in 2010 — in 28264 cases, in 2015 — in 46132 cases, in 2017 — in 29111 cases).

TABL. 16 (55). **ZAKŁADY KARNE I ARESZTY ŚLEDTCZE**

Stan w dniu 31 grudnia

PRISONS AND REMAND PRISONS

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
OGÓŁEM	157	154	153	120	TOTAL
Zakłady karne	87	87	86	81	Prisons
Areszty śledcze	70	67	67	39	Remand prisons

TABL. 17 (56). **TYMCZASOWO ARESZTOWANI I ODBYWAJĄCY KARY**

Stan w dniu 31 grudnia

PRETRIAL DETAINEES AND CONVICTS SERVING PUNISHMENT

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
O G Ó Ł E M	80728	70836	73822	72204^a	TOTAL
w tym zatrudnieni ^b	24218	24182	36031	37309	of which employed ^p
w tym odpłatnie	15956	9850	15922	17732	of which remunerated
w tym skazani	15797	9843	14243	17714	of which convicts
Tymczasowo aresztowani	8389	4162	7239	7360	Pretrial detainees
w tym młodociani ^c	893	315	450	431	of which young prisoners ^c
Skazani	71867	65664	65769	64045	Convicts
w tym młodociani ^c	2270	1163	994	793	of which young prisoners ^c
w tym wielokrotnie karani	35256	37247	37597	36833	of which previously punished
Ukarani	472	1010	814	799	Punished
w tym młodociani ^c	43	60	25	15	of which young prisoners ^c

a W tym kobiety — 2940. b W czasie odbywania kary lub trwania tymczasowego aresztowania. c W wieku 15—21 lat.

a Of which women — 2940. b During serving punishment or temporary arrest. c Aged 15—21.

TABL. 18 (57). **PEŁNOZATRUDNIENI W SŁUŻBIE WIĘZIENNEJ**

Stan w dniu 31 grudnia

FULL-TIME PAID EMPLOYEES OF PENITENTIARY STAFF

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
O G Ó Ł E M	28844	28325	28725	28632^a	TOTAL
Funkcjonariusze	27562	27185	27521	27286	Prison staff
w tym z wyższym wykształce- niem	12514	15797	16610	16646	of which with tertiary educa- tion
na stanowiskach:					holding posts:
Oficerskich	8078	8069	8137	7979	Officers
Chorążych	2189	3627	3814	3866	Warrant officers
Podoficerskich	17295	15489	15570	15441	Non-commissioned officers
Pracownicy cywilni	1282	1140	1204	1346	Civilian employees
W tym z wyższym wykształceniem	812	776	825	944	Of which with tertiary education

a W tym kobiety — 6226.

a Of which women — 6226.

TABL. 19 (58). ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA SŁUŻBY WIĘZIENNEJ
PAID EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES OF PENITENTIARY STAFF

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE AVERAGE PAID EMPLOYMENT					
O G Ó Ł E M	29420	29062	29157	29109	T O T A L
Funkcjonariusze	27469	27233	27305	27214	Prison staff
Pracownicy cywilni	1951	1829	1852	1895	Civilian employees
w tym nauczyciele	199	220	214	217	of which teachers
PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a w zł AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES ^a in PLN					
Funkcjonariusze	4035	4430	4851	4959	Prison staff
Pracownicy cywilni	3703	4060	4621	4725	Civilian employees
w tym nauczyciele	4599	5296	5523	5650	of which teachers

^a Wynagrodzenia funkcjonariuszy nie zawierają składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe).

^a Wages and salaries of prison staff do not include contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness).

TABL. 20 (59). OCHRONA ZDROWIA W ZAKŁADACH KARNYCH I ARESZTACH ŚLED CZYCH

Stan w dniu 31 grudnia

HEALTH CARE IN PRISONS AND REMAND PRISONS

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Szpitala	13	11	10	10	Hospitals
Łóżka w szpitalach	1203	883	730	754	Beds in hospitals
Izby chorych	157	152	152	119	Infirmaries
Ambulatoria	157	154	153	120	Ambulatory departments
Gabinety stomatologiczne	153	153	151	120	Stomatological offices
Apteki	28	17	16	16	Pharmacies
Zatrudnieni:					Employees:
lekarze, lekarze dentyści i farmaceutyci	663	609	568	535	doctors, dentists, pharmacists
w tym kobiety	545	522	482	441	of which women
personel średni	1047	1133	1140	1132	mid-level staff
w tym kobiety	979	1076	1068	1058	of which women

TABL. 21 (60). SZKOŁY W ZAKŁADACH KARNYCH I ARESZTACH ŚLED CZYCH^a

Stan w końcu roku szkolnego

SCHOOLS IN PRISONS AND REMAND PRISONS^a

As of the end of the school year

Wyszczególnienie	2010/11	2015/16	2017/18		Specification
	uczniowie	students	szkoły	schools	
Szkoły podstawowe	29	9	39	2	Primary schools
Gimnazja	322	246	78	4	Lower secondary schools
Licea ogólnokształcące	60	1407	1000	18	General secondary schools
Szkoły policealne	126	78	83	2	Post-secondary schools
Kursy zawodowe ^b (w ciągu roku)	13291	6597	13388	1151 ^c	Vocational courses ^b (during the year)
Kwalifikacyjne kursy zawodowe ^b	x	2399	2893	121 ^c	Qualifying vocational courses ^b

a Ponadto w roku szkolnym 2010/11 funkcjonowały: uzupełniające licea ogólnokształcące (7 szkół z 240 uczniami), zasadnicze szkoły zawodowe (20 szkół z 1936 uczniami) i technika uzupełniająca (8 szkół z 360 uczniami). b W latach kalendarzowych: 2010, 2015 i 2016. c Liczba kursów.

a Moreover, in the school year 2010/11 there were: supplementary general secondary schools (7 schools with 240 students), basic vocational schools (20 schools with 1936 students) and supplementary technical secondary schools (8 schools with 360 students). b In the calendar years: 2010, 2015 and 2016. c Number of courses.

W 2018 r. według stanu w dniu 31 grudnia w zakładach karnych działały 144 biblioteki (łącznie z filiami). Księgozbiór tych bibliotek liczył 1418 tys. wol. (w 2010 r. — 1636 tys. wol., w 2015 r. — 1589 tys. wol., w 2017 r. — 1520 tys. wol.).

In 2018, as of 31st December, there were 144 libraries (including branches) in prisons. The collection of these libraries numbered 1418 thousand vol. (1636 thousand vol. in 2010, 1589 thousand vol. in 2015, 1520 thousand vol. in 2017).

Ludność

Population

TABL. 1 (61). **LUDNOŚĆ NA PODSTAWIE SPISÓW**
POPULATION BASED ON CENSUS DATA

Data spisu Census date	Ogółem Total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Z liczby ogółem — w % — ludność Of total number — in % — population		Ludność na 1 km ² Population per 1 km ²
	w tys.	in thousands		miejska urban areas	wiejska rural areas	
W GRANICACH Z DNIA 31 III 1938 R. (powierzchnia 389 tys. km²) WITHIN BORDERS AS OF 31 III 1938 (area 389 thousand km ²)						
30 IX 1921	27177	13133	14044	24,6	75,4	70
9 XII 1931	32107	15619	16488	27,4	72,6	83
1938 (stan w dniu 31 XII) (as of 31 XII)	34849	17000	17849	30,0	70,0	90
W GRANICACH OBECNYCH (powierzchnia ogólna 313 tys. km²) WITHIN PRESENT BORDERS (total area 313 thousand km ²)						
14 II 1946	23930	10954	12976	31,8	68,2	77
3 XII 1950	25008	11928	13080	39,0	61,0	80
6 XII 1960	29776	14404	15372	48,3	51,7	95
8 XII 1970	32642	15854	16788	52,3	47,7	104
7 XII 1978	35061	17079	17982	57,5	42,5	112
7 XII 1988	37879	18465	19414	61,2	38,8	121
20 V 2002	38230	18516	19714	61,8	38,2	122
31 III 2011	38512	18644	19868	60,8	39,2	123

Dane dotyczące **ludności** — jeśli nie zaznaczono inaczej — podaje się według **krajowej definicji zamieszkania** i dotyczą liczby stałych mieszkańców gminy skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. — ponad 2 miesiące); do ludności gminy nie są zaliczani imigranci przebywający w Polsce czasowo, natomiast zaliczani są stali mieszkańcy Polski przebywający czasowo za granicą (bez względu na okres ich czasowego przebywania/nieobecności).

Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzyspisowych sporządza się **metodą bilansową**, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowanym okresie.

Jako bazę wyjściową bilansów ludności przyjęto:

- dla lat 1989—2009 wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, z tym że dla lat 1999 (stan w dniu 31 grudnia) oraz 2000 i 2001 — według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2002 r.,
- dla lat 2010—2018 wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. — według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.

Data concerning **population** — unless otherwise stated — are given according to **national definition of residence** and refer to number of permanent residents of the gmina adjusted by the net of persons registered for temporary stay for a period of more than 3 months (until 2005 — for a period of more than 2 months); immigrants staying in Poland temporarily are not counted in the population of the gmina, but Polish permanent residents temporarily staying abroad are counted (regardless of the period of their temporary presence/absence).

For the years between censuses, estimates of the number and structure of population in gmina assume as a basis data of the last national census of population and then counting data by **balance method** including the number of births, deaths, net internal and international migration and administrative changes for a given gmina, which took place in the balance period.

The basis of population balances assumed:

- for the years 1989—2009 the results of the Population and Housing Census 2002, for 1999 (as of 31st December), 2000 and 2001 — by the administrative division valid as of 31st December 2002,
- for the years 2010—2018 the results of the Population and Housing Census 2011, for 2010 — by the administrative division valid as of 31st December 2011.

TABL. 2 (62). **BILANS LUDNOŚCI**
POPULATION BALANCE

Wyszczególnienie	1946— —2018	2010	2015	2017	2018	Specification
	w tys. in thousands					
Stan ludności w dniu 1 I	23895	38497	38479	38433	38434	Population as of 1 I
Przyrost rzeczywisty	14913	33	-42	1	-22	Actual increase
przyrost naturalny	17068	35	-26	-1	-26	natural increase
urodzenia żywe	40819	413	369	402	388	live births
zgony	23751	378	395	403	414	deaths
saldo migracji zagranicznych na pobyt stały	-2155	-2	-16 ^a	1	4	net international migration for permanent residence
imigracja	2129	15	12 ^a	13	15	immigration
emigracja	4285	17	28 ^a	12	12	emigration
Stan ludności^b w dniu 31 XII	38411	38530	38437	38434	38411	Population^b as of 31 XII

a Dane dotyczą 2014 r. b W latach: 1946, 1950, 1960, 1970, 1978, 1988—1999 oraz 2010 poza elementami bilansu ludności (przyrost naturalny i saldo migracji zagranicznych) zostały uwzględnione korekty liczby ludności wynikające z różnic między danymi spisów powszechnych a bieżącymi szacunkami ludności.

a Data refer to 2014. b In: 1946, 1950, 1960, 1970, 1978, 1988—1999 and 2010 other than components of the population balance (natural increase and net international migration) corrections in the population resulting from differences between censuses data and current estimates of the population were included.

Ludność. Wyznania religijne

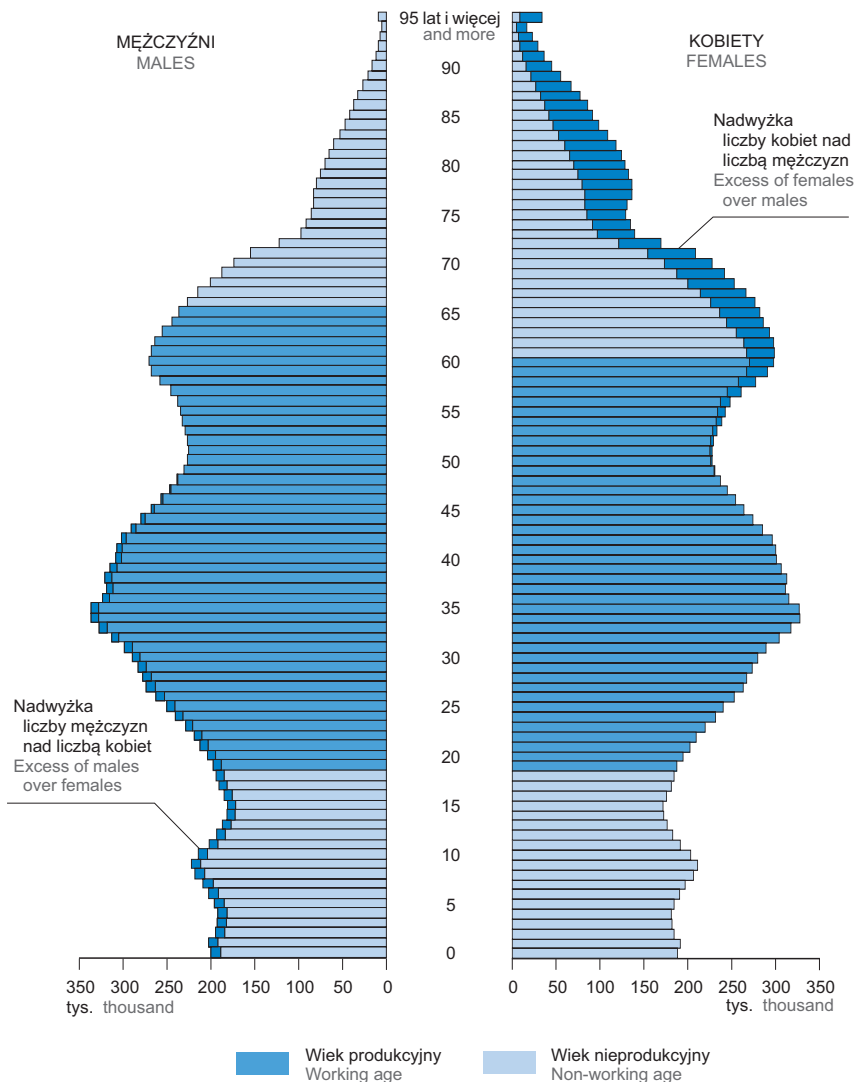
Population. Religious denominations

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2018 R.

Stan w dniu 30 czerwca

POPULATION BY SEX AND AGE IN 2018

As of 30th June

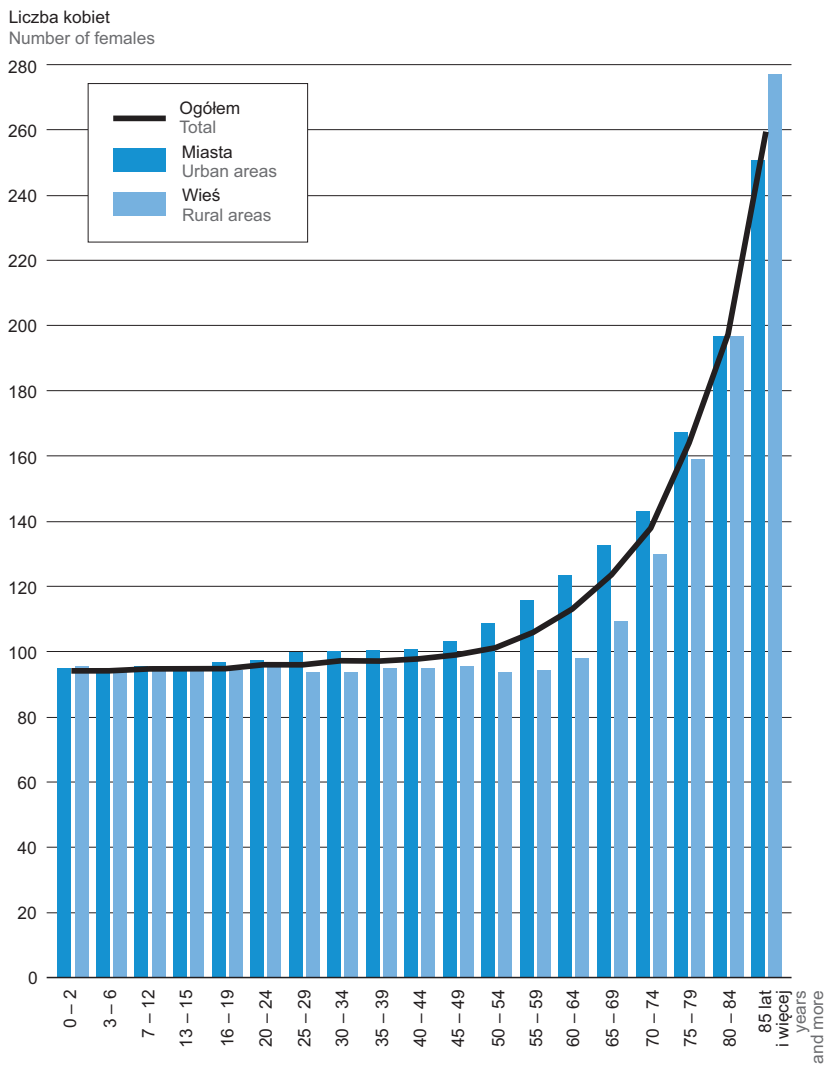

KOBIETY NA 100 MĘŻCZYŹN W 2018 R.

Stan w dniu 30 czerwca

FEMALES PER 100 MALES IN 2018

As of 30th June

Ludność. Wyznania religijne

Population. Religious denominations

TABL. 3 (63). LUDNOŚĆ NA PODSTAWIE BILANSÓW
POPULATION BASED ON BALANCES

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Stan w dniu 30 VI w tys.	38517	38455	38422	38413	As of 30 VI in thousands
w tym kobiety	19869	19847	19834	19830	of which females
Miasta	23449	23203	23126	23095	Urban areas
Wieś	15068	15252	15297	15318	Rural areas
Stan w dniu 31 XII					As of 31 XII
w tysiącach	38530	38437	38434	38411	in thousands
na 1 km ²	123	123	123	123	per 1 km ²
w tym kobiety:					of which females:
w tysiącach	19877	19839	19840	19829	in thousands
na 100 mężczyzn	107	107	107	107	per 100 males
Miasta: w tysiącach	23429	23166	23109	23067	Urban areas: in thousands
w %	60,8	60,3	60,1	60,1	in %
Wieś: w tysiącach	15101	15271	15324	15344	Rural areas: in thousands
w %	39,2	39,7	39,9	39,9	in %

TABL. 4 (64). LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU
Stan w dniu 30 czerwca
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 30th June

Wiek Age	2010	2015	2017	2018						
				ogółem grand total			miasta urban areas		wieś rural areas	
				ogółem grand total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females

W TYSIĄCACH IN THOUSANDS

OGÓŁEM TOTAL	38517	38455	38422	38413	18584	19830	23095	12149	15318	7681
-------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	-------------

W ODSETKACH IN PERCENT

OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0— 2 lata	3,3	2,9	3,0	3,0	3,2	2,8	3,0	2,7	3,1	3,0
3— 6	3,9	4,3	4,0	4,0	4,2	3,7	3,8	3,5	4,2	4,0
7—12	5,9	5,9	6,2	6,4	6,8	6,0	6,0	5,5	7,0	6,8
13—15	3,4	2,9	2,8	2,8	2,9	2,6	2,5	2,3	3,2	3,1
16—19	5,3	4,2	4,0	3,9	4,1	3,7	3,5	3,3	4,5	4,3
20—24	7,5	6,4	5,9	5,6	5,9	5,3	4,9	4,6	6,7	6,5
25—29	8,5	7,5	7,1	6,9	7,2	6,6	6,4	6,1	7,5	7,2
30—34 lata	8,1	8,4	8,3	8,0	8,4	7,7	8,2	7,8	7,7	7,4

TABL. 4 (64). **LUДНОŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU (dok.)**

Stan w dniu 30 czerwca

POPULATION BY SEX AND AGE (cont.)

As of 30th June

Wiek Age	2010	2015	2017	2018							
				ogółem grand total			miasta urban areas		wieś rural areas		
				ogółem grand total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females	

W ODSETKACH (dok.) IN PERCENT (cont.)

35—39 lat	7,1	8,0	8,1	8,3	8,7	7,9	8,6	8,2	7,8	7,6
40—44	6,1	7,0	7,5	7,6	8,0	7,4	7,8	7,4	7,5	7,3
45—49	6,5	6,0	6,2	6,4	6,7	6,2	6,3	6,1	6,7	6,5
50—54	7,8	6,4	6,1	6,0	6,1	5,8	5,8	5,7	6,3	6,0
55—59	7,4	7,5	7,0	6,7	6,7	6,7	6,7	6,8	6,6	6,4
60—64	5,8	7,0	7,2	7,2	7,0	7,4	7,7	8,1	6,4	6,3
65—69	3,6	5,4	6,0	6,2	5,7	6,7	6,9	7,4	5,2	5,4
70—74	3,5	3,2	3,5	3,9	3,4	4,4	4,4	4,9	3,3	3,7
75—79	3,0	3,0	2,9	2,8	2,2	3,4	3,0	3,6	2,4	3,0
80—84	2,1	2,2	2,2	2,3	1,6	2,9	2,4	3,1	2,0	2,7
85 lat i więcej and more	1,3	1,8	2,0	2,0	1,2	2,8	2,1	2,9	1,9	2,8

TABL. 5 (65). **LUДНОŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM^a I NIEPRODUKCYJNYM**

Stan w dniu 31 grudnia

WORKING^a AND NON-WORKING AGE POPULATION

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
OGÓŁEM w tys.	38530	38437	38434	38411	TOTAL in thousands
ludność w wieku:					population in:
Przedprodukcyjnym	7243	6902	6921	6936	Pre-working age
Produkcyjnym	24831	24002	23518	23270	Working age
mężczyźni	12982	12688	12471	12353	males
kobiety	11849	11314	11047	10917	females
miasta	15302	14358	13934	13730	urban areas
wieś	9529	9644	9584	9540	rural areas
Poprodukcyjnym	6456	7533	7995	8206	Post-working age
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	55	60	63	65	Non-working age population per 100 persons of working age

a Mężczyźni 18—64 lata, kobiety 18—59 lat.

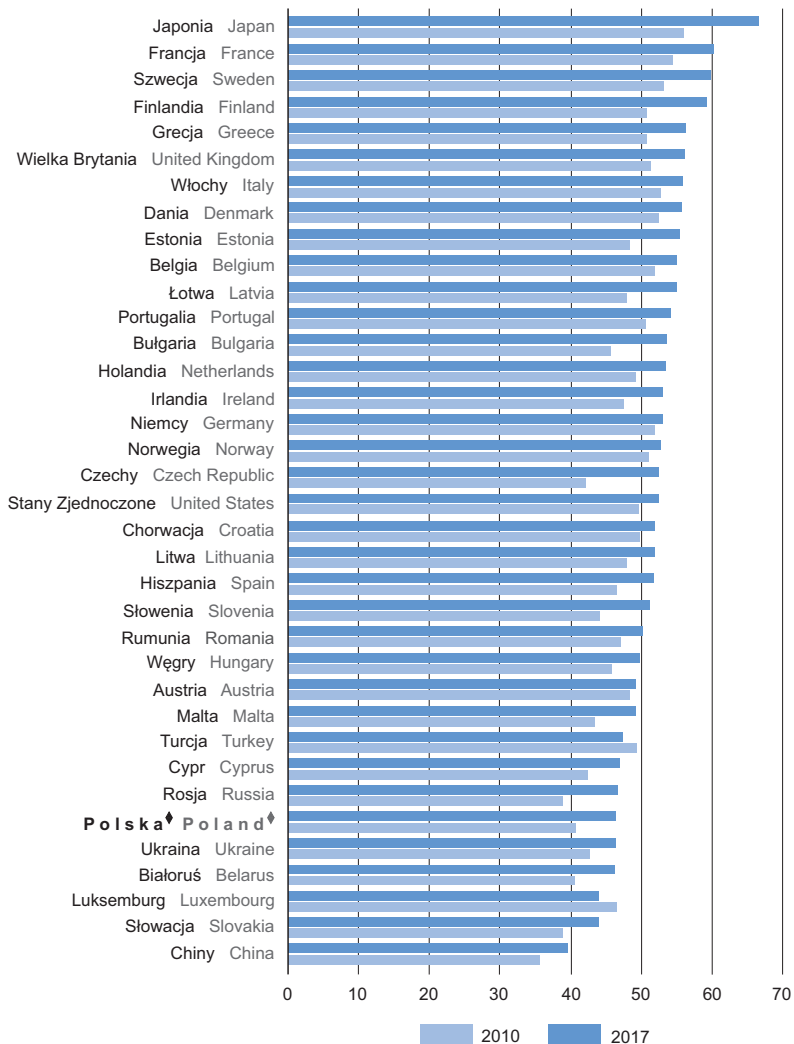
a Age of 18—64 for males and 18—59 for females.

Ludność. Wyznania religijne

Population. Religious denominations

LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM^a W WYBRANYCH KRAJACH

NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE^a IN SELECTED COUNTRIES

a Wiek produkcyjny 15–64 lata.

a Working age 15–64.

Źródło – Source: „Eurostat’s Database”, „World Development Indicators Database”.

Sieć osiedleńcza kraju w 2018 r. (stan w dniu 31 grudnia)
Settlement system of the country in 2018 (as of 31st December)

Miasta Towns		Miejscowości wiejskie Rural localities	
Ogółem Total	— 930	Ogółem Total	— 52496
o liczbie ludności: by number of population:		Wsie Villages	— 43062
Poniżej 5000 Below	— 344	Pozostałe miejscowości (kolonie i osady) Other localities (farmsteads and settlements)	— 9434
5000— 9999	— 185		
10000— 19999	— 183		
20000— 49999	— 134		
50000— 99999	— 46		
100000—199999	— 22		
200000 i więcej and more	— 16		

TABL. 6 (66). LUDNOŚĆ W MIASTACH^a
Stan w dniu 31 grudnia
URBAN POPULATION^a
As of 31st December

Grupy miast według liczby ludności Groups of towns by number of population	2010	2015	2017	2018	w % ogółu ludności in % of total population
	w tys. in thousands				
OGÓŁEM TOTAL	23429,1	23166,4	23109,3	23067,2	60,1
Poniżej 5000 Below	967,7	994,1	1018,5	1017,6	2,6
5000— 9999	1331,5	1258,8	1273,8	1320,1	3,4
10000— 19999	2706,6	2729,4	2713,0	2661,1	6,9
20000— 49999	4250,6	4161,9	4258,5	4246,6	11,1
50000— 99999	3260,5	3199,3	3030,5	3116,4	8,1
100000—199999	3014,3	3176,4	3169,7	3057,4	8,0
200000 i więcej and more	7897,9	7646,6	7645,3	7648,1	19,9
M.st. WARSZAWA Capital city WARSZAWA	1700,1	1744,4	1764,6	1778,0	4,6

a W 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.

a In 2010 according to the administrative division valid as of 31st December 2011.

Ludność. Wyznania religijne

Population. Religious denominations

TABL. 7 (67). **LUDNOŚĆ NA WSI^a**
 Stan w dniu 31 grudnia
 RURAL POPULATION^a
 As of 31st December

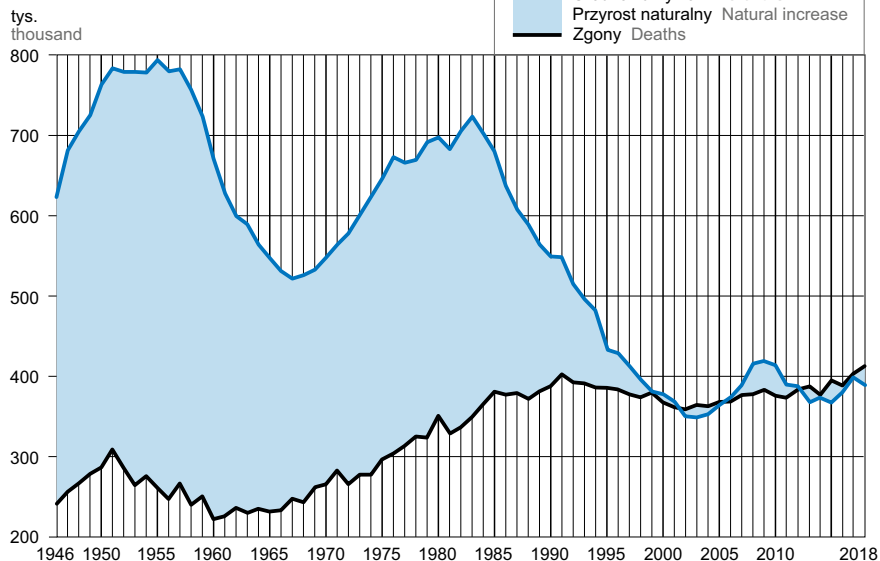
Grupy gmin według liczby ludności wiejskiej Groups of gminas by number of rural population	2010	2015	2017	2018		
	w tys. in thousands				w % ogółu ludności in % of total population	
OGÓŁEM TOTAL	15100,8	15270,8	15324,3	15343,9	39,9	
Poniżej 2000	45,9	53,1	57,5	56,3	0,1	
Below						
2000—4999	2859,3	2901,7	2906,5	2928,3	7,6	
5000—6999	3396,6	3299,0	3287,0	3247,6	8,5	
7000—9999	3798,9	3664,0	3574,4	3520,9	9,2	
10000 i więcej	5000,0	5353,1	5498,9	5590,8	14,6	
and more						

a W 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.

a In 2010 according to the administrative division valid as of 31st December 2011.

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

VITAL STATISTICS

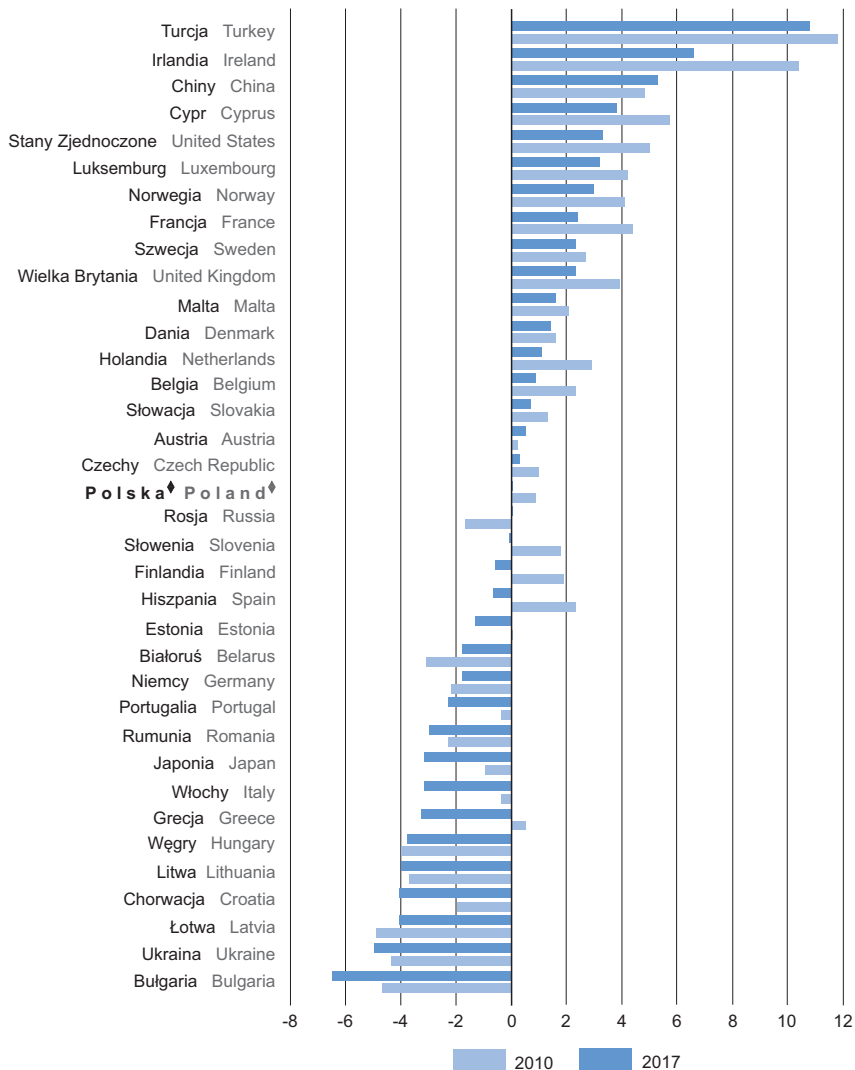
TABL. 8 (68). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
W TYSIĄCACH IN THOUSANDS					
Małżeństwa	228,3	188,8	192,6	192,4	Marriages
Separacje	2,8	1,7	1,6	1,3	Separations
Rozwody	61,3	67,3	65,3	62,8	Divorces
Urodzenia żywe	413,3	369,3	402,0	388,2	Live births
Zgony	378,5	394,9	402,9	414,2	Deaths
w tym niemowląt	2,1	1,5	1,6	1,5	of which infants
Przyrost naturalny	34,8	-25,6	-0,9	-26,0	Natural increase
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION					
Ogółem Total					
Małżeństwa	5,9	4,9	5,0	5,0	Marriages
Separacje	0,1	0,0	0,0	0,0	Separations
Rozwody	1,6	1,8	1,7	1,6	Divorces
Urodzenia żywe	10,7	9,6	10,5	10,1	Live births
Zgony	9,8	10,3	10,5	10,8	Deaths
Przyrost naturalny	0,9	-0,7	-0,0	-0,7	Natural increase
Miasta Urban areas					
Małżeństwa	5,9	4,8	4,9	5,0	Marriages
Separacje	0,1	0,1	0,0	0,0	Separations
Rozwody	2,0	2,1	2,0	2,0	Divorces
Urodzenia żywe	10,3	9,4	10,2	9,9	Live births
Zgony	9,7	10,4	10,7	11,1	Deaths
Przyrost naturalny	0,6	-1,1	-0,5	-1,2	Natural increase
Wieś Rural areas					
Małżeństwa	6,0	5,1	5,1	5,1	Marriages
Separacje	0,1	0,0	0,0	0,0	Separations
Rozwody	0,9	1,2	1,1	1,1	Divorces
Urodzenia żywe	11,4	10,0	10,8	10,4	Live births
Zgony	10,0	10,0	10,2	10,4	Deaths
Przyrost naturalny	1,4	-0,1	0,7	0,0	Natural increase
NA 1000 URODZEŃ ŻYWYCH PER 1000 LIVE BIRTHS					
Zgony niemowląt	5,0	4,0	4,0	3,8	Infants deaths
miasta	5,0	4,0	3,9	3,6	urban areas
wieś	5,0	4,1	4,1	4,2	rural areas
NA 1 ZGON PER DEATH					
Urodzenia żywe	1,092	0,935	0,998	0,937	Live births
miasta	1,063	0,898	0,955	0,896	urban areas
wieś	1,135	0,994	1,066	1,003	rural areas

Ludność. Wyznania religijne

Population. Religious denominations

PRZYRÓST NATURALNY NA 1000 LUDNOŚCI W WYBRANYCH KRAJACH
NATURAL INCREASE PER 1000 POPULATION IN SELECTED COUNTRIES

Źródło – Source: „Eurostat’s Database”, „World Development Indicators Database”.

TABL. 9 (69). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE**
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w tys. in thousands				
Małżeństwa zawarte	228,3	188,8	192,6	192,4	Marriages contracted
Małżeństwa rozwiązane	220,7	205,3	222,7	224,4	Marriages dissolved
przez: śmierć	159,4	138,0	157,4	161,5	by: death
rozwód	61,3	67,3	65,3	62,8	divorce
Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^a	6,3	-20,4	-30,8	-32,1	Difference between contracted and dissolved marriages ^a
Małżeństwa istniejące (stan w dniu 31 XII)	8984,9	8981,9	8930,6	8898,4	Marriages existing (as of 31 XII)

a Po uwzględnieniu salda migracji zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.
a After considering net international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 10 (70). **WSPÓLCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI^a**
REPRODUCTION RATES OF POPULATION^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Współczynnik dzietności ^b	1,376	1,289	1,453	1,435	Total fertility rate ^b
miasta	1,292	1,240	1,418	1,416	urban areas
wieś	1,505	1,350	1,493	1,452	rural areas
Współczynnik reprodukcji brutto ^c	0,662	0,627	0,707	0,696	Gross reproduction rate ^c
miasta	0,623	0,605	0,689	0,688	urban areas
wieś	0,722	0,654	0,727	0,703	rural areas
Współczynnik reprodukcji netto ^d	0,656	0,622	0,701	0,690	Net reproduction rate ^d
miasta	0,617	0,599	0,683	0,682	urban areas
wieś	0,715	0,649	0,721	0,697	rural areas

a Wyznacza się dla konkretnych lat przy określonych założeniach dotyczących niezmiennego intensywności urodzeń oraz trwania życia, obserwowanych w danym roku wśród wszystkich rodzących kobiet. b Oznacza liczbę dzieci urodzonych przeciętnie przez kobietę w ciągu jej całego okresu rozrodczego, tj. w wieku 15—49 lat. c Oznacza średnią liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę w ciągu jej całego okresu rozrodczego, tj. w wieku 15—49 lat. d Wyraża stopień zastępowania pokoleń; oznacza średnią liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę w ciągu jej całego okresu rozrodczego, tj. w wieku 15—49 lat — przy założeniu, że córki te dożyją wieku swych matek w momencie urodzenia.

a Calculated for specific years with defined assumptions, concerning the constant density of births and the level of life expectancy — observed in the given year among all women giving birth. b Refers to the number of children who are born on average by woman during her childbearing period, i.e. aged 15—49. c Refers to the number of daughters who are born on average by woman during her childbearing period, i.e. aged 15—49. d Expresses the degree of generation replacement; this rate refers to the number of daughters who are born on average by woman during her childbearing period, i.e. aged 15—49, assuming that the daughters survive to the age of their mothers at the moment of birth.

Ludność. Wyznania religijne

Population. Religious denominations

TABL. 11 (71). ZGONY
DEATHS

Przyczyny zgonów ^a Causes of deaths ^a	2010	2015	2016	2017				
				ogółem total			miasta urban areas	wieś rural areas
				ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females		
				na 100 tys. ludności per 100 thousand population				
OGÓŁEM	982,6	1027,0^b	1009,7	1048,5	1117,2	984,1	1069,6	1016,6
TOTAL								
w tym: of which:								
Choroby układu krążenia	451,8	469,0	437,1	434,8	408,1	459,9	429,1	443,5
Diseases of the circulatory system								
w tym: of which:								
choroba niedokrwienna serca	119,0	102,4	104,8	116,4	125,0	108,3	119,6	111,5
ischaemic heart disease								
choroby tętnic, tętniczek i naczyń włosowatych	87,7	88,4	90,8	93,5	71,7	113,9	88,8	100,5
diseases of arteries, arterioles and capillaries								
w tym miażdżycza	81,5	82,0	84,1	86,5	62,9	108,6	81,2	94,6
of which atherosclerosis								
choroby naczyń mózgowych	92,3	79,2	75,6	79,7	73,4	85,6	79,3	80,3
cerebrovascular diseases								
choroba nadciężeniowa	16,2	11,5	13,6	18,9	16,5	21,2	17,3	21,4
hypertensive disease								
Nowotwory	249,4	274,3	275,7	278,3	313,9	244,9	300,8	244,3
Neoplasms								
w tym nowotwory złośliwe	240,4	261,6	260,1	259,3	293,5	227,3	280,5	227,4
of which malignant neoplasms								
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych, gdzie indziej niesklasyfikowane	63,6	67,4	77,1	99,0	113,2	85,8	97,5	101,4
Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified								
Choroby układu oddechowego	50,2	63,1	59,9	68,5	77,0	60,5	70,4	65,5
Diseases of the respiratory system								
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny	61,3	51,4	50,0	50,1	76,8	25,1	46,3	55,9
Injuries and poisonings by external cause								
w tym samobójstwa	16,5	14,1	12,2	11,7	20,9	3,0	9,8	14,5
of which suicides								
Choroby układu trawiennego	42,2	38,4	41,8	43,5	51,7	35,8	47,7	37,2
Diseases of the digestive system								
w tym zwłóknienie i marskość wątroby	9,2	4,1	4,1	5,3	6,3	4,4	6,2	4,0
of which fibrosis and cirrhosis								

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja). b Nie uwzględniono 480 zgonów z uwagi na brak opisu przyczyny zgonu.

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision). b Excluding 480 deaths due to lack of description of causes of deaths.

TABL. 11 (71). ZGONY (dok.)
DEATHS (cont.)

Przyczyny zgonów ^a Causes of deaths ^a	2010	2015	2016	2017					
				ogółem total			miasta	wieś	
				ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	urban areas	rural areas	
na 100 tys. ludności per 100 thousand population									
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej Endocrine, nutritional and metabolic diseases	17,8	22,5	23,2	24,6	22,6	26,5	24,5	24,7	
w tym cukrzyca of which diabetes mellitus	16,9	21,5	21,6	22,9	21,0	24,6	22,7	23,1	
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów Diseases of the nervous system and sense organs	13,3	14,1	15,0	16,8	15,6	18,0	18,5	14,4	
Choroby układu moczowo-płciowego Diseases of the genitourinary system	13,4	7,9	9,3	10,2	9,7	10,8	11,5	8,3	
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania Mental and behavioural disorders	4,6	5,9	8,3	9,7	15,3	4,4	9,8	9,5	
Choroby zakaźne i pasożytnicze Infectious and parasitic diseases	7,3	5,0	5,0	5,0	5,6	4,4	5,8	3,8	
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym Conditions originating in the perinatal period	2,8	2,0	2,2	2,2	2,7	1,8	2,3	2,2	

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

Przyczyny zgonów

W 2017 r., podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej zgonów w Polsce było następstwem chorób układu krążenia — ponad 41% oraz nowotworów złośliwych — prawie 25%. Z kolei najczęstsze przyczyny zgonów niemowląt to stany chorobowe powstałe w okresie okołoporodowym — ponad 53% oraz wady rozwojowe wrodzone — ponad 37%.

Z ogólnej liczby zmarłych w 2017 r. niemowląt (1,6 tys. dzieci poniżej 1 roku życia) ponad 53% dzieci zmarło w ciągu pierwszego tygodnia życia, a kolejne 18% — przed ukończeniem pierwszego miesiąca.

Causes of deaths

In 2017, as in the previous years, most of deaths in Poland were due to diseases of the circulatory system — more than 41% and malignant neoplasms — almost 25%. The most frequent causes of infant deaths are due to diseases contracted during the perinatal period — more than 53% as well as congenital birth defects — more than 37%.

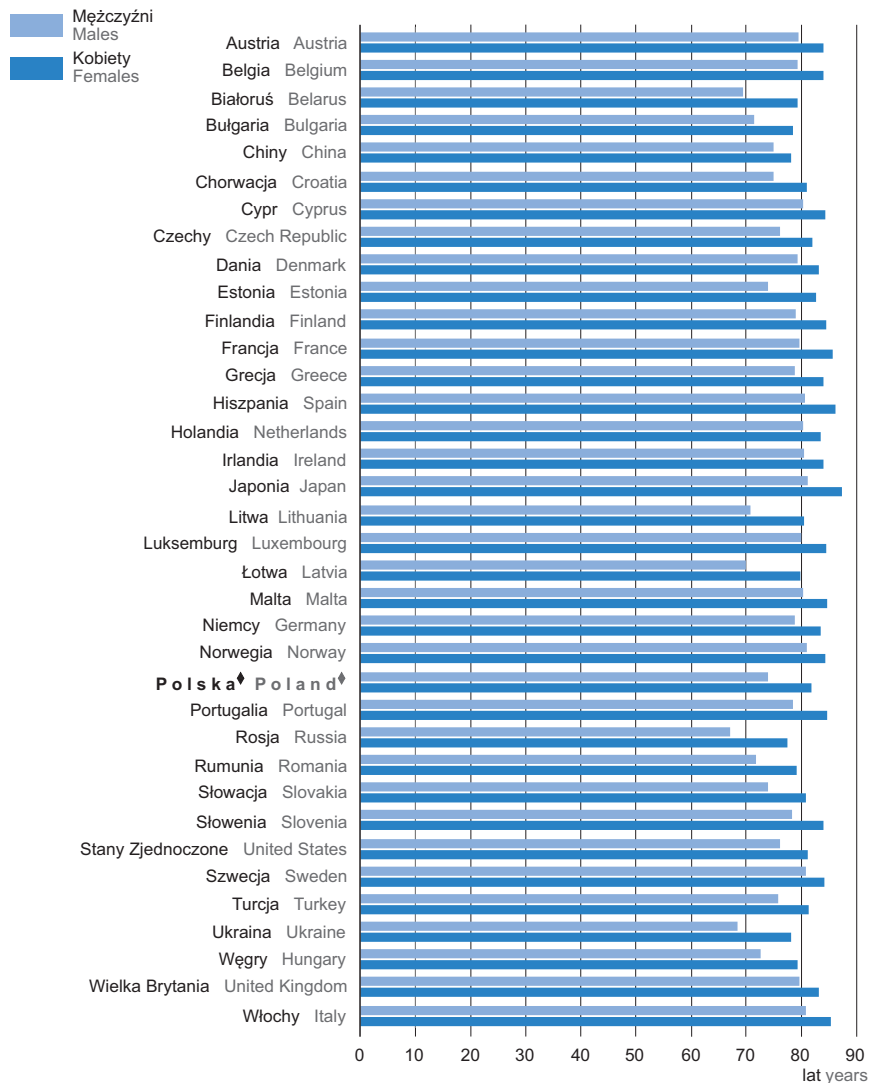
Of the total number of infant deaths in 2017 (1.6 thousand children below the age of 1), more than 53% died during the first week of life and a subsequent 18% — before completing the first month of life.

Ludność. Wyznania religijne

Population. Religious denominations

PRZECIĘTNE TRWANIE ŻYCIA W WYBRANYCH KRAJACH W 2017 R.

LIFE EXPECTANCY IN SELECTED COUNTRIES IN 2017

Źródło – Source: „Eurostat’s Database”, „World Development Indicators Database”.

TABL. 12 (72). ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ
SUICIDES^a REGISTERED BY THE POLICE

Lata Years	Ogółem Total		Wiek samobójców Age of suicidal persons					70 lat i więcej and more
	ogółem total	w tym dokonane of which committed	14 lat i mniej and less	15—19	20—29	30—49	50—69	
2010	5456	4087	42	317	962	1899	1795	406
2015	9973	5688	80	558	1965	3679	2899	692
2017	11139	5276	142	776	2154	4315	2975	768
2018	11167	5182	179	775	2065	4455	2855	831

a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku.

a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown.

TABL. 13 (73). PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA
LIFE EXPECTANCY

Wyszczególnienie Specification	Mężczyźni Males					Kobiety Females				
	przeciętna liczba lat dalszego trwania życia osób w wieku lat life expectancy at age specified									
	0	15	30	45	60	0	15	30	45	60
2010	72,1	57,6	43,3	29,7	18,3	80,6	66,1	51,3	36,8	23,5
2015	73,6	59,0	44,7	30,8	19,0	81,6	67,0	52,2	37,6	24,1
2017	74,0	59,4	45,0	31,2	19,2	81,8	67,2	52,4	37,9	24,3
2018	73,8	59,3	44,9	31,1	19,1	81,7	67,1	52,3	37,7	24,2
Miasta Urban areas	74,2	59,6	45,2	31,4	19,4	81,6	67,0	52,3	37,7	24,2
Wieś Rural areas	73,2	58,7	44,4	30,6	18,6	81,6	67,1	52,3	37,7	24,1

TABL. 14 (74). PROGNOZA LUDNOŚCI^a

Stan w dniu 31 grudnia

POPULATION PROJECTION^a

As of 31st December

Wyszczególnienie Specification	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
O G Ó Ł E M w tys. T O T A L in thousands	38138	37741	37185	36477	35668	34817	33951
miasta urban areas	22716	22216	21618	20945	20234	19522	18826
wieś rural areas	15421	15525	15567	15532	15434	15295	15125

a Opracowana w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 grudnia 2013 r. (w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 1 stycznia 2014 r.) oraz założeń dotyczących przewidywanych tendencji w dzietności, umieralności oraz migracjach zagranicznych.

a Calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31st December 2013 (in administrative division valid as of 1st January 2014) as well as assumption concerning fertility, mortality and international migration.

Ludność. Wyznania religijne

Population. Religious denominations

TABL. 14 (74). **PROGNOZA LUDNOŚCI^a (dok.)**
 Stan w dniu 31 grudnia
 POPULATION PROJECTION^a (cont.)
 As of 31st December

Wyszczególnienie Specification	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Mężczyźni	18461	18272	18002	17663	17294	16926	16564
Males							
miasta	10762	10519	10231	9917	9601	9300	9012
urban areas							
wieś	7699	7753	7770	7746	7693	7627	7552
rural areas							
Kobiety	19677	19469	19183	18814	18374	17891	17387
Females							
miasta	11955	11697	11387	11028	10633	10223	9814
urban areas							
wieś	7723	7772	7797	7786	7741	7668	7573
rural areas							

a Opracowana w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 grudnia 2013 r. (w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 1 stycznia 2014 r.) oraz założeń dotyczących przewidywanych tendencji w dzietności, umieralności oraz migracjach zagranicznych.

a Calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31st December 2013 (in administrative division valid as of 1st January 2014) as well as assumption concerning fertility, mortality and international migration.

TABL. 15 (75). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
 INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE

Wyszczególnienie	2011— —2015	2015	2017	2018	Specification
	w tys. in thousands				
Miasta: napływ	1081,1	207,8	212,6	241,3	Urban areas: inflow outflow
odpływ	1247,1	231,9	238,4	269,6	
Wieś: napływ	956,5	179,7	187,8	208,5	Rural areas: inflow outflow
odpływ	790,5	155,6	161,9	180,2	
Saldo migracji w miastach	-166,0	-24,1	-25,9	-28,3	Net migration in urban areas

Migracje zagraniczne ludności to przemieszczenia ludności związane ze zmianą kraju zamieszkania. Ze względu na okres przebywania za granicą wyróżnia się **migracje krótkookresowe** — zmiana kraju zamieszkania na okres od 3 do 12 miesięcy oraz **migracje długookresowe** — zmiana kraju zamieszkania na okres 12 miesięcy i więcej, a więc również wyjazdy za granicę (przyjazdy z zagranicy) na pobyt stały. Dane opracowano na podstawie źródeł administracyjnych (rejstru PESEL) i dotyczą wyłącznie migracji zarejestrowanych. Dane o imigracjach za 2017 r. zostały skorygowane w stosunku do opublikowanych w roku ubiegłym.

International migration of the population is understood as movements of persons related to the change of country of residence. Considering the period of stay abroad, the following types of migrations are distinguished: **short-term migration** — changing the country of residence for a period of 3—12 months and **long-term migration** — changing the country of residence for a period of 12 months and more, including also departures abroad (arrivals from abroad) for permanent residence. Data are compiled on the basis of the administrative sources (the PESEL register) and only concern registered migration. Data on immigration for 2017 have been adjusted in relation to the data published last year.

TABL. 16 (76). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA OKRES 12 MIESIĘCY I WIĘCEJ (długookresowe) WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**

INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR A PERIOD OF 12 MONTHS AND MORE (long-term migration) BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

A. OGÓŁEM
TOTAL

Wyszczególnienie Specification	2010			2017			2018		
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
Imigranci	54499	35710	18789	37346	21054	16292	68530	40366	28164
Immigrants									
Poniżej 18 lat	8915	4527	4388	10760	5495	5265	15090	7830	7260
Below the age of 18									
18—29	22304	17519	4785	7348	4003	3345	15175	8734	6441
30—59	20727	12323	8404	16840	10155	6685	34591	21758	12833
60 lat i więcej	2553	1341	1212	2398	1401	997	3674	2044	1630
and more									
Emigranci	41216	20773	20443	37763	20946	16817	39586	22325	17261
Emigrants									
Poniżej 18 lat	6676	3486	3190	5666	2908	2758	5830	3079	2751
Below the age of 18									
18—29	11371	5806	5565	8864	5254	3610	9041	5248	3793
30—59	20634	10261	10373	20736	11507	9229	22044	12674	9370
60 lat i więcej	2535	1220	1315	2497	1277	1220	2671	1324	1347
and more									
Saldo migracji	+13283	+14937	-1654	-417	+108	-525	+28944	+18041	+10903
Net migration									

B. Z OGÓŁEM — NA POBYT STAŁY
FROM TOTAL — FOR PERMANENT RESIDENCE

Wyszczególnienie	2010	2017	2018	Specification
Imigranci	15246	13324	15461	Immigrants
mężczyźni	9011	7200	8489	males
kobiety	6235	6124	6972	females
w wieku:				aged:
Poniżej 18 lat	5290	6874	7323	Below the age of 18
18—29	4003	1398	1671	18—29
30—59	4928	4008	5166	30—59
60 lat i więcej	1025	1044	1301	60 and more
Emigranci	17360	11888	11849	Emigrants
mężczyźni	7975	5930	5951	males
kobiety	9385	5958	5898	females
w wieku:				aged:
Poniżej 18 lat	2778	2084	2015	Below the age of 18
18—29	4288	2748	2645	18—29
30—59	9148	6222	6309	30—59
60 lat i więcej	1146	834	880	60 and more
Saldo migracji	-2114	+1436	+3612	Net migration

Ludność. Wyznania religijne

Population. Religious denominations

Rezydenci (ludność rezydująca) to kategoria zamieszkania ludności opracowana na potrzeby statystyki międzynarodowej zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1260/2013 z dnia 20 listopada 2013 r. w sprawie statystyk europejskich w dziedzinie demografii.

Do rezydentów zalicza się:

- stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy — bez względu na miejsce przebywania (w kraju czy za granicą);
- osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).

The **residents** (usual residence population) is the category of the state population developed for international statistics, according to Regulation (EU) No. 1260/2013 of the European Parliament and of the Council of 20th November 2013 on European demographic statistics.

The residents include:

- permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period of 12 months and more — regardless of their place of residence (in the country or abroad);
- persons temporarily staying in the gmina with the intention of residence for a period of 12 months and more, arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).

TABL. 17 (77). **REZYDENCI**

Stan w dniu 31 grudnia

RESIDENT POPULATION

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
O G Ó Ł E M w tys.	38063	37967	37973	37977	T O T A L in thousands
mężczyźni w tys.	18430	18377	18378	18380	males in thousands
kobiety: w tysiącach	19633	19590	19595	19596	females: in thousands
na 100 mężczyzn	107	107	107	107	per 100 males
Miasta: w tysiącach	23140	22890	22864	22848	Urban areas: in thousands
w %	60,8	60,3	60,2	60,2	in %
mężczyźni w tys.	10990	10856	10842	10833	males in thousands
kobiety w tys.	12150	12033	12022	12015	females in thousands
Wieś: w tysiącach	14923	15078	15109	15129	Rural areas: in thousands
w %	39,2	39,7	39,8	39,8	in %
mężczyźni w tys.	7440	7521	7536	7547	males in thousands
kobiety w tys.	7483	7557	7573	7582	females in thousands

TABL. 18 (78). NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W POLSCE W 2018 R.

Stan w końcu roku

SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN POLAND IN 2018

End of the year

Kościoty i inne związki wyznaniowe ^a Churches and other religious associations ^a	Jednostki kościelne ^b Church units ^b	Duchowni Clergy	Wierni, wyznawcy Adherents, faithful
Kościół katolicki Catholic Church			
Kościół Rzymskokatolicki (obrzędok łaciński) ^c	10263	30807 ^d	32910865 ^{de}
Kościół Greckokatolicki (obrzędok bizantyjsko-ukraiński) ^c	126	84	55000
Kościół Ormiański (obrzędok ormiański) ^c	3	3	670
Kościół Neounicki (obrzędok bizantyjsko-słowiański)	1	2	131
Starokatolickie Old Catholic			
Kościół Starokatolicki Mariawitów w RP ^{df}	36	27	22849
Kościół Polskokatolicki w RP ^f	72	59	18259
Polski Narodowy Katolicki Kościół w RP	14	14	2791
Kościół Katolicki Mariawitów w RP	19	12 ^g	1838
Kościół Starokatolicki w RP	5	16	257
Prawosławne Orthodox			
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^f	253	473	507196
Wschodni Kościół Staroobrzędowców w RP	3	3	1260
Staroprawosławna Cerkiew Staroobrzędowców	1	1	630
Protestanckie i tradycje protestanckie Protestant and Protestant-Tradition			
Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP ^f	133	194	61217
Kościół Zielonoświątkowy w RP	254	382	25152
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w RP	144	65	9726
Kościół Chrystusowy w RP	40	362	6326
Nowoapostolski Kościół w Polsce	52	86	6118
Kościół Chrześcijan Baptystów w RP ^f	99	68	5343
Kościół Boży w Chrystusie	67	143	4611
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny w RP ^{cf}	46	30	4465
Kościół Ewangelicko-Reformowany w RP ^f	10	9	3335
Kościół Wolnych Chrześcijan w RP	41	113	3151
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan w RP	43	71	2108
Kościół Boży w Polsce	57	166	2065

a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. c 2017 r. d W tym odpowiednio: 64 księży i 300 tys. wiernych Ordynariatu Polowego Wojska Polskiego. e Ochrzczeni. f Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. g W tym 7 kobiet.

a Listed by the decreasing number of adherents and faithful. b Including among others: parishes, congregations, religious communities, centres. c 2017. d Including respectively: 64 priests and 300 thousand adherents of the Military Ordinariate of Poland. e Baptised. f Church associated in the Polish Ecumenical Council. g Of which 7 women.

Ludność. Wyznania religijne

Population. Religious denominations

TABL. 18 (78). NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W POLSCE W 2018 R. (dok.)

Stan w końcu roku

SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN POLAND IN 2018 (cont.)

End of the year

Kościoły i inne związki wyznaniowe ^a Churches and other religious associations ^a	Jednostki kościelne ^b Church units ^b	Duchowni Clergy	Wierni, wyznawcy Adherents, faithful
Protestanckie i tradycji protestanckiej (dok.) Protestant and Protestant-Tradition (cont.)			
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	53	66	1520
Ewangeliczna Wspólnota Zielonoświątkowa	8	83	630
Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego	25	43	512
Ewangeliczny Związek Braterski w RP	18	17	490
Nurt badaczy Pisma Świętego Bible student movement			
Świadkowie Jehowy w Polsce	1278	—	116935 ^h
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego w RP	56	204	1711
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	66	295	1359
Inne Others			
Islamskie Zgromadzenie Ahl-ul-Bayt	1	1	6025 ⁱ
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	24	350	2456
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamsang	12	9	2038
Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP	10	14	1860
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich w Polsce (Mormoni)	14	59	1729
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii”	8	39	631
Muzułmański Związek Religijny w RP	6	11	523

a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. h Głosiciele. i Szacowana liczba szytów w Polsce.

a Listed by the decreasing number of adherents and faithful. b Including among others: parishes, congregations, religious communities, centres. h Proclaimers. i Estimated number of Shiites in Poland.

Obrządku Kościoła katolickiego w Polsce

W Kościele katolickim występują cztery obrządki: **łaciński**, **bizantyjsko-ukraiński**, **ormiański** oraz **bizantyjsko-słowiański**. Kościół katolicki o obrządku bizantyjsko-ukraińskim, ze stolicą arcybiskupią w Przemyślu, posiada 10 dekanatów: elbląski, koszaliński, krakowsko-krynicki, olsztyński, przemyski, sanocki, słupski, węgorzewski, wrocławski i zielonogórski; o obrządku ormiańskim — 3 parafie w: Gliwicach, Warszawie i Gdańsku; o obrządku bizantyjsko-słowiańskim — 1 parafię w Kostomłotach k. Terespol.

Rites of the Catholic Church in Poland

There are four rites in the Catholic Church: **Roman**, **Byzantine-Ukrainian**, **Armenian** and **Byzantine-Slavic**. The Byzantine-Ukrainian Rite, with the Archbishop in Przemyśl, has 10 deaneries: Elbląg, Koszalin, Kraków-Krynica, Olsztyn, Przemyśl, Sanok, Słupsk, Węgorzewo, Wrocław and Zielona Góra; the Armenian Rite has 3 parishes in: Gliwice, Warszawa and Gdańsk; the Byzantine-Slavic Rite — 1 parish in Kostomłoty near Terespol.

DIECEZJE I METROPOLIE KOŚCIOŁA RZYMSKOKATOLICKIEGO W 2017 R.

Stan w końcu roku

DIOCESES AND METROPOLISES OF THE ROMAN CATHOLIC CHURCH IN 2017

End of the year

^a W tym odpowiednio: 64 księży i 300 tys. wiernych Ordynariatu Polowego Wojska Polskiego nieuwzględnionych w podziale według diecezji i metropolii.

^a Including respectively: 64 priests and 300 thousand adherents of the Military Ordinariate of Poland not included in division according to dioceses and metropolises.

Dane o **aktywności ekonomicznej ludności** obejmują **osoby w wieku 15 lat i więcej** będące członkami gospodarstw domowych i prezentowane są na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)** — tabl. 1, 2 i 5. Badanie prowadzone jest metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału; badanie nie obejmuje osób bezdomnych oraz nieobecnych w gospodarstwie domowym 12 miesięcy i więcej. Wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności w wieku 15 lat i więcej przebywających w gospodarstwach domowych.

Podstawowe kryterium podziału na **aktywnych zawodowo** (pracujących i bezrobotnych) oraz **biernych zawodowo** stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego, rodzicielskiego lub wypoczynkowego, z innych powodów), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Za **bezrobotne** uznaje się osoby w wieku 15—74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi;
- w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy;
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono również osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Za **biernie zawodowo** uznano osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

Data on **economic activity of population** include **persons aged 15 and more**, members of households, and they are presented on the basis of the sample survey **Labour Force Survey (LFS)** — tables 1, 2 and 5. The survey has been carried out with the appliance of the continuous observation method, i.e. economic activity of population is observed in each week during the whole quarter; the survey does not cover the homeless and persons absent in a household for 12 months and more. The LFS results have been generalised on the basis of population balances aged 15 and more living in households.

The main criterion for dividing the population into **economically active** (employed and unemployed persons) and **inactive** is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Employed persons are persons who during the reference week:

- performed, for at least 1 hour, any work generating pay or income, i.e. were employed as paid employees, worked on their own (or leased) agricultural farm, or conducted their own economic activity outside agriculture or assisted (without pay) in work on family agricultural farm or conducting a family economic activity outside agriculture;
- formally had work but did not perform it (e.g. due to sickness, maternity leave, parental leave or vacation, due to other reasons), if the break in work did not exceed 3 months; moreover, if the break in work exceeded 3 months, the additional criterion in the case of employment as paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration.

Unemployed persons are persons aged 15—74 who simultaneously fulfilled three conditions:

- within the reference week were not employed;
- within 4 weeks (the last week being the reference week) actively sought work;
- were available for work within 2 weeks following the reference week.

The unemployed also include persons who had found work and were waiting to begin it within a 3-month period as well as persons who were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

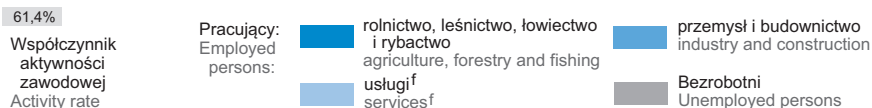
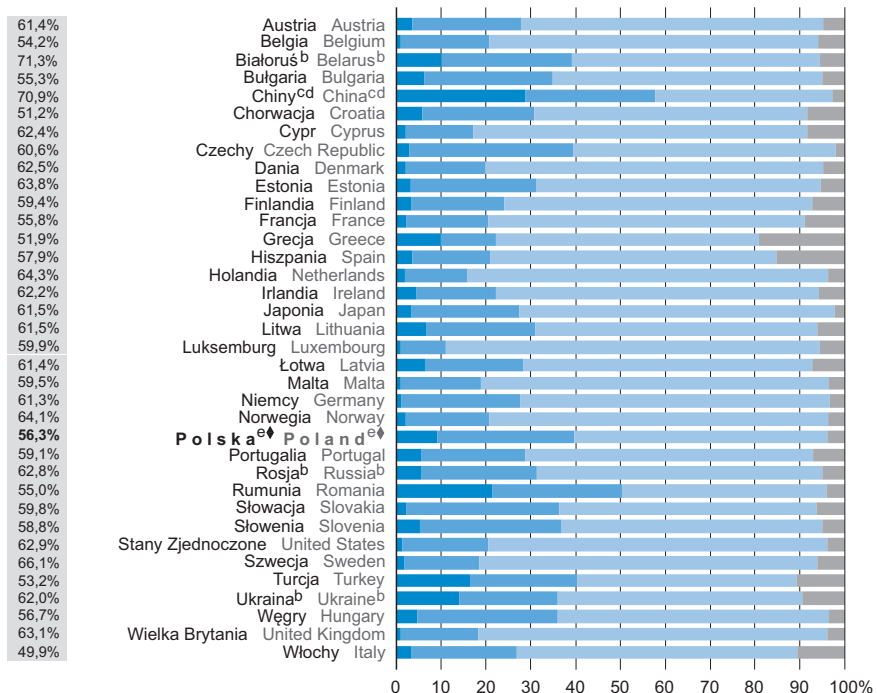
TABL. 1 (79). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
ECONOMIC ACTIVITY OF POPULATION AGED 15 AND MORE

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018		Specification
	przeciętne w roku annual averages			IV kwartał quarter		
LUDNOŚĆ w tys.	30955	30962	30595	30429	30411	POPULATION in thousands
Mężczyźni	14823	14816	14620	14535	14525	Men
Kobiety	16133	16146	15975	15895	15886	Women
Aktywni zawodowo	17123	17388	17267	17143	17058	Economically active persons
mężczyźni	9446	9569	9530	9440	9431	men
kobiety	7677	7820	7737	7703	7627	women
Pracujący	15473	16084	16423	16484	16409	Employed persons
mężczyźni	8566	8867	9066	9077	9087	men
kobiety	6908	7217	7357	7407	7322	women
Bezrobotni ^a	1650	1304	844	659	649	Unemployed persons ^a
mężczyźni	881	701	464	363	344	men
kobiety	769	603	380	296	305	women
Bierni zawodowo	13832	13574	13328	13286	13353	Economically inactive persons
Mężczyźni	5376	5248	5090	5095	5094	Men
Kobiety	8456	8326	8238	8191	8259	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ^b w %	55,3	56,2	56,4	56,3	56,1	ACTIVITY RATE^b in %
Mężczyźni	63,7	64,6	65,2	64,9	64,9	Men
Kobiety	47,6	48,4	48,4	48,5	48,0	Women
Miasta	55,2	56,3	56,4	56,5	56,3	Urban areas
Wieś	55,5	56,0	56,5	56,2	55,7	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA^c w %	50,0	51,9	53,7	54,2	54,0	EMPLOYMENT RATE^c in %
Mężczyźni	57,8	59,8	62,0	62,4	62,6	Men
Kobiety	42,8	44,7	46,1	46,6	46,1	Women
Miasta	49,7	52,2	53,8	54,4	54,3	Urban areas
Wieś	50,4	51,6	53,5	53,8	53,4	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA^d w %	9,6	7,5	4,9	3,8	3,8	UNEMPLOYMENT RATE^d in %
Mężczyźni	9,3	7,3	4,9	3,8	3,6	Men
Kobiety	10,0	7,7	4,9	3,8	4,0	Women
Miasta	9,9	7,2	4,7	3,6	3,5	Urban areas
Wieś	9,2	8,0	5,2	4,3	4,2	Rural areas

a Osoby w wieku 15—74 lata. b—d Obliczono jako udział: b — aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy), c — pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy), d — bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

a Persons aged 15—74. b—d Calculated as the share of: b — economically active persons (total or in a given group) in population aged 15 and more (total or in a given group), c — employed persons (total or in a given group) in population aged 15 and more (total or in a given group), d — unemployed persons (total or in a given group) in economically active population (total or in a given group).

LUDNOŚĆ AKTYWNA ZAWODOWO^a W WYBRANYCH KRAJACH W 2018 R.
ECONOMICALLY ACTIVE POPULATION^a IN SELECTED COUNTRIES IN 2018

a Dane na podstawie badania siły roboczej opracowane według metodologii Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP); dane dotyczą osób w wieku 15 lat i więcej, z wyjątkiem następujących krajów: Białorusi, Chin, Hiszpanii, Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii – 16 lat i więcej, Rosji – 15–72 lata, Ukrainy – 15–70 lat, Danii, Estonii, Finlandii, Łotwy, Norwegii, Szwecji i Węgier – 15–74 lata. b 2017 r. c Szacunki oficjalne; bezrobotni zarejestrowani. d 2014 r. e Przeciętne w roku; bezrobotni w wieku 15–74 lata. f Dotyczy pozostałych sekcji PKD 2007/NACE Rev. 2, w przypadku Białorusi, Japonii, Rosji, Stanów Zjednoczonych i Ukrainy – ISIC Rev. 4, a w przypadku Chin – zagregowanego sektora usług.

a Data based on the Labour Force Survey (LFS) compiled in accordance with the methodology of International Labour Organization (ILO); data refer to population aged 15 and more excluding the following countries: Belarus, China, Spain, the United States and the United Kingdom – 16 years and more, Russia – 15–72 years, Ukraine – 15–70 years, Denmark, Estonia, Finland, Latvia, Norway, Sweden and Hungary – 15–74 years. b 2017. c Official estimates; registered unemployed persons. d 2014. e Annual averages; unemployed persons aged 15–74. f Concerns remaining NACE Rev. 2 sections, for Belarus, Japan, Russia, the United States and Ukraine – ISIC Rev. 4, and for China – aggregated sector of services.

Źródło – Source: „Eurostat’s Database”, „LOSTAT Database”.

TABL. 2 (80). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
WEDŁUG WIEKU W IV KWARTALE 2018 R.

ECONOMIC ACTIVITY OF POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE IN IV QUARTER 2018

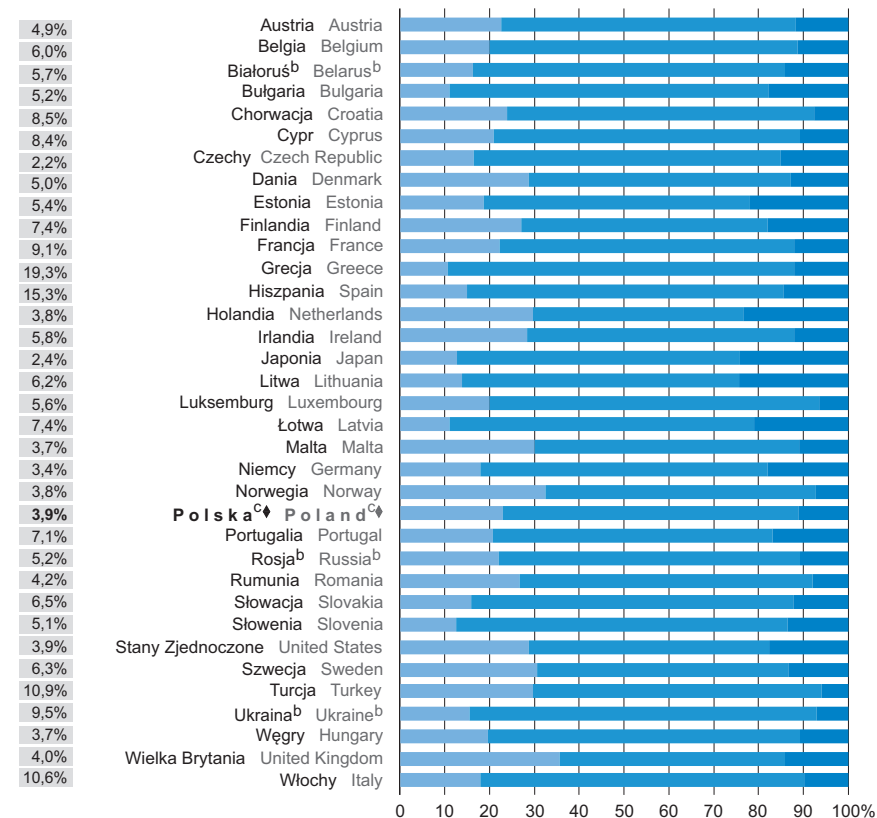
Wyszczególnienie Specification	Ludność Popula- tion	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawo- dowo Eco- nom- ically inactive persons	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej ^a Activity rate ^a	Wskaź- nik zatrud- nienia ^b Employ- ment rate ^b	Stopa bezro- bocia ^c Unem- ploy- ment rate ^c				
		ogółem grand total	pracu- jący em- ployed	bezro- botni ^d unem- ployed ^d					w tys. in thousands		w % in %	
OGÓŁEM	30411	17058	16409	649	13353	56,1	54,0	3,8				
TOTAL												
w tym w wieku produkcyjnym ^e of which of working age ^e	21423	16403	15760	643	5020	76,6	73,6	3,9				
15—24 lata	3616	1255	1099	155	2361	34,7	30,4	12,4				
25—34	5095	4303	4138	166	791	84,5	81,2	3,9				
35—44	5611	4895	4762	133	717	87,2	84,9	2,7				
45—54	4466	3695	3574	121	771	82,7	80,0	3,3				
55 lat i więcej	11623	2911	2836	75	8712	25,0	24,4	2,6				
and more												
Mężczyźni	14525	9431	9087	344	5094	64,9	62,6	3,6				
Men												
w tym w wieku produkcyjnym ^e of which of working age ^e	11407	9193	8850	343	2214	80,6	77,6	3,7				
15—24 lata	1856	721	635	86	1135	38,8	34,2	11,9				
25—34	2606	2430	2351	79	176	93,2	90,2	3,3				
35—44	2834	2647	2582	65	187	93,4	91,1	2,5				
45—54	2221	1895	1834	60	327	85,3	82,6	3,2				
55 lat i więcej	5008	1739	1684	54	3269	34,7	33,6	3,1				
and more												
Kobiety	15886	7627	7322	305	8259	48,0	46,1	4,0				
Women												
w tym w wieku produkcyjnym ^e of which of working age ^e	10016	7211	6910	301	2806	72,0	69,0	4,2				
15—24 lata	1760	533	464	69	1227	30,3	26,4	12,9				
25—34	2488	1874	1787	87	615	75,3	71,8	4,6				
35—44	2777	2248	2179	68	530	81,0	78,5	3,0				
45—54	2245	1800	1740	60	445	80,2	77,5	3,3				
55 lat i więcej	6616	1172	1152	21	5443	17,7	17,4	1,8				
and more												

a—c Patrz notki b—d do tabl. 1 na str. 118. d Osoby w wieku 15—74 lata. e Mężczyźni w wieku 18—64 lata, kobiety w wieku 18—59 lat.

a—c See footnotes b—d to the table 1 on page 118. d Persons aged 15—74. e Men aged 18—64, women aged 18—59.

BEZROBOCIE^a W WYBRANYCH KRAJACH W 2018 R.

UNEMPLOYMENT^a IN SELECTED COUNTRIES IN 2018

4,9%
Stopa bezrobocia
Unemployment rate

Bezrobotni według grup wieku:
Unemployed persons by age groups:

a Dane na podstawie badania siły roboczej opracowane według metodologii Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP); patrz notka a do wykresu na str. 119. b 2017 r. c Przeciętne w roku; bezrobotni w wieku 15–74 lata.

a Data based on the Labour Force Survey (LFS) compiled in accordance with the methodology of International Labour Organization (ILO); see footnote a to the chart on page 119. b 2017. c Annual averages; unemployed persons aged 15–74.

Źródło – Source: „Eurostat's Database”, „ILOSTAT Database”.

Na podstawie BAEL w IV kwartale 2018 r. spośród 13,4 mln osób biernych zawodowo w wieku 15 lat i więcej 54,4% stanowiły osoby, które nie podejmowały pracy z powodu przebywania na emeryturze. Kolejnymi przyczynami były nauka i uzupełnianie kwalifikacji (16,6%), obowiązki rodzinne (13,6%) oraz choroba i niepełnosprawność (11,9%).

W populacji osób w wieku produkcyjnym (18—59/64 lata) głównymi przyczynami bierności zawodowej były obowiązki rodzinne (32,4%), choroba i niepełnosprawność (24,9%) oraz nauka i uzupełnianie kwalifikacji (24,6%).

On the LFS basis in the IV quarter of 2018 from 13.4 million of economically inactive persons aged 15 and more 54.4% constituted persons who did not undertake work due to retirement. Further reasons were education and training (16.6%), family responsibilities (13.6%) as well as illness and disability (11.9%).

In the working age population (18—59/64) the main reasons for economic inactivity were family responsibilities (32.4%), illness and disability (24.9%) and education and training (24.6%).

Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów;
- 5) członków spółdzielni produkcji rolnej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

Prezentowane dane o pracujących, z wyjątkiem tabl. 3—5, nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego; dane dla tych jednostek podano w dziale „Organizacja państwa”.

Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, appointment, election or service relation);
- 2) employers and own account workers, including contributing family workers;
- 3) outworkers;
- 4) agents;
- 5) members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives and other cooperatives engaged in agricultural production as well as agricultural farmers' cooperatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

Presented data on employment, excluding tables 3—5, do not include budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety; data for these units are given in the chapter "Organisation of the state".

Data regarding employed persons on private farms in agriculture were estimated on the basis of the results of the Agricultural Census 2010.

TABL. 3 (81). PRACUJĄCY

Stan w dniu 31 grudnia

EMPLOYED PERSONS

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w tys. in thousands				
O G Ó Ł E M	14106,9	14829,8	15710,8	16020,0	TOTAL
w tym poza jednostkami budżetowymi prowadzącymi działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego	13778,2	14504,3	15380,7	15685,2	of which excluding budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety
W tym:					Of which:
zatrudnieni na podstawie stosunku pracy	10410,2	10854,8	11580,8	11846,6	employees hired on the basis of an employment contract
pracodawcy i pracujący na własny rachunek	3641,8	3922,6	4081,7	4126,3	employers and own-account workers
w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie ^a	2216,2	2216,2	2216,2	2216,2	on private farms in agriculture ^a
poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie	1425,6	1706,4	1865,5	1910,1	excluding private farms in agriculture

a Dane szacunkowe.

U w a g a. Ponadto, według danych szacunkowych, w „szarej gospodarce” liczba pracujących wyniosła: w 2010 r. — 1074 tys. osób, w 2015 r. — 970 tys. osób, w 2017 r. — 772 tys. osób oraz w 2018 r. — 731 tys. osób.

a Estimated data.

Note. Moreover, according to estimated data, the number of employed persons in the "hidden economy" amounted to: 1074 thousand in 2010, 970 thousand in 2015, 772 thousand in 2017 and 731 thousand in 2018.

TABL. 4 (82). PRACUJĄCY WEDŁUG SEKCJI

Stan w dniu 31 grudnia

EMPLOYED PERSONS BY SECTIONS

As of 31st December

Sekcje	2010	2015	2017	2018	Sections
	w tys. in thousands				
O G Ó Ł E M	14106,9	14829,8	15710,8	16020,0	TOTAL
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2376,1	2384,8	2386,0	2378,2	Agriculture, forestry and fishing
w tym rolnictwo ^a	2326,2	2331,2	2327,2	2317,9	of which agriculture ^a
Przemysł	2909,5	3003,8	3188,6	3285,2	Industry
górnictwo i wydobywanie	173,0	148,0	138,2	140,2	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	2436,5	2582,1	2773,2	2858,9	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	159,1	125,2	122,5	125,4	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	140,9	148,5	154,7	160,7	water supply; sewerage, waste management and remediation activities

a Dla gospodarstw indywidualnych dane szacunkowe.

a For private farms estimated data.

TABL. 4 (82). PRACUJĄCY WEDŁUG SEKCJI (dok.)

Stan w dniu 31 grudnia

EMPLOYED PERSONS BY SECTIONS (cont.)

As of 31st December

Sekcje	2010	2015	2017	2018	Sections
	w tys. in thousands				
Budownictwo	865,2	840,0	913,9	947,8	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2189,1	2222,1	2347,9	2412,4	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	701,4	767,3	874,6	920,3	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	237,4	252,3	291,4	303,5	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	237,8	318,0	366,5	383,9	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	337,9	350,5	353,3	353,5	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	196,0	205,5	224,3	227,3	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	481,3	615,7	680,0	710,4	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	411,7	500,2	589,2	576,0	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	970,1	970,8	978,4	995,0	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	1079,9	1137,8	1173,1	1173,6	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	764,4	842,0	879,9	881,3	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	148,4	146,1	154,2	158,2	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	200,7	272,9	309,5	313,4	Other service activities

TABL. 5 (83). STRUKTURA PRACUJĄCYCH WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I WIEKU W IV KWARTALE 2018 R. — na podstawie BAEL

STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS BY EDUCATIONAL LEVEL AND AGE IN IV QUARTER 2018 — on the LFS basis

Wiek Age	Ogółem Total		Z wykształceniem With education				
			wyższym tertiary	policealnym i średnim zawodowym post-secondary and vocational secondary	średnim ogólnokształcącym general secondary	zasadniczym zawodowym basic vocational	gimnazjalnym i podstawowym ^a lower secondary and primary ^a
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	35,6	26,6	8,9	24,2	4,7
15—24 lata	6,7	100,0	13,8	36,1	22,4	19,5	8,2
25—34	25,2	100,0	46,9	25,2	11,9	13,0	3,0
35—44	29,0	100,0	43,6	23,8	6,9	22,1	3,6
45—54	21,8	100,0	27,3	24,9	6,8	35,3	5,7
55—64	15,1	100,0	22,7	31,8	5,4	34,0	6,1
65 lat i więcej and more	2,2	100,0	36,6	31,4	5,0	18,5	8,5

a Łącznie z niepełnym podstawowym.

a Including incomplete primary education.

TABL. 6 (84). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w tys. in thousands				
O G Ó Ł E M	13833,6	14055,8	14803,1	15005,7	T O T A L
w tym:					of which:
Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy	9745,8	9823,0	10411,2	10619,7	Employees hired on the basis of an employment contract
w tym w sferze budżetowej ^b	1645,1	1564,1	1598,7	1593,0	of which in the budgetary sphere ^b
Pracodawcy i pracujący na własny rachunek	3990,7	4139,0	4302,0	4297,4	Employers and own-account workers
w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie ^c	1981,9	1981,9	1981,9	1981,9	on private farms in agriculture ^c
poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie	2008,8	2157,1	2320,1	2315,5	excluding private farms in agriculture

a Przeciętne w roku. b Dane dotyczą jednostek budżetowych, zakładów budżetowych oraz w 2010 r. gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych. c Dane szacunkowe.

a Annual averages. b Data concern budgetary units, budgetary establishments as well as in 2010 auxiliary units of budgetary units. c Estimated data.

TABL. 7 (85). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

Sekcje	2010	2015	2017	2018	Sections
	w tys. in thousands				
O G Ó Ł E M	9745,8	9823,0	10411,2	10619,7	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	144,9	145,1	148,3	147,6	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2696,1	2705,6	2849,7	2910,7	Industry
górnictwo i wydobywanie	173,2	148,1	133,1	132,2	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	2229,8	2294,9	2453,1	2513,1	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	159,4	124,3	118,6	118,2	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	133,7	138,3	144,9	147,2	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	674,4	592,8	614,1	636,5	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	1598,7	1596,4	1690,0	1733,4	Trade; repair of motor vehicles ^a

TABL. 7 (85). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT (cont.)

Sekcje	2010	2015	2017	2018	Sections
	w tys. in thousands				
Transport i gospodarka magazynowa	582,5	609,6	680,6	709,9	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	175,7	172,0	193,6	199,3	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	195,3	229,2	258,8	269,3	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	281,7	268,4	270,2	268,9	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	142,0	141,8	152,5	150,7	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	328,4	374,3	406,8	427,0	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	353,8	401,9	479,3	482,2	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	642,8	619,4	621,1	621,8	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	1035,9	1046,5	1087,4	1089,7	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	667,8	669,4	689,9	697,9	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	130,3	120,9	125,3	127,1	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	95,5	129,7	143,6	147,7	Other service activities

Koszty pracy stanowią sumę wynagrodzeń brutto (łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych i składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne — emerytalne, rentowe i chorobowe, płaconymi przez ubezpieczonego pracownika) oraz pozapłacowych wydatków (składki na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i wypadkowe opłacane przez pracodawcę, składki na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, wydatki na doskonalenie, kształcenie i przekwalifikowanie kadr, bezpieczeństwo i higienę pracy oraz pozostałe wydatki, obejmujące m.in. delegacje służbowe, zakładowy fundusz świadczeń socjalnych).

Labour costs are defined as the sum of gross wages and salaries (including deductions for personal income tax and contributions to compulsory social security — retirement, pension and illness, paid by the insured employee) as well as non-wage related expenditures (contributions to retirement, pension and accident insurance paid by the employer, contributions to the Labour Fund and to the Guaranteed Employee Benefits Fund, expenditures on improving skills, training and retraining personnel, improving safety and health at work as well as other expenditures, including among others business trips, company social benefit fund).

Uwaga do tablic 8—11

Dane według rodzajów działalności opracowano metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności.

Note to tables 8—11

Data according to the kinds of activity are compiled using the local kind-of-activity unit method.

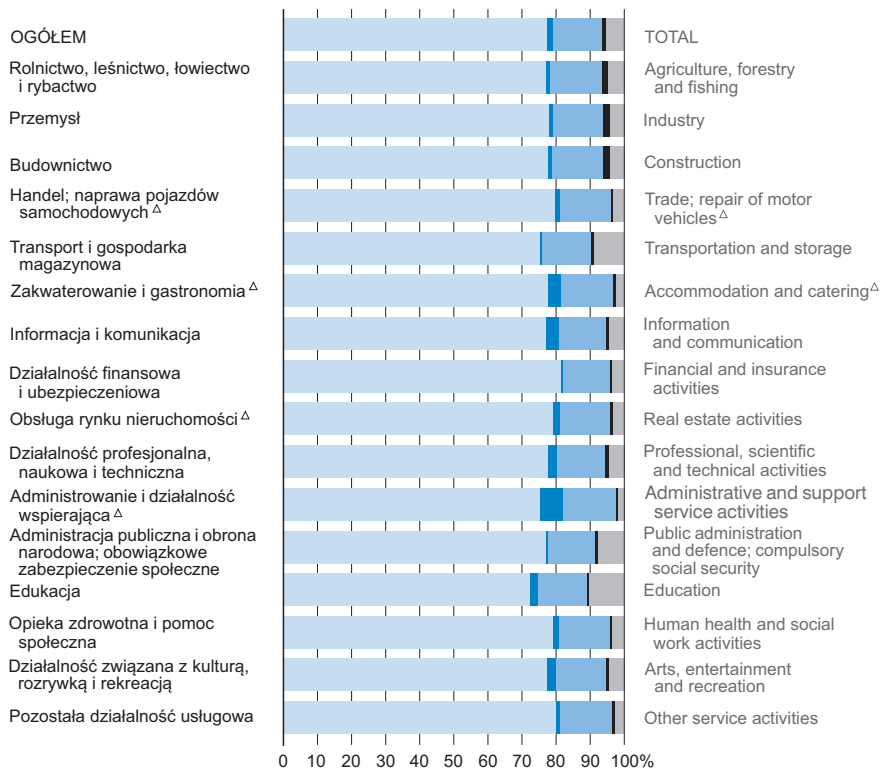
TABL. 8 (86). KOSZTY PRACY^a
LABOUR COSTS^a

Wyszczególnienie	Na 1 zatrudnionego (przeciętne miesięczne) Per paid employee (monthly averages)	Na 1 godzinę przepracowaną Per hour worked	Specification	
				w zł
OGÓŁEM	2010	4388	31	TOTAL
	2015	5349	38	
	2016	5489	39	
	2017	5759	41	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6335	42	42	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	5740	39	39	Industry
górnictwo i wydobywanie	9280	64	64	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	5385	36	36	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	9210	65	65	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	5278	36	36	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	5253	35	35	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	5125	35	35	Trade; repair of motor vehicles ^a
Transport i gospodarka magazynowa ...	5429	36	36	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^a	3930	26	26	Accommodation and catering ^a
Informacja i komunikacja	10316	71	71	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	9080	64	64	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^a	5997	42	42	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	8082	55	55	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	4209	28	28	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	6466	46	46	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	5473	52	52	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ...	5071	36	36	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4998	35	35	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	4612	30	30	Other service activities

^a Dane dotyczące podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; w latach 2010, 2015 i 2017 dane szacunkowe.

^a Data concern entities employing more than 9 persons; in 2010, 2015 and 2017 estimated data.

STRUKTURA KOSZTÓW PRACY WEDŁUG SKŁADNIKÓW^a W 2016 R.
STRUCTURE OF LABOUR COSTS BY COMPONENTS^a IN 2016

Wynagrodzenia brutto:
Gross wages and salaries:

wynagrodzenia osobowe
personal wages
and salaries

wynagrodzenia
bezosobowe
i honoraria
impersonal wages
and salaries, fees

Pozapłacowe wydatki:
Non-wage related expenditures:

składki na ubezpieczenie emerytalne,
rentowe i wypadkowe opłacane przez
pracodawcę oraz składki na Fundusz
Pracy^b

contributions to retirement, pension
and accident insurance paid by the
employer and to the Labour Fund^b

wydatki na doskonalenie,
kształcenie i przekwalifikowanie
kadr oraz bezpieczeństwo
i higienę pracy
expenditures on improving skills,
training and retraining personnel
as well as improving safety
and health at work

pozostałe wydatki
other expenditures

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Łącznie ze składkami na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

a Data concern entities employing more than 9 persons. b Including contributions to the Guaranteed Employee Benefits Fund.

TABL. 9 (87). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem — niezdolni do pracy ^b Of total number — persons incapable for work ^b		
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	z in- nym skut- kiem with other effect	1—3 dni days	4—20	21 dni i więcej days and more

OGÓŁEM TOTAL

OGÓŁEM	2010	94207	446	645	93116	1111	30636	55189
TOTAL	2015	87622	304	502	86816	1507	33052	48828
	2017	88330	270	671	87389	1586	32174	52214
	2018	84304	209	517	83578	1650	28896	43142

NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) PER 1000 EMPLOYED PERSONS (incidence rate)

OGÓŁEM	2010	8,15	0,04	0,06	8,05	0,10	2,65	4,77
TOTAL	2015	7,19	0,02	0,04	7,13	0,12	2,71	4,01
	2017	6,80	0,02	0,05	6,73	0,12	2,48	4,02
	2018	6,31	0,02	0,04	6,25	0,13	2,23	3,34
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		9,72	0,12	0,15	9,45	0,10	2,75	6,19
Agriculture, forestry and fishing								
Przemysł		10,41	0,02	0,09	10,30	0,17	3,69	5,82
Industry								
górnictwo i wydobywanie		16,07	0,13	0,11	15,83	0,04	2,38	13,27
mining and quarrying								
przetwórstwo przemysłowe		10,14	0,02	0,08	10,04	0,18	3,79	5,44
manufacturing								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		5,12	0,03	0,06	5,03	0,06	1,31	3,34
electricity, gas, steam and air conditioning supply								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i od- padami; rekultywacja ^Δ		14,32	0,01	0,12	14,19	0,25	4,94	8,08
water supply; sewerage, waste management and remediation activities								
Budownictwo		5,63	0,05	0,09	5,49	0,07	1,54	3,67
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		4,55	0,02	0,02	4,51	0,09	1,78	2,12
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								

a Zgłoszone w danym roku; łącznie z pracownikami cywilnymi w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. b Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych.

a Registered in a given year; including civilian employees in budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety. b Excluding persons injured in fatal accidents.

TABL. 9 (87). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

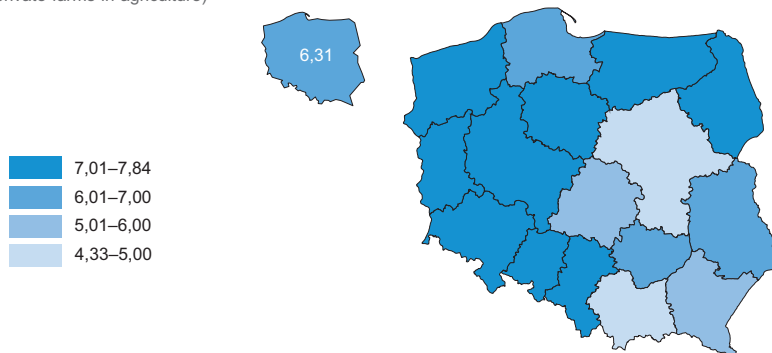
Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem — niezdolni do pracy ^b Of total number — persons incapable for work ^b		
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	z in- nym skut- kiem with other effect	1—3 dni days	4—20	21 dni i więcej days and more
NA 1000 PRACUJĄCYCH (dok.) PER 1000 EMPLOYED PERSONS (cont.)							
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	7,69	0,04	0,03	7,62	0,14	2,67	4,03
Zakwaterowanie i gastronomia ^A Accommodation and catering ^A	3,93	0,00	0,01	3,92	0,09	1,92	1,58
Informacja i komunikacja Information and communication	1,24	0,00	0,01	1,23	0,06	0,41	0,53
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	2,29	0,00	—	2,29	0,14	0,70	0,84
Obsługa rynku nieruchomości ^A Real estate activities	3,69	0,01	0,01	3,67	0,04	1,19	2,14
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	1,67	0,00	0,01	1,66	0,06	0,58	0,74
Administrowanie i działalność wspierająca ^A Administrative and support service activities	6,43	0,02	0,05	6,36	0,20	2,34	3,03
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory so- cial security	4,75	0,01	0,02	4,72	0,17	1,67	2,19
Edukacja Education	3,80	0,00	0,00	3,80	0,09	1,35	1,74
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	10,13	0,00	0,01	10,12	0,18	2,49	3,91
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	5,61	0,01	0,01	5,59	0,12	1,95	2,55
Pozostała działalność usługowa Other service activities	1,60	0,00	0,01	1,59	0,03	0,64	0,76

a Zgłoszone w danym roku; łącznie z pracownikami cywilnymi w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. b Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych.

a Registered in a given year; including civilian employees in budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety. b Excluding persons injured in fatal accidents.

POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY NA 1000 PRACUJĄCYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2018 R. (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)^a

PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK PER 1000 EMPLOYED PERSONS BY VOIVODSHIP IN 2018 (excluding private farms in agriculture)^a

^a Zgłoszone w 2018 r. w podziale według województw bez pracowników cywilnych jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

^a Registered in 2018; by voivodships excluding civilian employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

Liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, z tytułu których przyznano jednorazowe odszkodowania, wyniosła: w 2010 r. — 16,9 tys. osób, w 2015 r. — 14,4 tys. osób, w 2017 r. — 13,3 tys. osób i w 2018 r. — 11,9 tys. osób; wypadkom śmiertelnym uległo odpowiednio: 89, 63, 69 i 81 osób.

The number of persons injured in accidents at work on private farms in agriculture for which one-off compensations were granted, amounted to: 16.9 thousand in 2010, 14.4 thousand in 2015, 13.3 thousand in 2017 and 11,9 thousand in 2018. Respectively: 89, 63, 69 and 81 persons were injured in fatal accidents.

W 2018 r. główną przyczyną zgłoszonych wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) było nieprawidłowe zachowanie się pracownika. W ogólnej liczbie przyczyn (166,9 tys.) jej udział wyniósł 60,8%. Kolejną przyczyną wypadków był niewłaściwy stan czynnika materialnego (np. maszyn i urządzeń, narzędzi, surowców, materiałów pomocniczych), której udział wyniósł 8,5%.

Głównymi wydarzeniami powodującymi wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie w 2018 r. były: upadek, podczas którego uległo wypadkom 5,7 tys. osób, tj. 48,1% wszystkich poszkodowanych, następnie pochwylenie i uderzenie przez ruchome części maszyn i urządzeń, w wyniku czego uległo wypadkom 1,5 tys. osób, tj. 12,3%.

In 2018, the main cause for registered accidents at work (excluding private farms in agriculture) was an employee's incorrect action. This cause had a 60.8% share in the total number of accident causes (166.9 thousand). Next was inappropriate condition of the material object/agent (e.g. machinery and equipment, tools, raw materials, auxiliary materials) with a 8.5% share.

The main contact-modes of injury on private farms in agriculture in 2018 were falls, during which 5.7 thousand persons were injured, i.e. 48.1% of all persons injured, followed by caught and hit by moving parts of machinery and equipment as a result of which 1.5 thousand persons were injured, i.e. 12.3%.

TABL. 10 (88). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)

Stan w dniu 31 grudnia

EXPOSURE TO RISK FACTORS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

As of 31st December

Wyszczególnienie Specification	Ogółem ^b Total ^b	W tym Of which			
		przemysł industry	budownictwo construction	transport i gospodarka magazynowa transportation and storage	
na 1000 zatrudnionych w zakładach objętych badaniem per 1000 employees in units covered by the survey					
OGÓŁEM	2010	97,9	162	108	76,2
TOTAL	2015	86,5	144	103	61,1
	2017	77,6	134	78,6	52,1
	2018	77,2	132	72,3	50,8
Zagrożeni w związku ze środowiskiem pracy	2010	56,4	101	58,6	16,3
Risks arising from work environment	2015	49,8	89,3	60,0	13,8
	2017	44,4	82,2	43,3	11,0
	2018	45,2	82,9	40,5	10,7
Zagrożeni w związku z uciążliwością pracy	2010	28,4	38,2	35,5	54,1
Risks arising from strenuous work	2015	23,5	33,5	29,1	40,6
	2017	19,4	29,3	22,0	32,7
	2018	18,8	28,4	20,6	32,9
Zagrożeni czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi	2010	13,2	22,3	14,0	5,8
Risks arising from mechanical factors related to particularly dangerous machinery	2015	13,2	20,7	13,5	6,8
	2017	13,8	22,1	13,3	8,4
	2018	13,1	21,1	11,3	7,2

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dotyczy wybranych rodzajów działalności.

a Employees listed only once by predominant factor, i.e. the factor having the most hazardous effect at a given workstation; data concern entities employing more than 9 persons. b Concerns selected kinds of activity.

Liczba osób, u których stwierdzono chorobę zawodową wyniosła: w 2010 r. — 2,9 tys., w 2015 r. — 2,1 tys., w 2017 r. — 1,9 tys., w 2018 r. — 2,0 tys. i w przeliczeniu na 100 tys. zatrudnionych odpowiednio: 28,3; 19,6; 17,3 i 17,5.

The number of persons diagnosed with an occupational disease amounted to: 2.9 thousand in 2010, 2.1 thousand in 2015, 1.9 thousand in 2017, 2.0 thousand in 2018 and per 100 thousand employees respectively: 28.3; 19.6; 17.3 and 17.5.

TABL. 11 (89). **DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI PRACY^a**
ACTIVITIES OF THE NATIONAL LABOUR INSPECTORATE^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w tys. in thousands				
Skontrolowane zakłady	70,1	71,4	67,7	63,6	Inspected companies
Liczba kontroli	95,3	88,3	82,5	80,8	Number of inspections
Wydane decyzje	346,7	310,0	317,0	312,6	Decisions issued
dotyczące usunięcia uchybień związanych z bezpieczeń- stwem i higieną pracy	337,3	302,7	310,8	306,0	concerning correction of offences connected with safety and health at work
w tym:					of which:
wstrzymania prac	9,5	7,6	7,1	6,8	suspension of work
skierowania pracowników do innych prac ^b	4,9	4,4	4,0	3,6	transfer of employees to other works ^b
wstrzymania eksploatacji ma- szyn	8,0	9,3	9,6	10,1	suspension of machinery ex- ploitation
nakazujące wypłatę świadczeń ...	9,4	7,3	6,1	6,6	ordering payment of benefits

a Dotyczy kontroli w podmiotach gospodarki narodowej z wyłączeniem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie; od 1 lipca 2007 r. Państwowa Inspekcja Pracy działa na mocy ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy z dnia 13 kwietnia 2007 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 623). b Wydane głównie ze względu na: brak wymaganych kwalifikacji i uprawnień, brak wymaganych badań lekarskich, zatrudnienie kobiet i młodocianych przy pracach im wzbronionych.

a Concerning inspections in entities of the national economy excluding private farms in agriculture; since 1st July 2007, the legal base of the activity of the National Labour Inspectorate is the Law of the National Labour Inspectorate, dated 13th April 2007 (uniform text Journal of Laws 2018 item 623). b Issued mainly due to: absence of required qualifications and competence, lack of medical certificates, employment of women and juveniles in positions restricted to men.

TABL. 12 (90). **STRAJKI**
STRIKES

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Liczba strajków	79	14	1556	7	Number of strikes
Strajkujący:					Employees on strike:
w tysiącach	13,9	19,1	29,7	2,0	in thousands
w % zatrudnionych w jednostkach, w których wystąpiły strajki	42,0	63,7	34,8	22,4	in % of paid employees in entities where strikes occurred
Liczba dni roboczych nieprzepracowa- nych w związku z uczestnic- twem w strajkach:					Number of working days lost due to participation in strikes:
w tysiącach	14,7	108,2	35,6	3,7	in thousands
na 1 zatrudnionego w jednostkach, w których wystąpiły strajki	0,44	3,61	0,42	0,40	per paid employee in entities where strikes occurred

Dane o liczbie **bezrobotnych zarejestrowanych**, zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obowiązującą od 1 czerwca 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1265, z późniejszymi zmianami), obejmują osoby, które ukończyły 18 lat i nie osiągnęły wieku emerytalnego, niezatrudnione i niewykonujące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli są to osoby niepełnosprawne — zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępujące do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukujące zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Data regarding **registered unemployed persons**, in accordance with the Law dated 20th April 2004 on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1st June 2004 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1265, with later amendments), include persons who are at least 18 years old and have not reached the retirement age, are not employed and not performing any other kind of paid work who are capable of work and ready to take full-time employment (or in case of disabled persons — are able and ready to take employment at least half the full work-time required within a given occupation or service), are not attending any full-time school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam with the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme and registered in the powiat labour office corresponding to the person's permanent or temporary place of residence, and seeking employment or any other income-generating work, with additional provisions concerning the sources of income, included in the law.

The **registered unemployment rate** is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e. excluding employees of budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety.

TABL. 13 (91). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**

Stan w dniu 31 grudnia

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE
AS WELL AS JOB OFFERS

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Bezrobotni zarejestrowani ogółem w tys.	1954,7	1563,3	1081,7	968,9	Total registered unemployed persons in thousands
mężczyźni	939,9	747,2	486,2	426,2	men
kobiety	1014,8	816,1	595,5	542,6	women
Z liczby ogółem — w tys. — bezrobotni:					Of total number — in thousands — unemployed persons:
dotychczas niepracujący	405,1	250,1	150,4	129,5	previously not employed
absolwenci ^a	122,6	71,6	38,4	34,6	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych	516,1	478,4	332,6	299,3	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	61,2	79,5	46,8	37,9	terminated for company reasons

a Notka patrz na str. 135.

a See footnote on page 135.

TABL. 13 (91). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 grudnia

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE

AS WELL AS JOB OFFERS (cont.)

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Bezrobotni zarejestrowani ogółem w tys. (dok.)					Total registered unemployed persons in thousands (cont.)
Z liczby ogółem — w tys. — bezrobotni (dok.):					Of total number — in thousands — unemployed persons (cont.):
długotrwale bezrobotni ^p	906,3	880,3	594,8	507,2	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku	326,6	217,3	159,6	153,3	possessing benefit rights
korzystający ze świadczeń pomocy społecznej	33,3	27,3	22,2	benefiting from social assistance
posiadający co najmniej jedno dziecko ^c	155,8	242,2	213,9	201,8	with at least one child ^c
niepełnosprawni	100,3	95,2	66,8	61,1	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	12,4	9,7	6,6	5,8	Registered unemployment rate in %
Oferty pracy w tys.	23,5	51,2	66,9	62,7	Job offers in thousands

a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia: szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy. c W wieku: w 2010 r. — do 18 lat, od 2015 r. — do 6 lat lub dziecko niepełnosprawne w wieku do 18 lat.

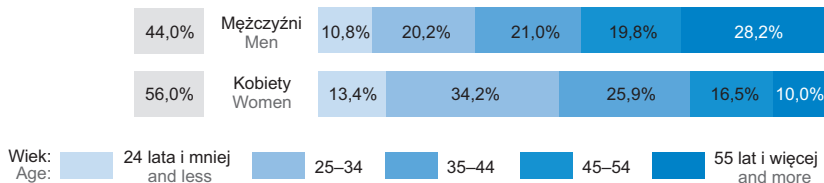
a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months, graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons acquired qualifications to work in a given occupation. b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing traineeship and occupational preparation of adults in the work place. c Aged: up to 18 in 2010, up to 6 or disabled child aged up to 18 since 2015.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2018 R.

Stan w dniu 31 grudnia

STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY SEX AND AGE IN 2018

As of 31st December

U w a g a. Udział mężczyzn i kobiet w wieku do 30 lat w ogólnej liczbie bezrobotnych danej płci wynosił odpowiednio 20,7% i 30,2%, a w wieku powyżej 50 lat odpowiednio 38,5% i 18,2%.

Note. The share of men and women aged up to 30 years in the total number of unemployed persons of a given sex amounted respectively to 20.7% and 30.2%, and aged more than 50 years respectively 38.5% and 18.2%.

TABL. 14 (92). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY I STAŻU PRACY**

Stan w dniu 31 grudnia

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY EDUCATIONAL LEVEL,
DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018			Specification
				ogółem total	meż- czyźni men	kobiety women	

W TYSIĄCACH IN THOUSANDS

O G Ó Ł E M | **1954,7** | **1563,3** | **1081,7** | **968,9** | **426,2** | **542,6** | **T O T A L**

W ODSETKACH IN PERCENT

Według poziomu wykształcenia By educational level

Wyższe	10,5	12,8	13,8	14,1	9,8	17,4	Tertiary
Policealne oraz średnie za- wodowe	22,0	21,8	21,7	22,0	18,4	24,8	Post-secondary and voca- tional secondary
Średnie ogólnokształcące	10,9	10,5	10,8	11,3	7,8	14,0	General secondary
Zasadnicze zawodowe	28,4	27,2	26,1	25,6	31,3	21,2	Basic vocational
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	28,2	27,7	27,6	27,0	32,7	22,6	Lower secondary, primary and incomplete primary

Według czasu pozostawania bez pracy^{ab} By duration of unemployment^{ab}

3 miesiące i mniej	34,2	29,4	29,9	30,4	36,0	26,1	3 months and less
3— 6	18,3	15,0	14,8	14,9	14,9	14,9	3— 6
6—12	18,4	15,9	14,8	15,1	14,9	15,3	6—12
12—24	17,1	15,4	15,4	14,8	13,0	16,2	12—24
Powyżej 24 miesięcy	12,0	24,3	25,1	24,8	21,2	27,5	More than 24 months

Według stażu pracy^b By work seniority^b

Bez stażu pracy	20,7	16,0	13,9	13,4	11,2	15,1	No work seniority
Ze stażem pracy:							With work seniority:
1 rok i mniej	15,1	17,8	19,3	19,6	17,1	21,6	1 year and less
1— 5	22,3	22,0	23,5	24,3	22,1	26,2	1— 5
5—10	13,3	14,5	15,3	15,6	15,1	15,9	5—10
10—20	14,8	15,2	15,3	15,1	17,0	13,6	10—20
20—30	10,6	10,5	9,3	8,8	12,3	6,0	20—30
powyżej 30 lat	3,2	4,0	3,4	3,2	5,2	1,6	more than 30 years

a Od momentu rejestracji w powiatowym urzędzie pracy. b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3—6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

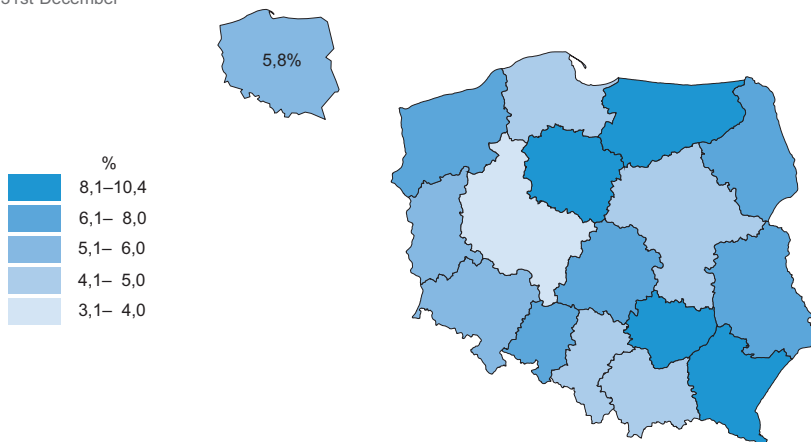
a From the date of registering in the powiat labour office. b Intervals were shifted upward, e.g. in the interval 3—6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2018 R.

Stan w dniu 31 grudnia

REGISTERED UNEMPLOYMENT RATE BY VOIVODSHIP IN 2018

As of 31st December

W ciągu 2018 r. z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu skorzystało: 37,9 tys. osób podejmując zatrudnienie przy pracach interwencyjnych, 27,1 tys. osób podejmując zatrudnienie przy robotach publicznych, 38,7 tys. osób, które rozpoczęły szkolenie oraz 115,6 tys. osób, które rozpoczęły staż u pracodawcy; w powiatowych urzędach pracy zgłoszono 1548,9 tys. ofert pracy.

W końcu grudnia 2018 r. na 1 ofertę pracy przypadало 15 bezrobotnych zarejestrowanych, wobec 83 w 2010 r., 31 w 2015 r. i 16 w 2017 r.

During the year 2018 the following number of persons benefited from the labour market programme: 37.9 thousand taking employment in intervention works, 27.1 thousand taking employment in public works, 38.7 thousand starting training, as well as 115.6 thousand beginning employer sponsored traineeships; a total of 1548.9 thousand job offers were submitted to the powiat labour offices.

At the end of December 2018, there were 15 registered unemployed persons per job offer, against 83 in 2010, 31 in 2015, and 16 in 2017.

Gospodarstwa domowe, stanowiące sektor instytucjonalny w rachunkach narodowych, tworzą osoby fizyczne lub grupy osób fizycznych wspólnie zamieszkujące i wspólnie utrzymujące się (łącznie dochody, wydatki i majątek) oraz gospodarstwa zbiorowe, np.: mieszkańcy domów pomocy społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych, klasztorów, więzień.

Prezentowane dane opracowano zgodnie z „Europejskim Systemem Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej (ESA 2010)”.

Zgodnie z zaleceniami ESA 2010 jako kryterium kwalifikowania gospodarstw domowych do poszczególnych podsektorów przyjęto wyłączne lub główne (przeważające) źródło dochodów gospodarstwa domowego, wyodrębniając 6 **podsektorów**:

- 1) pracodawców i pracujących na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie — dochód (nadwyżka operacyjna brutto, łącznie z dochodem mieszanym brutto) z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie — dochód (nadwyżka operacyjna brutto, łącznie z dochodem mieszanym brutto) osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób lub z wykonywania wolnego zawodu;
- 3) osób fizycznych pracujących najemnie — dochód z pracy najemnej;
- 4) osób fizycznych otrzymujących emeryturę i rentę — dochód z emerytury i renty;
- 5) osób fizycznych utrzymujących się z niezarobkowych źródeł innych niż emerytura i renta — dochód z tytułu własności lub pozostałych świadczeń społecznych;
- 6) pozostałych osób fizycznych — dochód z innych niezarobkowych źródeł — dotyczy osób przebywających na stałe w instytucjach zbiorowego zamieszkania, bez względu na rodzaj dochodu.

Households, accounting for an institutional sector in national accounts, comprise natural persons or groups of natural persons living together and jointly maintaining themselves (sharing income, expenditures and property) as well as all collective households, e.g.: residents of social welfare homes, care and education centres, convents, prisons.

Data presented in this chapter were compiled according to the principles of the "European System of National and Regional Accounts in the European Union (ESA 2010)".

According to the principles of ESA 2010, the exclusive or main (predominate) source of maintenance was used as the criterion of qualifying households to the individual subsectors. The following 6 **subsectors** were differentiated:

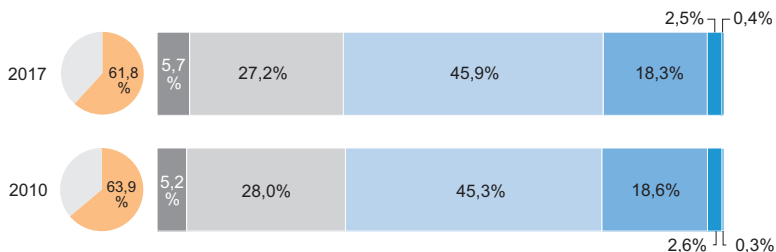
- 1) employers and own-account workers in private farms in agriculture — income (gross operating surplus, including gross mixed income) from the use of private farm in agriculture;
- 2) employers and own-account workers outside private farms in agriculture — income (gross operating surplus, including gross mixed income) of natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons or practicing learned professions;
- 3) natural persons — employees — income from hired work;
- 4) natural persons recipients of retirement and other pensions — income from retirement and other pensions;
- 5) natural persons recipients of non-earned income sources other than retirement or other pensions — property income or income from other social benefits;
- 6) other natural persons — income from other non-earned sources — concerning persons permanently living in collective accommodation institutions, regardless of the kind of income.

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

NOMINALNE DOCHODY DO DYSPOZYCJI BRUTTO W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH

GROSS NOMINAL DISPOSABLE INCOME OF THE HOUSEHOLDS SECTOR

Podsektor pracodawców i pracujących na własny rachunek:

Subsector of employers and own-account workers:

- w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie
in private farms in agriculture
- poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie
outside private farms in agriculture

Podsektor osób fizycznych:

Subsector of natural persons:

- pracujących najemnie
employees
- otrzymujących emeryturę i rentę
recipients of retirement and other pensions
- utrzymujących się z niezarobkowych
źródeł dochodów
recipients of non-earned income sources
- pozostałych
others

Udział dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w dochodach do dyspozycji brutto w gospodarce narodowej

Share of gross disposable income of the households sector in gross disposable income in the national economy

Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych uzyskuje się w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto, tj.:

- pomniejszenia o podatki bieżące od dochodów, majątku itp. (w tym podatek dochodowy po odliczeniu składki na powszechne ubezpieczenie zdrowotne) oraz składki netto na ubezpieczenia społeczne płacone w swoim imieniu przez pracodawców i pracujących na własny rachunek oraz płacone (z tytułu pracy najemnej) przez pracodawców i ubezpieczonych pracowników, łącznie ze składką na powszechne ubezpieczenie zdrowotne oraz z naliczoną składką na ubezpieczenie zdrowotne rolników finansowaną z budżetu państwa,
- powiększenia o świadczenia społeczne, tj. świadczenia z ubezpieczeń społecznych (emerytury, renty, zasiłki, świadczenia rehabilitacyjne oraz jednorazowe odszkodowania powypadkowe) i pozostałe świadczenia społeczne, obejmujące m.in.: od 1 maja 2004 r. — świadczenia rodzinne, które obejmują zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego, świadczenia opiekuńcze, tj.: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny oraz od 2013 r. specjalny zasiłek opiekuńczy, od 1 stycznia 2016 r. — świadczenie rodzicielskie (do 30 kwietnia 2004 r. — zasiłki rodzinne, wychowawcze i pielęgnacyjne), od 9 lutego 2006 r. — jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka, od 1 kwietnia 2016 r. — świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”, świadczenia z Funduszu Pracy (zasiłki dla bezrobotnych, dodatki szkoleniowe do 2009 r., stypendia za szkolenie, przygotowanie do zawodu lub staż u pracodawcy oraz do 31 lipca 2004 r. i od 1 stycznia 2009 r. — zasiłki i świadczenia przedemerytalne, które

od 1 sierpnia 2004 r. do 31 grudnia 2008 r. finansowane były z budżetu państwa), od 1 października 2008 r. — świadczenie z funduszu alimentacyjnego (do 30 września 2008 r. — zaliczka alimentacyjna, a do 30 kwietnia 2004 r. — wypłaty z funduszu alimentacyjnego), rentę socjalną (do 30 września 2003 r. ujmowaną w ustawie o pomocy społecznej),

- skorygowania o pozostałe transfery bieżące (m.in.: emerytury i renty zagraniczne, saldo bieżących przelewów zagranicznych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, opłaty administracyjne, naliczoną składkę na ubezpieczenie zdrowotne rolników finansowaną z budżetu państwa, od 2004 r. — renty strukturalne realizowane w ramach planu rozwoju obszarów wiejskich, dopłaty do kredytów preferencyjnych dla rolnictwa, saldo darowizn — otrzymanych i przekazanych — transferowanych między podsektorami, które nie ma wpływu na poziom dochodu do dyspozycji brutto ogółem w sektorze).

Gross disposable income of the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income, i.e.:

- decreased by current taxes on income, wealth, etc. (of which income tax after deduction of contributions to general health security) as well as by net social contributions paid on own behalf by employers and self-employed persons as well as paid (from hired work) by employers and insured employees, including contributions to general health security and calculated contribution for health security of farmers financed from state budget,
 - increased by social benefits, i.e. social security benefits (retirement and other pensions, allowances, rehabilitation benefits as well as one-off accident compensations) and other social benefits, among others: since 1st May 2004 — family benefits which include family allowance and supplements to the family allowance, attendance benefits, i.e. nursing benefit as well as nursing allowance and since 2013 special attendance allowance, since 1st January 2016 — parental benefit (until 30th April 2004 — family, child-care and nursing benefits), since 9th February 2006 — one-off subsidy due to giving birth to a child, since 1st April 2016 — child-raising benefit „Family 500+”, benefits from the Labour Fund (unemployment benefits, training allowances until 2009, scholarships for training, job occupational training or employer sponsored traineeships and until 31st July 2004 and since 1st January 2009 — pre-retirement allowances and benefits which from 1st August 2004 to 31st December 2008 were financed from the state budget), since 1st October 2008 — alimony fund benefit (until 30th September 2008 — alimony advance and until 30th April 2004 — payments from the alimony fund), social pension (until 30th September 2003 included in the Law on Social Assistance),
 - corrected by other current transfers (among others: foreign retirement and other pensions, balance of current foreign transfers connected with conducting economic activity, administrative fees, calculated contribution for health security of farmers financed from state budget, since 2004 — structural pensions carried out in a frame of a plan of developing rural areas, payments into preferential credits for agriculture, the balance of gift — received and given — transferred between subsectors which do not affect the level of total gross disposable income in this sector).
-

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

TABLE 1 (93). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**

NOMINAL INCOME OF THE HOUSEHOLDS SECTOR

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Podsektor Subsector						pozosta- łych others
		pracodawców i pra- cujących na własny rachunek of employers and own-account workers		osób fizycznych of natural persons				
		w gos- podar- stwach indywi- dualnych w rolnic- twie in private farms in agri- culture	poza gos- podar- stwa- mi indy- widualny- mi w rolnic- twie outside private farms in agri- culture	pracują- cych najmniej employe- es	otrzymu- jących emeryturę i rentę recipients of retire- ment and other pensions	utrzymu- jących się z nie- zarobko- wych źró- deł do- chodów recipients of non- earned income sources		
w mln zł in million PLN								
1. Nadwyżka operacyjna brutto ^a	2010	341122	27714	239255	47834	22469	3526	324
	2015	416182	34179	291820	58020	27429	4329	405
Gross operating surplus ^a	2016	428755	39231	298717	58310	27719	4373	405
	2017	452022	44541	314504	60302	27740	4521	414
2. Wynagrodzenia i inne do- chody związane z pracą najemną	2010	471294	14907	15411	394881	39597	6064	434
	2015	561402	16322	18265	475246	44311	6768	490
Wages, salaries and other income connected with hired work	2016	592793	16842	19659	503571	45260	6959	502
	2017	633242	17848	20732	539519	47371	7245	527
3. Składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców	2010	84740	2680	2771	71001	7120	1090	78
	2015	110276	3243	3629	93159	8803	1345	97
Employers' social contribu- tions	2016	117780	3378	3943	99885	9078	1395	101
	2017	124168	3500	4065	105791	9289	1420	103
4. Dochody z tytułu własności saldo	2010	46450	811	22783	17589	4765	493	9
	2015	43811	671	24186	15257	3341	349	7
Property income (balance)	2016	46971	750	25193	16975	3658	387	8
	2017	48351	788	25719	17719	3712	405	8
5. Dochody pierwotne brutto (1+2+3+4)	2010	943606	46112	280220	531305	73951	11173	845
	2015	1131671	54415	337900	641682	83884	12791	999
Gross primary income	2016	1186299	60201	347512	678741	85715	13114	1016
	2017	1257783	66677	365020	723331	88112	13591	1052
6. Podatki bieżące od docho- dów, majątku itp. ^b	2010	64689	2400	18890	29711	11378	1931	379
	2015	85824	3147	24258	41068	14608	2273	470
Current taxes on income, wealth, etc. ^b	2016	91923	3350	25533	44516	15589	2432	503
	2017	100468	3520	27269	49464	16998	2665	552

a Stanowi różnicę pomiędzy wartością dodaną brutto a kosztami związanymi z zatrudnieniem i pozostałymi podatkami związanymi z produkcją. b Obejmują podatek dochodowy od osób fizycznych, podatek rolny oraz inne podatki i opłaty płacone przez gospodarstwa domowe.

a The difference between gross value added and compensation of employees and other taxes on production. b Include personal income tax, agricultural tax as well as other taxes and dues paid by households.

TABL. 1 (93). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH (dok.)**
 NOMINAL INCOME OF THE HOUSEHOLDS SECTOR (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Podsektor Subsector						pozosta- łych others
		pracodawców i pra- cujących na własny rachunek of employers and own-account workers		osób fizycznych of natural persons				
		w gos- podar- stwach indywi- dualnych w rolnic- twie in private farms in agri- culture	poza gospo- darstwa- mi indy- widualny- mi w rolnic- twie outside private farms in agri- culture	pracują- cych najmniej employe- es	otrzymu- jących emerytury i rentę recipients of retire- ment and other pensions	utrzymu- jących się z nie- zarobko- wych źró- deł do- chodów recipients of non- earned income sources		
w mln zł in million PLN								
7. Składki netto na ubezpie- czenia społeczne Net social contributions	2010	207949	8519	16676	152157	26710	3727	160
	2015	258516	9997	21744	190286	32116	4188	185
	2016	273565	10415	22707	202258	33605	4387	193
	2017	291743	11006	24429	216584	34866	4654	204
8. Świadczenia społeczne ... Social benefits	2010	216459	10623	4462	51603	130006	17204	2561
	2015	262558	12509	5108	60151	160928	20767	3095
	2016	290203	13397	6100	75801	169601	21938	3366
	2017	306622	14213	6455	80781	178352	23232	3589
z ubezpieczeń społecz- nych social security benefits	2010	178726	9205	3750	41106	108301	14218	2146
	2015	219322	10942	4307	48578	135630	17257	2608
	2016	225016	11176	4449	49525	139548	17705	2613
	2017	232205	11640	4589	50888	143935	18415	2738
pozostałe świadczenia społeczne other social benefits	2010	37733	1418	712	10497	21705	2986	415
	2015	43236	1567	801	11573	25298	3510	487
	2016	65187	2221	1651	26276	30053	4233	753
	2017	74417	2573	1866	29893	34417	4817	851
9. Pozostałe transfery bieżą- ce (saldo) Other current transfers (balance)	2010	10168	1150	2540	5229	977	117	155
	2015	13938	1413	3177	7268	1735	188	157
	2016	10355	1150	2190	5428	1299	145	143
	2017	8551	1103	1779	4191	1205	134	139
10. Dochody do dyspozycji brutto (5-6-7+8+9) Gross disposable income	2010	897595	46966	251656	406269	166846	22836	3022
	2015	1063827	55193	300183	477747	199823	27285	3596
	2016	1121369	60983	307562	513196	207421	28378	3829
	2017	1180745	67467	321556	542255	215805	29638	4024

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

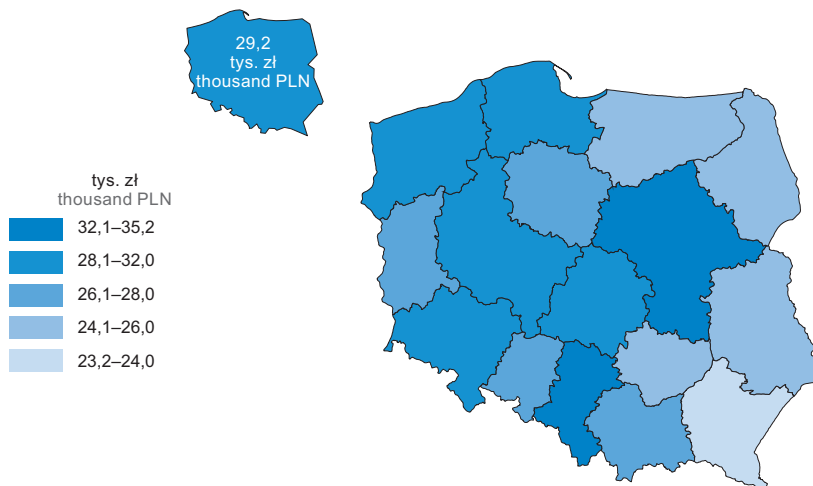
Relacja nominalnych dochodów do dyspozycji brutto do dochodów do dyspozycji brutto powiększonych o podatki bieżące od dochodów, majątku itp. oraz o składki netto na ubezpieczenia społeczne w sektorze gospodarstw domowych wyniosła:

Relation of gross nominal disposable income to gross disposable income of the households sector increased by current taxes on income, wealth, etc. as well as of net social contributions amounted:

	2010	2017	
	w %	in %	
Ogółem	76,7	75,1	Total
Podsektor pracodawców i pracujących na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie ...	81,1	82,3	Subsector of employers and own-account workers in private farms in agriculture
Podsektor pracodawców i pracujących na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie ...	87,6	86,1	Subsector of employers and own-account workers outside private farms in agriculture
Podsektor osób fizycznych pracujących najemnie	69,1	67,1	Subsector of natural persons employees
Podsektor osób fizycznych otrzymujących emeryturę i rentę	81,4	80,6	Subsector of natural persons recipients of retirement and other pensions
Podsektor osób fizycznych utrzymujących się z niezarobkowych źródeł dochodów	80,1	80,2	Subsector of natural persons recipients of non-earned income sources
Podsektor pozostałych osób fizycznych	84,9	84,2	Subsector of other natural persons

NOMINALNE DOCHODY DO DYSPOZYCJI BRUTTO W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH NA 1 MIESZKAŃCA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2016 R.

GROSS NOMINAL DISPOSABLE INCOME OF THE HOUSEHOLDS SECTOR PER CAPITA BY VOIVODSHIP IN 2016

Dynamika realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych

Indices of gross real disposable income of the households sector

	Ogółem Total	Na 1 mieszkańca Per capita
	2000=100	
2017	155,6	156,6
	2005=100	
2017	148,3	148,8
	2010=100	
2017	120,0	120,4
	2015=100	
2017	109,4	109,6
	Rok poprzedni=100	Previous year=100
2012	100,9	100,9
2013	100,8	100,9
2014	102,8	102,9
2015	103,5	103,6
2016	106,0	106,1
2017	103,2	103,3

Przeliczenia nominalnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych na wartości realne dokonano przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według grup gospodarstw domowych.

Gross nominal disposable income of the households sector was converted into real values using the consumer price indices of goods and services by household groups.

Wykorzystanie nominalnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych uwzględnia także korektę z tytułu zmian w uprawnieniach emerytalno-rentowych. Stanowi ona różnicę między wartością składek na ubezpieczenia społeczne — w odniesieniu do płatności emerytalnych — wpłaconych do prywatnych kapitałowych systemów ubezpieczeń społecznych, powiększoną o uzupełnienia do składek płaconych od dochodów przypisanych posiadaczom polis ubezpieczeniowych, a opłatą za usługi ubezpieczeniowe. Ogółem przychody gospodarstw domowych przeznaczone są na finansowanie spożycia w sektorze gospodarstw domowych oraz na oszczędności brutto.

Oszczędności brutto stanowią część dochodów do dyspozycji brutto przeznaczonych na: akumulację brutto (nakłady brutto na środki trwałe, przyrost rzeczowych środków obrotowych oraz nabycie pomniejszone o rozdysonowanie aktywów o wyjątkowej wartości), transfery kapitałowe, wierzytelności netto lub zadłużenie netto oraz rezerwy w funduszach emerytalnych.

Use of gross nominal disposable income of the households sector includes adjustment for the change in pension entitlements. It is a difference between value of the social contributions — in respect of pensions — payable into private funded pension schemes, increased by value of contribution supplements payable out of income attributed to insurance policy holders, and the value of the associated service charges. Total resources of households are designated for financing of households' final consumption expenditure and gross saving.

Gross saving is a portion of gross disposable income designated for: gross capital formation (gross fixed capital formation, changes in inventories and acquisitions less disposals of valuables), capital transfers, net lending or net borrowing as well as pension funds reserves.

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

TABL. 2 (94). RACHUNEK WYKORZYSTANIA NOMINALNYCH DOCHODÓW
W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH
USE OF NOMINAL INCOME ACCOUNT OF THE HOUSEHOLDS SECTOR

Transakcje Transactions	2010	2015	2016	2017	2010	2017
	w mln zł in million PLN				w odsetkach in percent	
1. Dochody do dyspozycji brutto Gross disposable income	897595	1063827	1121369	1180745	96,7	99,2
2. Korekta z tytułu zmian w uprawnieniach emerytalno-rentowych Adjustment for the change in pension entitlements	30783	8369	9595	9061	3,3	0,8
3. Ogółem przychody (1+2) Total resources	928378	1072196	1130964	1189806	100,0	100,0
4. Spożycie w sektorze gospodarstw domowych Households' final consumption expenditure	875207	1038271	1073800	1145245	94,3	96,3
5. Oszczędności brutto (3-4) Gross saving	53171	33925	57164	44561	5,7	3,7
6. Ogółem rozchody (4+5) Total uses	928378	1072196	1130964	1189806	100,0	100,0

Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy. Prezentowane dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, które podano w dziale „Organizacja państwa”.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płatnymi przez ubezpieczonego pracownika.

Wages and salaries include monetary payments as well as value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed. Data do not include wages and salaries of employees in budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety, which are given in the chapter "Organisation of the state".

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees converting into full-time paid employees.

The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in cooperatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with the labour contract, e.g. to journalists, film producers, radio and television programme producers.

Data regarding wages and salaries are given in **gross terms**, i.e. including deductions for personal income tax and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by the insured employee.

TABL. 3 (95). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018			Specification	
	w zł in PLN			2005= =100	2010= =100	2017= =100		
O G Ó Ł E M	3224	3908	4284	4585	194,0	142,3	107,0	TOTAL
w tym bez nagród rocznych ^a	3182	3860	4236	4543	195,0	142,6	107,2	of which excluding annual bonuses ^a
w tym w sferze budżetowej ^b	3503	4209	4499	4752	189,8	135,6	105,6	of which in the budget sphere ^b
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3304	4348	4598	4889	204,7	147,8	106,3	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	3258	3983	4366	4672	197,7	143,3	107,0	Industry
górnictwo i wydobywanie	5818	6837	7022	7773	178,9	133,7	110,7	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	2917	3669	4108	4398	209,5	150,8	107,1	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^d	5252	6547	7015	7430	205,6	141,4	105,9	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^d	3228	3825	4114	4330	182,3	134,3	105,3	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	2723	3217	3554	3840	198,1	141,0	108,1	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^d	2634	3278	3730	3990	208,8	151,4	107,0	Trade; repair of motor vehicles ^d
Transport i gospodarka magazynowa	2952	3470	3760	3996	171,7	135,4	106,3	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^d	2023	2460	2844	3029	201,3	149,6	106,5	Accommodation and catering ^d
Informacja i komunikacja	5538	6685	7469	7981	189,1	144,3	106,9	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5390	6511	7069	7510	176,9	139,3	106,2	Financial and insurance activities

a Dotyczy wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej. b Dane dotyczą jednostek budżetowych, zakładów budżetowych oraz w 2010 r. gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych.

a Concerns payments from profit and balance surplus in cooperatives as well as annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities. b Data concern budgetary units, budgetary establishments as well as in 2010 auxiliary units of budgetary units.

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

TABLE 3 (95). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO (dok.)**

AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018			Specification	
	w zł in PLN				2005= =100	2010= =100		2017= =100
Obsługa rynku nieruchomości ^a	3383	4075	4524	4752	184,5	140,5	105,1	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4055	4862	5388	5755	188,6	142,0	106,8	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	2125	2850	3168	3432	216,9	161,6	108,3	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	4150	4788	5305	5555	181,4	133,8	104,7	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	3381	4133	4256	4479	181,3	132,4	105,2	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3137	3566	4006	4419	226,4	140,7	110,3	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2934	3477	3854	4099	186,5	139,8	106,4	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2351	3041	3302	3388	154,5	144,2	102,6	Other service activities

TABLE 4 (96). **WSKAŹNIKI WYNAGRODZEŃ NOMINALNYCH, CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH ORAZ WYNAGRODZEŃ REALNYCH**

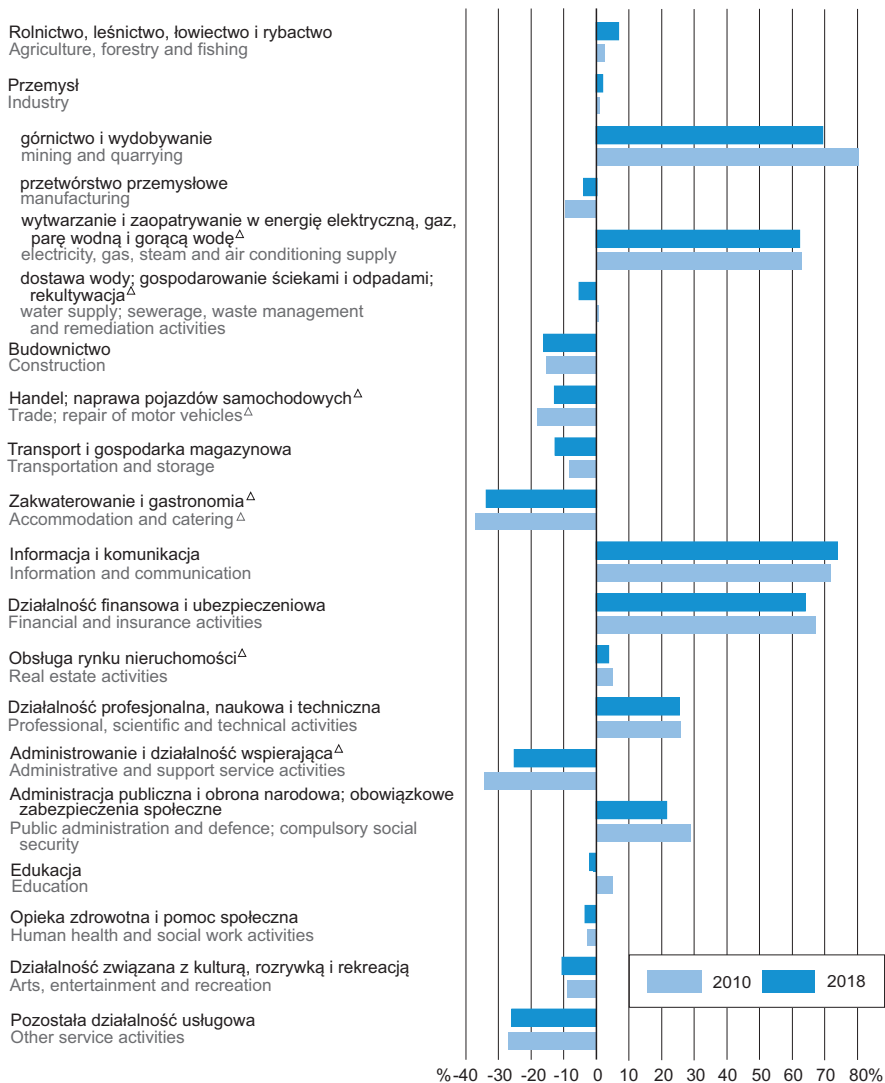
INDICES OF NOMINAL WAGES AND SALARIES, PRICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES AND REAL WAGES AND SALARIES

Wyszczególnienie Specification	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018				
	rok poprzedni=100			previous year=100			2000= =100	2005= =100	2010= =100	2015= =100	
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto	103,7	103,7	103,2	103,5	103,7	105,7	107,0	242,0	194,0	142,3	117,3
Average monthly gross nominal wages and salaries											
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych pracowników	103,6	100,9	100,0	99,0	99,4	101,9	101,6	143,8	126,1	110,8	102,9
Prices of consumer goods and services for households of employees											
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto ^a	100,1	102,8	103,2	104,5	104,3	103,7	105,3	168,4	153,9	127,9	113,9
Average monthly gross real wages and salaries ^a											

a Wskaźniki łańcuchowe (rok poprzedni=100) obliczono jako iloraz wskaźnika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia nominalnego brutto oraz wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych pracowników (do 2005 r. łącznie z gospodarstwami pracowników użytkujących gospodarstwo rolne), wskaźniki jednopodstawowe od 2006 r. — metodą nawiązania łańcuchowego.

a Chain indices (previous year=100) are calculated as the ratio of the index of the average monthly gross nominal wages and salaries and the price index of consumer goods and services for households of employees (until 2005 including households of employees — farmers) and single base indices since 2006 — using the chain-base index method.

**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO
OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W GOSPODARCE NARODOWEJ**

 RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES FROM THE AVERAGE
WAGES AND SALARIES IN THE NATIONAL ECONOMY

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

TABL. 5 (97). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.

PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY OCCUPATIONAL GROUPS PERFORMED FOR OCTOBER 2016

Grupy zawodów Occupational groups	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in PLN		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
O G Ó Ł E M TOTAL	100,0	100,0	100,0	4347	4706	3971
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	8,3	8,8	7,8	8791	9999	7360
Managers						
Specjaliści	25,5	17,6	33,5	5343	6343	4793
Professionals						
Technicy i inny średni personel	11,6	10,3	13,0	4411	5027	3901
Technicians and associate professionals						
Pracownicy biurów	8,8	7,1	10,7	3526	3591	3480
Clerical support workers						
Pracownicy usług i sprzedawcy	11,4	7,3	15,7	2699	2910	2596
Service and sales workers						
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,2	0,3	0,1	2960	2987	2873
Skilled agricultural, forestry and fishery workers						
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	14,0	23,1	4,5	3427	3573	2647
Craft and related trades workers						
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	12,7	19,7	5,3	3519	3664	2953
Plant and machine operators, and assemblers						
Pracownicy wykonujący prace proste	7,5	5,8	9,4	2603	2893	2416
Elementary occupations						

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 6 (98). EMERYCI I RENCIŚCI^a
RETIREES AND PENSIONERS^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w tys. in thousands				
O G Ó Ł E M	9244	8879	8935	9199	TOTAL
Objęci pozarolniczym systemem ubezpieczeń społecznych	7869	7676	7760	8042	Covered by non-agricultural social security system
pobierający:					persons receiving:
emerytury	5256	5310	5516	5915	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	1265	1016	907	807	disability pensions
renty rodzinne	1348	1350	1337	1320	survivors pensions

a Przeciętne w roku.

a Annual averages.

TABL. 6 (98). **EMERYCI I RENCIŚCI*** (dok.)
 RETIREES AND PENSIONERS* (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w tys.		in thousands		
Rolnicy indywidualni	1375	1203	1175	1157	Farmers
pobierający:					persons receiving:
emerytury	1097	943	919	914	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	235	216	212	200	disability pensions
renty rodzinne	43	44	44	43	survivors pensions

a Przeciętne w roku.
 a Annual averages.

Dane o emeryturach i rentach oraz zasiłkach i świadczeniach rehabilitacyjnych z tytułu ubezpieczenia społecznego podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

Opodatkowaniu nie podlegają zasiłki: chorobowy i macierzyński (wyłącznie w przypadku rolników indywidualnych), pogrzebowy oraz jednorazowe odszkodowania powypadkowe.

Data regarding retirement and other pensions as well as allowances and rehabilitation benefits from social security are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income tax.

Sickness and maternity allowances (exclusively for farmers), funeral allowance as well as one-off accident compensation payments are non-taxable.

Świadczenia emerytalne i rentowe (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa — w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa i w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2014 r. — w przypadku emerytur — także ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych — OFE) oraz ze środków budżetów: Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwa Sprawiedliwości.

Świadczenia emerytalne i rentowe rolników indywidualnych wypłacane są przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu systemów.

Retirement and other pension benefits (excluding those for farmers) concern benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution (from the sources of the Social Insurance Fund, the state budget — within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures, and in the period from 1st January 2009 to 30th June 2014 — in case of retirement pensions — from the sources gathered in the open pension funds — OFE), as well as from the budget sources of: the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and the Ministry of Justice.

Retirement and other pension benefits for farmers are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorised to receive benefits from those systems simultaneously.

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

TABL. 7 (99). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE EMERYTURY I RENTY BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS RETIREMENT AND OTHER PENSIONS

Rodzaje świadczeń	2010	2015	2017	2018				Type of benefits	
	w zł in PLN			2000= =100	2005= =100	2010= =100	2017= =100		
Emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych ...	1643	2049	2138	2222	253,1	189,3	135,1	103,9	Retirement and other pensions from non-agricultural social security system
emerytury	1755	2171	2254	2323	232,4	178,1	132,5	103,1	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	1300	1636	1710	1803	251,9	195,0	138,8	105,4	disability pensions
renty rodzinne	1527	1883	1951	2024	235,7	181,2	132,7	103,7	survivors pensions
Emerytury i renty rolników indywidualnych	955	1180	1200	1227	203,8	161,9	128,6	102,2	Retirement and other pensions of farmers
emerytury	996	1210	1222	1242	196,7	156,6	124,5	101,7	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	751	1028	1065	1098	193,8	177,3	146,3	103,1	disability pensions
renty rodzinne	1011	1278	1401	1495	288,1	193,9	147,9	106,7	survivors pensions

W ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych (z wyłączeniem emerytur i rent wypłaconych byłym żołnierzom zawodowym i członkom ich rodzin oraz funkcjonariuszom bezpieczeństwa publicznego i służby więziennej oraz członkom ich rodzin) wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych:

- w 2018 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wyniosła 2162 zł i była wyższa o 4,4% w porównaniu z rokiem poprzednim,
- w marcu 2018 r. przeciętna emerytura wyniosła 2274 zł, renta z tytułu niezdolności do pracy — 1761 zł, renta rodzinna — 1979 zł; 61,9% emerytów, 68,7% rencistów uprawnionych do renty z tytułu niezdolności do pracy i 60,5% rencistów uprawnionych do renty rodzinnej pobierało świadczenie w wysokości poniżej przeciętnego.

As part of non-agricultural social security system (excluding retirement and other pensions paid to former professional soldiers and members of their families as well as to functionaries of the public safety and penitentiary staff as well as members of their families) paid from the Social Insurance Institution:

- in 2018 the average monthly gross retirement and other pension amounted to PLN 2162 and it was approximately 4.4% higher in comparison with the previous year,
- in March 2018 the average retirement pension amounted to PLN 2274, disability pension — to PLN 1761, survivors pension — to PLN 1979; 61.9% of retirees, 68.7% of pensioners authorised to receive a disability pension and 60.5% of pensioners authorized to receive a survivors pension received a lower benefit than the average.

Notka do tabl. 8 na str. 152.

a Wskaźniki łańcuchowe (rok poprzedni=100) obliczono jako iloraz wskaźnika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty nominalnej brutto oraz wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów, wskaźniki jednopodstawowe od 2006 r. — metodą nawiązania łańcuchowego.

Footnote to the table 8 on page 152.

a Chain indices (previous year=100) are calculated as the ratio of the index of the average monthly gross nominal retirement and other pension and the price index of consumer goods and services for households of retirees and pensioners, and single base indices since 2006 — using the chain-base index method.

RELACJE PRZECIĘTNEJ MIESIĘCZNEJ EMERYTURY BRUTTO Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH DO PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W GOSPODARCE NARODOWEJ^a
RELATION OF AVERAGE MONTHLY GROSS RETIREMENT PENSION FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM TO THE AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN THE NATIONAL ECONOMY^a

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej=100
 Average monthly gross wages and salaries in the national economy=100

a Do obliczenia relacji przyjęto za podstawę (mianownik) przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pomniejszone o składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika.

a For calculating the ratio, the average monthly gross wages and salaries, less contributions to compulsory social security paid by the insured employee, was adopted as the base (denominator).

TABL. 8 (100). WSKAŹNIKI EMERYTUR I RENT NOMINALNYCH, CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH ORAZ EMERYTUR I RENT REALNYCH
INDICES OF NOMINAL RETIREMENT AND OTHER PENSIONS, PRICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES AND REAL RETIREMENT AND OTHER PENSIONS

Wyszczególnienie Specification	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018				
	rok poprzedni=100		previous year=100		2000= =100	2005= =100	2010= =100	2015= =100			
Przeciętna miesięczna emerytura i renta nominalna brutto: Average monthly gross nominal retirement and other pension:											
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych from non-agricultural social security system	105,4	105,5	103,6	102,9	101,8	102,5	103,9	253,1	189,3	135,1	108,4
rolników indywidualnych of farmers	106,9	106,3	102,1	103,0	100,3	101,5	102,2	203,8	161,9	128,6	104,0
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów Prices of consumer goods and services for households of retirees and pensioners	104,0	101,1	100,0	99,4	99,6	102,3	101,8	154,6	133,2	113,6	103,7
Przeciętna miesięczna emerytura i renta realna brutto ^a : Average monthly gross real retirement and other pension ^a :											
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych from non-agricultural social security system	101,3	104,4	103,6	103,5	102,2	100,2	102,1	163,4	142,4	118,8	104,6
rolników indywidualnych of farmers	102,8	105,1	102,1	103,6	100,7	99,2	100,4	131,5	121,1	113,1	100,3

a Notka patrz na str. 151.

a See footnote on page 151.

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

Zasiłki, świadczenia rehabilitacyjne i jednorazowe odszkodowania powypadkowe z tytułu ubezpieczenia społecznego osób pracujących (poza rolnikami indywidualnymi) wypłacane są przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa — w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) i nie obejmują żołnierzy zawodowych, funkcjonariuszy bezpieczeństwa publicznego i służby więziennej oraz członków ich rodzin, z wyjątkiem zasiłku pogrzebowego po emerytach, rencistach i członkach ich rodzin.

Zasiłki: chorobowy, macierzyński — do 2015 r. oraz jednorazowe odszkodowanie powypadkowe z tytułu ubezpieczenia społecznego rolników indywidualnych wypłacane przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego finansowane są z Funduszu Składowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników, z wyjątkiem zasiłku pogrzebowego oraz od 2016 r. zasiłku macierzyńskiego finansowanych z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Allowances, rehabilitation benefits and one-off accident compensations from social security for employed persons (excluding farmers) are paid by the Social Insurance Institution (from the sources of the Social Insurance Fund and the state budget — within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) excluding professional soldiers, functionaries of the public safety and penitentiary staff as well as members of their families, except funeral allowance for retirees, pensioners and members of their families.

Sickness allowance, maternity allowance — until 2015 as well as one-off accident compensation from social security for farmers paid by the Agricultural Social Insurance Fund are financed from the Contribution Fund of the Social Insurance of Farmers, excluding funeral allowance as well as maternity allowance — since 2016 financed from the Pension Fund.

TABL. 9 (101). PRZECIĘTNE ZASIŁKI, ŚWIADCZENIA REHABILITACYJNE I JEDNORAZOWE ODSZKODOWANIA POWYPADKOWE Z TYTUŁU UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

AVERAGE ALLOWANCES, REHABILITATION BENEFITS AND ONE-OFF ACCIDENT COMPENSATIONS FROM SOCIAL SECURITY

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w zł in PLN				
POZA ROLNIKAMI INDYWIDUALNYMI EXCLUDING FARMERS					
Zasiłek:					Allowance:
chorobowy ^{ab} — dziennie	57	71	75	80	sickness ^{ab} — daily
macierzyński ^{bc} — dziennie	69	75	75	78	maternity ^{bc} — daily
w tym z tytułu urlopu:					of which due to leave:
ojcowskiego	122	129	137	father's
rodzicielskiego	x	69	71	73	parental's
opiekuńczy ^b — dziennie	63	77	84	88	care ^b — daily
pogrzebowy — jednorazowo	6398	3994	3995	3995	funeral — one-off
wyrównawczy ^b — dziennie	23	33	34	33	compensatory ^b — daily

a Bez wynagrodzeń za czas niewykonywania pracy z powodu absencji chorobowej, wypłaconych przez zakłady pracy oraz bez wypłat z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. b Brutto. c Rozszerzenie możliwości korzystania z urlopów uprawniających do tego zasiłku wynika ze zmian ustawowych (tekst jednolity Dz. U. 2014 poz. 159, z późniejszymi zmianami).

a Excluding wages and salaries for health-related absence from work paid by employers as well as excluding the Guaranteed Employee Benefits Fund payments. b Gross. c Extending the possibility of taking leave providing entitlement to this type of allowance results from legal changes (uniform text Journal of Laws 2014 item 159, with later amendments).

TABL. 9 (101). PRZECIĘTNE ZASIŁKI, ŚWIADCZENIA REHABILITACYJNE I JEDNORAZOWE
ODSZKODOWANIA POWYPADKOWE Z TYTUŁU UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO (dok.)
AVERAGE ALLOWANCES, REHABILITATION BENEFITS AND ONE-OFF ACCIDENT
COMPENSATIONS FROM SOCIAL SECURITY (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w zł in PLN				
POZA ROLNIKAMI INDYWIDUALNYMI (dok.) EXCLUDING FARMERS (cont.)					
Świadczenie rehabilitacyjne ^b — miesięcznie	1271	1465	1588	1675	Rehabilitation benefit ^b — monthly
Jednorazowe odszkodowanie powypadkowe	4102	4592	4894	5221	One-off accident compensation
w tym z tytułu wypadku śmiertelnego	48676	64744	80661	87958	of which for fatal accident
ROLNICY INDYWIDUALNI FARMERS					
Zasiłek:					Allowance:
chorobowy — dziennie	10	10	10	10	sickness — daily
macierzyński — miesięcznie ^d	2766	3467	981	978	maternity — monthly ^d
pogrzebowy — jednorazowo	6439	3999	3999	3999	funeral — one-off
Jednorazowe odszkodowanie powypadkowe	3412	4881	4875	5622	One-off accident compensation
w tym z tytułu wypadku śmiertelnego	50286	62630	59316	59440	of which for fatal accident

b Brutto. d W latach 2010 i 2015 — jednorazowo.

b Gross. d In 2010 and 2015 — one-off.

Świadczenia rodzinne od 1 maja 2004 r. przysługują osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 2220, z późniejszymi zmianami) i obejmują: zasiłek rodzinny, dodatki do zasiłku rodzinnego, jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka — od 2006 r., świadczenie rodzicielskie — od 2016 r., świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy — od 2013 r. i świadczenie pielęgnacyjne).

Świadczenia finansowane są z budżetu państwa i nie podlegają opodatkowaniu z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych.

Since 1st May 2004 family benefits have been designated to persons authorised on the basis of the Law on Family Benefits, dated 28th November 2003 (uniform text Journal of Laws 2018 item 2220, with later amendments) and included: family allowance, supplements to the family allowance, one-off subsidy due to giving birth to a child — since 2006, parental benefit — since 2016, attendance benefits (nursing allowance, special attendance allowance — since 2013 and nursing benefit).

Benefits are financed from the state budget and are not subject to personal income tax.

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

TABL. 10 (102). ŚWIADCZENIA RODZINNE

FAMILY BENEFITS

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Przeciętna miesięczna liczba wypłaconych świadczeń w tys.:					Average monthly number of paid benefits in thousands:
zasilek rodzinny	3003,3	2035,4	2195,5	2193,6	family allowance
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu:					supplement to the family allowance due to:
urodzenia dziecka	15,2	9,8	13,1	12,8	giving birth to a child
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	111,9	42,2	59,8	55,3	taking care of a child during child-care leave
samotnego wychowywania dziecka	139,4	96,5	99,3	96,3	single parenthood
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	172,9	132,1	133,6	131,8	education and rehabilitation of a disabled child
rozpoczęcia roku szkolnego	178,0	127,1	188,7	199,0	beginning of a school year
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	326,0	204,3	201,9	183,7	undertaking education outside the place of residence by a child
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	504,7	334,5	334,2	332,5	multi-children parenthood
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	34,4	23,3	25,0	23,3	one-off subsidy due to giving birth to a child
świadczenie rodzicielskie	x	x	94,9	91,4	parental benefit
świadczenia opiekuńcze:					attendance benefits:
zasiłek pielęgnacyjny	873,0	920,8	912,4	911,3	nursing allowance
specjalny zasiłek opiekuńczy ...	x	26,8	43,9	42,4	special attendance allowance
świadczenie pielęgnacyjne	108,4	111,7	123,2	131,2	nursing benefit
Przeciętne miesięczne świadczenie w zł:					Average monthly benefit in PLN:
zasilek rodzinny	86	101	115	113	family allowance
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu:					supplement to the family allowance due to:
urodzenia dziecka	1000	1000	806	777	giving birth to a child
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	385	388	368	376	taking care of a child during child-care leave
samotnego wychowywania dziecka	175	178	192	190	single parenthood
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	77	80	105	104	education and rehabilitation of a disabled child
rozpoczęcia roku szkolnego	100	100	66	60	beginning of a school year
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	53	56	71	70	undertaking education outside the place of residence by a child
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	80	82	93	92	multi-children parenthood
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1000	1000	1000	1000	one-off subsidy due to giving birth to a child
świadczenie rodzicielskie	x	x	918	911	parental benefit
świadczenia opiekuńcze:					attendance benefits:
zasiłek pielęgnacyjny	153	153	153	158	nursing allowance
specjalny zasiłek opiekuńczy ...	x	508	514	529	special attendance allowance
świadczenie pielęgnacyjne	513	1190	1397	1468	nursing benefit

Świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+” od 1 kwietnia 2016 r. przysługuje osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 2134, z późniejszymi zmianami); jest finansowane z budżetu państwa i nie podlega opodatkowaniu z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych.

Since 1st April 2016, the child-raising benefit "Family 500+" has been designated to persons authorised on the basis of the Law on State Aid in Raising Children dated 11th February 2016 (uniform text Journal of Laws 2018 item 2134, with later amendments); it is financed from the state budget and is not subject to personal income tax.

TABL. 11 (103). **ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE „RODZINA 500+”**
CHILD-RAISING BENEFIT "FAMILY 500+"

Wyszczególnienie	2016 ^a	2017	2018	Specification
Przeciętna miesięczna liczba rodzin otrzymujących świadczenie w tys.	2522,7	2520,6	2378,9	Average monthly number of families receiving benefits in thousands
z jednym dzieckiem	632,8	665,5	537,8	with one child
z dwojgiem dzieci i więcej	1889,9	1855,1	1841,1	with two children and more
Przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie w tys.	3808,0	3797,1	3585,8	Average monthly number of children on which families receiving benefit in thousands
Wyплаты świadczenia w mln zł	17080,9	23171,3	22169,9	Benefit payments in million PLN

a Dane dotyczą okresu od 1 kwietnia do 31 grudnia.

a Data concern the period from 1st April to 31st December.

Renta socjalna od 1 października 2003 r. przysługuje osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1340, z późniejszymi zmianami); finansowana jest z budżetu państwa i podawana **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

Since 1st October 2003 social pension has been designated to persons authorised on the basis of the Law on Social Pension dated 27th June 2003 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1340, with later amendments); it is financed from the state budget and is given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income tax.

TABL. 12 (104). **RENТА SOCJALNA BRUTTO**
GROSS SOCIAL PENSION

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Przeciętna miesięczna liczba wypłaconych świadczeń w tys.	248,2	272,4	278,3	280,5	Average monthly number of paid benefits in thousands
Przeciętne miesięczne świadczenie w zł	586	730	822	950	Average monthly benefit in PLN

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

Zasiłki dla bezrobotnych od 1 czerwca 2004 r. przysługują osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1265, z późniejszymi zmianami). Zasiłki i świadczenia przedemerytalne od 1 sierpnia 2004 r. przysługują osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 2148, z późniejszymi zmianami). Zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne finansowane są z Funduszu Pracy (w okresie od 1 sierpnia 2004 r. do 31 grudnia 2008 r. zasiłki i świadczenia przedemerytalne finansowane były z budżetu państwa).

Zasiłki i świadczenia podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

Unemployment benefits since 1st June 2004 have been designated to persons authorised on the basis of the Law on Promotion of Employment and Labour Market Institutions dated 20th April 2004 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1265, with later amendments). Pre-retirement allowances and benefits since 1st August 2004 have been designated to persons authorised on the basis of the Law on Pre-retirement Benefits dated 30th April 2004 (uniform text Journal of Laws 2017 item 2148, with later amendments). Unemployment benefits, pre-retirement allowances and benefits are financed from the Labour Fund (in the period from 1st August 2004 to 31st December 2008 the pre-retirement allowances and benefits were financed from the state budget).

Allowances and benefits are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income tax.

TABLE 13 (105). **ZASIŁKI DLA BEZROBOTNYCH, ZASIŁKI I ŚWIADCZENIA PRZEDEMERYTALNE BRUTTO**
GROSS UNEMPLOYMENT BENEFITS, PRE-RETIREMENT ALLOWANCES AND BENEFITS

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Przeciętna miesięczna liczba wypłaconych świadczeń w tys.:					Average monthly number of paid benefits in thousands:
zasiłek dla bezrobotnych	345,7	231,6	175,1	151,2	unemployment benefit
zasiłek przedemerytalny	79,1	19,1	7,0	2,6	pre-retirement allowance
świadczenie przedemerytalne	73,0	168,4	160,7	108,9	pre-retirement benefit
Przeciętne miesięczne świadczenie w zł:					Average monthly benefit in PLN:
zasiłek dla bezrobotnych	632	745	738	737	unemployment benefit
zasiłek przedemerytalny	820	970	987	1012	pre-retirement allowance
świadczenie przedemerytalne	933	1024	1026	1048	pre-retirement benefit

Spożycie w sektorze gospodarstw domowych, opracowane zgodnie z zaleceniami „Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej (ESA 2010)” — patrz nota na str. 388, obejmuje:

- wydatki poniesione przez ludność na zakup produktów (wyrobów i usług) wycenianych w cenach płaconych przez konsumentów (w tym wydatki na zakupy w szarej gospodarce),
- wartość usług pośrednictwa finansowego mierzonych pośrednio (FISIM),
- wartość oszustw na podatku od towarów i usług (tzw. VAT fraud),
- wartość spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji wycenianego w cenach skupu surowych (nieprzetworzonych) produktów,
- opłaty za usługi związane z systemem ubezpieczeń społecznych,
- wartość usług mieszkaniowych, tj. czynsze umowne w odniesieniu do mieszkań użytkowanych przez właścicieli i najemców (oszacowaną przy wykorzystaniu metody kosztów użytkownika) oraz czynsze najmu dla mieszkań w budynkach czynszowych (towarzystw budownictwa społecznego i wynajętych w celu osiągnięcia zysku) — wycena tych usług dotyczy m.in. kosztów utrzymania i remontów bieżących łącznie z oszacowaną amortyzacją i odpowiednim zyskiem,
- wartość korzyści z wykorzystywania samochodów służbowych do celów prywatnych,
- wartość samochodów używanych importowanych z UE,
- wydatki na wyroby i usługi związane z działalnością nielegalną.

Wartość tego spożycia równa się przychodom ogółem w sektorze gospodarstw domowych pomniejszonym o odrębnie oszacowaną kwotę oszczędności brutto (patrz tabl. 2 na str. 145).

Spożycie w sektorze gospodarstw domowych prezentuje się zgodnie z Klasyfikacją Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

Households' final consumption expenditure, compiled according to the principles of the "European System of National and Regional Accounts in the European Union (ESA 2010)" — see note on page 388, includes:

- expenditure borne by the population on the purchases of products (goods and services) valued at prices paid by consumers (including expenditure on the purchases of products in hidden economy),
- value of financial intermediation services indirectly measured (FISIM),
- value of VAT fraud,
- value of own consumption of agricultural products originating from own production valued at procurement prices of raw (not processed) products,
- charges for social insurance scheme services,
- value of dwelling services, i.e. imputed rents referring to the dwellings occupied by householders (owners and others) estimated by the user cost method as well as actual rents for the dwellings in rental buildings (public building societies and dwellings rent for profit) — valuation of these services concerns among others costs of maintenance and repair including the estimated depreciation and appropriate profit,
- value of benefits from private use of company cars,
- value of used cars imported from the EU,
- expenditure on goods and services related to illegal activities.

The value of households' final consumption expenditure is equal to total resources of the households sector decreased by the separately estimated amount of gross saving (see table 2 on page 145).

Households' final consumption expenditure is presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

Gospodarstwa domowe w 2017 r. przeznaczyły na spożycie 97% nominalnych dochodów do dyspozycji brutto, tj. o 0,5 p.proc. mniej niż w 2010 r. i o 1,2 p.proc. więcej niż w 2016 r.

In 2017 households spent 97% of gross nominal disposable income on consumption expenditure, i.e. 0.5 pp less than in 2010 and 1.2 pp more than in 2016.

Dynamika spożycia w sektorze gospodarstw domowych (ceny stałe^a)

Indices of households' final consumption expenditure (constant prices^a)

	Ogółem Total	Na 1 mieszkańca Per capita
	2000=100	
2018	179,2	179,8
	2005=100	
2018	156,9	157,1
	2010=100	
2018	125,2	125,4
	2015=100	
2018	113,5	113,6
	Rok poprzedni=100	Previous year=100
2012	100,8	100,8
2013	100,3	100,4
2014	102,6	102,6
2015	103,0	103,1
2016	103,9	103,9
2017	104,5	104,6
2018	104,5	104,5

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

TABL. 14 (106). **SPOŻYCIE W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
HOUSEHOLDS' FINAL CONSUMPTION EXPENDITURE

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017	w odset- kach in per- cent	2016	2017	2000= =100
	ceny bieżące current prices					ceny stałe ^a constant prices ^a		
	w mln zł	in million PLN				rok poprzedni=100 previous year=100		
OGÓŁEM TOTAL	875207	1038271	1073800	1145245	100,0	103,9	104,5	171,5
Zywność i napoje bezalko- holowe	167862	175573	183200	191771	16,7	103,9	101,1	115,6
Food and non-alcoholic beverages								
Napoje alkoholowe, wyroby tytoniowe i narkotyki	69483	60343	62759	65488	5,7	103,5	101,6	103,4
Alcoholic beverages, tobacco and narcotics								
Odzież i obuwie	35489	49094	53315	59062	5,2	109,1	108,1	409,9
Clothing and footwear								
Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	199595	222944	227796	237292	20,7	102,4	103,3	144,8
Housing, water, electricity, gas and other fuels								
Wyposażenie mieszkania i pro- wadzenie gospodarstwa do- mowego	38623	53573	56312	60385	5,3	105,5	105,5	224,0
Furnishings, household equip- ment and routine household maintenance								
Zdrowie	35490	56991	60445	65897	5,8	107,5	106,4	255,8
Health								
Transport	96015	126009	128464	138008	12,0	103,6	106,6	200,1
Transport								
Łączność	26107	25147	25598	26163	2,3	102,9	100,5	204,6
Communication								
Rekreacja i kultura	66917	81426	84961	91221	8,0	107,0	106,0	179,9
Recreation and culture								
Edukacja	10767	10364	10628	11404	1,0	101,7	105,7	134,3
Education								
Restauracje i hotele	24382	39023	41455	50726	4,4	105,1	120,6	222,1
Restaurants and hotels								
Inne towary i usługi	104477	137784	138867	147828	12,9	100,5	103,1	242,3
Miscellaneous goods and ser- vices								
NA 1 MIESZKAŃCA^b PER CAPITA^b	22723	27000	27944	29807	x	103,9	104,6	172,1

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12. b W złotych.

a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15. b In PLN.

Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym. Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane od 2010 r. uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

W 2018 r. badaniem objęto 36166 gospodarstw domowych (tj. ok. 0,3% ogólnej liczby gospodarstw) reprezentujących poszczególne grupy społeczno-ekonomiczne ludności, a mianowicie **gospodarstwa domowe**:

- **pracowników**, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej,
- **rolników**, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego przez siebie gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie,
- **pracujących na własny rachunek**, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy na własny rachunek, tj. z prowadzenia działalności gospodarczej poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, z wykonywania wolnego zawodu (np. twórcy, artyści, adwokaci),
- **emerytów**, których głównym źródłem utrzymania jest emerytura,
- **rencistów**, których głównym źródłem utrzymania jest renta,
- **utrzymujących się z niezarobkowych źródeł**, innych niż emerytura lub renta, których głównym źródłem utrzymania są: zasiłki z ubezpieczeń społecznych, pozostałe świadczenia społeczne, dochody z tytułu własności, dochody z wynajmu nieruchomości — budynków, gruntów — niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, pozostałe dochody oraz inne przychody.

Grupowania przychodów i rozchodów gospodarstw domowych dokonano w dostosowaniu do zasad systemu rachunków narodowych. Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z przyjętą w badaniu budżetów gospodarstw domowych od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), uwzględniając wydatki na ubezpieczenia na życie w pozycji „Pozostałe towary i usługi” oraz wydatki na usługi internetowe w pozycji „Łączność”.

W tablicach 15—17 oraz 19—21, jak również na wykresach nie zamieszczono wyników badań dotyczących grupy gospodarstw utrzymujących się z niezarobkowych źródeł.

Dane opracowane na podstawie wyników reprezentacyjnego badania budżetów gospodarstw domowych mogą różnić się od wielkości „makro” prezentowanych w tym dziale w częściach „Dochody” i „Spożycie”.

The household budget survey is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle. Survey results are based on declarations made by persons participating in the household budget survey. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data since 2010 obtained from the household budget survey are weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2011.

In 2018, the survey covered 36166 households (i.e. about 0.3% of the total number of households) representing individual socio-economic groups of the population, in particular **households**:

- **of employees**, whose main source of maintenance is income from hired work,
- **of farmers**, whose main source of maintenance is income from the use of private farm in agriculture,
- **of the self-employed**, whose main source of maintenance is income from self-employment, i.e. from conducting economic activity, other than farming, from practising free profession (e.g. creators, artists, lawyers),
- **of retirees**, whose main source of maintenance is retirement pension,
- **of pensioners**, whose main source of maintenance is other pension,
- **maintained from non-earned sources**, other than retirement or other pension, for whom the main source of maintenance are: social security allowances, other social benefits, income from property and rental of real estate not connected with conducting economic activity, other income as well as other revenue.

The grouping of household revenues and outgoings was made according to the principles of the system of national accounts. Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the nomenclature of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), adopted in the household budget survey since 2013, including expenditures on life insurance under item "Miscellaneous goods and services" and expenditures on Internet services under item "Communication".

The results of the survey concerning households maintained from non-earned sources are not presented in the tables 15—17 as well as 19—21 and charts.

Data compiled on the basis of results of the sample survey of household budgets can differ from the "macro" data presented in this chapter in the sections "Income" and "Consumption expenditure".

TABL. 15 (107). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Grand total	W tym gospodarstwa domowe Of which households of					
			pracownik em- ployees	rol- ników farm- ers	pracują- cych na własny rachunek the self-em- ployed	emerytów i rencistów retirees and pensioners		
						razem total	eme- rytów retirees	ren- cistów pen- sioners
Gospodarstwa domowe objęte badaniem ^a	2017	36655	17708	1658	2508	13282	11137	2145
Households included in the sur- vey ^a	2018	36166	17217	1555	2467	13657	11726	1931
Przeciętna liczba osób w gospo- darstwie domowym	2017	2,66	3,09	3,77	3,19	1,85	1,88	1,73
Average number of persons in household	2018	2,64	3,10	3,82	3,24	1,83	1,86	1,66
pracujących	2017	1,09	1,69	2,06	1,68	0,15	0,15	0,16
employed	2018	1,06	1,69	2,07	1,68	0,14	0,14	0,13
najemnie	2017	0,87	1,61	0,29	0,47	0,11	0,11	0,11
hired	2018	0,86	1,61	0,31	0,47	0,11	0,11	0,09
w gospodarstwie indywidual- nym w rolnictwie	2017	0,11	0,05	1,75	0,04	0,03	0,02	0,04
on private farm in agriculture	2018	0,10	0,04	1,74	0,04	0,02	0,02	0,03
na własny rachunek	2017	0,10	0,03	0,02	1,16	0,01	0,01	0,01
self-employed	2018	0,10	0,04	0,02	1,18	0,01	0,01	0,01
pobierających emeryturę	2017	0,55	0,15	0,40	0,12	1,24	1,46	0,10
recipients of retirement pen- sion	2018	0,60	0,17	0,47	0,13	1,29	1,49	0,11
pobierających rentę	2017	0,14	0,08	0,13	0,05	0,23	0,06	1,14
recipients of other pension	2018	0,13	0,08	0,12	0,05	0,20	0,05	1,12

a Liczba gospodarstw utrzymujących się z niezarobkowych źródeł wynosiła 1499 w 2017 r. i 1270 w 2018 r.

a The number of households maintained from non-earned sources amounted to 1499 in 2017 and 1270 in 2018.

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

TABL. 15 (107). **GOSPODARSTWA DOMOWE (dok.)**
HOUSEHOLDS (cont.)

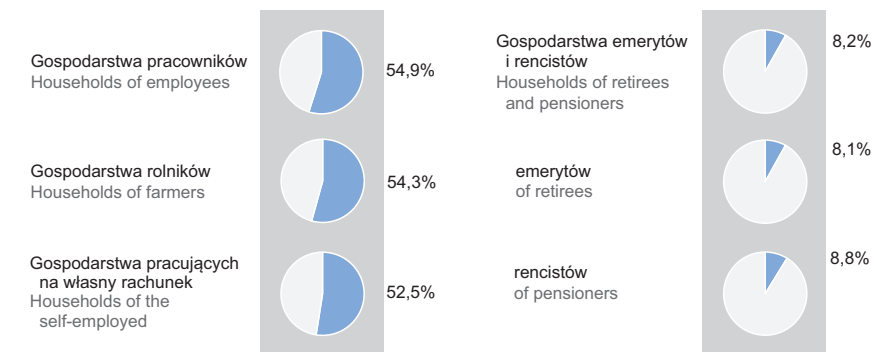
Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	W tym gospodarstwa domowe			Of which households of			
		pracownik em- ployees	rol- ników farm- ers	pracują- cych na własny rachunek the self-em- ployed	emerytów i rencistów retirees and pensioners			
					razem total	eme- rytów retirees	ren- cistów pen- sioners	
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym (dok.) Average number of persons in household (cont.)								
utrzymujących się z niezarobkowych źródeł maintained from non-earned sources	2017 0,52 2018 0,51	0,66 0,67	0,79 0,73	0,74 0,76	0,10 0,09	0,09 0,08	0,17 0,16	
w tym z pozostałych świadczeń społecznych of which from other social benefits	2017 0,47 2018 0,46	0,61 0,62	0,78 0,72	0,71 0,73	0,09 0,08	0,08 0,07	0,16 0,14	
pozostających na utrzymaniu ^b dependents ^b	2017 0,36 2018 0,34	0,51 0,50	0,39 0,43	0,60 0,61	0,12 0,10	0,12 0,10	0,15 0,14	

b Bez dzieci w wieku 15–18 lat otrzymujących świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”.

b Excluding children aged 15–18 receiving the child-raising benefit "Family 500+”.

AKTYWNI ZAWODOWO W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2018 R.

ECONOMICALLY ACTIVE PERSONS IN HOUSEHOLDS IN 2018

Udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie osób w gospodarstwach domowych.
Share of economically active persons in the total number of persons in households.

Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek — rolniczej i pozarolniczej — oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płatnych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych — z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płatnych przez osoby pracujące na własny rachunek.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, jak również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in.: kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e. consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid (with income from hired labour, from social benefits — from social security benefits and from other social benefits), excluding contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income is allocated to expenditures as well as an increase in savings.

Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received free of charge as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g. food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g. clothing, books, toys) and durable goods (e.g. cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is allocated to purchasing consumer goods and services as well as an increase in savings.

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

TABL. 16 (108). PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	W tym gospodarstwa domowe			Of which households of		
		pracownik em- ployees	rol- ników farm- ers	pracują- cych na własny rachunek the self-em- ployed	emerytów i rencistów retirees and pensioners		
					razem total	emery- tów retirees	ren- cistów pen- sioners

W ŻŁOTYCH IN PLN

Dochód rozporządzalny 2017	1598	1608	1576	1919	1579	1630	1296
Available income 2018	1693	1703	1579	2012	1683	1733	1355
Dochód do dyspozycji 2017	1549	1564	1544	1865	1507	1556	1238
Disposable income 2018	1643	1659	1548	1962	1608	1655	1292

W TYM W % DOCHODU ROZPORZĄDZALNEGO W 2018 R.
OF WHICH IN % OF AVAILABLE INCOME IN 2018

Dochód z pracy najemnej ^a Income from hired work ^a	52,6	80,8	11,3	17,2	8,9	9,1	7,0
Dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie Income from private farm in agriculture	3,8	0,3	66,6	0,2	0,1	0,1	0,4
Dochód z pracy na własny rachunek Income from self-employment	8,7	1,8	1,1	69,5	1,1	1,2	0,5
Dochód ze świadczeń społecznych Income from social benefits	31,2	13,8	19,4	10,5	86,4	86,4	86,8
z ubezpieczeń społecznych from social security benefits	24,5	7,2	11,4	5,1	84,0	84,4	80,6
w tym: of which:							
emerytury retirement pensions	20,4	4,7	9,1	3,6	74,2	82,3	5,4
renty z tytułu niezdolności do pracy disability pensions	1,5	1,0	1,4	0,5	3,6	1,2	23,9
z pozostałych świadczeń społecznych from other social benefits	6,7	6,7	8,1	5,4	2,4	1,9	6,2
Pozostały dochód Other income	3,4	3,0	1,6	1,9	3,2	3,0	5,0
w tym dary od osób prywatnych of which gifts from individuals	3,0	2,6	1,2	1,7	2,7	2,5	4,5

a Łącznie z wypłatami niezaliczonymi do wynagrodzeń, np.: dodatkiem za rozłąkę, ekwiwalentem za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwotami uzyskanymi z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

a Including payments not included in wages and salaries, e.g.: severance pay, monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund.

TABL. 17 (109). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURES PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	W tym gospodarstwa domowe Of which households of						
		pracownik em- ployees	rol- ników farm- ers	pracują- cych na własny rachunek the self-em- ployed	emerytów i rencistów retirees and pensioners			
					razem total	emery- tów retirees	ren- cistów pen- sioners	
W ZŁOTYCH IN PLN								
OGÓŁEM	2017	1176	1168	868	1368	1271	1296	1132
TOTAL	2018	1187	1170	872	1400	1276	1297	1141
W tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	2017	1127	1125	837	1314	1199	1222	1075
Of which consumer goods and services ^a	2018	1137	1126	841	1349	1201	1219	1079
W % OGÓŁEM W 2018 R. IN % OF TOTAL IN 2018								
Towary i usługi konsumpcyjne^a		95,8	96,2	96,5	96,4	94,1	94,0	94,5
Consumer goods and services ^a								
Żywność i napoje bezalkoholowe		24,8	23,6	30,8	20,9	28,0	27,8	29,6
Food and non-alcoholic beverages								
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe		2,5	2,5	2,4	2,1	2,6	2,6	2,8
Alcoholic beverages, tobacco								
Odzież i obuwie		4,9	5,5	5,4	6,0	3,0	3,1	2,7
Clothing and footwear								
Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii		18,3	17,3	14,1	16,1	21,7	21,4	23,4
Housing, water, electricity, gas and other fuels								
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego		5,7	5,9	5,9	5,6	5,0	5,0	5,2
Furnishings, household equipment and routine household maintenance								
Zdrowie		5,0	4,0	4,8	4,1	8,0	8,0	7,5
Health								
Transport		10,5	11,6	13,0	13,2	6,7	6,9	4,7
Transport								
Łączność		4,0	4,1	4,3	3,6	3,8	3,8	4,1
Communication								
Rekreacja i kultura		6,5	6,8	4,6	8,8	5,2	5,3	4,4
Recreation and culture								
Edukacja		1,0	1,3	0,7	1,8	0,1	0,1	0,1
Education								
Restauracje i hotele		5,0	5,4	2,7	6,4	3,4	3,4	3,6
Restaurants and hotels								
Pozostałe towary i usługi		6,1	6,2	5,5	6,7	5,6	5,7	5,4
Miscellaneous goods and services								
Pozostałe wydatki		4,2	3,8	3,5	3,6	5,9	6,0	5,5
Other expenditures								

a Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków.

a Including pocket money not considered in terms of expenditures.

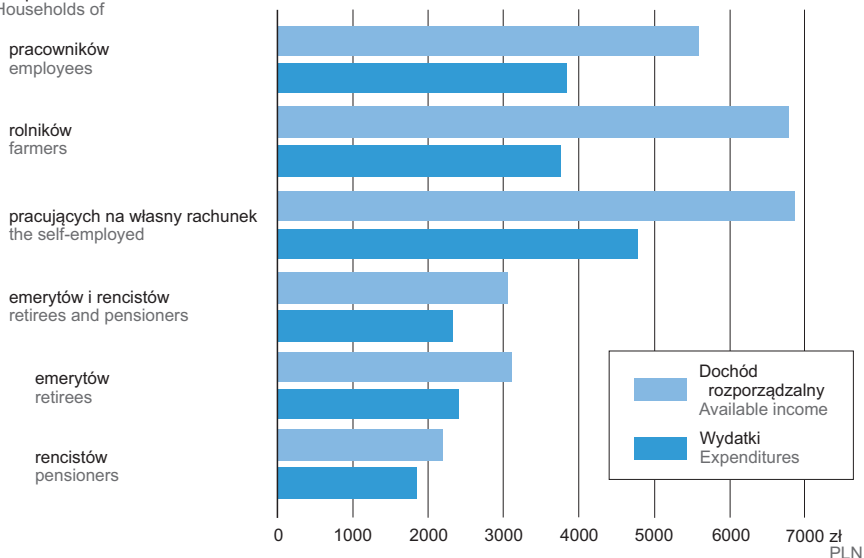
Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE DOCHODY I WYDATKI NA 1 GOSPODARSTWO DOMOWE W 2018 R.

AVERAGE MONTHLY INCOME AND EXPENDITURES PER HOUSEHOLD IN 2018

Gospodarstwa domowe
Households of

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych według grup gospodarstw domowych obrazują dynamikę cen towarów i usług konsumpcyjnych nabywanych przez poszczególne grupy społeczno-ekonomiczne ludności.

Podstawę do opracowania wskaźników cen dla grup gospodarstw domowych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych (ok. 1400—1800 w różnych latach).

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) poszczególnych grup gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych; patrz nota na str. 164.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Europejskiej Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (ECOICOP, do 2013 r. — COICOP/HICP).

Price indices by household groups illustrate changes in prices of consumer goods and services purchased by particular socio-economic groups of the population.

The basis for compiling the price indices for groups of households is price observation of representatives of consumer goods and services (about 1400—1800 in various years).

The consumer price indices have been calculated applying the weight system based on the structure of expenditure (excluding own consumption and expenditures on life insurance) of particular groups of households on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budget survey; see note on page 164.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the European Classification of Individual Consumption by Purpose (ECOICOP, until 2013 — COICOP/HICP).

TABL. 18 (110). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH WEDŁUG GRUP GOSPODARSTW DOMOWYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES BY HOUSEHOLD GROUPS

Wyszczególnienie	2016	2017	2018			Specification	
	rok poprzedni=100 previous year=100		2005= =100	2010= =100	2015= =100		
Gospodarstwa: pracowników	99,4	101,9	101,6	126,1	110,8	102,9	Households: of employees of farmers
rolników	99,1	102,1	101,7	124,3	110,0	102,9	
pracujących na własny ra- chunek	99,4	101,9	101,6	124,1	110,4	102,9	of the self-employed
emerytów i rencistów	99,6	102,3	101,8	133,2	113,6	103,7	of retirees and pensioners
emerytów	99,5	102,3	101,8	132,8	113,4	103,6	of retirees
rencistów	99,9	102,2	101,8	135,0	114,3	103,9	of pensioners
utrzymujących się z niezarobkowych źródeł	99,5	101,9	101,7	130,1	112,4	103,1	maintained from non-earned sources

Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, jak również przy użyciu karty płatniczej lub karty kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, received free of charge as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

TABL. 19 (111). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOSCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2018 R.**
AVERAGE MONTHLY CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA IN HOUSEHOLDS IN 2018

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	W tym gospodarstwa domowe			Of which households of		
		pracownik em- ployees	rolników farm- ers	pracują- cych na własny rachunek the self-em- ployed	emerytów i rencistów retirees and pensioners		
					razem total	eme- rytów retirees	ren- cistów pen- sioners
w kg in kg							
Ryż	0,15	0,14	0,12	0,14	0,18	0,18	0,19
Rice							
Pieczynko ^a	3,15	2,87	3,80	2,45	3,99	3,96	4,19
Bread ^a							
Makaron i produkty makaronowe Pasta and pasta products	0,38	0,36	0,34	0,34	0,45	0,45	0,48

a Bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego.

a Excluding crisp bread, toasted bread and confectionery.

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

TABL. 19 (111). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2018 R. (dok.)

AVERAGE MONTHLY CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA IN HOUSEHOLDS IN 2018 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	W tym gospodarstwa domowe			Of which households of		
		pracownik em- ployees	rolników farm- ers	pracują- cych na własny rachunek the self-em- ployed	emerytów i rencistów retirees and pensioners		
					razem total	eme- rytów retirees	ren- cistów pen- sioners
w kg in kg							
Mąka ^b Flour ^b	0,60	0,51	0,92	0,47	0,85	0,85	0,82
Kasze i ziarna zbóż Groats and cereal grains	0,12	0,10	0,12	0,11	0,18	0,18	0,18
Mięso Meat	5,20	4,67	5,76	4,25	6,95	6,94	7,01
Ryby i owoce morza ^c Fish and seafood ^c	0,28	0,23	0,28	0,27	0,42	0,43	0,35
Mleko ^d Milk ^d	2,94	2,71	3,49	2,66	3,53	3,53	3,52
Jogurty Yoghurt	0,52	0,52	0,40	0,53	0,55	0,56	0,52
Sery i twarogi ^e Cheese and curd ^e	0,87	0,83	0,70	0,86	1,05	1,06	0,97
Jaja ^f Eggs ^f	11,09	9,81	13,23	9,38	14,83	14,82	14,91
Oleje i tłuszcze Oils and fats	1,07	0,94	1,15	0,86	1,49	1,48	1,50
w tym masło of which butter	0,25	0,22	0,22	0,27	0,37	0,38	0,30
Owoce Fruit	3,75	3,37	3,26	3,64	5,09	5,18	4,48
Warzywa Vegetables	7,92	6,93	9,06	6,63	10,90	10,92	10,72
w tym ziemniaki of which potatoes	2,97	2,51	4,26	2,14	4,21	4,19	4,34
Cukier Sugar	0,94	0,79	1,36	0,65	1,36	1,37	1,32

b, c, e Bez: b — mąki ziemniaczanej, c — marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, konserw rybnych oraz wyrobów garmażeryjnych i panierowanych, e — serków słodkich. d W litrach; bez zagęszczonego i w proszku. f W sztukach.

b, c, e Excluding: b — potato flour, c — pickles, processed sea and fresh-water food and fish, canned fish and ready-to-serve foods including coated food products, e — sweet cottage cheese. d In litres; excluding condensed and powdered milk. f In units.

TABL. 20 (112). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Grand total	W tym gospodarstwa domowe				Of which households of		
			pracownik em- ployees	rolników farm- ers	pracują- cych na własny rachun- ek the self-em- ployed	emerytów i rencistów retirees and pensioners			
						razem total	eme- rytów retirees	ren- cistów pen- sioners	
w % danej grupy gospodarstw in % of given group of households									
Pralka automatyczna	2010	89,9	94,7	87,2	97,4	83,8	84,7	80,1	
Automatic washing machine	2018	95,1	96,1	97,1	94,7	94,3	94,8	91,1	
Zmywarka do naczyń	2010	15,5	19,3	13,5	39,7	6,8	7,3	4,7	
Dishwasher	2018	36,4	44,6	42,4	67,8	19,6	20,6	13,5	
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	2010	8,1	9,5	4,1	20,9	4,3	4,5	3,8	
Electric cooker with ceramic or induction cooktop	2018	15,6	19,2	8,5	32,6	8,0	8,2	7,1	
Kuchenka mikrofalowa	2010	52,4	62,6	58,9	72,4	35,1	35,5	33,3	
Microwave oven	2018	62,7	70,3	74,2	74,2	49,5	49,8	47,2	
Samochód osobowy	2010	59,5	73,2	91,0	91,5	35,2	37,8	24,9	
Passenger car	2018	66,2	79,7	95,1	93,2	42,4	45,2	25,4	
Motocykl, skuter, motorower	2010	6,2	7,3	19,3	10,4	2,7	2,6	3,1	
Motorcycle, scooter, motorbike	2018	5,5	6,8	16,8	9,0	2,0	1,9	2,6	
Rower (bez dziecięcego)	2010	63,9	71,2	92,4	73,6	50,5	51,2	47,8	
Bicycle (excluding children's)	2018	61,6	69,4	89,2	71,0	47,5	47,8	45,6	
Telefon komórkowy	2010	88,9	98,9	94,9	98,9	72,3	72,0	73,4	
Mobile phone	2018	96,7	99,5	99,1	99,1	92,2	92,6	89,9	
Smartfon	2015	45,4	62,2	43,4	69,2	16,3	16,1	16,9	
Smartphone	2018	67,5	85,1	76,0	87,1	37,1	37,1	36,9	

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

TABL. 20 (112). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a (dok.)**

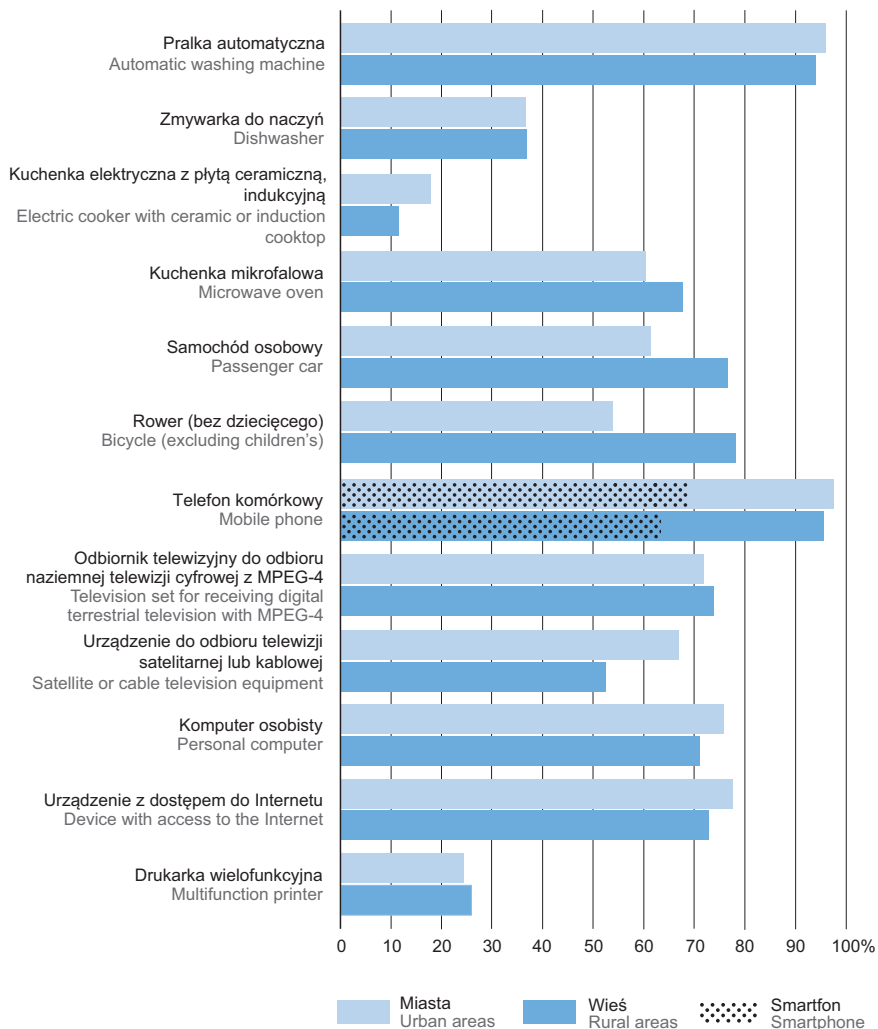
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a (cont.)

Wyszczególnienie Specification		W tym gospodarstwa domowe Of which households of						
		Ogółem Grand total	pracownik em- ployees	rolników farm- ers	pracują- cych na własny rachu- nek the self-em- ployed	emerytów i rencistów retirees and pensioners		
						razem total	eme- rytów retirees	ren- cistów pen- sioners
w % danej grupy gospodarstw in % of given group of households								
Sprzęt do odbioru, nagrywania i od- tworzenia dźwięku ^b Equipment for reception, recording and reproduction of sound ^b	2015	75,2	73,2	82,5	75,5	78,8	79,6	75,3
	2018	68,7	65,4	81,1	66,1	74,6	75,1	71,2
Odbiornik telewizyjny	2010	98,5	98,5	99,8	98,4	99,0	99,1	98,8
	2018	96,4	95,6	98,8	94,3	98,8	98,8	98,6
Odbiornik telewizyjny do odbioru naziem- nej telewizji cyfrowej z MPEG-4 Television set for receiving digital terres- trial television with MPEG-4	2015	60,1	65,0	61,8	68,9	53,5	54,8	48,2
	2018	72,2	74,4	75,3	75,0	69,3	70,3	63,2
Zestaw kina domowego	2010	16,9	23,3	13,6	35,6	5,9	6,0	5,4
	2018	12,2	16,0	11,0	25,0	4,9	5,2	3,2
Urządzenie do odbioru telewizji satelitar- nej lub kablowej Satellite or cable television equipment	2010	64,6	72,8	49,1	80,9	54,3	55,6	48,9
	2018	62,0	66,5	50,7	69,0	57,1	57,9	52,2
Urządzenie do odbioru naziemnej tele- wizji cyfrowej z MPEG-4 Device for receiving digital terrestrial tele- vision with MPEG-4	2015	17,8	13,9	31,2	10,1	22,9	22,2	25,9
	2018	14,0	10,9	22,1	9,6	18,3	17,5	23,3
Komputer osobisty	2010	64,6	85,0	74,7	92,3	30,1	30,1	29,9
	2018	74,1	90,9	86,0	95,4	44,8	45,6	39,9
w tym laptop, tablet	2015	60,3	76,8	60,9	87,3	30,9	31,6	28,1
	2018	66,0	82,6	73,9	89,5	37,0	37,8	31,8
Urządzenie z dostępem do Internetu ^c Device with access to the Internet ^c	2018	75,6	91,3	87,9	95,1	47,9	48,6	43,3
Drukarka wielofunkcyjna	2015	23,1	29,3	34,6	46,5	8,9	9,2	7,5
	2018	24,8	31,2	36,7	52,2	9,5	9,6	8,9

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych, radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę. c Komputery, laptopy, tablety, telewizory, smartfony, inne posiadające dostęp do Internetu.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. b Includes: radio, radio tape recorder, radio with compact disc player, radio tape recorder with compact disc player, stereo music system. c Personal computers, tablets, television set, smartphones, others with access to the Internet.

GOSPODARSTWA DOMOWE W MIASTACH I NA WSI WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a W 2018 R.

 URBAN AND RURAL HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a IN 2018

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

Zasięg ubóstwa — gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych, jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz skrajnego), zastosowano **oryginalną skalę ekwiwalentności OECD**. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 — każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 — każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych, z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD.

„**Ustawowa**” **granica ubóstwa** to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1508) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej.

Granica ubóstwa skrajnego ustalana jest na podstawie minimum egzystencji szacowanego przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego. Minimum egzystencji wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka.

Poverty rates — a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) was below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called **original OECD equivalence scale** has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and extreme). According to this scale, weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0.7 — to any other person at that age and weight 0.5 — to every child under 14.

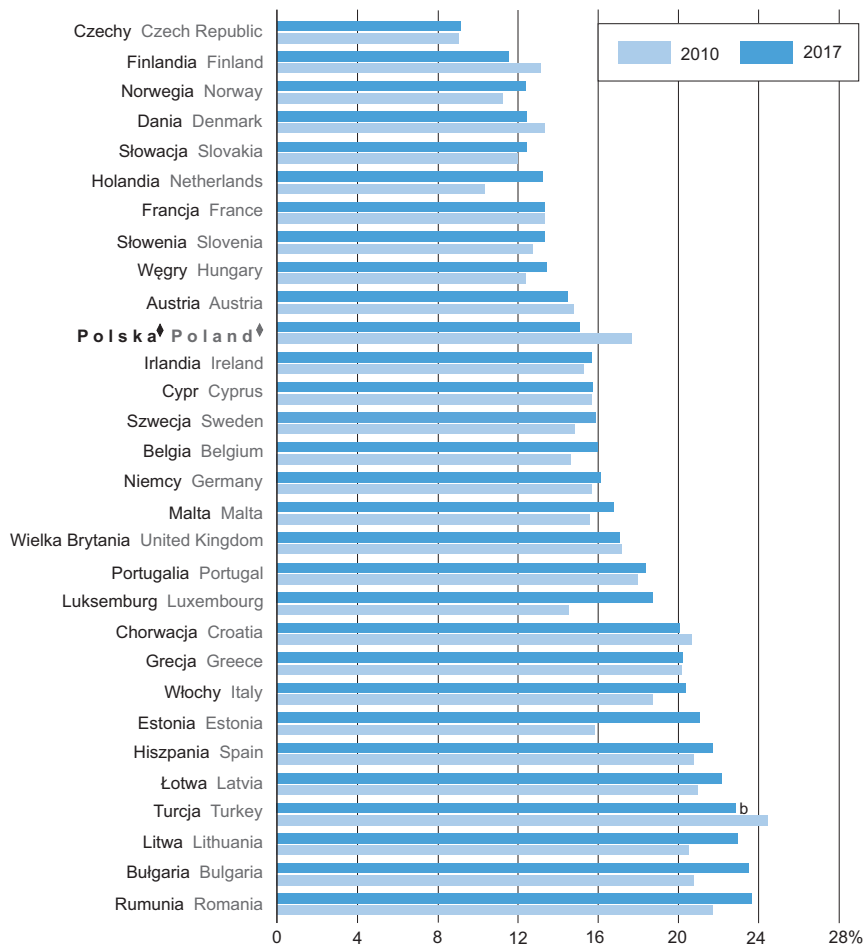
Relative poverty threshold is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale.

„**Legal**” **poverty threshold** is the amount which, according to the Law on Social Assistance (uniform text Journal of Laws 2018 item 1508), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance system.

Extreme poverty threshold is set on the basis of the subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for the 1-person employees' household. The subsistence minimum determines the level of the satisfaction of needs below which there is a threat to the biological existence and to psycho-physical human development.

TABLE 21 (113). WSKAŹNIKI ZASIĘGU UBÓSTWA W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS

Wyszczególnienie	2017	2018	2017	2018	2017	2018	Specification
	osoby — w % ogółu osób w gospodarstwach danego typu — o wydatkach poniżej persons — in % of total persons in a given type of households — with expenditures below						
	relatywnej granicy ubóstwa relative poverty threshold	„ustawowej” granicy ubóstwa "legal" poverty threshold			granicy ubóstwa skrajnego extreme poverty threshold		
OGÓŁEM	13,4	14,2	10,7	10,9	4,3	5,4	TOTAL of which households of:
w tym gospodarstwa:							
Pracowników	11,9	12,9	9,7	10,5	3,3	4,7	Employees
Rolników	25,8	27,7	21,6	22,8	9,7	11,0	Farmers
Pracujących na własny rachunek	8,5	8,9	6,8	7,2	2,6	3,4	The self-employed
Emerytów	11,9	12,0	7,3	6,7	4,4	4,6	Retirees
Rencistów	20,0	21,8	14,0	13,0	7,3	8,4	Pensioners

WSKAŹNIK ZAGROŻENIA UBÓSTWEM^a W WYBRANYCH KRAJACHAT-RISK-OF-POVERTY RATE^a IN SELECTED COUNTRIES

^a Na podstawie wyników Europejskiego Badania Dochodów i Warunków Życia (EU-SILC), obliczony jako udział osób, których roczny ekwiwalentny dochód do dyspozycji jest niższy od granicy ubóstwa ustalonej na poziomie 60% mediany rocznych ekwiwalentnych dochodów do dyspozycji w danym kraju w ogólnej liczbie ludności; po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych. ^b 2016 r.

^a Data based on the results of the European Union Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC), calculated as a percentage of persons with an equivalised disposable income below the at-risk-of-poverty threshold, set at 60% of the median of equivalised disposable income in a given country, of total population; after social transfers. ^b 2016.

Źródło – Source: „Eurostat’s Database”.

Handel i gastronomia

Trade and catering

Informacje charakteryzujące handel i gastronomię dotyczą:

- sprzedaży detalicznej towarów w punktach sprzedaży detalicznej, tj. w: sklepach (łącznie z aptekami ogólnodostępnymi), składach, składnicach, stacjach paliw, punktach sprzedaży drobnodetalicznej (straganach i ruchomych punktach sprzedaży, punktach aptecznych) oraz w sieci hurtowej i u producenta w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców, a także sprzedaży w placówkach gastronomicznych,
- sprzedaży hurtowej towarów w przedsiębiorstwach handlowych,
- przychodów z działalności gastronomicznej,
- sieci handlowej,
- sieci placówek gastronomicznych.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których przeważającym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności — PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

W wartości sprzedaży detalicznej nie uwzględniono sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej towarów prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), wydzielając sprzedaż w placówkach gastronomicznych.

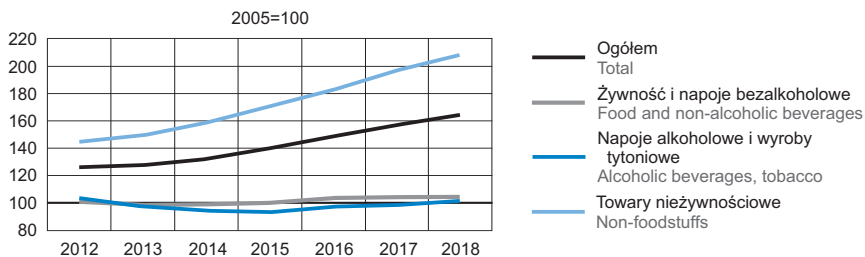
Information characterising trade and catering concerns:

- retail sales of goods in retail sales outlets, i.e. in: shops (including generally available pharmacies), warehouses, repositories, petrol stations and small retail sales outlets (stalls and portable sales outlets, pharmaceutical outlets) as well as in wholesale network and at producers in quantities indicating purchases for private needs as well as sold in catering establishments,
- wholesale of goods in trade enterprises,
- revenues from catering activity,
- trade network,
- network of catering establishments.

Trade enterprises are understood as economic entities, the principal activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE Rev. 2 in the section "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles". The marketplace sales made by salesmen paying only a stall fee (e.g. sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets) are not included in the value of retail sales.

Data concerning retail sales of goods are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), separating sales in catering establishments.

DYNAMIKA SPRZEDAŻY DETALICZNEJ (ceny stałe)^a
INDICES OF RETAIL SALES (constant prices)^a

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12; z wyjątkiem „ogółem” – bez sprzedaży w placówkach gastronomicznych.

a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15; except for "total" – excluding sales in catering establishments.

TABL. 1 (114). SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA (ceny bieżące)
RETAIL AND WHOLESALE (current prices)

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w mln zł in million PLN			w odsetkach in percent	

SPRZEDAŻ DETALICZNA
RETAIL SALES

	2010	2015	2017	2018	TOTAL	
OGÓŁEM	592958	721999	810234	861651	100,0	TOTAL
W punktach sprzedaży detalicznej ^a	571893	691057	771654	819126	95,1	In retail sales outlets ^a
żywność i napoje bezalkoholowe	156013	165161	180359	185590	21,5	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	53763	54782	58910	61443	7,1	alcoholic beverages, tobacco
towary nieżywnościowe	362117	471114	532385	572093	66,5	non-foodstuffs
W placówkach gastronomicznych	21065	30942	38579	42525	4,9	In catering establishments
NA 1 MIESZKAŃCA^b	15395	18775	21088	22431	x	PER CAPITA^b

SPRZEDAŻ HURTOWA W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH
WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES

	2010	2015	2017	2018	TOTAL	
OGÓŁEM	846490	1068831	1286638	1412810	100,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe	108418	146637	181667	190729	13,5	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	25287	29440	31119	33907	2,4	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^c	712785	892754	1073852	1188174	84,1	Non-foodstuff goods ^c

a Łącznie ze sprzedażą detaliczną dokonywaną w hurtowniach i u producentów. b W złotych. c Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

a Including retail sales conducted at wholesale stores and producers. b In PLN. c Consumer and non-consumer goods.

STRUKTURA SPRZEDAŻY DETALICZNEJ WEDŁUG WIELKOŚCI PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH (ceny bieżące)

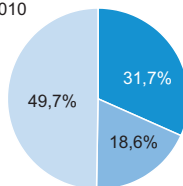
STRUCTURE OF RETAIL SALES BY SIZE OF ECONOMIC ENTITIES (current prices)

Podmioty gospodarcze o liczbie pracujących:

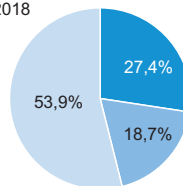
Economic entities employing:

- do 9 osób
up to 9 persons
- 10–49
- 50 osób i więcej
50 persons and more

2010

2018

TABL. 2 (115). SKLEPY I STACJE PALIW

Stan w dniu 31 grudnia

SHOPS AND PETROL STATIONS

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Sklepy	346058	360750	367011	355043	Shops
o powierzchni sprzedażowej:					with sales floor:
99 m ² i mniej	313729	323051	328379	315150	99 m ² and less
100—399	22403	24701	25244	25684	100—399
400—999	6950	9278	9599	10286	400—999
1000—1999	1875	2441	2494	2592	1000—1999
2000—2499	244	273	286	320	2000—2499
2500 m ² i więcej	857	1006	1009	1011	2500 m ² and more
Stacje paliw	9603	8991	9099	9326	Petrol stations
Liczba ludności na 1 sklep	111	107	105	108	Population per 1 shop

TABL. 3 (116). GASTRONOMIA

CATERING

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Przychody z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w mln zł	21683	31387	39141	43138	Revenues from catering activity (current prices) in million PLN
Ze sprzedaży towarów handlowych	6043	5788	6453	6785	From sales of trade commodities
w tym ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	4200	4157	4589	4858	of which from the sale of alcoholic beverages, tobacco
Z produkcji gastronomicznej	15022	25154	32126	35740	From catering production
Z pozostałej działalności	618	446	561	613	From other activity
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	70483	68342	70108	70722	Number of catering establishments (as of 31 XII)
Restauracje	14937	18789	20127	20302	Restaurants
Bary	27145	22290	19410	19120	Bars
Stołówki	4509	4183	4221	4153	Canteens
Punkty gastronomiczne	23892	23080	26350	27147	Food stands

TABL. 4 (117). DOSTAWY^a WYBRANYCH TOWARÓW KONSUMPCYJNYCH
DELIVERIES^a OF SELECTED CONSUMER GOODS

Towary	2010	2015	2016	2017	Commodities
ŻYWNOSĆ w tys. t FOOD in thousand t					
Mięso drobiowe	1213	1575	1838	1972	Poultry meat
Konserwy, wędliny, wyroby wędliniar- skie drobiowe	187	176	176	172	Variety meat products from poultry
Przetwory mięsne i podrobowe ze zwierząt rzeźnych ^b	878	897	948	918	Meat and variety meat products from animals for slaughter ^b
w tym wędliny ^c	668	677	736	718	of which cured meat products ^c
Ryby morskie mrożone	209	230	254	250	Frozen salt water fish
Margaryna i produkty do smarowania ^d (z wyłączeniem margaryny płynnej)	315	264	286	250	Margarine and spreads ^d (excluding liquid margarine)
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowa- nia	162	165	175	169	Butter and dairy spreads
Sery i twarogi	623	684	720	735	Cheese and curd
w tym:					of which:
sery podpuszczkowe dojrzewające	222	259	286	298	rennet ripening cheese
sery przetworzone (topione)	48,0	35,7	36,9	37,4	processed (melted) cheese
Mąka pszenna	2200	2255	2292	2344	Wheat flour
Kasze i gryski	169	185	202	230	Groats and meals
Czekolada (łącznie z białą) ^e	184	241	246	245	Chocolate (including white) ^e
Makaron	204	217	216	226	Pasta

NAPOJE ALKOHOLOWE w tys. hl ALCOHOLIC BEVERAGES in thousand hl

Wódki, likiery, inne napoje alkoholowe w przeliczeniu na 100%	1245	1194	1258	1260	Vodkas, liqueurs, other alcoholic bev- erages in terms of 100%
Wina gronowe ^f	1107	1293	1400	1479	Grape wines ^f
Piwo otrzymane ze słodu ^g	35010	37967	38992	37954	Beer from malt ^g

a Ilość wytworzonych w kraju wyrobów (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób) pomniejszona o ich eksport i powiększona o import, skorygowana o saldo zmian stanu zapasów u producentów (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób). b Obejmują: konserwy, wędliny, wyroby wędliniarskie i pozostałe przetwory. c W tym kiełbasy; bez drobiowych. d O obniżonej lub niskiej zawartości tłuszczu. e, f Łącznie z: e — czekoladkami i wyrobami czekoladowymi, f — wermutem. g O objętościowej mocy alkoholu powyżej 0,5%.

a Quantity of products produced domestically (data concern economic entities employing more than 9 persons) minus their exports and plus their imports corrected by the balance of changes of stocks at producers (data concern economic entities employing more than 49 persons). b Including: tinned food, cured meat products and other products. c Of which sausages; excluding cured poultry meat. d Reduced and low fat. e, f Including: e — sweet and chocolate goods, f — vermouth. g Of an alcoholic strength more than 0.5%.

TABL. 4 (117). **DOSTAWY^a WYBRANYCH TOWARÓW KONSUMPCYJNYCH (dok.)**
DELIVERIES^a OF SELECTED CONSUMER GOODS (cont.)

Towary	2010	2015	2016	2017	Commodities
TOWARY NIEŻYWNOSCIOWE w tys. szt. NON-FOODSTUFF GOODS in thousand units					
Mydło, detergenty i preparaty do prania ^h	625	614	Soap, detergents and washing preparations ^h
Chłodziarki i zamrażarki typu domowego, łącznie z chłodziarko-zamrażarkami	1306	1222	2208	2282	Household refrigerators and freezers, including combined refrigerators-freezers
Zmywarki do naczyń typu domowego	491	548	734	700	Household dish washing machines
Pralki automatyczne typu domowego, łącznie z pralko-suszarkami	1033	905	1578	1904	Household automatic washing machines, including machines which both wash and dry
Odkurzacze typu domowego	1427	2101	1605	2268	Household vacuum cleaners
Odbiorniki radiowe (łącznie z zestawami)	2797	3555	3338	3396	Radio receivers (including sets)
Odbiorniki telewizyjne ⁱ	5588	2126	1777	1297	Television receivers ⁱ
Samochody osobowe ^k	289	296	369	430	Passenger cars ^k
Rowery ^l	807	1128	1176	1124	Bicycles ^l

a Ilość wytworzonych w kraju wyrobów (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób) pomniejszona o ich eksport i powiększona o import, skorygowana o saldo zmian stanu zapasów u producentów (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób). h W tysiącach ton. i, l Łącznie z: i — monitorami ekranowymi, z wyjątkiem stosowanych do komputerów, l — dziećmi. k Bez samochodów kempingowych, pojazdów śniegowych, do golfa i podobnych.

U w a g a. Przedstawione towary prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług — PKWiU 2015 i nomenklaturą PRODPOL; patrz nota w dziale „Przemysł i budownictwo” na str. 298.

a Quantity of products produced domestically (data concern economic entities employing more than 9 persons) minus their exports and plus their imports corrected by the balance of changes of stocks at producers (data concern economic entities employing more than 49 persons). h In thousand tonnes. i, l Including: i — monitors, excluding used for computers, l — children bicycles. k Excluding motor caravans, snowmobiles, golf cars and similar vehicles.

N o t e. Goods are presented according to the Polish Classification of Products and Services — PKWiU 2015 and PRODPOL nomenclature; see note in the chapter “Industry and construction” on page 299.

Ceny

Prices

Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowiła obserwacja cen reprezentantów towarów i usług (ok. 1400—1800 w różnych latach).

Wskaźniki cen towarów i usług **konsumpcyjnych** obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych (patrz nota w dziale „Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych” na str. 164).

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (ECOICOP, do 2013 r. — COICOP/HICP). Dodatkowo wyodrębniono „towary konsumpcyjne” (w tym towary nieżywnościowe) i „usługi konsumpcyjne”.

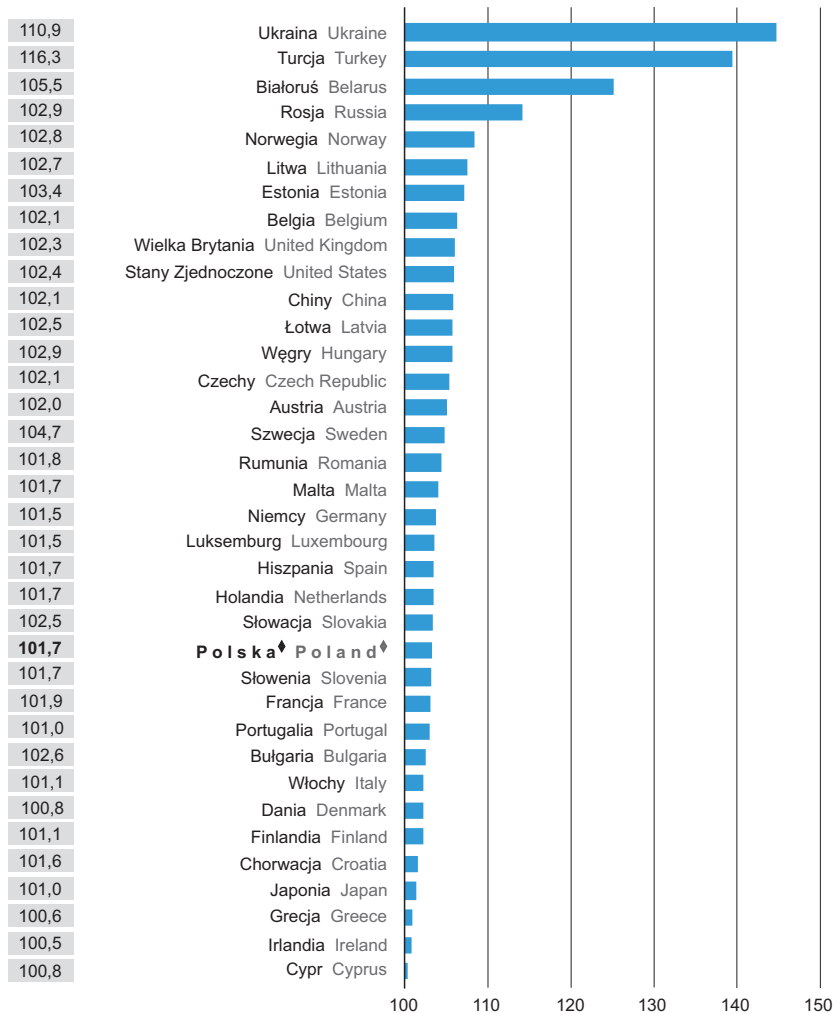
Handel i gastronomia. Ceny

Trade and catering. Prices

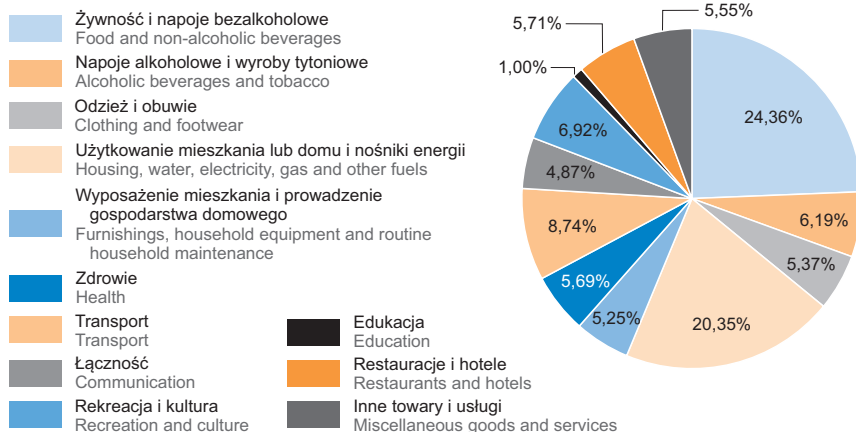
WSKAŹNIK CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH W WYBRANYCH KRAJACH W 2018 R. PRICE INDEX OF CONSUMER GOODS AND SERVICES IN SELECTED COUNTRIES IN 2018

Rok poprzedni=100
Previous year=100

2015=100

Źródło – Source: „OECD. Stat. Extracts – database”, „IMF, World Economic Outlook Database”.

SYSTEM WAG STOSOWANY W OBLICZENIACH WSKAŹNIKÓW CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH^a W 2018 R.
WEIGHTING SYSTEM APPLIED TO CALCULATIONS OF PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES^a IN 2018

a Opracowano na podstawie struktury wydatków konsumpcyjnych gospodarstw domowych w 2017 r.
 a Based on the structure of households consumer expenditure in 2017.

TABL. 6 (119). WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH WEDŁUG DZIAŁÓW COICOP
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES BY COICOP DIVISIONS

Wyszczególnienie	2016	2017	2018			Specification	
	rok poprzedni=100 previous year=100		2005= =100	2010= =100	2015= =100		
O G Ó Ł E M	99,4	102,0	101,6	127,6	111,6	103,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,8	104,2	102,6	140,7	117,7	107,7	Food and non-alcoholic beverages
żywność	101,0	104,6	102,7	142,5	118,8	108,5	food
napoje bezalkoholowe	99,8	101,1	101,5	127,8	110,5	102,4	non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,7	101,0	101,5	156,0	121,1	103,2	Alcoholic beverages and tobacco
Odzież i obuwie	95,6	94,8	96,4	50,8	71,1	87,3	Clothing and footwear
Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	99,3	101,9	102,1	161,8	120,9	103,3	Housing, water, electricity, gas and other fuels
w tym:							of which:
opłaty na rzecz właścicieli ^a	101,3	103,1	103,8	147,6	119,2	108,4	actual rentals for housing ^a
zaopatrywanie w wodę i inne usługi związane z zamieszkiwaniem	102,4	102,5	102,2	186,1	138,0	107,3	water supply and miscellaneous services relating to the dwelling
nośniki energii	97,4	101,6	101,6	160,4	114,8	100,6	electricity, gas and other fuels

a Do 2005 r. łącznie z funduszem remontowym.
 a Until 2005 including renovation fund.

TABL. 6 (119). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH WEDŁUG DZIAŁÓW COICOP (dok.)**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES BY COICOP DIVISIONS (cont.)

Wyszczególnienie	2016	2017	2018			Specification	
	rok poprzedni=100 previous year=100		2005= =100	2010= =100	2015= =100		
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	99,9	100,3	100,7	113,1	105,9	100,9	Furnishings, household equipment and routine household maintenance
Zdrowie	99,2	101,2	102,0	130,3	114,6	102,4	Health
Transport	95,4	103,8	104,2	114,1	104,0	103,2	Transport
Łączność ^b	99,2	100,7	98,2	89,1	91,9	98,1	Communication ^b
Rekreacja i kultura	98,1	101,4	101,3	108,2	107,0	100,8	Recreation and culture
Edukacja	100,8	101,2	102,4	123,7	109,1	104,4	Education
Restauracje i hotele	101,4	102,2	103,0	146,1	120,2	106,7	Restaurants and hotels
Inne towary i usługi	101,6	102,2	99,5	117,8	109,5	103,3	Miscellaneous goods and services

b Do 2013 r. bez niektórych opłat internetowych uwzględnionych w dziale „Rekreacja i kultura”.

b Until 2013 excluding some of the Internet fees included in the division "Recreation and culture".

Źródłem informacji o **cenach detalicznych** towarów i usług są:

- notowania cen dokonywane przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych regionach badania cen,
 - cenniki, zarządzenia i decyzje w zakresie cen jednolitych obowiązujących na terenie całego kraju lub jego części,
 - notowania cen towarów i usług zakupowanych przez Internet.
- Przeciętne ceny w grudniu obliczono jako średnie arytmetyczne z notowań na terenie całego kraju.

The sources of information on **retail prices** of goods and services are the following:

- quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions,
- price lists, regulations and decisions applicable as the uniform prices ruled throughout the country or its part,
- collected prices of goods and services purchased online.

Average prices in December were computed as the arithmetic means of quotations throughout the country.

TABL. 7 (120). **CENY DETALICZNE^a WAŻNIEJSZYCH TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
RETAIL PRICES^a OF MAJOR CONSUMER GOODS AND SERVICES

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w zł in PLN				
Ryż — za 1 kg	3,97	3,76	3,83	3,80	Rice — per kg
Chleb pszenno-żytni — za 0,5 kg	2,08	2,21	2,31	2,56	Wheat-rye bread — per 0.5 kg
Makaron jajeczny — za 400 g	3,63	3,84	3,95	4,06	Egg pasta — per 400 g
Mąka pszenna — za 1 kg	2,09	2,38	2,43	2,51	Wheat flour — per kg

a Przeciętne w grudniu.

a Average in December.

TABL. 7 (120). CENY DETALICZNE^a WAŻNIEJSZYCH TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH (cd.)
RETAIL PRICES^a OF MAJOR CONSUMER GOODS AND SERVICES (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w zł in PLN				
Mięso — za 1 kg:					Meat — per kg:
wołowe bez kości — z udzka	26,85	32,23	33,63	33,79	beef boneless — gammon
wieprzowe bez kości — schab środkowy (do 2015 r. — z kością)	13,68	13,79	17,30	17,16	pork, boneless — centre loin (until 2015 — bone in)
Kurczęta patroszone — za 1 kg	5,96	6,60	7,11	6,92	Disembowelled chicken — per kg
Szynka wieprzowa gotowana — za 1 kg	21,65	24,01	26,26	26,91	Pork ham, boiled — per kg
Kielbasa — za 1 kg:					Sausage — per kg:
sucha	27,00	29,30	31,33	31,26	dry
wędzona	13,93	15,41	17,52 ^b	17,73	smoked
Filety z morskiczka mrożone — za 1 kg	17,95	23,43	24,63	24,25	Fillets of hake, frozen — per kg
Karp świeży — za 1 kg	13,46	13,32	14,37	14,85	Fresh carp — per kg
Śledź solony odgłowiony — za 1 kg ...	9,24	12,17	13,24	13,18	Salted herring, headless — per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3—3,5%, sterylizowane — za 1 l	2,67	2,80	2,78	2,71	Cows' milk fat content 3—3.5%, sterilized — per l
Ser — za 1 kg:					Cheese — per kg:
twarogowy półtłusty	12,21	13,14	13,36	13,32	semi-fat cottage cheese
dojrzewający	17,97	17,98	21,52	20,99	ripening cheese
Jaja kurze świeże — za 1 szt.	0,44	0,50	0,75	0,63	Hen eggs, fresh — per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% — za 200 g	4,27	3,98	6,75	6,54	Fresh butter, fat content about 82.5% — per 200 g
Margaryna — za 400 g	3,72	3,89	3,90	3,59	Margarine — per 400 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej — za 1 l	5,97	5,82	6,03	5,95	Rape oil, domestic production — per l
Jabłka — za 1 kg	3,20	2,66	3,59	2,17	Apples — per kg
Kapusta biała świeża — za 1 kg	1,77	1,83	1,47	2,12	White cabbage, fresh — per kg
Buraki — za 1 kg	1,63	1,80	1,75	1,80	Beetroots — per kg
Marchew — za 1 kg	1,85	2,25	1,94	2,77	Carrots — per kg
Cebula — za 1 kg	2,25	2,20	2,01	2,96	Onions — per kg
Ziemniaki — za 1 kg	1,43	1,19	1,13	1,59	Potatoes — per kg
Cukier biały kryształ — za 1 kg	2,94	2,44	2,62	2,13	White sugar, crystallized — per kg
Czekolada mleczna — za 100 g	3,29	3,71	3,66	3,84	Milk chocolate — per 100 g
Sól warzona — za 1 kg	0,90	1,09	1,13	1,14	Evaporated salt — per kg
Kawa naturalna, mielona — za 250 g	6,09	6,89	7,29	7,58	Natural coffee, ground — per 250 g
Herbata czarna, liściasta — za 100 g	3,37	3,98	4,28	4,43	Black tea, leaf — per 100 g
Wódka czysta 40% — za 0,5 l	23,07	24,80	24,31	24,47	Vodka pure 40% — per 0.5 l
Wino białe gronowe, wytrawne — za 0,75 l	9,08	9,76	24,74 ^b	24,24	White grape wine, dry — per 0.75 l
Piwo jasne pełne, butelkowane — za 0,5 l	2,89	2,80	2,76	2,89	Beer, full light, bottled — per 0.5 l
Papierosy — za 20 szt.	9,67	13,03	14,10	13,76	Cigarettes — per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy z tkaniny z udziałem wełny — za 1 kpl.	467,17	662,30 ^c	665,00	606,31	Men's suit, two-piece, fabric based on wool — per set
Koszula męska, bawełna z poliestrem, długi rękaw	93,52	100,13	104,43	105,58	Men's shirt, polyester staple fibres and cotton, long sleeve

a Przeciętne w grudniu. b, c, Dane nie w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę reprezentanta objętego badaniem cen: b — w 2017 r., c — w 2015 r.

a Average in December. b, c Data not fully comparable to those for the previous years due to the change of the representative item covered by the price survey: b — in 2017, c — in 2015.

TABL. 7 (120). CENY DETALICZNE^a WAŻNIEJSZYCH TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH (cd.)
RETAIL PRICES^a OF MAJOR CONSUMER GOODS AND SERVICES (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w zł in PLN				
Skarpety męskie krótkie, bawełna z elastilem — za 1 parę	6,08	7,02	7,11	7,61	Men's short socks, cotton and elastil — per pair
Rajstopy damskie gładkie, 15 den (w 2010 r. — cienkie, z elastilu)	3,49	6,97	7,06	7,19	Women's tights, plain, 15 den (in 2010 — elastil tights, thin)
Spodnie na 6—11 lat z tkaniny typu jeans	64,43	68,13	68,09	66,78	Trousers for aged 6—11, jeans type
Obuwie skórzane na podszewie nieskórzanej — za 1 parę:					Leather shoes with non-leather sole — per pair:
męskie — półbuty	164,09	197,64	202,07	206,43	men's — low shoes
damskie — półbuty	158,26	185,39	190,62	190,78	women's: low shoes
kozaki	312,62	355,65	358,18	334,78	knee-boots
Podzelowanie obuwia męskiego — za 1 parę	34,92	41,16	43,35	44,28	Resoling men's shoes — per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej — za 1 m ³	3,01	3,76	3,92	3,98	Cold water by municipal water supply system — per m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) — za 1 kWh	0,59	0,65	0,65	0,65	Electricity for households (all-day tariff) — per kWh
Gaz ziemny, wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych — za 1 kWh (w 2010 r. — za 1 m ³)	2,56	0,23	0,21	0,21	Natural net-gas, high-methanated for households — per kWh (in 2010 — per m ³)
Węgiel kamienny — za 1 t	755,51	790,85	895,03	897,27	Hard coal — per t
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych — za 1 m ² p u	3,65	3,95	3,85	3,85	Heating of dwellings — per m ² of useful floor area
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 320 l (w 2010 r. — ok. 300 l, w 2015 r. — ok. 340 l)	1272	1112	1590	1634	Fridge-freezer, capacity about 320 l (in 2010 — about 300 l, in 2015 — about 340 l)
Pralka automatyczna typu domowego, na 5—7 kg (w 2010 r. — na 5 kg) suchej bielizny	1130	1219	1275	1289	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5—7 kg (in 2010 — 5 kg)
Odkurzacz typu domowego	350,39	349,65	360,19	400,93	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	185,49	205,36	213,56	217,80	Iron with duschsystem
Proszek do prania — za 300 g (w 2010 r. — za 400 g, w 2015 r. — za 280 g)	4,43	5,33	5,48	5,52	Washing powder — per 300 g (in 2010 — per 400 g, in 2015 — per 280 g)
„Vitaminum C”, drażetki 0,2 g — za 50 szt. (w 2010 r. — za 30 szt.)	2,54	5,56	5,59	5,69	"Vitaminum C", coated tablets 0.2 g — per 50 pcs (in 2010 — per 30 pcs)
Wizyta u lekarza specjalisty	69,63	90,26	100,85	106,31	Consultation of a specialist doctor
Samochód osobowy, poj. silnika 1000 cm ³ (w 2010 r. — poj. silnika 1100 cm ³ , w latach 2015 i 2017 — 1200 cm ³), wersja standardowa ^b	27702	33575	42854	47873	Passenger car, engine capacity 1000 cm ³ (in 2010 — engine capacity 1100 cm ³ , in 2015 and 2017 — 1200 cm ³), standard version ^b
Rower górski	868,39	1188	1301	1368	Mountain bicycle
Benzyzna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa — za 1 l	4,81	4,33	4,70	4,90	Unleaded 95 octane motor petrol — per l

a Przeciętne w grudniu. b Dane za lata 2017 i 2018 nie w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę w 2016 r. reprezentanta objętego badaniem cen.

a Average in December. b Data for 2017 and 2018 not fully comparable to those for the previous years due to the change in 2016 of the representative item covered by the price survey.

TABL. 7 (120). CENY DETALICZNE^a WAŻNIEJSZYCH TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH (dok.)
RETAIL PRICES^a OF MAJOR CONSUMER GOODS AND SERVICES (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w zł		in PLN		
Bilet normalny na przejazd: pociągiem osobowym kl. II, na odległość 91—100 km	17,00	19,80	19,80	19,80	Regular ticket for travelling by: slow train, 2 nd class, 91—100 km distance
autobusem miejskim, jednorazowy	2,23	2,71	2,71	2,74	intra-urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna — za 5 km	15,05	15,87	16,24	16,48	Taxi daily fare — for 5 km distance
Odbiornik telewizyjny LCD/LED, 32 cale	1783	1142	1131	1101	LCD/LED TV set, 32 inches
Abonament za radio i telewizję	17,00	21,50	22,70	22,70	Radio and TV subscription
Gazety i czasopisma:					Newspapers and magazines:
dziennik regionalny	1,69	2,30	2,57	2,65	regional newspaper
tygodnik	5,38	6,43	7,43	8,60	weekly magazine
Strzyżenie włosów męskich	14,78	17,32	18,66	19,73	Men's hair-cutting
Mydło toaletowe — za 90 g (do 2017 r. — za 100 g)	1,98	1,96	2,13	2,05	Toilet soap — per 90 g (until 2017 — per 100 g)

a Przeciętne w grudniu.

a Average in December.

TABL. 8 (121). CENY DETALICZNE^a WAŻNIEJSZYCH ŚRODKÓW PRODUKCJI ROLNICZEJ
RETAIL PRICES^a OF MAJOR MEANS OF AGRICULTURAL PRODUCTION

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w zł		in PLN		
Cegła budowlana pełna palona, kl. 15	1,21	1,14	1,16	1,23	Building burnt brick, full, class 15
Cement portlandzki — za 25 kg	11,00	10,60	10,55	11,13	Portland cement — per 25 kg
Ciągnik rolniczy	77142	175335	179585	185841	Farm tractor
Kopaczka do ziemniaków ciągnikowa, zawieszana	12830	15515	16313	17719	Mounted tractor potato digger
Brona ciągnikowa, zawieszana	1897	2297	2382	2986	Tractor mounted harrow
Nawozy mineralne lub chemiczne — za 25 kg:					Mineral or chemical fertilizers — per 25 kg:
mocznik nawozowy 46% N	34,07	39,36	36,81	38,26	urea, nutritive content 46% N
superfosfat granulowany ok. 20% P ₂ O ₅	22,72	22,91	21,28	21,50	granulated superphosphate, nutritive content about 20% P ₂ O ₅
Mieszanka paszowa dla tuczników — za 1 dt	104,57	136,76	138,80	148,34	Compound feedingstuffs for porkers — per dt
Olej napędowy — za 1 l	4,64	4,26	4,59	5,19	Diesel oil — per l
Przemiał pszenicy — za 1 dt	20,34	25,83	25,76	27,13	Grinding of wheat — per dt
Badanie kliniczne krowy	28,73	34,57	37,76	39,85	Cow's clinical examination
Przewóz samochodem 6 t cegły, na odległość 20 km (w 2010 r. — 10 t cegły, bez załadunku i rozładunku)	147,83	196,15	204,54	217,57	Transport of 6 t of bricks, 20 km distance (in 2010 — of 10 t of bricks, excluding loading and unloading)

a Przeciętne w grudniu.

a Average in December.

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (122). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH OBSŁUGIWANYCH PRZEZ URZĄDZENIA KOMUNALNE**
Stan w dniu 31 grudnia
TOWNS AND POPULATION IN URBAN AREAS SERVED BY MUNICIPAL INSTALLATIONS
As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
MIASTA OBSŁUGIWANE PRZEZ URZĄDZENIA KOMUNALNE					
TOWNS SERVED BY MUNICIPAL INSTALLATIONS					
Sieć wodociągowa	901	915	923	930	Water supply system
Sieć kanalizacyjna	898	913	921	929	Sewage system
Sieć gazowa	718	743	758	768	Gas supply system
Oczyszczalnie ścieków	873	913	921	929	Wastewater treatment plants
mechaniczne	3	1	1	1	mechanical
biologiczne	402	389	391	392	biological
z podwyższonym usuwaniem bio- genów	468	523	529	536	with increased biogene removal
LUDNOŚĆ W MIASTACH KORZYSTAJĄCA Z URZĄDZEŃ KOMUNALNYCH					
W % OGÓŁU LUDNOŚCI MIAST^a					
POPULATION IN URBAN AREAS CONNECTED TO MUNICIPAL INSTALLATIONS					
IN % OF TOTAL URBAN POPULATION^a					
Sieć wodociągowa	95,3 ^b	96,5	96,6	96,6	Water supply system
Sieć kanalizacyjna	86,1 ^b	89,8	90,2	90,4	Sewage system
Sieć gazowa ^c	72,9	71,6	71,2	71,1	Gas supply system ^c
Oczyszczalnie ścieków	88,0	94,6	94,5	94,6	Wastewater treatment plants
mechaniczne	0,1	0,0	0,0	0,0	mechanical
biologiczne	14,2	9,5	9,2	8,9	biological
z podwyższonym usuwaniem bio- genów	73,7	85,0	85,2	85,6	with increased biogene removal

a Ludność korzystająca — na podstawie szacunków, ludność miast ogółem — na podstawie bilansów. b Dane nie w pełni porównywalne z danymi za lata 2015—2018. c Łącznie z korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

a Population connected to — estimated data, the total urban population — based on balances. b Data not fully comparable with those for 2015—2018. c Including connected to collective gas-meters.

TABL. 2 (123). **WODOCIĄGI, KANALIZACJA I GAZOWNICTWO**

Stan w dniu 31 grudnia

WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY NETWORKS

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Wodociągi					Water supply network
Sieć rozdzielcza w tys. km	272,9	297,9	303,9	307,7	Distribution network in thousand km
miasta	61,0	66,9	68,9	70,1	urban areas
wieś	211,9	231,0	235,0	237,6	rural areas
Sieć przesyłowa (magistralna) w tys. km	16,8	17,7	17,8	17,8	Transmission (main) network in thousand km
miasta	7,9	8,0	8,1	8,0	urban areas
wieś	8,8	9,6	9,7	9,8	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w tys.	4947,4	5479,0	5647,3	5682,4	Connections leading to residential buildings in thousands
miasta	1910,7	2093,5	2168,4	2168,0	urban areas
wieś	3036,7	3385,5	3478,9	3514,4	rural areas
Kanalizacja					Sewage network
Sieć rozdzielcza i kolektory w tys. km	107,5	149,7	156,8	160,7	Distribution network and collectors in thousand km
miasta	51,9	62,0	64,8	65,9	urban areas
wieś	55,6	87,6	92,0	94,8	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w tys.	2319,0	3073,1	3307,2	3367,3	Connections leading to residential buildings in thousands
miasta	1412,7	1692,2	1809,5	1838,8	urban areas
wieś	906,3	1380,9	1497,7	1528,5	rural areas
Gazownictwo					Gas supply network
Sieć rozdzielcza w tys. km	113,8	124,8	131,0	133,2	Distribution network in thousand km
miasta	52,0	56,7	59,9	60,8	urban areas
wieś	61,8	68,2	71,1	72,4	rural areas
Sieć przesyłowa w tys. km	19,4	21,1	21,2	21,2	Transmission network in thousand km
miasta	3,1	3,3	3,2	3,2	urban areas
wieś	16,2	17,9	18,0	18,0	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w tys.	2455,6	2693,3	2870,3	2937,0	Connections leading to residential and non-residential buildings in thousands
miasta	1464,4	1611,1	1693,1	1728,4	urban areas
wieś	991,2	1082,3	1177,2	1208,7	rural areas

TABL. 3 (124). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIENIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ, GAZU I WODY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY, GAS AND WATER IN HOUSEHOLDS

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.					Consumers (as of 31 XII) in thousands
Energia elektryczna	14179	14468	15204	15398	Electricity
w tym miasta	9409	9592	10111	10244	of which urban areas
Gaz z sieci ^a	7201	7374	7503	7558	Gas from gas supply system ^a
w tym miasta	6324	6378	6454	6476	of which urban areas

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

a Including consumers connected to collective gas-meters.

Infrastruktura komunalna i mieszkania

Municipal infrastructure and dwellings

TABL. 3 (124). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIENIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ, GAZU I WODY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH (dok.)**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY, GAS AND WATER IN HOUSEHOLDS (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
Energia elektryczna w GWh	29774	28315	30334	30506	Electricity in GWh
w tym miasta:					of which urban areas:
w GWh	18406	16883	17985	17953	in GWh
na 1 mieszkańca w kWh	785	728	778	777	per capita in kWh
Gaz z sieci w GWh	4237 ^b	40774	47029	52668	Gas from gas supply system in GWh
w tym miasta:					of which urban areas:
w GWh	3420 ^b	31779	36180	40875	in GWh
na 1 mieszkańca w kWh	146 ^c	1370	1564	1770	per capita in kWh
Woda z wodociągów w hm ³	1198	1236	1224	1281	Water from water supply system in hm ³
w tym miasta:					of which urban areas:
w hm ³	820	795	787	812	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	35,0	34,3	34,1	35,2	per capita in m ³

b, c W jednostkach naturalnych: b — hm³, c — m³.

b, c In natural units: b — hm³, c — m³.

W 2017 r. zebrano 11969 tys. t **odpadów komunalnych** (tj. więcej o 19,2% niż w 2010 r., o 10,2% niż w 2015 r. i o 2,7% niż w 2016 r.), w tym do recyklingu przeznaczono 3199 tys. t (w 2010 r. — 1783 tys. t, w 2015 r. — 2867 i w 2016 r. — 3243), do kompostowania lub fermentacji — 848 tys. t (w 2010 r. — 181 tys. t, w 2015 r. — 661 i w 2016 r. — 814), a do przekształcania termicznego — 2922 tys. t (w 2010 r. — 39 tys. t, w 2015 r. — 1439 i w 2016 r. — 2266).

Według stanu w dniu 31 grudnia 2017 r. było 301 czynnych składowisk kontrolowanych (w 2010 r. — 633, w 2015 r. — 347 i w 2016 r. — 320), na których w ciągu roku zdeponowano 5000 tys. t odpadów komunalnych (w 2010 r. — 8037 tys. t, w 2015 r. — 5897 i w 2016 r. — 5331). W 2017 r. zrehabilitowano 39 ha powierzchni składowisk, tj. mniej o 65,2% niż w 2010 r., o 73,3% niż w 2015 r. i o 44,3% niż w 2016 r.

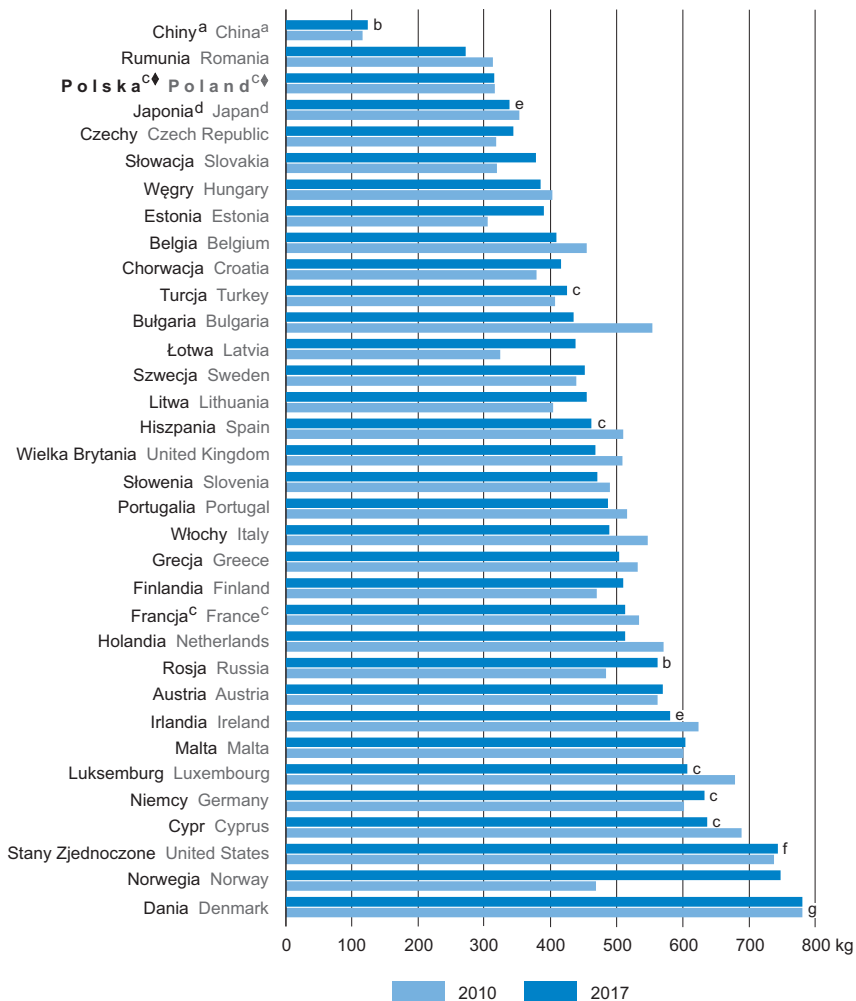
W 2017 r. wywieziono do oczyszczalni ścieków lub stacji zlewnych 23,7 hm³ **nieczystości ciekłych**, tj. o 4,0% mniej niż w 2010 r. oraz więcej o 3,1% niż w 2015 r. i o 2,3% niż w 2016 r.

In 2017, 11969 thousand t of **municipal waste** was collected (i.e. 19.2% more than in 2010, 10.2% more than in 2015 and 2.7% more than in 2016), of which 3199 thousand t of waste was designated for recycling (in 2010 — 1783 thousand t, in 2015 — 2867 and in 2016 — 3243), 848 thousand t — for composting or fermentation (in 2010 — 181 thousand t, in 2015 — 661 and in 2016 — 814) and 2922 thousand t — for incineration (in 2010 — 39 thousand t, in 2015 — 1439 and in 2016 — 2266).

As of 31st December 2017, there were 301 controlled landfill sites in operation (in 2010 — 633 landfill sites, in 2015 — 347 and in 2016 — 320), on which 5000 thousand t of municipal waste was deposited during the year (in 2010 — 8037 thousand t, in 2015 — 5897 and in 2016 — 5331). In 2017, 39 ha of total area of controlled landfill sites was reclaimed, i.e. 65.2% less than in 2010, 73.3% less than in 2015 and 44.3% less than in 2016.

In 2017, 23.7 hm³ of **liquid waste** was removed to wastewater treatment plants or dump stations, i.e. 4.0% less than in 2010, 3.1% more than in 2015 and 2.3% more than in 2016.

ODPADY KOMUNALNE WYTWORZONE NA 1 MIESZKAŃCA W WYBRANYCH KRAJACH
MUNICIPAL WASTE GENERATED PER CAPITA IN SELECTED COUNTRIES

a Dane niepełne. b 2012 r. c Dane szacunkowe. d Odpady zebrane i bezpośrednio dostarczone. e 2016 r. f 2015 r. g 2011 r.

a Incomplete data. b 2012. c Estimated data. d Waste collected and directly delivered. e 2016. f 2015. g 2011.
 Źródło – Source: „Eurostat's Database”, „OECD. StatExtracts – database”.

Infrastruktura komunalna i mieszkania

Municipal infrastructure and dwellings

Mieszkania

Dwellings

TABLE 4 (125). ZASOBY MIESZKANIOWE NA PODSTAWIE SPISÓW
DWELLING STOCKS BASED ON CENSUS DATA

Wyszczególnienie	20 V 2002			31 III 2011			Specification
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
OGÓŁEM TOTAL							
Mieszkania w tys. ^a	12524	8365	4159	13495	9106	4390	Dwellings in thousands ^a
w tym ZAMIESZKANE STALE ^b of which PERMANENTLY INHABITED ^b							
Mieszkania w tys.	11633 ^c	7876	3757	12518 ^d	8586	3932	Dwellings in thousands
Izby w mieszkaniach w tys.	43004	27629	15375	46902	30487	16415	Rooms in dwellings in thousands
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	797055	478267	318788	886131	539702	346429	Useful floor area of dwellings in thousand m ²
Ludność w mieszkaniach w tys.	37801	23262	14539	38121	23185	14937	Population in dwellings in thousands
Gospodarstwa domowe w mieszkaniach:							Households in dwellings:
w tysiącach	13331	8961	4370	13568	9147	4421	in thousands
na 100 mieszkań	114,6	113,8	116,3	108,4	106,5	112,4	per 100 dwellings
Przeciętna w zasobach mieszkaniowych ^e :							Dwelling stocks, average ^e :
liczba izb w mieszkaniu	3,70	3,51	4,09	3,83	3,60	4,36	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :							useful floor area in m ² per:
1 mieszkania	68,6	60,8	84,9	72,4	63,7	92,0	dwelling
na 1 osobę	21,0	20,5	21,9	23,8	23,6	24,0	person
liczba osób na:							number of persons per:
1 mieszkanie	3,25	2,95	3,87	3,05	2,70	3,80	dwelling
1 izbę	0,88	0,84	0,95	0,80	0,75	0,88	room

a Dane dotyczą mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych, łącznie z wykorzystywanymi do prowadzenia działalności gospodarczej oraz o nieustalonym przeznaczeniu. b Bez mieszkań wykorzystywanych wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej. c, d Ponadto mieszkania zamieszkałe czasowo: c — 131 tys. (79 tys. w miastach i 52 tys. na wsi), d — 8 tys. (7 tys. w miastach i 1 tys. na wsi). e Bez mieszkań o nieustalonej liczbie izb i o nieustalonej powierzchni użytkowej.

a Data concern inhabited and uninhabited dwellings, including those used for conducting economic activity and without established purpose. b Excluding dwellings used exclusively for conducting economic activity. c, d Moreover, dwellings inhabited temporarily: c — 131 thousand (79 thousand in urban areas and 52 thousand in rural areas), d — 8 thousand (7 thousand in urban areas and 1 thousand in rural areas). e Excluding dwellings with unknown number of rooms and with unknown useful floor area.

Informacje o zasobach mieszkaniowych dla lat międzypisowych sporządza się **metodą bilansową** przyjmując jako bazę wyjściową do ich obliczenia od 2010 r. wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Prezentowane dane dotyczą zasobów mieszkaniowych zamieszkanymi i niezamieszkanymi.

For the years between censuses, information on dwelling stocks is prepared using the **balance method**, assuming the results of the Population and Housing Census 2011 as a basis for its calculation since 2010. Presented data concern inhabited and uninhabited dwelling stocks.

TABL. 5 (126). **ZASOBY MIESZKANIOWE^a**

Stan w dniu 31 grudnia

DWELLING STOCKS^a

As of 31st December

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018		
	ogółem total				miasta urban areas	wieś rural areas
Mieszkania w tys. Dwellings in thousands	13470	14119	14440	14615	9865	4750
Izby w mieszkaniach w tys. Rooms in dwellings in thousands	51279	53961	55206	55874	35142	20732
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ² Useful floor area of dwellings in thousand m ²	973942	1039071	1068558	1084167	637834	446333
Przeciętna w zasobach mieszkaniowych: Dwelling stocks, average:						
liczba izb w mieszkaniu number of rooms in a dwelling	3,81	3,82	3,82	3,82	3,56	4,36
powierzchnia użytkowa w m ² : useful floor area in m ² per:						
1 mieszkania dwelling	72,3	73,6	74,0	74,2	64,7	94,0
na 1 osobę ^b person ^b	25,3	27,0	27,8	28,2	27,7	29,1
liczba osób ^b na: number of persons ^b per:						
1 mieszkanie dwelling	2,86	2,72	2,66	2,63	2,34	3,23
1 izbę room	0,75	0,71	0,70	0,69	0,66	0,74

a Na podstawie bilansów. b Do przeliczeń przyjęto ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia.

a On the basis of balances. b The total number of population as of 31st December was used in calculations.

Infrastruktura komunalna i mieszkania

Municipal infrastructure and dwellings

TABL. 6 (127). MIESZKANIA WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI

Stan w dniu 31 grudnia

DWELLINGS BY TYPE OF OWNERSHIP

As of 31st December

Wyszczególnienie	2016	2018	2016	2018	Specification
	mieszkania w tys. dwellings in thousands		powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ² useful floor area of dwellings in thousand m ²		
OGÓŁEM	14272	14615	1053252	1084167	TOTAL
własność:					ownership of:
Osób fizycznych ^a	11123	11545	901728	936648	Natural persons ^a
w tym we wspólnotach mieszkaniowych	2897	.	151532	.	of which in condominiums
Spółdzielni mieszkaniowych	2074	2030	102336	100079	Housing cooperatives
Gmin (komunalna)	869	841	38306	36922	Gminas (municipal)
Towarzystw budownictwa społecznego	98	102	4843	5044	Public building societies
Zakładów pracy	79	69	4565	4045	Companies
Skarbu Państwa	29	28	1474	1429	State Treasury

^a Łącznie z mieszkaniami innych podmiotów, m.in. instytucji budujących dla zysku — przeznaczonymi na sprzedaż (ale jeszcze niesprzedanymi osobom fizycznym) lub na wynajem, instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii politycznych, związków zawodowych.

U w a g a. Dane opracowano na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych oraz badania cyklicznego przeprowadzanego co 2 lata.

^a Including dwellings of other entities, i.e. institutions constructing for profit — for sale (but not yet sold to natural persons) or for rental, religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions.

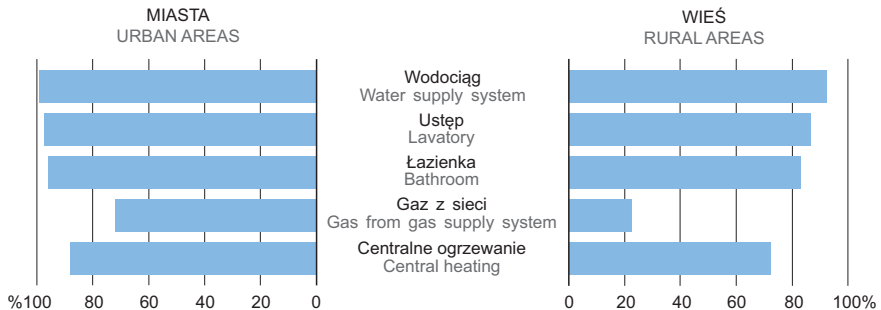
N o t e. Data are compiled on the basis of balances of dwelling stocks and periodic surveys conducted every two years.

WYPOSAŻENIE MIESZKAŃ W % OGÓŁU MIESZKAŃ W 2018 R.^a

Stan w dniu 31 grudnia

DWELLINGS FITTED IN % OF TOTAL DWELLINGS IN 2018^a

As of 31st December

^a Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.

^a Based on the balance of dwelling stocks.

W 2018 r. wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na budowę 257,6 tys. mieszkań, tj. więcej o 47,2% niż w 2010 r., o 36,4% niż w 2015 r. i o 2,7% niż w 2017 r.

W 2018 r. rozpoczęto budowę 221,9 tys. mieszkań, tj. więcej o 40,4% niż w 2010 r., o 31,8% niż w 2015 r. i o 7,7% niż w 2017 r.

W końcu 2018 r. w budowie znajdowało się 795,7 tys. mieszkań, tj. więcej o 14,9% niż w końcu 2010 r., o 10,4% niż w końcu 2015 r. i o 4,9% niż w końcu 2017 r.

In 2018, permits or registrations with a construction project have been granted for 257.6 thousand dwellings, i.e. 47.2% more than in 2010, 36.4% more than in 2015 and 2.7% more than in 2017.

In 2018, construction of 221.9 thousand dwellings has begun, i.e. 40.4% more than in 2010, 31.8% more than in 2015 and 7.7% more than in 2017.

At the end of 2018, there were 795.7 thousand dwellings under construction, i.e. 14.9% more than at the end of 2010, 10.4% more than at the end of 2015 and 4.9% more than at the end of 2017.

TABL. 7 (128). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA
DWELLINGS COMPLETED

Wyszczególnienie	2011— —2015 ^a	2015	2017	2018	Specification
Mieszkania w tys.	144,0	147,7	178,3	185,1	Dwellings in thousands
miasta	89,2	91,0	118,2	124,1	urban areas
wieś	54,8	56,7	60,1	61,0	rural areas
Indywidualne ^b	68,3	67,8	67,7	66,2	Private ^b
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^c	68,1	74,4	105,0	112,3	For sale or rent ^c
Spółdzielcze	3,4	2,1	2,3	3,0	Cooperative
Komunalne (gminne)	2,2	1,7	1,7	1,9	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe	1,5	1,3	1,5	1,5	Public building society
Zakładowe	0,5	0,5	0,1	0,1	Company
Izby w tys.	607,0	610,8	697,1	713,5	Rooms in thousands
miasta	311,6	309,5	383,7	399,5	urban areas
wieś	295,4	301,3	313,4	314,0	rural areas
Indywidualne ^b	388,4	382,1	378,6	367,3	Private ^b
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^c	197,9	213,8	303,5	328,6	For sale or rent ^c
Spółdzielcze	10,0	6,1	6,6	9,0	Cooperative
Komunalne (gminne)	4,9	3,7	3,9	4,0	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe	4,2	3,4	3,9	4,1	Public building society
Zakładowe	1,7	1,6	0,5	0,5	Company

a Przeciętne roczne. b Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora (dane za lata 2011—2017 zmieniono). c Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (dane za lata 2011—2017 zmieniono).

a Annual averages. b Realised by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor (data for 2011—2017 were changed). c Including private construction designed for sale or rent (data for 2011—2017 were changed).

Infrastruktura komunalna i mieszkania

Municipal infrastructure and dwellings

TABL. 7 (128). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

Wyszczególnienie	2011— —2015 ^a	2015	2017	2018	Specification
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m²	14807	14739	16540	16709	Useful floor area of dwellings in thousand m²
miasta	7304	7137	8695	8883	urban areas
wieś	7503	7602	7845	7827	rural areas
Indywidualne ^b	10139	9916	9817	9554	Private ^b
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^c	4275	4545	6431	6828	For sale or rent ^c
Spółdzielcze	197	119	133	168	Cooperative
Komunalne (gminne)	92	69	74	76	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe	73	60	73	74	Public building society
Zakładowe	31	30	11	10	Company
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	102,8	99,8	92,7	90,3	Average useful floor area per dwelling in m²
miasta	81,9	78,4	73,6	71,6	urban areas
wieś	137,0	134,1	130,5	128,4	rural areas
Indywidualne ^b	148,4	146,4	145,1	144,3	Private ^b
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^c	62,8	61,1	61,2	60,8	For sale or rent ^c
Spółdzielcze	57,7	56,1	57,7	55,6	Cooperative
Komunalne (gminne)	42,1	40,9	43,2	40,7	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe	49,5	47,7	49,2	49,2	Public building society
Zakładowe	65,1	64,5	76,3	77,4	Company

a Przepiętne roczne. b Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora (dane za lata 2011—2017 zmieniono). c Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (dane za lata 2011—2017 zmieniono).

a Annual averages. b Realised by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor (data for 2011—2017 were changed). c Including private construction designed for sale or rent (data for 2011—2017 were changed).

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w 2018 r. wyniosła:

- na 1000 ludności — 4,8 (w miastach — 5,4, na wsi — 4,0),
- na 1000 zawartych małżeństw — 962 (w miastach — 1081, na wsi — 786).

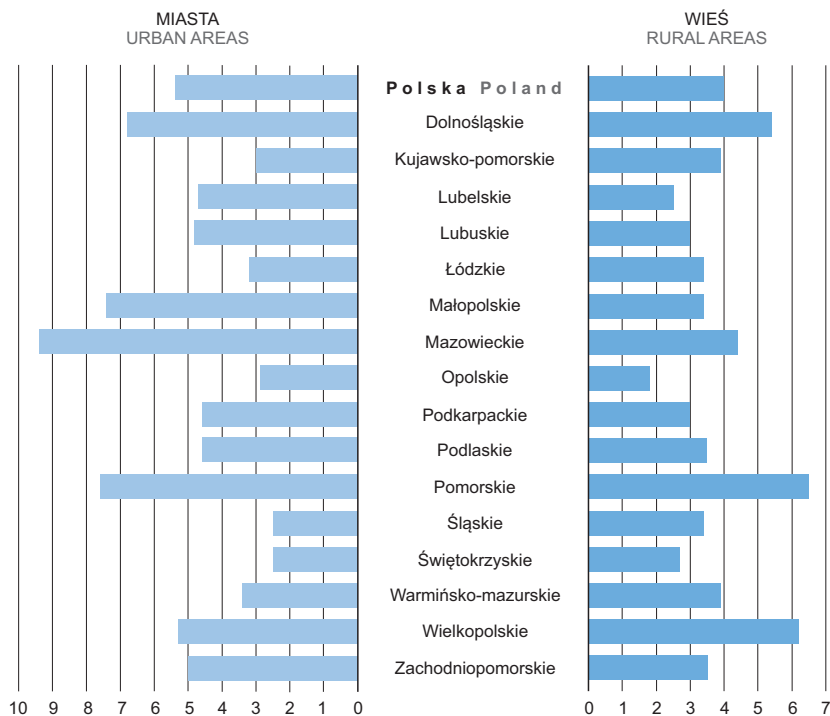
W 2018 r. na 1000 ludności najwięcej mieszkań oddano w woj. mazowieckim (7,6) i pomorskim (7,2), a najmniej w woj. opolskim (2,4) i świętokrzyskim (2,6).

Number of dwellings completed in 2018 amounted:

- per 1000 population — 4.8 (urban areas — 5.4, rural areas — 4.0),
- per 1000 marriages contracted — 962 (urban areas — 1081, rural areas — 786).

In 2018, per 1000 population, the largest number of dwellings was completed in mazowieckie voivodship (7.6) and pomorskie voivodship (7.2), and the smallest number in opolskie voivodship (2.4) and świętokrzyskie voivodship (2.6).

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA NA 1000 LUDNOŚCI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2018 R.
DWELLINGS COMPLETED PER 1000 POPULATION BY VOIVODSHIP IN 2018

TABL. 8 (129). WSKAŹNIKI CEN LOKALI MIESZKALNYCH^a
PRICE INDICES OF RESIDENTIAL PREMISES^a

Wyszczególnienie	2016	2017	2018		Specification	
	rok poprzedni=100 previous year=100		2010= =100	2015= =100		
OGÓŁEM	101,8	103,8	106,5	106,6	112,7	TOTAL
Rynek pierwotny	101,1	103,2	105,5	108,7	110,0	New premises market
Rynek wtórny	102,6	104,5	107,6	107,1	115,2	Existing premises market

^a Nabywanych przez gospodarstwa domowe w budynkach wielomieszkaniowych; dane dotyczą transakcji o charakterze rynkowym, tj. sprzedaży na wolnym rynku (z pewnymi wyłączeniami, np. sprzedaży między stronami spokrewnionymi) oraz sprzedaży przetargowej.

^a Purchased by households in multi-dwelling buildings; data refer to market transactions, i.e. free market sales (with some exclusions, e.g. sales between related parties) and sales under tender procedure.

System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. — Prawo oświatowe (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 996, z późniejszymi zmianami), ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1457) oraz ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. — Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1668, z późniejszymi zmianami).

W roku szkolnym 2018/19 dzieci 6-letnie są objęte obowiązkiem odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w placówkach wychowania przedszkolnego, zaś dzieci 7-letnie obowiązkiem szkolnym. Nauka jest obowiązkowa do ukończenia 18 roku życia.

Od 1 września 2017 r. rozpoczęto reformę systemu edukacji, która docelowo wprowadza: 8-letnią szkołę podstawową, 4-letnie liceum ogólnokształcące, 5-letnie technikum, 3-letnią szkołę branżową I stopnia, 2-letnią szkołę branżową II stopnia oraz likwiduje gimnazja.

W wyniku wdrażania nowego systemu edukacji w roku szkolnym 2018/19:

— w szkołach podstawowych kształcą się pierwszy rocznik uczniów realizujących program klasy ósmej, co skutkuje brakiem absolwentów z lat szkolnych 2016/17 i 2017/18 (przejście z 6- na 8-letnią szkołę podstawową);

— nie odbył się nabór do klasy pierwszej gimnazjów, które ulegają stopniowej likwidacji.

W szkołach branżowych I stopnia w roku szkolnym 2018/19 pozostali jeszcze uczniowie oddziałów zawodniczych szkół zawodowych.

Szkoły (z wyjątkiem uczelni) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Uczelnie mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

W uczelniach studenci wykazywani są tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych.

Dane (z wyjątkiem uczelni i szkół dla dorosłych) prezentuje się, jeśli nie zaznaczono inaczej, łącznie ze szkołami specjalnymi.

Kształcenie specjalne odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne), w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub w placówkach wykonujących działalność leczniczą (łącznie z zakładami leczenia uzdrowiskowego).

Dane dotyczące wychowania przedszkolnego, szkół (poza uczelniami) oraz od roku szkolnego 2008/09 — specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz internatów i burs prezentuje się, jeśli nie zaznaczono inaczej, według stanu na początku roku szkolnego, a dane o absolwentach — na koniec roku szkolnego. Dane o studentach prezentuje się według stanu w dniu 31 grudnia, dane o absolwentach dotyczą osób, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów wyższych w okresie od 1 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r.

Prezentowane informacje opracowano na podstawie systemów informacji administrowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

The education system in Poland functions according to the Law on School Education, dated 14th December 2016 (uniform text Journal of Laws 2018 item 996, with later amendments), the Education System Law, dated 7th September 1991 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1457) and the Higher Education and Science Law, dated 20th July 2018 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1668, with later amendments).

In the 2018/19 school year 1 year pre-primary education in pre-primary education establishments is compulsory for children aged 6, while children aged 7 have been subjected to full-time compulsory education which lasts until the age of 18.

Since 1st September 2017 the new school system has been implemented which will ultimately introduce: 8-year primary school, 4-year general secondary school, 5-year technical secondary school, 3-year stage I sectoral vocational school, 2-year stage II sectoral vocational school, and will abolish lower secondary schools.

As a result of implementing the new education system in the 2018/19 school year:

- the first cohort of pupils following the eight grade curriculum attends primary schools, which results in the lack of the 2016/17 and 2017/18 school years graduates (transition from 6-year to 8-year primary school);
- there was no recruitment to grade 1 of lower secondary schools which are gradually being phased out.

In the 2018/19 school year, the remaining students of basic vocational schools sections pursue their education in stage I sectoral vocational schools.

Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum curriculum and applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) administration entities and local government units can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.

Higher education institutions can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

Higher education institution students are listed as many times as many courses they are enrolled in; data regarding graduates concern the number of awarded diplomas certifying the completion of higher education.

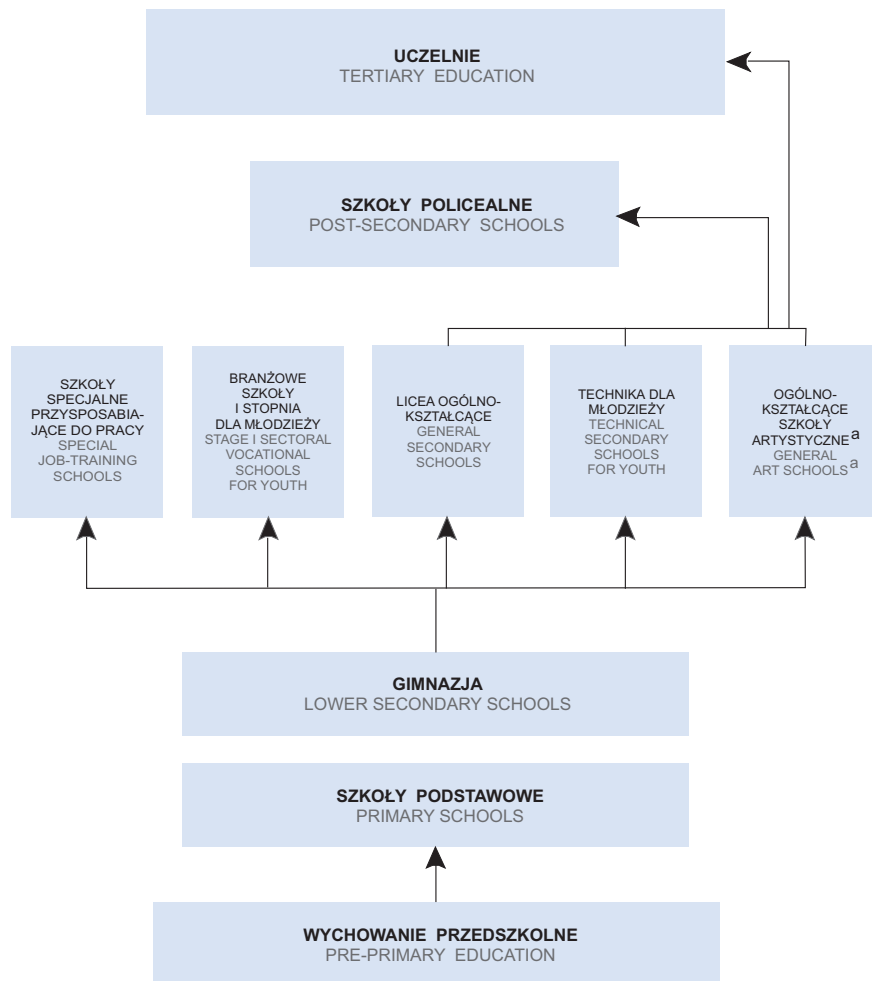
Data (excluding higher education institutions and schools for adults) are presented, unless otherwise indicated, together with special schools.

Special education is provided in mainstream schools (in which special or integrated and mainstream sections are established), in special schools operating independently as well as in special educational care centres, other educational institutions or in the units performing health care activities (including health resort treatment).

Data regarding pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) and since the 2008/09 school year special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres, rehabilitation and education centres as well as boarding schools and dormitories, unless otherwise indicated, are given as of the beginning of the school year, while data concerning graduates as of the end of the school year. Data regarding students of higher education institutions are presented as of 31st December, data regarding graduates concern persons who obtained higher education diplomas between 1st December 2017 and 31st December 2018.

The presented information was completed on the basis of information systems administered by the Ministry of National Education and the Ministry of Science and Higher Education.

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2018/19
EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN THE 2018/19 SCHOOL YEAR

^a Dające uprawnienia zawodowe.
^a Leading to professional certifications.

TABL. 1 (130). **EDUKACJA**
EDUCATION

Wyszczególnienie	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	Specification
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	13922	13560	14468	14467	primary
gimnazja	7278	7495	1861	1640	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	428	490	510	522	special job-training
branżowe I stopnia ^a	1763	1683	1504	1578	stage I sectoral vocational ^a
licea ogólnokształcące ^b	2885	2241	2248	2235	general secondary ^b
technika ^c	2204	1909	1890	1879	technical secondary ^c
artystyczne ogólnokształcące ^d	115	122	122	122 ^e	general art ^d
policealne	2941	2355	2167	1981	post-secondary
uczelnie	460	415	397	392	higher education institutions
dla dorosłych	3743 ^f	1855	1652	1471	for adults
podstawowe	5	3	103	117	primary
gimnazja	164	189	80	55	lower secondary
licea ogólnokształcące ^b	2665	1647	1469	1299	general secondary ^b
technika ^c	797	16	x	x	technical secondary ^c

NAUCZYCIELE^g w tys. TEACHERS^g in thousands

Szkoły:					Schools:
podstawowe ^h	176,3	190,5	222,7	256,8	primary ^h
gimnazja ^h	109,4	99,5	65,9	33,6	lower secondary ^h
branżowe I stopnia ^{ahi}	17,2	16,0	15,1	14,7	stage I sectoral vocational ^{ahi}
licea ogólnokształcące ^{bh}	53,2	41,2	40,1	39,0	general secondary ^{bh}
technika ^{chk}	47,4	45,6	46,1	45,7	technical secondary ^{chk}
policealne	9,7	7,6	7,2	5,4	post-secondary
uczelnie ^l	103,5	95,9	94,9	93,1	higher education institutions ^l

a Do roku szkolnego 2015/16 zasadnicze szkoły zawodowe. b, c W roku szkolnym 2010/11 łącznie z: b — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi, c — technikami uzupełniającymi (w przypadku szkół dla dorosłych również w roku szkolnym 2015/16). d Dające uprawnienia zawodowe. e Ponadto 146 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. f Łącznie ze 112 zasadniczymi szkołami zawodowymi nieuwzględnionymi w dalszym podziale. g Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełnozatrudnionych. h—k Łącznie ze szkołami: h — dla dorosłych, i — specjalnymi przysposabiającymi do pracy, k — artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. l Nauczyciele akademicy.

a Until the 2015/16 school year, basic vocational schools. b, c In the 2010/11 school year, including: b — supplementary general secondary and specialised secondary, c — supplementary technical secondary (in the case of schools for adults also in the 2015/16 school year). d Leading to professional certification. e Moreover, 146 art schools providing art education only. f Including 112 basic vocational schools, not included in further division. g Full-time equivalent (FTE) paid employees. h—k Including: h — schools for adults, i — special job-training schools, k — general art schools leading to professional certification. l Academic teachers.

TABL. 1 (130). **EDUKACJA (cd.)**
EDUCATION (cont.)

Wyszczególnienie	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	Specification
UCZNIOWIE I STUDENCI w tys. PUPILS AND STUDENTS in thousands					
Wychowanie przedszkolne ^a	1059,3	1140,6	1361,2	1392,9	Pre-primary education ^a
w tym objęci obowiązkową edukacją	306,4	494,3	362,5	374,3	of which attending obligatory education
Szkoły:					Schools:
podstawowe	2191,7	2480,8	2657,0	3039,8	primary
gimnazja	1261,4	1073,6	703,9	350,6	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	9,8	10,8	10,5	10,5	special job-training
branżowe I stopnia ^b	224,9	178,8	155,8	146,2 ^c	stage I sectoral vocational ^b
licea ogólnokształcące ^d	668,8	501,2	474,5	470,3	general secondary ^d
technika ^e	548,6	506,2	503,2	505,6	technical secondary ^e
artystyczne ogólnokształcące ^f	12,8	12,6	13,0	12,9 ^g	general art ^f
policjalne	298,8	255,1	235,6	218,6	post-secondary
uczelnie	1841,3	1405,1	1291,9	1230,3	higher education institutions
dla dorosłych	289,2 ^h	179,6	151,8	138,9	for adults
podstawowe	0,2	0,0	1,2	3,4	primary
gimnazja	16,1	11,6	7,5	4,1	lower secondary
licea ogólnokształcące ^d	224,7	167,6	143,1	131,4	general secondary ^d
technika ^e	42,5	0,3	x	x	technical secondary ^e

ABSOLWENCI w tys. GRADUATES in thousands

Szkoły:					Schools:
podstawowe	378,4	347,7	—	.	primary
gimnazja	412,3	350,2	340,7	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	1,8	2,5	2,4	.	special job-training
zasadnicze zawodowe	75,0	55,6	46,5	.	basic vocational
licea ogólnokształcące ^d	221,5	164,5	152,7	.	general secondary ^d

a Dotyczy wszystkich dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 16 na str. 217.
b Do roku szkolnego 2015/16 zasadnicze szkoły zawodowe. c W tym 46,5 tys. uczniów oddziałów zasadniczych szkół zawodowych. d, e W roku szkolnym 2010/11 łącznie z: d — liceami uzupełniającymi i liceami profilowanymi, e — technikami uzupełniającymi (w przypadku szkół dla dorosłych również w roku szkolnym 2015/16). f Dające uprawnienia zawodowe. g Ponadto 10,7 tys. uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. h Łącznie z 5,6 tys. uczniów szkół zasadniczych zawodowych, nieuwzględnionymi w dalszym podziale.

a Concerns all children in pre-primary education establishments, also included in the table 16 on page 217.
b Until the 2015/16 school year, basic vocational schools. c Including 46.5 thousand students of basic vocational school sections. d, e In the 2010/11 school year, including: d — supplementary general secondary and specialised secondary, e — supplementary technical secondary (in the case of schools for adults also in the 2015/16 school year). f Leading to professional certification. g Moreover, 10.7 thousand students of art schools providing art education only. h Including 5.6 thousand basic vocational school students not included in further division.

TABL. 1 (130). **EDUKACJA (dok.)**
EDUCATION (cont.)

Wyszczególnienie	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	Specification
ABSOLWENCI w tys. (dok.) GRADUATES in thousands (cont.)					
Szkoły (dok.):					Schools (cont.):
technika ^a	125,2	112,5	109,9	.	technical secondary ^a
artystyczne ogólnokształcące ^b	2,3	2,0	2,1 ^c	.	general art ^b
policealne	82,0	76,4	65,4	.	post-secondary
uczelnie	497,5	364,6	327,7	.	higher education institutions
dla dorosłych	71,1 ^d	49,3	42,4	.	for adults
podstawowe	0,0	0,0	—	.	primary
gimnazja	4,1	3,4	2,5	.	lower secondary
licea ogólnokształcące ^e	56,9	45,9	39,9	.	general secondary ^e
technika ^a	8,6	0,1	x	.	technical secondary ^a

a, e W roku szkolnym 2010/11 łącznie z: a — technikami uzupełniającymi (w przypadku szkół dla dorosłych również w roku szkolnym 2015/16), e — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi. b Dające uprawnienia zawodowe. c Ponadto 1,2 tys. absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. d Łącznie z 1,4 tys. absolwentów szkół zasadniczych zawodowych, nieuwzględnionych w dalszym podziale.

a, e In the 2010/11 school year, including: a — supplementary technical secondary (in the case of schools for adults also in the 2015/16 school year), e — supplementary general secondary and specialised secondary. b Leading to professional certification. c Moreover, 1.2 thousand graduates of art schools providing art education only. d Including 1.4 thousand basic vocational school graduates not included in further division.

TABL. 2 (131). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH W ROKU SZKOLNYM 2018/19**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY IN THE 2018/19 SCHOOL YEAR

Wyszczególnienie	Szkoły Schools	Uczniowie i studenci	Absolwenci ^a	Specification
		Pupils and students	Gradu- ates ^a	
w tys. in thousands				
Szkoły podstawowe^b	14467	3039,8	—	Primary schools^b
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	53	5,1	—	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	12215	2840,6	—	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	1154	84,9	—	Social organisations and associations
Organizacje wyznaniowe	163	28,5	—	Religious organisations
Pozostałe	882	80,7	—	Others

a Z roku szkolnego 2017/18. b Patrz nota na str. 197.

a Of the 2017/18 school year. b See note on page 197.

TABL. 2 (131). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH W ROKU SZKOLNYM 2018/19 (cd.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY IN THE 2018/19 SCHOOL YEAR (cont.)

Wyszczególnienie	Szkoły Schools	Uczniowie i studenci Pupils and students	Absol- wencji ^a Gradu- ates ^a	Specification
		w tys. in thousands		
Gimnazja	1640	350,6	340,7	Lower secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	20	0,1	0,1	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	1151	323,9	316,9	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	257	11,1	9,8	Social organisations and associations
Organizacje wyznaniowe	34	7,0	6,4	Religious organisations
Pozostałe	178	8,5	7,5	Others
Branżowe I stopnia^{bc}	2100	156,7^d	48,8^d	Stage I sectoral vocational schools^{bc}
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	58	1,6	0,5	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	1759	138,1	43,7	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	139	7,1	1,9	Social organisations and associations
Organizacje wyznaniowe	21	0,6	0,1	Religious organisations
Pozostałe	123	9,3	2,6	Others
Licea ogólnokształcące	2235	470,3	152,7	General secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	1	0,2	0,1	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	1650	423,9	139,9	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	194	12,4	3,5	Social organisations and associations
Organizacje wyznaniowe	90	10,0	3,0	Religious organisations
Pozostałe	300	23,7	6,3	Others
Technika^e	2001	518,5	112,0	Technical secondary schools^e
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	131	20,0	4,1	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	1627	473,1	104,0	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	88	8,0	1,5	Social organisations and associations
Organizacje wyznaniowe	12	1,0	0,1	Religious organisations
Pozostałe	143	16,4	2,2	Others

a Z roku szkolnego 2017/18. b Patrz nota na str. 197. c—e Łącznie: c — ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, d — z uczniami oddziałów zasadniczych szkół zawodowych, e — ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a Of the 2017/18 school year. b See note on page 197. c—e Including: c — special job-training schools, d — students of basic vocational school sections, e — general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 (131). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH W ROKU SZKOLNYM 2018/19 (dok.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY IN THE 2018/19 SCHOOL YEAR (cont.)

Wyszczególnienie	Szkoły Schools	Uczniowie i studenci Pupils and students	Absol- wencji ^a Gradu- ates ^a	Specification
		w tys. in thousands		
Szkoły policealne	1981	218,6	65,4	Post-secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	20	1,1	0,5	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	331	25,2	10,9	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	119	6,4	3,5	Social organisations and associations
Organizacje wyznaniowe	2	0,1	0,0	Religious organisations
Pozostałe	1509	185,9	50,5	Others
Uczelnie	392	1230,3	327,7	Higher education institutions
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	130	901,8	251,1	Central (government) administration entities
Organizacje wyznaniowe	15	17,0	4,4	Religious organisations
Pozostałe	247	311,5	72,2	Others
Szkoły dla dorosłych	1471	138,9	42,4	Schools for adults
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	25	0,8	0,2	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	506	33,8	11,2	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	140	8,6	3,5	Social organisations and associations
Pozostałe	800	95,7	27,5	Others

a Z roku szkolnego 2017/18.

a Of the 2017/18 school year.

TABL. 3 (132). UCZNIOWIE I STUDENCI^a WEDŁUG GRUP WIEKU
PUPILS AND STUDENTS^a BY AGE GROUPS

Grupy wieku Age groups	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19
	w % ludności danej grupy wieku		in % of a given age group population	
7—14 lat ^b	95,7	90,6	94,5	94,9
15 ^c	96,5	94,6	94,3	94,4
16—18	94,9	94,0	93,6	93,6
19—24	57,3	52,9	51,4	35,6
25—29	9,8	7,9	7,7	5,6
30 lat i więcej and more	1,2	0,8	0,8	0,5

a Bez studentów cudzoziemców. b W roku szkolnym 2010/11 i 2017/18 — grupa wieku 7—12 lat, a w roku szkolnym 2015/16 — grupa wieku 6—12 lat. c W roku szkolnym 2010/11, 2015/16 i 2017/18 — grupa wieku 13—15 lat.

a Excluding foreign students. b In the 2010/11 and 2017/18 school years — age group 7—12, in the 2015/16 school year — age group 6—12. c In the 2010/11, 2015/16 and 2017/18 school years — age group 13—15.

TABL. 4 (133). NAUCZANIE JĘZYKA MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH I ETNICZNYCH
ORAZ JĘZYKA REGIONALNEGO W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
TEACHING A NATIONAL AND ETHNIC MINORITY LANGUAGE
AND REGIONAL LANGUAGE IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

Lata Years Języki ojczyste Native languages	Szkoły podstawowe ^a Primary schools ^a		Gimnazja ^a Lower secondary schools ^a		Licea ogólnokształcące General secondary schools		Technika ^b Technical secondary schools ^b		
	szkoły schools	uczniowie pupils	szkoły schools	uczniowie students	szkoły schools	uczniowie students	szkoły schools	uczniowie students	
OGÓŁEM	2017/18	1032	64772	403	6480	37	1174	35	845
TOTAL	2018/19	1065	70664	76	804	39	1193	32	716
w tym: of which:									
Białoruski	2017/18	26	1762	19	429	4	454	1	—
Belarusian	2018/19	27	1757	3	60	4	445	2	—
Kaszubski	2017/18	327	16052	131	1913	13	357	21	718
Kashubian	2018/19	328	17048	29	228	14	342	21	620
Litewski	2017/18	8	304	5	61	2	69	—	—
Lithuanian	2018/19	7	363	1	2	2	67	—	—
Łemkowski	2017/18	22	181	8	24	1	10	—	—
Ruthenian	2018/19	25	208	1	—	1	13	—	—
Niemiecki	2017/18	535	44710	176	3644	6	20	9	119
German	2018/19	569	49402	36	473	7	74	7	83
Ukraiński	2017/18	94	1237	56	321	11	264	3	8
Ukrainian	2018/19	91	1355	4	14	11	252	2	13

a, b Łączenie: a — z zespołami międzyszkolnymi, b — ze szkołami branżowymi I stopnia (8 szkół z językiem kaszubskim z 154 uczniami, 5 szkół z językiem niemieckim z 51 uczniami).

U w a g a. Dane obejmują samodzielne szkoły dla dzieci i młodzieży mniejszości narodowych i etnicznych oraz posługujących się językiem regionalnym, jak również szkoły i zespoły międzyszkolne, w których organizowane są dodatkowe zajęcia z nauczania tych języków.

a, b Including: a — interschool groups, b — stage I sectoral vocational schools (8 schools with Kashubian language with 154 students, 5 schools with German language with 51 students).

N o t e. Data include independently operating schools for children and youth of national and ethnic minorities as well as students using regional language, as well as schools and interschool groups in which additional language classes are organised.

TABL. 5 (134). UCZĄCY SIĘ JEZYKÓW OBCYCH^a W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCHPUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES^a
IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS

Lata Years Jezyki obce Foreign languages	Ogółem w tys. Grand total in thousands	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total pupils and students in schools								
		podstawowych primary			gimnazjalnych lower second- ary	branżowych I stopnia ^b stage I sectoral voca- tional ^b	liceach ogólnokształcących general second- ary	technicznych ^c tech- nical second- ary ^c	policealnych ^d post- sec- ond- ary ^d	
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas						
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE COMPULSORY EDUCATION										
Angielski English	2017/18 2018/19	4451,9 4489,3	96,3 96,9	96,5 96,8	96,1 96,9	97,0 96,5	66,5 68,1	99,3 99,1	98,3 99,0	54,3 58,6
Francuski French	2017/18 2018/19	104,0 99,3	0,4 0,6	0,6 0,8	0,1 0,2	3,3 3,3	0,2 0,2	10,8 11,0	3,4 3,4	0,1 0,1
Niemiecki German	2017/18 2018/19	1546,8 1572,0	12,8 20,3	12,6 19,7	13,0 21,2	69,3 70,1	27,8 26,6	56,8 56,2	77,4 77,2	3,1 3,2
Rosyjski Russian	2017/18 2018/19	165,4 163,6	0,8 1,3	0,5 1,0	1,1 1,9	6,4 6,4	4,3 4,1	10,0 10,4	8,7 8,8	0,6 0,3
Inne Others	2017/18 2018/19	148,2 166,5	1,1 1,6	1,5 2,3	0,2 0,4	4,4 4,9	0,1 0,0	15,8 18,2	2,2 2,6	1,2 1,0
NAUCZANIE DODATKOWE^e ADDITIONAL EDUCATION^e										
Angielski English	2017/18 2018/19	30,0 32,4	0,8 0,7	0,5 0,5	1,2 1,1	0,9 0,9	0,2 0,2	0,2 1,1	0,2 0,2	0,5 0,5
Francuski French	2017/18 2018/19	17,8 16,0	0,3 0,3	0,4 0,5	0,1 0,1	0,5 0,5	— —	1,0 0,7	0,3 0,2	— —
Niemiecki German	2017/18 2018/19	282,6 284,0	6,9 7,2	6,4 6,8	7,7 8,0	9,2 8,3	0,3 0,4	3,7 3,4	3,3 3,7	0,1 0,1
Inne Others	2017/18 2018/19	79,2 78,6	1,5 1,6	1,4 1,7	1,7 1,6	2,2 2,0	0,0 0,0	3,7 3,3	1,1 1,2	0,1 0,1

a W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz. b Patrz nota na str. 197. c Łącznie ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. d Bez kolegiów pracowników służb społecznych. e Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

a In the breakdown by foreign languages, one person may be indicated more than once. b See note on page 197. c Including general art schools leading to professional certification. d Excluding colleges of social work. e Conducted during the hours which are at the disposal of a headperson.

TABL. 6 (135). UCZĄCY SIĘ NOWOŻYTNICH JĘZYKÓW OBCYCH W UCZELNIACH^a
STUDENTS STUDYING MODERN FOREIGN LANGUAGES IN HIGHER EDUCATION
INSTITUTIONS^a

Języki obce	2017/18	2018/19	2017/18	2018/19	Foreign languages
	w tys. in thousands		w % ogółu studentów in % of total students		
O G Ó Ł E M	552,8	540,9	45,3	46,9	TOTAL
Angielski	481,8	483,2	39,5	41,9	English
Francuski	10,2	9,0	0,8	0,8	French
Hiszpański	14,0	14,8	1,1	1,3	Spanish
Niemiecki	48,7	40,9	4,0	3,5	German
Rosyjski	14,4	13,1	1,2	1,1	Russian
Włoski	5,7	5,4	0,5	0,5	Italian
Inne	15,7	14,8	1,3	1,3	Others

a W formie obowiązkowego lektoratu; dane podaje się bez studentów cudzoziemców; w podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

a As an obligatory language course; data exclude foreign students; in the breakdown by foreign languages, one person may be indicated more than once.

TABL. 7 (136). KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI
EDUCATION OF PERSONS WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS

Wyszczególnienie	2017/18	2018/19	2016/17	2017/18	Specification
	uczniowie pupils and students		absolwenci graduates		
Szkoły podstawowe ^a	93417	115985	—	—	Primary schools ^a
w tym specjalne ^a	30605	38707	—	—	of which special ^a
Gimnazja	34314	18179	14751	15392	Lower secondary schools
w tym specjalne	16606	8911 ^b	6936	7114 ^b	of which special
Specjalne szkoły przysposabiają- ce do pracy	10539	10537	2489	2364	Special job-training schools
Branżowe szkoły I stopnia ^a	13856	13541	3214 ^{cd}	2895 ^{cd}	Stage I sectoral vocational schools ^a
w tym specjalne ^a	10180	9617	2832	2549	of which special ^a
Licea ogólnokształcące	5720	6029	1566	1789	General secondary schools
w tym specjalne	1143	1111	299	322	of which special
Technika ^e	4322	4806	506 ^d	522 ^d	Technical secondary schools ^e
w tym specjalne	808	851	194	150	of which special
Szkoły policealne	402	377	178 ^d	175 ^d	Post-secondary schools
w tym specjalne	351	319	175	171	of which special

a Patrz nota na str. 197. b W tym odpowiednio: 185 uczniów i 207 absolwentów w gimnazjach specjalnych z oddziałami przysposabiającymi do pracy. c Dotyczy zasadniczych szkół zawodowych. d W przypadku szkół ogólnodostępnych dane o absolwentach dotyczą absolwentów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie. e Łącznie ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a See note on page 197. b Of which respectively: 185 students and 207 graduates in special lower secondary schools with job-training sections. c Concerns basic vocational schools. d In the case of mainstream schools, data on graduates concern graduates with statement of special education needs, who passed examination confirming vocational qualifications (carried out both on the basis of the former and the new core curriculum for vocational education). e Including general art schools leading to professional certification.

TABL. 8 (137). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**
SPECIAL EDUCATION CARE CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION AND EDUCATION CENTRES

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze^a					Special education care centres^a
Ośrodki	394	374	372	371	Centres
Miejsca	25614	21846	19807	19128	Places
Wychowankowie	19104	14347	12559	11839	Residents
w tym:					of which:
niewidomi i słabowidzący	759	606	510	480	blind and sight impaired
niesłyszący i słabosłyszący	1799	1217	1035	905	deaf and hearing impaired
przewlekłe choroby	8	2	2	3	chronically ill
z niepełnosprawnością ruchową i afazją	391 ^b	317	265	245	motor-skill impaired and with aphasia
z niepełnosprawnością intelektualną	13289	9469	8007	7421	intellectually disabled
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	395	241	180	179	socially maladjusted
Młodzieżowe ośrodki wychowawcze					Youth education centres
Ośrodki	73	95	95	95	Centres
Miejsca	4684	5853	5771	5701	Places
Wychowankowie	4433	4754	4615	4520	Residents
Młodzieżowe ośrodki socjoterapii					Youth social therapy centres
Ośrodki	62	76	80	81	Centres
Miejsca	3531	4522	4969	5272	Places
Wychowankowie	3419	4224	4742	4855	Residents
Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze					Rehabilitation and education centres
Ośrodki	123	179	206	207	Centres
Miejsca	5757	7340	8111	8812	Places
Wychowankowie	4589	5493	5802	5862	Residents
z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim	2170	2775	2864	2791	profound intellectually disabled
z niepełnosprawnościami sprzężonymi	2419	2718	2938	3071	with multiple impairments

a Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (w 2018 r. 32 ośrodki z 1482 miejscami i 1065 wychowankami). b Dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową.

a Including special education centres (in 2018, there were 32 centres with 1482 places and 1065 residents). b Concerns motor-skill impaired residents.

TABL. 9 (138). **UCZNIOWIE BRANŻOWYCH SZKÓŁ I STOPNIA I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY^a**
STUDENTS OF STAGE I SECTORAL VOCATIONAL SCHOOLS
AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH^a

Wyszczególnienie	2017/18	2018/19	2016/17	2017/18	Specification
	uczniowie ^b students ^b		absolwenci ^c graduates ^c		
OGÓŁEM	155832	146216	49563	46478	TOTAL
w tym I klasa	54255	52524	x	x	of which grade 1
w tym kobiety	49023	45354	15855	14881	of which females
w tym według podgrup kierunków kształcenia ^d :					of which by narrow fields of education ^d :
Artystyczna	1174	1191	72	88	Arts
Biznesu i administracji	13227	12449	3612	3007	Business and administration
Inżynierijno-techniczna	61330	58797	7523	8105	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	18793	17174	2062	1991	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	17189	15771	2672	2350	Architecture and construction
Rolnicza	1296	1170	223	195	Agriculture
Leśna	50	62	16	18	Forestry
Usług dla ludności	42742	39574	7382	6575	Personal services

a Patrz nota na str. 197. b Łącznie z uczniami oddziałów zasadniczych szkół zawodowych. c W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie. d Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013).

a See note on page 197. b Including students of basic vocational school sections. c In the breakdown by the narrow fields of education, data concern the graduates who passed examination confirming vocational qualifications (carried out both on the basis of the former and the new core curriculum for vocational education). d According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013).

TABL. 10 (139). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH DLA MŁODZIEŻY**
STUDENTS AND GRADUATES OF GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH

Wyszczególnienie	2017/18	2018/19	Specification
Uczniowie	474521	470301	Students
w tym I klasa	159263	159657	of which grade 1
w tym kobiety	296474	295193	of which females
Absolwenci	152741	.	Graduates
w tym kobiety	95930	.	of which females

TABL. 11 (140). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW DLA MŁODZIEŻY**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH

Wyszczególnienie	2017/18	2018/19	2016/17	2017/18	Specification
	uczniowie students		absolwenci ^a graduates ^a		
O G Ó Ł E M	503151	505576	114967	109909	TOTAL
w tym I klasa	140457	143241	x	x	of which grade 1
w tym kobiety	199013	198586	47370	44315	of which females
w tym według podgrup kierunków kształcenia ^b :					of which by narrow fields of education ^b :
Artystyczna	2260	2842	124	154	Arts
Społeczna	39993	39363	7338	7447	Social and behavioural sciences
Biznesu i administracji	64824	67917	8944	10453	Business and administration
Fizyczna	143	106	33	31	Physical sciences
Technologii teleinformatycznych	93299	99753	11078	10758	Information and Communication Technologies (ICTs)
Inżynieryjno-techniczna	116434	115189	14499	18509	Engineering and engineering trade
Produkcji i przetwórstwa	7085	6277	1569	1423	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	36890	35133	5721	6007	Architecture and construction
Rolnicza	9452	8736	1310	1738	Agriculture
Leśna	3504	3299	666	653	Forestry
Weterynaryjna	6590	6841	653	878	Veterinary
Medyczna	843	873	87	98	Health
Usług dla ludności	105987	101734	19168	18595	Personal services
Ochrony i bezpieczeństwa	437	673	—	—	Security services
Usług transportowych	15134	16339	1150	1716	Transport services

a W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie. b Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013).

a In the breakdown by the narrow fields of education, data concern the graduates who passed examination confirming vocational qualifications (carried out both on the basis of the former and the new core curriculum for vocational education). b According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013).

TABL. 12 (141). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH SZKÓŁ ARTYSTYCZNYCH^a
DLA MŁODZIEŻY
STUDENTS AND GRADUATES OF GENERAL ART SCHOOLS^a FOR YOUTH

Wyszczególnienie	2017/18	2018/19	Specification
Uczniowie	13042	12886	Students
w tym I klasa	2703	2751	of which grade 1
w tym kobiety	10042	10005	of which females
Absolwenci	2121	.	Graduates
w tym kobiety	1628	.	of which females

a Dające uprawnienia zawodowe.

a Leading to professional certification.

TABL. 13 (142). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS

Wyszczególnienie	2017/18	2018/19	2016/17	2017/18	Specification
	uczniowie students		absolwenci ^a graduates ^a		
OGÓŁEM	235599	218580	70409	65414	TOTAL
w tym I klasa	169399	157196	x	x	of which grade 1
w tym kobiety	167479	153639	53146	50116	of which females
w tym według podgrup kierunków kształcenia ^b :					of which by narrow fields of edu- cation ^b :
Artystyczna	14028	12896	2842	2872	Arts
Społeczna	5771	6321	1180	1283	Social and behavioural sciences
Dziennikarstwa i informacji	1129	888	248	99	Journalism and information
Biznesu i administracji	48040	42577	5236	3267	Business and administration
Technologii teleinformatycznych	15744	15423	906	736	Information and Communication Technologies (ICTs)
Inżynierjno-techniczna	349	146	54	27	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	41	20	1	12	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	406	282	57	74	Architecture and construction
Weterynaryjna	4073	4395	699	791	Veterinary
Medyczna	55554	60515	15933	16220	Health
Opieki społecznej	6071	6520	1583	1051	Welfare
Usług dla ludności	36708	34691	6220	6646	Personal services
Higieny i bezpieczeństwa pracy	28415	22790	2699	1929	Hygiene and occupational health services
Ochrony i bezpieczeństwa	5579	4303	930	892	Security services
Usług transportowych	2408	2010	300	306	Transport services

a W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie. b Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013).

a In the breakdown by the narrow fields of education, data concern the graduates who passed examination confirming vocational qualifications (carried out both on the basis of the former and the new core curriculum for vocational education). b According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013).

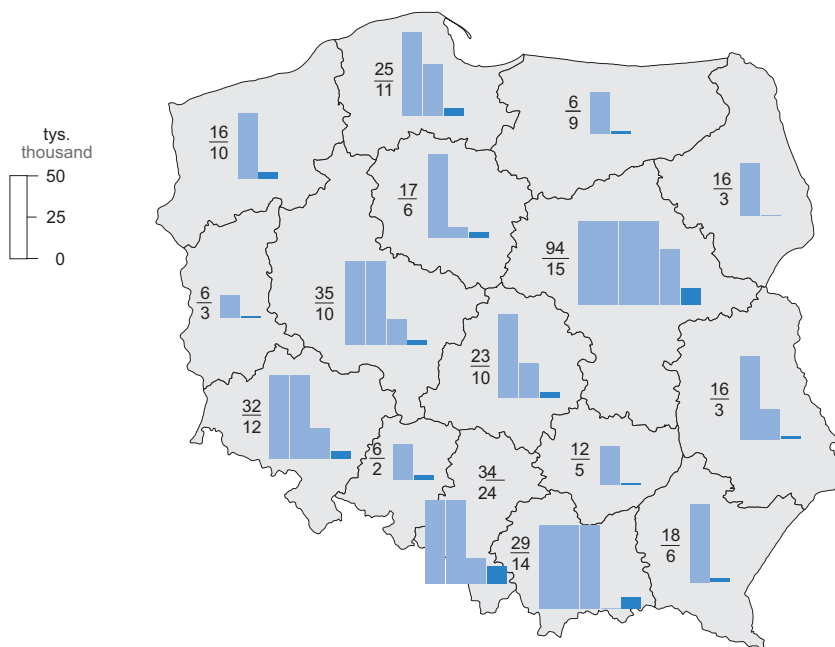
SZKOLNICTWO WYŻSZE^a WEDŁUG WOJEWÓDZTW W ROKU AKADEMICKIM 2018/19
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS^a BY VOIVODSHIP IN THE 2018/19 ACADEMIC YEAR

Liczba uczelni 385 Number of higher education institutions
 Liczba filii i zamiejscowych podstawowych jednostek organizacyjnych 143 Number of branch campuses of higher education institutions

Studenci:
 Students:

 w uczelniach macierzystych
 in higher education institutions

 w filiach i zamiejscowych podstawowych jednostkach organizacyjnych
 in branch campuses of higher education institutions

^a Bez szkół resortów obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji; w podziale według województw zamiejscowe jednostki organizacyjne zostały wykazane w miejscu siedziby tych jednostek, z wyjątkiem zamiejscowych jednostek organizacyjnych działających za granicą, które zostały wykazane w miejscu siedziby uczelni macierzystej.

^a Excluding academies of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration; organisational units by voivodships are shown according to the location of these units, excluding organisational units operating abroad, which are shown according to the location of the main unit.

TABL. 14 (143). **STUDENCI I ABSOLWENCI UCZELNI**
STUDENTS AND GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Wyszczególnienie	2017/18	2018/19		2016/17	2017/18	Specification
	studenci students		w tym kobiety w % of which females in %	absolwenci w tys. graduates in thousands		
	ogółem w tys. total in thousands					
OGÓŁEM	1291,9	1230,3	58,0	387,5	327,7	TOTAL
studia: stacjonarne	853,0	809,3	58,2	251,0	218,0	full-time programmes
niestacjonarne	438,9	421,0	57,6	136,6	109,7	part-time programmes
w tym według podgrup kierunków kształcenia ^a :						of which by narrow fields of education ^a :
Pedagogiczna	89,8	84,4	81,5	33,9	28,1	Education
Artystyczna	33,3	33,3	67,7	8,3	7,9	Arts
Humanistyczna (z wyłączeniem języków)	23,4	22,1	45,4	5,4	4,6	Humanities (except languages)
Językowa	67,9	64,5	78,4	18,2	15,6	Languages
Społeczna	131,1	141,0	67,3	38,5	30,4	Social and behavioural sciences
Dziennikarstwa i informacji	17,2	16,4	66,6	5,5	4,6	Journalism and information
Biznesu i administracji	228,8	220,3	61,5	79,5	63,6	Business and administration
Prawna	49,6	45,9	60,3	9,8	8,6	Law
Biologiczna	13,7	13,2	77,5	4,3	4,0	Biological and related sciences
Nauk o środowisku	4,8	4,2	62,8	2,5	1,7	Environment
Fizyczna	20,8	19,6	62,4	6,1	5,0	Physical sciences
Matematyczna i statystyczna	10,5	9,7	54,2	3,6	2,6	Mathematics and statistics
Technologii teleinformatycznych	67,2	67,7	9,4	12,5	11,4	Information and Communication Technologies
Inżynierjno-techniczna	132,4	119,4	24,6	41,7	35,0	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	38,8	34,0	51,2	14,4	12,0	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	62,0	55,4	49,0	21,2	17,2	Architecture and construction
Rolnicza	14,2	12,0	58,0	4,6	4,0	Agriculture
Leśna	5,4	5,1	32,0	1,5	1,4	Forestry
Weterynaryjna	6,3	6,4	79,4	0,8	0,9	Veterinary
Medyczna	132,3	133,9	74,6	31,9	32,1	Health
Opieki społecznej	7,0	6,2	88,2	2,5	2,1	Welfare
Usług dla ludności	36,1	36,1	78,8	11,9	9,3	Personal services
Ochrony i bezpieczeństwa	46,8	43,4	42,5	16,6	14,1	Security services
Usług transportowych	14,6	13,6	29,4	3,9	3,3	Transport services

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013).

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013).

Cudzoziemcy studiujący w Polsce

Foreigners studying in Poland

	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	
Studenci	21474	57119	72743	78259	Students
w tym deklarujący pochodzenie polskie	4117	7576	7683	7596	of which declaring Polish origin
Absolwenci	3364	8725	13206	.	Graduates
w tym deklarujący pochodzenie polskie	776	1411	1647	.	of which declaring Polish origin

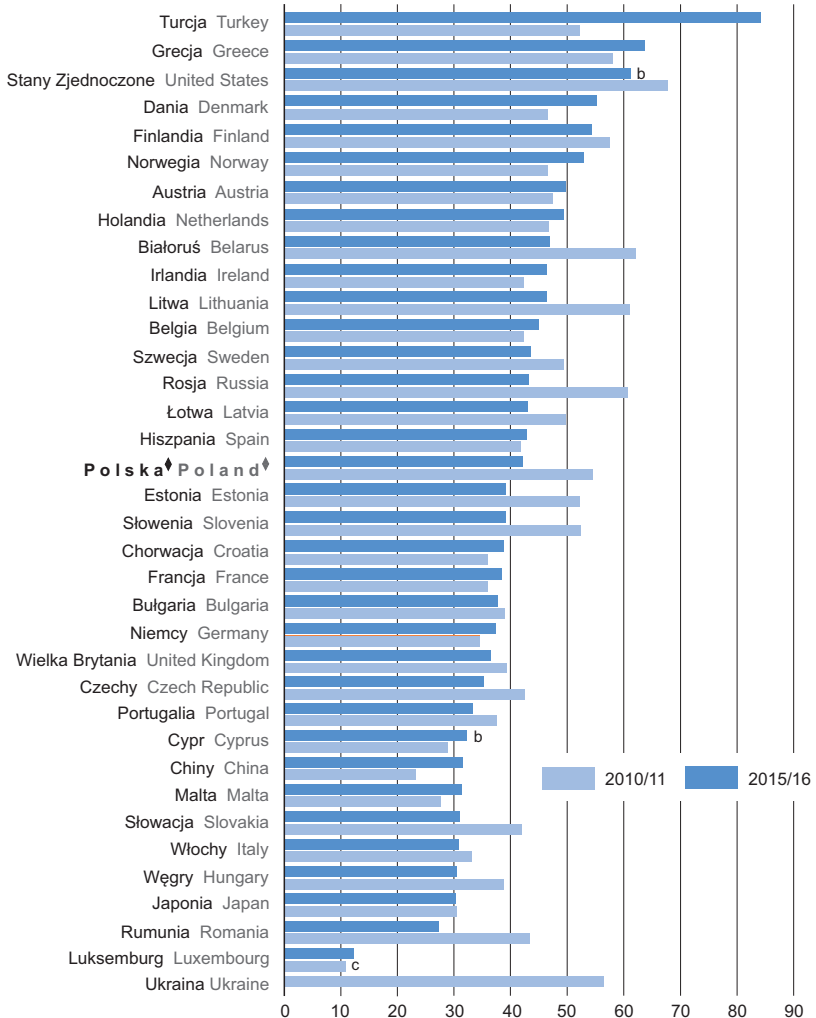
TABL. 15 (144). UCZESTNICY STUDIÓW DOKTORANCKICH^aDOCTORAL STUDENTS^a

Dziedziny nauk ^b	2017/18	2018/19		Academic disciplines ^b
	ogółem total		w tym kobiety w % of which females in %	
O G Ó Ł E M	41318^c	39269^c	54,8^c	T O T A L
Przyrodnicze	6521	6497	55,6	Natural sciences
Inżynierskie i techniczne	6732	6557	35,1	Engineering and technology
Medyczne i nauk o zdrowiu	4923	5241	69,2	Medical and health sciences
Rolnicze i weterynaryjne	1902	1764	64,3	Agricultural and veterinary sciences
Spoleczne	11336	10355	57,1	Social sciences
Humanistyczne i sztuki	9895	8752	55,6	Humanities and the arts

a Łącznie z uczestnikami studiów doktoranckich w Centrum Medycznym Kształcenia Podyplomowego, instytucjach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytucjach badawczych. b Zgodnie z Klasyfikacją Dziedzin Nauki i Techniki OECD. c Łącznie z uczestnikami studiów międzydziedzinowych nieuwzględnionymi w dalszym podziale.

a Including students of doctoral studies in Medical Center for Postgraduate Education, scientific institutes of the Polish Academy of Sciences as well as research institutes. b According to Fields of Science and Technology Classification of OECD. c Including students of interfield programmes not included in further division.

STUDENCI^a NA 1000 LUDNOŚCI W WYBRANYCH KRAJACH
STUDENTS^a PER 1000 POPULATION IN SELECTED COUNTRIES

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji ISCED 2011 (szczebel 5–8). b 2014/15.
 c 2009/10

a According to the International Standard Classification of Education ISCED 2011 (level 5–8). b 2014/15.
 c 2009/10.

Źródło – Source: „UNESCO Institute for Statistics”.

Internaty, bursy i domy studenckie w roku szkolnym 2018/19

Boarding-schools and dormitories in the 2018/19 school year

Szkoły (poza uczelniami)^a		Schools (excluding higher education institutions)^a
Internaty i bursy	760	Boarding-schools and dormitories
Miejsca w tys.	73,4	Beds in thousands
Korzystający w tys.	58,2	Boarders in thousands
Uczelnie		Higher education institutions
Domy studenckie	467	Student dormitories
Miejsca w tys.	122,3	Beds in thousands
Korzystający:		Boarders:
studenci:		students:
w tysiącach	89,2	in thousands
w % ogółu studentów	7,4	in % of total students
uczestnicy studiów doktoranckich:		doctoral students:
w tysiącach	1,4	in thousands
w % ogółu uczestników studiów doktoranckich	3,6	in % of total doctoral students

^a Bez szkół specjalnych; dotyczy szkół dla dzieci i młodzieży: podstawowych, gimnazjów, ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych oraz policealnych.

^a Excluding special schools; concerns primary, lower secondary, post-primary and upper secondary schools for children and youth as well as post-secondary schools.

TABL. 16 (145). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

Wyszczególnienie	2010/11 ^a	2015/16	2017/18	2018/19	Specification
Placówki	19090	21115	21980	22157	Establishments
miasta	8406	10020	10945	11184	urban areas
wieś	10684	11095	11035	10973	rural areas
Przedszkola	8808	11331	12146	12535	Nursery schools
miasta	5907	7584	8202	8479	urban areas
wieś	2901	3747	3944	4056	rural areas
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	9048	7838	8046	7924	Pre-primary sections of primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego	113	94	79	74	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	1121	1852	1788	1624	Pre-primary points
Miejsca w tys.					Places in thousands
Przedszkola	829,6	1022,6	1100,7	1215,8	Nursery schools
miasta	649,1	777,7	832,8	913,3	urban areas
wieś	180,5	244,9	267,9	302,5	rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego	2,3	2,1	1,8	1,8	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	25,2	44,3	44,6	41,6	Pre-primary points

^a Bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

^a Excluding pre-primary education in the units performing health care activities.

TABL. 16 (145). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE (dok.)**
PRE-PRIMARY EDUCATION (cont.)

Wyszczególnienie	2010/11 ^a	2015/16	2017/18	2018/19	Specification
Nauczyciele^b w tys.	73,4	88,6	103,7	108,5	Teachers^b in thousands
miasta	52,9	62,4	73,3	76,9	urban areas
wieś	20,5	26,1	30,4	31,6	rural areas
Przedszkola	59,5	72,6	84,5	88,9	Nursery schools
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	12,3	12,9	15,9	16,3	Pre-primary sections of primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego	0,1	0,1	0,1	0,1	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	1,5	3,0	3,2	3,2	Pre-primary points
Dzieci w tys.	1059,3	1140,6	1361,2	1392,9	Children in thousands
w tym niepełnosprawne	9,7	17,7	24,9	28,2	of which disabled
miasta	733,2	765,7	910,5	931,6	urban areas
wieś	326,1	374,9	450,7	461,4	rural areas
w tym w wieku lat: 5	293,5	403,5	363,9	351,8	of which at the age of: 5
6	306,4	90,8 ^c	362,5	374,3	6
Przedszkola	816,9	906,6	1080,9	1111,6	Nursery schools
miasta	643,1	695,0	820,0	840,3	urban areas
wieś	173,8	211,6	260,8	271,3	rural areas
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	219,7	200,9	243,9	247,5	Pre-primary sections of primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego	1,9	1,4	1,3	1,4	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	20,8	31,7	35,1	32,4	Pre-primary points
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged
3—6 lat	680	.	864	895	3—6
3—5	626	842	847	873	3—5
5	793	974	934	949	5
6 lat	855	.	913	960	6
Dzieci w przedszkolach na					Children attending nursery schools per
1 przedszkole	93	80	89	89	Nursery school
100 miejsc	98	89	93	91	100 places
1 nauczyciela ^b	14	13	13	13	Teacher ^b

a Bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą. b Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełnozatrudnionych. c Dotyczy dzieci, którym odroczone spełnianie obowiązku szkolnego po zasięgnięciu opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej.

a Excluding pre-primary education in the units performing health care activities. b Full-time equivalent (FTE) paid employees. c Concerns children obliged to attend the primary school who received opinion of the psychological and educational clinic about lack of school readiness.

Prezentowane w dziale dane nie obejmują informacji dotyczących ochrony zdrowia w zakładach karnych, które zamieszczone są w dziale „Wymiar sprawiedliwości”.

Dane o ochronie zdrowia — jeśli nie zaznaczono inaczej — od 2005 r. podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. — Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Informacje o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych od 2006 r., aptekach oraz od 2005 r. — domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych; dane o lekarzach specjalistach dotyczą lekarzy ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny.

Ambulatoryjna opieka zdrowotna obejmuje przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz z zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi.

Porady udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych (z wyjątkiem danych za ostatni rok) i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

Dane o **stacjonarnej opiece zdrowotnej** nie obejmują opieki dziennej (dotyczy placówek, łóżek i leczonych).

Dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej** obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne.

Zachorowania prezentowane są według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

Dane o **opiece nad dziećmi do 3 lat** prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 603, z późniejszymi zmianami), na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka oraz od 2011 r. — klubu dziecięcego albo sprawowana przez dziennego opiekuna lub nianie.

Dane dotyczące **wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej** prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 998).

Data presented in the chapter do not include information concerning health care in prisons which is in the chapter "Justice".

Data concerning health care — unless otherwise stated — since 2005 are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and until 2011 — the Internal Security Agency.

Information on **medical personnel** concerns persons working directly with a patient in: units engaged in health care activities, professional practices since 2006, pharmacies, and since 2005 — social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs; data on doctor specialists concern doctors with grade II specialisation and since 2005 with specialists title in proper medicine domain.

Out-patient health care covers out-patient departments including: health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories.

Consultations provided in out-patient health care are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided in admission rooms in general hospitals (with the exception of data for the last year) and with the opinions of military medical commissions.

Data on **in-patient health care** do not include day-care (concerns facilities, beds and in-patients).

Emergency medical services and first-aid concerns units covered by the State Emergency Medical Services system.

Incidences of illnesses are presented according to the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

Data on **childcare for children up to the age of 3** are presented according to the law dated 4th February 2011 (uniform text Journal of Laws 2018 item 603, with later amendments). Childcare can be organised in the form of nurseries as well as since 2011 — children's clubs or provided by day carer or nanny.

Data concerning **family support** and **foster care** are presented according to the law dated 9th July 2011 (uniform text Journal of Laws 2018 item 998).

TABL. 1 (146). **PRACOWNICY MEDYCZNI**

Stan w dniu 31 grudnia

MEDICAL PERSONNEL

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015 ^a	2016	2017	Specification
Lekarze	83201	88437	91730	90284	Doctors
w tym specjaliści ^b	52715	60031	60888	60123	of which specialists ^b
Lekarze dentyści	12549	12603	13308	13331	Dentists
w tym specjaliści ^b	2611	2720	2783	2860	of which specialists ^b
Farmaceuci	25203	28121	29268	29330	Pharmacists
Pielęgniarki	200769	197381	195838	193700 ^c	Nurses
Położne	22616	22464	22885	22742 ^d	Midwives
Fizjoterapeuci	21470	25145	26003	26495	Physiotherapists
Diagności laboratoryjni		11477	10602	11599	Laboratory diagnosticians

a Bez stażystów. b W 2010 r. bez danych resortu obrony narodowej i resortu spraw wewnętrznych. c—d W tym magistrzy: c — pielęgniarstwa — 28561, d — położnictwa — 4232.

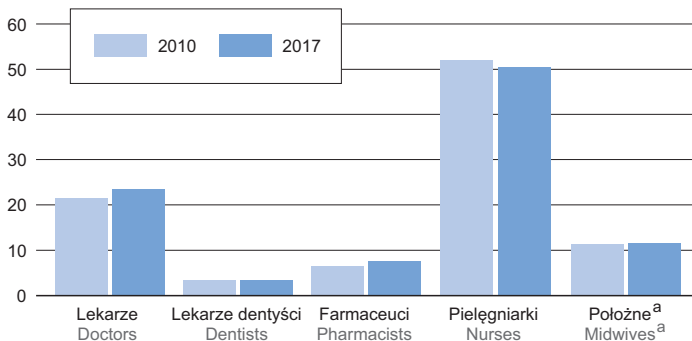
a Excluding trainees. b In 2010 excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior. c—d Of which masters of: c — nursing — 28561, d — midwifery — 4232.

PRACOWNICY MEDYCZNI NA 10 TYS. LUDNOŚCI

Stan w dniu 31 grudnia

MEDICAL PERSONNEL PER 10 THOUSAND POPULATION

As of 31st December

a Na 10 tys. kobiet.

a Per 10 thousand females.

TABL. 2 (147). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA**

Stan w dniu 31 grudnia

OUT-PATIENT HEALTH CARE

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018			Specification
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	16903	20412	21665	21881	17077	4804	Out-patient departments (as of 31 XII)
Praktyki lekarzy i lekarzy dentystów ^a (stan w dniu 31 XII)	6927	5550	5106	4820	3590	1230	Doctors and dentists practices ^a (as of 31 XII)
Porady udzielone ^b (w ciągu roku) w tys.	290931	319569	325869	322630	274321	48309	Consultations provided ^b (during the year) in thousands
w tym w ramach praktyk lekarzy i lekarzy dentystów ^a	19176	13656	12094	11251	8825	2426	of which on the basis of doctors and dentists practices ^a
lekarskie	259461	284811	291337	288243	244907	43336	doctors
w tym specjalistyczne ^c	100312	113682	116281	116315	113261	3054	of which specialised ^c
stomatologiczne	31470	34758	34532	34387	29414	4973	stomatological

a Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. b Łącznie z poradami opłacanymi w przychodniach przez pacjentów. c Bez porad udzielonych w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

a Data concern practices that have signed contract with the National Health Fund or out-patient departments. b Including consultations paid by patients in out-patient departments. c Excluding consultations provided in admission rooms of general hospitals.

PORADY UDZIELONE W AMBULATORYJNEJ OPIECE ZDROWOTNEJ^a NA 100 OSÓBCONSULTATIONS PROVIDED IN OUT-PATIENT HEALTH CARE^a PER 100 PERSONS

	LEKARSKIE DOCTORS	STOMATOLOGICZNE STOMATOLOGICAL
2018	750 ^b	90
2010	649	82

a Łącznie z poradami opłacanymi w przychodniach przez pacjentów. b Bez porad udzielonych w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

a Including consultations paid by patients in out-patient departments. b Excluding consultations provided in admission rooms of general hospitals.

TABL. 3 (148). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA**

Stan w dniu 31 grudnia

IN-PATIENT HEALTH CARE

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017		Specification
	łóżka beds			zakłady facilities		
Szpitala ogólne	190387	186994	186607	185263 ^a	951	General hospitals
Szpitala psychiatryczne	17750	17759	17868	17730	48	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego	1070	1269	1311	1327	26	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	2447	2512	2472	2438	55	Addiction recovery centres
Krajowe i regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	245	239	250	245	5	State and regional centres of forensic psychiatry
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^b	19250	24872	25176	25615	415	Chronic medical care homes ^b
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^b	5688	6706	6749	7528	161	Nursing homes ^b
Oddziały opieki paliatywnej	—	1204	1302	1148	66	Palliative care wards
Hospicja	1126	1550	1640	1809	95	Hospices
Lecznictwo uzdrowiskowe	40568	43925	44072	44365	240	Health resort treatment
sanatoria	29400	34779	35768	35840	191	sanatoria
szpitala	11168	9146	8304	8525	49	hospitals

a Ponadto w szpitalach ogólnych było 4160 miejsc opieki dziennej, z których skorzystało 3320 tys. pacjentów. b Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego.

a Moreover, in general hospitals there were 4160 day care places which were used by 3320 thousand patients. b Including psychiatric types facilities.

W 2017 r. (według stanu w dniu 31 grudnia) funkcjonowało również 191 szpitali dziennych dysponujących 1,2 tys. miejsc dziennych, z których skorzystało w ciągu roku 117,9 tys. pacjentów.

W 2017 r. leczonych było:

- w szpitalach ogólnych (w trybie stacjonarnym; bez międzyoddziałowego ruchu chorych) — 7773 tys. osób (w 2010 r. — 7759 tys., w 2015 r. — 7795 tys., w 2016 r. — 7829 tys.); przeciętny pobyt chorego wyniósł 5,3 dnia,
- w szpitalach psychiatrycznych (w trybie stacjonarnym; bez międzyoddziałowego ruchu chorych) — 195,8 tys. osób (w 2010 r. — 198,0 tys., w 2015 r. — 200,8 tys., w 2016 r. — 199,7 tys.); przeciętny pobyt chorego wyniósł 30,7 dnia,
- w ośrodkach leczenia odwykowego — 13,9 tys. osób (w 2010 r. — 12,7 tys., w 2015 r. — 13,4 tys., w 2016 r. — 13,3 tys.); przeciętny pobyt chorego wyniósł 29 dni,
- w ośrodkach rehabilitacyjnych dla narkomanów — 8,1 tys. osób (w 2010 r. — 8,4 tys., w 2015 r. — 8,7 tys., w 2016 r. — 8,4 tys.); przeciętny pobyt chorego wyniósł 92,4 dnia.

W 2017 r. w stacjonarnej opiece zdrowotnej na 10 tys. ludności przypadają 74,8 łóżka (w szpitalach ogólnych — 48,2).

In 2017 (as of 31st December) there were also 191 day care hospitals with 1.2 thousand day care places, which were used by 117.9 thousand patients during the year.

In 2017, in-patient were treated:

- in general hospitals (in in-patient care; excluding inter-ward patient transfer) — 7773 thousand persons (in 2010 — 7759 thousand, in 2015 — 7795 thousand, in 2016 — 7829 thousand); average patient stay was 5.3 days,
- in psychiatric hospitals (in in-patient care; excluding inter-ward patient transfer) — 195.8 thousand persons (in 2010 — 198.0 thousand, in 2015 — 200.8 thousand, in 2016 — 199.7 thousand); average patient stay was 30.7 days,
- in detoxification centres — 13.9 thousand persons (in 2010 — 12.7 thousand, in 2015 — 13.4 thousand, in 2016 — 13.3 thousand); average patient stay was 29 days,
- in addiction recovery centres — 8.1 thousand persons (in 2010 — 8.4 thousand, in 2015 — 8.7 thousand, in 2016 — 8.4 thousand); average patient stay was 92.4 days.

In 2017, in the in-patient care facilities there were 74.8 beds per 10 thousand population (in general hospitals — 48.2).

TABL. 4 (149). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA**

Stan w dniu 31 grudnia

EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Zespoły ratownictwa medycznego	1470	1486	1519	1541	Emergency rescue teams
podstawowe	831	898	1029	1128	basic
specjalistyczne	639	588	490	413	specialist
Ratownicy medyczni ^a	10172	11351	10043	10191	Emergency medical technicians ^a
Szpitalne oddziały ratunkowe	219	219	226	230	Hospital emergency wards
Izby przyjęć ^b	149	168	160	149	Admission rooms ^b
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	19	18	22	21	Medical air rescue ^c
Wyjazdy na miejsce zdarzenia (w ciągu roku):					Calls to the occurrence places (during the year):
w tysiącach	2825	3149	3193	3152	in thousands
na 1000 ludności	73,3	81,9	83,1	82,0	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia (w ciągu roku):					Persons who received health care benefits in the place of occurrence (during the year):
w tysiącach	2867	3169	3208	3166	in thousands
w tym w wieku: do 18 lat	188	202	200	189	of which aged: up to 18
65 lat i więcej	1098	1322	1386	1379	65 and more
na 1000 ludności	74,4	82,4	83,5	82,4	per 1000 population

^a Dotyczy ratowników medycznych pracujących w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne, bez względu na formę zatrudnienia, dla których jest to główne miejsce pracy. ^b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. ^c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratownicze.

^a Concerns emergency medical technicians working in the State Emergency Medical Services, regardless of the form of employment for which this is the main workplace. ^b Organisational cells of hospitals applied to cooperate with emergency medical services. ^c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and persons giving first aid or acting as medical rescue.

TABL. 5 (150). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE**

Stan w dniu 31 grudnia

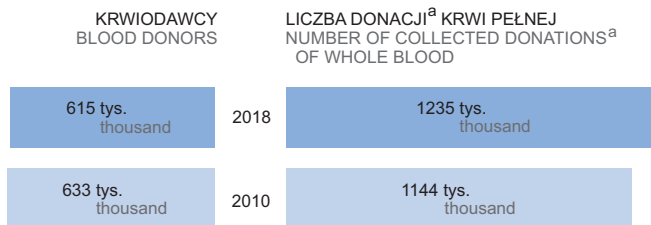
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS

As of 31st December

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Apteki Pharmacies	11297	12740	13338	12899	10805	2094
Punkty apteczne Pharmaceutical outlets	1161	1299	1284	1243	18	1225
Liczba ludności na 1 aptekę i punkt apteczny w tys. Number of population per pharmacy and pharma- ceutical outlet in thousands	3,1	2,7	2,6	2,7	2,1	4,6

KRWIODAWSTWO

BLOOD DONATION

^a Donacja to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych.

^a Donation is collection of blood or blood component for clinical, diagnostic or manufacturing purposes.

TABL. 6 (151). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY^a**

INCIDENCE OF SOME DISEASES^a

Choroby	2010	2015	2016	2017	Diseases
Gruźlica	7509	6430	6444	5787	Tuberculosis
W tym gruźlica płuc	6992	6078	6116	5531	Of which pulmonary tuberculosis
Choroby weneryczne	1246	1753	1753	2089	Venereal diseases
W tym kiła	945	1253	1316	1710	Of which syphilis

^a Dane dotyczą wszystkich zachorowań zarejestrowanych w kraju (w przypadku chorób zakaźnych i zatruc — zgłoszonych przez lekarzy do inspekcji sanitarnej), z wyjątkiem chorób wenerycznych oraz zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania, które nie obejmują danych z resortu obrony narodowej, resortu spraw wewnętrznych i administracji oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

^a Data concern all registered diseases (in the case of infectious diseases and poisonings — reported by doctors to the sanitary inspection), with the exception of venereal diseases and mental and behavioural disorders, excluding data of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and the Internal Security Agency.

TABL. 6 (151). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY^a (dok.)
INCIDENCE OF SOME DISEASES^a (cont.)

Choroby	2010	2015	2016	2017	Diseases
Inne choroby zakaźne i zatrucia:					Other infectious diseases and poisonings:
Krztusiec	1266	4956	6828	3066	Whooping cough
Odra	13	48	133	63	Measles
Różyczka	4197	2007	1105	476	Rubella
Wirusowe zapalenie wątroby:					Viral hepatitis:
typ A	155	49	35	3013	type A
typ B	1633	3518	3806	3363	type B
typ C	2178	4285	4261	4010	type C
AIDS ^b	173	128	102	107	AIDS ^b
Salmonellozy	9732	8652	10027	10000	Other salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	30	18	15	44	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	1915	1438	1033	504	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci do lat 2	30043	43502	35114	41807	Acute diarrhoea in children under 2 years
Szkarlatyna (płonica)	13940	26782	20369	16411	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	846	725	682	661	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	1167	876	943	800	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	452	273	425	393	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)	2754	2208	1978	1670	Mumps
Grypa ^c	551054	3843438	4316823	5043491	Influenza ^c
Nowotwory złośliwe	138227	160097	161100	.	Malignant neoplasms
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania^d	393901	438211	415507	405832	Mental and behavioural disorders^d

a Notka patrz na str. 223. b Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań. d Osoby zarejestrowane po raz pierwszy w poradniach zdrowia psychicznego, odwykowych oraz profilaktyki i rehabilitacji osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych.

a See footnote on page 223. b Preliminary data because of specific features of the disease. c Including influenza-like illness. d Persons registered for the first time in psychiatric out-patient clinics, out-patient clinics for alcohol dependent patients and drug addicted patients.

HIV — ludzki wirus upośledzenia odporności.

AIDS (zespół nabytego upośledzenia odporności) — zespół objawów chorobowych występujących w przebiegu zakażenia HIV, związanych z zaburzeniami odporności organizmu.

Z dotychczasowych badań wynika, że u ok. 50% osób zakażonych HIV, AIDS rozwija się dopiero po 10 latach od zakażenia.

W 2017 r. nowe przypadki zakażenia HIV stwierdzono u 1463 osób (w latach 1990—2016 — u 21194 osób).

HIV — Human Immunodeficiency Virus.

AIDS (Acquired Immune Deficiency Syndrome) — syndrome of disease symptoms occurring in the course of HIV infection, associated with disorders of the immune system.

From data observations it results that AIDS develops in approximately 50% of persons infected with HIV only after 10 years from the date of infection.

In 2017, new cases of HIV infection were detected at 1463 persons (in 1990—2016 — at 21194 persons).

TABL. 7 (152). **ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE**

Stan w dniu 31 grudnia

NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Żłobki	392	1874	2485	3107	Nurseries
w tym przyzakładowe	x	x	33	37	of which workplace
Oddziały żłobkowe	119	61	77	37	Nursery wards
Miejsca w żłobkach ^a w tys.	32,5	74,7	96,6	126,3	Places in nurseries ^a in thousands
Dzieci przebywające w żłobkach ^a (w ciągu roku) w tys.	56,9	109,7	141,3	172,7	Children staying in nurseries ^a (during the year) in thousands
Kluby dziecięce		387	558	632	Children's clubs
Miejsca w klubach w tys.		6,2	9,9	11,3	Places in clubs in thousands
Dzieci w klubach (w ciągu roku) w tys.		7,7	13,2	14,2	Children in clubs (during the year) in thousands

a Łącznie z oddziałami żłobkowymi oraz w latach 2017 i 2018 — żłobkami przyzakładowymi.

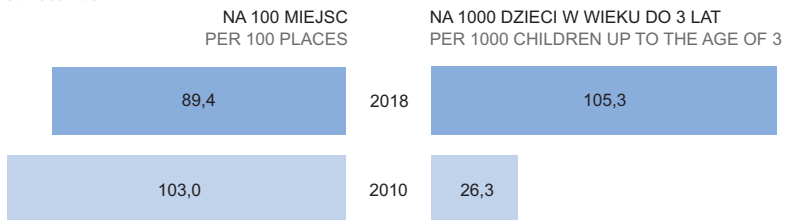
a Including nursery wards as well as in 2017 and 2018 — workplace nurseries.

DZIECI W ŻŁOBKACH I KLUBACH DZIECIĘCYCH^a

Stan w dniu 31 grudnia

CHILDREN IN NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS^a

As of 31st December

a Łącznie z dziećmi w oddziałach żłobkowych i w 2018 r. – w żłobkach przyzakładowych; w 2010 r. bez klubów dziecięcych.

a Including children in nursery wards and in 2018 – in workplace nurseries; in 2010 excluding children's clubs.

W 2018 r. obok żłobków i klubów dziecięcych opiekę nad dziećmi do 3 lat sprawowało również (według stanu w dniu 31 grudnia) 1208 dziennych opiekunów i 6969 niań zarejestrowanych w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (odpowiednio: w 2015 r. — 558 i 8248, w 2017 r. — 1026 i 8482).

In 2018 besides nurseries and children's clubs childcare for children up to the age of 3 (as of 31st December) was also provided by 1208 day carers and 6969 nannies registered in the Social Insurance Institution (respectively: 558 and 8248 in 2015, 1026 and 8482 in 2017).

TABL. 8 (153). **WSPIERANIE RODZINY**
FAMILY SUPPORT

Wyszczególnienie	2015	2017	2018	Specification
Asystenci rodziny	3816	3976	3920	Family assistants
Rodziny wspierające	82	71	102	Supporting families
Rodziny wspomagane przez asystentów rodziny	41739	44748	45480	Families assisted by family assistants
Rodziny korzystające z pomocy rodzin wspierających	89	90	114	Families provided with supporting family assistance
Rodziny korzystające z poradnictwa specjalistycznego	132091	108485	105657	Families provided with specialistic guidance
Rodziny posiadające Kartę Dużej Rodziny	289085	417035	476830	Families Large Family Card holders

W celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego.

W 2018 r. (stan w dniu 31 grudnia) funkcjonowały 3063 placówki wsparcia dziennego (w 2010 r. — 3116, w 2015 r. — 2905, w 2017 r. — 2917), prowadzone w formie: opiekuńczej — 2142, specjalistycznej — 405, pracy podwórkowej — 297, w połączonych formach — 219, w których opieką objętych było (w ciągu roku) ogółem 112,8 tys. wychowanków (w 2010 r. — 138,9 tys., w 2015 r. — 117,5 tys., w 2017 r. — 110,3 tys.), w poszczególnych formach odpowiednio: 75,1, 19,7, 8,9, 9,1 tys. wychowanków.

In order to support a family, a child may be taken into care and educated in the day support centre.

In 2018 (as of 31st December) 3063 day support centres (in 2010 — 3116, in 2015 — 2905, in 2017 — 2917) operated in the form of: care centre — 2142, specialised centre — 405, street work — 297, in a combination of the forms — 219, in which 112.8 thousand children (in 2010 — 138.9 thousand, in 2015 — 117.5 thousand, in 2017 — 110.3 thousand) was taken into care (during the year), in particular forms respectively: 75.1, 19.7, 8.9, 9.1 thousand children.

TABL. 9 (154). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**
Stan w dniu 31 grudnia
FAMILY FOSTER CARE
As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Rodziny zastępcze	37395	38203	37201	36478	Foster families
spokrewnione	30704	24681	23920	23453	related
niezawodowe	5151	11499	11206	10903	not professional
zawodowe ogółem	1540	2023	2075	2122	total professional
zawodowe	813 ^a	1222	1333	1409	professional
zawodowe specjalistyczne	200	248	243	245	specialised professional
zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	527	553	499	468	professional performing the function of a family emergency house

a Rodziny zastępcze zawodowe, niespokrewnione z dzieckiem, wielodzietne (funkcjonowały do 31 grudnia 2014 r.).
a Professional families, not related to the child, with many children (operated until 31st December 2014).

TABL. 9 (154). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA (dok.)**

Stan w dniu 31 grudnia

FAMILY FOSTER CARE (cont.)

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Dzieci w wieku do 25 lat w rodzinach zastępczych ^b	53798	53604	52049	51136	Children up to the age of 25 in foster families ^b
w tym w wieku: 0—3 lata	4470	3858	3761	3887	of which at the age of: 0—3
4—6 lat	6329	5187	4683	4610	4—6
w tym posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	5446	5508	5485	5411	of which with legal confirmation of disability
spokrewnionych	40015	31863	30804	30122	related
niezawodowych	7805	15426	14859	14470	not professional
zawodowych ogółem	5978	6315	6386	6544	total professional
zawodowych	3778 ^a	4106	4309	4542	professional
zawodowych specjalistycznych	406	554	528	531	professional specialised
zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	1794	1655	1549	1471	professional performing the function of a family emergency house
Rodzinne domy dziecka		484	571	613	Foster homes
Dzieci w wieku do 25 lat w rodzinnych domach dziecka		3162	3712	4016	Children up to the age of 25 in foster homes
w tym w wieku: 0—3 lata		372	426	469	of which at the age of: 0—3
4—6 lat		460	542	569	4—6
w tym posiadające orzeczenie o niepełnosprawności		461	539	606	of which with legal confirmation of disability

a Rodziny zastępcze zawodowe, niespokrewnione z dzieckiem, wielodzietne (funkcjonowały do 31 grudnia 2014 r.).
b W 2010 r. w wieku do 18 lat.

a Professional families, not related to the child, with many children (operated until 31st December 2014). b In 2010 up to the age of 18.

Do udzielania pomocy rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka oraz udzielania wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej ustanowiono instytucję **koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej**. Koordynator może mieć pod opieką nie więcej niż 15 rodzin lub rodzinnych domów dziecka. W 2018 r. działało 1739 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (w 2017 r. — 1725 koordynatorów).

The institution of **family-based foster care coordinator** was established to provide assistance to foster families and persons managing foster homes as well as providing support for adults raised in family foster care. A coordinator may oversee not more than 15 families or foster homes. In 2018, there were 1739 family-based foster care coordinators (in 2017 — 1725 coordinators).

TABL. 10 (155). INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

Stan w dniu 31 grudnia

INSTITUTIONAL FOSTER CARE

As of 31st December

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018		
	liczba placówek number of centres				wychowankowie residents				wolon- tariusze ^a volun- teers ^a	
Placówki opiekuńczo-wychowawcze Care and education centres	779	1078	1155	1152	18982	18655	16553	16337 ^b		1242
interwencyjne intervention	24	45	43	41	523	751	619	585		39
rodzinne family	277	228	251	239	2183	1782	1591	1528		86
socializacyjne socialization	283	667	689	704	8572	12946	11371	11176		858
specjalistyczno-terapeutyczne specialist therapy	x	17	25	24	x	259	323	300		65
inne ^c others ^c	195	121	147	144	7704	2917	2649	2748		194
Regionalne placówki opiekuńczo- terapeutyczne Regional care and therapy centres	x	6	10	10	x	178	246	269		31
Interwencyjne ośrodki preadopcyjne Pre-adoptive intervention centres	x	2	3	3	x	43	57	49		87

a W ciągu roku. b W tym 680 wychowanków w wieku 0—3 lata i 870 w wieku 4—6 lat oraz 494 sieroty i 1825 niepełnosprawnych. c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; w 2010 r. — placówki wielofunkcyjne.

U w a g a. W regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych umieszczane są dzieci, które ze względu na stan zdrowia nie mogą być umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej, a w interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych — dzieci do ukończenia 1 roku życia, które w okresie oczekiwania na przysposobienie wymagają specjalistycznej opieki.

a During the year. b Of which 680 residents at the age of 0—3 and 870 at the age of 4—6, 494 orphans and 1825 disabled. c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; in 2010 — multifunctional centres.

N o t e. In regional care and therapy centres children shall be placed who, due to their health condition, may not be covered by family foster care or placed in a care and education centre; in pre-adoptive intervention centres children up to 1 year old shall be placed requiring special care while waiting for adoption.

W ciągu 2018 r. do adopcji zostało przekazanych: 981 dzieci z rodzin zastępczych (w 2010 r. — 990, w 2015 r. — 1261, w 2017 r. — 1083), 225 dzieci z rodzinnych domów dziecka (w 2015 — 195, w 2017 r. — 209), 349 dzieci z placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej (w 2015 r. — 658, w 2017 r. — 468).

During the 2018, 981 children were adopted from foster families (in 2010 — 990, in 2015 — 1261, in 2017 — 1083), 225 children from foster homes (in 2015 — 195, in 2017 — 209), 349 children from institutional foster care centres (in 2015 — 658, in 2017 — 468).

W 2018 r. (według stanu w dniu 31 grudnia) w placówkach stacjonarnej pomocy społecznej przebywało 2014 dzieci i młodzieży w wieku do 18 lat (w 2010 r. — 3321, w 2015 r. — 2887, w 2017 r. — 2014), w tym na oddziałach dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie — 788, w placówkach dla bezdomnych — 216, w placówkach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży — 572.

In 2018 (as of 31st December), 2014 children and young people up to the age of 18 lived in stationary social welfare facilities (in 2010 — 3321, in 2015 — 2887, in 2017 — 2014), of which 788 in wards for mentally retarded adults and for mentally retarded children and young people, 216 in facilities for homeless, 572 in facilities for mothers with dependent children and pregnant women.

TABL. 11 (156). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA**

Stan w dniu 31 grudnia

STATIONARY SOCIAL WELFARE

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Placówki stacjonarne^a					Stationary facilities^a
Domy i zakłady (bez filii)	1421	1655	1723	1831	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca ^b :					Places ^b :
w tysiącach	102,9	114,0	116,1	118,9	in thousands
na 10 tys. ludności	26,7	29,7	30,2	30,9	per 10 thousand population
Mieszkańcy ^b w tys.	101,2	107,0	109,2	113,1	Residents ^b in thousands
w tym kobiety	45,0	49,3	50,8	53,3	of which females
w tym umieszczeni w ciągu roku	29,6	33,6	36,1	34,8	of which placed within during the year
Osoby oczekujące na umieszczenie w tys.	9,5	8,0	9,4	10,3	Persons awaiting a place in thousands
Mieszkania chronione					Dwellings protected
Mieszkania	496	660	677	935	Dwellings
Mieszkańcy	1948	2593	2794	3401	Residents

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy (w 2018 r. — 9 domów); ponadto, w 2018 r. 1 dom emeryta ze 174 miejscami był w zarządzie resortu obrony narodowej. b Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes (in 2018 — 9 homes); moreover, in 2018 1 pensioner's home with 174 places was at the disposal of the Ministry of National Defence. b Including branches.

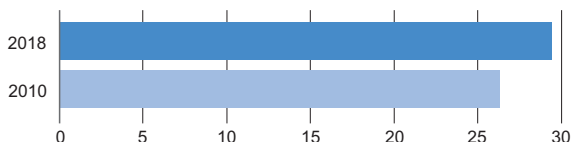
MIESZKAŃCY STACJONARNYCH DOMÓW I ZAKŁADÓW POMOCY SPOŁECZNEJ (łącznie z filiami)^a NA 10 TYS. LUDNOŚCI

Stan w dniu 31 grudnia

RESIDENTS OF STATIONARY SOCIAL WELFARE HOMES AND FACILITIES (including branches)^a

PER 10 THOUSAND POPULATION

As of 31st December

a W tym wybrane środowiskowe domy samopomocy z miejscami całodobowego pobytu.

a Of which selected community self-help homes with 24-hour stay.

TABL. 12 (157). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

Wyszczególnienie	Korzystający w tys. Beneficiaries in thousands	Udzielone świadczenia w mln zł Benefits granted in million PLN	Specification
O G Ó Ł E M 2010	2085	3649	T O T A L
..... 2015	1769	3623	
..... 2017	1434^b	3724	
Świadczenia pieniężne	1300	2611	Monetary benefits
w tym:			of which:
Zasilek stały	214	1057	Permanent benefit
Zasilek okresowy	365	702	Temporary benefit
Zasilek celowy	714	824	Appropriated benefit
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	2	7	Assistance to reach self-dependence and to continue education
Pomoc niepieniężna	711	1113	Non-monetary assistance
w tym:			of which:
Schronienie	17	71	Shelter
Posiłek	562	355	Meal
Ubranie	4	0,5	Clothing
Sprawienie pogrzebu	5	13	Burial
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	120	673	Attendance services and specialised attendance services
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	0,4	1	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household

a Dane dotyczą osób, którym przyznano świadczenie w zakresie pomocy organizowanej przez administrację rządową i samorządową. b W podziale według form świadczeń korzystający może być wykazany więcej niż jeden raz.

a Data concern persons who have been awarded a benefit from assistance organised by government and local government administration. b In the division by benefits granted one recipient may be indicated more than once.

Kultura

Culture

TABL. 1 (158). **KSIĄŻKI I BROSZURY ORAZ GAZETY I CZASOPISMA WYDANE**
BOOKS AND PAMPHLETS AS WELL AS NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	liczba tytułów	number of titles			
Książki i broszury	29539	33454	36260	33919	Books and pamphlets
w tym wydania pierwsze	25498	30533	33248	30975	of which first editions
wydawnictwa naukowe	11291	10573	10586	9804	scientific publications
podręczniki dla szkół wyższych	1724	864	1051	914	university textbooks
wydawnictwa zawodowe	1496	2263	2308	2206	professional publications
podręczniki szkolne	1345	1188	1098	946	school textbooks
wydawnictwa popularne	7493	9637	10943	10260	popular science
literatura piękna	6190	8929	10274	9789	belles-lettres
w tym dla dzieci i młodzieży	1482	2144	3073	2819	of which for children and youth
Gazety	51	46	48	46	Newspapers
Czasopisma	7604	7132	7433	7234	Magazines

TABL. 2 (159). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**

Stan w dniu 31 grudnia

PUBLIC LIBRARIES (with branches)

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Biblioteki w tys.	8,3	8,1	8,0	7,9	Libraries in thousands
w tym na wsi	5,5	5,3	5,2	5,2	of which in rural areas
Punkty biblioteczne w tys.	1,4	1,3	1,2	1,1	Library service points in thousands
Księgozbiór w mln wol.	133,2	129,9	128,4	127,5	Collection in million vol.
w tym na wsi	54,0	51,3	50,2	49,8	of which in rural areas
Czytelnicy ^a (w ciągu roku) w mln	6,5	6,2	6,0	6,0	Borrowers ^a (during the year) in millions
w tym na wsi	1,7	1,6	1,5	1,5	of which in rural areas
Wypożyczenia ^a (w ciągu roku):					Loans ^a (during the year):
w milionach woluminów	119,9 ^b	112,4	105,4	101,9	in million volumes
w tym na wsi	32,7	30,0	27,2	26,2	of which in rural areas
na 1 czytelnika w wol.	18,4	18,0	17,5	17,1	per borrower in vol.
w tym na wsi	19,8	18,8	17,7	17,4	of which in rural areas

a Łącznie z punktami bibliotecznymi, które w latach 2015—2018 przyporządkowano w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. b Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points which in 2015—2018 were assigned with division into urban areas and rural areas according to the parent entity's registered office. b Excluding interlibrary lending.

TABL. 3 (160). **MUZEA**
MUSEUMS

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Muzea (stan w dniu 31 XII)	782	926	949	945	Museums (as of 31 XII)
Wystawy organizowane przez muzea	4750	5159	5707	5476	Exhibitions organised by museums
czasowe ^a	3178	3498	4517	4473	temporary ^a
objazdowe ^b	1572	1661	1190	1003	travelling ^b
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	22216	33271	37503	38124	Museum and exhibition visitors in thousands
w tym młodzież szkolna ^c	5513	5485	5480	5167	of which primary and secondary school students ^c

a, b Dotyczy liczby: a — tytułów wystaw, b — ekspozycji tytułów. c Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a, b Concern the number of: a — exhibition titles, b — exhibitions held. c Visiting museums in organised groups.

TABL. 4 (161). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Galerie (stan w dniu 31 XII)	370	331	341	325	Galleries (as of 31 XII)
Wystawy	4296	4216	4233	3886	Exhibitions
w tym z zagranicy	255	256	229	198	of which foreign
Ekspozycje	4606	4363	4394	4023	Expositions
Zwiedzający w tys.	3968	6219	4405	4546	Visitors in thousands

TABL. 5 (162). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	
	przedstawienia i koncerty performances and concerts				widzowie i słuchacze audience				instytucje (stan w dniu 31 XII) institutions (as of 31 XII)
	w tys. in thousands								
Teatry i instytucje muzyczne	55,5	56,7	65,3	69,0	11522	12031	13264	14895	189
Theatres and music institutions									
Teatry	30,1	32,3	35,3	37,6	5312	5802	6287	7454	111
Theatres									
dramatyczne	21,0	22,8	25,5	27,5	3906	4534	5091	6229	75
dramatic									
lalkowe	9,1	9,5	9,8	10,1	1406	1268	1196	1225	36
puppet									

TABL. 5 (162). TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE (dok.)
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018		
	przedstawienia i koncerty performances and concerts				widzowie i słuchacze audience				instytucje (stan w dniu 31 XII) institutions (as of 31 XII)	
	w tys. in thousands									
Teatry i instytucje muzyczne (dok.) Theatres and music institutions (cont.)										
Teatry muzyczne Musical theatres	4,4	5,0	5,8	6,0	2011	2097	2274	2342	29	
opery operas	1,6	1,7	2,1	2,3	921	917	970	1028	12	
operetki operettas	2,8	3,3	3,7	3,7	1090	1180	1304	1314	17	
Filharmonie, orkiestry, chóry Philharmonic halls, orchestras, choirs	20,6	18,9	23,7	24,8	3808	3848	4389	4402	46	
Zespoły pieśni i tańca Song and dance ensembles	0,4	0,5	0,5	0,6	391	284	314	697	3	
Przedsiębiorstwa estradowe Entertainment enterprises	2,8	3,0	3,1	3,3	1731	2730	5280	3219	27	

TABL. 6 (163). KINEMATOGRAFIA
CINEMATOGRAPHY

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Kina (stan w dniu 31 XII)	443	450	496	500	Cinemas (as of 31 XII)
w tym stałe	438	444	491	497 ^a	of which indoor
w tym wieś	12	7	15	15	of which rural areas
Sale projekcyjne w kinach stałych (stan w dniu 31 XII)	1076	1276	1416	1454	Screens in indoor cinemas (as of 31 XII)
Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) w tys.	248,0	271,0	287,9	290,6	Seats in indoor cinemas (as of 31 XII) in thousands
w tym wieś	4,0	2,8	4,2	3,9	of which rural areas
Seanse w tys.	1478,0	1795,6	2083,5	2209,1	Screenings in thousands
w tym wieś	18,1	19,0	30,9	32,4	of which rural areas
Widzowie w mln	37,7	45,8	56,9	59,3	Audience in millions
w tym wieś	0,4	0,5	0,8	0,8	of which rural areas
Produkcja filmów długometrażowych fabularnych — tytuły	31	37	40	37	Production of full length feature films — titles

a W tym 92 minipleksy i 60 multipleksów.

a Of which 92 miniplexes and 60 multiplexes.

WIDZOWIE NA 1000 LUDNOŚCI

AUDIENCE PER 1000 POPULATION

a Dane dotyczą teatrów dramatycznych i lalkowych.
a Data concern dramatic and puppet theatres.

Turystyka

Tourism

W związku z włączeniem Polski do obszaru i Systemu Informacyjnego Schengen, dane Straży Granicznej o przyjazdach i wyjazdach z Polski (tabl. 7 i wykres na str. 235) obejmują ruch graniczny na granicy Polski z krajami spoza strefy Schengen i dotyczą kontroli i rejestracji osób spoza Unii Europejskiej lub państw, które nie stosują przepisów dorobku Schengen bądź stosują je tylko częściowo.

Od 2011 r. do osób przekraczających granicę zalicza się również osoby obsługujące środki transportu (np. samoloty, pociągi, statki) oraz osoby przekraczające granicę w ramach ruchu uproszczonego.

Ponadto — wyłącznie w nocie na str. 235 — na podstawie badania reprezentacyjnego podano informację o przekroczeniach osób na granicy Polski z krajami strefy Schengen.

In connection with Poland's accession to the Schengen area and to the Schengen Information System, data from the Polish Border Guard on arrivals and departures from Poland (table 7 and chart on page 235) include border traffic at the Polish border with countries outside the Schengen area and concern the control and registration of citizens from outside the European Union or countries which do not apply or only partially apply the Schengen regulations.

Since 2011, the number of persons crossing the border includes persons operating means of transport (e.g. airplanes, trains, ships) as well as persons crossing the border within the framework of cross border traffic.

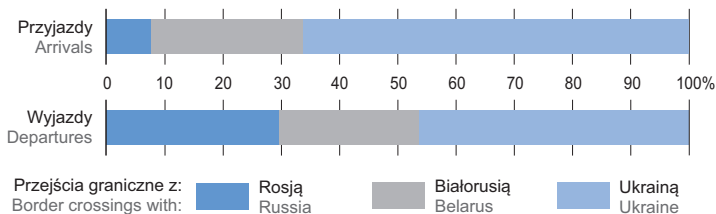
Moreover — exclusively in note on page 235 — on the basis of the sample survey, the border crossings of people at the border of Poland with countries belonging to the Schengen area were included.

TABL. 7 (164). PRZYJAZDY DO POLSKI I WYJAZDY Z POLSKI NA GRANICY POLSKI Z KRAJAMI SPOZA STREFY SCHENGEN
ARRIVALS IN AND DEPARTURES FROM POLAND AT THE POLISH BORDER WITH COUNTRIES OUTSIDE THE SCHENGEN AREA

Wyszczególnienie	Ogółem (liczba przekroczeń granicy) Total (number of border crossings)	W tym Of which		Specification
		przejazdy cudzoziemców arrivals of foreigners	wyjazdy obywateli polskich za granicę foreign departures of Poles	
w tys. in thousands				
OGÓŁEM				TOTAL
2010	30377,3	8912,6	6260,6	
2015	46268,1	15890,5	7369,7	
2017	51008,7	18202,5	7360,2	
2018	52291,1	18049,1	8130,7	
przejścia graniczne:				border crossings:
Drogowe	32906,5	14316,3	2051,6	Road
Kolejowe	1169,3	579,6	88,2	Rail
Lotnicze	18004,4	3086,4	5958,8	Air
Morskie	209,6	66,5	31,7	Sea
Rzeczne	1,2	0,3	0,4	River

PRZYJAZDY CUDZOZIEMCÓW DO POLSKI ORAZ WYJAZDY ZA GRANICĘ OBYWATELI POLSKICH NA GRANICY POLSKI Z KRAJAMI SPOZA STREFY SCHENGEN^a W 2018 R.

ARRIVALS OF FOREIGNERS IN POLAND AND DEPARTURES OF POLES ABROAD AT THE POLISH BORDER WITH COUNTRIES OUTSIDE THE SCHENGEN AREA^a IN 2018

a Dane dotyczą przejść granicznych: drogowych, kolejowych i rzecznych.
a Data concern: road, rail and river border crossings.

Na podstawie uogólnionych wyników badania reprezentacyjnego „Podróże nierezydentów do Polski. Ruch pojazdów i osób na granicy Polski z krajami Unii Europejskiej”, na granicy Polski z krajami strefy Schengen, liczba przekroczeń granicy (przyjazdy i wyjazdy) cudzoziemców i mieszkańców Polski w 2015 r. wyniosła 221700 tys., w 2017 r. — 236126 tys., a w 2018 r. — 244121 tys.

On the basis of the generalised results of the sample survey "Trips of non-residents to Poland. The movement of vehicles and persons at the Polish border with the countries of the European Union", at the Polish border with the countries of the Schengen area, the number of border crossings (arrivals and departures) of foreigners and Polish residents in 2015 amounted to 221700 thousand, in 2017 — 236126 thousand and in 2018 — 244121 thousand.

Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 termin „turystyka” oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż 1 rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Tourism, in accordance with the Regulation (EU) No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

TABL. 8 (165). **UCZESTNICTWO MIESZKAŃCÓW POLSKI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ W WYJAZDACH TURYSTYCZNYCH**
PARTICIPATION OF POLISH RESIDENTS AGED 15 AND MORE IN TOURIST TRIPS

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Uczestnicy wyjazdów w % badanej populacji^a					Participants of tourism in % of surveyed population^a
Wyjeżdżający ^b	45	54	59	62	Travellers ^b
w kraju na okres: 2—4 dni	22	35	38	39	in country for: 2—4 days
5 dni i więcej	26	30	33	33	5 days and more
za granicę	14	17	18	19	abroad
Niewyjeżdżający	55	46	41	38	Non-travellers
Przeciętnie na 1 uczestnika wyjazdów krajowych					Average per participant in domestic trips
Liczba wyjazdów na okres:					Number of trips for:
2—4 dni	2,8	2,2	2,3	2,3	2—4 days
5 dni i więcej	1,6	1,6	1,7	1,7	5 days and more
Czas trwania wyjazdu — w liczbie noclegów — przy wyjazdach na okres:					Length of trip — number of nights spent — considering trips for:
2—4 dni	1,9	1,9	2,0	2,0	2—4 days
5 dni i więcej	9,8	9,0	8,9	8,9	5 days and more

a W 2018 r. zbadano 23 tys. respondentów, tj. ok. 0,07% badanej populacji. b W dalszym podziale uczestnik może być wykazany więcej niż jeden raz.

a In 2018, 23 thousand Polish residents responded to the survey, which accounts for approx. 0.07% of the surveyed population. b A participant may be indicated more than once in further division.

Uwaga do tablicy 9 oraz wykresów na str. 238 i 239.

Dane za lata 2017 i 2018 opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.

Note to table 9 as well as charts on pages 238 and 239.

Data for 2017 and 2018 were compiled with consideration of imputation for units which refused to participate in the survey.

TABL. 9 (166). BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

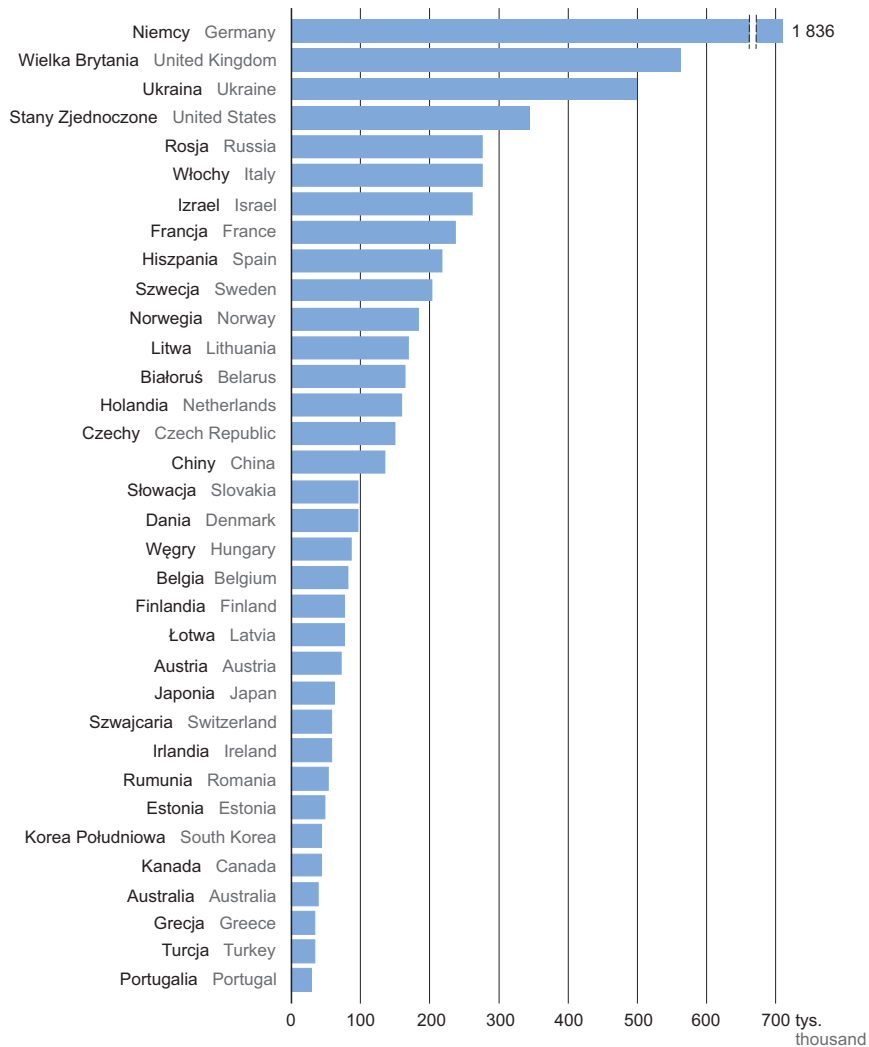
Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	7206	10024	10681	11076	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	5323	6845	7310	7709	of which open all year
Obiekty hotelowe	3223	3723	4064	4179	Hotels and similar facilities
w tym:					of which:
hotele	1796	2316	2540	2592	hotels
motele	123	111	110	110	motels
pensjonaty	293	356	384	420	boarding houses
Pozostałe obiekty	3983	6301	6617	6897	Other facilities
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) w tys.	610,1	710,3	774,0	798,7	Bed places (as of 31 VII) in thousands
w tym całoroczne	408,9	490,0	532,6	561,5	of which open all year
Obiekty hotelowe	241,0	301,6	335,9	353,8	Hotels and similar facilities
w tym:					of which:
hotele	176,0	235,6	261,5	273,8	hotels
motele	4,7	4,0	3,9	4,0	motels
pensjonaty	12,7	14,6	15,8	17,9	boarding houses
Pozostałe obiekty	369,1	408,7	438,0	444,9	Other facilities
Korzystający z noclegów w tys. ...	20461	26942	31989	33896	Tourists accommodated in thousands
w tym turyści zagraniczni	4135	5690	6804	7082	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	14354	20136	24135	25534	Hotels and similar facilities
w tym:					of which:
hotele	11740	17487	20916	22076	hotels
motele	328	233	225	230	motels
pensjonaty	346	453	561	619	boarding houses
Pozostałe obiekty	6107	6806	7855	8362	Other facilities
Udzielone noclegi w tys.	55794	71234	83881	88860	Nights spent in thousands
w tym turystom zagranicznym	10065	13758	16705	17743	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	27141	38805	47138	50430	Hotels and similar facilities
w tym:					of which:
hotele	21200	32675	39461	42068	hotels
motele	455	336	345	366	motels
pensjonaty	1071	1241	1532	1663	boarding houses
Pozostałe obiekty	28654	32430	36743	38430	Other facilities

a W 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w latach 2015—2018 dane dotyczą obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.

a In 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2015—2018 data concern establishments with 10 and more bed places.

TURYSŒCI ZAGRANICZNI^a Z WYBRANYCH KRAJÓW KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI W POLSCE W 2018 R.

FOREIGN TOURISTS^a FROM SELECTED COUNTRIES ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN POLAND IN 2018

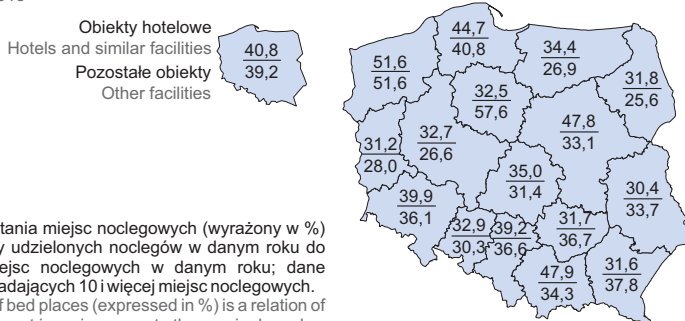

^a Rejestrowani według kraju stałego zamieszkania.

^a Registered according to country of permanent residence.

STOPIEŃ WYKORZYSTANIA MIEJSC NOCLEGOWYCH^a W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2018 R.

OCCUPANCY RATE OF BED PLACES^a IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS BY VOIVODSHIP IN 2018

^a Stopień wykorzystania miejsc noclegowych (wyrażony w %) jest to stosunek liczby udzielonych noclegów w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych w danym roku; dane dotyczą obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.

^a Occupancy rate of bed places (expressed in %) is a relation of the number of nights spent in a given year to the nominal number of bed places in a given year; data concern establishments with 10 and more bed places.

W końcu 2018 r. w ewidencji Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego było 70458 km szlaków turystycznych, w tym: pieszych na terenach nizinnych — 38286 km i na terenach górskich — 11244 km, rowerowych — 15049 km, konnych — 3243 km, kajakowych — 991 km i narciarskich — 453 km.

At the end of 2018, 70458 km of tourist trails were recorded by the Main Board of the Polish Tourist and Sightseeing Society, of which: foot trails in lowland areas — 38286 km and in mountainous areas — 11244 km, bicycle — 15049 km, horse riding — 3243 km, kayaking — 991 km and ski trails — 453 km.

TABL. 10 (167). **DZIAŁALNOŚĆ POLSKIEGO TOWARZYSTWA TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZEGO**
ACTIVITY OF THE POLISH TOURIST AND SIGHTSEEING SOCIETY

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Wycieczki	32738	28669	40477	27633	Excursions
w tym kwalifikowane ^a	22264	20891	31832	19153	of which professional ^a
Uczestnicy wycieczek w tys.	973	804	802	815	Excursion participants in thousands
w tym kwalifikowanych ^a	663	594	583	585	of which professional ^a
Przewodnicy turystyczni ^b (stan w dniu 31 XII)	8850	8284	7865	7139	Tour guides ^b (as of 31 XII)
górcy	3206	3011	2764	2443	mountain
terenowi	4061	3633	3538	3251	field
miejsy	1583	1640	1563	1445	city

^a Turystyka wymagająca specjalnego przygotowania kondycyjnego i umiejętności posługiwania się sprzętem turystycznym. ^b Przewodnik może być wykazany więcej niż jeden raz ze względu na posiadane uprawnienia.

^a Tourism requiring special physical training and skills in using tourist equipment. ^b A guide may be indicated more than once due to qualifications possessed.

TABL. 11 (168). SEKCJE I ĆWICZĄCY W KLUBACH SPORTOWYCH^a

Stan w dniu 31 grudnia

SECTIONS AND PERSONS PRACTISING SPORTS IN SPORTS CLUBS^a

As of 31st December

Wyszczególnienie	Sekcje Sections	Ćwiczący ^b Persons practising sports ^b	Specification
OGÓŁEM	2010 25923	860954	TOTAL
	2016 25173	1030204	
	2018 24083	1056142	
w tym dziedziny i rodzaje sportu:			of which sports fields and kinds of sports:
Piłka nożna	7113	448478	Football
Piłka siatkowa	2340	74551	Volleyball
Pływanie	691	48909	Swimming
Karate ^c	663	48879	Karate ^c
Strzelectwo sportowe ^c	424	42459	Sport shooting ^c
Lekkoatletyka	1205	42442	Athletics
Koszykówka	1052	42182	Basketball
Piłka ręczna	920	38292	Handball
Tenis stołowy	1192	26797	Table tennis
Judo	311	26398	Judo
Tenis	377	19673	Tennis
Szachy	452	17886	Chess
Kolarstwo ^c	472	10479	Cycling ^c
Taekwon-do ITF	117	10129	Taekwon-do ITF
Taniec sportowy	144	9604	Dance sport
Gimnastyka ^c	167	9467	Gymnastics ^c
Narciarstwo ^c	256	9124	Skiing ^c
Kick-boxing	207	8882	Kick-boxing
Unihokej	307	8336	Floorball
Zapasy ^c	223	8318	Wrestling ^c
Jeździectwo ^c	443	8172	Equestrian sport ^c
Boks	232	8050	Boxing
Akrobatyka ^c	116	7830	Acrobatics ^c
Żeglarsstwo ^c	249	7698	Sailing ^c
Sport lotniczy ^c	201	7678	Air sport ^c
Badminton	290	7563	Badminton
Ju-jitsu	158	7159	Ju-jitsu
Sport motorowy ^c	169	6582	Motorsport ^c
Alpinizm ^c	86	6194	Mountaineering ^c
Sporty siłowe ^c	237	5824	Strength sports ^c
Taekwon-do WTF	88	4608	Taekwon-do WTF

a Informacje o liczbie sekcji i ćwiczących podawane są łącznie z uczniowskimi i wyznaniowymi klubami sportowymi. b Uszeregowane malejąco według liczby ćwiczących; w podziale według dziedziny i rodzaju sportu jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz. c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

U w a g a. Dane podaje się na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

a Information about the number of sections and persons practising is given along with student and religious sport clubs. b Listed according to the number of persons practising a given sport; in the division by fields and kinds of sports one person may be indicated more than once. c A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

Note. Data are presented on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 12 (169). UDZIAŁ POLSKI W IGRZYSKACH OLIMPIJSKICH

PARTICIPATION OF POLAND
IN THE OLYMPIC GAMES

Lata Years Miejscowości Locations	Zawodnicy Competitors	Reprezentowane rodzaje sportu Kinds of sports represented	Medale zdobyte Medals won
--	--------------------------	--	------------------------------

IGRZYSKA LETNIE SUMMER GAMES

1924 — Paryż Paris	66	10	2
1928 — Amsterdam	64	10	5
1932 — Los Angeles	20	3	7
1936 — Berlin	112	14	6
1948 — Londyn London	24	4	1
1952 — Helsinki	128	11	4
1956 — Melbourne	64	9	9
1960 — Rzym Rome	186	16	21
1964 — Tokio Tokyo	140	12	23
1968 — Meksyk Mexico City	177	15	18
1972 — Monachium Munich	290	21	21
1976 — Montreal	223	20	26
1980 — Moskwa Moscow	306	23	32
1984 — Los Angeles	—	—	—
1988 — Seul Seoul	143	18	16
1992 — Barcelona	207	24	19
1996 — Atlanta	167	22	17
2000 — Sydney	187	22	14
2004 — Ateny Athens	194	26	10
2008 — Pekin Beijing	263	22	11
2012 — Londyn London	221	22	11
2016 — Rio de Janeiro	233	23	11

IGRZYSKA ZIMOWE WINTER GAMES

1924 — Chamonix	4	2	—
1928 — St. Moritz	28	3	—
1932 — Lake Placid	16	2	—
1936 — Garmisch-Partenkirchen	23	3	—
1948 — St. Moritz	29	2	—
1952 — Oslo	31	2	—
1956 — Cortina D'Ampezzo	51	3	1
1960 — Squaw Valley	13	2	2
1964 — Innsbruck	51	5	—
1968 — Grenoble	31	4	—
1972 — Sapporo	47	5	1
1976 — Innsbruck	59	6	—
1980 — Lake Placid	30	3	—
1984 — Sarajewo Sarajevo	30	4	—
1988 — Calgary	33	3	—
1992 — Albertville	52	7	—
1994 — Lillehammer	28	6	—
1998 — Nagano	41	10	—
2002 — Salt Lake City	30	6	2
2006 — Turyn Turin	46	8	2
2010 — Vancouver	47	11	6
2014 — Soczi Sochi	59	8	6
2018 — Pjongczang Pyeongchang	62	7	2

MEDALE ZDOBYTE
NA IGRZYSKACH OLIMPIJSKICH
MEDALS WON AT THE OLYMPIC
GAMES

RIO DE JANEIRO 2016

Medale złote Gold medals			
Lekkoatletyka	Athletics	1	
Wioślarstwo	Rowing	1	
Medale srebrne Silver medals			
Kajakarstwo	Canoeing	1	
Kolarstwo górskie	Mountain biking	1	
Lekkoatletyka	Athletics	1	
Medale brązowe Bronze medals			
Kajakarstwo	Canoeing	1	
Kolarstwo	Cycling	1	
Lekkoatletyka	Athletics	1	
Pięciobój nowoczesny	Modern pentathlon	1	
Wioślarstwo	Rowing	1	
Zapasy	Wrestling	1	

PJONGCZANG 2018
PYEONGCHANG

Medale złote Gold medals			
Narciarstwo klasyczne	Classic skiing	1	
Medale brązowe Bronze medals			
Narciarstwo klasyczne	Classic skiing	1	

TABL. 13 (170). **UDZIAŁ POLSKI W IGRZYSKACH
PARAOLIMPIJSKICH**
PARTICIPATION OF POLAND
IN THE PARALYMPIC GAMES

Lata Years Miejscowości Locations	Zawodnicy Competitors	Reprezentowane rodzaje sportu Kinds of sports represented	Medale zdobyte Medals won
IGRZYSKA LETNIE SUMMER GAMES			
1972 — Heidelberg	18	3	33
1976 — Toronto	38	3	53
1980 — Arnhem	80	5	179
1984 — Nowy Jork New York	19	2	56
1984 — Stoke Mandeville ^a	14	3	50
1988 — Seul Seoul	50	4	81
1992 — Barcelona	40	4	32
1996 — Atlanta	61	8	35
2000 — Sydney	114	10	53
2004 — Ateny Athens	106	11	54
2008 — Pekin Beijing	91	11	30
2012 — Londyn London	101	11	36
2016 — Rio de Janeiro	96	13	39
IGRZYSKA ZIMOWE WINTER GAMES			
1976 — Ornskoldsvik	6	2	1
1980 — Geilo	—	—	—
1984 — Innsbruck	16	2	13
1988 — Innsbruck	18	2	8
1992 — Albertville	13	2	5
1994 — Lillehammer	16	3	10
1998 — Nagano	26	3	2
2002 — Salt Lake City	14	3	3
2006 — Turyn Turin	11	3	2
2010 — Vancouver	12	2	1
2014 — Soczi Sochi	8	3	—
2018 — Pjongczang Pyeongchang	7	2	1

a Dla osób z obustronnym porażeniem kończyn (paraplegików).
a For paraplegics.

**MEDALE ZDOBYTE
NA IGRZYSKACH
PARAOLIMPIJSKICH**
MEDALS WON AT
THE PARALYMPIC GAMES

RIO DE JANEIRO 2016

Medale złote
Gold medals

Lekkoatletyka	Athletics	4
Kolarstwo	Cycling	2
Tenis stołowy	Table tennis	2
Kajakarstwo	Canoeing	1

Medale srebrne
Silver medals

Lekkoatletyka	Athletics	9
Kolarstwo	Cycling	3
Tenis stołowy	Table tennis	3
Pływanie	Swimming	1
Podnoszenie ciężarów	Weightlifting	1
Szermierka na wózkach	Wheelchair fencing	1

Medale brązowe
Bronze medals

Lekkoatletyka	Athletics	4
Tenis stołowy	Table tennis	3
Szermierka na wózkach	Wheelchair fencing	2
Kajakarstwo	Canoeing	1
Łucznictwo	Archery	1
Pływanie	Swimming	1

PJONGCZANG 2018
PYEONGCHANG

Medale brązowe
Bronze medals

Narciarstwo alpejskie	Alpine skiing	1
-----------------------	---------------	---

TABL. 14 (171). **MEDALE ZDOBYTE PRZEZ ZAWODNIKÓW POLSKICH NA MISTRZOSTWACH ŚWIATA I EUROPY W 2018 R.**

MEDALS WON BY POLISH COMPETITORS AT THE WORLD AND EUROPEAN CHAMPIONSHIPS IN 2018

Wyszczególnienie	Ogółem Total	Złote Gold	Srebrne Silver	Brażowe Bronze	Specification
Mistrzostwa świata	431	112	145	174	World Championship
w tym juniorzy ^a	234	53	79	102	of which juniors ^a
w tym:					of which:
Karate tradycyjne	66	30	17	19	Traditional karate
Taniec sportowy	54	15	21	18	Dance sport
Kick-boxing	51	3	13	35	Kick-boxing
Sport lotniczy	47	20	15	12	Air sport
Trójbój siłowy, kulturystyka, fitness	40	11	12	17	Powerlifting, body-building, fitness
Sport psich zaprzęgów	22	8	9	5	Dogsled sport
Ju-jitsu	20	1	7	12	Ju-jitsu
Kajakarstwo	15	2	8	5	Canoeing
Żeglarstwo	14	2	6	6	Sailing
Karate	13	2	3	8	Karate
Sumo	11	—	2	9	Sumo
Lekkoatletyka	9	2	3	4	Athletics
Biathlon	8	3	4	1	Biathlon
Wu-shu	8	2	3	3	Wu-shu
Szachy	7	2	4	1	Chess
Kolarstwo	7	2	3	2	Cycling
Strzelectwo sportowe	6	1	3	2	Sport shooting
Wspinaczka sportowa	4	2	1	1	Sport climbing
Sport motorowodny i narciarstwo wodne	4	—	3	1	Motorboating and waterskiing
Brydż sportowy	3	—	2	1	Bridge
Łyżwiarstwo szybkie	3	—	2	1	Speed skating
Mistrzostwa Europy	603	158	194	251	European Championship
w tym juniorzy ^a	300	74	102	124	of which juniors ^a
w tym:					of which:
Karate	83	23	26	34	Karate
Sumo	52	9	19	24	Sumo
Trójbój siłowy, kulturystyka, fitness	51	15	22	14	Powerlifting, body-building, fitness
Ju-jitsu	47	12	19	16	Ju-jitsu
Żeglarstwo	35	11	14	10	Sailing
Taekwon-do ITF	34	6	13	15	Taekwon-do ITF
Kręglarstwo	30	9	10	11	Bowling
Kick-boxing	30	7	6	17	Kick-boxing
Kajakarstwo	29	9	9	11	Canoeing
Podnoszenie ciężarów	24	7	6	11	Weightlifting
Lekkoatletyka	22	10	4	8	Athletics
Kolarstwo	15	3	2	10	Cycling
Wu-shu	14	5	3	6	Wu-shu
Bilard	12	4	2	6	Billiards
Tenis stołowy	9	4	2	3	Table tennis
Boks	9	1	2	6	Boxing
Brydż sportowy	8	3	3	2	Bridge
Szermierka	8	1	3	4	Fencing
Sport motorowodny i narciarstwo wodne	7	2	3	2	Motorboating and waterskiing

a Dane obejmują młodzieżowców i juniorów.

a Data include youths and juniors.

TABL. 14 (171). **MEDALE ZDOBYTE PRZEZ ZAWODNIKÓW POLSKICH NA MISTRZOSTWACH ŚWIATA I EUROPY W 2018 R. (dok.)**

MEDALS WON BY POLISH COMPETITORS AT THE WORLD AND EUROPEAN CHAMPIONSHIPS IN 2018 (cont.)

Wyszczególnienie	Ogółem Total	Złote Gold	Srebrne Silver	Brażowe Bronze	Specification
Mistrzostwa Europy (dok.)					European Championship (cont.)
Wioślarstwo	7	1	3	3	Rowing
Sport psich zaprzęgów	7	1	2	4	Dogsled sport
Pięciobój nowoczesny	6	3	1	2	Modern pentathlon
Sport motorowy	6	2	—	4	Motorsport
Zapasy	6	1	2	3	Wrestling
Sport lotniczy	5	2	2	1	Air sport
Taekwon-do WTF	5	2	1	2	Taekwon-do WTF
Muaythai	5	—	2	3	Muaythai
Pływanie	5	—	2	3	Swimming
Kendo	4	3	—	1	Kendo
Sport wrotkarski	4	1	2	1	Roller skating
Judo	4	1	1	2	Judo
Szachy	3	—	2	1	Chess
Pletwonurkowanie sportowe	2	—	1	1	Sport scuba diving
Strzelectwo sportowe	2	—	1	1	Sport shooting
Mistrzostwa świata osób niepełnosprawnych	47	12	18	17	World Championship for the Disabled
Lekkoatletyka	9	5	3	1	Athletics
Kolarstwo	9	—	3	6	Cycling
Tenis stołowy	7	2	3	2	Table tennis
Żeglarstwo	6	2	2	2	Sailing
Szachy	6	1	2	3	Chess
Wioślarstwo	5	1	2	2	Rowing
Narciarstwo klasyczne	3	1	2	—	Classic skiing
Tenis	1	—	1	—	Tennis
Piłka nożna	1	—	—	1	Football
Mistrzostwa Europy osób niepełnosprawnych	211	70	67	74	European Championship for the Disabled
Lekkoatletyka	86	36	24	26	Athletics
Pływanie	36	7	14	15	Swimming
Kreğlarstwo	18	4	6	8	Bowling
Bowling	13	5	4	4	Bowling
Badminton	9	3	2	4	Badminton
Podnoszenie ciężarów	9	3	2	4	Weightlifting
Taekwon-do WTF	6	2	1	3	Taekwon-do WTF
Szermierka na wózkach	5	1	3	1	Wheelchair fencing
Taniec na wózkach	5	1	2	2	Wheelchair dance sport
Biegi przełajowe	4	4	—	—	Cross country
Łucznicтво	4	2	2	—	Archery
Showdown	3	—	2	1	Showdown
Parajakarstwo	3	—	1	2	Paracanoe
Żeglarstwo	2	1	—	1	Sailing
Kolarstwo	2	—	1	1	Cycling
Strzelectwo sportowe	2	—	1	1	Sport shooting
Piłka nożna halowa	1	1	—	—	Indoor football
Piłka ręczna	1	—	1	—	Handball
Triathlon	1	—	1	—	Triathlon
Koszykówka	1	—	—	1	Basketball

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje badania podstawowe i stosowane (w tym badania przemysłowe) oraz prace rozwojowe.

Prezentowane informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują:

- 1) **podmioty wyspecjalizowane badawczo**, tj. podmioty, których głównym (statutowym) celem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych bądź ich bezpośrednie wsparcie; są to:
 - a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1475, z późniejszymi zmianami),
 - b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 736),
 - c) szkoły wyższe,
 - d) pozostałe, tj. pozostałe podmioty zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe” oraz inne powiązane z nimi instytucjonalnie jednostki pomocnicze lub nadzorujące, zaklasyfikowane bądź niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), które obok swojej podstawowej działalności prowadzą lub finansują prace badawczo-rozwojowe.

Dane o **pracujących — personelu wewnętrznym**, tj. osobach bezpośrednio zaangażowanych w prace B+R, podano w tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby osób faktycznie zaangażowanych w działalność badawczo-rozwojową. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową obejmują nakłady bieżące i nakłady inwestycyjne na działalność B+R prowadzoną przez daną jednostkę.

Nakłady inwestycyjne na działalność B+R obejmują nakłady poniesione na środki trwałe łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych. Od 2016 r. obejmują także m.in. nakłady poniesione na wartości niematerialne i prawne oraz oprogramowanie komputerowe wykorzystywane w działalności B+R przez okres dłuższy niż 1 rok.

W tablicach działu wyodrębniono sześć podstawowych dziedzin B+R, zgodnie z klasyfikacją dziedzin badań naukowych i prac rozwojowych OECD, tj. nauki: przyrodnicze, inżynieryjne i techniczne, medyczne i nauki o zdrowiu, rolnicze i weterynaryjne, społeczne oraz humanistyczne łącznie ze sztuką.

Research and experimental development (R&D) includes basic research, applied research (of which industrial research) and experimental development.

Presented information regarding research and development covers:

- 1) **dedicated research entities**, i.e. entities whose main (statutory) aim is conducting scientific research and experimental development or their direct support; they include:
 - a) scientific institutes of the Polish Academy of Sciences operating on the basis of the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30th April 2010 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1475, with later amendments),
 - b) research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30th April 2010 (uniform text Journal of Laws 2018 item 736),
 - c) higher education institutions,
 - d) others, i.e. other entities classified into NACE Rev. 2 division 72 "Scientific research and development" or other institutionally linked auxiliary or supervising units, classified or unclassified into NACE Rev. 2 division 72 "Scientific research and development";
- 2) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2 division 72 "Scientific research and development") which apart from their main activity perform or fund research and development.

Data on **persons employed — internal personnel** cover personnel directly engaged in R&D and are presented in full-time equivalents.

Full-time equivalents (FTE) is a conversion unit used to determine the number of persons actually engaged in research and development. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

Intramural R&D expenditures include current and capital expenditures on R&D performed by an entity.

Capital R&D expenditures include expenditures on fixed assets together with costs of purchasing or manufacturing research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in records of fixed assets until completion of the project. Since 2016 they have included also i.a. expenditures on intangible assets and computer software used in R&D activities for more than one year.

Six main fields of R&D were listed in the chapter tables according to the fields of research and development classification of OECD, i.e. natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural and veterinary sciences, social sciences as well as humanities including the arts.

TABL. 1 (172). **PODMIOTY ORAZ PRACUJĄCY (personel wewnętrzny) W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**

ENTITIES AND INTERNAL PERSONNEL IN RESEARCH AND DEVELOPMENT

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017			
	podmioty (stan w dniu 31 XII) entities (as of 31 XII)			pracujący (personel wewnętrzny) ^a internal personnel ^a		
				ogółem total	w tym pracownicy naukowo- badawczy rese- archers	of which technicy równorzędni technicians and equiv- alent staff
OGÓŁEM	1767	4427	5102	121428	96497	15761
TOTAL						
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	662	833	859	68140	55109	8037
of which R&D dedicated entities						
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	76	70	69	6716	4928	1102
scientific institutes of the Polish Academy of Sciences						
instytuty badawcze	124	116	113	13232	7931	3560
research institutes						
szkoły wyższe	212 ^b	211	200	42400	37724	2788
higher education institutions						
pozostałe	250	436	477	5792	4526	588
others						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	9	22	23	364	155	89
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł	798	2074	2437	24617	18407	4005
Industry						
w tym przetwórstwo przemysłowe	766	1953	2299	24184	18080	3948
of which manufacturing						
Budownictwo	13	90	112	506	384	70
Construction						
Usługi ^f	947	2241	2530	95941	77552	11597
Services ^c						

a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b W tym 23 wydziały i oddziały zamiejscowe. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G—U).

U w a g a. Ponadto w 2017 r. w działalność badawczą i rozwojową zaangażowany był personel zewnętrzny, który liczył 22675 EPC.

a In full-time equivalents (FTE). b Of which 23 non-local branches. c Other kinds of activity (sections G—U).

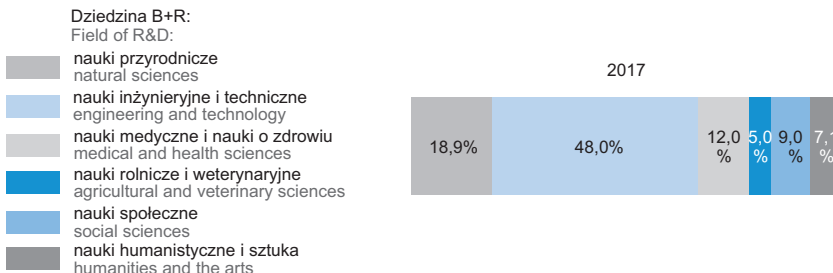
N o t e. Moreover, in 2017 in research and development external personnel was engaged, which amounted to 22675 FTE.

Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne

Science and technology. Information society

STRUKTURA PRACUJĄCYCH (personelu wewnętrznego)^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG DZIEDZIN B+R

STRUCTURE OF INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF R&D

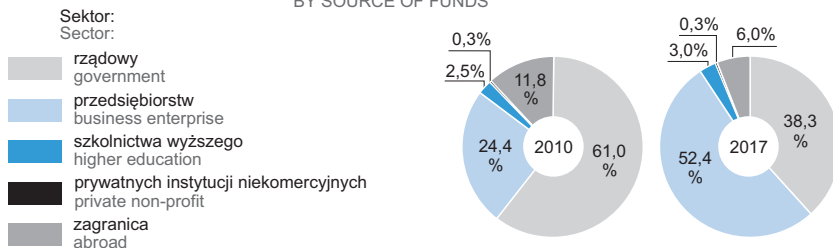
a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC).

a In full-time equivalents (FTE).

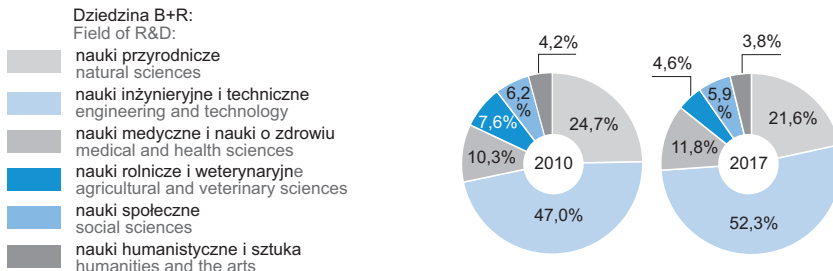
STRUKTURA NAKŁADÓW^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)

STRUCTURE OF GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT (current prices)

WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA BY SOURCE OF FUNDS

WEDŁUG DZIEDZIN B+R BY FIELD OF R&D

a Wewnętrznych, bez amortyzacji środków trwałych.

a Intramural, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 2 (173). NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT (current prices)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Nakłady Expenditures					
		bieżące current				inwestycyjne ^b capital ^b	
		razem total	badania research		prace rozwo- jowe exper- imental devel- opment	razem total	w tym maszyny, urządzenia techni- czne ^c of which machinery, technical equip- ment ^c
			podsta- wowe basic	stoso- wane applied			
w mln zł		in million PLN					
OGÓŁEM 2010	10416	7743	3072	1589	3082	2673	1914
TOTAL 2015	18061	13314	4284	2726	6304	4747	3488
..... 2016	17943	14593	4504	2455	7634	3350	1889
..... 2017	20578	16542^d	5330	2961	8251	4036	2442
w tym podmioty wyspecjali- zowane badawczo of which R&D dedicated entities	9872	8751	5030	1797	1924	1121	760
instytuty naukowe Pol- skiej Akademii Nauk scientific institutes of the Polish Academy of Sci- ences	1253	1139	916	123	100	114	77
instytuty badawcze research institutes	2185	1914	377	847	690	271	180
szkoły wyższe higher education institu- tions	5161	4674	3658	608	408	487	357
pozostałe others	1273	1024	79	219	726	249	145
Rolnictwo, leśnictwo, łowie- ctwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	59	48	#	#	9	11	9
Przemysł Industry	5388	3777	132	569	3075	1611	1088
w tym przetwórstwo prze- mysłowe of which manufacturing	5286	3723	130	557	3036	1563	1057
Budownictwo Construction	112	49	#	#	30	64	8
Usługi ^e Services ^e	15020	12669	5188	2345	5136	2351	1337

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. b Patrz nota na str. 245. c Dotyczy „maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi” oraz „środków transportu”. d W tym osobowe — 9633 mln zł. e Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G—U).

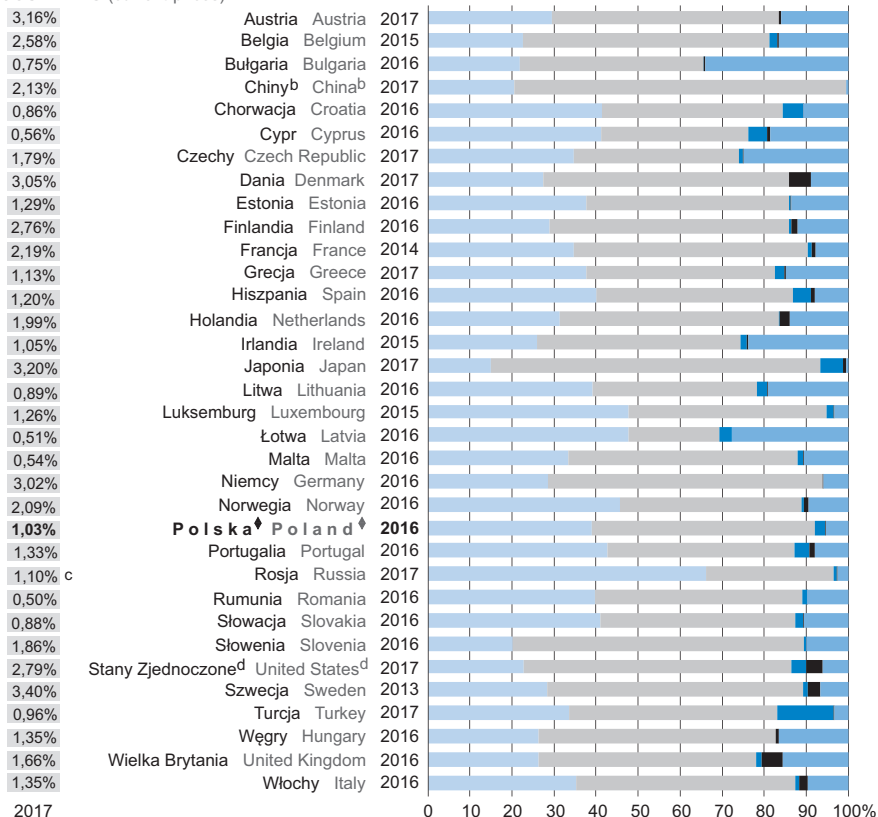
a Internal, excluding depreciation of fixed assets. b See note on page 246. c Concerns "machinery, technical equipment and tools" as well as "transport equipment". d Of which labour costs — PLN 9633 million. e Other kinds of activity (sections G—U).

Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne

Science and technology. Information society

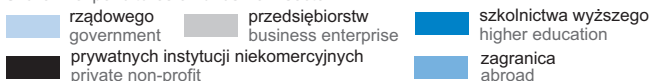
NAKLADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (GERD) W WYBRANYCH KRAJACH (ceny bieżące)

GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT (GERD) IN SELECTED COUNTRIES (current prices)

3.16% Relacja GERD do PKB
GERD to GDP ratio

Udział w finansowaniu nakładów środków sektora:
Share in expenditures of funds from sector:

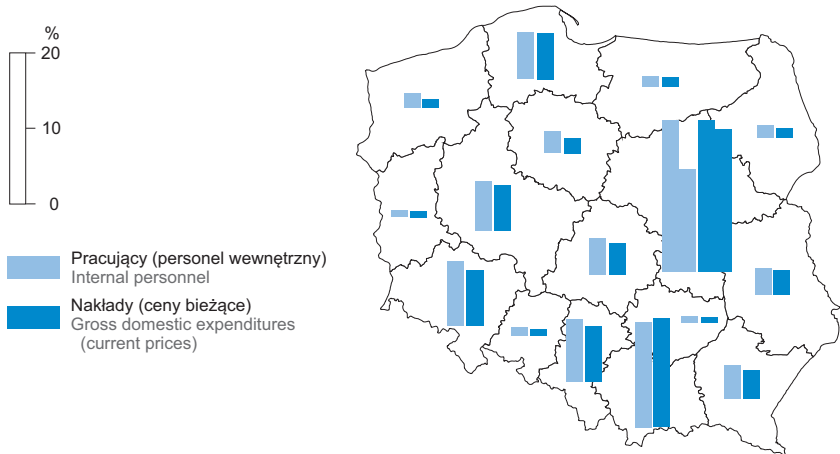
a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. b W strukturze nakładów nie uwzględniono sektorów szkolnictwa wyższego i prywatnych instytucji niekomercyjnych. c 2015 r. d Metodologia liczenia nakładów na B+R różni się od stosowanej w pozostałych krajach (węższy zakres).

a Intramural, excluding depreciation of fixed assets. b The structure of expenditures does not include funds from the sector of higher education and the private non-profit sector. c 2015. d Methodology of counting expenditures on R&D differs from that used in other countries (narrower definition).

Źródło – Source: „Eurostat's Database”.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH (personelu wewnętrznego) I NAKŁADÓW NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG WOJEWÓDZTW^a W 2017 R.

STRUCTURE OF INTERNAL PERSONNEL AND GROSS DOMESTIC EXPENDITURES ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY VOIVODSHIP^a IN 2017

a Grupowanie metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności; pracujący (personel wewnętrzny) w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC); nakłady wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

a Grouping by the local kind-of-activity unit method; internal personnel in full-time equivalents (FTE); intramural expenditures, excluding depreciation of fixed assets.

Podstawowe wskaźniki działalności badawczej i rozwojowej

Main research and development indicators

	2010	2015	2016	2017	
Nakłady ^a na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące):					Gross domestic expenditures ^a on research and development (current prices):
relacja do PKB w %	0,72	1,00	0,97	1,03	ratio to GDP in %
na 1 mieszkańca w zł	270	470	467	536	per capita in PLN
Pracujący (personel wewnętrzny) ^b w działalności B+R:					Internal R&D personnel ^b :
na 1000 osób aktywnych zawodowo	.	.	6,5	7,0	per 1000 economically active persons
w tym pracownicy naukowo-badawczy	5,1	5,6	of which researchers
na 1000 pracujących	6,9	7,4	per 1000 employed persons
w tym pracownicy naukowo-badawczy	5,4	5,9	of which researchers

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. b W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC); do obliczenia relacji przyjęto za podstawę (mianownik) aktywnych zawodowo i pracujących na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) — przeciętne w roku.

a Intramural, excluding depreciation of fixed assets. b In full-time equivalents (FTE); for calculating the ratio, economically active and persons employed were adopted as the base (denominator) on the basis of the Labour Force Survey (LFS) — annual averages.

Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne

Science and technology. Information society

Nadane tytuły naukowe profesora

Number of titles of professor granted

	2010	2015	2017	2018	
OGÓŁEM	459	665	295	482	TOTAL
w tym kobiety	116	189	98	183	of which women
w dziedzinie nauk:					in the field of:
Przyrodniczych	107	94	41	103	Natural sciences
Inżynieryjnych i technicznych	86	147	60	63	Engineering and technology
Medycznych i nauk o zdrowiu	85	75	84	124	Medical and health sciences
Rolniczych i weterynaryjnych	42	12	19	32	Agricultural and veterinary sciences
Społecznych	26	150	31	56	Social sciences
Humanistycznych i sztuki	113	187	60	104	Humanities and the arts

TABL. 3 (174). NADANE STOPNIE NAUKOWE
NUMBER OF SCIENTIFIC DEGREES AWARDED

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017
	doktora habilitowanego habilitated doctor ^a (HD)				doktora doctor			
OGÓŁEM	960	1643	1848	1675	4815	5956	5999	5626
TOTAL								
w tym kobiety	350	722	801	753	2555	3169	3182	2993
of which women								
w dziedzinie nauk:								
in the field of:								
Przyrodniczych	181	284	337	296	777	983	968	917
Natural sciences								
Inżynieryjnych i technicznych	147	256	311	311	806	892	897	843
Engineering and technology								
Medycznych i nauk o zdrowiu	175	255	269	287	1012	1401	1349	1316
Medical and health sciences								
Rolniczych i weterynaryjnych	99	91	132	104	335	316	372	284
Agricultural and veterinary sciences								
Społecznych	77	360	343	333	600	1175	1327	1157
Social sciences								
Humanistycznych i sztuki	281	397	456	344	1285	1189	1086	1109
Humanities and the arts								

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 4 (175). CZŁONKOWIE POLSKIEJ AKADEMII NAUK

Stan w dniu 31 grudnia

MEMBERS OF THE POLISH ACADEMY OF SCIENCES

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
OGÓŁEM	542	506	518	494	TOTAL
w tym kobiety	21	20	30	30	of which women
członkowie krajowi	333	319	319	310	national members
rzeczywiści	184	172	172	165	full members
korespondenci	149	147	147	145	corresponding members
członkowie zagraniczni	209	187	199	184	foreign members
w dziedzinie nauk:					in the field of:
Przyrodniczych	240	201	203	197	Natural sciences
Inżynieryjnych i technicznych	96	109	114	105	Engineering and technology
Medycznych i nauk o zdrowiu	62	63	63	63	Medical and health sciences
Rolniczych i weterynaryjnych	58	56	58	56	Agricultural and veterinary sciences
Spolecznych ^a	86	77	80	73	Social sciences ^a

a Łącznie z naukami humanistycznymi i sztuką.

a Including humanities and the arts.

TABL. 5 (176). BIBLIOTEKI NAUKOWE^a

Stan w dniu 31 grudnia

SCIENTIFIC LIBRARIES^a

As of 31st December

Wyszczególnienie Specification	Biblioteki Libraries	Księgozbiór w tys. wol. Collection in thousand volumes	Zbiory specjalne w tys. ^b Special collections in thousands ^b	Czytelnicy w tys. ^c Readers in thousands ^c	Wypożyczenia indywidualne w tys. ^{bcd} Individual loans in thousands ^{bcd}
OGÓŁEM	2009	1056	84359	20713	16668
TOTAL	2015	1001	93471	21254	13869
	2017	896	94977	20915	12341
	2018	873	95404	21042	11579
Biblioteka Narodowa	1	5869	4720	—	—
National Library					
Biblioteki: Libraries:					
szkół wyższych	660	66446	10689	943	8975
of higher education institutions					
Polskiej Akademii Nauk	64	4875	974	7	28
of the Polish Academy of Sciences					
jednostek badawczo-rozwojowych ^e	101	2998	1086	8	37
of branch research-development units ^e					
inne (łącznie z publicznymi)	47	15216	3573	209	2539
others (including public)					

a Główne i podległe (zakładowe i oddziałowe). b Jednostek inwentarzowych. c W ciągu roku. d Łącznie ze zbiorami specjalnymi. e Zgodnie z ustawą z dnia 30 kwietnia 2010 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 736) określone jako instytuty badawcze.

a Main and subsidiary (division and branch). b Inventory units. c During the year. d Including special collections. e According to the Law dated 30th April 2010 (uniform text Journal of Laws 2018 item 736) defined as research institutes.

Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne

Science and technology. Information society

TABL. 6 (177). WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a

RESIDENT PATENT APPLICATIONS AND UTILITY MODEL APPLICATIONS^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Wynalazki:					
zgłoszone	3203	4679	3924	4207	Patent applications
udzielone patenty	1385	2404	2795	2906	Patents granted
Wzory użytkowe:					
zgłoszone	850	994	953	943	Utility model applications
udzielone prawa ochronne	449	562	776	769	Rights of protection granted

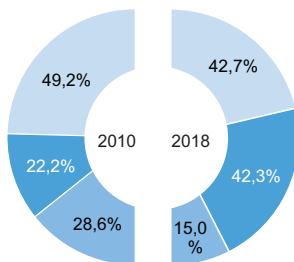
a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym RP.

a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a WEDŁUG PODMIOTÓW ZGŁASZAJĄCYCH

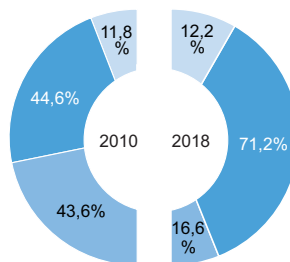
RESIDENT PATENT APPLICATIONS AND UTILITY MODEL APPLICATIONS^a BY FILING ENTITIES

WYNAŁAZKI ZGŁOSZONE
PATENT APPLICATIONS

 Jednostki naukowe Polskiej Akademii Nauk, instytuty badawcze i szkoły wyższe
 Scientific units of the Polish Academy of Sciences, research institutes and higher education institutions

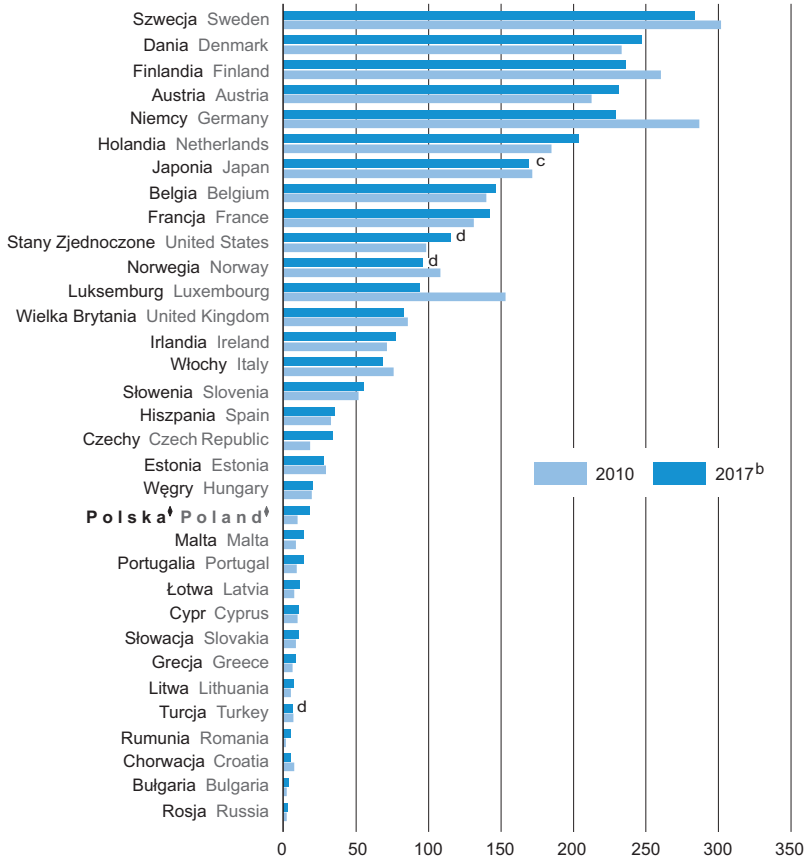
WZORY UŻYTKOWE ZGŁOSZONE
UTILITY MODEL APPLICATIONS

 Podmioty gospodarcze
 Economic entities
 Osoby fizyczne
 Natural persons

a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym RP.

a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

WYNAŁAZKI ZGŁOSZONE PRZEZ REZYDENTÓW DO OCHRONY W EUROPEJSKIM URZĘDZIE PATENTOWYM^a NA 1 MILION LUDNOŚCI W WYBRANYCH KRAJACH
RESIDENT PATENT APPLICATIONS TO THE EUROPEAN PATENT OFFICE^a PER 1 MILLION POPULATION IN SELECTED COUNTRIES

^a Wynalazki zgłoszone podano według daty pierwszeństwa, czyli daty pierwszego zgłoszenia wynalazku do ochrony patentowej w Europejskim Urzędzie Patentowym (EPO); data pierwszeństwa jest najbliższą w czasie datę dokonania wynalazku. ^b Dane szacunkowe. ^c 2013 r. ^d 2014 r.

U w a g a. W celu uniknięcia wielokrotnego liczenia wynalazków zgłoszonych przez kilku wynalazców z różnych krajów zastosowano metodę naliczania częściowego (np. wynalazek zgłoszony przez dwóch autorów naliczany jest w prezentowanych danych jako 0,5).

^a Patent applications have been compiled by priority date, i.e. the date of first application for patent protection in the European Patent Office (EPO); the priority date is the closest to the date of invention. ^b Estimated data. ^c 2013. ^d 2014.

^{N o t e.} To eliminate multiple counting of patent applications by several inventors from different countries fractional counting is used (e.g. a patent application submitted by two authors is counted in the data as 0.5).

Ź r ó d ł o – S o u r c e: „Eurostat's Database”.

Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną, według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

Dane o **gospodarstwach domowych** obejmują gospodarstwa (z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania) z co najmniej jedną osobą w wieku 16–74 lata oraz osoby w tej grupie wieku w nich mieszkające. Wyniki oparte są na informacjach uzyskanych w formie wywiadu bezpośredniego. W 2018 r. badaniem objęto 19 tys. gospodarstw domowych (tj. 0,15% ich ogólnej liczby), a w nich 23,3 tys. osób w wieku 16–74 lata (tj. 0,08% ich całej populacji). W tabl. 7 dane dotyczą osób, które korzystały z Internetu w I kwartale roku badanego, a w przypadku pozycji „Korzystanie z usług administracji publicznej” również od II do IV kwartału roku poprzedzającego rok badany.

Dane o **przedsiębiorstwach** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych według PKD 2007 do wybranych sekcji; w 2018 r. badaniem objęto 19,1 tys. przedsiębiorstw (tj. 18,4% ich ogólnej liczby).

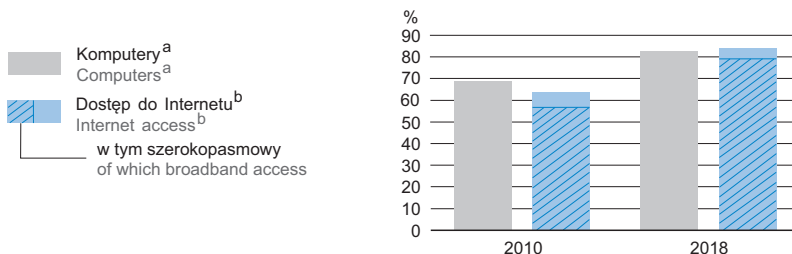
Presented information has been compiled on the basis of the generalised results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to the harmonised methodology.

Data on **households** cover households (excluding collective housing) with at least one person aged 16–74 and persons from this age group living in these households. The results are based on the information obtained from persons taking part in the survey through face-to-face interviews. In 2018 the survey covered 19 thousand households (i.e. 0.15% of total households), in which 23.3 thousand residents aged 16–74 lived (i.e. 0.08% of the total population). In the table 7 data concern persons using the Internet in the first quarter of the surveyed year, and also in quarters II–IV of the year preceding the surveyed year — for the item "Using service of public administration".

Data on **enterprises** concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev. 2; in 2018 the survey covered 19.1 thousand enterprises (i.e. 18.4% of the total population of enterprises).

GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W KOMPUTERY I DOSTĘP DO INTERNETU

HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH COMPUTERS AND INTERNET ACCESS

a Stacjonarne, przenośne (laptopy) i podręczne (palmtopy). b Dane dotyczą dostępu do Internetu w miejscu zamieszkania – poprzez komputery stacjonarne, przenośne i podręczne oraz telefony komórkowe, konsole do gier komputerowych i inne urządzenia.

a Desktop, laptop or handheld (palmtops). b Data concern the access to the Internet at home – by means of computers (desktop, laptop or handheld) as well as mobile phones, game consoles or any other devices.

TABL. 7 (178). OSOBY W WIEKU 16—74 LATA KORZYSTAJĄCE Z INTERNETU^a
PERSONS AGED 16—74 USING THE INTERNET^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018			Specification
	ogółem total			miasta urban areas	wieś rural areas		
	w % ogółu osób w wieku 16—74 lata in % of total persons aged 16—74						
OGÓŁEM^b	58,8	68,0	76,0	77,5	81,8	71,0	TOTAL^b
WEDŁUG MIEJSCA KORZYSTANIA BY PLACES OF USE							
W miejscu zamieszkania	53,7	66,3	74,8	76,4	80,6	70,1	At home
W mieszkaniu innych osób	11,4	11,1	21,9	23,4	25,8	19,6	At another person's home
W pracy	18,6	22,7	28,7	30,9	38,0	20,1	At work
W szkole lub na uczelni	9,3	8,3	9,5	8,3	7,9	8,9	At school or university
W innym miejscu ^c	5,5	7,7	29,2	39,7	45,2	31,4	At other place ^c
WEDŁUG CELU KORZYSTANIA NA UŻYTEK PRYWATNY BY PURPOSE OF PRIVATE USE							
Korzystanie z poczty elektronicznej	47,8	54,0	59,8	60,7	66,9	51,1	Sending/receiving e-mails
Telefonowanie przez Internet, odbywanie wideokonferencji	20,0	27,6	31,7	34,1	37,1	29,5	Telephoning or video calls over the Internet
Wyszukiwanie informacji o towarach lub usługach	39,2	42,2	58,4	64,0	68,2	57,5	Finding information about goods or services
Zakup towarów i usług ^d	20,2	24,1	33,1	37,1	41,3	30,6	Purchase of goods or services ^d
Korzystanie z serwisów turystycznych	17,4	17,1	22,6	17,9	22,8	10,3	Using services related to travel and accomodation
Korzystanie z serwisów społecznościowych	28,0	41,4	48,0	49,9	52,5	45,8	Using social networking sites
Korzystanie z usług:							Using service of:
bankowych	25,3	31,2	39,8	44,0	52,0	31,8	Internet banking
administracji publicznej ^e	28,1	26,6	30,8	35,5	41,4	26,5	public administration ^e

a Patrz nota na str. 255. b W podziale według miejsca i celu korzystania na użytek prywatny jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz, jeśli korzystała z Internetu w więcej niż jednym miejscu i w więcej niż jednym celu. c W bibliotece publicznej, hotelu, na lotnisku lub w innych miejscach publicznych. d Poprzez złożenie zamówienia na stronie internetowej sprzedawcy lub w portalu aukcyjnym. e W celu pozyskiwania informacji, pobierania lub wysyłania wypełnionych formularzy.

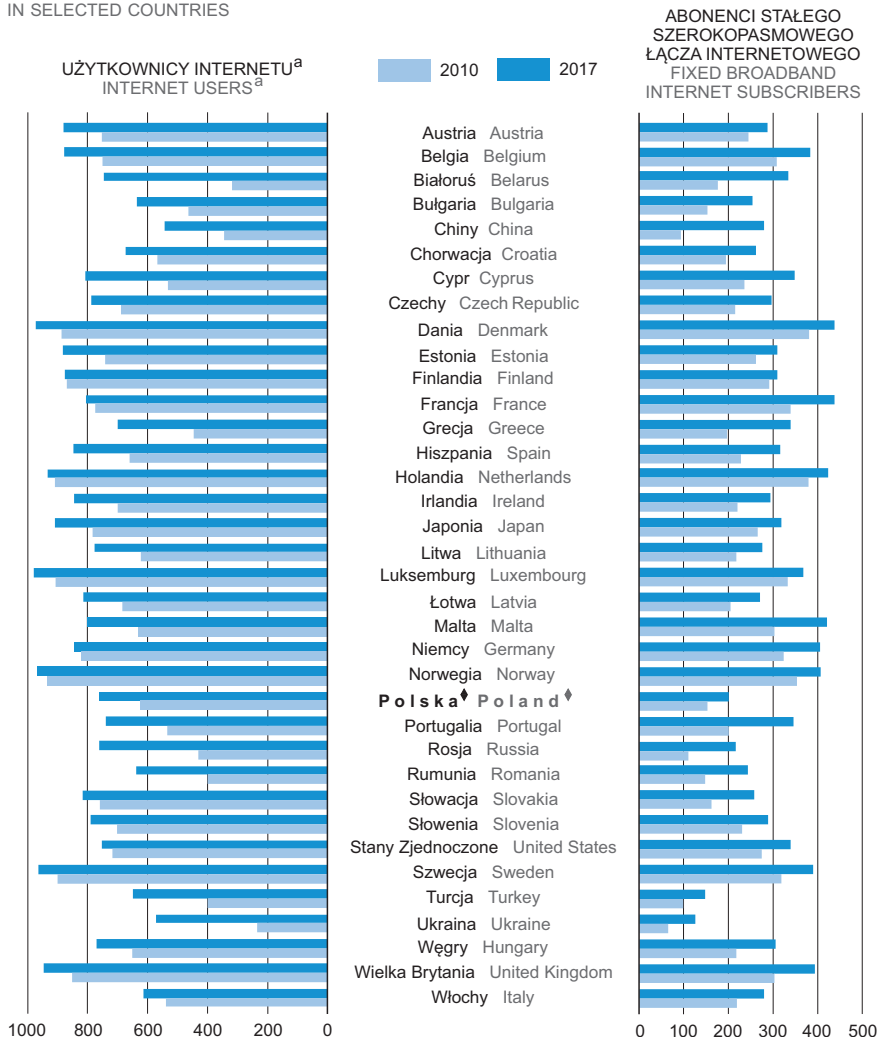
a See note on page 255. b In the division by place and purpose of private use, one person may be indicated more than once if he or she used the Internet in more than one place and for more than one purpose. c In a public library, hotel, airport or in other public places. d By placing an order on a seller's website or an auction website. e For the purpose of obtaining information, downloading or submitting completed forms.

Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne

Science and technology. Information society

UŻYTKOWNICY INTERNETU I ABONENCI STAŁEGO SZEROKOPASMOWEGO ŁĄCZA INTERNETOWEGO NA 1000 LUDNOŚCI W WYBRANYCH KRAJACH

INTERNET USERS AND FIXED BROADBAND INTERNET SUBSCRIBERS PER 1000 POPULATION IN SELECTED COUNTRIES

a Osoby posiadające dostęp do sieci internetowej.

a Persons with access to worldwide network.

Źródło – Source: „International Telecommunication Union”.

TABL. 8 (179). PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE
ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

Wyszczególnienie	2010 ^b	2015	2017	2018	Specification
	w %		in %		
Komputery ^c	97,1	94,0	95,6	96,2	Computers ^c
Dostęp do Internetu	95,8	92,7	94,8	95,6	Internet access
w tym szerokopasmowy	69,0	91,9	94,6	95,0	of which broadband
w tym mobilny	20,8	61,5	69,5	67,6	of which mobile broadband
Własna strona internetowa	65,5	65,4	66,9	66,8	Own website
Media społecznościowe ^d	22,2	27,4	30,3	Social media ^d

a Patrz nota na str. 255. b Stan w styczniu. c Stacjonarne i przenośne, np. laptopy (notebooki), w latach 2015—2018 również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych z innymi urządzeniami na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych. d Serwisy społecznościowe, blogi, strony umożliwiające udostępnianie multimediów i narzędzia wymiany informacji Wiki.

a See note on page 255. b As of January. c Desktop and portable computers, e.g. laptops (notebooks), in 2015—2018 also smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes. d Social networks, blogs, multimedia content sharing websites, Wiki based knowledge sharing tools.

PRZEDSIĘBIORSTWA^a KORZYSTAJĄCE Z USŁUG E-HANDLU I E-ADMINISTRACJI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2017 R.

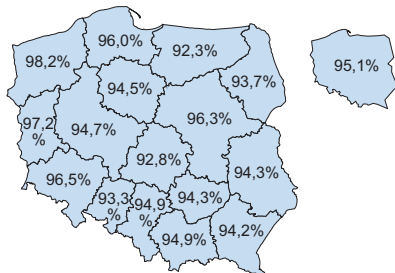
ENTERPRISES^a USING THE SERVICE OF E-COMMERCE AND E-ADMINISTRATION BY VOIVODSHIP IN 2017

PROWADZĄCE E-HANDEL CONDUCTING E-COMMERCE

Przedsiębiorstwa:
Enterprises:
dokonujące zakupów
sending orders
prowadzące sprzedaż
receiving orders

KORZYSTAJĄCE Z E-ADMINISTRACJI^b USING E-ADMINISTRATION^b

a Patrz nota na str. 255. b Głównie w celu: pozyskiwania informacji, pobierania i wysyłania wypełnionych formularzy, obsługi procedur administracyjnych oraz składania ofert dotyczących zamówień publicznych.

a See note on page 255. b Mainly for: obtaining information, downloading and submitting completed forms, treating an administrative procedure, submitting a proposal in a public electronic tender system.

Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

Gospodarstwo rolne to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną. Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych,
- gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Zgodnie z obowiązującą definicją, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze, tj. utrzymywanych zgodnie z normami spełniającymi wymogi Ustawy z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1312, z późniejszymi zmianami), i użytków rolnych pozostałych (nieużytkowanych i nieutrzymywanych w dobrej kulturze).

Produkcja roślinna obejmuje surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku).

Dane o **zbiorach, plonach i skupie**: zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna; kukurydzę na ziarno zaliczono do zbóż.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (peluska, wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włókniстых (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorja).

Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na zielonkę.

Produkcja zwierzęca obejmuje produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego); do zwierząt gospodarskich zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Produkcja **żywca rzeźnego** obejmuje skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), ubój przemysłowy oraz ubój z przeznaczeniem na sprzedaż i samozaopatrzenie. Produkcja żywca rzeźnego jest pomniejszona o import i powiększona o eksport zwierząt żywych.

Przy ustalaniu **produkcji rolniczej** (globalnej, końcowej i towarowej) w **cenach bieżących** przyjęto: dla skupu, spożycia naturalnego oraz przyrostu pogłowia zwierząt gospodarskich — ceny skupu płaczone przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od producentów rolnych (bez podatku od towarów i usług — VAT), dla sprzedaży targowiskowej — ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, a dla zużycia produkcyjnego i zapasów produktów roślinnych — ceny skupu pomniejszone o 5%.

W produkcji rolniczej od 2004 r. uwzględniono naliczone za dany rok płatności uzupełniające do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę), w latach 1999—2003 — dopłaty bezpośrednie Agencji Rynku Rolnego do interwencyjnego skupu pszenicy i żyta.

Źródłem informacji o **cenach uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankietowanych na celowo wytypowanych targowiskach.

Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

Prezentowane dane opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych i spisów rolniczych oraz szacunków.

Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto — jeśli nie zaznaczono inaczej — użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu, a w 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego (przeprowadzonego we wrześniu) — według stanu w dniu 30 czerwca.

Lata gospodarcze obejmują okres od 1 lipca do 30 czerwca (np. rok gospodarczy 2017/18 oznacza okres od 1 lipca 2017 r. do 30 czerwca 2018 r.).

Retrospekcja — dane dla okresu wieloletniego podano jako przeciętne roczne.

The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE Rev. 2 in which they are included.

An agricultural holding is a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and **conducts agricultural activity**.

Private farm is an agricultural holding used by a natural person. Private farms include:

- holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land,
- holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) of significant (determined by the appropriate thresholds) scale, of which special branches of agricultural activities.

According to the definition, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

Agricultural land area includes an area of agricultural land in a good agricultural condition maintained in accordance with norms meeting requirements of the Law on payment under direct support schemes dated 5th February 2015 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1312, with later amendments) and other agricultural land (which is not used and not maintained in a good condition).

Crop output includes raw (not processed) products of plant origin (production for a given year).

Data regarding **crop production, yields and procurement** of: cereals, pulses and oilseeds plants concern grain; maize designated for grain was included among cereals.

Pulses for grain include: consumer pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (field peas, vetch, lupine, field beans and others, e.g. pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oilseeds crops (rape, turnip rape, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory).

Feed plants include: pulses, small-seed legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for feeds.

Animal output includes production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Production of **animals for slaughter** includes the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), livestock slaughtering in slaughterhouses and slaughter intended for sales and for own consumption. Production of animals for slaughter is decreased by imports and increased by exports of live animals.

The following prices were assumed in calculating **agricultural output** (gross, final and market output) at **current prices**: for procurement of agricultural products, own consumption and increases in farm animal stocks — procurement prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from agricultural producers (excluding value added tax — VAT), for market sales — prices received by farmers at marketplaces, for production consumption and stocks of plant origin products — purchase prices less 5%.

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

Since 2004 agricultural output includes supplementary crop area payments calculated for particular year (among others: hop, tobacco, cereals, oilseeds, pulses and plants intended for seeds and feed), in 1999—2003 — direct subsidies of the Agricultural Market Agency for the intervention procurement of wheat and rye.

The information on **prices received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided every month by a network of interviewers collecting it on selected marketplaces.

Procurement of agricultural products concerns the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.

Presented data were compiled on the basis of reports, results of sample surveys and agricultural censuses as well as estimates.

Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area and livestock as of June, unless otherwise indicated, in 2010 on the basis of the Agricultural Census conducted in September 2010 — as of 30th June.

Farming years cover the period from 1st July to 30th June (e.g. the 2017/18 farming year covers the period from 1st July 2017 to 30th June 2018).

Retrospection — data for long-term period are given as annual averages.

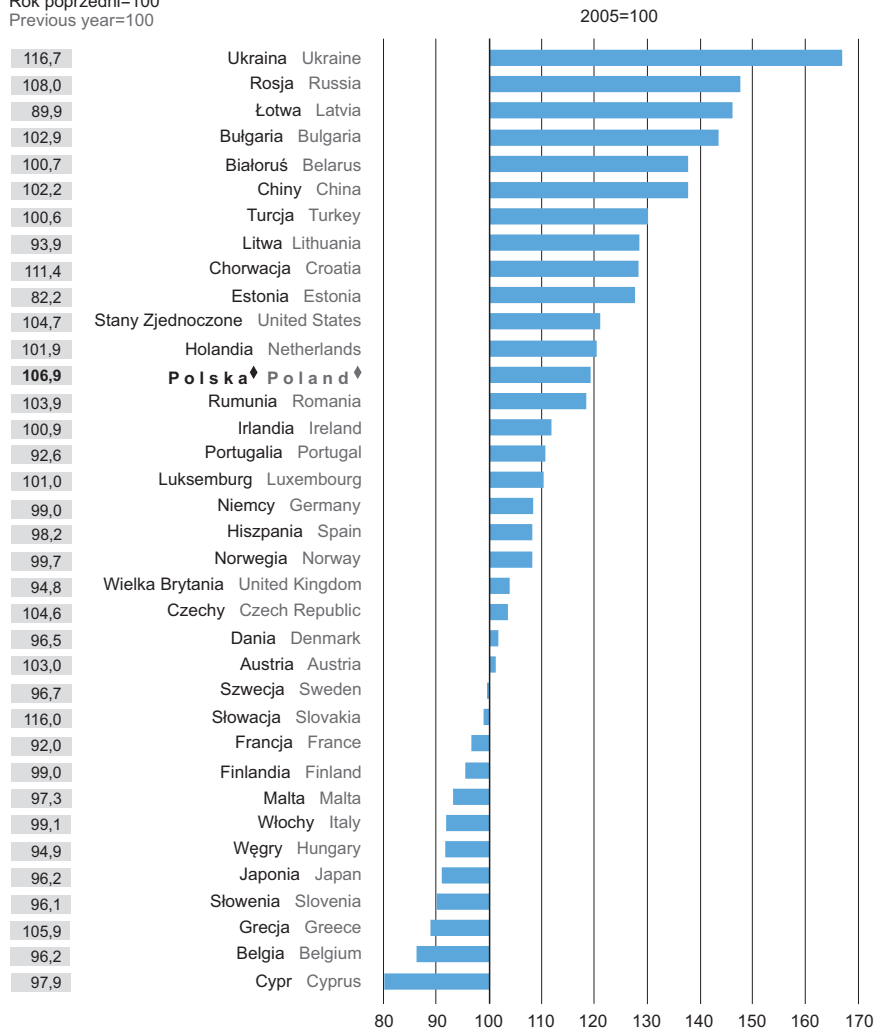
TABLE 1 (180). **PRODUKCJA ROLNICZA (ceny bieżące)**

AGRICULTURAL OUTPUT (current prices)

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018		Specification
	w mln zł in million PLN			na 1 ha użytków rolnych w zł per 1 ha of agricul- tural land in PLN		
Produkcja globalna	84484	98638	115612	111336	7590	Gross output
W tym gospodarstwa indy- widualne	74573	86586	104351	99835	7381	Of which private farms
Produkcja końcowa	66519	81227	96911	93852	6398	Final output
W tym gospodarstwa indy- widualne	57922	70461	87272	82848	6125	Of which private farms
Produkcja towarowa	59357	74203	85072	86970	5929	Market output
w tym gospodarstwa indy- widualne	50474	63714	75002	75611	5590	of which private farms
W tym skup	41325	57040	65309	64243	4380	Of which procurement

DYNAMIKA PRODUKCJI ROLNICZEJ W WYBRANYCH KRAJACH W 2016 R. (ceny stałe)
 INDICES OF AGRICULTURAL OUTPUT IN SELECTED COUNTRIES IN 2016 (constant prices)

Rok poprzedni=100
 Previous year=100

Źródło – Source: „FAO. Statistical Databases”.

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

TABLE 2 (181). DYNAMIKA PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)
INDICES OF AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

Wyszczególnienie Specification	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018				
	rok poprzedni=100 previous year=100						2000= =100	2005= =100	2010= =100	2015= =100	
Produkcja globalna	99,1	103,4	105,5	96,1	107,1	103,0	98,0	130,7	123,5	114,8	108,1
Gross output											
W tym gospodarstwa indywidualne	98,7	102,6	105,8	95,4	108,3	104,6	97,5	130,2	124,6	117,3	110,5
Of which private farms											
Produkcja końcowa	99,0	106,0	103,7	97,0	107,9	103,5	99,1	152,6	132,8	121,0	110,7
Final output											
W tym gospodarstwa indywidualne	98,8	105,1	104,1	96,1	109,3	105,3	97,3	150,3	132,1	122,7	112,0
Of which private farms											
Produkcja towarowa	101,2	104,7	102,1	99,3	105,7	102,9	102,8	157,6	141,9	124,5	111,8
Market output											
w tym gospodarstwa indywidualne	101,4	104,1	102,1	98,4	105,1	105,3	101,3	155,6	142,4	127,0	112,1
of which private farms											
W tym skup	106,3	106,7	108,5	99,7	102,8	104,7	101,2	207,8	158,7	133,1	108,9
Of which procurement											

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

TABLE 3 (182). GLOBALNA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA (ceny bieżące)
GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018		
				w odsetkach in percent		w mln zł in million PLN
a — produkcja globalna gross output						
b — produkcja towarowa market output						
OGÓŁEM	a	100,0	100,0	100,0	100,0	111336
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	86970
Produkcja roślinna	a	53,2	50,1	48,5	47,6	52982
Crop output	b	44,0	41,5	39,3	39,0	33884
w tym: of which:						
Zboża	a	17,9	16,6	16,2	14,4	15988
Cereals	b	13,7	11,2	11,0	11,1	9633
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	a	16,1	14,6	14,1	12,1	13497
of which basic cereals including cereal mixed	b	12,2	9,5	9,1	8,8	7682
w tym: pszenica	a	7,1	7,3	6,6	6,3	7005
of which: wheat	b	6,8	6,4	6,3	6,0	5254
żyto	a	1,8	1,0	1,3	1,2	1284
rye	b	1,9	0,8	1,0	0,9	787
jęczmień	a	2,1	1,7	1,9	1,8	2026
barley	b	1,3	0,9	0,8	0,9	742

TABL. 3 (182). GLOBALNA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA (dok.)

GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

Wyszczególnienie Specification a — produkcja globalna gross output b — produkcja towarowa market output		2010	2015	2017	2018	
		w odsetkach in percent				w mln zł in million PLN
Produkcja roślinna (dok.) Crop output (cont.)						
Ziemniaki	a	4,9	3,2	4,1	3,8	4194
Potatoes	b	3,9	2,3	2,9	3,1	2679
Przemysłowe	a	6,5	6,3	6,2	5,7	6396
Industrial	b	8,5	6,8	6,2	6,3	5441
w tym buraki cukrowe	a	2,0	1,8	2,0	2,0	2209
of which sugar beets	b	2,7	2,5	2,7	2,7	2314
Warzywa	a	7,4	9,5	8,7	10,0	11177
Vegetables	b	7,5	10,2	9,6	10,3	8969
Owoce	a	4,7	6,5	5,3	5,4	6045
Fruit	b	5,2	7,2	5,8	5,6	4909
Produkcja zwierzęca	a	46,8	49,9	51,5	52,4	58354
Animal output	b	56,0	58,5	60,7	61,0	53086
w tym: of which:						
Żywiec rzeźny ¹	a	24,1	28,4	28,4	30,0	33422
Animals for slaughter ¹	b	31,4	35,3	35,8	35,8	31132
w tym: of which:						
bydło (bez cieląt)	a	4,0	5,6	6,0	6,5	7199
cattle (excluding calves)	b	5,4	7,0	7,7	7,8	6741
cielęta	a	0,6	0,2	0,1	0,1	70
calves	b	0,7	0,1	0,1	0,1	60
trzoda chlewna	a	11,0	11,0	11,5	11,3	12614
pigs	b	13,8	13,3	13,9	13,1	11378
drób	a	8,2	11,4	10,6	12,0	13316
poultry	b	11,2	14,5	13,9	14,6	12734
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	a	0,3	-0,1	0,8	0,3	344
Increase in herd (basic and working)						
Mleko krowie	a	15,6	14,9	16,0	14,9	16629
Cows' milk	b	18,0	16,5	18,7	18,3	15908
Jaja kurze	a	4,9	5,2	5,0	5,9	6551
Hen eggs	b	5,9	6,1	5,7	6,5	5615

1 Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

1 Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

TABL. 4 (183). WSKAŹNIKI CEN TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ
PRICE INDICES OF AGRICULTURAL MARKET OUTPUT

Wyszczególnienie Specification	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018				
	rok poprzedni=100 previous year=100						2000= =100	2005= =100	2010= =100	2015= =100	
OGÓŁEM TOTAL	104,0	101,9	93,9	97,4	97,6	108,0	99,4	164,6	142,4	117,5	104,8
w tym skup of which procurement	106,1	99,5	92,4	96,3	98,4	108,7	97,8	138,9	131,5	117,5	104,6
Produkcja roślinna Crop output	98,4	100,6	90,5	104,8	94,8	104,8	100,3	189,8	153,5	110,0	99,7
Produkcja zwierzęca Animal output	108,7	103,2	96,5	92,8	99,6	110,2	98,9	152,4	138,3	124,6	108,6

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2018 R.

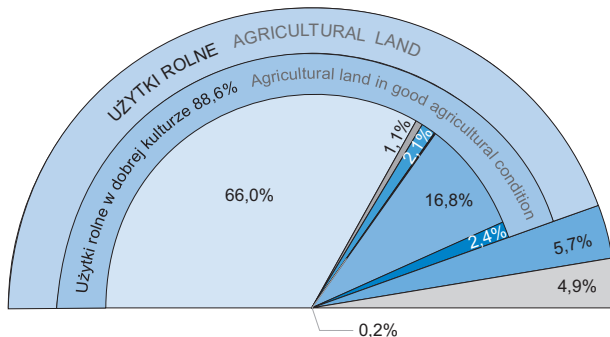
Stan w czerwcu

LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2018

As of June

Powierzchnia gruntów w tys. ha
Land area in thousand ha

Ogółem Total	16415,0
Użytki rolne Agricultural land	14669,0
Lasy ^a Forests ^a	936,0
Pozostałe grunty Other land	810,0

Użytki rolne w dobrej kulturze:

Agricultural land in good agricultural condition:

pod zasiewami sown area	grunty ugorowane fallow land	uprawy trwałe permanent crops	ogrody przydomowe kitchen gardens
łąki trwałe permanent meadows	pastwiska trwałe permanent pastures	Lasy ^a Forests ^a	Pozostałe grunty Other land

a Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną.

a Including land connected with silviculture.

TABL. 5 (184). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH**

Stan w czerwcu

AGRICULTURAL LAND AREA

As of June

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	W dobrej kulturze rolnej In good agricultural condition								Pozostałe Others
		razem total	pod zasiewami sown area	grunty ugorowane fallow land	uprawy trwałe permanent crops		ogrody przy- do- mowe kit- chen gar- dens	łąki trwałe per- man- ent mea- dows	past- wiska trwałe per- man- ent pas- tures	
					razem total	w tym sady of which orch- ards				
		w tys. ha				in thousand ha				
OGÓŁEM 2010 ^a	14860	14448	10366	432	390	367	31	2578	651	412
TOTAL 2015	14545	14398	10753	134	391	350	27	2658	435	147
..... 2017	14620	14490	10757	150	384	362	28	2796	375	130
..... 2018	14669	14540	10829	180	352	331	28	2754	395	129
W tym gospodarstwa indy- widualne	13526	13437	9878	164	347	327	28	2655	365	90
Of which private farms										
W tym gospodarstwa indy- widualne o powierzchni po- wyżej 1 ha użytków rolnych Of which private farms exceed- ing 1 ha of agricultural land	13509	13420	9870	162	346	327	27	2650	365	89
1,01— 4,99 ha	1875	1848	1091	59	94	90	15	556	34	26
5,00— 9,99	2223	2202	1515	43	93	88	7	488	58	20
10,00—14,99	1702	1694	1223	17	56	55	2	344	52	8
15,00—19,99	1197	1190	871	7	24	24	1	251	36	6
20,00—49,99	3108	3092	2333	16	53	50	2	577	110	16
50,00 ha i więcej	3406	3393	2838	21	26	20	0	433	75	13
and more										

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

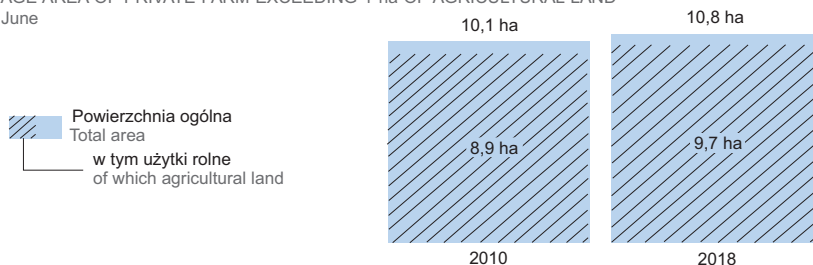
a Data of the Agricultural Census.

PRZECIĘTNA POWIERZCHNIA GOSPODARSTWA INDYWIDUALNEGO O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH

Stan w czerwcu

AVERAGE AREA OF PRIVATE FARM EXCEEDING 1 ha OF AGRICULTURAL LAND

As of June

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

TABL. 6 (185). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**

Stan w czerwcu

SOWN AREA

As of June

Wyszczególnienie	2010 ^a	2015	2017	2018		Specification
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

W TYSIĄCACH HEKTARÓW IN THOUSAND HECTARES

OGÓŁEM | **10366** | **10753** | **10757** | **10829** | **9878** | **TOTAL**

W % OGÓŁEM IN % OF TOTAL

Zboża	73,3	69,9	70,7	72,1	73,1	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	69,0	62,8	64,5	65,2	66,7	basic cereals including cereal mixed
pszenica	20,5	22,3	22,2	22,3	22,0	wheat
żyto	10,2	6,7	8,1	8,3	8,2	rye
jęczmień	9,4	7,8	8,9	9,0	8,9	barley
owies	5,5	4,3	4,6	4,6	4,6	oats
pszenżyto	12,8	14,1	12,6	11,9	11,8	triticale
mieszanki zbożowe	10,6	7,6	8,2	9,2	9,2	cereal mixed
kukurydza na ziarno	3,3	6,2	5,2	6,0	5,8	maize for grain
Strączkowe na ziarno	1,7	3,8	2,5	2,5	2,5	Pulses for grain
w tym konsumpcyjne	0,4	0,8	0,7	0,6	0,6	of which consumer pulses
Ziemniaki	3,6	2,7	3,0	2,7	2,8	Potatoes
Przemysłowe	11,7	11,1	11,1	10,6	9,4	Industrial
w tym: buraki cukrowe	2,0	1,7	2,1	2,2	2,0	of which: sugar beets
oleiste	9,5	9,2	8,9	8,2	7,2	oilseeds
włókniste	0,01	0,01	0,01	0,004	0,003	fibrous
Pastewne	7,0	9,8	9,7	9,4	9,4	Feed
Pozostałe uprawy ^b	2,7	2,7	3,0	2,8	2,9	Other crops ^b
w tym warzywa gruntowe	1,3	1,4	1,6	1,5	1,5	of which ground vegetables

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

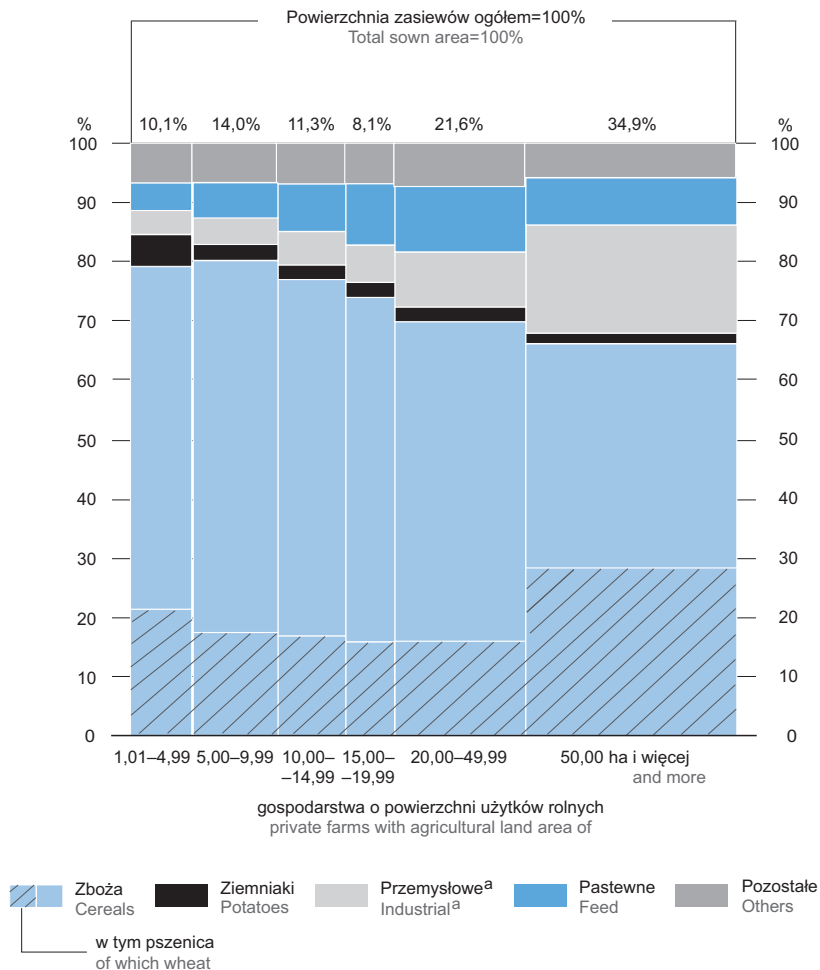
a Data of the Agricultural Census. b Vegetables, strawberries, root plant plantings, etc.

STRUKTURA ZASIEWÓW W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH W 2018 R.

Stan w czerwcu

STRUCTURE OF CROPS ON PRIVATE FARMS EXCEEDING 1 ha OF AGRICULTURAL LAND IN 2018

As of June

^a Bez chmielu, cykorii, maku, słonecznika, soi oraz gorczycy.

^a Excluding hops, chicory, poppy, sunflower, soya bean and mustard.

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

TABL. 7 (186). ZBIORY I PLONY GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW

MAJOR CROP PRODUCTION AND YIELDS

Wyszczególnienie	2011— —2015	2015	2017	2018		Specification
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
ZBIORY w tys. t PRODUCTION in thousand t						
Zboża	28743	28003	31925	26780	23760	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe z mieszkankami zbożowymi	24999	24741	27756	22793	20543	basic cereals including cereal mixed
pszenica	10004	10958	11666	9820	8280	wheat
żyto	2731	2013	2674	2167	2055	rye
jęczmień	3353	2961	3793	3048	2703	barley
owies	1344	1220	1465	1166	1129	oats
pszenżyto	4489	5339	5312	4086	3878	triticale
mieszanki zbożowe	3097	2250	2847	2506	2498	cereal mixed
kukurydza na ziarno	3610	3156	4022	3864	3099	maize for grain
Strączkowe na ziarno	475	718	609	446	416	Pulses for grain
w tym konsumpcyjne	108	172	173	138	126	of which consumer pulses
Ziemniaki	7708	6152	8956	7312	6799	Potatoes
Buraki cukrowe	11622	9364	15733	14303	12084	Sugar beets
Oleiste	2515	2763	2770	2269	1774	Oilseeds
w tym rzepak i rzepik	2476	2701	2697	2202	1713	of which rape and turnip rape
Okopowe pastewne	650	338	353	203	203	Feed root plants
Siano: łąkowe	12808	11126	15146	12765	12503	Hay: meadow
z roślin motylkowych	1857	1669	2021	1533	1427	from legumes
Słoma zbóż podstawowych	22226	22097	24751	19585	17527	Straw from basic cereals
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt						
Zboża	37,8	37,3	42,0	34,3	32,9	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe z mieszkankami zbożowymi	36,1	36,7	40,0	32,3	31,2	basic cereals including cereal mixed
pszenica	44,6	45,7	48,8	40,6	39,0	wheat
żyto	27,8	27,8	30,6	24,2	23,9	rye
jęczmień	35,9	35,3	39,8	31,2	30,2	barley
owies	27,6	26,5	29,8	23,2	23,4	oats
pszenżyto	35,9	35,2	39,3	31,7	31,4	triticale
mieszanki zbożowe	29,9	27,7	32,3	25,2	25,2	cereal mixed
kukurydza na ziarno	63,6	47,1	71,5	59,9	57,6	maize for grain
Strączkowe na ziarno	20,8	17,7	22,4	18,5	18,5	Pulses for grain
w tym konsumpcyjne	21,1	18,8	24,3	20,9	20,6	of which consumer pulses
Ziemniaki	234	210	279	251	247	Potatoes
Buraki cukrowe	589	520	679	599	608	Sugar beets
Oleiste	27,9	27,8	29,0	25,5	24,8	Oilseeds
w tym rzepak i rzepik	28,3	28,5	29,5	26,1	25,5	of which rape and turnip rape

TABL. 7 (186). ZBIORY I PLONY GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW (dok.)

MAJOR CROP PRODUCTION AND YIELDS (cont.)

Wyszczególnienie	2011— —2015	2015	2017	2018		Specification
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
PLONY z 1 ha w dt (dok.) YIELDS per 1 ha in dt (cont.)						
Okopowe pastewne	439	360	451	390	391	Feed root plants
Siano: łąkowe	49,4	41,9	54,2	46,3	47,1	Hay: meadow
z roślin motylkowych	46,2	36,8	48,6	39,7	40,1	from legumes
Słoma zbóż podstawowych	37,7	37,2	40,8	32,3	31,3	Straw from basic cereals
Zboża, ziemniaki i buraki cu- krowe w przeliczeniu na zboża^a	30,7	37,1	42,3	40,0	39,1	Cereals, potatoes and sugar beets in terms of cereals^a

a Według normatywnych współczynników (dzielników) przyjęto dla: zbóż — 1, ziemniaków — 7 i buraków cukrowych — 12.

a According to standardization factors (dividers) the following values were assumed for: cereals — 1, potatoes — 7 and sugar beets — 12.

TABL. 8 (187). ZBIORY I PLONY WARZYW

VEGETABLE PRODUCTION AND YIELDS

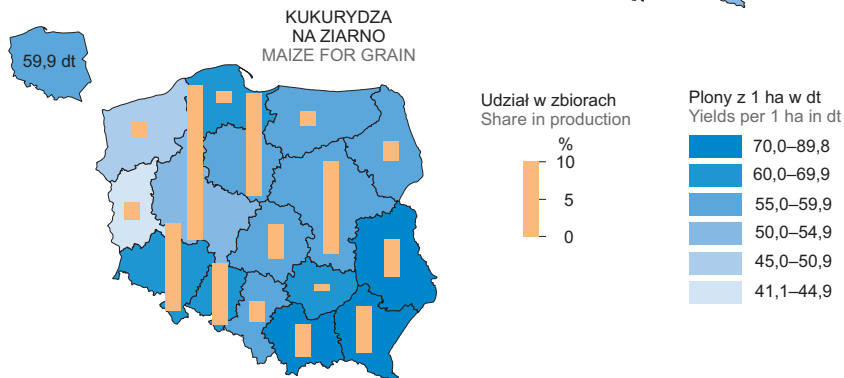
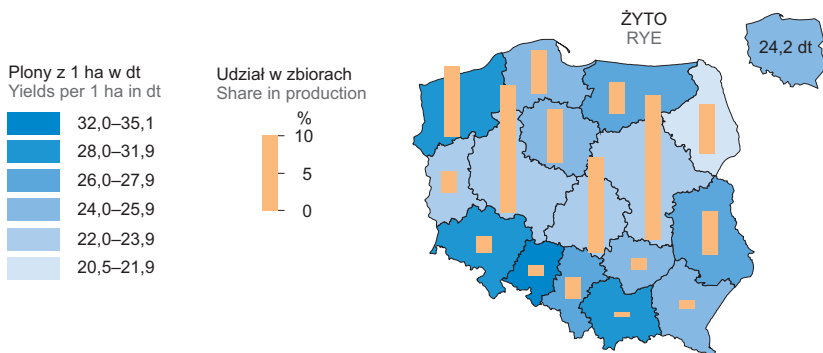
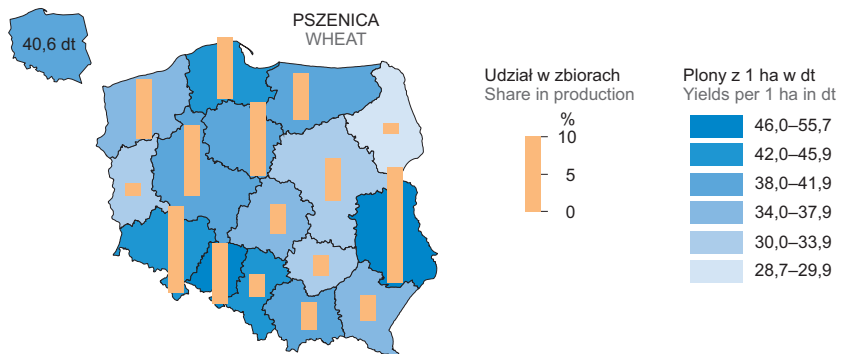
Wyszczególnienie	2011— —2015	2015	2017	2018		Specification
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
Zbiory w tys. t	5279	4795	5705	5271	5093	Production in thousand t
Warzywa gruntowe	4358	3793	4583	4109	3991	Ground vegetables
w tym:						of which:
kapusta	1076	875	1010	913	910	cabbages
cebula	614	548	667	563	527	onions
marchew	793	678	827	726	710	carrots
buraki	334	297	336	298	297	beetroots
ogórki	264	221	249	245	241	cucumbers
pomidory	262	236	255	253	249	tomatoes
Warzywa z upraw pod osłonami	921	1002	1122	1162	1102	Vegetables cultivated under covers
Plony warzyw gruntowych z 1 ha w dt						Yields of ground vegetables per 1 ha in dt
Kapusta	457	372	492	440	440	Cabbages
Cebula	253	219	257	227	223	Onions
Marchew	361	306	374	324	326	Carrots
Buraki	320	272	335	291	291	Beetroots
Ogórki	174	147	179	168	166	Cucumbers
Pomidory	250	222	274	260	258	Tomatoes

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

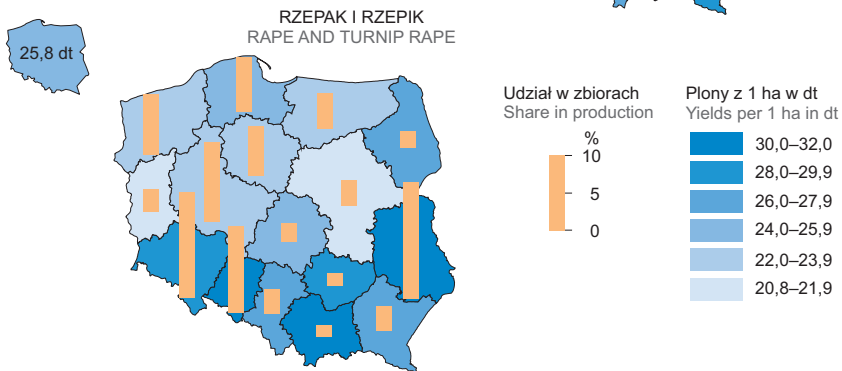
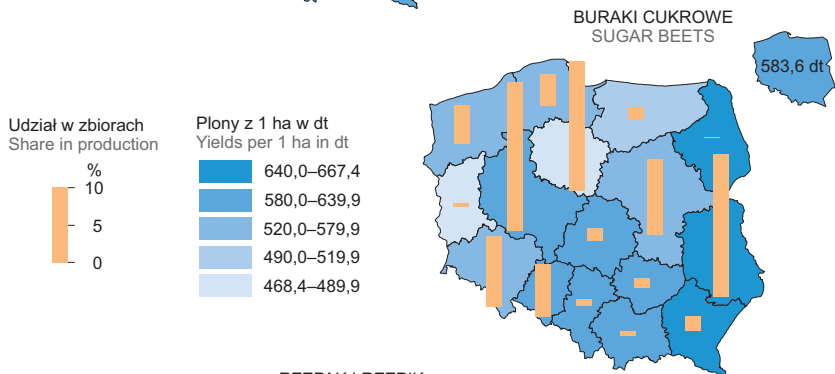
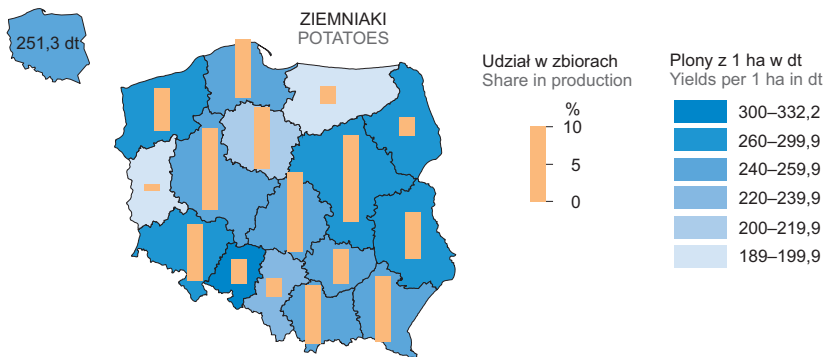
ZRÓŻNICOWANIE PLONÓW ORAZ UDZIAŁ WOJEWÓDZTW W ZBIORACH GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW W 2018 R.

YIELD DIFFERENTIATION AND VOIVODSHIP SHARE IN MAJOR CROP PRODUCTION IN 2017

ZRÓŻNICOWANIE PLONÓW ORAZ UDZIAŁ WOJEWÓDZTW W ZBIORACH GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW W 2018 R. (dok.)

YIELD DIFFERENTIATION AND VOIVODSHIP SHARE IN MAJOR CROP PRODUCTION IN 2018 (cont.)

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

TABL. 9 (188). **ZBIORY OWOCÓW^a**
FRUIT PRODUCTION^a

Wyszczególnienie	2011— —2015	2015	2017	2018		Specification
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
w tys. t in thousand t						
Zbiory owoców z drzew	3379	3582	2656	4495	4459	Tree fruit production
w tym:						of which:
Jabłka	2964	3169	2441	4000	3968	Apples
Gruszki	69,3	69,6	55,1	90,9	89,4	Pears
Śliwki	99,5	94,9	58,4	121	120	Plums
Wiśnie	179	179	71,6	201	200	Sour cherries
Czereśnie	44,6	48,1	19,7	60,0	59,8	Sweet cherries
Zbiory owoców jagodowych	556	518	495	578	571	Berry fruit production
w tym:						of which:
Truskawki	183	205	178	196	195	Strawberries
Maliny	114	79,9	104	116	115	Raspberries
Porzeczki	177	160	129	165	164	Currants
Agrest	14,1	12,1	9,5	11,5	11,5	Gooseberries

a Z sadów i od 2016 r. (z wyjątkiem truskawek) bez ogrodów przydomowych.

a From orchards and since 2016 (excluding strawberries) without kitchen gardens.

TABL. 10 (189). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA I OWCE**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS AND SHEEP

As of June

Wyszczególnienie Specification	Bydło Cattle		Trzoda chlewna Pigs		Owce Sheep
	ogółem total	w tym krowy of which cows	ogółem total	w tym lochy of which sows	

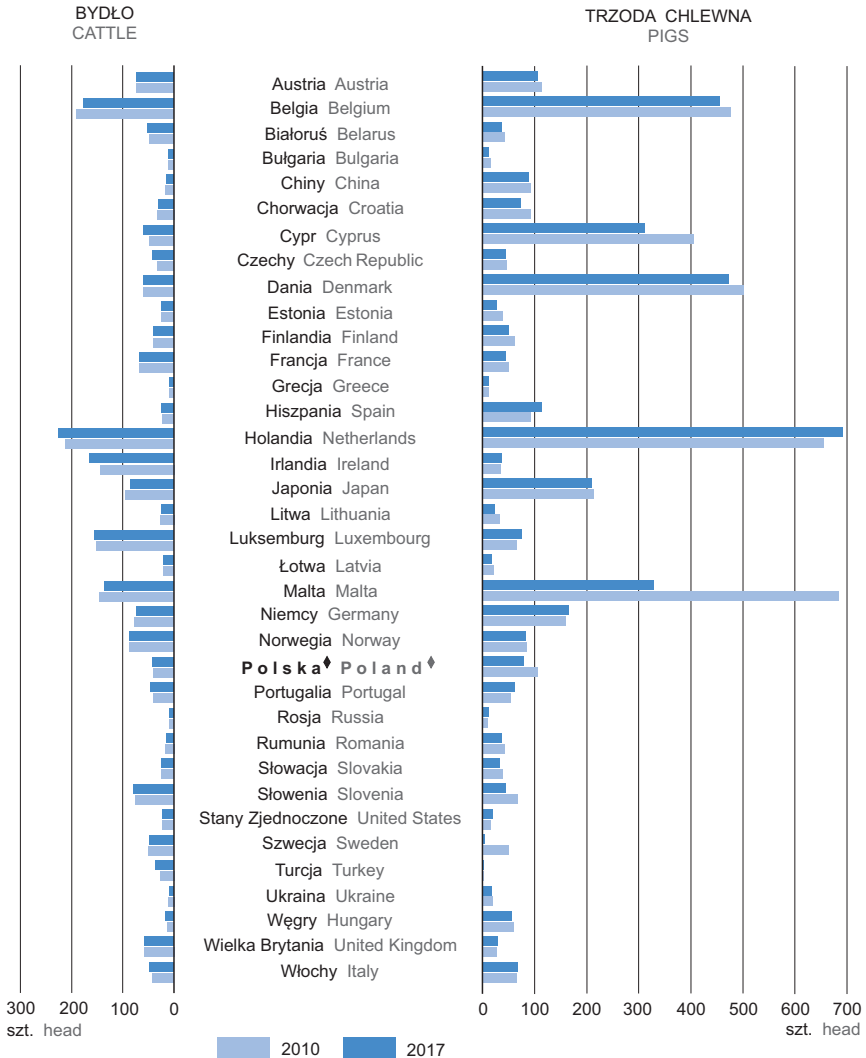
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS

OGÓŁEM	2011—2015	5856	2532	11923	1042	244
TOTAL	2015	5961	2445	11640	947	228
	2017	6143	2374	11353	885	261
	2018	6201	2429	11828	871	277
W tym gospodarstwa indywidualne		5901	2309	9322	685	260
Of which private farms						
w tym o powierzchni powyżej 1 ha użytków rol- nych		5848	2290	9236	680	253
of which exceeding 1 ha of agricultural land						

NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads

OGÓŁEM	2011—2015	40	17	81	7,1	1,6
TOTAL	2015	41	17	80	6,5	1,6
	2017	42	16	78	6,0	1,8
	2018	42	17	81	5,9	1,9
W tym gospodarstwa indywidualne		44	17	69	5,1	1,9
Of which private farms						

BYDŁO I TRZODA CHLEWNA NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH W WYBRANYCH KRAJACH CATTLE AND PIGS PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND IN SELECTED COUNTRIES

Źródło – Source: „FAO. Statistical Databases”.

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

TABL. 11 (190). **DRÓB^a**

Stan w końcu roku

POULTRY^a

End of year

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018		Specification
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
Kury w tys. szt.	130959	139588	176710	180758	156472	Hens in thousand heads
w tym noski	50659	49536	53038	56335	46259	of which laying hens
Gęsi w tys. szt.	1463	1213	953	1026	986	Geese in thousand heads
Indyki w tys. szt.	7366	9008	10846	14386	13054	Turkeys in thousand heads
Kaczki ^b w tys. szt.	2672	3401	3604	5125	5101	Ducks ^b in thousand heads
Kury na 100 ha użytków rolnych w szt.	881	960	1209	1232	1157	Hens per 100 ha of agricultural land in heads
w tym noski	341	341	363	384	342	of which laying hens

a W latach 2010 i 2015 w wieku powyżej 2 tygodni. b Łącznie z drobiem pozostałym.

a In 2010 and 2015 aged more than 2 weeks. b Including other poultry.

TABL. 12 (191). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO**
PRODUCTION OF MAJOR ANIMAL PRODUCTS

Wyszczególnienie	2011— —2015	2015	2017	2018	Specification
Żywiec rzeźny w tys. szt.:					Animals for slaughter in thousand heads:
bydło (bez cieląt)	1386	1569	1814	1825	cattle (excluding calves)
cielęta	370	149	25	-14	calves
trzoda chlewna	16933	15773	15447	14699	pigs
owce	109	78	89	93	sheep
konie	44	41	35	29	horses
Produkcja żywca rzeźnego ^a w tys. t:					Production of animals for slaugh- ter ^a thousand t:
w wadze żywej ^b	5554	6157	6857	7111	in live weight ^b
w tym: bydło (bez cieląt)	781	918	1091	1106	of which: cattle (excluding calves)
trzoda chlewna	2270	2354	2428	2530	pigs
drób	2436	2840	3307	3452	poultry
w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) w wadze poubojowej cieplej ...	4161	4601	5097	5488	in terms of meat (including fats and pluck) in post-slaughter warm weight
Mleko krowie w mln l	12433	12859	13305	13768	Cows' milk in million l
Jaja kurze w mln szt.	10136	10474	10998	11814	Hen eggs in million units
Wełna nieprana owcza w t	707	701	852	902	Sheep's greasy wool in t

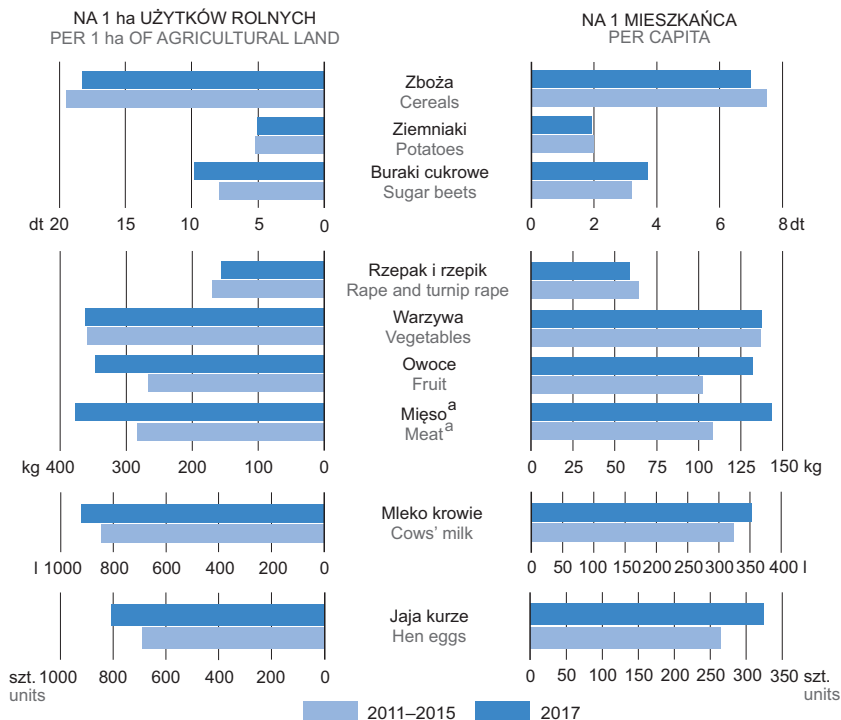
a Obejmuje żywiec: wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński, drobiowy, kozi, króliczy i dziczyzny. b Bez dziczyzny.

a Includes animals: cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goat, rabbit and game. b Excluding game.

Produkcyjność zwierząt (przeciętna roczna wydajność od 1 sztuki) kształtowała się następująco:
Annual average yield from 1 animal:

	2011— —2015	2015	2017	2018	
Udój mleka od 1 krowy w l	5000	5395	5687	5747	Quantity of milk per cow in l
Liczba jaj uzyskanych od 1 kury nioski w szt.	213	223	218	217	Number of eggs per laying hen in units
Ilość wełny uzyskanej od 1 owcy w kg	3,2	3,2	3,3	3,3	Quantity of wool per sheep in kg

PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH PRODUCTION OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

^a Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; łącznie z tłuszczami i podrobami; w wadze poubojowej ciepłej.

^a Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; including fats and pluck; in post-slaughter warm weight.

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

TABLE. 13 (192). **SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH**

PROCUREMENT OF AGRICULTURAL PRODUCTS PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND

Wyszczególnienie	2011— —2015	2015	2017	2018	Specification
W złotych (ceny bieżące)	3789	3922	4467	4380	In PLN (current prices)
produkty: roślinne	1287	1279	1337	1301	products: crop
zwierzęce	2502	2643	3130	3079	animal
W przeliczeniu na jednostki zbożowe ^a w dt	36,4	40,6	43,8	42,9	In terms of cereal units ^a in dt
Zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	596	680	717	588	Basic cereals (including cereal mixed) in kg
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w wadze poubojowej cieplej w kg	242	281	305	321	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^b in post-slaughter warm weight in kg
Mleko krowie w l	666	727	774	792	Cows' milk in l

a Jednostka zbożowa jest to przeciętna wartość energetyczna i białkowa 1 dt zbóż. b Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe.

a A cereal unit is the average energy and protein equivalent of 1 dt of cereals. b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry.

TABLE. 14 (193). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**

PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

Wyszczególnienie	2011— —2015	2015	2017	2018	w % produkcji in % of production	Specification
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers					
Zboża w tys. t	11155	12005	12927	11271	42,1	Cereals in thousand t
w tym:						of which:
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi (konsumpcyjne i paszowe)	8717	9788	10412	8569	32,0	basic cereals including cereal mixed (consumer and for feeds)
pszenica	5966	6739	7736	6021	61,3	wheat
żyto	980	877	917	805	37,2	rye
jęczmień	870	857	835	716	23,5	barley
owies i mieszanki zbożowe	111	111	109	130	3,5	oats and cereal mixed
pszenżyto	791	1204	815	897	21,9	triticale
kukurydza na ziarno	2278	2099	2416	2623	67,9	maize for grain
Strączkowe konsumpcyjne ^a w tys. t	6,0	9,6	17,1	12,9	9,4	Consumer pulses ^a in thousand t
Ziemniaki w tys. t	1462	1530	1819	1727	23,6	Potatoes in thousand t
Buraki cukrowe w mln t	11,7	10,7	14,7	14,8	100,0 ^b	Sugar beets in million t
Rzepak i rzepak przemysłowy w tys. t	1820	1886	1730	1583	71,9	Rape and turnip rape (industrial) in thousand t
Warzywa w tys. t	1673	1652	1848	1831	34,7	Vegetables in thousand t
Owoce w tys. t	2584	2555	2086	3150	62,1	Fruit in thousand t

a Bez materiału siewnego. b Obliczono na podstawie skupu w roku gospodarczym 2018/19.

a Excluding sowing. b Calculated on procurement in the 2018/19 farming year.

TABL. 14 (193). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (dok.)**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS (cont.)

Wyszczególnienie	2011— —2015	2015	2017	2018		Specification
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				w % produkcji in % of pro- duction	
Żywiec rzeźny ^c w wadze żywej w tys. t	5044	5796	6359	6454	90,8	Animals for slaughter ^c in live weight in thousand t
w tym:						of which:
bydło (bez cieląt)	647	832	938	904	81,7	cattle (excluding calves)
trzoda chlewna	2082	2250	2255	2375	93,9	pigs
drób	2200	2681	3144	3154	91,4	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^d w wadze poubojowej ciepłej w tys. t	3576	4083	4457	4706	91,3	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^d in post-slaughter warm weight in thousand t
Mleko krowie w mln l	9834	10567	11313	11614	84,4	Cows' milk in million l
Jaja kurze konsumpcyjne w mln szt.	1150	1079	768	750	7,4	Consumer hen eggs in million units
Wełna nieprana owcza w t	309	373	157	255	28,2	Sheep's greasy wool in t

c Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób. d Wołowce, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe.

c Cattle, calves, pigs, sheep, horses and poultry. d Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry.

TABL. 15 (194). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w zł in PLN				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych — za 1 dt:					Consumer and for feeds cereal grain — per dt:
pszenicy	59,84	66,83	66,44	72,62	wheat
żyta	42,12	51,42	54,67	59,67	rye
jęczmienia	48,98	61,04	61,22	67,96	barley
pszenżyta	46,65	56,23	58,34	66,06	triticale
kukurydzy	58,98	56,58	54,23	61,93	maize
Ziemniaki — za 1 dt	36,53	39,92	37,05	42,58	Potatoes — per dt
w tym: jadalne (bez wczesnych)	50,86	51,15	52,46	58,01	of which: edible (excluding early kinds)
przemysłowe	16,28	23,37	22,84	26,45	industrial
Buraki cukrowe — za 1 dt	11,31	11,95	9,56	10,53	Sugar beets — per dt
Rzepak i rzepak przemysłowy — za 1 dt	127,76	150,51	157,63	155,32	Industrial rape and turnip rape — per dt
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					Animals for slaughter — per kg:
bydło (bez cieląt)	4,56	6,02	6,35	6,58	cattle (excluding calves)
cielęta	8,82	9,65	10,04	10,31	calves
trzoda chlewna	3,89	4,30	5,05	4,48	pigs
drób	3,44	3,94	3,69	3,77	poultry
Mleko krowie — za 1 l	1,07	1,13	1,39	1,35	Cows' milk — per l
Jaja kurze konsumpcyjne — za 1 szt.	0,19	0,23	0,27	0,22	Consumer hen eggs — per piece

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

TABL. 16 (195). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w zł		in PLN		
Ziemiopłody — za 1 dt					Crops — per dt
Ziarno zbóż: pszenicy	64,91	75,59	78,86	83,63	Cereal grain of: wheat
żyta	48,58	58,67	63,23	67,10	rye
jęczmienia	57,88	70,74	72,76	77,83	barley
owsa	49,22	59,92	64,64	67,82	oats
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych)	98,51	82,04	87,43	96,95	Potatoes (excluding early edible kinds)
Siano łąkowe	41,00	38,03	39,50	43,78	Meadow hay
Zwierzęta gospodarskie — za 1 szt.					Livestock — per head
Krowa dojna	2495	3091	3042	3054	Dairy cow
Jałówka 1-rocza	1573	1947	2263	2219	One-year heifer
Prosię na chów	130,20	154,03	183,96	182,01	Piglet
Koń roboczy	3675	4275	3881	4042	Farm horse
Żrebię 1-roczne	2167	3070	3142	3320	One-year colt
Produkty zwierzęce					Animal products
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					Animals for slaughter — per kg:
bydło (bez cieląt) ^a	4,79	6,52	6,94	7,05	cattle (excluding calves) ^a
cielęta	8,72	9,71	9,98	10,08	calves
trzoda chlewna	3,83	4,54	5,17	4,95	pigs
Jaja kurze — za 1 szt.	0,52	0,66	0,71	0,78	Hen eggs — per piece

a Średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

a Average weighted price of cattle for slaughter calculated with the adoption of the structure of procurement quantity of young cattle and cows for slaughter.

TABL. 17 (196). **RELACJE CEN DETALICZNYCH WYBRANYCH ŚRODKÓW PRODUKCJI**
DLA ROLNICTWA DO CEN SKUPU NIEKTÓRYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
RELATIONS BETWEEN RETAIL PRICES OF SELECTED MEANS OF PRODUCTION
FOR AGRICULTURE AND PROCUREMENT PRICES
OF SOME AGRICULTURAL PRODUCTS

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	ceny środków produkcji wyrażone prices of means of production expressed				
	W dt PSZENICY IN dt OF WHEAT				
Pszenica (ziarno siewne) — dt	2,5	2,7	2,7	2,8	Wheat (sowing seed) — dt
Ziemniaki (sadzeniaki) — dt	2,4	2,0	2,5	2,2	Seed-potatoes — dt
Węgiel kamienny — t	12,0	11,8	12,4	12,2	Hard coal — t
Mieszanki paszowe — dt:					Compound feedingstuffs — dt:
dla bydła	2,0	2,5	2,4	2,4	for cattle
dla tuczniaków	1,6	2,0	2,1	2,0	for porkers
Olej napędowy — hl	7,2	6,8	6,8	7,1	Diesel oil — hl
Nawozy mineralne lub chemiczne — dt:					Mineral or chemical fertilizers — dt:
saletra amonowa 34% N	1,7	2,1	1,9	1,7	ammonium nitrate, nutritive content 34% N
polifoska 8% N, 24% P ₂ O ₅ i 24% K ₂ O	2,9	2,9	2,6	2,4	polifoska, nutritive content 8% N, 24% P ₂ O ₅ and 24% K ₂ O
Cement portlandzki — t	7,6	6,5	6,3	5,9	Portland cement — t
Ciągnik rolniczy	1298	2626	2698	2527	Farm tractor

TABL. 17 (196). **RELACJE CEN DETALICZNYCH WYBRANYCH ŚRODKÓW PRODUKCJI DLA ROLNICTWA DO CEN SKUPU NIEKTÓRZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (dok.)**
 RELATIONS BETWEEN RETAIL PRICES OF SELECTED MEANS OF PRODUCTION FOR AGRICULTURE AND PROCUREMENT PRICES OF SOME AGRICULTURAL PRODUCTS (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	ceny środków produkcji wyrażone prices of means of production expressed				
W dt PSZENICY (dok.) IN dt OF WHEAT (cont.)					
Kopaczka do ziemniaków ciągnikowa, zawieszana	210	231	244	236	Mounted tractor potato digger
Brona ciągnikowa, zawieszana	31,0	34,1	35,5	38,2	Tractor mounted harrow
Siewnik zbożowy ciągnikowy, zawieszany	284	331	289	276	Tractor mounted grain seeder
W kg ŻYWCA RZEŹNEGO WIEPRZOWEGO IN kg OF PIGS FOR SLAUGHTER					
Pszenica (ziarno siewne) — dt	38,7	42,0	36,1	45,2	Wheat (sowing seed) — dt
Ziemniaki (sadzeniaki) — dt	37,4	31,8	32,3	35,7	Seed-potatoes — dt
Węgiel kamienny — t	185	184	163	198,1	Hard coal — t
Mieszanki paszowe — dt:					Compound feedingstuffs — dt:
dla bydła	30,1	38,6	32,2	38,6	for cattle
dla tuczników	24,8	31,7	27,4	31,8	for porkers
Olej napędowy — hl	111	106	88,9	116	Diesel oil — hl
Nawozy mineralne lub chemiczne — dt:					Mineral or chemical fertilizers — dt:
saletra amonowa 34% N	26,0	33,3	24,5	27,7	ammonium nitrate, nutritive content 34% N
polifoska 8% N, 24% P ₂ O ₅ i 24% K ₂ O	44,6	45,0	34,3	38,2	polifoska, nutritive content 8% N, 24% P ₂ O ₅ and 24% K ₂ O
Cement portlandzki — t	116	100	83,3	96,2	Portland cement — t
Ciągnik rolniczy	19981	40807	35493	40967	Farm tractor
Kopaczka do ziemniaków ciągnikowa, zawieszana	3230	3587	3211	3832	Mounted tractor potato digger
Brona ciągnikowa, zawieszana	477	529	467	619	Tractor mounted harrow
Siewnik zbożowy ciągnikowy, zawieszany	4369	5149	3799	4468	Tractor mounted grain seeder
W l MLEKA KROWIEGO IN l OF COWS' MILK					
Pszenica (ziarno siewne) — dt	141	160	131	150	Wheat (sowing seed) — dt
Ziemniaki (sadzeniaki) — dt	137	121	117	118	Seed-potatoes — dt
Węgiel kamienny — t	675	699	593	657	Hard coal — t
Mieszanki paszowe — dt:					Compound feedingstuffs — dt:
dla bydła	110	147	117	128	for cattle
dla tuczników	90,7	121	100	105	for porkers
Olej napędowy — hl	405	403	323	384	Diesel oil — hl
Nawozy mineralne lub chemiczne — dt:					Mineral or chemical fertilizers — dt:
saletra amonowa 34% N	94,9	127	89,1	91,8	ammonium nitrate, nutritive content 34% N
polifoska 8% N, 24% P ₂ O ₅ i 24% K ₂ O	163	171	125	127	polifoska, nutritive content 8% N, 24% P ₂ O ₅ and 24% K ₂ O
Cement portlandzki — t	424	382	303	319	Portland cement — t
Ciągnik rolniczy	72896	155284	128948	135948	Farm tractor
Kopaczka do ziemniaków ciągnikowa, zawieszana	11786	13648	11666	12716	Mounted tractor potato digger
Brona ciągnikowa, zawieszana	1739	2015	1695	2055	Tractor mounted harrow
Siewnik zbożowy ciągnikowy, zawieszany	15938	19594	13802	14827	Tractor mounted grain seeder

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

TABL. 18 (197). **CIĄGNIKI ROLNICZE**

Stan w czerwcu

AGRICULTURAL TRACTORS

As of June

Wyszczególnienie	2010 ^a	2013	2016		Specification
			ogółem total	w tym gospodar- stwa indy- widualne of which private farms	
W tysiącach sztuk	1418,4	1436,1	1491,7	1473,3	In thousand units
Przeciętna nominalna moc silnika w kW	37,9	42,5	45,3	44,9	Average nominal motor power in kW
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha	11	10	9,7	9,0	Agricultural land area per tractor in ha

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a Data of the Agricultural Census.

N o t e. Data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 19 (198). **ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH**

CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS

Wyszczególnienie Specification	Nawozy w przeliczeniu na czysty składnik Fertilizers in terms of pure ingredient				
	mineralne lub chemiczne ^a mineral or chemical ^a				wapniowe lime
	ogółem total	azotowe nitrogenous	fosforowe phosphatic	potasowe potassic	

W TYS. TON IN THOUSAND TONNES

OGÓŁEM	2010/11—2014/15	1902	1093	360	449	595
TOTAL	2014/15	1792	1004	304	485	568
	2016/17	2050	1151	343	556	775
	2017/18	2077	1179	339	559	809
W tym gospodarstwa indywidualne		1873	1055	309	509	660
Of which private farms						

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg

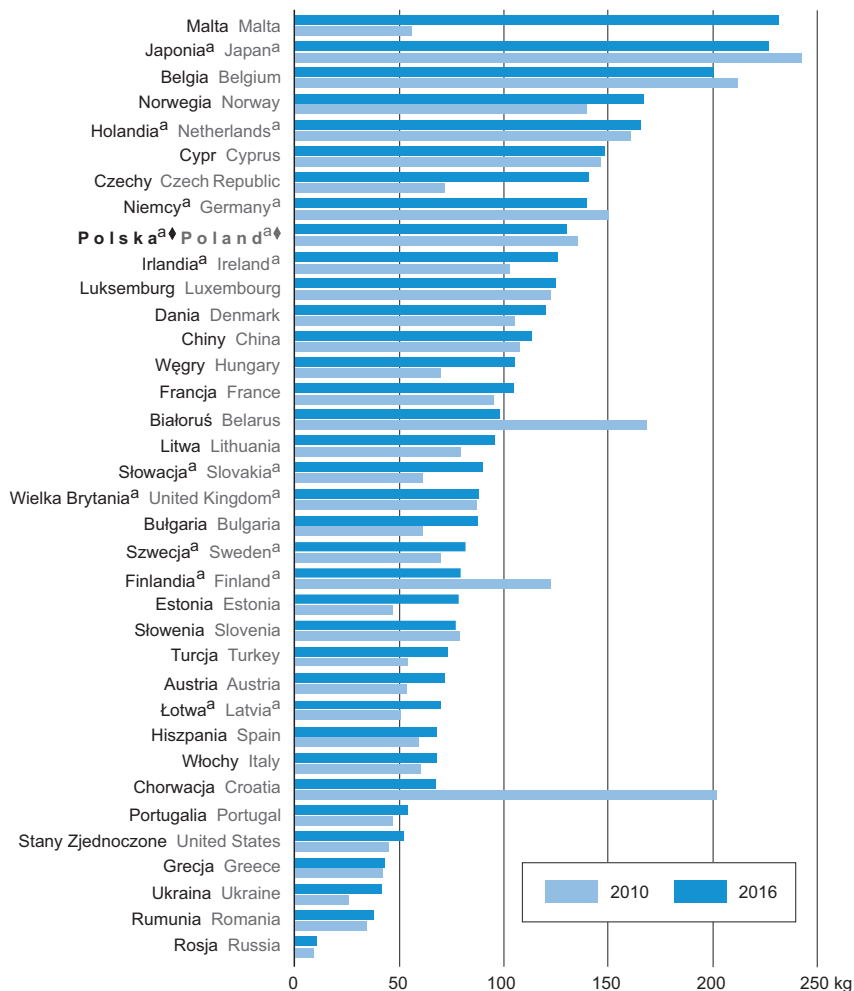
OGÓŁEM	2010/11—2014/15	128	74,1	24,4	30,4	40,3
TOTAL	2014/15	123	69,0	20,9	33,3	39,0
	2016/17	140	78,7	23,5	38,0	53,0
	2017/18	142	80,4	23,1	38,1	55,1
W tym gospodarstwa indywidualne		138	78,0	22,8	37,6	48,8
Of which private farms						

a Łącznie z wieloskładnikowymi.

a Including mixed fertilizers.

ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH W WYBRANYCH KRAJACH

CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL FERTILIZERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND IN SELECTED COUNTRIES

a Dane dotyczą lat gospodarczych odpowiednio: 2010/2011 i 2016/2017.

a Data concern farming years respectively: 2010/2011 and 2016/2017.

Źródło – Source: „FAO. Statistical Databases”.

Łowiectwo

Hunting

TABL. 20 (199). NIEKTÓRE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a

Stan w dniu 10 marca

SELECTED GAME SPECIES^a

As of 10th March

Zwierzęta łowne	2010 ^b	2015	2017	2018	Game species
	w tys. szt. in thousand heads				
Łosie	8,4	19	21	23	Moose
Jelenie	180	214	287	276	Deer
Daniele	23	28	30	29	Fallow deer
Sarny	822	871	950	922	Roe deer
Dziki	250	265	216	88	Wild boars
Lisy	198	202	200	192	Foxes
Zająca	559	710	791	783	Hares
Bażanty	463	521	545	526	Pheasants
Kuropatwy	388	284	292	271	Partridges

a Dane szacunkowe. b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny prowadzonych przez instytucje naukowo-dydaktyczne.

a Estimated data. b Data excluding animals breeding centres run by educational and scientific institutions.

TABL. 21 (200). ODSTRZAŁ, ODŁÓW I ZASIEDLENIE NIEKTÓRYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH^a

SELECTED SPECIES OF GAME SHOT, TRAPPED AND STOCKED^a

Zwierzęta łowne	2010/11 ^b	2015/16	2016/17	2017/18	Game species
Odstrzał w tys. szt.					Shot in thousand heads
Jelenie	54	89	93	94	Deer
Daniele	6,4	9,6	10	9,5	Fallow deer
Sarny	161	203	214	215	Roe deer
Dziki	233	342	312	341	Wild boars
Lisy	142	160	155	154	Foxes
Zająca	18	15	17	11	Hares
Bażanty	104	129	115	102	Pheasants
Kuropatwy	3,1	2,7	2,9	2,1	Partridges
Odłów w szt.					Trapped in heads
Dziki	151	117	131	36	Wild boars
Zająca	310	150	218	190	Hares
Zasiedlenie^c w tys. szt. —					Stocked^c in thousand heads
bażanty	97	98	94	97	— pheasants

a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego, tzn. obejmują okres od 1 kwietnia do 31 marca (np. łowiecki rok gospodarczy 2017/18 oznacza okres od 1 kwietnia 2017 r. do 31 marca 2018 r.). b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny prowadzonych przez instytucje naukowo-dydaktyczne. c Wprowadzanie do łowiska w celu urozmaicenia struktury gatunkowej zwierząt łownych; dane dotyczą wyłącznie obwodów wydzierżawionych kołom łowieckim Polskiego Związku Łowieckiego.

a Data concern the hunting year, i.e. cover the period from 1st April to 31st March (e.g. the 2017/18 hunting year covers the period from 1st April 2017 to 31st March 2018). b Data excluding animals breeding centres run by educational and scientific institutions. c Introduced into hunting grounds in order to diversify the game stock; data concern exclusively districts leased to hunting clubs of the Polish Hunting Association.

Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej; budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Forest land includes area of forest as well as land connected with silviculture.

Forest area includes land with a homogeneous area of at least 0.1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management, such as buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

TABL. 22 (201). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 grudnia

FOREST LAND

As of 31st December

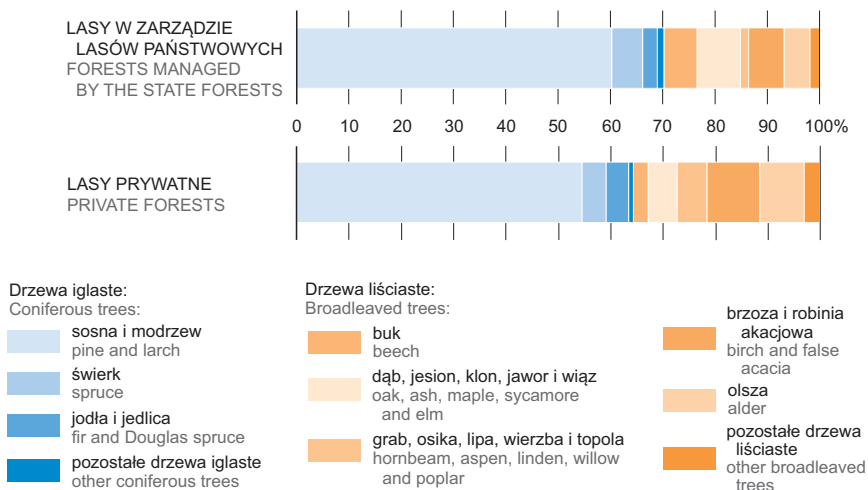
Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
O G Ó Ł E M w tys. ha	9329	9420	9447	9459	TOTAL in thousand ha
Lasy	9121	9215	9242	9255	Forests
w tym:					of which:
W zarządzie Lasów Państwowych	7072	7100	7110	7115	Managed by State Forests
Parki narodowe	184	185	186	186	National parks
Osób fizycznych	1587	1661	1676	1683	Of natural persons
Wspólnot gruntowych	67	65	64	65	Of land cooperatives
Grunty związane z gospodarką leśną	208	205	205	205	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	29,2	29,5	29,6	29,6	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDOWEJ KRAJU w %	30,5	30,8	30,9	30,9	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE COUNTRY in %

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW^a WEDŁUG SKŁADU GATUNKOWEGO

STRUCTURE OF FOREST AREA^a BY COMPOSITION OF FORESTS BY SPECIES

^a Opracowana na podstawie wyników wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów przeprowadzonej w latach 2014–2018 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

^a Prepared on the basis of the National Forest Inventory conducted 2014–2018 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

W latach 1946–2018 lesistość (wskaźnik lesistości — obliczony jako stosunek powierzchni lasów do powierzchni ogólnej kraju) wzrosła z 20,8% do 29,6%, ale jest nadal niższa od wskaźnika ustalonego docelowo dla Polski na poziomie 33–34%. Opracowany w 1995 r. „Krajowy program zwiększania lesistości” zakłada uzyskanie lesistości na poziomie ok. 30% do 2020 r. i ok. 33% do 2050 r.

In 1946–2018, forest cover (forest cover indicator — calculated as the relation of forest area to the total area of the country) increased from 20.8% to 29.6%, although it remains lower than the 33–34% target level established for Poland. The "National Programme for Augmentation of Forest Cover", developed in 1995, calls for obtaining a forest cover of approx. 30% by 2020 and approx. 33% by 2050.

LESISTOŚĆ I POZYSKANIE DREWNA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2018 R.

FOREST COVER AND REMOVALS BY VOIVODSHIP IN 2018

Pozyskanie drewna (grubizny)
na 1 ha powierzchni lasów
Removals (timber) per 1 ha
of forest area

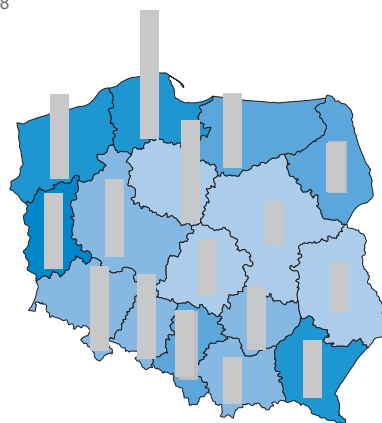
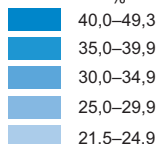
m³

5

0

Lesistość (stan w dniu 31 grudnia)
Forest cover (as of 31st December)

%

TABL. 23 (202). POZYSKANIE DREWNA^a
REMOVALS^a

Sortymenty ^b	2010	2015	2017	2018	Assortments ^b
	w dam ³		in dam ³		
O G Ó Ł E M	35467	40247	44275	45590	TOTAL
W tym grubizna	33568	38327	42699	43932	Of which timber
grubizna iglasta	25579	29078	33470	34352	coniferous
w tym drewno:					of which:
wielkowymiarowe	11691	13189	14905	14841	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	11982	13843	16493	17499	medium-size wood for indus- trial uses
opałowe	1364	1733	1827	1824	fuelwood
grubizna liściasta	7989	9249	9229	9579	non-coniferous
w tym drewno:					of which:
wielkowymiarowe	2629	2773	2668	2614	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	4008	4570	4622	5048	medium-size wood for indus- trial uses
opałowe	1352	1906	1939	1917	fuelwood

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. ^b Na podstawie klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

^a Excluding logging (large timber) from plantings. ^b On the basis of the quality-size classification defined by Polish Norms.

Wyniki wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów przeprowadzonej w latach 2014—2018 wskazują, że zasoby drzewne na pniu w lasach wynoszą 2618 hm³ grubizny w korze, w tym w lasach w zarządzie Lasów Państwowych stanowią 78,3% grubizny ogółem, a w lasach prywatnych — 17,0%.

Zasobność, czyli przeciętne zasoby grubizny na pniu przeliczone na 1 ha powierzchni lasów, wynosi 283 m³, w tym w lasach w zarządzie Lasów Państwowych — 288 m³, a w lasach prywatnych — 249 m³.

The results of the National Forest Inventory conducted in 2014—2018 show that growing stock of standing wood in forests amounts to 2618 hm³ of barked timber, of which in forests managed by the State Forests it accounts for 78.3% of total timber and in private forests — for 17.0%.

Resources, i.e. the average growing stock of standing wood calculated per 1 ha of forest area, amounts to 283 m³, of which in forests managed by the State Forests — 288 m³, and in private forests — 249 m³.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na gruntach leśnych z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Renewals are understood as new tree stands formed in place of removed stands:

- 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
- 2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

TABL. 24 (203). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**

RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w tys. ha		in thousand ha		
Odnowienia i zalesienia	51,9	58,7	55,4	58,7	Renewals and afforestations
Odnowienia	46,0	56,4	53,8	57,4	Renewals
szuczne ^a	41,4	47,2	47,0	49,0	artificial ^a
naturalne	4,6	9,2	6,7	8,3	natural
Zalesienia ^b	5,9	2,3	1,6	1,3	Afforestations ^b
Pielęgnowanie^c	280,1	319,9	319,9	304,4	Tending^c
W tym: upraw	201,1	239,5	240,0	226,1	Of which: crops
młodników	76,5	79,5	78,5	77,1	greenwoods

a Łączenie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. b Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. c Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat.

a Including renewals protected by tree stands. b Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. c Forest breeding work connected with tending soils and tree stand aged up to 20 years.

TABL. 25 (204). **OCHRONA LASÓW**
FOREST PROTECTION

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018		Specification
				ogółem total	w % powierz- chni lasów in % of forest areas	
Powierzchnia lasów — w ha — objęta zabiegami ochronnymi^a:						Forest areas — in ha — subject to protection^a:
Zwalczającymi owady występujące masowo	12825	86034	99857	241135	2,6	Extermination of insects plagues
w tym opryski z samolotów	2954	74539	91059	229535	2,5	of which aerial sprayings
Zwalczającymi pasożytnicze grzyby ^b	23747	22520	22350	17200	0,2	Extermination of parasitic fungi ^b
Chroniącymi drzewostany przed zwierzyzną ^{bc}	62057	68627	69999	68913	0,7	Protecting trees from animals ^{bc}
Usunięte z lasu^b: posusz, zło- my i wywroty w dam³	5686	5107	8609	11782	x	Deadwood, scrap and fallen trees removed from forests^b in dam³

a Przy użyciu środków chemicznych, biologicznych i mechanicznych. b W lasach w zarządzie Lasów Państwowych. c Dane nie obejmują powierzchni upraw grodzonych.

a Using chemical, biological and mechanical agents. b In forests managed by the State Forests. c Data do not include the area of fenced crops.

W 2018 r. zagrożenie drzewostanów ze strony szkodliwych owadów znacznie wzrosło w porównaniu do 2017 r. Ogółem zwalczano 33 gatunki owadów na powierzchni 241,1 tys. ha, tj. na obszarze lasów ponad 2-krotnie większym niż w 2017 r. Zabiegi ochronne koncentrowały się na drzewostanach sosnowych. Do podstawowych zwalczanych gatunków liściożernych należały brudnica mniszka i strzygonia choinówka (79,0% powierzchni ogółem objętej zabiegami). Ponad 95% powierzchni chronionej objęto zabiegami prowadzonymi z wykorzystaniem samolotów, przy użyciu preparatów biologicznych i środków chemicznych o małej szkodliwości dla środowiska.

W 2018 r. powierzchnia lasów objęta występowaniem chorób grzybowych wynosiła 171,5 tys. ha, w porównaniu do 2017 r. był to areal mniejszy o 3,6%. Większość chorób grzybowych wystąpiła na mniejszym obszarze niż w 2017 r., natomiast w większym nasileniu obserwowano występowanie osutki sosny (blisko 4-krotny wzrost powierzchni występowania).

In 2018, threat to tree stands from harmful insects was much higher than in 2017. In general, control measures were taken against 33 species of insects on the surface of 241.1 thousand ha of forests, i.e. area more than 2 times higher than in 2017. The measures focused on pine stands. The basic species of folivorous insects against which control measures were taken was nun moth and pine beauty moth (79.0% of the total area of treatments). Over 95% of the protected area was subject to air protection. Environmentally friendly biological preparation and chemical agents were sprayed by means of aeroplanes.

In 2018, the forest area threatened by fungal diseases amounted to 171.5 thousand ha, and it was smaller by 3.6% compared with 2017. The majority of fungal diseases affected in a smaller area than in 2017. In contrast, a higher intensity was recorded in the occurrence of pine needle cast (nearly 4-fold increase in area).

Pożary w lasach

Forest fires

	2010	2015	2016	2017	
Pożary	4680	12257	5286	3592	Number of fires
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	2126	5510	1451	1023	Forest area burned in ha
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,45	0,45	0,27	0,28	Average forest area burned by fire in ha

TABL. 26 (205). **STAN ZDROWOTNY LASÓW^a**
FOREST CONDITION^a

Wyszczególnienie Specification		Drzewa — w odsetkach — o stopniu uszkodzenia Damaged trees in percent			
		0 (bez uszkodzeń) (none)	1 (uszkodzenia słabe) (slight)	2 (uszkodzenia średnie) (moderate)	3 ^b (uszkodzenia silne) (severe)
OGÓŁEM	2010	21,0	58,3	19,5	1,0
TOTAL	2015	11,9	71,3	15,5	1,0
	2016	8,3	72,2	18,1	1,1
	2017	10,0	69,8	18,5	1,1
Drzewa iglaste	2010	18,8	61,0	19,3	0,9
Coniferous trees	2015	9,6	74,6	14,7	0,9
	2016	6,7	76,2	15,9	0,9
	2017	7,9	73,7	16,9	1,0
sosna		6,9	75,2	16,5	0,9
pine					
świerk		12,0	62,3	22,8	1,2
spruce					
jodła		21,2	61,4	15,4	1,8
fir					
pozostałe		9,8	71,7	17,2	0,9
others					
Drzewa liściaste	2010	25,2	53,1	20,0	1,2
Broadleaved trees	2015	16,2	65,4	16,9	1,2
	2016	11,2	64,8	22,1	1,4
	2017	13,6	63,1	21,2	1,4
buk		32,7	60,2	6,5	0,4
beech					
dąb		3,8	60,0	35,0	1,0
oak					
brzoza		7,3	65,0	25,0	1,4
birch					
olsza		13,8	72,9	11,2	1,6
alder					
pozostałe		23,2	55,6	18,1	2,2
others					

a Określony na podstawie monitoringu biologicznego prowadzonego na stałych powierzchniach, uwzględniającego defoliację (ubytek) i odbarwienie aparatu asymilacyjnego w drzewostanach w wieku 21 lat i więcej. b Nie uwzględniono drzew martwych.

a Defined on the basis of biological monitoring conducted in fixed areas including the defoliation and de-colouration of needles and leaves of trees stands aged 21 years and more. b Excluding dead trees.

W 2017 r. Polska znalazła się w grupie państw europejskich o średnim poziomie uszkodzenia lasów — udział drzew o defoliacji powyżej 25% wyniósł 20,2%. Wyższy stopień defoliacji niż w Polsce odnotowano w 15 krajach, w tym największe uszkodzenia wystąpiły w Czechach (53,6%), we Francji (48,8%) i na Węgrzech (41,0%). Najniższym stopniem defoliacji charakteryzowały się natomiast drzewostany Estonii (5,2%), Łotwy (5,3%) oraz Serbii (11,8%).

In 2017, Poland was in the group of European countries with moderate level of forest damage — the share of trees with defoliation exceeding 25% amounted to 20.2%. Higher level of defoliation than in Poland was noted in 15 countries, of which the highest level of damage was recorded in the Czech Republic (53.6%), France (48.8%) and Hungary (41.0%). The lowest level of defoliation was noted in the tree stands of Estonia (5.2%), Latvia (5.3%) and Serbia (11.8%).

Rybołówstwo

Fishing

TABL. 27 (206). **POŁOWY RYB MORSKICH I SŁODKOWODNYCH**
SEA AND FRESHWATER FISH CATCHES

Wyszczególnienie	2011— —2015 ^a	2015	2017	2018	Specification
	w tys. t in thousand t				
OGÓŁEM	233,1	236,4	260,8	.	TOTAL
Ryby morskie ^b	182,5	187,0	207,5	206,8	Sea fish ^b
w tym:					of which:
dorszowate	19,3	21,2	27,3	24,2	codfishes
śledzie	29,7	39,7	43,0	52,9	herring
szproty	64,7	64,2	70,0	76,0	sprat
Ryby słodkowodne ^c	50,6	49,4	53,3	.	Freshwater fish ^c

a Przeciętne roczne. b Łącznie z organizmami morskimi. c Bez produkcji materiału zarybieniowego w stawach.
Źródło: Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej.

a Annual averages. b Including sea creatures. c Excluding production of fish-stocking materials in ponds.

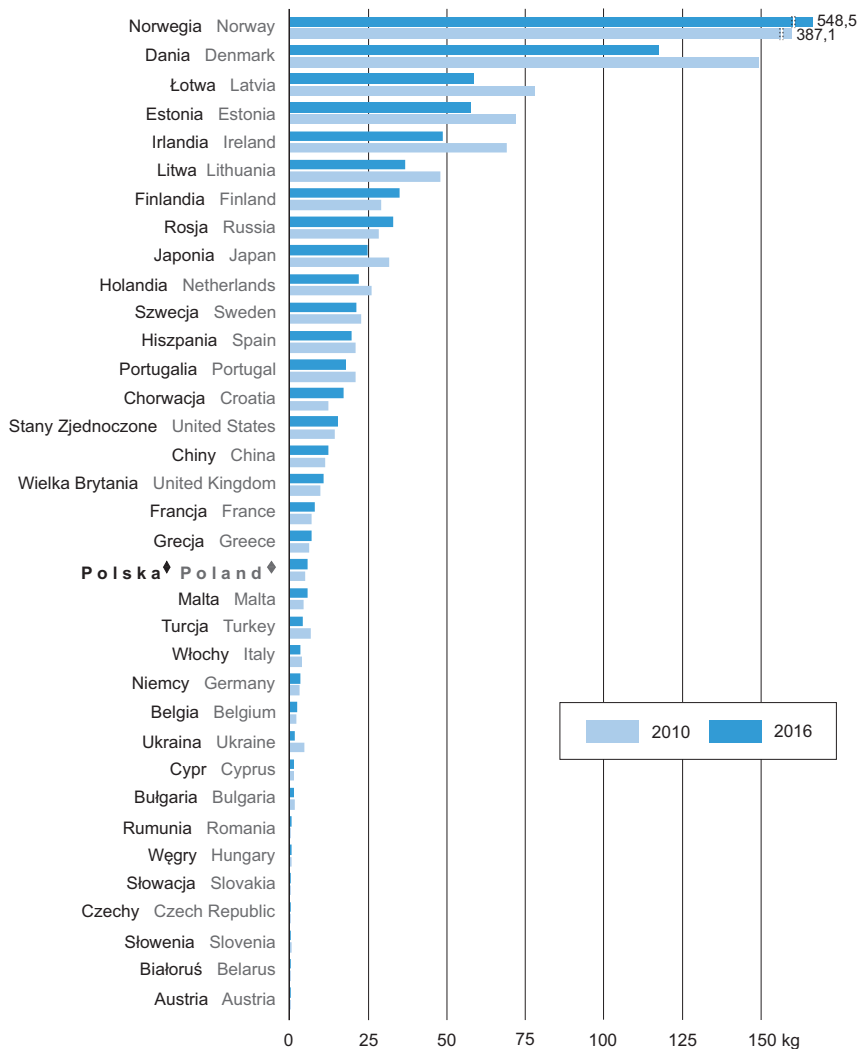
Source: Ministry of Maritime Economy and Inland Navigation.

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

POŁOWY RYB MORSKICH I SŁODKOWODNYCH NA 1 MIESZKAŃCA W WYBRANYCH KRAJACH

SEA AND FRESHWATER FISH CATCHES PER CAPITA IN SELECTED COUNTRIES

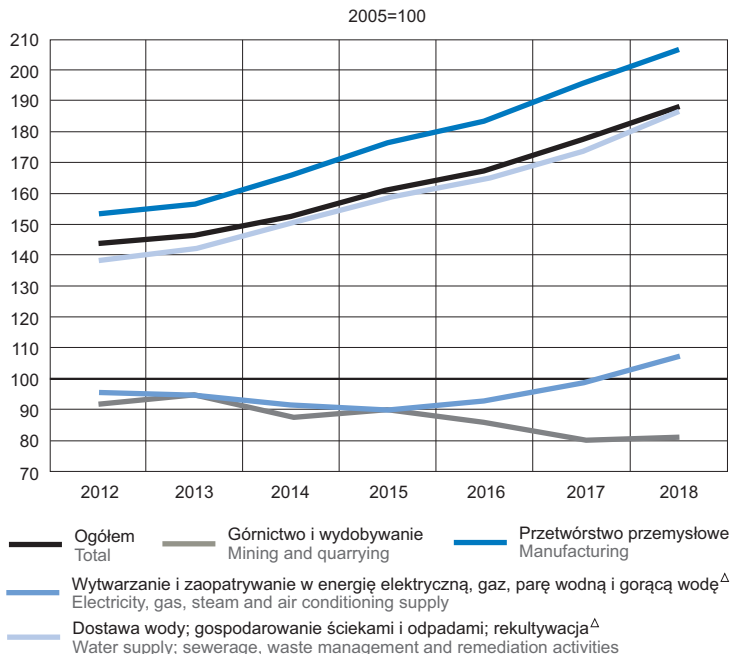
Źródło – Source: „FAO. Statistical Databases”.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje wartość sprzedanych wyrobów gotowych, półfabrykatów i części własnej produkcji, wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych, zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej, wartość produktów w formie rozliczeń w naturze oraz produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Sold production of industry includes the value of finished products sold, semi-finished products and parts of own production, the value of paid work and services rendered, i.e. both industrial and non-industrial, flat agent's fee in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent's fee in the case of concluding an agency agreement, the value of products in the form of settlements in kind as well as products designated for increasing the value of own fixed assets.

DYNAMIKA PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU (ceny stałe^a)

INDICES OF SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY (constant prices^a)

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

^a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

TABL. 1 (207). PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY

Lata Years	Ogółem Total		Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i go- rącą wodę ^a Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Dostawa wody; gospo- darowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a Water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities
	ogółem total	na 1 mieszkańca per capita				
CENY BIEŻĄCE — mln zł ^a CURRENT PRICES — million PLN ^a						
2010	985716	25592	50778	814957	94139	25842
2015	1255516	32649	49034	1073948	98578	33956
2017	1417247	36886	51662	1220552	106100	38933
2018	1571316	40906	51069	1363951	115271	41025
CENY STAŁE ^b CONSTANT PRICES ^b						
2005=100						
2018	188,0	188,8	81,0	207,3	107,5	187,1
2010=100						
2018	141,2	141,6	91,7	147,6	113,0	137,5
2015=100						
2018	116,4	116,6	90,0	117,3	119,8	117,7
Rok poprzedni=100 Previous year=100						
2012	100,5	100,5	99,3	100,7	100,4	99,4
2013	101,8	101,8	103,3	101,9	99,1	102,8
2014	104,1	104,1	92,7	105,5	96,5	105,8
2015	106,0	106,1	102,5	106,9	98,3	105,6
2016	103,6	103,7	95,2	104,0	103,3	103,6
2017	106,2	106,2	93,7	106,7	106,4	105,6
2018	105,8	105,9	100,9	105,7	109,0	107,6

a Na 1 mieszkańca — w zł. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

a Per capita — in PLN. b See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

TABL. 2 (208). PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW (ceny bieżące)
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY SECTIONS AND DIVISIONS (current prices)

Sekcje i działy	2010	2015	2017	2018		Sections and divisions
	w odsetkach in percent			w mln zł in million PLN		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	1571316	TOTAL
Górnictwo i wydobywanie	5,1	3,9	3,6	3,3	51069	Mining and quarrying
W tym wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)						Of which mining of coal and lignite
Przetwórstwo przemysłowe	82,7	85,5	86,1	86,8	1363951	Manufacturing
Produkcja artykułów spożywczych	14,3	14,6	15,4	15,6	245437	Manufacture of food products
Produkcja napojów	1,8	1,6	1,3	1,4	21236	Manufacture of beverages

TABL. 2 (208). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW (dok.)**
 SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY SECTIONS AND DIVISIONS (cont.)

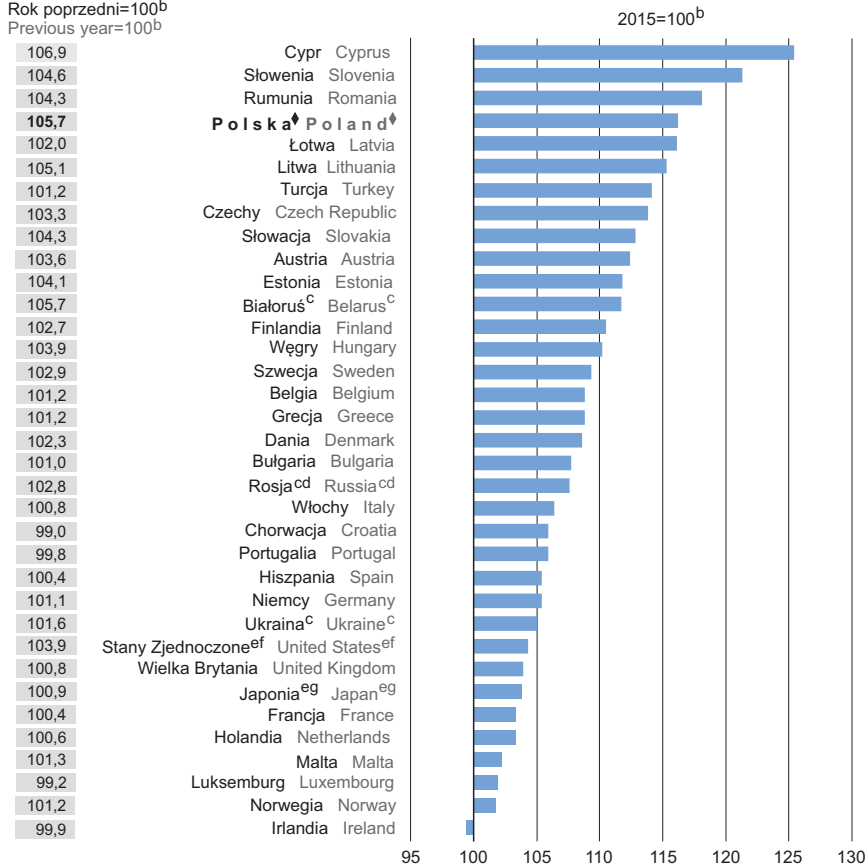
Sekcje i działy	2010	2015	2017	2018		Sections and divisions
	w odsetkach		in percent	w mln zł in million PLN		
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)						Manufacturing (cont.)
Produkcja wyrobów tytoniowych	0,3	0,4	0,4	0,5	7195	Manufacture of tobacco products
Produkcja wyrobów tekstylnych	0,8	1,0	1,0	1,0	16046	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	0,8	0,7	0,7	0,6	10111	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	0,3	0,4	0,4	0,4	5616	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	2,6	2,8	2,7	2,8	44016	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	2,5	2,9	2,9	3,1	49103	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	1,0	1,1	1,1	1,0	15819	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ	6,0	4,9	4,5	5,5	86654	Manufacture of coke and refined petroleum products
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	4,5	4,6	4,4	4,3	67350	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	1,2	1,1	1,0	0,7	11594	Manufacture of pharmaceutical products ^Δ
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	5,3	6,1	6,3	6,3	99163	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	4,0	3,7	3,8	4,0	62321	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	3,6	3,5	3,9	3,9	61799	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	6,2	7,2	7,6	7,8	123298	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	4,0	2,8	2,8	2,6	40349	Manufacture of computer, electronic and optical products
Produkcja urządzeń elektrycznych	3,9	4,1	3,9	4,2	65579	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	3,5	3,4	3,4	3,3	52636	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	9,3	10,0	10,5	9,8	154640	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	1,2	1,6	1,5	1,5	22857	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	2,6	3,1	3,2	3,2	49636	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	0,8	0,9	1,0	1,0	15556	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2,2	3,0	2,4	2,3	35940	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	9,6	7,9	7,5	7,3	115271	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	2,6	2,7	2,8	2,6	41025	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:						of which:
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	0,6	0,6	0,6	0,5	7934	Water collection, treatment and supply
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	1,4	1,4	1,5	1,5	22921	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

DYNAMIKA PRODUKCJI PRZEMYSŁOWEJ^a W WYBRANYCH KRAJACH W 2018 R. (ceny stałe)

INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTION^a IN SELECTED COUNTRIES IN 2018 (constant prices)

Rok poprzedni=100^b

Previous year=100^b

a, d, f, g Na podstawie klasyfikacji: a – NACE Rev. 2, d – OKVED – Wszecchrosyjska Klasyfikacja Rodzajów Działalności Gospodarczej, f – NAICS – Północnoamerykański System Klasyfikacji Przemysłu, g – ISIC Rev. 4. b, e Dane wyrównane: b – dniami roboczymi, e – sezonowo. c Dane niewyrównane sezonowo.

a, d, f, g According to the classifications: a – NACE Rev. 2, d – OKVED – All Russian Classification of Types of Economic Activity, f – NAICS – North American Industry Classification System, g – ISIC Rev. 4. b, e Data adjusted: b – by working days, e – seasonally. c Data unadjusted seasonally.

U w a g a. Przeliczeń dla Białorusi, Japonii, Rosji, Stanów Zjednoczonych i Ukrainy dokonano w oparciu o dane zawarte w bazach danych OECD i UNECE (dla pozostałych krajów w oparciu o dane Eurostatu).

Note. Data computation for Belarus, Japan, Russia, United States and Ukraine was based on data extracted from the OECD and UNECE databases (for other countries based on data of Eurostat).

Źródło – Source: "Eurostat's Database", "OECD. Stat Extracts – baza danych OECD", "United Nations Economic Commission for Europe – Statistical Database".

TABL. 3 (209). DYNAMIKA PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU^a (ceny stałe)
INDICES OF SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (constant prices)

Sekcje i działy	2016	2017	2018			Sections and divisions	
	rok poprzedni=100 previous year=100		2005= =100	2010= =100	2015= =100		
O G Ó Ł E M	103,6	106,2	105,8	188,0	141,2	116,4	T O T A L
Górnictwo i wydobywanie	95,2	93,7	100,9	81,0	91,7	90,0	Mining and quarrying
W tym wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	95,4	87,0	99,8	55,8	79,9	82,8	Of which mining of coal and lignite
Przetwórstwo przemysłowe	104,0	106,7	105,7	207,3	147,6	117,3	Manufacturing
Produkcja artykułów spożywczych	106,2	107,2	104,1	176,2	140,0	118,5	Manufacture of food products
Produkcja napojów	96,0	100,7	104,9	117,0	107,4	101,4	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tytoniowych	108,6	121,7	106,1	112,4	167,7	140,3	Manufacture of tobacco products
Produkcja wyrobów tekstylnych	112,9	105,4	105,1	211,6	183,9	125,1	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	107,5	96,6	101,3	109,5	128,5	105,1	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	107,8	104,9	96,2	147,4	139,7	108,8	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	102,1	105,9	104,8	178,0	143,2	113,3	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	103,8	106,3	108,6	218,8	158,2	119,8	Manufacture of paper and paper products
Poliografia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	99,7	104,0	102,0	199,5	146,8	105,8	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ	94,6	99,7	109,1	134,1	106,4	102,9	Manufacture of coke and refined petroleum products
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	103,6	102,1	102,9	162,1	128,6	108,9	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	101,1	102,7	80,2	125,4	81,0	83,2	Manufacture of pharmaceutical products ^Δ
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	107,3	108,7	106,0	243,8	166,0	123,6	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	106,3	107,6	107,5	211,0	146,5	123,0	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	100,5	112,3	103,8	147,3	134,0	117,2	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	107,8	110,0	109,0	303,1	193,5	129,3	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	108,0	105,8	99,8	333,4	107,8	114,1	Manufacture of computer, electronic and optical products
Produkcja urządzeń elektrycznych	103,1	103,3	113,2	386,4	174,4	120,6	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	99,9	112,2	109,5	190,5	144,3	122,7	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i nacze ^Δ	107,2	107,1	103,2	235,7	155,1	118,5	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	96,5	107,3	112,6	214,1	193,0	116,5	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	109,6	107,0	106,1	218,6	185,5	124,5	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	110,8	109,6	114,0	273,4	191,5	138,4	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	86,0	106,8	108,6	225,7	167,4	99,7	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	103,3	106,4	109,0	107,5	113,0	119,8	Electricity, gas, steam and air conditioning supply

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

TABL. 3 (209). DYNAMIKA PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU^a (dok.)
INDICES OF SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

Seksje i działy	2016	2017	2018			Sections and divisions	
	rok poprzedni=100 previous year=100		2005= =100	2010= =100	2015= =100		
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	103,6	105,6	107,6	187,1	137,5	117,7	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:							of which:
Pobór, uzdatnianie i dostarczenie wody	103,6	104,2	104,9	124,0	102,9	113,3	Water collection, treatment and supply
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	104,7	106,0	108,9	240,0	153,4	120,9	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

TABL. 4 (210). WSKAŹNIKI CEN PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU^a
PRICE INDICES OF SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

Seksje i działy	2016	2017	2018			Sections and divisions	
	rok poprzedni=100 previous year=100		2005= =100	2010= =100	2015= =100		
O G Ó Ł E M	99,9	102,9	102,1	124,5	111,1	105,0	T O T A L
Górnictwo i wydobywanie	98,6	119,5	102,9	204,3	116,0	121,2	Mining and quarrying
W tym wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	99,8	131,5	104,8	201,5	128,3	137,5	Of which mining of coal and lignite
Przetwórstwo przemysłowe	100,1	102,4	102,2	115,1	110,3	104,8	Manufacturing
Produkcja artykułów spożywczych	101,0	103,7	100,1	121,9	115,5	104,8	Manufacture of food products
Produkcja napojów	98,8	100,6	101,8	117,1	105,5	101,2	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tytoniowych	103,3	102,1	100,8	166,3	121,6	106,3	Manufacture of tobacco products
Produkcja wyrobów tekstylnych ...	101,0	98,8	101,3	98,2	105,7	101,1	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	99,7	100,6	102,5	96,2	99,7	102,8	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórzanyc ^Δ	102,3	101,5	103,4	126,4	125,2	107,3	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	99,8	100,6	102,1	114,9	112,9	102,5	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	102,5	100,6	105,0	127,8	122,2	108,3	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	104,0	99,9	100,4	96,7	103,5	104,3	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ	93,2	116,9	117,4	190,7	129,4	128,0	Manufacture of coke and refined petroleum products
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	97,6	104,2	102,6	137,8	117,8	104,3	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	101,6	100,4	100,0	132,0	124,4	102,0	Manufacture of pharmaceutical products ^Δ

a Dane opracowano na podstawie miesięcznego badania cen reprezentantów wyrobów i usług uzyskiwanych przez wybrane podmioty gospodarcze, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data were calculated on the basis of a monthly survey on prices of products and services representatives obtained by selected economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (210). WSKAŹNIKI CEN PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU^a (dok.)
PRICE INDICES OF SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

Seksje i działy	2016	2017	2018			Sections and divisions	
	rok poprzedni=100 previous year=100		2005= =100	2010= =100	2015= =100		
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)						Manufacturing (cont.)	
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	101,6	100,1	100,5	117,4	111,9	102,2	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	100,0	100,7	103,3	103,1	101,0	104,0	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	99,3	110,4	106,2	152,3	128,7	116,4	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	99,3	101,2	101,5	103,6	101,9	102,0	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	99,0	101,3	98,7	66,9	93,4	99,0	Manufacture of computer, electronic and optical products
Produkcja urządzeń elektrycznych	100,1	100,3	100,1	84,2	93,7	100,5	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	100,2	98,8	100,2	98,1	106,0	99,2	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	103,6	99,3	100,4	102,9	107,9	103,3	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	102,5	99,4	98,3	111,9	110,0	100,2	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	99,4	99,2	100,5	102,1	101,1	99,1	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	101,0	100,0	98,7	103,8	102,7	99,7	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	101,1	100,4	98,8	101,1	104,3	100,3	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ ..	97,7	100,2	100,5	157,3	108,9	98,4	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	101,5	102,7	101,3	158,4	120,4	105,6	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:							of which:
Pobór, uzdatnianie i dostarczenie wody	101,9	100,7	100,9	174,6	131,3	103,5	Water collection, treatment and supply
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	101,4	105,0	102,1	163,8	116,6	108,7	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

a Dane opracowano na podstawie miesięcznego badania cen reprezentantów wyrobów i usług uzyskiwanych przez wybrane podmioty gospodarcze, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data were calculated on the basis of a monthly survey on prices of products and services representatives obtained by selected economic entities employing more than 9 persons.

Wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług — PKWiU 2015 oraz nomenklaturą PRODPOL (stosowaną w badaniach produkcji wyrobów przemysłowych) zharmonizowaną z Listą PRODCOM, rekomendowaną przez Eurostat do badań produktowych w krajach członkowskich UE. W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących sumę niektórych pozycji PKWiU/PRODPOL.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

Products are presented according to the Polish Classification of Goods and Services — PKWiU 2015 and PRODPOL nomenclature (used in surveys of manufacturing industrial products) harmonised with PRODCOM List, recommended by the Eurostat for product surveys in EU member states. In some cases products are presented according to additional groupings, comprising the sum of some PKWiU/PRODPOL headings.

For some products abbreviated names are used.

Data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 5 (211). PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS

Wyroby	2010	2015	2017	2018	Products
WĘGIEL KAMIENNY I WĘGIEL BRUNATNY (lignit) HARD COAL AND LIGNITE					
Węgiel kamienny ^a w mln t	76,6	72,5	65,8	63,6	Hard coal ^a in million tonnes
Węgiel brunatny ^a (lignit) w mln t	56,4	63,1	61,2	58,6	Lignite ^a in million tonnes
ROPA NAFTOWA I GAZ ZIEMNY CRUDE PETROLEUM AND NATURAL GAS					
Oleje ropy naftowej i oleje otrzymywane z minerałów bitumicznych, surowe w tys. t	683	894	877	888	Oils from crude oil and oils from bituminous minerals in thousand tonnes
Gaz ziemny w stanie ciekłym lub gazowym ^b w hm ³	5666	5507	5345	5341	Natural gas in liquid or gas state ^b in hm ³
RUDY METALI METAL ORES					
Rudy miedzi:					
w tysiącach ton	30805	33187	32781	31805	Copper ores: in thousand tonnes
w tysiącach ton miedzi	481	479	467	452	in thousand tonnes of copper
Koncentraty miedzi:					
w tysiącach ton	1842	1860	1834	1762	Copper concentrates: in thousand tonnes
w tysiącach ton miedzi	426	426	420	402	in thousand tonnes of copper
POZOSTAŁE PRODUKTY GÓRNICTWA I WYDOBYWANIA OTHER PRODUCTS OF MINING AND QUARRYING					
Siarka rodzima ^b (w przeliczeniu na 100%) w tys. t	517	627	663	617	Native sulphur ^b (in terms of 100%) in thousand tonnes
Sól kamienna ^c w tys. t	1232	640	993	862	Rock salt ^c in thousand tonnes
ARTYKUŁY SPOŻYWCZE FOOD PRODUCTS					
Produkty uboju ^d wliczane do wydajności poubojowej w tys. t:					
bydła i cieląt	186	197	203	194	Slaughter products ^d included in slaughter capacity in thousand tonnes: cattle and calves
trzody chlewnej	847	1166	1271	1363	pigs
Mięso drobiowe w tys. t	1368	2141	2686	2746	Poultry meat in thousand tonnes

a Z wyłączeniem brykietów i podobnych paliw stałych; w przypadku węgla kamiennego łącznie z węglem odzyskanym z hałd. b Z wydobycia. c Łącznie z solą odpowiednią do spożycia przez ludzi. d Obejmują mięso, tłuszcz, podroby oraz części niejadalne (odpady); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej ciepłej.

a Excluding coal briquettes and similar solid fuels; in the case of hard coal including coal recovered from mine dumps. b From mining. c Including salt suitable for human consumption. d Including meat, fats, offal and non-edible parts (waste); industrial slaughter; in post-slaughter warm weight.

TABL. 5 (211). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW (cd.)**
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS (cont.)

Wyroby	2010	2015	2017	2018	Products
ARTYKUŁY SPOŻYWCZE (dok.) FOOD PRODUCTS (cont.)					
Wędliny ^a (w tym kielbasy) w tys. t	666	734	830	782	Cured meat products ^a (including sausages) in thousand tonnes
Soki z owoców i warzyw w tys. hl	6497	8710	8285	9964	Fruit and vegetable juice in thousand hectolitres
Margaryna i produkty do smarowania ^b (bez margaryny płynnej) w tys. t	375	334	335	320	Margarine and spreads ^b (excluding liquid margarine) in thousand tonnes
Mleko płynne przetworzone ^c w mln l	2612	2999	3240	3192	Processed liquid milk ^c in million litres
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowania w tys. t	174	190	210	221	Butter and dairy spreads in thousand tonnes
Ser świeży (nieodjrzewający i niekonserwowany), łącznie z serem serwatkowym i twarogiem w tys. t	360	420	451	462	Fresh cheese (unripened or uncured cheese), including whey cheese and curd in thousand tonnes
Pieczywo świeże w tys. t	918	1007	1031	1038	Fresh bread in thousand tonnes
Cukier (w przeliczeniu na cukier biały) ^d w tys. t	1574	1670	2181	2211	Sugar (in terms of white sugar) ^d in thousand tonnes
NAPOJE BEVERAGES					
Wódka czysta ^e (w przeliczeniu na 100%) w mln l	104	95,0	93,0	94,5	Vodka ^e (in terms of 100%) in million litres
Wina owocowe w mln l	111	87,8	77,8	71,7	Fruit wines in million litres
Piwo otrzymywane ze słodu ^f w mln hl	36,6	40,5	39,9	41,2	Beer from malt ^f in million hectolitres
WYROBY TYTONIOWE TOBACCO PRODUCTS					
Papierosy z tytoniu lub mieszanek tytoniu z jego namiastkami w mld szt.	143	171	204	212	Cigarettes containing tobacco or mixtures of tobacco and tobacco substitutes in billion units
WYROBY TEKSTYLNE TEXTILE PRODUCTS					
Tkaniny z przędzy z syntetycznych i sztucznych włókien ciągłych w km ²	128	120	106	103	Woven fabrics of synthetic filament yarns and artificial filament yarn in km ²
Wykładziny ^g w tys. m ²	1032	1443	1618	1286	Floor covering ^g in thousand m ²
ODZIEŻ CLOTHING					
Okrycia i ubiory z tkanin w tys. szt.: garnitury i komplety męskie lub chłopiące	1364	1161	1167	1181	Clothes and garments in thousand units: men's or boys' suits and ensembles
kostiumy i komplety damskie lub dziewczęce	438	183	159	35,8	women's or girls' suits and ensembles
Bielizna inna niż z dzianin w tys. szt.: koszulki męskie lub chłopiące	2506	2141	2155	2242	Underwear of textile fabrics, not knitted in thousand units: men's or boys' shirts
bluzki, koszule i bluzki koszulowe damskie lub dziewczęce	3086	1657	1533	1507	women's or girls' blouses, shirts and shirt-blouses
Rajstopy i trykoty w mln szt.	135	110	98,4	86,3	Panty hose and tights in million units

a Bez drobiowych. b O obniżonej lub niskiej zawartości tłuszczu. c Łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji. d Łącznie z cukrem produkowanym z surowca pochodzącego z importu. e, f O objętościowej mocy alkoholu: e — 45,4% i mniej, f — powyżej 0,5%. g Wiązane, tkane, igłowe oraz gdzie indziej niesklasyfikowane.

a Excluding cured poultry meat. b Reduced and low fat. c Including milk for further processing. d Including sugar produced of imported raw material. e, f Of an alcoholic strength of: e — 45.4% and less, f — more than 0.5%. g Knotted, woven, needlefelt and others.

TABL. 5 (211). PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW (cd.)
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS (cont.)

Wyroby	2010	2015	2017	2018	Products
SKÓRY I WYROBY ZE SKÓR WYPRAWIONYCH LEATHER AND RELATED PRODUCTS					
Obuwie (łącznie z gumowym) w mln par w tym obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry ^a	30,4	35,3	37,6	35,6	Footwear (including made of rubber) in million pairs
	8,5	8,3	10,0	7,7	of which footwear with leather uppers ^a
DREWNO I WYROBY Z DREWNA I KORKA, Z WYŁĄCZENIEM MEBLI; WYROBY ZE SŁOMY I MATERIAŁÓW W RODZAJU STOSOWANYCH DO WYPLATANIA WOOD, WOOD AND CORK PRODUCTS, EXCEPT FURNITURE; ARTICLES OF STRAW AND PLAITING MATERIALS					
Tarcica w dam ³	2404	2700	3108	3282	Sawnwood in dam ³
w tym iglasta	2128	2458	2797	2938	of which coniferous sawnwood
Płyty wiórowe i podobne płyty z drewna lub materiałów drewnopodobnych w dam ³	4657	4834	4376	4479	Particle board and similar board of wood or ligneous materials in dam ³
Płyty pilśniowe z drewna lub materiałów drewnopochodnych w km ²	499	641	727	736	Fibreboards of wood or ligneous materials in km ²
Okleiny w km ²	31,7	23,1	22,6	20,8	Veneers in km ²
PAPIER I WYROBY Z PAPIERU PAPER AND PAPER PRODUCTS					
Masa celulozowa drzewna sodowa lub siarczanowa, inna niż do przerobu chemicznego w tys. t	881	873	936	961	Soda or sulphate chemical wood pulp other than for dissolving grades in thousand tonnes
Papier i tektura w tys. t	3662	4366	4744	4861	Paper and paperboard in thousand tonnes
KOKS, BRYKIETY I PODOBNE PALIWA STAŁE Z WĘGLA I TORFU ORAZ PRODUKTY RAFINACJI ROPY NAFTOWEJ COKE, BRIQUETTE AND SIMILAR SOLID FUELS FROM COAL AND PEAT, AND REFINED PETROLEUM PRODUCTS					
Koks i półkoks z węgla kamiennego, brunatnego (lignitu) lub torfu; węgiel retortowy w tys. t	9566	9638	9256	9341	Coke and semi-coke obtained from coal, lignite or peat, retort carbon in thousand tonnes
Benzyna silnikowa (łącznie z lotniczą) w tys. t	4222	4172	4188	4543	Motor gasoline (including aviation gasoline) in thousand tonnes
w tym nieetylizowana (bezołowiowa)	4207	4145	4159	4510	of which unleaded gasoline
Oleje napędowe ^b w tys. t	9739	11870	11702	12964	Diesel oils ^b in thousand tonnes
Oleje opalowe ^c w tys. t: lekkie	1200	493	658	332	Fuel oils ^c in thousand tonnes: light
ciężkie	4382	3866	3508	3620	heavy
CHEMIKALIA I WYROBY CHEMICZNE CHEMICALS AND CHEMICAL PRODUCTS					
Kwas siarkowy (w przeliczeniu na 100%) w tys. t	1684	1701	1713	1633	Sulphuric acid (in terms of 100%) in thousand tonnes
Oleum (w przeliczeniu na 100% H ₂ SO ₄) w tys. t	215	216	229	230	Oleum (in terms of 100% H ₂ SO ₄) in thousand tonnes
Wodorotlenek sodu (w przeliczeniu na 100%) w tys. t: stały (soda kaustyczna)	51,1	60,7	74,3	56,2	Sodium hydroxide (in terms of 100%) in thousand tonnes: solid (caustic soda)
w roztworze wodnym (ług sodowy)	221	316	335	328	in aqueous solution (soda lye)
Etylen w tys. t	502	545	482	468	Ethylene in thousand tonnes

a Bez obuwia sportowego, obuwia z metalowym noskiem ochronnym oraz obuwia specjalnego różnego typu; łącznie z obuwieniem ze spodem drewnianym. b Łącznie z komponentami paliwowymi. c Bez półproduktów.

a Excluding sports footwear, footwear incorporating a protective metal toe-cap and miscellaneous special footwear; including footwear with a wooden outer soles. b Including fuel components. c Excluding intermediate products.

TABL. 5 (211). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW (cd.)**
 PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS (cont.)

Wyroby	2010	2015	2017	2018	Products
CHEMIKALIA I WYROBY CHEMICZNE (dok.) CHEMICALS AND CHEMICAL PRODUCTS (cont.)					
Propylen w tys. t	337	391	341	312	Propylene in thousand tonnes
Fenol w tys. t	34,8	35,4	42,1	42,9	Phenol in thousand tonnes
Nawozy mineralne lub chemiczne ^a (w przeliczeniu na czysty składnik) w tys. t:					Mineral or chemical fertilizers ^a (in terms of pure ingredient) in thousand tonnes:
azotowe	1630	2005	2044	2013	nitrogenous
fosforowe	478	469	464	438	phosphatic
potasowe	314	374	426	418	potassic
Tworzywa sztuczne ^b w tys. t	2325	2941	3105	3193	Plastics ^b in thousand tonnes
w tym polichlorek winylu niezmeszany z innymi substancjami	196	321	288	254	of which polyvinyl chloride not mixed with any other substances
Pestycydy w tys. t	27,3	31,0	52,1	55,3	Pesticides in thousand tonnes
Farby, lakiery i podobne środki pokrywa- jące, farba drukarska, gotowe sykaty- wy i masy uszczelniające w tys. t	993	1115	1113	1131	Paints, varnishes and similar coatings, printing inks and mastics in thousand tonnes
Mydło, produkty organiczne powierzch- niowo czynne i preparaty stosowane jako mydło w tys. t	80,9	156	172	233	Soap, organic surface-active products and preparations for use as soap in thousand tonnes
WYROBY Z GUMY I TWORZYW SZTUCZNYCH RUBBER AND PLASTIC PRODUCTS					
Wyroby z gumy w tys. t	727	980	1104	1087	Rubber products in thousand tonnes
Opony ^c w tys. szt.	40822	46712	46270	49233	Tyres ^c in thousand units
w tym do:					of which for:
pojazdów samochodowych:					motor vehicles:
osobowych	29436	30990	32957	32066	passenger cars
ciężarowych i autobusów	3455	4377	4279	4415	lorries and buses
ciągników	349	287	327	179	tractors
maszyn i urządzeń rolniczych	212	21,3	31,7	416	agricultural machinery and equip- ment
WYROBY Z POZOSTAŁYCH MINERALNYCH SUROWCÓW NIEMETALICZNYCH OTHER NON-METALLIC MINERAL PRODUCTS					
Szkoło typu „float” i szkło powierzchni- wo zagruntowane lub polerowane, w arkuszach, lecz niepoddane innej obróbce w km ²	86,9	98,5	113	101	Sheets of float glass and surface ground or polished glass, but not otherwise worked in km ²
Cegła wypalana z gliny w mln ceg	152	65,9	54,1	56,0	Bricks of clay in million bricks
Dachówki i podobne elementy dachowe ceramiczne, nieogniotwale w mln szt.	159	128	139	125	Non-refractory clay roof tiles and other similar roof articles in million units
Cement ^d w mln t	15,4	15,0	17,2	18,9	Cement ^d in million tonnes
Wapno ^e w tys. t	1756	1803	1838	1787	Lime ^e in thousand tonnes

a Łącznie z wieloskładnikowymi. b W formach podstawowych. c Bez opon rowerowych, motorowerowych, motocyklowych oraz bieżnikowanych. d Portlandzki, glinowy, żuźłowy i podobne rodzaje cementu hydraulicznego. e Palone, gaszone i hydrauliczne.

a Including mixed fertilizers. b In primary forms. c Excluding bicycle, moped, motorbike and retreaded tyres. d Portland, aluminous, slag and other hydraulic cement. e Quicklime, slaked and hydraulic lime.

TABL. 5 (211). PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW (cd.)
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS (cont.)

Wyroby	2010	2015	2017	2018	Products
METALE METALS					
Stal surowa ^a w tys. t	7993	9336	10540	10336	Crude steel ^a in thousand tonnes
Wyroby walcowane na gorąco ^a (bez półwyrobów) w tys. t	6658	8250	9755	10103	Hot rolled products ^a (excluding semi-finished products) in thousand tonnes
Rury stalowe ^a w tys. t	384	673	756	762	Steel tubes ^a in thousand tonnes
Aluminium nieobrobione plastycznie niestopowe ^b w tys. t	10,2	6,4	6,7	10,1	Unwrought non-alloy aluminium ^b in thousand tonnes
Miedź rafinowana nieobrobiona plastycznie, niestopowa ^c w tys. t	568	589	538	520	Unwrought, unalloyed refined copper ^c in thousand tonnes
KOMPUTERY, WYROBY ELEKTRONICZNE I OPTYCZNE COMPUTERS, ELECTRONIC AND OPTICAL PRODUCTS					
Maszyny cyfrowe do automatycznego przetwarzania danych z jednostkami wejścia i wyjścia ^d w tys. szt.	5451	3136	2947	3296	Digital automatic data processing machines with input/output units ^d in thousand units
Odbiorniki telewizyjne ^e w tys. szt.	14647	20122	21274	20892	Television receivers ^e in thousand units
Gazomierze w tys. szt.	698	3158	4229	3510	Gas meters in thousand units
Wodomierze w tys. szt.	2613	4195	4760	5058	Water meters in thousand units
Liczniki energii elektrycznej w tys. szt. ...	1204	6002	10470	12183	Electricity meters in thousand units
URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ELECTRICAL EQUIPMENT					
Silniki elektryczne i prądnice ^f w tys. szt.	21358	37415	42665	41538	Electric motors and generators ^f in thousand units
Akumulatory kwasowo-ołowiowe stosowane do uruchamiania silników tłokowych w pojazdach samochodowych w tys. szt.	5964	6986	7650	6538	Lead-acid accumulators used for starting piston engines for motor vehicles in thousand units
Żarówki żarowe do ogólnych celów oświetleniowych w mln szt.	505	76,4	24,3	31,4	Filament light bulbs for general use in million units
Chłodziarki i zamrażarki typu domowego, łącznie z chłodziarko-zamrażarkami w tys. szt.	1867	3347	3221	3218	Household refrigerators and freezers, including combined refrigerators-freezers in thousand units
Zmywarki do naczyń typu domowego w tys. szt.	2767	4309	4593	4418	Households dish washing machines in thousand units
Pralki automatyczne typu domowego, łącznie z pralko-suszarkami w tys. szt.	4025	6509	6712	6697	Household automatic washing machines including machines which both wash and dry in thousand units
Odkurzacze typu domowego w tys. szt.	875	694	1194	955	Household vacuum cleaners in thousand units
Kuchnie elektryczne z piekarnikiem typu domowego, łącznie z gazowo-elektrycznymi w tys. szt.	1214	1361	1377	1352	Household electric cookers with an oven including gas-electric cookers in thousand units
Elektryczne płyty do wbudowania w tys. szt.	175	509	385	306	Electric hobs for building-in in thousand units
Kuchnie gazowe z piekarnikiem typu domowego w tys. szt.	646	456	402	340	Household gas stoves with an oven in thousand units

a W 2010 r. dane ze specjalistycznych badań Ministerstwa Gospodarki, obejmujących podmioty gospodarce, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Bez aluminium w postaci proszku i płatków. c Z wyłączeniem spiekanych wyrobów walcowanych, wytłaczanych, kutych. d Łącznie z komputerami stacjonarnymi, przenośnymi (laptopy) i podręcznymi (np. palmtopy, organizery). e Łącznie z monitorami ekranowymi, z wyjątkiem stosowanych do komputerów. f Bez silników trakcyjnych.

a In 2010 data from specialistic surveys of the Ministry of Economy, including economic entities employing more than 9 persons. b Excluding aluminium powders and flakes. c Excluding rolled, extruded or forged sintered products. d Including desktop, laptop or handheld (e.g. palmtops, organizers). e Including monitors, excluding used for computers. f Excluding traction motors.

TABL. 5 (211). PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW (dok.)
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS (cont.)

Wyroby	2010	2015	2017	2018	Products
--------	------	------	------	------	----------

MASZYNY I URZĄDZENIA, GDZIE INDZIEJ NIESKLASYFIKOWANE
MACHINERY AND EQUIPMENT N.E.C.

Łożyska toczne w mln szt.	209	228	249	246	Rolling bearings in million units
w tym kulkowe	168	188	205	203	of which ball bearings
Kasy rejestrujące i podobne maszyny wyposażone w urządzenia liczące w tys. szt.	95,5	223	176	196	Cash registers and similar machines, incorporating a calculating device in thousand units
Maszyny dla rolnictwa i leśnictwa w tys. szt.:					Machinery for agriculture and forestry in thousand units:
ciągniki rolnicze	3,4	3,6	3,4	2,1	agricultural tractors
plugi	5,7	5,7	5,9	5,1	ploughs
siewniki polowe	4,7	5,3	4,5	5,0	field seeders
Obrabiarki do metali skrawające ^a w tys. szt.	1,3	3,2	3,9	4,1	Machine tools for machining metals ^a in thousand units
w tym tokarki do usuwania metalu	0,4	0,5	0,5	0,6	of which lathes for removing metal

POJAZDY SAMOCHODOWE, PRZYCZEPY I NACZEPY
MOTOR VEHICLES, TRAILERS AND SEMI-TRAILERS

Samochody osobowe ^b w tys. szt.	785	535	515	452	Passenger cars ^b in thousand units
Pojazdy do transportu publicznego ^c w tys. szt.	4,5	5,1	5,3	5,9	Public transport vehicles ^c in thousand units
Samochody ciężarowe i ciągniki drogowe do ciągnięcia naczep w tys. szt.	79,9	121	170	202	Trucks and road tractors for semi-trailers in thousand units

POZOSTAŁY SPRZĘT TRANSPORTOWY
OTHER TRANSPORT EQUIPMENT

Łodzie wycieczkowe i sportowe, pełnomorskie ^d w szt.	510	1653	1921	1763	Sea-going boats for pleasure or sports ^d in units
Wagony kolejowe towarowe w szt.	2768	2749	2503	2504	Railway wagons in units
Rower ^e w tys. szt.	753	1035	874	814	Bicycles ^e in thousand units

ENERGIA ELEKTRYCZNA, PALIWA GAZOWE, PARA WODNA, GORAĆA WODA I POWIETRZE DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH

ELECTRICITY, GAS FUELS, STEAM, HOT WATER AND AIR CONDITIONING

Energia elektryczna w TWh	158	165	170	170	Electricity in TWh
Ciepło w parze lub gorącej wodzie w PJ	560	475	507	490	Thermal energy from steam or hot water in PJ

^a Łącznie z obrabiarkami do obróbki ściernej, w tym szlifierek. ^b Bez samochodów kempingowych, pojazdów śniegowych, do golfa i podobnych. ^c Do przewozu 10 osób i więcej. ^d Łodzie żaglowe i motorowe. ^e Łącznie z dziecięcymi.

^a Including machine tools for grinding and other abrasive operations. ^b Excluding motor caravans, snowmobiles, golf cars and similar vehicles. ^c For transport of 10 and more persons. ^d Sailboats and motorboats. ^e Including children bicycles.

Nośniki energii pierwotnej, takie jak: węgiel kamienny i brunatny, ropa naftowa, gaz ziemny, pozyskuje się bezpośrednio z natury. **Nośniki energii pochodnej**, takie jak: koks i półkoks, paliwa ciekłe, gazy przemysłowe, energia elektryczna i ciepło, uzyskuje się w procesach przemian energetycznych. W tabl. 6—11 przedstawiono bilanse podstawowych nośników energii charakteryzujące całokształt gospodarowania materiałami, tj. określające poziom i źródła przychodów oraz główne kierunki ich wykorzystania (zagospodarowania).

Primary energy (hard coal, lignite, crude oil, natural gas) is the sum of the energy content of naturally existing primary fuels and energy. **Derived energy** is the sum of the energy content of derived (secondary) energy commodities, i.e. the energy forms obtained through transformation processes (coke and semi-coke, liquid fuels, industrial gases, electricity and heat). Balances of basic energy commodities are presented in tables 6—11. These balances characterize the total management of materials, i.e. they define the level and sources of supply as well as the main directions of use (management).

TABL. 6 (212). **BILANS WĘGLA KAMIENNEGO**
BALANCE OF HARD COAL

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w tys. t in thousand t				
Przychód	94753	81112	83816	80884	Supply
Ze źródeł krajowych	81150	72823	75516	68018	From domestic sources
wydobycie	76728	72686	70784	65975	production
zmniejszenie zapasów	4422	137	4732	2043	decrease in stocks
Import	13603	8289	8300	12866	Imports
Rozchód	94753	81112	83816	80884	Use
Zużycie krajowe	82162	72742	74642	75046	Domestic consumption
w tym w elektrowniach, elektro- ciepłowniach i ciepłowniach	50475	41261	42260	42996	of which in thermal power plants, combined heat and power plants and district heat plants
Zwiększenie zapasów	—	—	—	—	Increase in stocks
Eksport	9965	9192	9097	7099	Exports
Straty i różnice bilansowe	2626	-822	77	-1261	Losses and statistical differences

TABL. 7 (213). **BILANS WĘGLA BRUNATNEGO**
BALANCE OF LIGNITE

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w tys. t in thousand t				
Przychód	56708	63410	60602	61489	Supply
Ze źródeł krajowych	56684	63128	60313	61161	From domestic sources
wydobycie	56510	63128	60246	61161	production
zmniejszenie zapasów	174	—	67	—	decrease in stocks
Import	24	282	289	328	Imports
Rozchód	56708	63410	60602	61489	Use
Zużycie krajowe	56752	63046	60390	61098	Domestic consumption
w tym w elektrowniach, elektro- ciepłowniach i ciepłowniach	55732	62410	59846	60526	of which in thermal power plants, combined heat and power plants and district heat plants
Zwiększenie zapasów	—	164	—	49	Increase in stocks
Eksport	115	198	212	256	Exports
Straty i różnice bilansowe	-159	2	—	86	Losses and statistical differences

TABL. 8 (214). **BILANS ROPY NAFTOWEJ^a**
BALANCE OF CRUDE OIL^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w tys. t in thousand t				
Przychód	23374	27419	26000	25644	Supply
Ze źródeł krajowych	686	928	1427	996	From domestic sources
wydobycie	686	928	1001	996	production
zmniejszenie zapasów	—	—	426	—	decrease in stocks
Import ^b	22688	26491	24573	24648	Imports ^b
Rozchód	23374	27419	26000	25644	Use
Zużycie krajowe ^c (przerób w rafineriach)	22839	26108	25777	25144	Domestic consumption ^c (processing in refineries)
Zwiększenie zapasów	324	1057	—	280	Increase in stocks
Eksport	211	254	223	220	Exports

a Dotyczy olejów ropy naftowej i olejów otrzymywanych z minerałów bitumicznych. b Dane dotyczą ropy naftowej zużytej do przerobu. c Łącznie ze stratami i różnicami bilansowymi.

a Concerns oils from crude oil and oils from bituminous minerals. b Data concern the crude oil consumed. c Including losses and statistical differences.

Uwaga do tablic 9 i 10

Bilans gazu ziemnego (wysokometanowego i zaazotowanego) opracowano zgodnie z Polską Normą (PN-C-04750), tj. przy przyjęciu dla gazu określonej temperatury (0°C) i ciśnienia (760 mmHg).

Note to tables 9 and 10

The balance of high-methane natural gas and nitrified natural gas has been prepared in accordance with the Polish Standard (PN-C-04750), i.e. assuming the specified temperature (0°C) and pressure (760 mmHg).

TABL. 9 (215). **BILANS GAZU ZIEMNEGO WYSOKOMETANOWEGO**
BALANCE OF HIGH-METHANE NATURAL GAS

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w hm ³ in hm ³				
Przychód	14054	14661	16878	17740	Supply
Ze źródeł krajowych	3726	3171	2962	2823	From domestic sources
wydobycie	2010	2014	1823	1687	production
produkcja w odazotowaniach i mieszalnicach gazów	1386	997	1139	1136	production in gas denitrification and blending plants
zmniejszenie zapasów	330	160	—	—	decrease in stocks
Import	10328	11490	13916	14917	Imports
Rozchód	14054	14661	16878	17740	Use
Zużycie krajowe	13680	14480	15485	16350	Domestic consumption
w tym gospodarstwa domowe	3926	3464	3775	3947	of which households
Zwiększenie zapasów	—	—	421	83	Increase in stocks
Eksport	44	53	840	1166	Exports
Straty i różnice bilansowe	330	128	132	141	Losses and statistical differences

TABL. 10 (216). **BILANS GAZU ZIEMNEGO ZAAZOTOWANEGO**
BALANCE OF NITRIFIED NATURAL GAS

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w hm ³		in hm ³		
Przychód — ze źródeł krajowych	3820	3828	3754	3820	Supply — from domestic sources
Wydobycie	3753	3748	3669	3721	Production
Produkcja w mieszalniach gazów	67	71	85	99	Production in gas blending plants
Zmniejszenie zapasów	—	9	—	—	Decrease in stocks
Rozchód	3820	3828	3754	3820	Use
Zużycie krajowe	3852	3820	3739	3842	Domestic consumption
w tym gospodarstwa domowe	303	268	294	305	of which households
Zwiększenie zapasów	49	—	1	7	Increase in stocks
Straty i różnice bilansowe	-81	8	14	-29	Losses and statistical differences

TABL. 11 (217). **BILANS ENERGII ELEKTRYCZNEJ**
BALANCE OF ELECTRICITY

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w GWh		in GWh		
Przychód	163968	179403	180651	183736	Supply
Ze źródeł krajowych — produkcja	157658	164944	166634	170465	From domestic sources — generation
w tym elektrownie:					of which power plants:
ciepne zawodowe	144541	142804	140971	140614	public thermal power plants
wodne ^a , wiatrowe i słoneczne	5152	13350	15333	18108	hydroelectric power plants ^a , wind and solar PV power plants
Import ^b	6310	14459	14017	13271	Imports ^b
Rozchód	163968	179403	180651	183736	Use
Zużycie krajowe	144453	154076	159138	162756	Domestic consumption
na pompowanie wody w elektrowniach szczytowo-pompowych	828	900	743	735	for pumping water in pumped-storage hydroelectric power plants
zużycie bezpośrednie	143625	153176	158395	162021	direct consumption
w tym gospodarstwa domowe ^c	28614	28280	28909	29181	of which households ^c
Eksport ^b	7664	14793	12018	10984	Exports ^b
Straty i różnice bilansowe	11851	10534	9495	9996	Losses and statistical differences

a Obejmują elektrownie szczytowo-pompowe i przepływowe. b Łącznie z nieodpłatną wymianą z zagranicą. c Dotyczy zużycia na cele komunalno-bytowe.

a Include pumped-storage hydroelectric power plants, run-of-river hydroelectric power plants. b Including barter transactions. c Concerns consumption for community.

Przez **podmioty budowlane** rozumie się podmioty gospodarcze zaliczane według PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”.

Produkcja sprzedana budownictwa dotyczy całokształtu działalności podmiotów budowlanych, tj. zarówno ich działalności budowlanej, jak i niebudowlanej. Produkcja sprzedana budownictwa w cenach bieżących wynosiła: w 2010 r. — 254480 mln zł, w 2015 r. — 276750 mln zł, w 2017 r. — 298431 mln zł, a w 2018 r. — 332027 mln zł.

Produkcja budowlano-montażowa dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje wyłącznie roboty budowlane (roboty o charakterze inwestycyjnym, remontowym lub konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów).

The term **construction entities** is understood as economic entities included in the section “Construction” according to the NACE Rev. 2.

Sold production of construction concerns the total activity of construction entities, i.e. both their construction and non-construction production. Sold production of construction in current prices amounted to: PLN 254480 million in 2010, PLN 276750 million in 2015, PLN 298431 million in 2017 and PLN 332027 million in 2018.

Construction and assembly production concerns the activity realised domestically and includes construction works only (works with investment, restoration or conservation character as well as temporary construction on construction sites).

TABL. 12 (218). DYNAMIKA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ (ceny stałe^a)

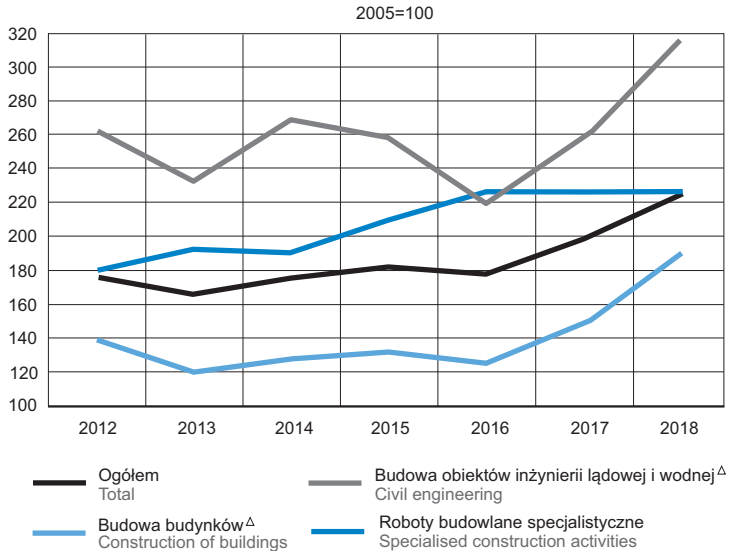
INDICES OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION (constant prices^a)

Lata Years	Ogółem Grand total	W tym podmioty budowlane (system zleceniowy) Of which construction entities (contract system)			
		razem total	budowa budynków ^a construction of buildings	budowa obiektów inżynierii ładowej i wodnej ^a civil engineering	roboty budowlane specjali- styczne specialised construction activities
2005=100					
2018	210,2	224,0	190,1	316,0	225,9
2010=100					
2018	130,6	133,3	119,2	147,9	145,4
2015=100					
2018	122,1	123,0	144,4	122,4	107,8
ROK POPRZEDNI=100		PREVIOUS YEAR=100			
2012	92,7	93,7	98,7	95,9	87,4
2013	94,4	94,1	86,1	88,4	107,0
2014	106,1	105,9	106,5	115,9	98,9
2015	103,9	103,7	103,1	96,0	110,0
2016	97,8	97,6	95,0	84,9	107,8
2017	110,2	110,9	120,7	118,6	100,0
2018	113,3	113,7	125,9	121,5	100,0

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

DYNAMIKA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ (ceny stałe)^a
INDICES OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION (constant prices)^a

a Zrealizowana przez podmioty budowlane (system zleceńowy); patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.
a Realised by construction entities (contract system); see general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

TABL. 13 (219). PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

Działy	2010	2015	2017	2018		Divisions
	w odsetkach in percent			w mln zł in million PLN		
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	206173,2	TOTAL
Budowa budynków ^Δ	44,7	33,1	35,1	35,6	73482,4	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	23,4	26,1	24,1	26,3	54252,0	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	31,9	40,8	40,8	38,0	78438,8	Specialised construction activities

a Zrealizowana przez podmioty budowlane (system zleceńowy).
a Realised by construction entities (contract system).

TABL. 14 (220). **WSKAŹNIKI CEN PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a**
PRICE INDICES OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a

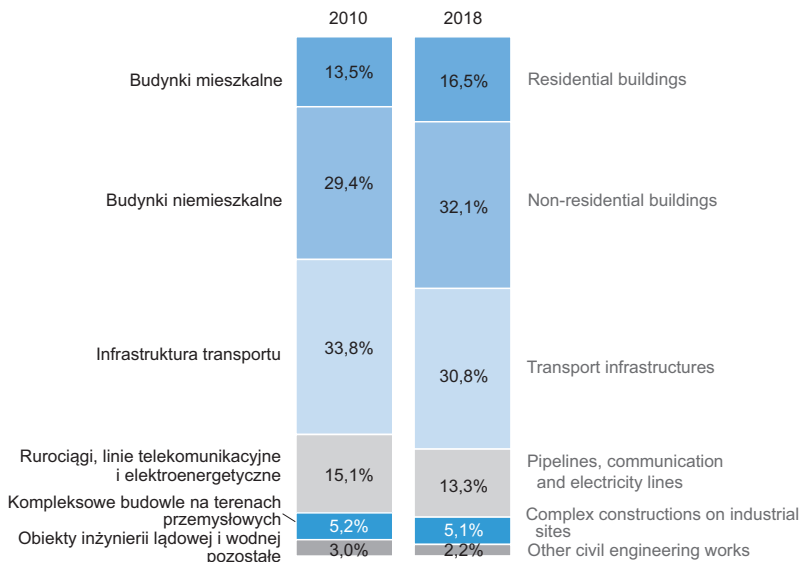
Działy	2016	2017	2018			Divisions	
	rok poprzedni=100 previous year=100		2005= =100	2010= =100	2015= =100		
O G Ó Ł E M	99,6	100,6	102,7	116,8	100,5	102,9	TOTAL
Budowa budynków ^a	99,2	100,7	103,1	115,7	98,4	103,0	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a	99,4	100,2	102,7	114,8	100,3	102,3	Civil engineering
Roboty budowlane specjali- styczne	100,3	101,1	102,3	122,1	104,7	103,7	Specialised construction ac- tivities

^a Dane opracowano na podstawie miesięcznego badania cen reprezentantów robót budowlano-montażowych uzyskiwanych przez wybrane podmioty gospodarcze, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data were calculated on the basis of a monthly survey on prices of construction and assembly works representatives obtained by selected economic entities employing more than 9 persons.

**STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW
BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**

STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPES OF CONSTRUCTIONS
(current prices)

^a Zrealizowanej przez podmioty budowlane (system zleceń), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Realised by construction entities (contract system) employing more than 9 persons.

TABL. 15 (221). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Budynki^a	91459	100492	103748	103688	Buildings^a
miasta	34602	33732	35111	35520	urban areas
wieś	56857	66760	68637	68168	rural areas
Budynki mieszkalne ^b	71018	76663	80316	80771	Residential buildings ^b
w tym:					of which:
jednorodzinne ^c	66831	72751	76291	76607	single-family ^c
wielorodzinne ^d	1823	2015	2471	2684	multi-family ^d
Budynki niemieszkalne	20441	23829	23432	22917	Non-residential buildings
w tym:					of which:
hotele	328	357	213	264	hotel buildings
biurowe	551	649	451	520	office buildings
handlowo-usługowe	3476	3399	2697	2624	wholesale and retail trade buildings
przemysłowe	1058	1183	979	1083	industrial buildings
ziorniki, silosy i budynki magazynowe	1999	2428	2300	2182	reservoirs, silos and warehouses
budynki gospodarstw rolnych	4858	7090	6931	6867	non-residential farm buildings
Kubatura^e w dam³	140235	180210	200061	198032	Cubic volume^e in dam³
miasta	79652	96756	104050	107436	urban areas
wieś	60583	83454	96011	90595	rural areas
Budynki mieszkalne ^b	65879	71448	81647	81840	Residential buildings ^b
w tym:					of which:
jednorodzinne ^c	46428	50725	53087	53093	single-family ^c
wielorodzinne ^d	18308	19690	27751	27902	multi-family ^d
Budynki niemieszkalne	74356	108762	118413	116192	Non-residential buildings
w tym:					of which:
hotele	1746	2109	1334	1711	hotel buildings
biurowe	3854	5984	5142	5934	office buildings
handlowo-usługowe	15488	18503	13996	14269	wholesale and retail trade buildings
przemysłowe	15405	24950	26055	28217	industrial buildings
ziorniki, silosy i budynki magazynowe	14866	26947	44240	39219	reservoirs, silos and warehouses
budynki gospodarstw rolnych	8604	17220	18108	17453	non-residential farm buildings

a Nowo wybudowane. b Łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania. c Budynki o jednym lub dwóch mieszkaniach; bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). d Budynki o trzech lub więcej mieszkaniach. e Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a Newly built. b Including residences for communities. c Buildings with one or two dwellings; excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included in the total number of residential buildings). d Buildings with three or more dwellings. e Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded part).

TABL. 1 (222). **SIEĆ KOMUNIKACYJNA**
 Stan w dniu 31 grudnia
 TRANSPORT INFRASTRUCTURE
 As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Linie kolejowe eksploatowane ^a :					Railway lines operated ^a :
w kilometrach	20228	19231	19209	19235	in kilometres
w tym normalnotorowe ^b	20089	19231	19209	19235	of which standard gauge ^b
w tym zelektryfikowane	11916	11865	11854	11894	of which electrified
w tym jednotorowe	11353	10505	10490	10501	of which single track
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	6,5	6,2	6,1	6,2	per 100 km ² of total area in km
w tym zelektryfikowane	3,8	3,8	3,8	3,8	of which electrified
Drogi publiczne (miejskie i zamiej- skie):					Public roads (urban and non- -urban):
w kilometrach	406122	419636	422303	.	in kilometres
w tym o twardej nawierzchni	273760	290919	299645	.	of which hard surface
w tym ulepszone	249807	268366	277310	.	of which improved
w tym: ekspresowe	675	1492	1768	.	of which: expressways
autostrady	857	1559	1637	.	motorways
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	129,9	134,2	135,1	.	per 100 km ² of total area in km
w tym o twardej powierzchni	87,6	93,0	95,8	.	of which hard surface
Linie komunikacji miejskiej ^c w km:					Urban transport lines ^c in km:
naziemnej	56287	56763	57781	58736	ground transport
autobusowe	53728	53952	54946	55975	bus
tramwajowe	2254	2425	2417	2338	tram
trolejbusowe	305	386	418	423	trolley bus
metro	23	29	29	29	metro
Rurociągi magistralne do przetła- czania ropy naftowej i produktów naftowych w km	2362	2483	2483	2483	Main pipelines for crude petroleum and petroleum products in km
Drogi wodne śródlądowe żeglowne ^d w km	3659	3655	3654	3654	Inland waterways ^d in km

a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów będących zarządcami infrastruktury kolejowej; do 2013 r. łącznie z wąskotorowymi. b Łącznie z szerokotorowymi. c Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. d Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 maja 2002 r. nowelizującego przepisy kwalifikujące drogi wodne do żeglugi śródlądowej (Dz. U. Nr 77, poz. 695).

a Data concern PKP network as well as other entities managing railway infrastructure; until 2013 including narrow gauge. b Including broad gauge. c Data concern urban transport enterprises and companies employing more than 9 persons. d On the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 7th May 2002 amending regulations qualifying inland waterways for inland sailing (Journal of Laws No. 77, item 695).

Transport. Poczta i telekomunikacja

Transport. Post and telecommunications

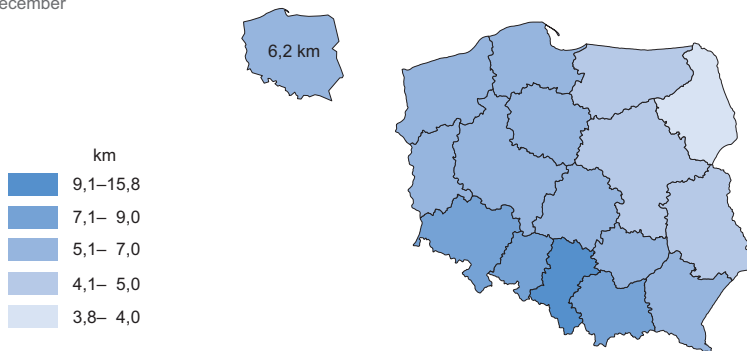
LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a NA 100 km² POWIERZCHNI OGÓLNEJ (gęstość sieci) WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2018 R.

Stan w dniu 31 grudnia

RAILWAY LINES OPERATED^a PER 100 km² OF TOTAL AREA (network density)

BY VOIVODSHIP IN 2018

As of 31st December

a Łącznie z szerokotorowymi; dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów będących zarządcami infrastruktury kolejowej.

a Including broad gauge; data concern PKP network as well as other entities managing railway infrastructure.

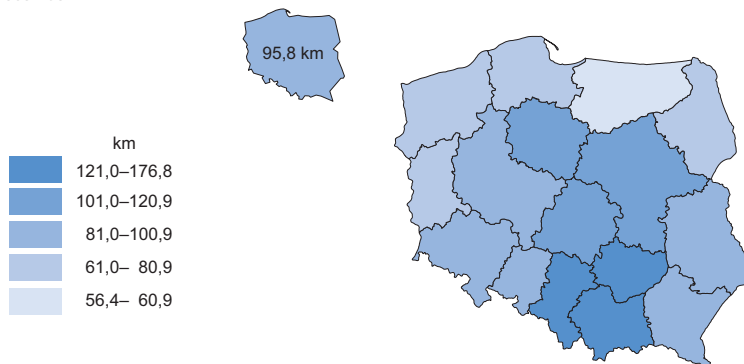
DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI^a NA 100 km² POWIERZCHNI OGÓLNEJ (gęstość sieci) WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2017 R.

Stan w dniu 31 grudnia

HARD SURFACE PUBLIC ROADS^a PER 100 km² OF TOTAL AREA (network density)

BY VOIVODSHIP IN 2017

As of 31st December

a Miejskie i zamiejskie.

a Urban and non-urban.

Przychody ze **sprzedaży wyrobów i usług transportu i gospodarki magazynowej** (dane dotyczą podmiotów zaliczanych według PKD 2007 do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”, z wyłączeniem działu „Działalność pocztowa i kurierska”) w cenach bieżących wynosiły w: 2010 r. — 127560 mln zł, 2015 r. — 190609 mln zł, 2017 r. — 229299 mln zł, a w 2018 r. — 243176 mln zł.

Revenues from **sale of products and services of transportation and storage** (data concern entities included according to NACE Rev. 2 in section "Transportation and storage", excluding division "Postal and courier activities") at current prices amounted to: PLN 127560 million in 2010, PLN 190609 million in 2015, PLN 229299 million in 2017 and PLN 243176 million in 2018.

Uwaga do tablic 2 i 3 oraz noty na str. 315.

Dane o transporcie kolejowym dotyczą PKP oraz innych podmiotów, które otrzymały licencje na transport kolejowy.

Note to tables 2 and 3 as well as note on page 315.

Data on railway transport concern PKP and other entities, which obtained licences for railway transport.

TABLE 2 (223). **PRZEWOZY ŁADUNKÓW I PASAŻERÓW**
TRANSPORT OF GOODS AND PASSENGERS

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
PRZEWOZY ŁADUNKÓW TRANSPORT OF GOODS					
Przewozy w mln t	1795,6	1803,8	2053,2	2191,9	Transport in million tonnes
Transport kolejowy ^a	234,6	224,3	239,5	249,3	Railway transport ^a
Transport samochodowy ^b	1491,3	1505,7	1747,3	1873,0	Road transport ^b
zarobkowy	770,1	892,0	1104,2	1183,8	transport for hire or reward
w tym przedsiębiorstwa transportu samochodowego ^c	563,7	705,0	867,8	920,9	of which road transport entities ^c
gospodarczy	721,1	613,7	643,1	689,3	transport on own account
Transport rurociągowy	56,2	54,9	52,4	55,3	Pipeline transport
Transport morski ^d	8,4	7,0	8,3	9,1	Maritime transport ^d
Śródlądowy transport wodny ^d	5,1	11,9	5,8	5,1	Inland waterways transport ^d
Transport lotniczy ^e	0,04	0,04	0,05	0,06	Air transport ^e
Praca przewozowa w mln t·km	308073	360635	434932	467193	Transportation volume in million tonne-kilometres
Transport kolejowy ^a	48795	50603	54797	59388	Railway transport ^a
Transport samochodowy ^b	214204	273107	348559	377778	Road transport ^b
zarobkowy	173126	232371	302259	329529	transport for hire or reward
w tym przedsiębiorstwa transportu samochodowego ^c	148769	201315	258677	282132	of which road transport entities ^c
gospodarczy	41078	40736	46300	48249	transport on own account
Transport rurociągowy	24157	21843	21080	21313	Pipeline transport
Transport morski ^d	19773	12739	9362	7619	Maritime transport ^d
Śródlądowy transport wodny ^d	1030	2187	877	782	Inland waterways transport ^d
Transport lotniczy ^e	114	156	257	313	Air transport ^e

a Bez przewozów manewrowych (łącznie z nimi w 2018 r. przewozy wynosiły 259,5 mln t i 59447 mln tkm). b Dane częściowo szacunkowe. c Zaliczane według PKD 2007 do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa” (z wyłączeniem działu „Działalność pocztowa i kurierska”). d Statkami własnymi i dzierżawionymi. e Rozkładowy i pozarozkładowy.

a Excluding shunting (including shunting in 2018 — 259.5 million t were transported and 59447 million tkm were covered). b Data partially estimated. c In NACE Rev. 2 included in section "Transportation and storage" (excluding division "Postal and courier activities"). d By owned or leased ships. e Scheduled and non-scheduled.

Transport. Poczta i telekomunikacja

Transport. Post and telecommunications

TABL. 2 (223). **PRZEWOZY ŁADUNKÓW I PASAŻERÓW (dok.)**
TRANSPORT OF GOODS AND PASSENGERS (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
PRZEWOZY PASAŻERÓW TRANSPORT OF PASSENGERS					
Przewozy w mln pasażerów	4883,1	4547,2	4622,6	4622,4	Transport in million of passengers
Komunikacja miejska ^g	4045,1	3843,4	3926,5	3962,0	Urban transport ^g
Bez komunikacji miejskiej	838,0	703,7	696,2	660,4	Excluding urban transport
transport kolejowy	261,3	277,3	303,0	309,7	railway transport
transport samochodowy ^f	569,7	416,8	378,6	336,5	road transport ^f
transport morski ^{dhi}	1,2	1,3	1,5	1,5	maritime transport ^{dhi}
w tym promy ⁱ	0,7	0,6	0,6	0,6	of which ferries ⁱ
śródlądowy transport wodny ^d	0,9	1,1	1,3	1,4	inland waterways transport ^d
transport lotniczy ^e	5,0	7,3	11,8	11,3	air transport ^e
Praca przewozowa w mln pas·km^k	47985	52584	61588	59025	Transportation volume in million passenger-kilometres^k
Transport kolejowy	17921	17367	20319	21043	Railway transport
Transport samochodowy ^f	21600	21570	18931	16969	Road transport ^f
Transport morski ^{dhi}	178	146	151	157	Maritime transport ^{dhi}
w tym promy ⁱ	164	135	139	140	of which ferries ⁱ
Śródlądowy transport wodny ^d	13	14	18	18	Inland waterways transport ^d
Transport lotniczy ^e	8273	13486	22169	20838	Air transport ^e

d, e Notki patrz na str. 314. f Bez przewozów dokonywanych przez podmioty o liczbie pracujących do 9 osób. g Komunikacja naziemna i metro. h Łącznie z transportem przybrzeżnym. i Bez kierowców samochodów ciężarowych przewożonych promami. k Bez komunikacji miejskiej.

d, e See footnotes on page 314. f Excluding transports by entities employing up to 9 persons. g Ground transport and metro. h Including coastal transport. i Excluding truck drivers on broad ferries. k Excluding urban transport.

Średnia odległość przewozu^a w km

Average transport distance^a in km

	1 tony ładunku of 1 tonne of goods				1 pasażera of 1 passenger				
	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	
Transport kolejowy	208	226	229	238	69	63	67	68	Railway transport
Transport samochodowy	144	181	199	202	38	52	50	50	Road transport
Transport morski	2365	1830	1134	833	150	116	103	102	Maritime transport
Śródlądowy transport wodny	200	183	152	153	14	13	14	13	Inland waterways transport
Transport lotniczy	2807	4139	4868	4934	1658	1851	1871	1851	Air transport

a Patrz odpowiednio notki a, b, d—f oraz h, i do tabl. 2 na str. 314 i 315.

a See respectively footnotes a, b, d—f and h, i to the table 2 on pages 314 and 315.

TABL. 3 (224). **TABOR KOLEJOWY NORMALNOTOROWY^a**

Stan w dniu 31 grudnia

STANDARD GAUGE^a ROLLING STOCK

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Lokomotywy:					Locomotives:
elektryczne	1905	1816	1734	1738	electric
spalinowe	2358	2217	2091	2149	diesel
Elektryczne zespoły trakcyjne	1213	1330	1272	1245	Electric railcars
Wagony towarowe	89270	86364	87696	87990	Freight wagons
Wagony do przewozu podróżnych ^b	3795	2589	2434	2248	Rail coaches ^b

a Łącznie z szerokotorowym. b Wagony z miejscami do siedzenia, sypialne i kuszetki.

a Including broad gauge. b Coaches with places for sitting, sleeping cars and couchette coaches.

TABL. 4 (225). **MORSKA FLOTA TRANSPORTOWA**

Stan w dniu 31 grudnia

MARITIME TRANSPORT FLEET

As of 31st December

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018
	statki ships				nośność (DWT) w tys. t DWT in thousand t			
OGÓŁEM^a	148	126	132	139	2943	2517	2435	2616
TOTAL^a								
w tym statki w wieku: of which age of ships:								
5 lat i mniej ^b	19	24	10	11	800	889	548	408
and less ^b								
21 lat i więcej	84	59	67	70	831	213	108	122
and more								
Statki towarowe ^a	107	89	89	92	2887	2477	2389	2568
Cargo ships ^a								
statki do przewozu ładunków stałych	95	80	73	76	2816	2453	2372	2550
ships for dry bulk transport								
w tym masowce	69	58	53	58	2463	2135	2045	2233
of which bulk cargo ships								
zbiornikowce	12	5	4	4	71	20	4	5
tankers								
barki morskie ^a	—	4	12	12	—	4	13	13
maritime barges ^a								
Promy	11	7	8	8	55	39	44	46
Ferries								
Statki pasażerskie ^a	30	30	29	33	1,3	1,3	1,7	2,2
Passenger ships ^a								
Jachty morskie komercyjne	—	—	6	6	—	—	0,3	0,3
Commercial sea-going yachts								

a Łącznie z przybrzeżną flotą transportową. b Nie występowały statki floty przybrzeżnej.

a Including coastal transport fleet. b Not recorded coastal fleet ships.

Transport. Poczta i telekomunikacja

Transport. Post and telecommunications

TABL. 5 (226). ŁADUNKI ZAŁADOWANE I WYŁADOWANE ORAZ POJEMNOŚĆ STATKÓW WCHODZĄCYCH DO PORTÓW MORSKICH^a

GOODS LOADED AND UNLOADED AS WELL AS CAPACITY OF SHIPS ARRIVING IN SEAPORTS^a

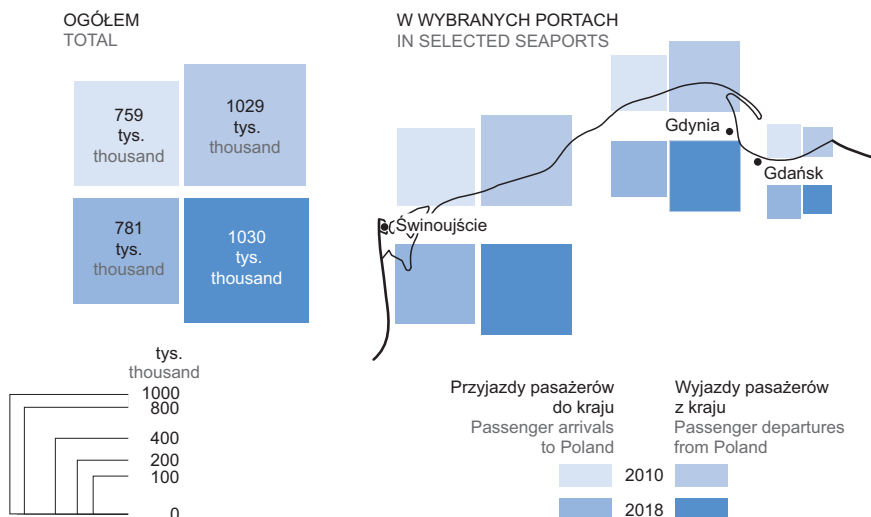
Porty Ports	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018
	załadunek i wyładunek w tys. t goods loaded and unloaded in thousand t				pojemność netto statków (NT) w tys. net tonnage (NT) in thousands			
OGÓŁEM TOTAL	59507	69530	78076	91991	69857	83909	93377	111002
w tym: of which:								
Gdańsk	26421	31685	33940	42492	19456	20904	25139	35766
Gdynia	12346	15391	18378	21113	22421	26853	29319	34116
Kołobrzeg	147	118	215	297	86	80	113	154
Police	1829	1725	1852	1535	773	73	799	681
Szczecin	7969	8276	8743	9362	5034	5445	5311	5355
Swinoujście	10683	11759	14709	16807	21584	29266	32240	34404

a Dane dotyczą ładunków przewiezionych statkami o pojemności brutto (GT) 100 i więcej w ramach międzynarodowego obrotu morskiego i kabotażu (tj. ładunków przewożonych drogą morską w obrocie pomiędzy polskimi portami morskimi); bez wagi własnej jednostek ładunkowych (np. kontenerów, wagonów) oraz bunkru (tj. paliwa do statków).

a Data concern transport of goods by ships with gross tonnage (GT) 100 and more under international maritime traffic and cabotage (i.e. seaborne cargo traffic between Polish seaports); excluding the tare weight of ro-ro units (e.g. containers, wagons) and bunker (i.e. fuel for ships).

RUCH PASAŻERÓW W PORTACH MORSKICH

PASSENGER TRAFFIC AT SEAPORTS

TABL. 6 (227). **TABOR ŚRÓDLĄDOWEGO TRANSPORTU WODNEGO**

Stan w dniu 31 grudnia

INLAND WATERWAYS TRANSPORT FLEET

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Holowniki: liczba	15	21	25	23	Tugs: number
moc w kW	2132	2776	3975	3729	power in kW
Pchacze: liczba	207	196	194	178	Pushers: number
moc w kW	55456	54486	53499	48510	power in kW
Barki: liczba	597	600	598	551	Barges: number
nośność w tys. t wymierzonych ^a	296	303	300	278	load capacity in thousand measured t ^a
Statki pasażerskie: liczba	93	101	117	123	Passenger ships: number
miejsca pasażerskie	7988	8698	10322	10926	passenger capacity

a Tona wymierzona — tona nośności ładunkowej barki ustalona przez tzw. pomierzenie statku.

a Measured tonne — the tonne of load capacity of a barge established through so-called ship measurements.

TABL. 7 (228). **WYBRANE DANE O TRANSPORCIE LOTNICZYM ROZKŁADOWYM^a**

Stan w dniu 31 grudnia

SELECTED DATA ON SCHEDULED AIR TRANSPORT^a

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Samoloty: liczba	56	53	68	84	Aircraft: number
miejsca pasażerskie	5611	4837	7476	9615	passenger seats
Liczba tras lotniczych	173	108	166	218	Number of air routes
w tym zagranicznych	165	97	156	198	of which foreign
Liczba państw, z którymi utrzymywana jest komunikacja regularna	46	32	45	43	Number of countries with which scheduled flights are maintained
Liczba miast, z którymi utrzymywana jest komunikacja regularna	96	51	71	87	Number of cities with which scheduled flights are maintained
w tym za granicą	88	41	62	75	of which foreign
Wykorzystanie miejsc pasażerskich (w ciągu roku) — w % — w komunikacji:					Passenger local factor (during the year) in %:
krajowej	61,4	67,0	73,0	72,9	national flights
międzynarodowej	72,5	84,5	78,2	78,4	international flights

a Transport lotniczy rozkładowy odbywa się na stałych trasach i według stałych rozkładów lotów.

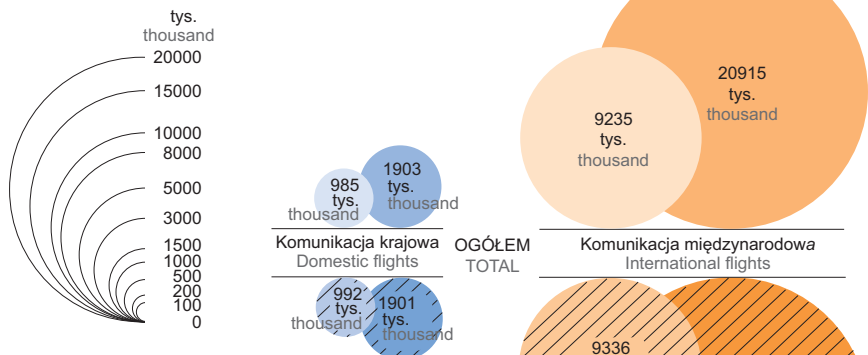
a Scheduled air transport — the transport on permanent routes and according to established flight schedules.

Transport. Poczta i telekomunikacja

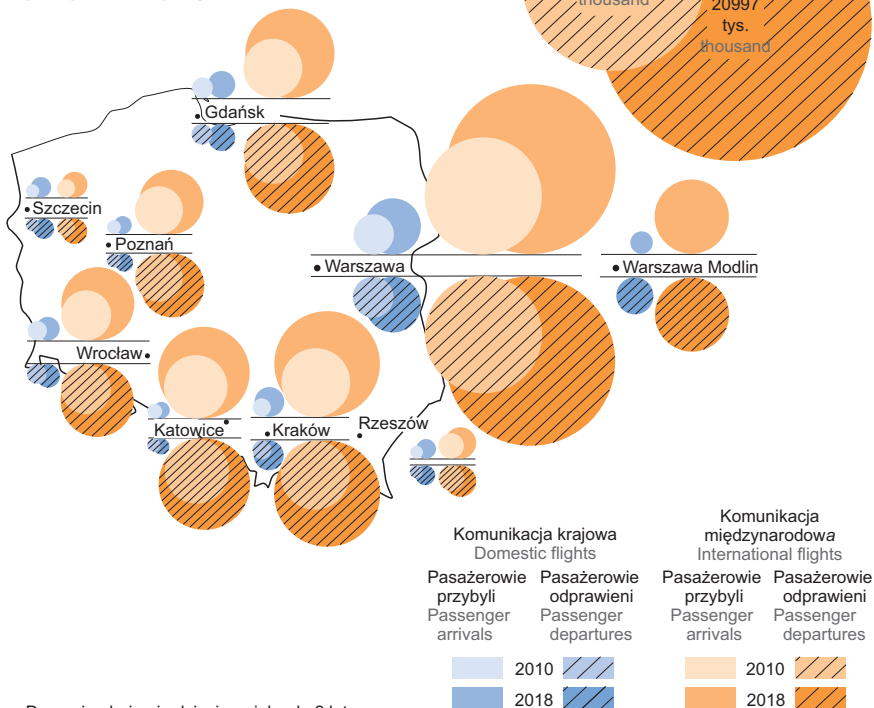
Transport. Post and telecommunications

RUCH PASAŻERÓW^a W PORTACH LOTNICZYCH

PASSENGER TRAFFIC^a AT AIRPORTS

W WYBRANYCH PORTACH IN SELECTED AIRPORTS

^a Dane nie obejmują dzieci w wieku do 2 lat.
^a Data do not include children below the age of 2.

TABL. 8 (229). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**

Stan w dniu 31 grudnia

REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w tys. szt.	in thousand units			
O G Ó Ł E M	23037	27409	29635	30801	TOTAL
w tym:					of which:
Samochody osobowe	17240	20723	22504	23429	Passenger cars
Autobusy	97	110	116	120	Buses
Samochody ciężarowe ^b i ciągniki siodłowe	2982	3428	3639	3758	Lorries ^b and road tractors
Ciągniki balastowe i rolnicze	1566	1703	1758	1785	Ballast and agricultural tractors
Motocykle	1013	1272	1427	1503	Motorcycles

a W latach 2015–2018 łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu danego roku. b łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

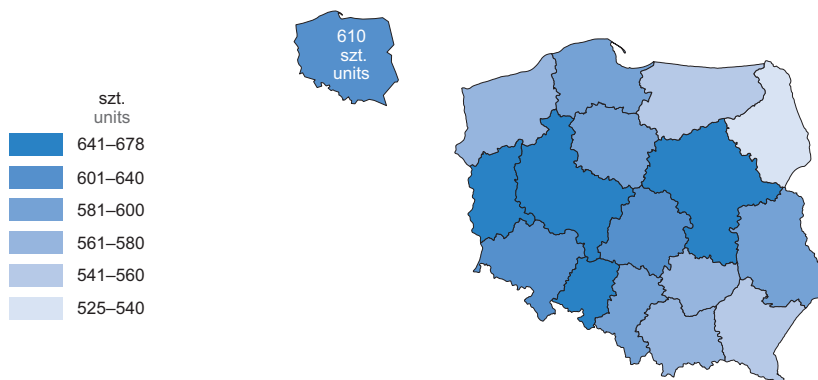
a In 2015–2018 including road vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the given year. b Including vans.

SAMOCODY OSOBOWE ZAREJESTROWANE^a NA 1000 LUDNOŚCI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2018 R.

Stan w dniu 31 grudnia

REGISTERED PASSENGER CARS^a PER 1000 POPULATION BY VOIVODSHIP IN 2018

As of 31st December

a Patrz notka a do tabl. 8.

a See footnote a to table 8.

Transport. Poczta i telekomunikacja

Transport. Post and telecommunications

Wypadki drogowe^a

Road accidents^a

	2010	2015	2017	2018	
Wypadki	38832	32967	32760	31674	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	16,9	12,0	11,1	10,3	Per 10 thousand registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	52859	42716	42297	40221	Road casualties
Śmiertelne	3907	2938	2831	2862	Fatalities
w tym nieletni do lat 14	112	70	56	57	of which juveniles to the age of 14
Ranni	48952	39778	39466	37359	Injured
w tym nieletni do lat 14	4586	3078	3116	2958	of which juveniles to the age of 14

^a Zarejestrowane przez Policję; stan w dniu 25 lutego 2019 r. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 grudnia; patrz notka a do tabl. 8 na str. 320.

^a Registered by the Police; as of 25th February 2019. ^b Vehicles as of 31st December; see footnote a to the table 8 on page 320.

Poczta i telekomunikacja

Post and telecommunications

Przychody ze **sprzedaży wyrobów i usług poczty i telekomunikacji** (dane dotyczą podmiotów zaliczanych według PKD 2007 do działów „Działalność pocztowa i kurierska” oraz „Telekomunikacja”) w cenach bieżących wynosiły w: 2010 r. — 49766 mln zł, 2015 r. — 48854 mln zł, 2017 r. — 52243 mln zł, a w 2018 r. — 51473 mln zł.

Revenues from **sale of products and services of post and telecommunications** (data concern entities included according to NACE Rev. 2 in divisions "Postal and courier activities" and "Telecommunications") at current prices amounted to: PLN 49766 million in 2010, PLN 48854 million in 2015, PLN 52243 million in 2017 and PLN 51473 million in 2018.

TABL. 9 (230). PLACÓWKI POCZTOWE^a I LISTONOSZE

POST OFFICES^a AND POSTMEN

Wyszczególnienie	2015	2017	2018	Specification
Placówki pocztowe (stan w dniu 31 XII)	24295	21892	22401	Post offices (as of 31 XII)
operator wyznaczony	7387	7564	7602	designated operator
operatorzy pozostali (alternatywni)	16908	14328	14799	other (alternative) operators
Listonosze operatora wyznaczonego (przeciętne w grudniu)	22567	24874	.	Postmen of designated operator (average in December)

^a Własne i agentów pocztowych.

^a Own and of postal agents.

TABL. 10 (231). **NIEKIÓRE USŁUGI POCZTOWE^a**
SELECTED POSTAL SERVICES^a

Wyszczególnienie	2015	2017	2018	Specification
	w mln	in millions		
W OBROCI KRAJOWYM IN NATIONAL TRAFFIC				
Nadane:				Mailed:
przesyłki listowe	1373,4	1243,0	1285,0	letters
paczki pocztowe	25,2	24,6	21,0	postal parcels
przesyłki reklamowe	249,4	138,5	116,8	direct mail
przesyłki kurierskie ^b	204,8	287,8	345,2	courier consignments ^b
przekazy pocztowe zrealizowane	44,6	42,3	45,2	postal transfers paid
W OBROCI ZAGRANICZNYM^c IN CROSS-BORDER TRAFFIC^c				
Przesyłki listowe	91,6	109,9	86,9	Letters
Paczki pocztowe	1,6	1,8	2,1	Postal parcels
Przesyłki reklamowe	3,1	0,0	—	Direct mail
Przesyłki kurierskie ^b	11,7	19,9	23,6	Courier consignments ^b

a Dane dotyczą operatora wyznaczonego oraz pozostałych (alternatywnych) operatorów pocztowych. b Obejmują przesyłki listowe i paczki. c Nadane z zagranicy do Polski i z Polski za granicę.

a Data concern the designated operator and other (alternative) operators. b Data include letters and parcels. c Sent to Poland from abroad and sent abroad from Poland.

TABL. 11 (232). **ABONENCI TELEFONICZNI, APARATY TELEFONICZNE ORAZ POŁĄCZENIA TELEFONICZNE^a**

Stan w dniu 31 grudnia

TELEPHONE SUBSCRIBERS, TELEPHONE SETS AND TELEPHONE CALLS^a

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Telefoniczne łącza główne w tys.	8245	4948	4759	4082	Telephone main lines in thousands
w tym abonenci prywatni ^b	5794	3503	3340	2707	of which private subscribers ^b
miasta	6727	3979	3836	3342	urban areas
w tym abonenci prywatni ^b	4542	2701	2488	2115	of which private subscribers ^b
wieś	1518	969	923	740	rural areas
w tym abonenci prywatni ^b	1252	802	852	592	of which private subscribers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej)	7037	4222	4060	3338	of which standard main lines (fixed line telephone subscribers)
w tym abonenci prywatni ^b	5741	3473	3310	2687	of which private subscribers ^b
Abonenci telefonii ruchomej ^c w tys.	47477	56254	54781	52179	Mobile telephone subscribers ^c in thousands
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące w tys.	44	6	4	2	Public pay telephones in thousands
Połączenia telefoniczne wychodzące w obrocie krajowym (w ciągu roku) w mln min	75095	97504	101996	105471	Domestic outgoing telephone calls (during the year) in million min
telefonii stacjonarnej	17837	8545	7350	6225	fixed line telephony
telefonii ruchomej	57258	88959	94646	99246	mobile telephony

a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych. c Łącznie z użytkownikami (usługi z przedpłatą).

a Data concern operators of public telecommunication network. b Possessing telephones installed in private dwellings. c Including users (pre-paid services).

Transport. Poczta i telekomunikacja

Transport. Post and telecommunications

ABONENCI TELEFONICZNI NA 1000 LUDNOŚCI W WYBRANYCH KRAJACH

TELEPHONE SUBSCRIBERS PER 1000 POPULATION IN SELECTED COUNTRIES

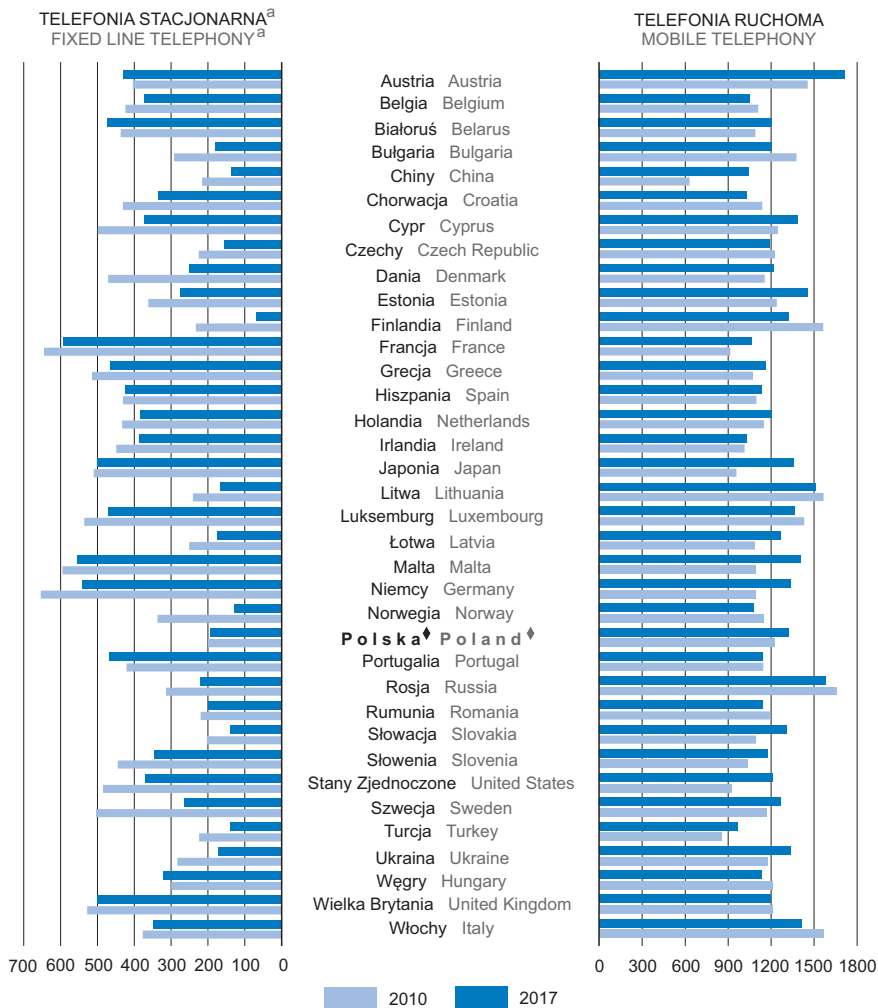

TABLE 1 (233). **OBROTY HANDLU ZAGRANICZNEGO WEDŁUG GŁÓWNYCH PARTNERÓW (ceny bieżące)**
 FOREIGN TRADE TURNOVER BY MAIN TRADING PARTNERS (current prices)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem w mln USD Total in million USD	Pierwszy partner First partner		Drugi partner Second partner		Trzeci partner Third partner	
		nazwa kraju country	w % ogółem in % of total	nazwa kraju country	w % ogółem in % of total	nazwa kraju country	w % ogółem in % of total
1938 Import	247	Niemcy Germany	14,5	Stany Zjednoczo- ne United States	12,2	Wielka Brytania United Kingdom	11,4
Imports							
Eksport	225	Wielka Brytania United Kingdom	18,2	Niemcy Germany	14,5	Szwecja Sweden	6,0
Exports							
Saldo	-22						
Balance							
1950 Import	668	ZSRR USSR	28,8	Czechosłowacja Czechoslovakia	13,2	NRD GDR	11,5
Imports							
Eksport	634	ZSRR USSR	24,3	NRD GDR	13,9	Czechosłowacja Czechoslovakia	9,2
Exports							
Saldo	-34						
Balance							
1960 Import	1495	ZSRR USSR	31,2	NRD GDR	12,5	Czechosłowacja Czechoslovakia	8,5
Imports							
Eksport	1326	ZSRR USSR	29,4	NRD GDR	9,4	Czechosłowacja Czechoslovakia	8,5
Exports							
Saldo	-169						
Balance							
1970 Import	3608	ZSRR USSR	37,7	NRD GDR	11,1	Czechosłowacja Czechoslovakia	8,6
Imports							
Eksport	3548	ZSRR USSR	35,3	NRD GDR	9,3	Czechosłowacja Czechoslovakia	7,5
Exports							
Saldo	-60						
Balance							
1980 Import	19089	ZSRR USSR	33,1	RFN FRG	6,7	NRD GDR	6,6
Imports							
Eksport	16997	ZSRR USSR	31,2	RFN FRG	8,1	Czechosłowacja Czechoslovakia	6,9
Exports							
Saldo	-2092						
Balance							
1992 Import	15913	Niemcy Germany	23,9	Rosja Russia	8,5	Włochy Italy	6,9
Imports							
Eksport	13187	Niemcy Germany	31,4	Holandia Netherlands	6,0	Włochy Italy	5,6
Exports							
Saldo	-2726						
Balance							
2000 Import	48940	Niemcy Germany	23,9	Rosja Russia	9,4	Włochy Italy	8,3
Imports							
Eksport	31651	Niemcy Germany	34,9	Włochy Italy	6,3	Francja France	5,2
Exports							
Saldo	-17289						
Balance							
2010 Import	178063	Niemcy Germany	21,9	Rosja Russia	10,2	Chiny China	9,4
Imports							
Eksport	159758	Niemcy Germany	26,1	Francja France	6,8	Wielka Brytania United Kingdom	6,3
Exports							
Saldo	-18305						
Balance							

TABL. 1 (233). OBROTOWY HANDLU ZAGRANICZNEGO WEDŁUG GŁÓWNYCH PARTNERÓW (dok.)
FOREIGN TRADE TURNOVER BY MAIN TRADING PARTNERS (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem w mln USD Total in million USD	Pierwszy partner First partner		Drugi partner Second partner		Trzeci partner Third partner	
		nazwa kraju country	w % ogółem in % of total	nazwa kraju country	w % ogółem in % of total	nazwa kraju country	w % ogółem in % of total
2015 Import	197682	Niemcy Germany	22,9	Chiny China	11,6	Rosja Russia	7,3
Imports							
Eksport	200343	Niemcy Germany	27,1	Wielka Brytania United Kingdom	6,7	Czechy Czech Republic	6,6
Exports							
Saldo	+2661						
Balance							
2017 Import	231035	Niemcy Germany	23,1	Chiny China	11,8	Rosja Russia	6,4
Imports							
Eksport	231591	Niemcy Germany	27,5	Wielka Brytania United Kingdom	6,4	Czechy Czech Republic	6,4
Exports							
Saldo	+556						
Balance							
2018 Import	267700	Niemcy Germany	22,4	Chiny China	11,6	Rosja Russia	7,4
Imports							
Eksport	261815	Niemcy Germany	28,2	Czechy Czech Republic	6,4	Wielka Brytania United Kingdom	6,2
Exports							
Saldo	-5885						
Balance							

U w a g a. Nazwy krajów odnoszą się do lat prezentacji; import do 1980 r. na warunkach fob.
N o t e. Country names are relative to years of presentation; imports until 1980 according to fob.

Od 1 stycznia 1992 r. statystyka **obrotów handlu zagranicznego** prowadzona jest według metodologii Departamentu Statystyki Organizacji Narodów Zjednoczonych. Źródłem danych dla statystyki handlu zagranicznego od 1992 r. do 30 kwietnia 2004 r. był dokument zgłoszenia celnego — Jednolity Dokument Administracyjny (SAD), a od 1 maja 2004 r., tj. od dnia przystąpienia Polski do Unii Europejskiej (UE), są:

- system INTRASTAT — bazujący na deklaracjach przywozu i wywozu INTRASTAT; system ten obejmuje obroty towarowe realizowane pomiędzy Polską a państwami członkowskimi UE;
- system EXTRASTAT — bazujący na zgłoszeniach celnych; system ten obejmuje obroty towarowe realizowane pomiędzy Polską a tzw. krajami trzecimi, tj. niebędącymi członkami UE;
- alternatywne źródła danych, wykorzystywane od 1 stycznia 2006 r. do rejestracji obrotów tzw. „towarami specyficznymi”, tj. energią elektryczną, gazem ziemnym, produktami morskimi oraz militariami.

Dane otrzymane z połączenia ww. źródeł tworzą jednolity zbiór statystyki handlu zagranicznego. Ponadto w danych o obrotach handlu zagranicznego uwzględnia się szacunek obrotów tych podmiotów, które zostały zwolnione ze składania deklaracji INTRASTAT.

Wartość importu, jeśli nie zaznaczono inaczej, została wykazana na warunkach cif, tzn. łącznie z kosztami transportu i ubezpieczenia do granicy polskiej. Wartość eksportu została wykazana na warunkach fob.

Wskaźniki **cen transakcyjnych** określają zmiany cen w walutach obcych oraz zmiany kursów walut wyrażonych w złotych. Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu struktury wartości obrotów handlu zagranicznego z roku badanego.

Wskaźnik **„terms of trade”** jest to stosunek zmian cen towarów eksportowanych do zmian cen towarów importowanych.

Since 1st January 1992 statistics on **foreign trade turnover** have been conducted according to the UN Statistics Division methodology. The source of data for foreign trade statistics in the period from 1992 to 30th April 2004 was the customs declaration document Single Administrative Document (SAD), since 1st May 2004, i.e. from the day of Poland's accession to the European Union (EU), have been:

- INTRASTAT system — based on INTRASTAT declarations of arrivals and dispatches — covers the trade turnover between Poland and other EU member states;
- EXTRASTAT system — based on customs declarations — covers the trade turnover between Poland and the third countries, i.e. non-EU members;
- alternative data sources used since 1st January 2006 for the registration of specific goods, such as electricity, gas, sea products and military goods.

Data received from combination of the above mentioned sources constitute a uniform collection of foreign trade statistics.

Moreover, data on foreign trade turnover include estimations of turnover of the entities exempted from submitting INTRASTAT declaration.

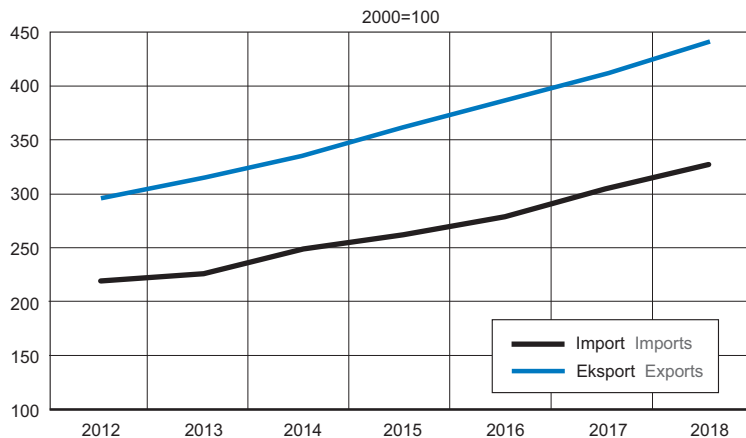
The value of imports, unless otherwise indicated, is presented according to cif, i.e. including costs transport and insurance charges to the Polish border. The value of exports is presented according to fob.

Transaction price indices define changes in foreign currency prices and changes in exchange rates of foreign currencies expressed in PLN. Price indices are calculated applying the structure of turnover value in the surveyed year.

"**Terms of trade**" index presents the relation of price changes of exported commodities to price changes of imported commodities.

DYNAMIKA IMPORTU I EKSPORTU (ceny stałe)^a

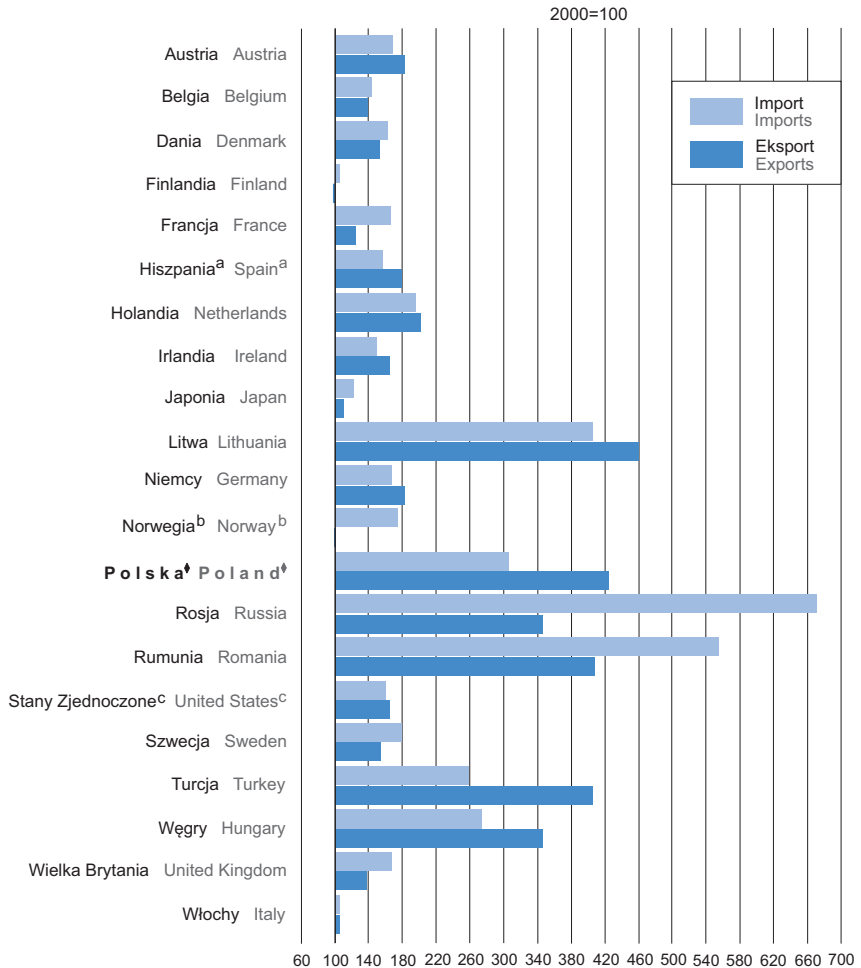
INDICES OF IMPORTS AND EXPORTS (constant prices)^a

^a Obliczone na podstawie danych wyrażonych w złotych; patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

^a Calculated on the basis of data expressed in zlotys; see general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

DYNAMIKA OBROTÓW HANDLU ZAGRANICZNEGO W WYBRANYCH KRAJACH W 2017 R. (ceny stałe)
INDICES OF FOREIGN TRADE TURNOVER IN SELECTED COUNTRIES IN 2017 (constant prices)

a 2015 r. b Z wyłączeniem statków. c Łącznie z Wyspami Dziewiczymi Stanów Zjednoczonych i Portoryko, z wyłączeniem wymiany handlowej z Guam i Samoa Amerykańskim; dane zawierają obroty związane ze złotem niemonetarnym.

a 2015. b Excluding ships. c Including the trade of the U.S. Virgin Islands and Puerto Rico, excluding shipments of merchandise between the United State and its other possessions (Guam and American Samoa); data include imports and exports of non-monetary gold.

Źródło – Source: „United Nations Commodity Trade Statistics Database”, Monthly Bulletin of Statistics Online.

TABL. 2 (234). **DYNAMIKA IMPORTU I EKSPORTU ORAZ WSKAŹNIKI CEN HANDLU ZAGRANICZNEGO**
INDICES OF IMPORTS AND EXPORTS AND PRICE INDICES OF FOREIGN TRADE

Wyszczególnienie Specification	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018				
	rok poprzedni=100 previous year=100						2000= =100	2005= =100	2010= =100	2015= =100	
Wskaźniki wolumenu^a: Volume indices ^a :											
import	98,5	102,9	110,4	105,3	106,4	110,5	105,9	327,3	221,3	155,8	124,5
eksport	103,4	106,5	106,7	107,7	106,7	108,2	105,0	440,4	234,4	166,0	121,2
Wskaźniki cen transakcyj- nych: Transaction price indices:											
import	105,6	98,3	97,3	99,9	99,7	101,3	103,2	137,7	132,1	115,1	104,2
eksport	104,4	100,8	100,3	100,6	100,3	101,5	101,4	154,5	138,8	117,6	103,2
Terms of trade	98,9	102,5	103,1	100,7	100,6	100,2	98,3	112,2	105,1	102,2	99,0

^a Obliczono na podstawie danych wyrażonych w złotych w cenach stałych; patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

^a Calculated on the basis of data expressed in PLN at constant prices; see general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

Skład ugrupowań gospodarczych:

- UE obejmuje kraje: Austrię, Belgię, Danię, Finlandię, Francję, Grecję, Hiszpanię, Holandię, Irlandię, Luksemburg, Niemcy, Portugalię, Szwecję, Wielką Brytanię, Włochy, od 1 maja 2004 r. — Cypr, Czechy, Estonię, Litwę, Łotwę, Malte, Polskę, Słowację, Słowenię i Węgry, od 1 stycznia 2007 r. — Bułgarię i Rumunię oraz od 1 lipca 2013 r. — Chorwację;
- EFTA obejmuje kraje: Islandię, Liechtenstein, Norwegię i Szwajcarię;
- OECD obejmuje kraje: UE (według stanu organizacyjnego obowiązującego do 30 kwietnia 2004 r.) i EFTA (bez Liechtensteinu) oraz Australię, Chile, Czechy, Estonię, Izrael, Japonię, Kanadę, Koreę Południową, Łotwę, Meksyk, Nową Zelandię, Polskę, Słowację, Słowenię, Stany Zjednoczone, Turcję i Węgry.

Composition of economic groupings:

- EU includes countries: Austria, Belgium, Denmark, Finland, France, Greece, Spain, the Netherlands, Ireland, Luxembourg, Germany, Portugal, Sweden, the United Kingdom and Italy, since 1st May 2004 — Cyprus, the Czech Republic, Estonia, Lithuania, Latvia, Malta, Poland, Slovakia, Slovenia and Hungary, since 1st January 2007 — Bulgaria and Romania as well as since 1st July 2013 — Croatia;
- EFTA includes countries: Iceland, Liechtenstein, Norway and Switzerland;
- OECD includes countries of the EU (according to the organising status binding until 30th April 2004) and EFTA (excluding Liechtenstein) as well as Australia, Chile, the Czech Republic, Estonia, Israel, Japan, Canada, South Korea, Latvia, Mexico, New Zealand, Poland, Slovakia, Slovenia, the United States, Turkey and Hungary.

TABL. 3 (235). **OBROTY HANDLU ZAGRANICZNEGO WEDŁUG GRUP KRAJÓW (ceny bieżące)**
 FOREIGN TRADE TURNOVER BY GROUPS OF COUNTRIES (current prices)

Wyszczególnienie Specification		2010	2015	2017	2018	
		w mln zł		in million PLN		w mln USD
	a — import					
	b — eksport					
	c — saldo					
OGÓŁEM	a	536221	740973	880078	961820	267700
TOTAL	b	481058	750836	882619	940367	261815
	c	-55163	+9863	+2541	-21453	-5885
w tym kraje OECD	a	372978	504539	606520	643724	179332
of which OECD countries	b	399116	620252	740911	788544	219619
	c	+26138	+115713	+134392	+144820	+40287
Kraje rozwinięte gospodarczo	a	360404	495402	595953	630146	175557
Developed countries	b	408458	643697	764596	817998	227796
	c	+48054	+148295	+168644	+187852	+52239
w tym: UE	a	318974	444717	531379	561022	156312
of which: EU	b	380679	596043	706459	755710	210445
	c	+61705	+151326	+175080	+194688	+54133
EFTA	a	12975	15695	16702	19040	5299
EFTA	b	11295	17246	19051	19933	5559
	c	-1680	+1551	+2349	+893	+260
Kraje Europy Środkowo-Wschodniej	a	63422	63568	69687	87702	24354
Countries of Central and Eastern Europe	b	38553	39610	51130	55015	15282
	c	-24869	-23958	-18557	-32687	-9072
Kraje rozwijające się gospodarczo	a	112395	182003	214439	243972	67790
Developing countries	b	34047	67529	66893	67353	18736
	c	-78348	-114474	-147546	-176619	-49054

Import i eksport na 1 mieszkańca (ceny bieżące)

Imports and exports per capita (current prices)

	2010	2015	2017	2018	
	w zł		in PLN		
Import	13922	19269	22905	25039	Imports
Eksport	12490	19525	22972	24480	Exports

TABL. 4 (236). **OBROTY HANDLU ZAGRANICZNEGO WEDŁUG WYBRANYCH KRAJÓW (ceny bieżące)**
 FOREIGN TRADE TURNOVER BY SELECTED COUNTRIES (current prices)

Wyszczególnienie Specification a — import imports b — eksport exports	2010	2015	2017	2018		
	w mln zł in million PLN				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	a	536221	740973	880078	961820	100,0
TOTAL	b	481058	750836	882619	940367	100,0
EUROPA EUROPE						
Austria	a	9006	13157	14826	16267	1,7
Austria	b	9223	13252	16856	18491	2,0
Belgia	a	12801	18047	22526	23842	2,5
Belgium	b	11398	16362	19436	21926	2,3
Białoruś	a	2533	3160	4067	5344	0,6
Belarus	b	4882	4997	5634	6139	0,7
Bulgaria	a	1044	2154	2550	2735	0,3
Bulgaria	b	1635	3731	4961	4527	0,5
Chorwacja	a	333	710	738	743	0,1
Croatia	b	1062	2290	3074	3577	0,4
Cypr	a	116	1019	341	453	0,0
Cyprus	b	340	1452	635	815	0,1
Czechy	a	20262	25805	31745	32828	3,4
Czech Republic	b	28773	49834	56811	59808	6,4
Dania	a	6573	9154	10554	10508	1,1
Denmark	b	8957	12651	16167	16399	1,7
Estonia	a	523	755	1050	1195	0,1
Estonia	b	2243	4314	4966	4595	0,5
Finlandia	a	5394	6268	6760	7163	0,7
Finland	b	3463	5703	7031	7980	0,8
Francja ¹	a	23165	27793	34159	35037	3,6
France ¹	b	32571	41595	49691	52061	5,5
Grecja	a	945	1883	1975	2119	0,2
Greece	b	2091	3139	3661	3683	0,4
Hiszpania	a	10841	16408	20211	21316	2,2
Spain	b	12773	19653	24045	24074	2,6
Holandia	a	19881	28527	33623	34599	3,6
Netherlands	b	21094	33237	38828	42497	4,5
Irlandia	a	3360	6140	6318	6062	0,6
Ireland	b	1796	2616	3471	4235	0,5

1 Łącznie z Monako i departamentami zamorskimi Francji (Reunion, Gwadelupa, Martynika i Gujana Francuska).

1 Including Monaco and French Overseas Departments (Reunion, Guadeloupe, Martinique and French Guiana).

TABL. 4 (236). OBROTY HANDLU ZAGRANICZNEGO WEDŁUG WYBRANYCH KRAJÓW (cd.)

FOREIGN TRADE TURNOVER BY SELECTED COUNTRIES (cont.)

Wyszczególnienie Specification a — import imports b — eksport exports	2010	2015	2017	2018	
	w mln zł in million PLN			w odsetkach in percent	
EUROPA (dok.) EUROPE (cont.)					
Litwa a	3218	4161	6941	7845	0,8
Lithuania b	5588	10545	12657	13835	1,5
Luksemburg a	739	1211	1613	1871	0,2
Luxembourg b	512	899	1389	1722	0,2
Łotwa a	708	1492	1698	2205	0,2
Latvia b	2713	6114	5691	5906	0,6
Malta a	139	114	176	161	0,0
Malta b	96	219	190	263	0,0
Niemcy a	117306	169612	203581	215271	22,4
Germany b	125551	203544	242586	264763	28,2
Norwegia ¹ a	8096	9201	9406	10941	1,1
Norway ¹ b	7139	10273	10093	11057	1,2
Portugalia a	1374	2323	3043	3736	0,4
Portugal b	1847	2829	3783	4095	0,4
Rosja a	54864	53735	55934	70752	7,4
Russia b	20135	21418	26353	28831	3,1
Rumunia a	3764	6090	7924	8686	0,9
Romania b	6590	12399	16414	19316	2,1
Słowacja a	11056	13478	15790	16958	1,8
Slovakia b	12993	19279	22163	24201	2,6
Słowenia a	2105	2669	3180	3500	0,4
Slovenia b	1695	2627	3463	3898	0,4
Szwajcaria a	4541	5895	6384	7084	0,7
Switzerland b	4012	6663	8246	8366	0,9
Szwecja a	10076	13634	16744	18401	1,9
Sweden b	14234	20570	24844	26036	2,8
Ukraina a	5529	6396	9150	10903	1,1
Ukraine b	11924	12446	18185	18969	2,0
Węgry a	9318	12080	15278	15461	1,6
Hungary b	13618	19969	23324	25088	2,7
Wielka Brytania a	14657	20082	21140	23302	2,4
United Kingdom b	30205	50609	56819	58227	6,2
Włochy a	30533	39906	46868	48192	5,0
Italy b	28529	36303	43225	43216	4,6

1 Łącznie z Svalbard i Jan Mayen.

1 Including Svalbard and Jan Mayen.

TABL. 4 (236). **OBROTY HANDLU ZAGRANICZNEGO WEDŁUG WYBRANYCH KRAJÓW (dok.)**
 FOREIGN TRADE TURNOVER BY SELECTED COUNTRIES (cont.)

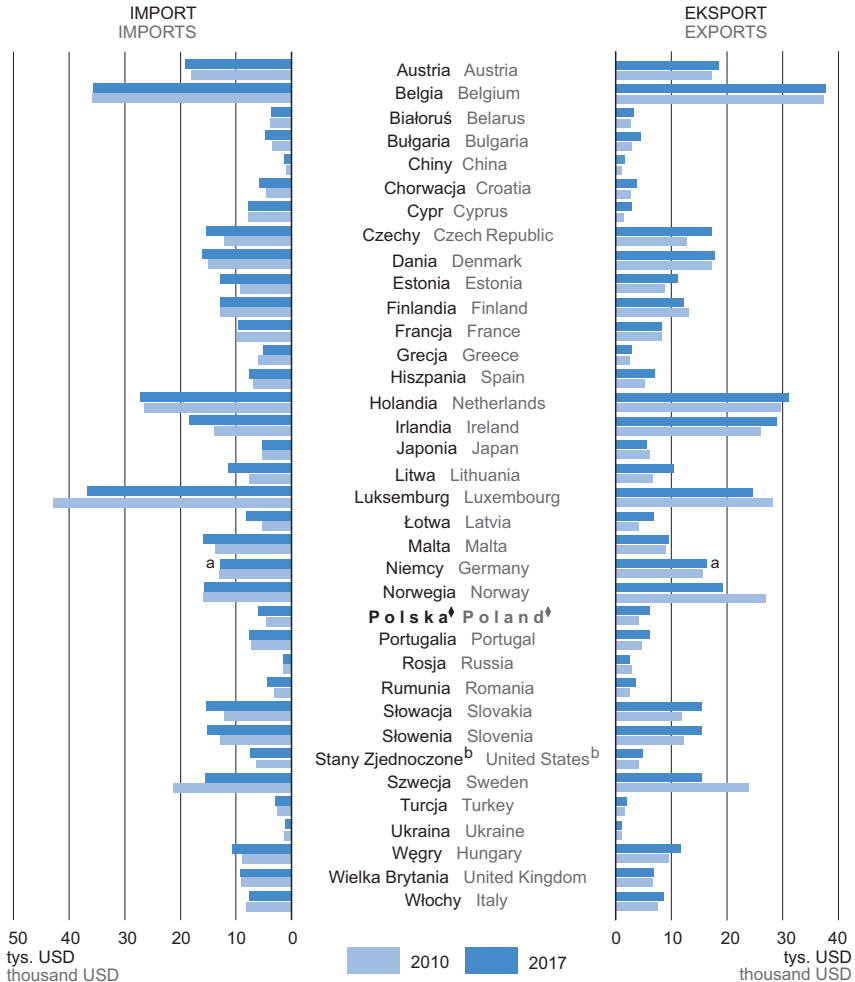
Wyszczególnienie Specification a — import imports b — eksport exports	2010	2015	2017	2018		
	w mln zł in million PLN			w odsetkach in percent		
AZJA ASIA						
Chiny ¹	a	50449	85748	103677	111555	11,6
China ¹	b	4921	7610	8766	9028	1,0
Chiny — Tajwan	a	5251	4824	5405	5624	0,6
China — Taiwan	b	448	536	668	533	0,1
Japonia	a	10908	10046	14376	15036	1,6
Japan	b	1386	2150	2132	2419	0,3
Korea Południowa	a	14745	12528	14145	17360	1,8
South Korea	b	838	1602	2076	2217	0,2
Turcja	a	6431	10883	13732	16181	1,7
Turkey	b	7512	11654	12455	10704	1,1
AFRYKA AFRICA						
Egipt	a	152	407	561	642	0,1
Egypt	b	714	1473	1054	1150	0,1
Maroko	a	474	1168	1596	1928	0,2
Morocco	b	426	1197	975	1312	0,1
Rep. Południowej Afryki	a	740	899	1394	1637	0,2
South Africa	b	1361	2177	2442	2799	0,3
AMERYKA AMERICA						
Argentyna	a	1880	2475	3094	2501	0,3
Argentina	b	255	352	629	424	0,0
Brazylia	a	2444	3772	4541	6557	0,7
Brazil	b	1128	1495	1562	1765	0,2
Kanada	a	1606	1399	2583	1785	0,2
Canada	b	2785	4663	4995	5029	0,5
Stany Zjednoczone ²	a	13560	19773	25027	27285	2,8
United States ²	b	8761	16841	23368	26181	2,8
AUSTRALIA I OCEANIA AUSTRALIA AND OCEANIA						
Australia	a	513	1241	2227	1795	0,2
Australia	b	863	2134	2738	2380	0,3

1 Bez Tajwanu i Specjalnych Regionów Administracyjnych — Hongkong i Makau. 2 Łącznie z Portoryko.

1 Excluding Taiwan and Special Administrative Regions — Hong Kong and Macao. 2 Including Puerto Rico.

IMPORT I EKSPORT NA 1 MIESZKAŃCA W WYBRANYCH KRAJACH (ceny bieżące)

IMPORTS AND EXPORTS PER CAPITA IN SELECTED COUNTRIES (current prices)

a 2016 r. b Łącznie z Wyspami Dziewiczymi Stanów Zjednoczonych i Portoryko, z wyłączeniem wymiany handlowej z Guam i Samoa Amerykańskim; dane zawierają obroty związane ze złotem niemonetarnym.

a 2016. b Including the trade of the U.S. Virgin Islands and Puerto Rico, excluding shipments of merchandise between the United States and its other possessions (Guam and American Samoa); data include imports and exports of non-monetary gold.

Źródło – Source: „World Population Prospects, The 2017 Revision Population Database”, „United Nations Commodity Trade Statistics Database”, Monthly Bulletin of Statistics Online.

Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Handlu (SITC) wydana została przez Departament Statystyki ONZ w 1950 r. i znowelizowana w 2007 r. jako wersja 4 do klasyfikowania wszystkich towarów objętych handlem międzynarodowym.

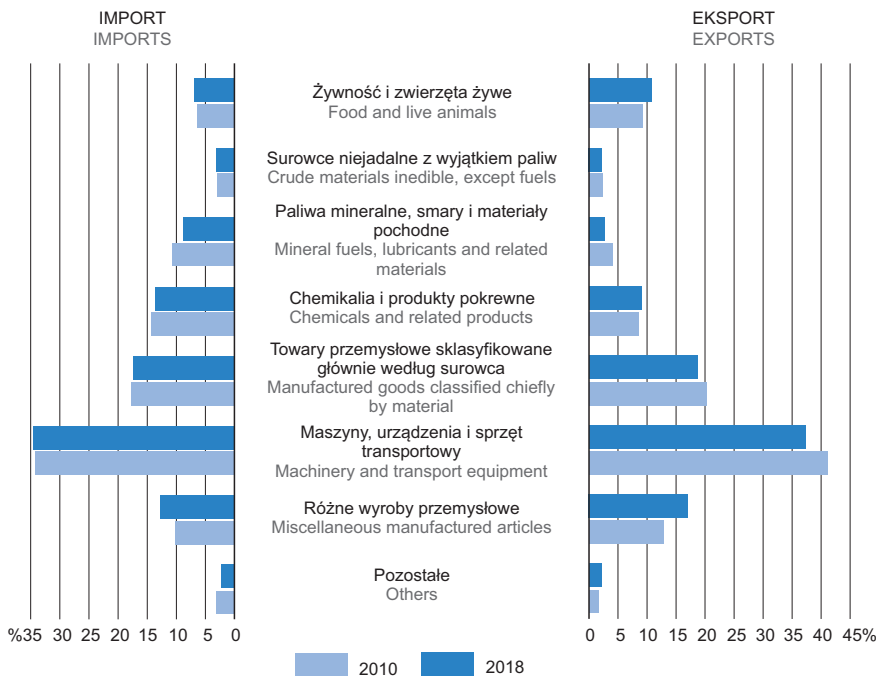
Do opracowania obrotów handlu zagranicznego według nomenklatury SITC zastosowano klucz przejścia z Nomenklatury Scalonej CN, która stanowi podstawową klasyfikację towarową handlu zagranicznego. Grupowanie towarów oparte jest na kryterium ich przeznaczenia lub kryterium surowcowym.

The Standard International Trade Classification (SITC) was issued by the UN Statistics Division in 1950 and amended in 2007 (revision 4) for classifying all commodities subject to foreign trade.

For compiling foreign trade turnover according to SITC nomenclature a correlation table key was used for converting from the CN, which constitutes a basic classification of foreign trade. The commodity grouping is based on the designation criterion or on raw materials criterion.

IMPORT I EKSPORT WEDŁUG SEKCJI SITC^a (ceny bieżące)

IMPORTS AND EXPORTS BY SITC SECTIONS^a (current prices)

a Struktura liczona z wartości wyrażonych w złotych.

a Structure calculated from values expressed in zlotys.

Uwaga. Wyniki finansowe prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 395).

Note. The financial results are adjusted to the Accounting Act dated 29th September 1994 (uniform text Journal of Laws 2018 item 395).

Finanse przedsiębiorstw

Finances of enterprises

Dane prezentowane w dziale dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 osób i więcej; dane nie obejmują szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i podmiotów zaklasyfikowanych według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”.

Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- przychody netto ze sprzedaży produktów (wytrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów,
- przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku,
- pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu,
- przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów (wytrobów i usług),
- wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia),
- pozostałe koszty operacyjne,
- koszty finansowe.

Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) to wynik na działalności gospodarczej; do 2015 r. był korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych.

Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

Data presented in the chapter concern economic entities keeping accounting ledgers, employing 50 persons and more; data do not include higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and entities, the main activity of which is classified according to NACE Rev. 2 in the sections "Agriculture, forestry and fishing" as well as "Financial and insurance activities".

Revenues from total activity (sums received and due) include:

- net revenues from sale of products (goods and services), including subsidies on products,
- net revenues from sale of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages,
- other operating revenues, i.e. revenues not directly connected with the basic activity of the entity,
- financial revenues, i.e. revenues from financial operations conducted by the entity.

Costs of obtaining revenues from total activity include:

- cost of products sold (goods and services),
- value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices,
- other operating costs,
- financial costs.

Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices including discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

The **financial result on economic activity** is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

The **gross financial result** (profit or loss) is the result on economic activity; until 2015 corrected by the result on extraordinary events.

Obligatory encumbrances on gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations.

The **net financial result** (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

TABL. 1 (237). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULT OF ENTERPRISES

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w mln zł		in million PLN		
Przychody z całokształtu działalności	2029731	2520938	2865058	3057032	Revenues from total activity
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	1200633	1498883	1686012	1798573	Net revenues from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	761016	945919	1085736	1175736	Net revenues from sale of goods and materials
Przychody finansowe	30726	35001	44454	37796	Financial revenues
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	1922052	2412761	2714984	2919314	Costs of obtaining revenues from total activity
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	1217468	1543999	1743154	1863736	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	642163	790115	893848	972929	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	30231	43127	37401	41189	Financial costs
Wynik finansowy brutto^a	107489	108215	150074	137718	Gross financial result^a
Zysk brutto	121503	138473	168721	162745	Gross profit
Strata brutto	14014	30258	18647	25027	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	18043^b	16674	23678	25022	Obligatory encumbrances on gross financial result

^a Patrz nota na str. 335; w latach 2010 i 2015 skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych (odpowiednio: -190 mln zł i +38 mln zł); od 2016 r. zdarzenia nadzwyczajne zaliczane są do pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych. ^b Obejmują tylko podatek dochodowy.

^a See note on page 336; in 2010 and 2015 corrected by result on extraordinary events (respectively: minus PLN 190 million and plus PLN 38 million); since 2016 extraordinary events are classified as other operating revenues/costs. ^b Include only income tax.

TABL. 1 (237). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULT OF ENTERPRISES (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w mln zł		in million PLN		
Wynik finansowy netto	89446	91541	126396	112696	Net financial result
Zysk netto	103164	120485	145290	137829	Net profit
Strata netto	13718	28944	18894	25133	Net loss

TABL. 2 (238). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW
W WYBRANYCH SEKCJACH W 2018 R.

REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULT OF ENTERPRISES IN SELECTED SECTIONS
IN 2018

Wyszczególnienie Specification	Przemysł Industry					Budownictwo Construction	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ
	ogółem total	górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	przetwórstwo przemysłowe manufacturing	wytworzenie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		
Przychody z całokształtu działalności Revenues from total activity	1552754	57349	1264797	200603	30005	117197	952720
w tym: of which:							
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wrobów i usług)	1238956	46023	1063980	103217	25736	111913	62249
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	266305	5787	174595	83283	2640	2378	879223
Przychody finansowe	25929	2591	12464	10649	225	888	4227

TABL. 2 (238). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW
W WYBRANYCH SEKCJACH W 2018 R. (dok.)

REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULT OF ENTERPRISES IN SELECTED SECTIONS
IN 2018 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Przemysł Industry					Budownictwo Construction	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A Trade; repair of motor vehicles ^A
	ogółem total	górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	przetwórstwo przemysłowe manufacturing	wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^A electricity, gas, steam and air conditioning supply	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^A water supply; sewerage, waste management and remediation activities		
Koszty uzyskania przychodów z całości działalności Costs of obtaining revenues from total activity	1465483	52310	1197079	187777	28317	112012	927253
w tym: of which:							
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług) Cost of products sold (goods and services)	1197118	42133	1032680	97087	25218	106587	193335
Wartość sprzedanych towarów i materiałów Value of goods and materials sold	221876	5312	138039	76370	2155	2932	720685
Koszty finansowe Financial costs	25223	2376	13996	8464	387	877	5781
Wynik finansowy brutto Gross financial result	87271	5039	67718	12826	1688	5185	25467
Zysk brutto Gross profit	98431	6434	74120	15854	2023	6633	30375
Strata brutto Gross loss	11160	1395	6402	3028	335	1448	4908
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto Obligatory encumbrances on gross financial result	14308	1249	10417	2269	373	884	5192
Wynik finansowy netto Net financial result	72963	3790	57301	10557	1315	4301	20275
Zysk netto Net profit	83817	5053	63872	13242	1650	5763	25266
Strata netto Net loss	10854	1263	6571	2685	335	1462	4991

TABL. 3 (239). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 grudnia

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31st December

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Zapasy Stocks	Należności krótkoterminowe Short-term receivables		Inwestycje krótko- terminowe Short- -term invest- ments	Krótko- terminowe rozliczenia między- okresowe Short- -term prepay- ments and accruals	
			razem total	w tym z tytułu dostaw i usług ^a of which from deliveries and services ^a			
w mln zł in million PLN							
OGÓŁEM	2010	663259	169468	296866	248204	178974	17951
TOTAL	2015	806897	223559	347473	283183	212141	23724
	2017	956153	265098	414356	341733	249750	26949
	2018	1015096	295816	435887	358380	253940	29453
w tym: of which:							
Przemysł		532035	171308	229894	186978	120471	10362
Industry							
górnictwo i wydobywanie		19085	5761	5350	4098	7448	526
mining and quarrying							
przetwórstwo przemysłowe		432893	154323	188642	155490	81802	8126
manufacturing							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a		68859	10469	31604	24095	25433	1353
electricity, gas, steam and air condition- ing supply							
dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja ^a		11198	755	4298	3295	5788	357
water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities							
Budownictwo		63404	14193	26545	20916	15695	6971
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^b		243286	98246	95387	83122	45815	3838
Trade; repair of motor vehicles ^b							

a Bez względu na okres wymagalności zapłaty.

a Irrespective of their due date.

TABL. 4 (240). ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE PRZEDSIĘBIORSTW^a

Stan w dniu 31 grudnia

SHORT-TERM LIABILITIES OF ENTERPRISES^a

As of 31st December

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	W tym Of which			
		kredyty i pożyczki ^b credits and loans ^b	zobowiązania z tytułu liabilities from		
			dostaw i usług ^c deliveries and services ^c	podatków, ceł, ubezpie- czeń i innych świadczeń taxes, cus- toms duties, insurance and other benefits	
		w mln zł	in million PLN		
OGÓŁEM	2010	451150	69896	243430	36862
TOTAL	2015	554251	121042	277951	42247
	2017	649549	132995	340529	47815
	2018	700958	148427	354348	49316
w tym: of which:					
Przemysł		369587	83332	175600	25887
Industry					
górnictwo i wydobywanie		15795	2548	6778	2214
mining and quarrying					
przetwórstwo przemysłowe		289965	65599	148547	19441
manufacturing					
wytworzenie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		57259	13400	18093	3391
electricity, gas, steam and air conditioning supply					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpa- dami; rekultywacja ^Δ		6568	1785	2182	841
water supply; sewerage, waste management and remediation activities					
Budownictwo		38346	5189	19341	3282
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		184630	35417	116711	10722
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					

a Obejmują zobowiązania z wszelkich tytułów, których okres spłaty jest nie dłuższy niż 1 rok; bez funduszy specjalnych. b W 2010 r. bez kredytów i pożyczek wobec jednostek powiązanych. c Bez względu na okres wymagalności zapłaty.

a Include all liabilities in which the repayment period is not longer than 1 year; excluding special funds. b In 2010 excluding credits and loans towards related entities. c Irrespective of their due date.

TABL. 5 (241). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

Wyszczególnienie Specification		Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	Wskaźnik rentowności obrotu Turnover profitability indicator	
			brutto gross	netto net
			w %	in %
OGÓŁEM	2010	94,7	5,3	4,4
TOTAL	2015	95,7	4,3	3,6
	2017	94,8	5,2	4,4
	2018	95,5	4,5	3,7
w tym: of which:				
Przemysł		94,4	5,6	4,7
Industry				
górnictwo i wydobywanie		91,2	8,8	6,6
mining and quarrying				
przetwórstwo przemysłowe		94,6	5,4	4,5
manufacturing				
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^A		93,6	6,4	5,3
electricity, gas, steam and air conditioning supply				
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; re- kultywacja ^A		94,4	5,6	4,4
water supply; sewerage, waste management and reme- diation activities				
Budownictwo		95,6	4,4	3,7
Construction				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A		97,3	2,7	2,1
Trade; repair of motor vehicles ^A				

Wskaźnik poziomu kosztów jest relacją kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności.

Wskaźnik rentowności obrotu:

— **brutto** jest relacją wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,

— **netto** jest relacją wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności.

Cost level indicator is the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity.

Turnover profitability indicator:

— **gross** is the relation of the gross financial result to revenues from total activity,

— **net** is the relation of the net financial result to revenues from total activity.

Definicje podaży pieniądza oraz zasady klasyfikacji sektorowej podmiotów gospodarki narodowej Narodowy Bank Polski podaje zgodnie z zaleceniami Europejskiego Banku Centralnego.

Podaż pieniądza M3 obejmuje:

- zasoby pieniądza gotówkowego w obiegu (poza kasami banków);
- depozyty i inne zobowiązania złotowe i walutowe monetarnych instytucji finansowych wobec: gospodarstw domowych, pozostałych instytucji finansowych, przedsiębiorstw niefinansowych, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, instytucji samorządowych i funduszy zabezpieczenia społecznego:
 - bieżące (depozyty jednodniowe typu overnight oraz depozyty bezterminowe),
 - terminowe z terminem pierwotnym do 2 lat włącznie;
- pozostałe składniki, tj. dłużne papiery wartościowe z terminem pierwotnym do 2 lat włącznie, wyemitowane przez monetarne instytucje finansowe, a zakupione przez instytucje inne niż monetarne instytucje finansowe, zobowiązania monetarnych instytucji finansowych z tytułu operacji z przyrzeczeniem odkupu oraz jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego (do 2011 r.).

Dane o podaży pieniądza zestawiane są na podstawie informacji od **monetarnych instytucji finansowych**, tj. od banków działających w Polsce i rezydujących w naszym kraju oddziałów zagranicznych instytucji kredytowych i oddziałów banków zagranicznych, od 2005 r. — spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz w latach 2006—2011 — funduszy rynku pieniężnego, które od 2012 r. nie spełniają definicji funduszu rynku pieniężnego. Od 2005 r. dane nie obejmują monetarnych instytucji finansowych będących w stanie likwidacji, upadłości lub będących w fazie organizacji.

Gospodarstwa domowe obejmują osoby prywatne, rolników indywidualnych i przedsiębiorców indywidualnych zatrudniających do 9 osób włącznie.

Pozostałe instytucje finansowe obejmują: instytucje ubezpieczeniowe i fundusze emerytalne, pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego, pomocnicze instytucje finansowe (np. Bankowy Fundusz Gwarancyjny, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa, brokerzy i agenci ubezpieczeniowi).

Przedsiębiorstwa niefinansowe obejmują przedsiębiorstwa i spółki państwowe, przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie.

Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych obejmują podmioty nienastawione na zysk (m.in.: instytucje dobroczynne, związki zawodowe, towarzystwa naukowe, partie polityczne, kościoły).

Instytucje samorządowe obejmują jednostki samorządu terytorialnego.

Fundusze zabezpieczenia społecznego obejmują Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i zarządzane przez nie fundusze, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Narodowy Fundusz Zdrowia od 2003 r.

The money supply definition and sectoral classification units of the national economy are presented by the National Bank of Poland in line with recommendations of the European Central Bank.

The **M3 money supply** includes:

- supply of currency in circulation (excluding bank vault cash);
- złoty and foreign currency deposits and other liabilities of monetary financial institutions to households, other financial institutions, non-financial corporations, non-profit institutions serving households, local government units, social security funds:
 - current (overnight deposits and deposits without an agreed term),
 - term with agreed maturity up to 2 years;
- other components, i.e. debt securities up to 2 years issued by monetary financial institutions and held by entities other than monetary financial institutions, liabilities of monetary financial institutions related to repurchase agreements and money market fund units (until 2011).

Data on money supply are compiled on the basis of information from the **monetary financial institutions**, i.e. banks operating in Poland and branches of foreign credit institutions and branches of foreign banks resident in our country, since 2005 — cooperative saving and credit unions and in 2006—2011 —

money market funds, which since 2012 have no longer met definition of money market funds. Since 2005 data exclude monetary financial institutions in liquidation, bankruptcy or in organisation.

Households comprise individuals, farmers and individual entrepreneurs employing up to 9 persons.

Other financial institutions comprise insurance companies and pension funds, other financial intermediaries and financial auxiliaries (e.g. Bank's Guarantee Fund, Insurance Guarantee Fund, National Association of Cooperative Savings and Credit Unions, insurance brokers and agents).

Non-financial corporations comprise state-owned enterprises, private enterprises and cooperatives.

Non-profit institutions serving households comprise non-profit entities (among others: charities, trade unions, scientific societies, political parties, churches).

Local government covers local government units.

Social security funds cover the Social Insurance Institution, the Agricultural Social Insurance Fund, and managed by them funds, Labour Fund, Guaranteed Employee Benefits Fund, as well as the National Health Fund since 2003.

TABL. 6 (242). **PODAŻ PIENIĄDZA M3**

Stan w dniu 31 grudnia

M3 MONEY SUPPLY

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w mln zł		in million PLN		
O G Ó Ł E M	783648	1154993	1324369	1446093	T O T A L
pieniądź gotówkowy w obiegu (poza kasami banków)	92707	149716	184486	203203	currency in circulation (excluding bank vault cash)
depozyty i inne zobowiązania bieżące	681951	995543	1128361	1225031	deposits and other liabilities overnight
terminowe z terminem pierwotnym do 2 lat włącznie ^a	356485	542409	721888	809151	term with agreed maturity up to 2 years ^a
pozostałe składniki	325466	453134	406473	415880	other components
w tym:	8991	9734	11521	17859	of which:
Gospodarstwa domowe					Households
Depozyty i inne zobowiązania	421194	645989	732434	806063	Deposits and other liabilities overnight
bieżące	226736	341115	453227	523308	term with agreed maturity up to 2 years ^a
terminowe z terminem pierwotnym do 2 lat włącznie ^a	194459	304874	279207	282755	
Pozostałe instytucje finansowe					Other financial institutions
Depozyty i inne zobowiązania	36646	50818	53779	57277	Deposits and other liabilities overnight
bieżące	13069	20302	31589	32797	term with agreed maturity up to 2 years ^a
terminowe z terminem pierwotnym do 2 lat włącznie ^a	23577	30516	22190	24480	
Przedsiębiorstwa niefinansowe					Non-financial corporations
Depozyty i inne zobowiązania	181260	249341	275408	287321	Deposits and other liabilities overnight
bieżące	88307	145975	187139	199732	term with agreed maturity up to 2 years ^a
terminowe z terminem pierwotnym do 2 lat włącznie ^a	92953	103365	88269	87588	

a Do 2015 r. — terminowe i zablokowane oraz w przypadku gospodarstw domowych i przedsiębiorstw niefinansowych również z terminem wypowiedzenia do 3 miesięcy włącznie.

a Until 2015 — term and blocked and in the case of households and non-financial corporations also redeemable at notice up to 3 months.

TABL. 6 (242). **PODAŻ PIENIĄDZA M3 (dok.)**

Stan w dniu 31 grudnia

M3 MONEY SUPPLY (cont.)

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w mln zł		in million PLN		
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych					Non-profit institutions serving households
Depozyty i inne zobowiązania	14868	19540	23941	26078	Deposits and other liabilities
bieżące	8303	12518	16426	18293	overnight
terminowe z terminem pierwotnym do 2 lat włącznie ^a	6565	7022	7515	7785	term with agreed maturity up to 2 years ^a
Instytucje samorządowe					Local government
Depozyty i inne zobowiązania	21595	24501	32790	32284	Deposits and other liabilities
bieżące	17156	18868	26744	27722	overnight
terminowe z terminem pierwotnym do 2 lat włącznie ^a	4440	5633	6046	4562	term with agreed maturity up to 2 years ^a
Fundusze zabezpieczenia społecznego					Social security funds
Depozyty i inne zobowiązania	6387	5354	10009	16009	Deposits and other liabilities
bieżące	2915	3630	6764	7299	overnight
terminowe z terminem pierwotnym do 2 lat włącznie ^a	3472	1724	3245	8710	term with agreed maturity up to 2 years ^a

a Notka patrz na str. 343.

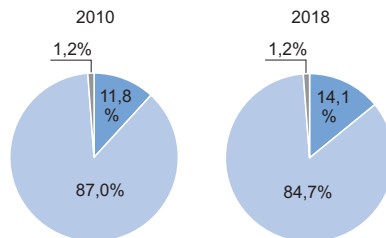
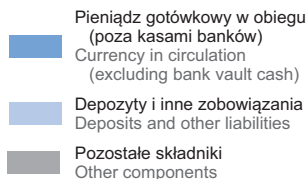
a See footnote on page 343.

STRUKTURA PODAŻY PIENIĄDZA M3

Stan w dniu 31 grudnia

STRUCTURE OF M3 MONEY SUPPLY

As of 31st December

Bilans płatniczy Polski sporządza się zgodnie ze standardami Międzynarodowego Funduszu Walutowego obowiązującymi od 2014 r., zawartymi w Podręczniku do Bilansu Płatniczego i Międzynarodowej Pozycji Inwestycyjnej BPM6. Bilans jest zestawieniem statystycznym, które prezentuje dane o finansowych i niefinansowych transakcjach między podmiotami polskimi i zagranicznymi.

The Poland's balance of payments is compiled in accordance with International Monetary Fund standards valid since 2014, published in Balance of Payments and International Investment Position Manual BPM6. This balance is a statistical statement that systematically summarizes the economic transactions of the Polish economy with the rest of the world.

TABL. 7 (243). BILANS PŁATNICZY POLSKI
POLAND'S BALANCE OF PAYMENTS

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w mln USD		in million USD		
RACHUNEK BIEŻĄCY	-25875	-2659	602	-3929	CURRENT ACCOUNT
Towary (saldo)	-14498	2464	1539	-6109	Goods (net)
Eksport fob	156540	191023	228046	253946	Exports fob
Import fob	171038	188559	226507	260055	Imports fob
Usługi (saldo)	4364	12111	20304	26199	Services (net)
Przychody	35402	45098	58738	69772	Credit
Rozchody	31038	32987	38434	43573	Debit
Dochody pierwotne^a (saldo)	-15623	-16284	-21112	-22330	Primary income^a (net)
Przychody	12779	12560	13036	13212	Credit
Rozchody	28402	28844	34148	35542	Debit
Dochody wtórne (saldo)	-118	-950	-129	-1689	Secondary income (net)
Przychody	6836	6443	6889	6632	Credit
Rozchody	6954	7393	7018	8321	Debit
RACHUNEK KAPITAŁOWY	8611	11331	6798	11802	CAPITAL ACCOUNT
Przychody	9217	12025	7333	13330	Credit
Rozchody	606	694	535	1528	Debit
RACHUNEK FINANSOWY	-31014	753	-1383	6386	FINANCIAL ACCOUNT
Inwestycje bezpośrednie — aktywa	9516	4913	4210	653	Direct investment — assets
Inwestycje bezpośrednie — pasywa	18395	15065	10673	11319	Direct investment — liabilities
Inwestycje portfelowe — aktywa	-142	11035	1217	499	Portfolio investment — assets
Udziałowe papiery wartościowe ...	649	9997	107	-1374	Equity securities
Dłużne papiery wartościowe	-791	1038	1110	1873	Debt securities
Inwestycje portfelowe — pasywa	28921	7859	6014	-3872	Portfolio investment — liabilities
Udziałowe papiery wartościowe	7395	4117	1487	864	Equity securities
Dłużne papiery wartościowe	21526	3742	4527	-4736	Debt securities
Pozostałe inwestycje — aktywa	4112	5153	6408	6285	Other investment — assets
Narodowy Bank Polski (NBP)	-28	1	-245	1	National Bank of Poland (NBP)
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	242	41	19	1198	General government
Monetarne instytucje finansowe (z wyłączeniem NBP)	1864	67	594	3457	Monetary financial institutions (excluding NBP)
Pozostałe sektory ^b	2034	5044	6040	1629	Other sectors ^b
Pozostałe inwestycje — pasywa	12921	-2419	-12454	-360	Other investments — liabilities
Narodowy Bank Polski (NBP)	1709	-50	-11177	2087	National Bank of Poland (NBP)
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	2687	-34	-730	-991	General government
Monetarne instytucje finansowe (z wyłączeniem NBP)	5588	-1902	-2777	-3648	Monetary financial institutions (excluding NBP)
Pozostałe sektory ^b	2937	-433	2230	2192	Other sectors ^b
Pochodne instrumenty finansowe	603	-978	-1197	-1209	Financial derivatives
Oficjalne aktywa rezerwowe	15134	1135	-7788	7245	Official reserve assets
SALDO BŁĘDÓW I OPUSZCZEŃ	-13750	-7919	-8783	-1487	NET ERRORS AND OMISSIONS

a Łącznie z dochodami majątkowymi i odsetkami. b Dotyczy sektorów: gospodarstw domowych, pozostałych instytucji finansowych, przedsiębiorstw niefinansowych i instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych.

a Including investment and interest income. b Concerns sectors: households, other financial institutions, non-financial corporations, and non-profit institutions serving households.

TABL. 8 (244). ZADŁUŻENIE ZAGRANICZNE I OFICJALNE AKTYWA REZERWOWE POLSKI

Stan w dniu 31 grudnia

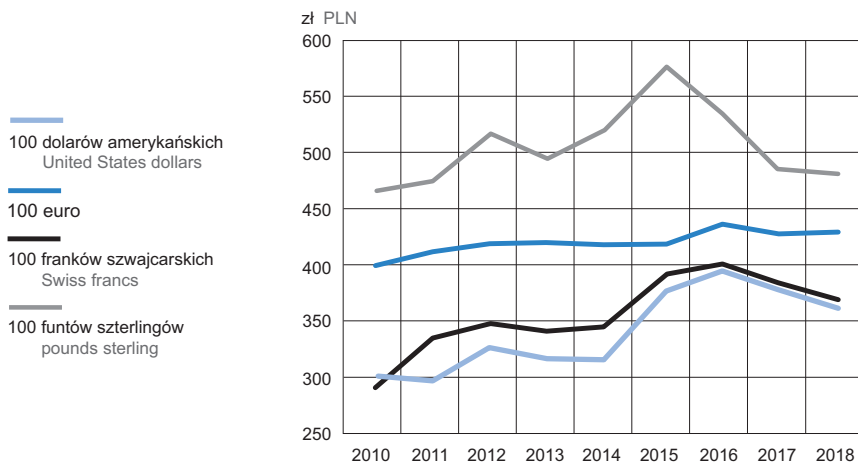
FOREIGN DEBT AND OFFICIAL RESERVE ASSETS OF POLAND

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Zadłużenie zagraniczne brutto ^a w mln USD	319323	331121	382010	358789	Gross foreign debt ^a in million USD
Oficjalne aktywa rezerwowe:					Official reserve assets:
w milionach USD	93514	94921	113279	116965	in million USD
w relacji do średniomiesięcz- nych płatności za import to- warów i usług ^b w miesiącach	5,5	5,3	4,7	4,8	in relation to average month- ly payments for imports of goods and services ^b in months

a Obejmuje: kredyty handlowe i od inwestorów bezpośrednich, dłużne papiery wartościowe wyemitowane na rynek krajowy w posiadaniu nierezydentów, środki na rachunkach bieżących i depozytowych nierezydentów w bankach polskich, pozostałe kredyty i pożyczki (w tym leasing finansowy) oraz zadłużenie zagraniczne samorządów terytorialnych. b Na podstawie bilansu płatniczego Polski.

a Including: trade credits and credits from direct investors, stocks of Polish debt securities issued on the domestic market and held by non-residents, funds of non-residents in current and term accounts deposited in Polish banks, other credits and loans (including financial leasing) as well as external debt of local government. b On the basis of Poland's balance of payments.

ŚREDNIE KURSY NIEKTÓRYCH WALUT OBCYCH W NARODOWYM BANKU POLSKIM^aAVERAGE EXCHANGE RATES OF SOME CURRENCY OF THE NATIONAL BANK OF POLAND^a

a Kurs urzędowy.

a Official rate.

TABL. 9 (245). **STOPY PROCENTOWE NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO**

Stan w końcu roku

INTEREST RATES OF THE NATIONAL BANK OF POLAND

As of the end of the year

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w %		in %		
Stopa: redyskonta weksli	3,75	1,75	1,75	1,75	Rediscount rate
lombardowa	5,00	2,50	2,50	2,50	Lombard rate
referencyjna ^a	3,50	1,50	1,50	1,50	Reference rate ^a
depozytowa	2,00	0,50	0,50	0,50	Deposit rate

a Minimalna rentowność 7-dniowych bonów pieniężnych w operacjach rynku otwartego.

a Minimum yield of 7-day money market bills in open market operations.

Wyniki finansowe banków są prezentowane zgodnie z danymi z systemu sprawozdawczego Narodowego Banku Polskiego. Prezentowane dane (tabl. 10) dotyczą banków komercyjnych, tj.: zorganizowanych w formie spółek akcyjnych, banku państwowego, oddziałów instytucji kredytowych oraz oddziałów banków zagranicznych (63) i banków spółdzielczych zrzeszonych w bankach zrzeszających (543) oraz działających samodzielnie (6). Dane nie obejmują Narodowego Banku Polskiego, banków w stanie likwidacji, upadłości oraz nieprowadzących działalności operacyjnej. Dane za 2018 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

The financial results of banks are presented in accordance with the data from the reporting system of the National Bank of Poland. Presented data (table 10) concern commercial banks, i.e.: organized in the form of joint stock companies, the state bank, branches of credit institutions and branches of foreign banks (63) and cooperative banks affiliated to affiliating banks (543) as well as operating individually (6). Data exclude the National Bank of Poland, banks in liquidation, bankruptcy or banks not conducting operating activity. Data for 2018 are not fully comparable with those for previous years.

TABL. 10 (246). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY BANKÓW W 2018 R.^a**

REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF BANKS IN 2018^a

Wyszczególnienie	W mln zł In million PLN	Specification
Przychody z działalności operacyjnej	108300,2	Revenues from operating activity
w tym:		of which:
odsetki	60326,0	interest
opłaty i prowizje	16847,3	fee and commission
przychody z tytułu aktywów i zobowiązań oraz różnic kursowych	25585,1	revenues from assets and liabilities and ex- change rate differences
pozostałe przychody operacyjne	4036,1	other operating income

a Dane wstępne.

a Preliminary data.

TABL. 10 (246). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY BANKÓW W 2018 R.**^a (dok.)
 REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF BANKS IN 2018^a (cont.)

Wyszczególnienie	W mln zł In million PLN	Specification
Koszty działalności operacyjnej	90190,9	Costs of operating activity
w tym:		of which:
odsetki	15647,7	interest
opłaty i prowizje	4578,8	fee and commission
koszty z tytułu aktywów i zobowiązań oraz różnic kursowych	21642,4	costs of assets and liabilities and exchange differences
koszty administracyjne	33303,1	administrative expenses
w tym koszty pracownicze	16915,2	of which staff expenses
amortyzacja	2896,8	depreciation
rezerwy lub odwrócenie rezerw	646,9	provisions or reversal of provisions
utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnośnym do rachunku zysków i strat	8973,0	impairment or reversal of impairment on financial assets not measured at fair value through profit or loss
Wynik finansowy działalności operacyjnej	18109,3	Financial result from operating activity
Wynik finansowy przed opodatkowaniem z tytułu działalności kontynuowanej	18438,5	Financial result before tax from continuing operations
zysk	20706,7	profit
strata	2268,2	loss
Obciążenie lub przychody podatkowe związane z zyskami i stratami z tytułu działalności kontynuowanej	5166,3	Tax expense or income related to profit and loss from continuing operations
Wynik finansowy netto	13085,1	Net financial result
zysk netto	15821,3	net profit
strata netto	2736,2	net loss

a Dane wstępne.
 a Preliminary data.

Rynek giełdowy

The stock market

Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (GPW) działa od 16 kwietnia 1991 r. jako spółka akcyjna z udziałem Skarbu Państwa; do 2009 r. — dominującym, a od 2010 r. — z zachowaniem kontrolnego pakietu akcji. Giełda została powołana do organizowania bezpiecznego obrotu instrumentami finansowymi na rynku kapitałowym, z zapewnieniem jednakowego i jednoczesnego dostępu do informacji, przy zachowaniu równych warunków zbywania i nabywania instrumentów finansowych.

GPW prowadzi obrót instrumentami finansowymi na **rynku regulowanym** (główny rynek) i w formie **alternatywnego systemu obrotu**. **Główny rynek** dzieli się na **rynek kasowy** i **terminowy**. Transakcje na **rynku kasowym** polegają na dostawie przedmiotu transakcji bezpośrednio po jej zawarciu i rozliczeniu; notowane są na nim papiery wartościowe, takie jak: akcje, prawa do akcji, prawa poboru, certyfikaty inwestycyjne, produkty strukturyzowane, ETF-y oraz warranty. Natomiast na **rynku terminowym** następuje odsunięcie w czasie właściwej dostawy instrumentu bazowego lub rozliczenia pieniężnego. Na rynku tym realizowane są transakcje instrumentami pochodnymi (derywatami), do których zalicza się kontrakty terminowe, opcje oraz jednostki indeksowe (do 2014 r.).

W formule alternatywnego systemu obrotu GPW prowadzi od 30 sierpnia 2007 r. rynek **NewConnect**.

Spółką zależną GPW S.A. jest **BondSpot S.A.** (do 17 września 2009 r. MTS-CeTO S.A.), która prowadzi obrót papierami wartościowymi na rynkach: Treasury BondSpot Poland, Regulowanym Rynku BondSpot i w Alternatywnym Systemie Obrotu.

30 września 2009 r. rozpoczął działalność zintegrowany rynek instrumentów dłużnych **Catalyst**, zbudowany w oparciu o funkcjonujące wcześniej na GPW i BondSpot rynki instrumentów dłużnych, prowadzony wspólnie przez GPW i BondSpot w formule rynku regulowanego i alternatywnego systemu obrotu. Dwa rynki przeznaczone dla klientów detalicznych prowadzi GPW, dwa dla klientów hurtowych — BondSpot.

The **Warsaw Stock Exchange S.A. (WSE)** has been operating since 16th April 1991 as a joint stock company with participation of the State Treasury; to 2009 — controlling, since 2010 — maintaining controlling interest. This institution was established to guarantee reliable turnover of financial instruments on the capital market; ensuring at the same time uniform and simultaneous access to information, and maintaining uniform conditions for the sale and purchase of financial instruments.

WSE deals with the turnover of financial instruments on a **regulated market** (the main market) and within the **alternative trading system**. The **main market** is divided into the **cash market** and the **derivatives market**. On the **cash market** the subject of transaction is delivered directly after the conclusion and settlement of the transaction; among the securities quoted on the cash market are: shares, rights to shares, pre-emptive rights, investment certificates, structured products, ETFs and warrants. In turn, on the **derivatives market** there is a shift in time of the delivery of the underlying instrument or financial settlement. Transactions involving derivatives are concluded on the derivatives market, and include futures contracts, options and index participation units (until 2014).

WSE has been running the **NewConnect market** in the form of alternative trading system since 30th August 2007.

A subsidiary of WSE S.A. is **BondSpot S.A.** (until 17th September 2009, MTS-CeTO S.A.), which trades in securities on the following markets: Treasury BondSpot Poland, Regulated Market BondSpot and Alternative Trading System.

The integrated **Catalyst market** of debt instruments, created on the basis of previously functioning within the WSE and BondSpot debt securities markets, has been operating since 30th September 2009, run jointly by WSE and BondSpot within the formula of a regulated market and alternative trading system. Two markets for retail customers are run by WSE, and two for wholesale customers — by BondSpot.

TABL. 11 (247). **OBROTY NA GŁÓWNYM RYNKU GIEŁDY PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH**
TURNOVER VALUE ON THE MAIN MARKET OF THE WARSAW STOCK EXCHANGE

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w mln zł in million PLN				
RYNEK KASOWY CASH MARKET					
Akcje i prawa do akcji	234288	225287	260978	211850	Shares and rights to shares
akcje	233929	224686	260757	211827	shares
prawa do akcji	359	601	221	23	rights to shares
Prawa poboru	266	3	6	—	Pre-emptive rights

TABL. 11 (247). **OBROTY NA GŁÓWNYM RYNKU GIELDY PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH (dok.)**
 TURNOVER VALUE ON THE MAIN MARKET OF THE WARSAW STOCK EXCHANGE (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w mln zł		in million PLN		
RYNEK KASOWY (dok.) CASH MARKET (cont.)					
Certyfikaty inwestycyjne	107	83	86	73	Investment certificates
Produkty strukturyzowane	286	722	950	883	Structured products
ETF-y	85 ^a	275	200	150	Exchange Traded Funds
Warranty	—	1	—	—	Warrants
RYNEK TERMINOWY DERIVATIVES MARKET					
Kontrakty terminowe	340648	216746	230203	223168	Futures contracts
Opcje	209	122	99	94	Options
Jednostki indeksowe	9	—	—	—	Index participation units

a Od 22 listopada.

a Since 22nd November.

Akcja jest papierem wartościowym potwierdzającym udział jej posiadacza (akcjonariusza) w kapitale podstawowym spółki akcyjnej; do obrotu na rynkach regulowanych są dopuszczone tylko akcje zdematerializowane, zwykle oraz na okaziciela.

Prawo do akcji jest to papier wartościowy będący przedmiotem obrotu giełdowego, otrzymywany po wpłaceniu określonej kwoty pieniężnej na akcje nowej emisji.

Prawo poboru jest to prawo pierwszeństwa przysługujące dotychczasowym akcjonariuszom do objęcia akcji z nowych emisji.

Certyfikat inwestycyjny jest papierem wartościowym na okaziciela emitowanym przez zamknięte fundusze inwestycyjne działające przez określony czas.

Produkt strukturyzowany stanowi zobowiązanie emitenta w stosunku do inwestora, że w terminie wykupu wypłaci mu (obliczoną według zdefiniowanego algorytmu) kwotę rozliczenia zależną od zmian wskaźnika rynkowego instrumentu bazowego (np. kursu akcji lub waluty, indeksu giełdowego).

ETF (Exchange Traded Fund) to otwarty fundusz inwestycyjny (notowany na GPW od 22 listopada 2010 r.), który odzwierciedla wyniki określonego indeksu giełdowego, a jego tytuły uczestnictwa są notowane na takich samych zasadach jak akcje.

Warrant to bezwarunkowe i nieodwołalne zobowiązanie stron do rozliczenia wynikającego z transakcji kupna-sprzedaży instrumentu bazowego lub pakietu instrumentów.

Kontrakt terminowy jest umową między sprzedającym prawo na termin a kupującym to prawo na termin; strony w ramach określonego przez giełdę standardu ustalają wartość instrumentu bazowego, po której nastąpi wykonanie umowy przez świadczenie pieniężne.

Opcja to prawo przysługujące nabywcy opcji wobec jej wystawcy do żądania w ustalonym terminie przyjęcia dostawy instrumentu bazowego po określonej z góry cenie zwanej ceną wykonania (opcja sprzedaży z dostawą), zapłaty kwoty zależnej od różnicy między ceną rynkową instrumentu bazowego a ceną wykonania (opcja kupna) lub zapłaty kwoty zależnej od różnicy między ceną wykonania a rynkową (opcja sprzedaży).

Jednostka indeksowa reprezentuje wszystkie akcje tworzące dany indeks, jej nabycie jest więc równoważne zakupowi całego koszyka akcji wchodzących w skład danego indeksu.

Obligacja jest dłużnym papierem wartościowym emitowanym w seriach przez podmioty mające osobowość prawną: Skarb Państwa (obligacje skarbowe), przedsiębiorstwa (obligacje korporacyjne), spółdzielnie (obligacje spółdzielcze) i samorządy (obligacje komunalne), w którym emitent zobowiązuje się do zapłaty kwoty pieniężnej w sposób i w terminach w niej określonych.

Bon skarbowy jest to krótkoterminowy (do 52 tygodni) dłużny papier wartościowy, oferowany wyłącznie w kraju, emitowany przez Ministra Finansów.

List zastawny upoważnia do zwrotu kwoty nominalnej wraz z obligatoryjnymi świadczeniami odsetkowymi, płatnymi w terminach wskazanych w warunkach emisji. Wystawia go bank hipoteczny.

A **share** is a security confirming participation of its owner (shareholder) in the initial capital of the joint stock company; only certificated, ordinary and bearer shares may be traded on regulated markets.

A **right to share** is a security, which is the subject of trading, and is received after paying a defined monetary amount for the shares of a new issue.

A **pre-emptive right** is a priority right applicable to existing shareholders for assuming shares of new issues.

An **investment certificate** is a bearer security issued by closed investment funds operating for a specified period.

A **structured product** creates an obligation on the issuer, in respect of the investor, to pay the value of settlement (calculated on the basis of a defined algorithm), dependent on the market index of the base instrument (share or currency exchange rates, stock indices values) at the redemption date.

ETF (Exchange Traded Fund) is an open investment fund (quoted on WSE since 22nd November 2010) representing a specific stock exchange index, whereas the ETF certificates are quoted according to the same rules as shares.

A **warrant** is an unconditional and irrevocable obligation of the parties to repay the settlement amount resulting from purchase-sell transactions of the base instrument or the instruments portfolio.

A **futures contract** is an agreement between the seller of the right and the purchaser, in which the parties define the value of the base instrument, within the standards strictly defined by the stock exchange, in which the contract will be fulfilled through monetary benefit.

An **option** is the right vested applicable to the purchaser, in respect of the issuer, to require within a set period the acceptance of the supply of the base instrument at the price defined in advance, referred to as the strike price (the sales option with delivery), or the payment of the amount dependent on the difference between the market price of the base instrument and the strike price (the purchase option), or the amount dependent on the strike price and the market price (the sales option).

An **index participation unit** represents all shares forming the index, thus being equivalent to purchasing an investment portfolio comprising this index.

A **bond** is a debt security issued in series by entities with legal personality: the State Treasury (treasury bonds), enterprises (corporate bonds), cooperatives (cooperative bonds) and local government units (municipal bonds), in which the issuer is obliged to repay the monetary amount in the manner and within the period defined on it.

A **treasury bill** is a short-term (up to 52 weeks) debt security, offered exclusively within Poland, and issued by the Minister of Finance.

A **mortgage bond** entitles to return the nominal value, together with obligatory interest, payable within the periods indicated in the conditions of the issue. It may be issued by a mortgage bank.

Gieldowa kapitalizacja spółek jest to ich wartość rynkowa stanowiąca iloczyn zarejestrowanych w sądowym rejestrze akcji danej spółki i kursu ustalonego w momencie zamknięcia sesji giełdowej.

Market capitalisation is the market value of the companies and it is accounted as the product of the shares of a given company entered in the court register and the quotation defined upon the market session closing.

TABL. 12 (248). **AKCJE I PRAWA DO AKCJI NA GŁÓWNYM RYNKU GIEŁDY PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH**
 SHARES AND RIGHTS TO SHARES ON THE MAIN MARKET
 OF THE WARSAW STOCK EXCHANGE

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Liczba sesji (w ciągu roku)	253	251	250	247	Number of sessions (during the year)
Liczba notowanych spółek (stan na koniec roku)	400	487	482	465	Number of companies listed (end of the year)
w tym nowe spółki	34	30	15	7	of which new companies
spółki krajowe	373	433	432	414	domestic companies
w tym nowe spółki	29	26	13	5	of which new companies
spółki zagraniczne	27	54	50	51	foreign companies
w tym nowe spółki	5	4	2	2	of which new companies
Giełdowa kapitalizacja spółek (stan na koniec roku) w mln zł	796482	1082863	1379858	1128508	Market capitalisation (end of the year) in million PLN
spółki: krajowe	542646	516785	670976	578949	domestic companies
zagraniczne	253836	566077	708882	549559	foreign companies
Wartość obrotów ^a w mln zł	234288	225287	260978	211850	Value of turnover ^a in million PLN
Liczba zawartych transakcji w tys. ...	12247,8	16534,1	20040,2	18053,8	Number of concluded transactions in thousands
Średnie obroty na 1 sesję w mln zł	926	898	1044	858	Average turnover value per session in million PLN
Indeksy (stan na koniec roku):					Indices (end of the year):
WIG	47490	46467	63746	57691	WIG
WIG Poland	46737	47412	65184	58890	WIG Poland
WIG20	2744	1859	2461	2582	WIG20
WIG30	2760	2076	2825	2277	WIG30
mWIG40	2805	3567	4847	3909	mWIG40
sWIG80	12220	13211	14596	10571	sWIG80

a Dotyczy transakcji zawieranych w systemie notowań ciągłych, kursu jednolitego dwukrotnego oraz transakcji pakietowych.

a Concerns transactions concluded according to continuous trading, single price two auctions system and block trades.

Warszawski Indeks Giełdowy WIG jest najstarszym indeksem giełdowym, obliczanym od pierwszej sesji giełdowej. Podstawowe wartości indeksu obliczane są na podstawie cen akcji wszystkich spółek giełdowych, jeśli w wolnym obrocie znajduje się co najmniej 10% akcji o równowartości 1 mln euro. WIG jest indeksem dochodowym i przy jego obliczaniu uwzględnia się dochód z tytułu dywidend i praw poboru. Początkowy poziom indeksu z dnia 16 kwietnia 1991 r. wyniósł 1000 punktów.

Warszawski Indeks Giełdowy Spółek Krajowych WIG Poland — od 2003 r. — wyliczany jest według metodologii stosowanej dla indeksu WIG, na podstawie portfela akcji krajowych spółek giełdowych.

Warszawski Indeks Giełdowy WIG20 jest indeksem cenowym największych spółek giełdowych. Wartość indeksu obliczana jest na podstawie obrotów i cen akcji 20 spółek giełdowych. Początkowy poziom indeksu z dnia 16 kwietnia 1994 r. wyniósł 1000 punktów.

Warszawski Indeks Giełdowy WIG30 jest indeksem cenowym; wartość indeksu obliczana jest na podstawie wartości portfela akcji 30 największych i najbardziej płynnych spółek z głównego rynku GPW. Wartość bazowa indeksu została ustalona na dzień 28 grudnia 2012 r. i wynosiła 2583 punkty.

Warszawski Indeks Giełdowy mWIG40 jest indeksem cenowym; zastąpił on indeks MIDWIG (do 2006 r.), pokrywa średnie pod względem wartości rynkowej i obrotów spółki giełdowe. Wartość indeksu obliczana jest na podstawie obrotów i cen akcji 40 spółek giełdowych. Początkowy poziom indeksu z dnia 31 grudnia 1997 r. wyniósł 1000 punktów.

Warszawski Indeks Giełdowy sWIG80 jest indeksem cenowym; zastąpił on indeks WIRR (do 2006 r.). Swoim portfelem pokrywa mniejsze niż WIG20 i mWIG40 spółki giełdowe. Wartości indeksu obliczane są na podstawie obrotów i cen akcji 80 spółek giełdowych. Początkowy poziom indeksu z dnia 29 grudnia 1994 r. wyniósł 1000 punktów.

The **Warsaw Stock Exchange Index WIG** is the oldest stock exchange index, calculated since the first market session. The basic index values are calculated on the basis of the prices of shares of all stock exchange companies with at least 10% of freely-traded shares with a value equivalent to 1 million euro. WIG is a total-return index, and the revenues from both dividends and pre-emptive rights are taken into account in its calculation. The initial level of the index on 16th April 1991 was 1000 points.

The **Warsaw Stock Exchange Index of Domestic Companies WIG Poland** — since 2003 — is calculated according to the WIG index methodology, on the basis of the shares portfolio of domestic companies.

The **Warsaw Stock Exchange Index WIG20** is a price index of the largest companies quoted on the Stock Exchange. It is calculated on the basis of the stock exchange turnover and the prices of shares in the 20 leading companies. The initial level of the index on 16th April 1994 was 1000 points.

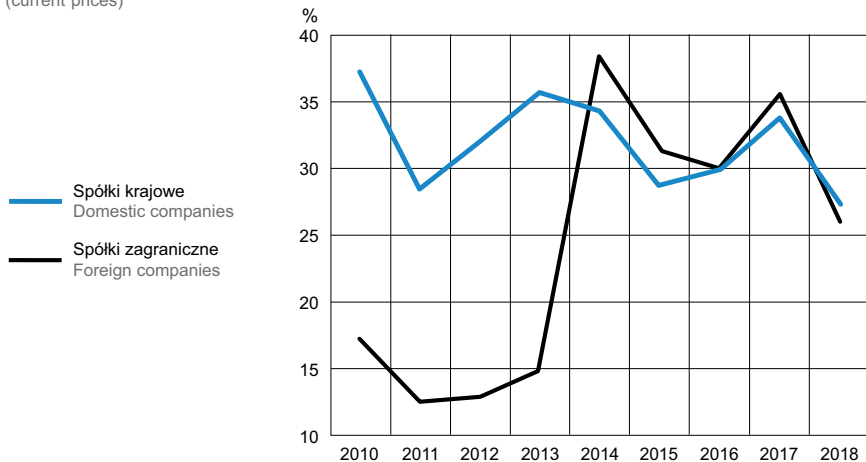
The **Warsaw Stock Exchange Index WIG30** is a price index calculated on the basis on the value of portfolio of 30 major and most liquid companies on the Warsaw Stock Exchange Main Market. The base value of WIG30 index was set at 28th December 2012 at the level of 2583 points.

The **Warsaw Stock Exchange Index mWIG40** is a price index replacing the Warsaw Stock Exchange Index MIDWIG (existing until 2006), which covers medium-sized companies in terms of the stock exchange value and turnover. It is calculated on the basis of the turnover value and the prices of shares of 40 companies. The initial level of the index on 31st December 1997 was 1000 points.

The **Warsaw Stock Exchange Index sWIG80** is a price index replacing Warsaw Stock Exchange Index WIRR (existing until 2006). It covers with its portfolio the companies quoted on the stock exchange, smaller than WIG20 and mWIG40. It is calculated on the basis of the turnover value and the prices of shares of 80 companies. The initial level of the index on 29th December 1994 was 1000 points.

GIEŁDOWA KAPITLIZACJA SPÓŁEK^a W RELACJI DO PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO (ceny bieżące)

MARKET CAPITALISATION OF THE COMPANIES^a IN RELATION TO GROSS DOMESTIC PRODUCT
(current prices)

^a Dotyczy spółek, których akcje notowane są na głównym rynku Giełdy Papierów Wartościowych; stan w końcu roku.

^a Concerns companies quoted on the main market of Warsaw Stock Exchange; as of the end of the year.

TABL. 13 (249). **KONTRAKTY TERMINOWE NA GŁÓWNYM RYNKU GIEŁDY PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH**
FUTURES CONTRACTS ON THE MAIN MARKET OF THE WARSAW STOCK EXCHANGE

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Liczba serii kontraktów (stan na koniec roku)	55	144	174	178	Number of futures contracts series (end of the year)
Wartość obrotów ^a w mln zł	340648	216746	230203	223168	Value of turnover ^a in million PLN
Liczba otwartych pozycji (stan na koniec roku)	124504	92646	122514	130149	Number of open interest (end of the year)
Wartość otwartych pozycji w mln zł	3304	2086	3220	2575	Open interest value in million PLN
Liczba zawartych transakcji w tys. ...	3647,2	2800,6	3134,0	3276,2	Number of concluded transactions in thousands
Średni wolumen obrotu ^b na 1 sesję w tys.	55,4	30,9	29,3	31,9	Average volume ^b per session in thousands

a Dotyczy transakcji zawieranych w systemie notowań ciągłych oraz transakcji pakietowych. b Obliczono jako ilorzec liczby kontraktów będących przedmiotem obrotu na sesji oraz liczby sesji.

a Concerns transactions concluded according to continuous trading and block trades. b Calculated as the ratio of the number of contracts which are subject of turnover on session and number of sessions.

Rynek NewConnect to zorganizowany i prowadzony przez GPW kasowy rynek działający w formule alternatywnego systemu obrotu, stworzony dla niewielkich, dynamicznie rozwijających się firm, na którym przedmiotem obrotu są akcje, prawa do akcji oraz prawa poboru.

Na rynku NewConnect obowiązuje **NCIndex**, który jest indeksem dochodowym, obliczanym na podstawie portfela wszystkich spółek notowanych na tym rynku. Początkowy poziom indeksu z dnia 30 sierpnia 2007 r. wyniósł 100 punktów. W 2013 r. zmieniono wartość bazową indeksu na 1000 punktów.

The **NewConnect market** is a cash market organised and run by WSE operating in the form of alternative trading system, designed mainly for small, dynamically growing companies and deals with the trade of shares, rights to shares and pre-emptive rights.

The NewConnect market is expressed by the **NCIndex**, which is a total-return index, calculated on the basis of the shares portfolio of all companies quoted on this market. The initial level of the index on 30th August 2007 was 100 points. In 2013 the first value of index was changed for 1000 points.

TABL. 14 (250). **OBROTY NA RYNKU NEWCONNECT GIEŁDY PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH**
TURNOVER VALUE ON THE NEWCONNECT MARKET
OF THE WARSAW STOCK EXCHANGE

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Liczba sesji (w ciągu roku)	253	251	250	247	Number of sessions (during the year)
Liczba notowanych spółek (stan na koniec roku)	185	418	408	387	Number of listed companies (end of the year)
w tym nowe spółki	86	18	19	15	of which newly listed companies

TABL. 14 (250). **OBROTY NA RYNKU NEWCONNECT GIEŁDY PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH (dok.)**
TURNOVER VALUE ON THE NEWCONNECT MARKET
OF THE WARSAW STOCK EXCHANGE (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Giełdowa kapitalizacja spółek (stan na koniec roku) w mln zł	5138	8417	9617	7386	Market capitalisation (end of the year) in million PLN
Wartość obrotów ^a w mln zł	1856	1949	1468	1660	Value of turnover ^a in million PLN
akcje i prawa do akcji	1847	1949	1468	1660	shares and rights to shares
prawa poboru	8,8	0,4	0,0	0,0	pre-emptive rights
Liczba transakcji na 1 sesję:					Number of transactions per session:
akcje i prawa do akcji	3470	4381	3403	3058	shares and rights to shares
prawa poboru	20,0	2,6	0,0	0,0	pre-emptive rights
Średnie obroty na 1 sesję:					Average turnover value per session:
akcje i prawa do akcji w mln zł	7,3	7,8	5,9	6,7	shares and rights to shares in million PLN
prawa poboru w tys. zł	34,8	1,6	0,0	0,0	pre-emptive rights in thousand PLN
NCIndex (stan na koniec roku)	634,4	278,4	278,2	198,7	NCIndex (end of the year)

^a Dotyczy transakcji zawieranych w systemie notowań ciągłych, kursu jednolitego dwukrotnego oraz transakcji pakietowych.

^a Concerns transactions concluded according to continuous trading, single price two auctions system and block trades.

Obrót papierami wartościowymi realizowany przez **BondSpot S.A.** obejmuje rynki:

- **Treasury BondSpot Poland** (do 17 września 2009 r. — MTS Poland), hurtowy rynek obrotu obligacjami skarbowymi i do 2013 r. bonami skarbowymi, który jest integralną częścią opracowanego przez Ministerstwo Finansów Systemu Dealerów Skarbowych Papierów Wartościowych;
- **Regulowany Rynek BondSpot** (do 17 września 2009 r. — CeTO), hurtowy rynek, na którym przedmiotem obrotu są obligacje skarbowe, korporacyjne, spółdzielcze i komunalne, listy zastawne oraz do 2010 r. — akcje. Od 30 września 2009 r. działający w ramach **ryнку Catalyst**;
- **Alternatywny System Obrotu** (od 11 stycznia 2010 r.), hurtowy i detaliczny rynek, na którym przedmiotem obrotu są obligacje skarbowe, korporacyjne, spółdzielcze i komunalne oraz listy zastawne, działający w ramach **ryнку Catalyst**.

The turnover of securities provided by **BondSpot S.A.** includes the following markets:

- **Treasury BondSpot Poland** (until 17th September 2009 — MTS Poland), a wholesale market on which treasury bonds and until 2013 treasury bills are traded and which is an integral part of the System of Treasury Securities Market Dealers conducted by the Ministry of Finance;
- the **Regulated Market BondSpot** (until 17th September 2009 — CeTO), a wholesale market for trading treasury, corporate, cooperative, municipal and mortgage bonds, and until 2010 — shares. Since 30th September 2009 operating within the **Catalyst market**;
- the **Alternative Trading System** (since 11th January 2010), a wholesale and retail market for trading treasury, corporate, cooperative, municipal and mortgage bonds, operating within the **Catalyst market**.

TABL. 15 (251). **RYNEK SKARBOWYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH (Treasury BondSpot Poland)^a**
TREASURY SECURITIES MARKET (Treasury BondSpot Poland)^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
Segment kasowy					Cash segment
Liczba zawartych transakcji	10099	16462	10445	7522	Number of concluded transactions
Wartość obrotów ^b w mln zł	133788	260687	196187	146839	Value of turnover ^b in million PLN
Segment Repo					Repo segment
Liczba zawartych transakcji	1528	3135	3074	1980	Number of concluded transactions
Wartość obrotów ^b w mln zł	184731	338733	338478	260489	Value of turnover ^b in million PLN

a Dotyczy obligacji skarbowych. b Dotyczy transakcji zawieranych w systemie notowań ciągłych; wartość obrotów dla segmentu kasowego jest obliczana jednostronnie, tj. według wartości transakcji, dla segmentu Repo jest sumą wartości transakcji otwierającej i zamykającej.

U w a g a. Ponadto w 2010 r. w segmencie kasowym i Repo notowane były bony skarbowe, dla których wartość obrotów wyniosła 5007 mln zł.

a Concerns treasury bonds. b Concerns transaction concluded according to continuous trading system; value of turnover for cash segment is calculated one-sidedly, i.e. by value of the transaction, for Repo segment it is given as the sum of the opening and closing transactions.

N o t e. Moreover, in 2010 in cash and Repo segment treasury bills were quoted, value of turnover amounted to PLN 5007 million.

TABL. 16 (252). **RYNEK INSTRUMENTÓW DŁUŻNYCH CATALYST^a**
DEBT SECURITIES ON THE CATALYST MARKET^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
------------------	------	------	------	------	---------------

GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH WARSAW STOCK EXCHANGE

Rynek regulowany					Regulated market
Liczba zawartych transakcji	20511	18548	35457	41864	Number of concluded transactions
Wartość obrotów ^b w mln zł	1427	909	1475	1356	Value of turnover ^b in million PLN
Alternatywny system obrotu					Alternative trading system
Liczba zawartych transakcji	3348	47012	45328	45224	Number of concluded transactions
Wartość obrotów ^b w mln zł	186	1016	855	896	Value of turnover ^b in million PLN

BONDSPOT BONDSPOT

Rynek regulowany					Regulated market
Liczba zawartych transakcji	156	26	8	15	Number of concluded transactions
Wartość obrotów ^b w mln zł	171	59	239	193	Value of turnover ^b in million PLN
Alternatywny system obrotu^c					Alternative trading system^c
Liczba zawartych transakcji	19	440	344	169	Number of concluded transactions
Wartość obrotów ^b w mln zł	10	538	215	125	Value of turnover ^b in million PLN

a Dotyczy obligacji i listów zastawnych. b Dotyczy transakcji zawieranych w systemie notowań ciągłych oraz transakcji pakietowych. c Od 11 stycznia 2010 r.

a Concerns bonds and mortgage bonds. b Concerns transactions concluded according to continuous trading and block trades. c Since 11th January 2010.

Działalność ubezpieczeniowa jest prowadzona przez zakłady ubezpieczeń zorganizowane w formie spółek akcyjnych lub towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, na podstawie zezwolenia organu nadzoru na przyjmowanie do ochrony ustawowo zdefiniowanych rodzajów ryzyka skutków zdarzeń losowych. Przez **bezpośrednią działalność ubezpieczeniową** rozumie się wykonywanie czynności związanych z oferowaniem i udzielaniem ochrony w zamian za składkę wnoszoną przez podmioty ubezpieczające się. Ubezpieczenia gospodarcze dzielą się na **ubezpieczenia na życie** (dział I) oraz **pozostałe ubezpieczenia osobowe i majątkowe** (dział II). Zakłady ubezpieczeń prowadzą również **ubezpieczenia pośrednie** polegające na przekazaniu do innego zakładu ubezpieczeń części ryzyka wraz z częścią składki (**reasekuracja bierna**) lub przyjęciu tego ryzyka wraz z częścią składki (**reasekuracja czynna**).

Zakłady ubezpieczeniowe są zobowiązane do tworzenia **rezerw techniczno-ubezpieczeniowych**, przeznaczonych na realizację ich zobowiązań finansowych wobec ubezpieczających się podmiotów.

Zawarcie ubezpieczenia następuje na podstawie umowy cywilnoprawnej. Umowa ma charakter dobrowolny, jednakże obowiązkową ochroną ubezpieczeniową objęto niektóre rodzaje ryzyka, z uwagi na powszechny charakter ich występowania i skutki społeczne. Do takich ubezpieczeń należą m.in. ubezpieczenia: odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów, odpowiedzialności cywilnej rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego oraz budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych.

Insurance activity is conducted by insurance companies organised in the form of joint stock companies or mutual insurance associations on the basis of a permit granted by a supervisory body to cover legally defined types of risk related to the consequences of fortuitous events. **Direct insurance activity** is understood as performing activities connected with offering and providing the cover in lieu of premiums contributed by the insured entities. Business insurance is divided into **life insurance** (division I) and **non-life insurance** (division II). Insurance companies offer also **indirect insurance** consisting in transferring to another insurance company part of risk together with part of the premium (**outward reinsurance**), or in accepting this risk with a part of the premium (**inward reinsurance**).

Insurance companies are obliged to build **technical-insurance reserves**, allocated to meet the financial obligations against the insured.

Insurance is taken up on the basis of a civil law agreement. The agreement is voluntary. However, certain types of risk have been covered by compulsory insurance, due to their common occurrence and social effects. Such insurance includes, among others: third-party liability insurance of owners of motor vehicles, third-party liability insurance of farmers and insurance of farm buildings.

TABLE 17 (253). **OGÓLNY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ**
GENERAL PROFIT AND LOSS ACCOUNT OF INSURANCE COMPANIES

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018 ^a	Specification
	w mln zł	in million PLN			
DZIAŁ I DIVISION I					
1. Wynik techniczny ubezpieczeń na życie ^b	3593	2845	3043	3082	1. Balance on technical life insurance account ^b
2. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	841	682	346	327	2. Net returns on investments including costs, transferred from the technical life insurance account
3. Pozostałe przychody operacyjne	150	118	51	63	3. Other operating income
4. Pozostałe koszty operacyjne	146	104	530	452	4. Other operating expenses
5. Wynik z działalności operacyjnej (1+2+3-4)	4438	3541	2910	3020	5. Result of operating activities (1+2+3-4)
6. Saldo zysków i strat nadzwyczajnych	—	—	—	—	6. Balance of extraordinary profits and losses
7. Wynik finansowy brutto (5+6)	4438	3541	2910	3020	7. Gross financial result (5+6)
8. Podatek dochodowy	785	496	632	571	8. Income tax
9. Pozostałe obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	0,0	-0,5	0,1	0,3	9. Other mandatory gross financial result reduction
10. Wynik finansowy netto (7-8-9)	3653	3046	2278	2449	10. Net financial result (7-8-9)
DZIAŁ II DIVISION II					
1. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych ^b	-1285	246	2069	2953	1. Balance on technical non-life insurance account ^b
2. Przychody z lokat	5228	3657	3449	3810	2. Investments income
3. Niezrealizowane zyski z lokat	266	320	436	348	3. Unrealised gains on investments
4. Koszty działalności lokacyjnej	396	639	722	780	4. Investments charges
5. Niezrealizowane straty na lokatach	255	363	355	327	5. Unrealised losses on investments
6. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	363	400	444	440	6. Net returns on investments including costs, transferred to the technical non-life insurance account
7. Pozostałe przychody operacyjne	257	556	810	487	7. Other operating income
8. Pozostałe koszty operacyjne	341	512	1216	1167	8. Other operating expenses
9. Wynik z działalności operacyjnej (1+2+3-4-5-6+7-8)	3111	2865	4027	4884	9. Result of operating activities (1+2+3-4-5-6+7-8)
10. Saldo zysków i strat nadzwyczajnych	0,0	0,0	0,0	0,0	10. Balance of extraordinary profits and losses
11. Wynik finansowy brutto (9+10)	3111	2865	4027	4884	11. Gross financial result (9+10)
12. Podatek dochodowy	17	291	541	731	12. Income tax
13. Pozostałe obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	0,3	—	—	—	13. Other mandatory gross financial result reduction
14. Wynik finansowy netto (11-12-13)	3094	2574	3486	4153	14. Net financial result (11-12-13)

a Dane wstępne. b Wynik z działalności ubezpieczeniowej.

a Preliminary data. b Result of insurance activity.

TABL. 18 (254). **UBEZPIECZENIA^a WEDŁUG RODZAJU RYZYKA**

INSURANCE^a BY TYPE OF RISK

A. POLISY I SKŁADKI PRZYPISANE BRUTTO

POLICIES AND GROSS WRITTEN PREMIUMS

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018 ^b	2010	2015	2017	2018 ^b
	liczba polis ^c w tys. number of policies ^c in thousands				składki przypisane brutto w mln zł gross written premiums in million PLN			

DZIAŁ I DIVISION I

OGÓŁEM	x	x	x	x	31351	27505	24539	21705
TOTAL								
Ubezpieczenia na życie	7419	8562	9392	9428	18763	8848	7497	7609
Life insurance								
Ubezpieczenia posagowe, zaopatrzenia dzieci	120	97	93	88	120	117	112	111
Marriage insurance, birth insurance								
Ubezpieczenia na życie związane z ubez- pieczeniowym funduszem kapitałowym	2496	3153	2829	2660	8119	12997	12885	7928
Life insurance linked to insurance capital funds								
Ubezpieczenia rentowe	50	50	44	46	83	131	135	139
Annuity insurance								
Ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe	9306	15781	16740	17842	4266	5412	5510	5918
Accident and sickness insurance								

DZIAŁ II DIVISION II

OGÓŁEM	x	x	x	x	22237	25863	35801	38153
TOTAL								
Ubezpieczenia wypadku	10908	12316	15518	17288	1269	1512	1493	1543
Accident insurance								
Ubezpieczenia choroby	428	367	645	1119	344	611	689	922
Sickness insurance								
Ubezpieczenia casco pojazdów lądowych (z wyjątkiem pojazdów szynowych)	5052	5565	6366	6679	5258	5456	7653	8302
Casco insurance of land vehicles (exclud- ing railway rolling stock)								
Ubezpieczenia casco pojazdów szyno- wych, statków powietrznych, żegluga morskiej i śródlądowej	14	12	11	11	137	137	122	162
Casco insurance of railway rolling stock, insurance of aircraft, vessels in sea and inland navigation								
Ubezpieczenia przedmiotów w transpor- cie	30	39	47	69	96	116	131	157
Goods-in-transit insurance								
Ubezpieczenia szkód spowodowanych ży- wołami	8611	10987	11439	12157	2399	2926	3180	3302
Insurance against fire and natural forces								
w tym obowiązkowe budynków w go- sodarstwach rolnych	1612	2147	1776	1745	389	491	475	494
of which compulsory insurance of farm buildings								

a Z działalności bezpośredniej. b Dane wstępne. c Czynnich w końcu roku.

a From direct business. b Preliminary data. c In force as of the end of the year.

TABL. 18 (254). **UBEZPIECZENIA^a WEDŁUG RODZAJU RYZYKA (cd.)**INSURANCE^a BY TYPE OF RISK (cont.)

A. POLISY I SKŁADKI PRZYPISANE BRUTTO (dok.)

POLICIES AND GROSS WRITTEN PREMIUMS (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018 ^b	2010	2015	2017	2018 ^p
	liczba polis ^c w tys. number of policies ^c in thousands				składki przypisane brutto w mln zł gross written premiums in million PLN			
DZIAŁ II (dok.) DIVISION II (cont.)								
Ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych	7971	11281	12707	13577	1762	2469	3041	3486
Insurance against other damage and loss of property								
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów lądowych	18348	20710	24268	25026	7528	8158	14810	15182
Motor vehicle liability arising out of the possession of land vehicles								
w tym obowiązkowe posiadaczy pojazdów mechanicznych	18088	20434	23836	24291	7382	7930	14445	14767
of which compulsory third-party liability insurance of owners of motor vehicles								
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania i użytkowania statków powietrznych, żegluga morskiej i śródlądowej	10	12	12	12	43	48	42	44
Liability arising out of the possession of aircraft, ships in sea and inland navigation								
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	6347	8467	9069	9451	1244	2012	1953	2174
General third-party liability insurance								
w tym obowiązkowe rolników	1421	1500	1481	1489	51	62	64	69
of which compulsory third-party liability insurance of farmers								
Ubezpieczenia kredytu; różnego ryzyka finansowego; gwarancja ubezpieczeniowa	535	1400	2643	2823	1571	1617	1602	1632
Credit; various financial risk insurance; suretyship								
Ubezpieczenia ochrony prawnej	1029	1907	1186	1230	240	176	99	100
Legal protection insurance								
Ubezpieczenia świadczenia pomocy ^d	10512	19072	23834	25978	346	625	986	1147
Insurance of assistance ^d								

a Z działalności bezpośredniej. b Dane wstępne. c Czynnym w końcu roku. d Dla osób, które popadły w trudności w czasie podróży lub podczas nieobecności w miejscu zamieszkania.

a From direct business. b Preliminary data. c In force as of the end of the year. d For persons who had problems while travelling or while being away from their place of residence.

TABL. 18 (254). **UBEZPIECZENIA^a WEDŁUG RODZAJU RYZYKA (cd.)**

INSURANCE^a BY TYPE OF RISK (cont.)

B. ODSZKODOWANIA I ŚWIADCZENIA

CLAIMS

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018 ^b	2010	2015	2017	2018 ^b
	liczba odszkodowań i świadczeń w tys. number of claims in thousands				odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w mln zł gross claims paid in million PLN			

DZIAŁ I DIVISION I

OGÓŁEM	x	x	x	x	22561	19354	20346	21485
TOTAL								
Ubezpieczenia na życie	1344	1528	1405	1388	16096	8068	5805	5754
Life insurance								
Ubezpieczenia posagowe, zaopatrzenia dzieci	21	11	12	11	151	119	117	118
Marriage insurance, birth insurance								
Ubezpieczenia na życie związane z ubez- pieczeniowym funduszem kapitałowym	315	1080	1193	1228	4669	8982	11943	13028
Life insurance linked to insurance capital funds								
Ubezpieczenia rentowe	6	30	30	32	61	80	79	89
Annuity insurance								
Ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe	959	1881	2116	2191	1584	2105	2402	2496
Accident and sickness insurance								

DZIAŁ II^c DIVISION II^c

OGÓŁEM	x	x	x	x	13964	15149	18583	19194
TOTAL								
Ubezpieczenia wypadku	427	442	468	460	268	288	318	329
Accident insurance								
Ubezpieczenia choroby	795	1011	1347	1554	133	166	225	273
Sickness insurance								
Ubezpieczenia casco pojazdów lądowych (z wyjątkiem pojazdów szynowych)	844	919	766	763	3860	3839	4508	4960
Casco insurance of land vehicles (exclud- ing railway rolling stock)								
Ubezpieczenia casco pojazdów szyno- wych, statków powietrznych, żegluga morskiej i śródlądowej	3	4	3	3	133	120	83	86
Casco insurance of railway rolling stock, insurance of aircraft, vessels in sea and inland navigation								
Ubezpieczenia przedmiotów w transpor- cie	15	20	50	61	52	45	49	56
Goods-in-transit insurance								
Ubezpieczenia szkód spowodowanych ży- wołami	510	323	527	387	2362	1356	1688	1316
Insurance against fire and natural forces								
w tym obowiązkowe budynków w go- spodarstwach rolnych	90	40	60	22	512	154	232	122
of which compulsory insurance of farm buildings								

a Z działalności bezpośredniej. b Dane wstępne. c W latach 2017 i 2018 w liczbie odszkodowań i świadczeń podano liczbę szkód zlikwidowanych.

a From direct business. b Preliminary data. c In 2017 and 2018 in the number of claims the number of claims settled is presented.

TABL. 18 (254). **UBEZPIECZENIA^a WEDŁUG RODZAJU RYZYKA (dok.)**INSURANCE^a BY TYPE OF RISK (cont.)**B. ODSZKODOWANIA I ŚWIADCZENIA (dok.)**

CLAIMS (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018 ^b	2010	2015	2017	2018 ^b
	liczba odszkodowań i świadczeń w tys. number of claims in thousands				odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w mln zł gross claims paid in million PLN			
DZIAŁ II^c (dok.) DIVISION II^c (cont.)								
Ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych	230	360	471	452	675	975	1081	1234
Insurance against other damage and loss of property								
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów lądowych	1070	1429	1227	1253	5284	6826	8553	8954
Motor vehicle liability arising out of the possession of land vehicles								
w tym obowiązkowe posiadaczy pojazdów mechanicznych	1048	1420	1164	1177	5087	6589	8363	8757
of which compulsory third-party liability insurance of owners of motor vehicles								
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania i użytkowania statków powietrznych, żeglugi morskiej i śródlądowej	0,3	0,5	0,5	0,6	12	24	9	15
Liability arising out of the possession of aircraft, ships in sea and inland navigation								
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	285	219	372	313	588	769	937	905
General third-party liability insurance								
w tym obowiązkowe rolników	4	7	7	6	25	40	37	44
of which compulsory third-party liability insurance of farmers								
Ubezpieczenia kredytu; różnego ryzyka finansowego; gwarancja ubezpieczeniowa	51	56	35	35	406	432	638	541
Credit; various financial risk insurance; suretyship								
Ubezpieczenia ochrony prawnej	3	5	6	7	7	10	17	14
Legal protection insurance								
Ubezpieczenia świadczenia pomocy ^d	272	415	589	645	184	299	477	511
Insurance of assistance ^d								

a Z działalności bezpośrednio. b Dane wstępne. c W latach 2017 i 2018 w liczbie odszkodowań i świadczeń podano liczbę szkód zlikwidowanych. d Dla osób, które popadły w trudności w czasie podróży lub podczas nieobecności w miejscu zamieszkania.

a From direct business. b Preliminary data. c In 2017 and 2018 in the number of claims the number of claims settled is presented. d For persons who had problems while travelling or while being away from their place of residence.

Otwarte fundusze emerytalne (OFE) zostały powołane ustawą z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1906, z późniejszymi zmianami); ich działalność reguluje także ustawa z dnia 6 grudnia 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (Dz. U. poz. 1717). OFE rozpoczęły działalność w dniu 1 marca 1999 r.

Zgodnie z regulacją ustawową z 1997 r. osoby urodzone między 1 stycznia 1949 r. a 31 grudnia 1968 r. (które wybrały repartycyjno-kapitałowy system emerytalny) i obligatoryjnie osoby urodzone od 1 stycznia 1969 r. oszczędzają na emeryturę w dwóch filarach. Filar I tworzy składka gromadzona na indywidualnym koncie w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (ZUS). Filar II powstaje z części składki na ubezpieczenie emerytalne (wynoszącej do 30 kwietnia 2011 r. — 7,3%, od 1 maja 2011 r. do 31 grudnia 2012 r. — 2,3%, od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. — 2,8%, a od 1 stycznia 2014 r. do 31 stycznia 2014 r. — 3,1% podstawy wymiaru składki), która przekazana z ZUS do OFE jest przekształcana w **jednostki rozrachunkowe** danego funduszu i księgowana na indywidualnych rachunkach ubezpieczonych.

Zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2013 r. obowiązującą od 1 lutego 2014 r., członkom (w tym nowym), ZUS na podstawie oświadczenia woli przekazuje 2,92% składki do OFE, natomiast pozostała jej część (tj. 4,38%) jest zapisywana na subkoncie w ZUS. Dla pozostałych osób, które nie złożyły oświadczenia woli, całość składki (7,30%) jest zapisywana na subkoncie w ZUS.

Zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2013 r. oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 1 października 2014 r. (Dz. U. poz. 1418) ZUS zaprzestaje przekazywania składek do OFE na 10 lat przed osiągnięciem przez ubezpieczonego wieku emerytalnego. Od tego momentu OFE przekazuje stopniowo środki zgromadzone przez ubezpieczonego do ZUS.

Fundusz lokuje swoje aktywa dążąc do osiągnięcia maksymalnego stopnia bezpieczeństwa i rentowności dokonywanych lokat.

Każdy otwarty fundusz emerytalny jest zarządzany przez **powszechne towarzystwo emerytalne (PTE)**.

The **open pension funds (OFE)** were established by the Law on Organisation and Operation of Pension Funds, dated 28th August 1997 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1906, with later amendments); their activity is regulated also by the Law, dated 6th December 2013 amending other acts in connection with the determination of rules of pension payments from the funds collected in open pension funds (Journal of Laws item 1717). The activity of OFE was started on 1st March 1999.

According to the regulation of 1997, persons born between 1st January 1949 and 31st December 1968 (who selected capital and repartition pension system) and, obligatorily, persons born since 1st January 1969 save for their pension in two pillars. Pillar I consists of the contribution collected in the individual account in the Social Insurance Institution (ZUS). Pillar II results from a part of the pension insurance contribution (amounting until 30th April 2011 — to 7.3%, from 1st May 2011 to 31st December 2012 — to 2.3%, from 1st January 2013 to 31st December 2013 — to 2.8% and from 1st January 2014 to 31st January 2014 — to 3.1% of the contribution assessment base), which is transferred from the ZUS to the OFE and then is converted into the **clearance units** of the given fund and booked into the individual accounts of the insured.

According to the legal regulation dated 6th December 2013 in force since 1st February 2014 the members (including new), the ZUS on the basis of a declaration of intent transmits 2.92% of contribution to pension funds, while the remaining part (i.e. 4.38%) is recorded on the sub-accounts in the ZUS. For other persons, who have not submitted their declaration of intent, the entire contribution (7.30%) is recorded on the sub-accounts in the ZUS.

According to the Law, dated 6th December 2013 and the decree of the Council of Ministers, dated 1st October 2014 (Journal of Laws item 1418) the ZUS ceases to transfer contributions to the OFE 10 years before the insured reaches retirement age. From this moment OFE gradually transfer contribution collected by the insured to the ZUS.

OFE invest their assets seeking to maximize the security and profitability on funds invested.

Each open pension fund is managed by **general pension societies (PTE)**.

TABL. 19 (255). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY POWSZECHNYCH TOWARZYSTW EMERYTALNYCH**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF GENERAL PENSION SOCIETIES

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w mln zł		in million PLN		
Przychody wynikające z zarządzania OFE ^a	1839	947	973	1043	Revenues from OFE's management ^a
w tym:					of which:
z tytułu kwot pobieranych przez OFE od wpłacanych składek	806	47	49	51	from amounts collected by the OFE's from member contributions
wynagrodzenie za zarządzanie OFE	894	741	799	790	remunerations for managing the OFE's
Koszty związane z zarządzaniem OFE ^a	1250	417	438	367	Costs arising from OFE's management ^a
w tym:					of which:
koszty agenta transferowego i rejestru członków funduszu	140	122	106	92	costs of the transfer agency and fund members register
koszty z tytułu tworzenia rachunku premiewego w OFE	65	48	55	52	costs of creating a premium account in OFE's
koszty usług akwizycyjnych	464	32	30	27	costs of acquisition services
Wynik operacyjny	590	529	535	676	Financial result on ordinary operating activities
Przychody finansowe	150	73	49	50	Financial revenues
Koszty finansowe	1	7	9	26	Financial costs
Wynik finansowy brutto	738	595	575	700	Gross financial result
Podatek dochodowy	153	115	105	143	Income tax
Korekta aktywów lub pasywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-13	-1	5	-5	Correction of assets or liabilities related to deferred income tax
Wynik finansowy netto	598	482	465	562	Net financial result

a Łącznie z odpowiednio pozostałymi przychodami/kosztami operacyjnymi oraz (z wyjątkiem 2010 r.) — przychodami/kosztami wynikającymi z zarządzania Dobrowolnymi Funduszami Emerytalnymi.

a Including respectively other operating revenues/costs and (excluding 2010) — revenues/costs arising from Occupational Pension Fund management.

TABL. 20 (256). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY OTWARTYCH FUNDUSZY EMERYTALNYCH**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF OPEN PENSION FUNDS

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w mln zł		in million PLN		
Przychody operacyjne	7205	4031	3767	4311	Operating revenues
w tym dywidendy	1337	3204	3109	3694	of which dividends
Koszty operacyjne	1062	959	970	968	Operating costs
w tym koszty zarządzania funduszami	894	741	790	794	of which costs of funds' management
Wynik z inwestycji	6143	3071	2797	3343	Investment result
Zrealizowany i niezrealizowany zysk lub strata	14985	-9902	25607	-20354	Realised and unrealised profit or loss
Wynik z operacji	21128	-6831	28404	-17011	Operation result
Przychody z tytułu pokrycia niedoboru	—	—	—	—	Revenues from covering deficiency
Wynik finansowy	21128	-6831	28404	-17011	Financial result

TABL. 21 (257). **AKTYWA OTWARTYCH FUNDUSZY EMERYTALNYCH**

Stan w dniu 31 grudnia

ASSETS OF OPEN PENSION FUNDS

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w mln zł		in million PLN		
Aktywa ogółem	223270	140895	179956	157511	Total assets
w tym portfel inwestycyjny	221462	139877	178326	156587	of which investment portfolio
Zobowiązania ogółem	2019	399	426	177	Total liabilities
Aktywa netto	221251	140496	179530	157334	Net assets

TABL. 22 (258). **SKŁADKI I ODSETKI PRZEKAZANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH DO OTWARTYCH FUNDUSZY EMERYTALNYCH**

Stan w dniu 31 grudnia

CONTRIBUTIONS AND INTEREST TRANSFERRED FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION TO OPEN PENSION FUNDS

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w mln zł		in million PLN		
OGÓŁEM	23158	3154	3314	3326	TOTAL
Składki	22992	3120	3305	3321	Contributions
Odsetki	166	34	9	5	Interest

TABL. 23 (259). **STOPY ZWROTU OTWARTYCH FUNDUSZY EMERYTALNYCH**

OPEN PENSION FUNDS RATES OF RETURN

Wyszczególnienie Specification	31 III 2014— —31 III 2017	30 IX 2014— —30 IX 2017	31 III 2015— —30 III 2018	30 IX 2015— —28 IX 2018
	w %		in %	
Trzyletnia stopa zwrotu: Three-year rate of return:				
minimalna		8,166	13,590	7,238
minimum				16,790
maksymalna		17,377	23,214	14,384
maximum				20,978
Średnia ważona stopa zwrotu za 36 miesięcy Weighted average rate of return for 36 months		12,921	19,128	11,424
				18,826

Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi i długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej; podstawę prawną określającą te procesy stanowi ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 2077) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. 2009 Nr 157, poz. 1241) z późniejszymi zmianami. W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 994), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 995), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 913) oraz ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1530).

Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów, wydatków i wyników **budżetu państwa, budżetu środków europejskich** (od 2010 r.) oraz **budżetów jednostek samorządu terytorialnego** (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województw).

Dane o dochodach i wydatkach budżetowych prezentowane w tablicach 24, 25 i 27 opracowano zgodnie ze szczegółową klasyfikacją dochodów i wydatków obowiązującą na mocy rozporządzeń Ministra Finansów z lat 2009—2018.

Public finance includes processes connected with the accumulation and allocation of public funds, particularly: the collection of revenue and public income, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and the budgets of local government units, committing funds as well as the management of public funds and public debt and settlements with the budget of the European Union; the legal basis defining these processes is the Law on Public Finances, dated 27th August 2009 (uniform text Journal of Laws 2017 item 2077) and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241) with later amendments. With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Law on Gmina Local Government, dated 8th March 1990 (uniform text Journal of Laws 2018 item 994), the Law on Powiat Local Government, dated 5th June 1998 (uniform text Journal of Laws 2018 item 995), and Voivodship Local Government, dated 5th June 1998 (uniform text Journal of Laws 2018 item 913), and the Law on Incomes of Local Government Units, dated 13th November 2003 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1530).

The presented data include information concerning revenue, expenditure and results of the **state budget**, the **European funds budget** (since 2010), and the **budgets of local government units** (gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships).

Data concerning revenue and expenditure of the budget presented in tables 24, 25 and 27 were compiled in accordance with the detailed classification of budget revenues and expenditure in force on the basis of the decrees of the Minister of Finance in 2009—2018.

TABL. 24 (260). **BUDŻET PAŃSTWA**
THE STATE BUDGET

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018		Specification	
	w mln zł in million PLN			w odsetkach in percent	wykonanie ustawy budżetowej ^a w % the Budget Act ^a in %		
DOCHODY REVENUE							
O G Ó Ł E M	250303	289137	350415	380048	100,0	106,8	TOTAL
Dochody podatkowe	222553	259674	315257	349354	91,9	105,3	Tax revenue
w tym:							of which:
Podatki pośrednie	165190	187267	226703	248957	65,5	104,6	Indirect taxes
w tym:							of which:
podatek od towarów i usług (VAT)	107880 ^b	123121	156801	174947	46,0	105,4	value added tax (VAT)
podatek akcyzowy	55684	62809	68261	72108	19,0	103,0	excise tax
Podatek dochodowy	57363	70853	82427	94200	24,8	107,2	Income tax
od osób prawnych	21770	25813	29758	34641	9,1	106,9	corporate income tax
od osób fizycznych	35593	45040	52669	59559	15,7	107,3	personal income tax
Dochody niepodatkowe	24502	27710	33672	28888	7,6	131,9	Non-tax revenue
w tym:							of which:
Wpłaty z zysku Narodowego Banku Polskiego	3957	1213 ^c	8741	—	—	—	Payments from profit of the National Bank of Poland
Wpływy z cła	1664	2929	3556	4035	1,1	106,5	Receipts from customs duties
Dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe	11177	16535	16825	19802	5,2	145,5	Revenue of state budgetary units and other non-tax revenue
Środki z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegające zwrotowi^d	3248	1753	1486	1806	0,5	85,0	Non-returnable funds from the European Union and other sources^d

a Ogłoszonej w Dz. U. 2018 poz. 291, z późniejszymi zmianami. b Łącznie ze zryczałtowanym podatkiem od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą. c Wpłaty od Banku Gospodarstwa Krajowego. d Środki przeznaczone na realizację projektów pomocy technicznej.

a Published in Journal of Laws 2018 item 291, with later amendments. b Including lump sum tax on goods and services from occasional transport of passengers in buses with foreign registration. c Payments from Bank Gospodarstwa Krajowego. d Funds for the implementation of technical assistance projects.

TABL. 24 (260). **BUDŻET PAŃSTWA (cd.)**
THE STATE BUDGET (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018		Specification
	w mln zł in million PLN			w odsetkach in percent	wykonanie ustawy budżetowej ^a w % the Budget Act ^a in %	
WYDATKI EXPENDITURE						
O G Ó Ł E M	294894	331743	375768	390454	100,0	98,3 TOTAL
Dotacje i subwencje	145245	169049	205611	211287	54,1	99,0 Grants and subventions
w tym:						of which:
Dotacje podmiotowe	17573	21239	24023	24741	6,3	99,7 Entity-defined grants
Dotacje przedmiotowe	503	570	843	680	0,2	99,1 Product grants
Dotacje do:						Grants on:
Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	38112	42066	40979	35823	9,2	100,0 Social Insurance Fund
Funduszu Emerytalno-Rentowego	14936	17037	16685	17097	4,4	100,0 Pension Fund
Dotacje celowe dla jednostek samorządu terytorialnego	20818	23594	49590	49812	12,8	97,9 Targeted grants for local government units
Subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego	46910	51049	53999	56139	14,4	100,0 General subvention for local government units
w tym część oświatowa	35010	40377	41910	43075	11,0	100,0 of which educational part
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	20892	24650	25618	25811	6,6	99,5 Benefits for natural persons
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	53907	61944	69974	72065	18,5	98,2 Current expenditure of budgetary units
w tym:						of which:
Wynagrodzenia	32031	34703	39396	40250	10,3	99,6 Wages and salaries
Pochodne od wynagrodzeń ^b	4047	5899	6494	6678	1,7	99,6 Wages and salaries related expenditures ^b

a Ogłoszonej w Dz. U. 2018 poz. 291, z późniejszymi zmianami. b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy oraz Fundusz Emerytur Pomostowych.

a Published in Journal of Laws 2018 item 291, with later amendments. b Include contributions to compulsory social security, the Labour Fund, the Bridging Pension Fund.

TABL. 24 (260). **BUDŻET PAŃSTWA (dok.)**
THE STATE BUDGET (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018		Specification
	w mln zł in million PLN			w odsetkach in percent	wykonanie ustawy budżetowej ^a w % the Budget Act ^a in %	

WYDATKI (dok.) EXPENDITURE (cont.)

Wydatki majątkowe^b	15439	20056	24551	26494	6,8	96,9	Property expenditure^b
Obsługa długu Skarbu Państwa	34143	29169	29641	29486	7,6	99,3	State treasury debt service cost
Krajowego	26757	19433	20699	21524	5,5	99,7	Domestic
Zagranicznego	7386	9735	8942	7962	2,0	98,2	Foreign
Środki własne Unii Europejskiej^c	14345	18196	15742	18661	4,8	100,0	European Union own resources^c
Współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej	10923	8679	4630	6650	1,7	75,5	Co-financing of projects with the participation of the European Union funds

WYNIK BUDŻETU BUDGET RESULT

Deficyt (–) budżetu:							Deficit (–) of:
państwa	–44591	–42607	–25354	–10406	x	25,1	state budget
środków europejskich	–10416	–3232	–411	–3525	x	22,8	European funds budget
Finansowanie deficytu budżetu państwa i budżetu środków europejskich:							State budget and European funds budget deficit financing:
źródła krajowe	23769	34438	25132	33383	x	63,2	domestic sources
źródła zagraniczne	31238	11401	633	–19452	x	—	foreign sources

a Ogłoszonej w Dz. U. 2018 poz. 291, z późniejszymi zmianami. b Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych jednostek samorządu terytorialnego. c Wpłaty do UE pochodzące m.in. z opłat celnych i rolnych oraz środków obliczonych na podstawie podatku od towarów i usług (VAT) i dochodu narodowego brutto.

a Published in Journal of Laws 2018 item 291, with later amendments. b Including grants for financing investment tasks of local government units. c Payments to EU from, i.a.: customs duties, agriculture duties and resources calculated on the basis of value added tax (VAT) and gross national income.

TABL. 25 (261). **BUDŻET ŚRODKÓW EUROPEJSKICH^a**
THE EUROPEAN FUNDS BUDGET^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018		Specification
	w mln zł		in million PLN		wykonanie ustawy budżetowej ^b w % the Budget Act ^b in %	
Dochody	37709	64464	47591	63328	97,8	Revenue
Wydanki	48125	67695	48002	66853	83,3	Expenditure
Deficyt ^c (–)	–10416	–3232	–411	–3525	22,8	Deficit ^c (–)

a Obejmuje środki z funduszy Unii Europejskiej oraz funduszy z krajów EFTA. b Ogłoszonej w Dz. U. 2018 poz. 291, z późniejszymi zmianami. c Ujęty również w tabl. 24 na str. 369.

a Includes funds from the European Union and from the EFTA countries. b Published in Journal of Laws 2018 item 291, with later amendments. c Included also in table 24 on page 369.

Państwowy dług publiczny obejmuje dług podsektorów: rządowego (tj. dług Skarbu Państwa i dług pozostałych instytucji podsektora rządowego — pozostały dług), samorządowego oraz ubezpieczeń społecznych.

Dług krajowy Skarbu Państwa obejmuje zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu skarbowych papierów wartościowych wyemitowanych na rynek krajowy oraz pozostały dług krajowy Skarbu Państwa z tytułu: zobowiązań wymagalnych państwowych jednostek budżetowych, państwowych funduszy celowych nieposiadających osobowości prawnej oraz do 2010 r. państwowych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych, przyjętych w depozyt wolnych środków jednostek sektora finansów publicznych (od 2011 r.), środków przyjętych do depozytu sądowego składanych na rachunkach Ministra Finansów (od 2015 r.) oraz przedpłat na samochody.

Dług zagraniczny Skarbu Państwa obejmuje:

- zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu skarbowych papierów wartościowych wyemitowanych na rynek międzynarodowy (tj. obligacje zagraniczne — obligacje nominowane w walutach obcych, sprzedawane na rynkach zagranicznych oraz obligacje emitowane na rynkach zagranicznych nominowane w walucie kraju, w którym są sprzedawane, a także obligacje typu Brady (do września 2012 r.) — obligacje wyemitowane w październiku 1994 r. w ramach redukcji i restrukturyzacji zadłużenia wobec banków komercyjnych zrzeszonych w Klubie Londyńskim),
- kredyty i pożyczki zaciągnięte w Europejskim Banku Inwestycyjnym, Banku Światowym, Banku Rozwoju Rady Europy oraz w pozostałych międzynarodowych instytucjach finansowych (m.in. Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju oraz — do lutego 2014 r. — Klub Paryski),
- pozostały dług zagraniczny, tj. zobowiązania wymagalne wobec nierezidentów.

Dług gwarantowany (poręczony) przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej jest to potencjalne zadłużenie Skarbu Państwa.

Public debt includes debt of the: central government sub-sector (i.e. debt of the State Treasury and other debt of the government sub-sector), local government sub-sector and social security sub-sector.

Domestic debt of the State Treasury includes liabilities of the State Treasury due to treasury securities issued on the domestic market and other domestic debt of the State Treasury from: matured payables of state budgetary units, state appropriated funds without legal personality and until 2010 state budgetary establishments and auxiliary units, accepted deposits of free funds of public sector units (since 2011), and funds accepted for the judicial deposit accrued on the Minister Finance accounts (since 2015) and prepayments for passenger vehicles.

Foreign debt of the State Treasury includes:

- liabilities of the State Treasury due to treasury securities issued on the international capital market (i.e. foreign bonds — bonds denominated in foreign currencies, sold on the foreign markets and bonds issued in foreign markets, denominated in the currency of the country where they are sold and Brady bonds (until September 2012) — bonds issued in October 1994 within the framework of a reduction and restructuring of debt to commercial banks associated in the London Club),
- drawn credits and loans from the European Investment Bank, the World Bank, Council of Europe Development Bank and from other international financial institutions (i.a. the European Bank for Reconstruction and Development and — until February 2014 — Paris Club),
- other foreign debt, i.e. matured payables to non-residents.

Debt guaranteed (secured) by the government of the Republic of Poland is a potential debt of the State Treasury.

TABLE 26 (262). **PAŃSTWOWY DŁUG PUBLICZNY^a**

Stan w dniu 31 grudnia

PUBLIC DEBT^a

As of 31st December

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w mln zł		in million PLN		
O G Ó Ł E M	747899	877282	961841	984320	TOTAL
Dług podsektora rządowego	692360	805109	892272	907318	Debt of the government sub-sector
Dług Skarbu Państwa ^b	691210	803372	890687	905594	Debt of State Treasury ^b
krajowy	496370	512083	606747	625746	domestic
zagraniczny	194840	291288	283940	279847	foreign
Pozostały dług	1150	1737	1585	1725	Other debt
Dług podsektora samorządowego	53519	72073	69504	76932	Debt of the local government sub-sector
Dług jednostek samorządu terytorialnego	50568	68352	65780	72635	Debt of the local government units
Pozostały dług	2951	3721	3725	4297	Other debt
Dług podsektora ubezpieczeń społecznych	2019	101	65	62	Debt of the social security sub-sector

a Według wartości nominalnej, po wyeliminowaniu przepływów finansowych pomiędzy podmiotami należącymi do sektora finansów publicznych (dług skonsolidowany). b Według kryterium miejsca emisji — uwzględnia miejsce zaciągania zobowiązań (krajowy lub zagraniczny rynek finansowy).

U w a g a. W 2018 r. dług gwarantowany (poręczony) przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej według wartości nominalnej wyniósł: dług krajowy — mln zł, dług zagraniczny — mln zł, wobec odpowiednio: 25129 mln zł i 48072 mln zł w 2010 r., 31418 mln zł i 81784 mln zł w 2015 r., 26301 mln zł i 90577 mln zł w 2017 r.

a According to face value, excluding financial flows between public finance sector units (consolidated debt). b According to the place of issue criterion — takes into consideration the place of contracting debt (domestic or foreign financial market).

N o t e. In 2018 debt guaranteed (secured) by the government of the Republic of Poland according to face value amounted to: domestic debt — million PLN, foreign debt — million PLN, compared to respectively: PLN 25129 million and PLN 48072 million in 2010, PLN 31418 million and PLN 81784 million in 2015, PLN 26301 million and PLN 90577 million in 2017.

Relacja do produktu krajowego brutto (ceny bieżące)

Relation to gross domestic product (current prices)

	2010	2015	2017	2018	
	w %		in %		
Dochodów budżetu państwa	17,3	16,1	17,6	18,0	Revenue of the state budget
Wydatków budżetu państwa	20,4	18,4	18,9	18,5	Expenditure of the state budget
Wyniku budżetu państwa — deficyt (–)	–3,1	–2,4	–1,3	–0,5	State budget result — deficit (–)
Wyniku budżetu środków europejskich — deficyt (–)	–0,7	–0,2	0,0	–0,2	European funds budget result — deficit (–)
Państwowego długu publicznego ^a	51,7	48,8	48,3	46,5	Public debt ^a

a Według wartości nominalnej, po wyeliminowaniu przepływów finansowych pomiędzy podmiotami należącymi do sektora finansów publicznych (dług skonsolidowany).

a According to the face value, excluding financial flows between public finance sector units (consolidated debt).

TABL. 27 (263). **BUDŻETY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**
LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiat	Woje- wództwa Voivod- ships
DOCHODY REVENUE						
OGÓŁEM TOTAL	2010	162797	72311	53886	22496	14104
	2015	199019	87667	70560	23681	17110
	2017	229879	111189	78530	25389	14771
	2018	251846	121426	85508	27959	16954
Dochody własne Own revenue	2010	78588	32264	34284	6337	5703
	2015	103441	43573	44774	7943	7155
	2017	113245	48076	48313	9079	7777
	2018	124042	52530	52411	10076	9024
w tym: of which:						
Udziały w podatku dochodowym	2010	33016	10698	14543	2925	4850
Share in income tax	2015	45176	16041	19017	4324	5794
	2017	53267	19158	22124	5130	6853
	2018	60605	21830	25051	5833	7891
od osób prawnych	2010	6122	617	1408	128	3968
corporate income tax	2015	7076	753	1602	158	4564
	2017	8381	862	1929	180	5410
	2018	9698	957	2284	199	6257
od osób fizycznych	2010	26894	10080	13135	2797	882
personal income tax	2015	38100	15289	17415	4166	1230
	2017	44885	18297	20196	4950	1443
	2018	50907	20873	22767	5634	1634

a Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 27 (263). **BUDŻETY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO (cd.)**
LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Woje- wództwa Voivod- ships
	w mln zł in million PLN				

DOCHODY (cd.) REVENUE (cont.)

Dochody własne (dok.) Own revenue (cont.)						
Podatek od nieruchomości Tax on real estate	2010	15122	9060	6062	x	x
	2015	20171	12227	7944	x	x
	2017	21829	13372	8456	x	x
	2018	22617	13800	8817	x	x
Podatek rolny Agricultural tax	2010	989	974	15	x	x
	2015	1593	1569	24	x	x
	2017	1485	1464	21	x	x
	2018	1482	1460	21	x	x
Podatek od czynności cywilnoprawnych Tax on civil law transactions	2010	1893	791	1102	x	x
	2015	1749	768	981	x	x
	2017	2551	1024	1526	x	x
	2018	2748	1179	1569	x	x
Opłata skarbowa Stamp duty	2010	509	226	283	x	x
	2015	409	155	254	x	x
	2017	461	169	293	x	x
	2018	477	171	306	x	x
Dochody z majątku Revenue from property	2010	6354	2628	3276	305	143
	2015	7463	2657	4338	305	163
	2017	7439	3128	3793	315	202
	2018	7700	3202	3931	356	212
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł Funds for additional financing of own tasks from other sources	2010	2476	1408	786	214	68
	2015	1384	1035	203	91	56
	2017	614	353	135	94	32
	2018	1046	704	157	140	45

a Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 27 (263). **BUDŻETY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO (cd.)**
 LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS (cont.)

Wyszczególnienie Specification		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Woje- wództwa
		Total	Gminas ^a	Cities with powiat status	Powiaty	Voivod- ships
		w mln zł in million PLN				
		DOCHODY (dok.) REVENUE (cont.)				
Dotacje celowe^b	2010	37038	17370	7798	6410	5459
Targeted grants^b	2015	44235	18675	11905	5689	7962
	2017	62353	36042	15396	6047	4867
	2018	71374	40356	17713	7377	5748
W tym z budżetu państwa	2010	23867	12821	5073	4153	1820
Of which from state budget	2015	26147	13982	6129	3958	2074
	2017	51246	32987	12641	4067	1551
	2018	52129	33719	12926	4465	1019
w tym na zadania: of which for tasks:						
z zakresu administracji rządowej	2010	16829	9340	3580	2408	1500
for government administration tasks	2015	17834	9500	4118	2658	1559
	2017	43833	28924	10896	2743	1271
	2018	43828	29113	11211	2794	710
własne	2010	6916	3417	1469	1726	304
for own tasks	2015	8241	4439	1993	1292	514
	2017	7357	4037	1727	1314	279
	2018	8226	4581	1689	1647	309
Subwencja ogólna z budżetu państwa	2010	47171	22676	11804	9750	2942
General subvention from the state budget	2015	51343	25419	13882	10049	1993
	2017	54281	27071	14820	10262	2127
	2018	56430	28359	15383	10506	2181
W tym część oświatowa	2010	35010	16230	10733	7360	686
Of which education part	2015	40377	18993	12917	7793	674
	2017	41910	19912	13750	7643	604
	2018	43075	20622	14225	7641	587

a Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b W 2010 r. bez dotacji z budżetu państwa dla gmin uzdrowiskowych, które ujęto w dochodach własnych; od 2010 r. łącznie z dotacjami z paragrafów 200 i 620 oraz od 2015 r. łącznie z dotacjami z paragrafów 205 i 625.

a Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b In 2010 excluding grants from state budget for gminas which are health resorts, included in own revenue; since 2010 including grants from paragraphs 200 and 620, since 2015 including grants from paragraphs 205 and 625.

TABL. 27 (263). **BUDŻETY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO (cd.)**
LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS (cont.)

Wyszczególnienie Specification		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Woje- wództwa
		Total	Gminas ^a	Cities with powiat status	Powiaty	Voivod- ships
		w mln zł in million PLN				
WYDATKI EXPENDITURE						
OGÓŁEM	2010	177766	79741	58954	23826	15245
TOTAL	2015	196415	85944	69824	23444	17203
	2017	230166	111984	78504	25360	14317
	2018	259386	127133	87015	28657	16582
Wydatki bieżące	2010	133517	59753	45836	18626	9302
Current expenditure	2015	157839	71455	56928	20017	9440
	2017	194952	95589	68096	21277	9990
	2018	206508	100891	72311	22674	10633
w tym: of which:						
Dotacje	2010	14044	4080	5195	1272	3497
Grants	2015	16459	5417	5860	1394	3788
	2017	19373	6519	7090	1622	4141
	2018	22100	7372	8282	1756	4690
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	2010	16515	11780	3916	737	82
Benefits for natural persons	2015	16948	11667	4343	846	91
	2017	42086	30230	10755	1025	75
	2018	42142	30053	10942	1063	84
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	2010	97737	42763	34168	16218	4588
Current expenditure of budgetary units	2015	119538	52987	44203	17354	4993
	2017	128595	57585	47618	18206	5186
	2018	137791	62345	50726	19430	5289
w tym: of which:						
wynagrodzenia	2010	49743	22761	15975	9170	1837
wages and salaries	2015	60309	27675	19902	10531	2202
	2017	65079	29844	21693	11183	2359
	2018	69953	32336	23402	11805	2411
pochodne od wynagrodzeń ^b	2010	8165	3910	2557	1401	298
wages and salaries related expenditure ^b	2015	11129	5379	3581	1771	397
	2017	11946	5795	3875	1852	424
	2018	12747	6199	4166	1948	434
zakup materiałów i usług	2010	32721	13209	13322	4025	2164
purchase of materials and services	2015	38821	15918	17559	3438	1906
	2017	42948	17982	19218	3806	1943
	2018	46718	19739	20450	4495	2034

a Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy oraz Fundusz Emerytalny Pomostowych.

a Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Include contributions to compulsory social security, the Labour Fund, and the Bridging Pension Fund.

TABL. 27 (263). **BUDŻETY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO (dok.)**
LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS (cont.)

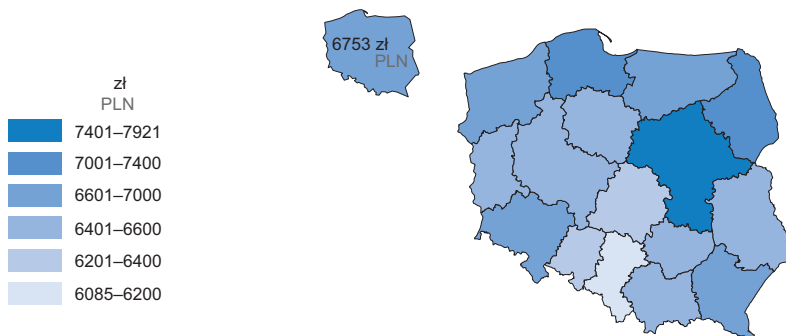
Wyszczególnienie Specification		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Woje- wództwa
		Total	Gminas ^a	Cities with powiat status	Powiaty	Voivod- ships
		w mln zł		in million PLN		
WYDATKI (dok.) EXPENDITURE (cont.)						
Wydatki majątkowe	2010	44249	19988	13118	5201	5943
Property expenditure	2015	38576	14489	12897	3427	7763
	2017	35215	16396	10408	4083	4327
	2018	52878	26242	14704	5983	5950
W tym inwestycyjne ^b	2010	43282	19690	12698	5181	5712
Of which investment expenditure ^b	2015	37220	14209	12212	3384	7415
	2017	33468	16063	9410	4021	3973
	2018	51023	25817	13657	5934	5615
WYNIK BUDŻETÓW BUDGETS RESULT						
Nadwyżka (+)/deficyt (-)	2010	-14970	-7430	-5069	-1330	-1141
Surplus (+)/deficit (-)	2015	+2604	+1723	+736	+237	-93
	2017	-288	-795	+25	+28	+454
	2018	-7540	-5707	-1507	-697	+371

a Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych oraz w 2010 r. — gospodarstw pomocniczych i funduszy celowych.

a Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments and in 2010 — of auxiliary units and appropriated funds.

**WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA 1 MIESZKAŃCA
WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2018 R.**

PER CAPITA EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY VOIVODSHIP IN 2018

Inwestycje

Investments

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje wodne, udoskonalenia gruntów oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zaszczepienia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 stycznia 2005 r.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

Nakłady inwestycyjne na drogi publiczne, ulice i place zalicza się do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernisation) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and premises as well as civil engineering works), of which, among others, construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and other equipment),
- transport equipment,
- others, i.e. irrigation and drainage, improvements to land as well as, since 1995, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realisation (included exclusively in data expressed at current prices), except for interests not included in outlays on fixed assets by units that apply the International Accounting Standards (IAS) implemented since 1st January 2005.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realisation. These outlays do not increase the value of fixed assets.

Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and premises, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Investment outlays on public roads, streets and squares are included in the section "Transportation and storage".

Investycje. Środki trwałe

Investments. Fixed assets

TABL. 1 (264). **NAKLADY INWESTYCYJNE (dok.)**
INVESTMENT OUTLAYS (cont.)

Lata Years	Ogółem Grand total		W tym nakłady na środki trwałe Of which outlays on fixed assets			
	ogółem grand total	na 1 mieszkańca per capita	razem total	w tym of which		
				budynki i budowle buildings and structures	maszyny ^a machinery ^a	środki transportu transport equipment

CENY STAŁE^c (dok.) CONSTANT PRICES^c (cont.)
2015=100

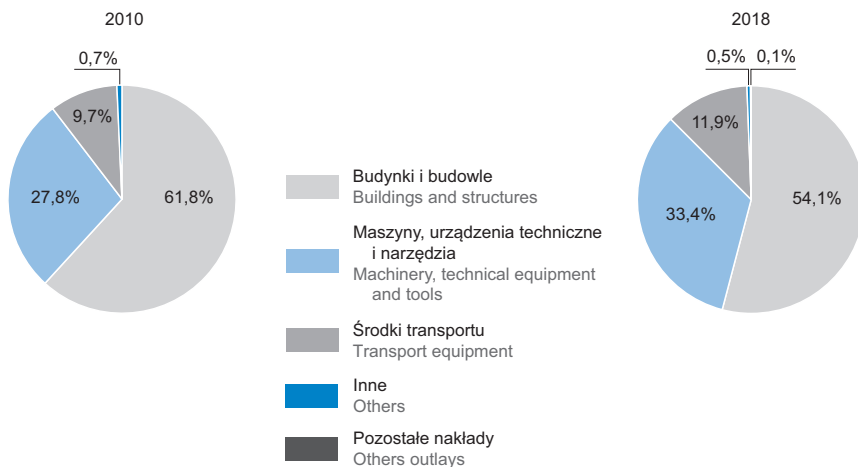
2018	106,1	106,2	106,2	103,5	107,6	120,5
	Rok poprzedni=100		Previous year=100			
2012	97,2	97,2	97,1	97,8	98,4	88,8
2013	98,8	98,9	98,9	95,0	103,5	107,9
2014	109,5	109,5	109,4	106,4	113,5	117,0
2015	107,1	107,2	107,1	104,3	110,7	108,9
2016	88,8	88,8	88,9	88,5	91,1	85,1
2017	106,5	106,5	106,5	100,6	108,0	133,2
2018	112,2	112,2	112,2	116,3	109,4	106,3

a Dotyczy „maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi”. c Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

a Concerns "machinery, technical equipment and tools". c See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

STRUKTURA NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH WEDŁUG RODZAJÓW (ceny bieżące)

STRUCTURE OF INVESTMENT OUTLAYS BY TYPE (current prices)

TABL. 2 (265). **NAKLADY INWESTYCYJNE WEDŁUG SEKCJI (ceny bieżące)**
 INVESTMENT OUTLAYS BY SECTIONS (current prices)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017		Specification
	w odsetkach in percent				w mln zł in million PLN	
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	257881	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2,0	2,3	2,3	2,3	6152	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	31,7	38,7	38,4	36,9	94762	Industry
górnictwo i wydobywanie	2,2	2,2	2,4	2,4	6148	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	16,0	20,5	24,0	24,1	61429	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	7,6	11,3	9,7	8,3	21551	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	5,9	4,7	2,3	2,1	5634	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	3,4	3,0	3,2	2,8	7302	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	7,7	6,7	7,4	8,5	21921	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	19,7	17,6	16,6	16,2	41793	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1,1	0,9	1,0	0,9	2312	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3,2	2,9	2,9	2,9	7388	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1,9	1,5	1,9	2,5	6414	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..	12,4	11,6	12,6	12,8	33078	Real estate activities
w tym budownictwo mieszkaniowe	11,7	10,9	12,2	12,1	31134	of which residential construction
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1,7	1,9	1,8	1,4	3713	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1,3	1,9	2,4	3,1	7916	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2,9	3,4	2,9	2,5	6648	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	3,6	2,7	2,1	2,5	6463	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3,1	2,5	2,3	2,6	6653	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3,9	2,1	1,9	1,8	4653	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	0,4	0,3	0,3	0,3	713	Other service activities

TABL. 3 (266). DYNAMIKA NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH (ceny stałe^a)
INDICES OF INVESTMENT OUTLAYS (constant prices^a)

Wyszczególnienie	2016	2017			Specification	
	rok poprzedni=100 previous year=100	2005= =100	2010= =100	2015= =100		
OGÓŁEM	88,8	106,5	182,2	117,8	94,6	TOTAL
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	94,1	107,5	183,6	142,8	101,2	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	87,5	102,8	179,4	134,1	90,0	Industry
górnictwo i wydobywanie	95,9	105,9	171,5	125,4	101,6	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe ...	102,9	107,4	180,2	171,6	110,5	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	76,4	90,7	247,2	124,9	69,3	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	43,3	100,5	86,2	43,8	43,5	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	93,6	94,1	214,5	99,3	88,1	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	98,0	121,2	149,0	128,6	118,8	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	84,7	103,3	238,5	99,2	87,5	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	98,1	96,1	189,3	94,6	94,3	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	89,9	104,4	145,1	101,8	93,9	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	108,2	142,9	202,9	152,9	154,6	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	98,3	106,5	157,7	125,1	104,7	Real estate activities
w tym budownictwo mieszkaniowe	100,7	103,5	158,4	123,6	104,2	of which residential construction
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	83,7	86,2	149,6	98,7	72,1	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	108,9	139,0	484,0	279,3	151,4	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	75,2	93,0	128,9	104,4	69,9	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	68,8	128,1	143,2	81,0	88,1	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	81,7	119,0	202,7	101,7	97,2	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	77,2	103,3	223,1	55,1	79,7	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	89,7	102,4	139,2	79,2	91,9	Other service activities

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również: drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 stycznia 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów, uznanych od 1 stycznia 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu, uznanego od 1 stycznia 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 351).

Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

Środki trwałe zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem podmiotu gospodarki narodowej na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

Wartość dróg publicznych, ulic i placów zaliczono do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

Fixed assets include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also: public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, irrigation and drainage, water structures, land, livestock (basic herd) as well as since 1st January 2002 cooperative ownership right to residential premises and cooperative right to non-residential (of utility character) premises.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1st January 1991, as fixed assets, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12th December 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual usufruct of land, regarded as fixed assets since 1st January 2002, in accordance with Accounting Act dated 29th September 1994 (uniform text Journal of Laws 2019 item 351).

The **gross value of fixed assets** is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **value of consumption of fixed assets** corresponds to the value of depreciation since the utilisation of the fixed assets.

The **degree of consumption** of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.

Fixed assets are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of an entity of the national economy on the basis of the superior kind of activity, e.g. in an enterprise classified in the section "Manufacturing" all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and premises, buildings for education, health care, etc.) are included in the section "Manufacturing". The exception is residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section "Real estate activities".

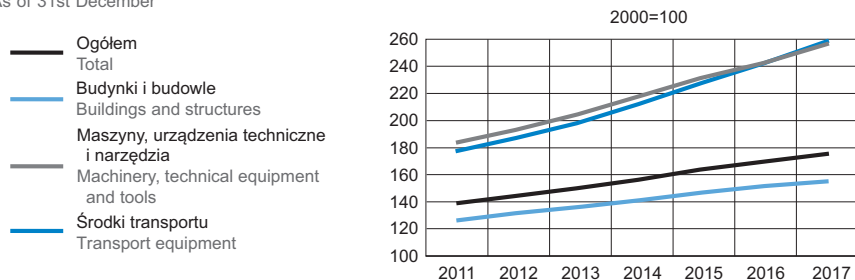
The value of public roads, streets and squares was included in the section "Transportation and storage".

DYNAMIKA WARTOŚCI BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH WEDŁUG GRUP (ceny stałe^a)

Stan w dniu 31 grudnia

INDICES OF GROSS VALUE OF FIXED ASSETS BY GROUPS (constant prices^a)

As of 31st December

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

TABL. 4 (267). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH

Stan w dniu 31 grudnia

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS

As of 31st December

Lata Years	Ogółem Total		W tym Of which		
	ogółem total	na 1 mieszkańca per capita	budynki i budowle buildings and structures	maszyny ^a machinery ^a	środki transportu transport equipment
BIEŻĄCE CENY EWIDENCYJNE — mln zł ^b CURRENT BOOK-KEEPING PRICES — million PLN ^b					
2010	2520940	65428	1635254	694298	171380
2015	3471801	90324	2274967	937562	239079
2016	3660942	95255	2393913	992415	254222
2017	3831950	99703	2492048	1047701	271952
CENY STAŁE ^c CONSTANT PRICES ^c 2000=100					
2017	175,4	176,2	155,2	256,6	259,5
2005=100					
2017	156,7	156,7	143,1	206,5	212,4
2010=100					
2017	132,4	132,7	126,5	150,9	157,0

a Dotyczy „maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi”. b Na 1 mieszkańca — w zł. c Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12; do obliczenia wskaźników dynamiki przyjęto za podstawę (mianownik) wartości brutto środków trwałych według stanu w dniu 1 stycznia.

a Concerns "machinery, technical equipment and tools". b Per capita — in PLN. c See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15; the gross value of fixed assets, as of 1st January, was used as the base (denominator) for calculating indices.

TABL. 4 (267). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH (dok.)

Stan w dniu 31 grudnia

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS (cont.)

As of 31st December

Lata Years	Ogółem Total		W tym Of which		
	ogółem total	na 1 mieszkańca per capita	budynki i budowle buildings and structures	maszyny ^a machinery ^a	środki transportu transport equipment
CENY STAŁE ^c (dok.) CONSTANT PRICES ^c (cont.) 2015=100					
2017	107,1	107,1	105,6	110,9	114,2
Rok poprzedni=100 Previous year=100					
2012	104,0	104,0	103,5	105,7	105,1
2013	104,1	104,2	103,5	106,1	105,9
2014	104,3	104,3	103,6	106,2	107,4
2015	104,6	104,7	104,0	106,3	107,0
2016	103,5	103,5	102,9	104,7	106,3
2017	103,5	103,5	102,6	105,9	107,4

a Dotyczy „maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi”. c Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12; do obliczenia wskaźników dynamiki przyjęto za podstawę (mianownik) wartość brutto środków trwałych według stanu w dniu 1 stycznia.

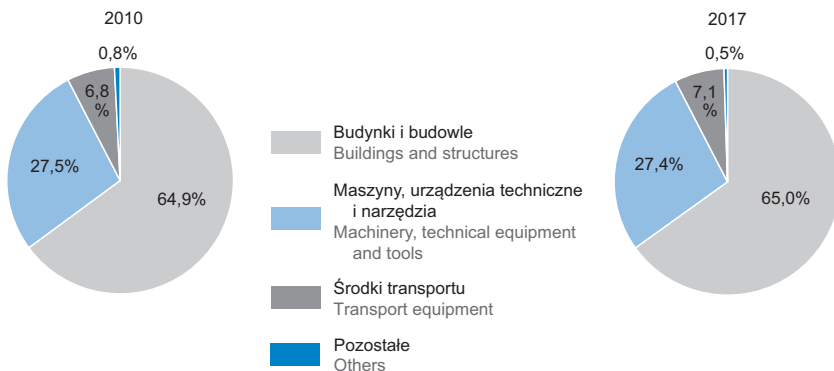
a Concerns "machinery, technical equipment and tools". c See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15; the gross value of fixed assets, as of 1st January, was used as the base (denominator) for calculating indices.

STRUKTURA WARTOŚCI BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH WEDŁUG GRUP (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 grudnia

STRUCTURE OF GROSS VALUE OF FIXED ASSETS BY GROUPS (current book-keeping prices)

As of 31st December

TABL. 5 (268). WARTOŚĆ BRUTTO I STOPIEŃ ŻUŻYCIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH

Stan w dniu 31 grudnia

GROSS VALUE AND DEGREE OF CONSUMPTION OF FIXED ASSETS

As of 31st December

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017		stopeń zużycia w % degree of con- sumption in %
	bieżące ceny ewidencyjne current book-keeping prices					
	w odsetkach in percent			w mln zł in million PLN		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	3831950	46,9
TOTAL						
w tym budynki mieszkalne	17,0	15,5	15,3	15,2	581842	.
of which residential buildings						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5,2	4,4	4,2	4,1	157131	73,9 ^a
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł	32,3	32,4	32,5	32,6	1249424	49,3
Industry						
górnictwo i wydobywanie	2,1	2,2	1,9	1,8	69848	49,4
mining and quarrying						
przetwórstwo przemysłowe	17,8	17,7	17,9	18,1	693672	52,4
manufacturing						
wytworzenie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	8,3	7,9	8,2	8,3	316460	46,0
electricity, gas, steam and air conditioning supply						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	4,1	4,6	4,5	4,4	169444	42,6
water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo	2,1	1,9	1,9	1,8	68582	43,8
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	6,2	6,0	6,0	6,0	230799	46,3
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa	15,8	18,3	18,6	18,8	718433	45,5
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1,0	1,0	1,0	1,0	37967	36,6
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja	4,0	3,0	2,9	2,9	110808	67,4
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1,6	1,2	1,3	1,2	46068	55,0
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	18,8	17,5	17,4	17,3	663647	36,9
Real estate activities						
w tym budynki mieszkalne	16,5	15,3	15,1	15,0	573283	.
of which residential buildings						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1,5	1,5	1,5	1,4	54819	50,9
Professional, scientific and technical activities						

a Bez wartości inwentarza żywego (stada podstawowego).

a Excluding the value of livestock (basic herd).

TABL. 5 (268). WARTOŚĆ BRUTTO I STOPIEŃ ŻUŻYCIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH (dok.)

Stan w dniu 31 grudnia

GROSS VALUE AND DEGREE OF CONSUMPTION OF FIXED ASSETS (cont.)

As of 31st December

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017		stopeń żużycia w % degree of con- sumption in %
	bieżące ceny ewidencyjne current book-keeping prices					
	w odsetkach in percent			w mln zł in million PLN		
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	0,8	0,9	0,9	1,0	38488	43,0
Administrative and support service activities						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3,5	3,7	3,6	3,6	137828	48,3
Public administration and defence; compulsory social security						
Edukacja	3,4	3,5	3,5	3,5	133751	44,7
Education						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2,2	2,4	2,5	2,5	96201	48,6
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1,3	1,9	1,9	2,0	75295	29,3
Arts, entertainment and recreation						
Pozostała działalność usługowa	0,3	0,4	0,3	0,3	12709	41,1
Other service activities						

TABL. 6 (269). DYNAMIKA WARTOŚCI BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH (ceny stałe^Δ)

Stan w dniu 31 grudnia

INDICES OF GROSS VALUE OF FIXED ASSETS (constant prices^Δ)

As of 31st December

Wyszczególnienie	2016	2017			Specification	
	rok poprzedni=100 previous year=100	2005= =100	2010= =100	2015= =100		
O G Ó Ł E M	103,5	103,5	156,7	132,4	107,1	TOTAL
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	100,9	100,9	106,0	105,2	101,8	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	103,7	104,1	169,5	139,0	108,0	Industry
górnictwo i wydobywanie	90,5	98,0	140,0	114,1	88,7	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	105,2	105,6	192,5	145,2	111,1	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	104,0	103,6	142,6	131,8	107,7	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	102,9	101,8	179,9	144,1	104,8	water supply; sewerage, waste management and remediation activities

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12; do obliczenia wskaźników dynamiki przyjęto za podstawę (mianownik) wartość brutto środków trwałych według stanu w dniu 1 stycznia.

a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15; the gross value of fixed assets, as of 1st January, was used as the base (denominator) for calculating indices.

TABL. 6 (269). **DYNAMIKA WARTOŚCI BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH (dok.)**

Stan w dniu 31 grudnia

INDICES OF GROSS VALUE OF FIXED ASSETS (cont.)

As of 31st December

Wyszczególnienie	2016	2017			Specification	
	rok poprzedni=100 previous year=100	2005= =100	2010= =100	2015= =100		
Budownictwo	106,2	105,1	248,2	160,9	111,6	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	105,3	104,9	213,3	152,7	110,5	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	104,8	103,0	163,4	136,5	107,9	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ...	105,7	102,8	170,0	135,5	108,7	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	101,4	102,7	151,7	115,8	104,1	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	103,0	104,4	140,6	121,1	107,5	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	102,0	102,3	124,1	116,8	104,3	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	104,6	104,5	212,0	154,9	109,3	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	109,3	114,5	242,6	182,4	125,1	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	103,8	104,2	190,1	149,1	108,2	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	102,9	106,0	178,0	141,3	109,1	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	104,0	105,2	203,0	149,0	109,4	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	104,6	105,0	297,4	176,8	109,8	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa ...	102,7	102,2	192,2	138,9	105,0	Other service activities

W 2017 r. wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) **uzyskanych z działalności inwestycyjnej** wyniosła 257611 mln zł, a **zlikwidowanych** — 24453 mln zł (odpowiednio: w 2010 r. — 202456 mln zł i 18651 mln zł, w 2015 r. — 284719 mln zł i 25390 mln zł, w 2016 r. — 261173 mln zł i 28457 mln zł).

In 2017 gross value of fixed assets **obtained from investment activity** (current book-keeping prices) amounted to PLN 257611 million and **liquidated** fixed assets — PLN 24453 million (respectively: in 2010 — PLN 202456 million and PLN 18651 million, in 2015 — PLN 284719 million and PLN 25390 million, in 2016 — PLN 261173 million and PLN 28457 million).

Prezentowane w dziale rachunki narodowe opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z „Europejskim Systemem Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej (ESA 2010)” wprowadzonym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r.

Na system rachunków narodowych składa się zbiór wzajemnie ze sobą powiązanych **rachunków makroekonomicznych** pozwalających na uzyskanie spójnych danych o dochodach, tj. źródłach finansowania wydatków z danymi dotyczącymi produkcji i jej rozdysponowania na spożycie i akumulację brutto (określane jako popyt krajowy) oraz saldo wymiany produktów (wyrobów i usług) z zagranicą (eksport netto).

W systemie rachunków narodowych zestawiane są: **rachunki bieżące** odzwierciedlające szczególne rodzaje działalności, takie jak: procesy produkcji, procesy tworzenia dochodów, podziału pierwotnego, podziału wtórnego i ostatecznego dochodów; **rachunki akumulacji**, tj.: rachunek kapitałowy, rachunek finansowy, rachunek pozostałych zmian wolumenu aktywów, rachunek przeszacowań; **bilanse**, tj. rachunki stanów (bilans otwarcia, zmiany w bilansie, bilans zamknięcia). Suma transakcji na każdym z rachunków bieżących i rachunków akumulacji jest zbilansowana tzw. **sumą (pozycją) bilansującą**, która stanowi różnicę między przychodami i rozchodami.

Pozycja bilansująca, zamykająca dany rachunek, przenoszona jest na pozycję otwierającą rachunek następnym. Sumy bilansujące w rachunkach narodowych to kategorie makroekonomiczne. Kategoriami tymi są: produkt krajowy brutto, nadwyżka operacyjna brutto, dochody pierwotne brutto, dochody do dyspozycji brutto, oszczędności brutto oraz wierzytelności netto lub zadłużenie netto.

Dochody pierwotne brutto wszystkich krajowych sektorów instytucjonalnych równe są **dochodowi narodowemu brutto**; stanowi on również sumę produktu krajowego brutto i dochodu z zagranicy (saldo).

Produkt krajowy brutto jest główną kategorią w systemie rachunków narodowych i obrazuje końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Zasadniczym składnikiem produktu krajowego brutto jest suma wartości dodanej brutto wszystkich krajowych sektorów instytucjonalnych lub wszystkich sekcji gospodarki narodowej.

Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim i jest liczona w cenach bazowych.

Kategoria zużycia pośredniego wyceniana jest zawsze według cen nabycia.

Dochód z zagranicy (saldo) stanowi różnicę między wartością dochodów pierwotnych brutto, będących należnościami jednostek krajowych od podmiotów zagranicznych, a zobowiązaniami jednostek krajowych wobec podmiotów zagranicznych.

Dochód narodowy brutto oraz produkt krajowy brutto liczone są zawsze w cenach rynkowych.

The national accounts presented in this chapter were compiled according to the principles of the “European System of National and Regional Accounts in the European Union (ESA 2010)” introduced by Regulation (EU) No. 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21st May 2013.

System of national accounts consists of the number of mutually linked **macroeconomic accounts**, which permit to achieve coherent data regarding income, i.e. sources of financing expenditures with data concerning production and its distribution between final consumption expenditure and gross capital formation (defined as domestic demand) as well as the external balance of goods and services (net exports).

The following accounts are compiled in the system of national accounts: **current accounts** reflecting particular kinds of activities, such as: production processes, process of generating income as well as primary, secondary and final distribution of income; **accumulation accounts**, i.e. capital account, financial account, other changes in volume of assets account, revaluation account; **balances**, i.e. state accounts (opening balance, changes in balance, closing balance). The sum of transactions on each of the current accounts and accumulation accounts is balanced using the **balancing sum (item)**, which constitutes the difference between resources and uses.

The balancing item, closing a given account, is transferred to the opening item of the subsequent account. Balancing items in national accounts are macroeconomic categories. These categories are: gross domestic product, gross operating surplus, gross primary income, gross disposable income, gross saving as well as net lending or net borrowing.

Rachunki narodowe

National accounts

Gross primary income of all domestic institutional sectors is equal to **gross national income**; gross national income is also the sum of gross domestic product and foreign income (balance).

Gross domestic product is the main category in the system of national accounts and illustrates the final result of the activity of all entities of the national economy. The basic component of gross domestic product is the sum of gross value added of all domestic institutional sectors or all sections of the national economy.

Gross value added is the difference between output and intermediate consumption and is calculated at basic prices.

The category of intermediate consumption is always calculated at purchasers' prices.

Foreign income (balance) is the difference between the value of gross primary income (i.e. accounts receivable due from foreign entities to domestic entities) and the accounts payable of domestic entities to foreign entities.

Gross national income as well as gross domestic product are always calculated at market prices.

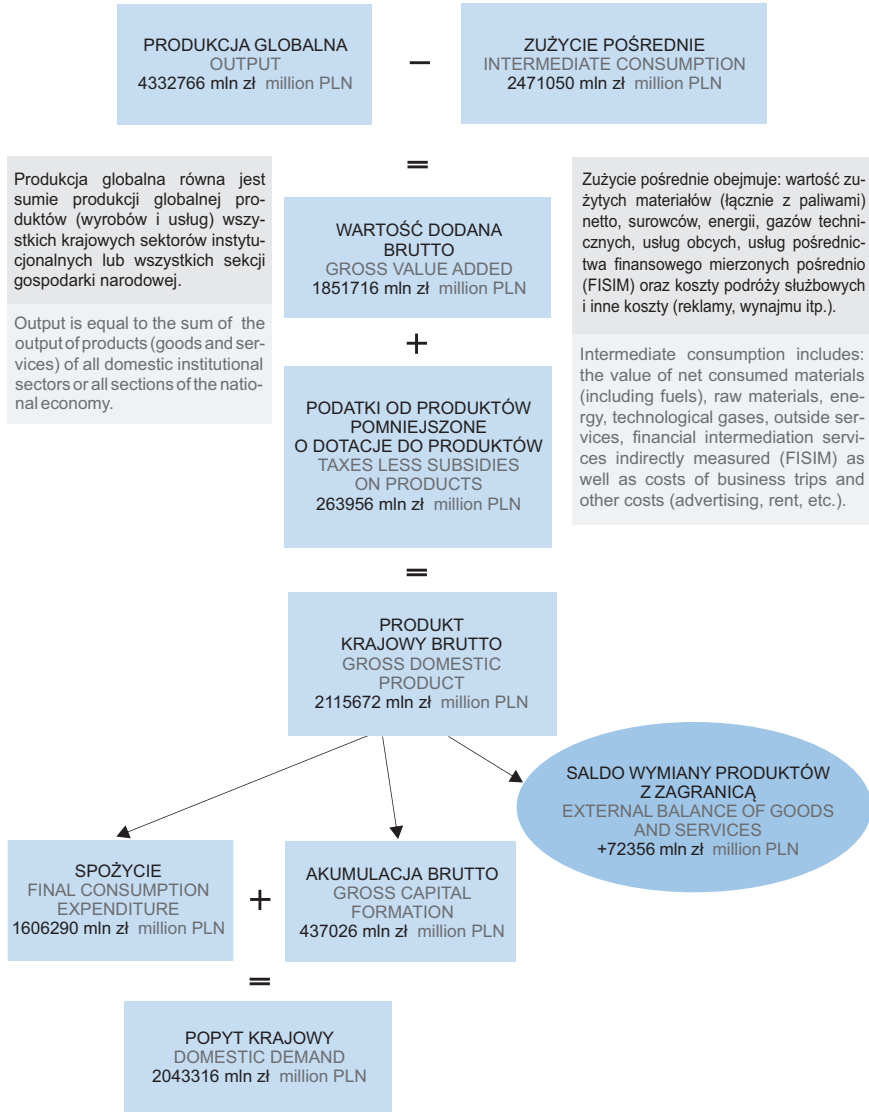
TABLE 1 (270). **DOCHÓD NARODOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS NATIONAL INCOME (current prices)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w mln zł		in million PLN		
O G Ó Ł E M	1393566	1734778	1787647	1908636	TOTAL
Produkt krajowy brutto	1445298	1800228	1861112	1989314	Gross domestic product
Dochód z zagranicy (saldo) ^a	-51732	-65450	-73465	-80678	Foreign income (balance) ^a

^a Stanowi sumę wynagrodzeń, dochodów od inwestycji bezpośrednich i portfelowych oraz pozostałych dochodów i odsetek.

^a The sum of wages and salaries, income from direct and portfolio investments as well as other income and interest.

TWORZENIE I WYKORZYSTANIE PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO W 2018 R. (ceny bieżące)
 GENERATION AND USE OF GROSS DOMESTIC PRODUCT IN 2018 (current prices)

TABL. 2 (271). **DYNAMIKA PODSTAWOWYCH KATEGORII MAKROEKONOMICZNYCH
W GOSPODARCE NARODOWEJ (ceny stałe^a)**
INDICES OF MAIN MACROECONOMIC CATEGORIES IN THE NATIONAL ECONOMY
(constant prices^a)

Wyszczególnienie Specification	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018				
	rok poprzedni=100			previous year=100			2000= =100	2005= =100	2010= =100	2015= =100	
Produkcja globalna	100,3	101,1	102,4	105,4	103,9	105,2	106,7	202,7	171,1	134,0	116,6
Output											
Zużycie pośrednie	99,2	100,8	101,8	106,8	104,6	105,4	107,9	209,9	175,0	135,6	118,9
Intermediate consumption											
Produkt krajowy brutto	101,6	101,4	103,3	103,8	103,1	104,9	105,1	193,3	166,3	131,9	113,7
Gross domestic product											
w tym wartość dodana brutto	101,7	101,5	103,3	103,7	103,0	104,8	105,1	194,2	166,6	131,7	113,4
of which gross value added											
Popyt krajowy	99,5	99,4	104,8	103,3	102,3	104,9	105,5	181,0	162,3	126,4	113,2
Domestic demand											
spożycie	100,5	100,8	102,8	102,8	103,5	104,1	104,5	175,9	153,1	122,9	112,5
final consumption expenditure											
akumulacja brutto	96,1	94,2	112,8	104,9	98,0	107,9	109,6	203,3	200,3	140,1	115,8
gross capital formation											

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.
a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

TABL. 3 (272). **WSKAŹNIKI CEN PODSTAWOWYCH KATEGORII MAKROEKONOMICZNYCH
W GOSPODARCE NARODOWEJ**
PRICE INDICES OF MAIN MACROECONOMIC CATEGORIES IN THE NATIONAL ECONOMY

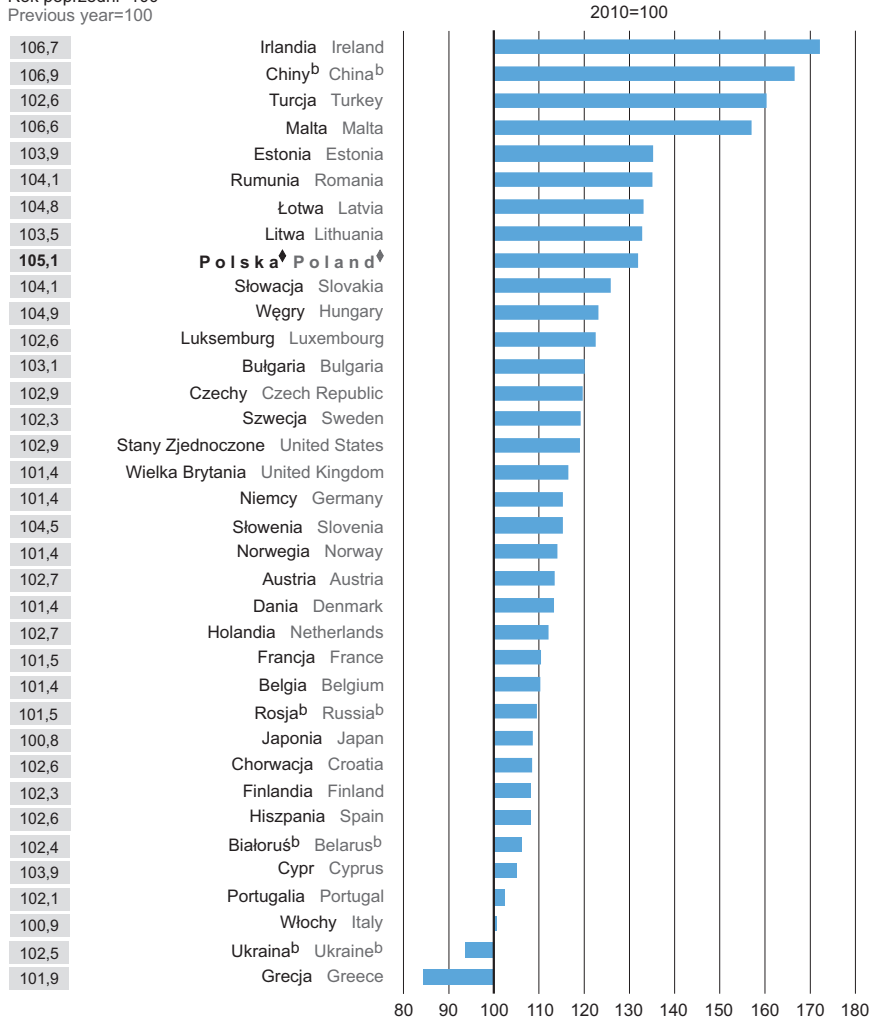
Wyszczególnienie Specification	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018				
	rok poprzedni=100			previous year=100			2000= =100	2005= =100	2010= =100	2015= =100	
Produkcja globalna	103,0	100,1	100,0	99,1	99,8	102,3	101,4	145,4	128,4	111,4	103,5
Output											
Zużycie pośrednie	102,9	99,8	99,5	97,7	99,8	103,0	101,8	147,2	128,5	111,9	104,7
Intermediate consumption											
Produkt krajowy brutto	102,4	100,3	100,5	100,8	100,3	101,9	101,1	145,5	128,5	111,0	103,4
Gross domestic product											
Popyt krajowy	102,9	99,9	99,6	99,6	100,1	101,7	101,6	141,1	125,9	109,7	103,4
Domestic demand											
spożycie	103,4	100,4	99,9	99,5	99,8	102,2	101,7	148,5	130,6	112,2	103,7
final consumption expenditure											
akumulacja brutto	101,2	97,7	98,8	100,3	101,0	100,3	101,1	116,8	110,6	101,5	102,4
gross capital formation											

U w a g a. Wskaźniki cen obliczono jako stosunek wskaźników dynamiki wartości opracowanych na podstawie danych wyrażonych w cenach bieżących do wskaźników dynamiki wolumenu — w cenach stałych; patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

N o t e. Price indices are calculated as the relation of value indices compiled on the basis of data at current prices to volume indices — at constant prices; see general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

DYNAMIKA PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO^a W WYBRANYCH KRAJACH W 2018 R. (ceny stałe)
INDICES OF GROSS DOMESTIC PRODUCT^a IN SELECTED COUNTRIES IN 2018 (constant prices)

Rok poprzedni=100
 Previous year=100

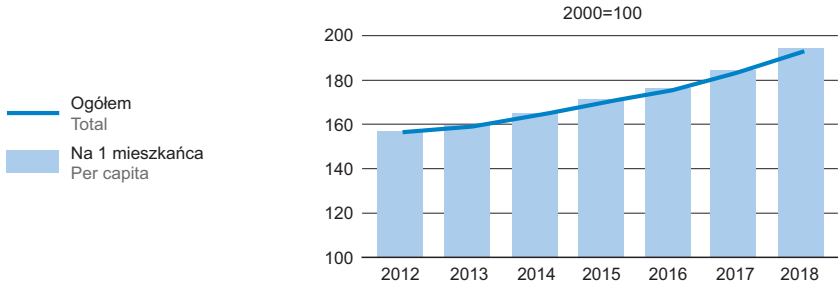

a Patrz uwagi do działu „Przegląd międzynarodowy” na str. 412. b 2017 r.

a See notes to the chapter “International review” on page 414. b 2017.

Źródło – Source: „Eurostat’s Database”, „OECD. Stat Extracts – database”, „United Nations Statistics Division – National Accounts Main Aggregates Database”.

DYNAMIKA PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO (ceny stałe^a)
INDICES OF GROSS DOMESTIC PRODUCT (constant prices^a)

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.
a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

TABL. 4 (273). PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018	2010	2018
	w mln zł in million PLN				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM TOTAL	1445298	1800228	1989314	2115672	100,0	100,0
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	1271476	1597202	1747044	1851716	88,0	87,5
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybnictwo Agriculture, forestry and fishing	37085	39630	54759	52429	2,6	2,5
Przemysł Industry	313744	417174	443015	474651	21,7	22,4
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	31102	27914	32366	33574	2,2	1,6
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	224845	317199	336803	359590	15,6	17,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^A electricity, gas, steam and air conditioning supply	41979	51302	50642	56109	2,9	2,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^A water supply; sewerage waste management and remediation activities	15818	20759	23204	25378	1,1	1,2

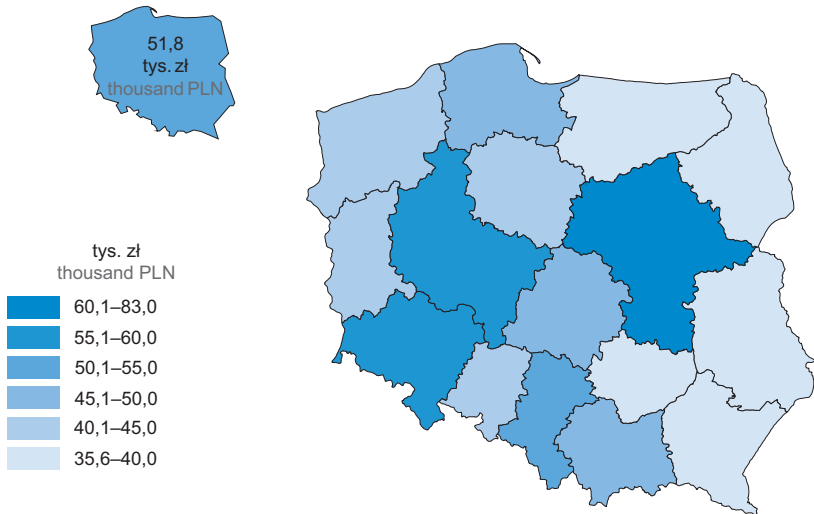
TABL. 4 (273). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (dok.)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018	2010	2018
	w mln zł in million PLN				w odsetkach in percent	
W tym wartość dodana brutto (dok.) Of which gross value added (cont.)						
Budownictwo Construction	107950	127481	122605	148105	7,5	7,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	245644	281711	306609	327688	17,0	15,5
NA 1 MIESZKAŃCA^a PER CAPITA^a	37524	46814	51775	55077	x	x

a W złotych.

a In PLN.

PRODUKT KRAJOWY BRUTTO^a NA 1 MIESZKAŃCA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2017 R. (ceny bieżące)
GROSS DOMESTIC PRODUCT^a PER CAPITA BY VOIVODSHIP IN 2017 (current prices)

a Grupowanie metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności; szacunki wstępne dla rachunków regionalnych.
a Grouping by local kind-of-activity unit method; preliminary estimates for regional accounts.

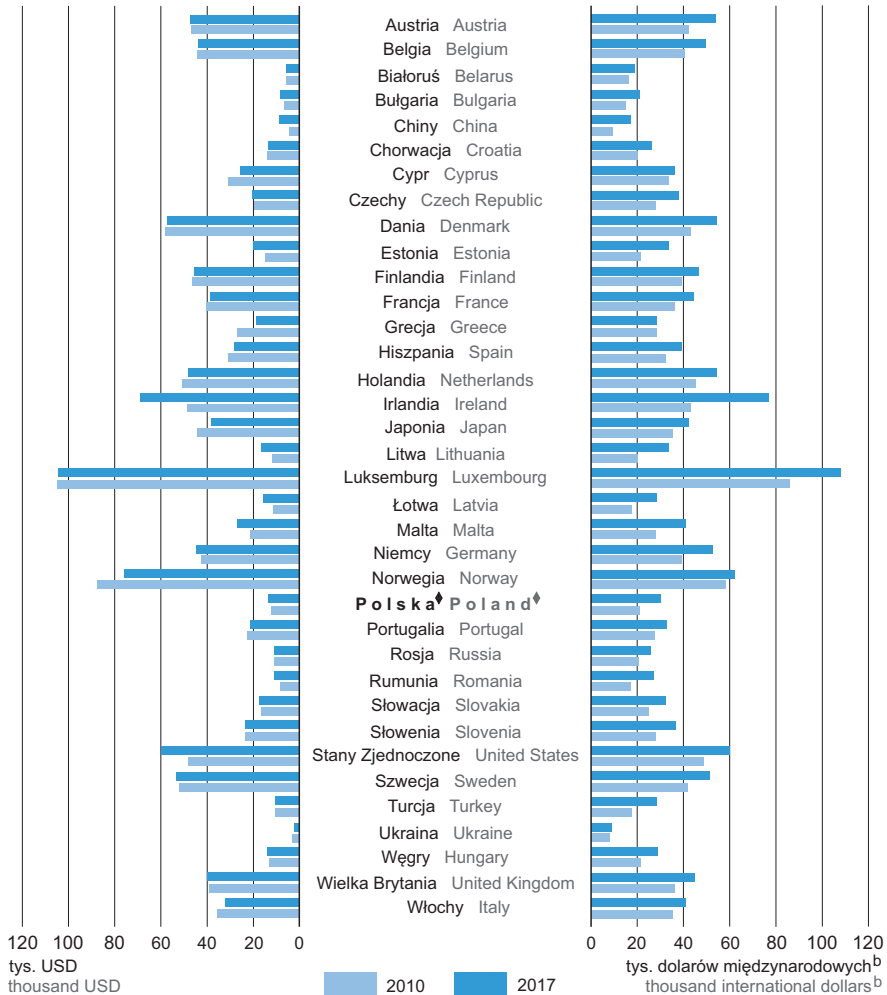
TABL. 5 (274). DYNAMIKA PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO WEDŁUG SEKCJI (ceny stałe^a)
 INDICES OF GROSS DOMESTIC PRODUCT BY SECTIONS (constant prices^a)

Wyszczególnienie Specification	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018				
	rok poprzedni=100			previous year=100			2000= =100	2005= =100	2010= =100	2015= =100	
OGÓŁEM TOTAL	101,6	101,4	103,3	103,8	103,1	104,9	105,1	193,3	166,3	131,9	113,7
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	101,7	101,5	103,3	103,7	103,0	104,8	105,1	194,2	166,6	131,7	113,4
w tym: of which:											
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	90,5	109,1	100,7	91,5	103,0	102,5	95,9	114,3	93,7	94,1	101,3
Przemysł Industry	102,8	100,9	104,5	103,8	103,9	102,5	105,6	240,3	193,6	136,4	112,5
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	101,6	103,1	93,0	107,4	97,3	93,2	101,7	60,4	75,3	95,5	92,2
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	103,2	100,4	107,9	107,0	104,5	102,4	105,3	312,7	231,9	145,3	112,7
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	101,7	102,2	94,4	83,6	103,5	108,5	109,3	151,6	132,0	117,3	122,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage waste management and remediation activities	101,1	99,1	103,3	104,0	103,8	102,9	107,2	148,7	142,6	126,1	114,5
Budownictwo Construction	96,0	95,0	109,0	106,4	91,5	106,8	117,1	171,7	178,6	137,5	114,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	103,4	100,2	98,9	103,3	105,0	105,9	104,8	176,2	156,9	120,9	116,5
NA 1 MIESZKAŃCA PER CAPITA	101,6	101,5	103,4	103,9	103,1	105,0	105,2	195,0	167,0	132,6	113,9

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

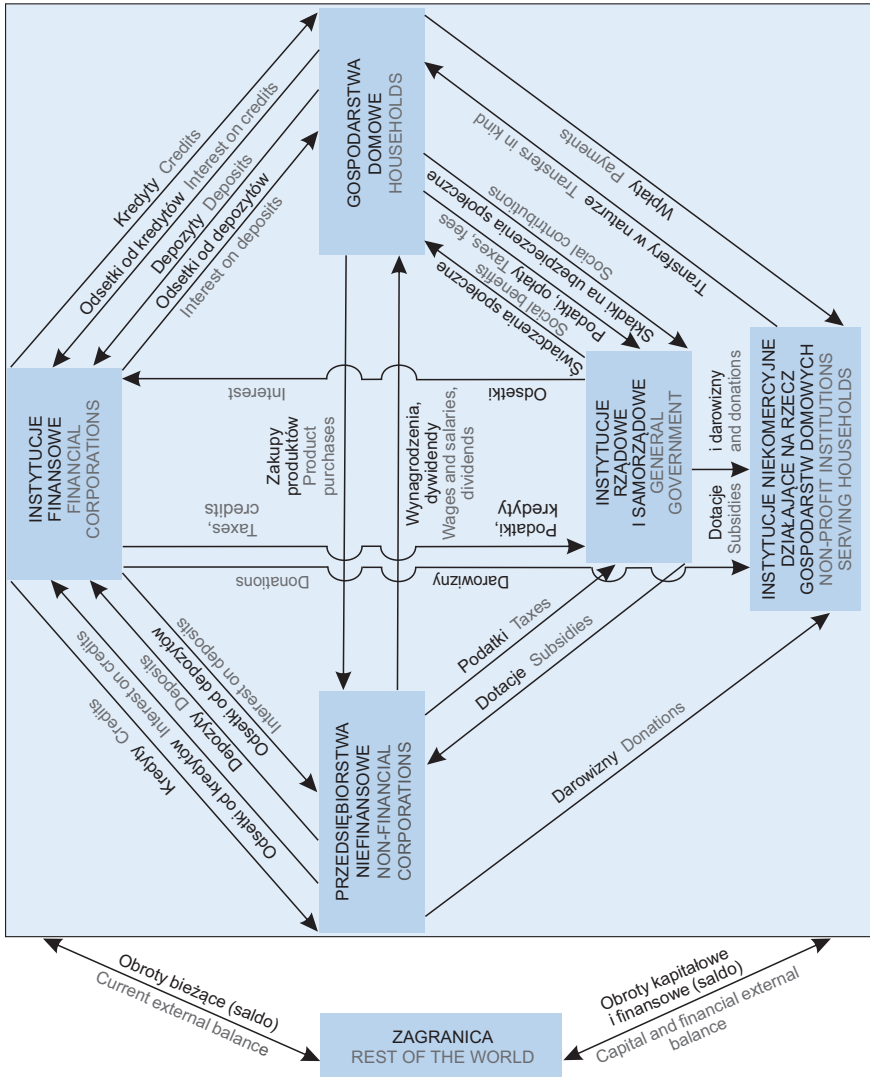
PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA 1 MIESZKAŃCA W WYBRANYCH KRAJACH^a (ceny bieżące)
GROSS DOMESTIC PRODUCT PER CAPITA IN SELECTED COUNTRIES^a (current prices)

a Patrz uwagi do działu „Przegląd międzynarodowy” na str. 412. b Według parytetu siły nabywczej.
 a See notes to the chapter “International review” on page 414. b According to purchasing power parity.

Źródło – Source: „OECD. Stat Extracts – database”, „United Nations Statistics Division – National Accounts Main Aggregates Database”, „World Development Indicators Database”.

SEKTORY INSTYTUCJONALNE I ICH WZAJEMNE POWIĄZANIA
INSTITUTIONAL SECTORS AND THEIR RELATIONSHIPS

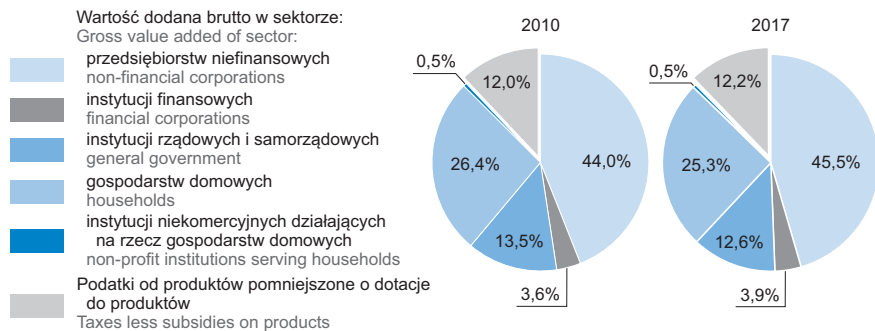

Rachunki narodowe zestawiane są w układzie sektorów instytucjonalnych, w których podmioty gospodarki narodowej (podstawowe jednostki klasyfikacyjne) grupowane są według pełnionych funkcji i celów, jakim służą w gospodarce.

National accounts are compiled according to the institutional sectors, in which entities of the national economy (basic classification entities) are grouped according to their functions and purposes which they serve in the economy.

UDZIAŁ SEKTORÓW INSTYTUCJONALNYCH W TWORZENIU PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO (ceny bieżące)

SHARE OF INSTITUTIONAL SECTORS IN GENERATION OF GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

TABL. 6 (275). POPYT KRAJOWY (ceny bieżące)
DOMESTIC DEMAND (current prices)

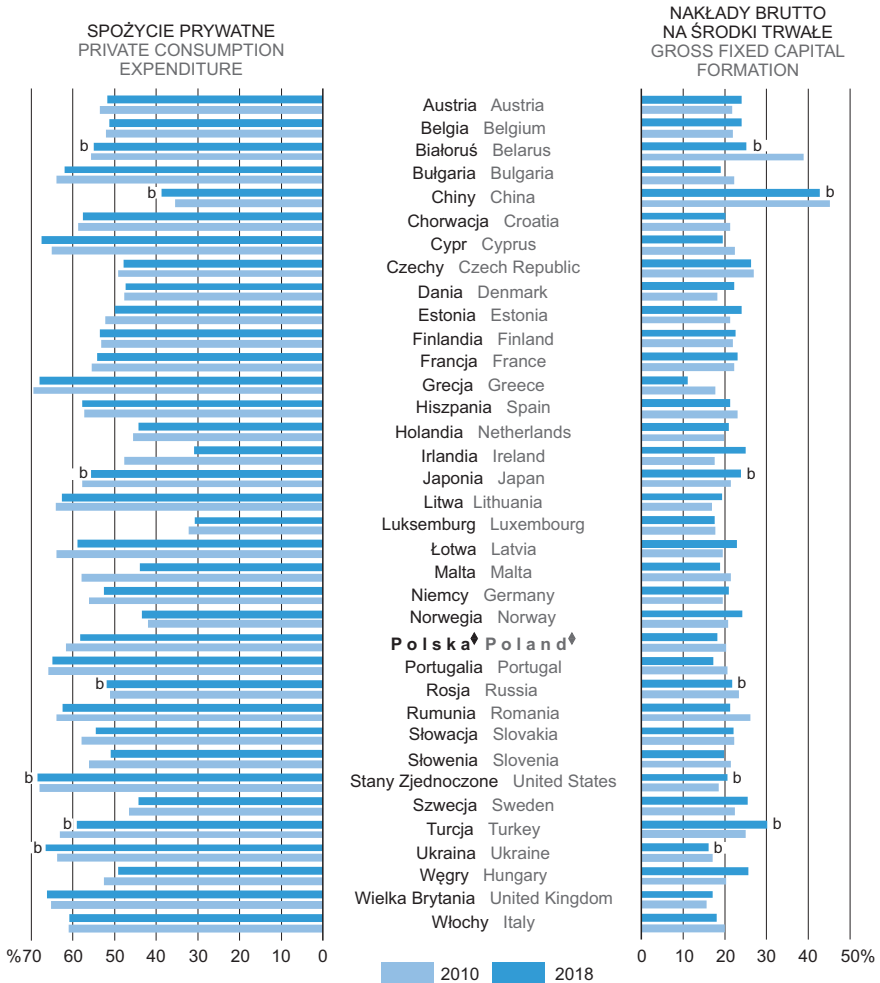
Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018	2010	2018
	w mln zł in million PLN				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM TOTAL	1474176	1744547	1906118	2043316	100,0	100,0
Spożycie Final consumption expenditure	1166136	1376217	1511868	1606290	79,1	78,6
Prywatne Private	889800	1051486	1160186	1231599	60,4	60,2
sektor: sector:						
gospodarstw domowych..... households	875207	1038271	1145245	1216373	59,4	59,5
instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych non-profit institutions serving households	14593	13215	14941	15226	1,0	0,7

TABL. 6 (275). **POPYT KRAJOWY (dok.)**
DOMESTIC DEMAND (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018	2010	2018
	w mln zł in million PLN				w odsetkach in percent	
Spożycie (dok.) Final consumption expenditure (cont.)						
Publiczne — sektor instytucji rządowych i samorządowych	276336	324731	351682	374691	18,7	18,4
Public — general government sector						
spożycie: consumption expenditure:						
indywidualne	147640	177583	192762	205374	10,0	10,1
individual						
ogólnospoleczne	128696	147148	158920	169317	8,7	8,3
collective						
Akumulacja brutto	308040	368330	394250	437026	20,9	21,3
Gross capital formation						
nakłady brutto na środki trwałe	293168	361490	348735	384716	19,9	18,8
gross fixed capital formation						
przyrost rzeczowych środków obroto- wych	14666	6669	45141	51904	1,0	2,5
changes in inventories						
nabycie pomniejszone o rozdysono- wanie aktywów o wyjątkowej war- tości	206	171	374	406	0,0	0,0
acquisitions less disposals of valu- ables						
w tym sektor: of which sector:						
Przedsiębiorstw niefinansowych	143778	199106	221531	256567	9,8	12,6
Non-financial corporations						
Instytucji finansowych	5728	6727	9517	9642	0,4	0,5
Financial corporations						
Instytucji rządowych i samorządowych	82070	82453	77068	100880	5,6	4,9
General government						
Gospodarstw domowych	75800	79184	85082	68854	5,1	3,4
Households						
NA 1 MIESZKAŃCA^a	38274	45366	49610	53193	x	x
PER CAPITA ^a						
Spożycie	30276	35788	39349	41816	x	x
Final consumption expenditure						
Akumulacja brutto	7998	9578	10261	11377	x	x
Gross capital formation						

a W złotych.
a In PLN.

RELACJA SPOŻYCIA PRYWATNEGO I NAKŁADÓW BRUTTO NA ŚRODKI TRWALE DO PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO^a W WYBRANYCH KRAJACH (ceny bieżące)

 RELATION OF PRIVATE CONSUMPTION EXPENDITURE AND GROSS FIXED CAPITAL FORMATION TO GROSS DOMESTIC PRODUCT^a IN SELECTED COUNTRIES (current prices)

a Patrz uwagi do działu „Przegląd międzynarodowy” na str. 412. b 2017 r.

a See notes to the chapter “International review” on page 414. b 2017.

Źródło – Source: „Eurostat’s Database”, „OECD. Stat Extracts – database”, „United Nations Statistics Division – National Accounts Main Aggregates Database”.

TABL. 7 (276). **RELACJA POPYTU KRAJOWEGO DO PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO (ceny bieżące)**
RELATION OF DOMESTIC DEMAND TO GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	Specification
	w %		in %		
O G Ó Ł E M	102,0	96,9	95,8	96,6	TOTAL
Spożycie	80,7	76,4	76,0	75,9	Final consumption expenditure
Prywatne	61,6	58,4	58,3	58,2	Private
w tym sektor gospodarstw domowych	60,6	57,7	57,6	57,5	of which households sector
Publiczne — sektor instytucji rządowych i samorządowych	19,1	18,0	17,7	17,7	Public — general government sector
Akumulacja brutto	21,3	20,5	19,8	20,7	Gross capital formation
W tym nakłady brutto na środki trwałe	20,3	20,1	17,5	18,2	Of which gross fixed capital formation

TABL. 8 (277). **DYNAMIKA POPYTU KRAJOWEGO (ceny stałe^a)**
INDICES OF DOMESTIC DEMAND (constant prices^a)

Wyszczególnienie Specification	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018				
	rok poprzedni=100			previous year=100			2000= =100	2005= =100	2010= =100	2015= =100	
O G Ó Ł E M	99,5	99,4	104,8	103,3	102,3	104,9	105,5	181,0	162,3	126,4	113,2
TOTAL											
Spożycie	100,5	100,8	102,8	102,8	103,5	104,1	104,5	175,9	153,1	122,9	112,5
Final consumption expenditure											
Prywatne	100,7	100,3	102,4	103,0	103,9	104,5	104,4	178,9	156,6	124,4	113,4
Private											
sektor: sector:											
gospodarstw domowych households	100,8	100,3	102,6	103,0	103,9	104,5	104,5	179,2	156,9	125,2	113,5
instytucji niekomercyj- nych działających na rzecz gospodarstw do- mowych	95,9	99,0	91,4	101,0	110,9	100,5	100,3	205,2	158,7	93,6	111,8
non-profit institutions serv- ing households											
Publiczne — sektor instytucji rządowych i samorządo- wych	99,7	102,5	104,3	102,3	101,9	102,9	104,7	167,6	142,3	117,5	109,8
Public — general govern- ment sector											

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

TABL. 8 (277). DYNAMIKA POPYTU KRAJOWEGO (dok.)
INDICES OF DOMESTIC DEMAND (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018				
	rok poprzedni=100 previous year=100						2000= =100	2005= =100	2010= =100	2015= =100	
Akumulacja brutto Gross capital formation	96,1	94,2	112,8	104,9	98,0	107,9	109,6	203,3	200,3	140,1	115,8
W tym nakłady brutto na środki trwałe Of which gross fixed capital formation	98,2	98,9	110,0	106,1	91,8	104,0	108,7	182,5	186,2	127,9	103,8
NA 1 MIESZKAŃCA PER CAPITA	99,5	99,5	104,8	103,4	102,4	104,9	105,6	180,8	161,1	126,9	113,4
Spożycie Final consumption expend- iture	100,5	100,9	102,9	102,9	103,5	104,1	104,5	176,9	153,4	123,1	112,5
Akumulacja brutto Gross capital formation	96,1	94,3	112,9	105,0	98,0	107,9	109,7	204,6	201,1	140,5	116,0

Deficyt i dług sektora instytucji rządowych i samorządowych^a
Deficit and debt of the general government sector^a

	Deficyt Deficit	Dług Debt
W milionach złotych In million PLN		
2010	-106116	767844
2015	-48703	923259
2017	-30404	1005722
2018	-7987	1034358
W relacji do PKB (ceny bieżące) w % In relation to GDP (current prices) in %		
2010	-7,3	53,1
2015	-2,7	51,3
2017	-1,5	50,6
2018	-0,4	48,9

^a Opracowano zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu, załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

^a Compiled according to Council Regulation (EC) on the application of the Protocol on the excessive deficit procedure annexed to the Treaty establishing the European Community.

RELACJA NADWYŻKI (+)/DEFICYTU (-) ORAZ DŁUGU SEKTORA INSTYTUCJI RZĄDOWYCH I SAMORZĄDOWYCH DO PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO^a W KRAJACH UNII EUROPEJSKIEJ (ceny bieżące)

RELATION OF SURPLUS (+)/DEFICIT (-) AND DEBT OF THE GENERAL GOVERNMENT SECTOR TO GROSS DOMESTIC PRODUCT^a IN THE EUROPEAN UNION COUNTRIES (current prices)

a Patrz uwagi do działu „Przegląd międzynarodowy” na str. 412.

a See notes to the chapter “International review” on page 414.

Źródło – Source: „Eurostat’s Database”.

Prezentowane dane dotyczą podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON i obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 649, z późniejszymi zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. (Dz. U. poz. 2009, z późniejszymi zmianami) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej oraz Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników, oraz — w przypadku pozostałych podmiotów — na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązków. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

Presented data concern entities of the national economy recorded in the REGON register and include legal persons, organisational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of Statistics Poland. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics, dated 29th June 1995 (uniform text Journal of Laws 2019 item 649, with later amendments) and the provisions of the decree of the Council of Ministers, dated 30th November 2015 (Journal of Laws item 2009, with later amendments) on the mode and methodology of running and updating the National Official Business Register, application, questionnaire, certificate specimens and detailed condition.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning unique identification numbers to them.

The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and — for the remaining entities — on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above mentioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Common Electronic System of Population (PESEL) on the deaths of natural persons, which were registered in the REGON.

Podmioty gospodarki narodowej

Entities of the national economy

Uwaga do tablic 1 i 2

Dane od 2015 r. w podziale według rodzajów działalności nie uwzględniają podmiotów, które w rejestrze REGON nie mają wpisanego rodzaju przeważającej działalności.

Note to tables 1 and 2

Since 2015 data according to division by the kind of activities do not include entities, which have not registered the predominant kind of activity in the REGON register.

TABLE 1 (278). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON**

Stan w dniu 31 grudnia

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a RECORDED IN THE REGON REGISTER

As of 31st December

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Grand total	W tym Of which				
			przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółki handlowe commercial companies		spółdzielnie co-operatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
				razem total	w tym z udziałem kapitału zagranicznego of which with foreign capital participation		
OGÓŁEM	2010	3909802	246	303040	68325	17156	2942965
TOTAL	2015	4184409	151	456910	85552	17561	2972144
	2017	4309800	142	537273	94755	17694	3001353
	2018	4365375	55	489908	74870	11655	3111733
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2017	74033	4	8062	1864	2577	55698
Agriculture, forestry and fishing	2018	70649	2	6819	1388	1415	55042
Przemysł	2017	410540	62	81624	16372	1707	289120
Industry	2018	403199	30	69407	12125	1016	294963
górnictwo i wydobywanie	2017	4814	2	2146	360	10	2247
mining and quarrying	2018	4601	1	1961	283	7	2229
przetwórstwo przemysłowe	2017	381689	56	67146	14081	1617	277675
manufacturing	2018	374610	26	55086	10023	923	283616
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	2017	9511	—	7246	1383	30	1835
electricity, gas, steam and air conditioning supply	2018	9755	—	7502	1375	32	1819
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	2017	14526	4	5086	548	50	7363
water supply; sewerage, waste management and remediation activities	2018	14233	3	4858	444	54	7299
Budownictwo	2017	512933	26	60144	8202	2249	423986
Construction	2018	539798	8	55085	6798	586	457330
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	2017	1029037	11	145240	35192	3029	760912
Trade; repair of motor vehicles ^a	2018	995477	4	116309	24750	2321	757056

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons conducting private farms in agriculture.

TABL. 1 (278). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON (dok.)

Stan w dniu 31 grudnia

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a RECORDED IN THE REGON REGISTER (cont.)

As of 31st December

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	W tym Of which			
			spółki handlowe commercial companies		spółdzielnie co-operatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
			razem total	w tym z udziałem kapitału zagranicznego of which with foreign capital participation		
Transport i gospodarka magazynowa 2017	264382	6	22188	3815	144	229999
Transportation and storage 2018	270687	2	22671	3665	70	235815
Zakwaterowanie i gastronomia ^a 2017	133730	—	15847	3147	304	97663
Accommodation and catering ^a 2018	137483	—	15910	2589	310	101096
Informacja i komunikacja 2017	154495	2	36093	4521	157	110207
Information and communication 2018	168353	—	35297	4270	70	124990
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities 2017	123243	—	17367	1685	703	98825
2018	123074	—	17146	1545	606	98958
Obsługa rynku nieruchomości ^a 2017	248859	12	29748	4989	5364	40522
Real estate activities 2018	256046	7	31438	4821	4120	43624
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities 2017	437997	17	68121	8211	469	340969
2018	454525	2	65889	6708	227	359981
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities 2017	132653	1	24698	4099	424	97621
2018	139146	—	25577	3935	401	103090
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security 2017	27113	—	71	8	3	111
2018	26437	—	71	8	2	137
Edukacja 2017	146018	—	6301	588	113	72962
Education 2018	149899	—	6574	507	101	77845
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna 2017	241747	—	11376	548	223	214539
Human health and social work activities 2018	250771	—	11631	463	232	223127
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation 2017	79133	—	5169	669	91	34335
2018	79093	—	4893	505	74	36726
Pozostała działalność usługowa 2017	286100	1	4848	825	124	133879
Other service activities 2018	290631	—	4790	774	87	141935
Organizacje i zespoły eksterytorialne 2017	232	—	1	1	—	—
Activities of extraterritorial organisations and bodies 2018	237	—	1	1	—	—

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons conducting private farms in agriculture.

Podmioty gospodarki narodowej

Entities of the national economy

TABL. 2 (279). SPÓŁKI ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH

Stan w dniu 31 grudnia

COMPANIES RECORDED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL STATUS

As of 31st December

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Handlowe Commercial						Cywilne Civil law partnerships	Inne ^a Others ^a	
		razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością limited liability	jawne unlimited partnerships	komandytowe limited partnerships	partnerskie i komandytowo-akcyjne professional and joint stock-limited partnerships			
OGÓŁEM	2010	576925	303040	9322	252411	32390	6439	2478	271869	2016
TOTAL	2015	746038	456910	11380	382394	35896	20391	6849	286759	2369
	2017	828344	537273	12044	451863	36399	30654	6313	288603	2468
	2018	782290	489908	9938	402168	35753	35826	6223^b	289859	2523
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	2017	12040	8062	99	7319	398	211	35	2904	1074
	2018	10795	6819	74	6118	369	220	38	2885	1091
Przemysł	2017	118183	81624	2772	68657	5875	4020	300	36143	416
Industry	2018	106054	69407	2294	56453	5796	4575	289	36228	419
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	2017	2534	2146	94	1802	105	125	20	388	—
	2018	2345	1961	92	1616	102	129	22	384	—
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	2017	101673	67146	2312	55781	5478	3348	227	34520	7
	2018	89692	55086	1859	43729	5411	3871	216	34599	7
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a electricity, gas, steam and air conditioning supply	2017	7619	7246	217	6546	120	332	31	373	—
	2018	7879	7502	205	6811	118	337	31	377	—
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a water supply; sewerage, waste management and remediation activities	2017	6357	5086	149	4528	172	215	22	862	409
	2018	6138	4858	138	4297	165	238	20	868	412

a Powołane odrębnymi ustawami lub umowami międzynarodowymi, do których stosuje się określone przepisy. b W tym spółki partnerskie — 2376.

a Established on the basis of separate acts or international agreements for which specific regulations are used.

b Of which professional partnerships — 2376.

TABL. 2 (279). SPÓŁKI ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH (cd.)

Stan w dniu 31 grudnia

COMPANIES RECORDED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL STATUS (cont.)

As of 31st December

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Handlowe Commercial						Cywilne Civil law partner- ships	Inne ^a Others ^a	
		razem total	akcyjne joint stock	z ogra- niczo- ną od- powie- dzial- nością limit- ed liabil- ity	jawne unlim- ited part- ner- ships	koman- dytowe limited part- ner- ships	part- nerskie i ko- man- dyto- wo-ak- cyjne profes- sional and joint stock- limited part- ner- ships			
Budownictwo Construction	2017 2018	86205 81439	60144 55085	1246 930	49748 43923	2856 2799	5671 6846	623 587	25674 25960	387 394
Handel; naprawa pojaz- dów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor ve- hicles ^Δ	2017 2018	263886 234923	145240 116309	2041 1334	122026 93466	14726 14156	6004 6920	443 433	118644 118613	2 1
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and stor- age	2017 2018	33807 34385	22188 22671	285 250	18711 18971	1889 1866	1232 1513	71 71	11619 11714	— —
Zakwaterowanie i gastro- nomia ^Δ Accommodation and cater- ing ^Δ	2017 2018	34759 35081	15847 15910	146 130	13362 13164	1289 1338	979 1209	71 69	18912 19171	— —
Informacja i komunikacja Information and communi- cation	2017 2018	43766 42928	36093 35297	1069 997	32609 31748	995 948	1307 1489	113 115	7673 7631	— —
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	2017 2018	21208 20991	17367 17146	1389 1242	13652 13500	786 742	932 1075	608 587	3841 3840	— 5
Obsługa rynku nierucho- mości ^Δ Real estate activities	2017 2018	35920 37802	29748 31438	683 673	23331 24477	1705 1789	3155 3653	874 846	5739 5908	433 456
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	2017 2018	93434 91244	68121 65889	1454 1252	58280 55649	2283 2267	4172 4755	1932 1966	25308 25349	5 6

a Powołane odrębnymi ustawami lub umowami międzynarodowymi, do których stosuje się określone przepisy.

a Established on the basis of separate acts or international agreements for which specific regulations are used.

Podmioty gospodarki narodowej

Entities of the national economy

TABL. 2 (279). SPÓŁKI ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH (dok.)

Stan w dniu 31 grudnia

COMPANIES RECORDED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL STATUS (cont.)

As of 31st December

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Handlowe Commercial						Cywilne Civil law partnerships	Inne ^a Others ^a
		razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością limited liability	jawne unlimited partnerships	komandytowe limited partnerships	partnerskie i komandytowo-akcyjne professional and joint stock-limited partnerships		
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities	2017 34230 2018 35298	24698 25577	303 265	21766 22417	982 981	1499 1773	148 141	9392 9581	140 140
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	2017 84 2018 83	71 71	4 3	60 61	1 1	4 4	2 2	12 11	1 1
Edukacja Education	2017 10701 2018 11098	6301 6574	58 46	5537 5739	397 396	299 384	10 9	4400 4524	— —
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	2017 19159 2018 19396	11376 11631	134 130	7766 7828	1732 1798	705 848	1039 1027	7783 7765	— —
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	2017 9326 2018 9105	5169 4893	300 275	4410 4108	187 198	259 301	13 11	4157 4212	— —
Pozostała działalność usługowa Other service activities	2017 11259 2018 11266	4848 4790	59 40	4315 4207	260 274	192 246	22 23	6401 6466	10 10
Organizacje i zespoły ekstraterytorialne Activities of extraterritorial organisations and bodies	2017 2 2018 2	1 1	— —	1 1	— —	— —	— —	1 1	— —

a Powołane odrębnymi ustawami lub umowami międzynarodowymi, do których stosuje się określone przepisy.

a Established on the basis of separate acts or international agreements for which specific regulations are used.

W opracowaniu danych działu oraz wykresów zawierających dane w układzie międzynarodowym zamieszczonych w innych działach Rocznika wykorzystano najnowsze publikacje organizacji międzynarodowych i poszczególnych krajów dostępne — jeśli nie zaznaczono inaczej — do końca marca 2019 r. Podstawowy materiał źródłowy stanowiły publikacje i bazy danych Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) oraz wyspecjalizowanych agend ONZ, tj. FAO i MOP. Część danych „Przeglądu międzynarodowego” pochodzi również z baz i publikacji OECD, UE, Banku Światowego i innych organizacji międzynarodowych oraz wydawnictw poszczególnych krajów.

W większości przypadków organizacje międzynarodowe zestawiają dane pozyskiwane z krajowych instytucji statystycznych. Dane te mogą być publikowane w niezmienionej formie lub stanowić podstawę do wyliczania przez te organizacje innych wielkości i wskaźników.

Różnice metodologiczne występujące w opracowaniach statystycznych poszczególnych krajów powodują, że prezentowane dane nie zawsze są w pełni porównywalne.

Niektóre informacje podane w retrospekcji różnią się od poprzednio publikowanych ze względu na weryfikację danych w aktualnych edycjach materiałów źródłowych. Dane dla Polski podano zgodnie ze źródłami międzynarodowymi, co w niektórych przypadkach może powodować różnice w stosunku do danych publikowanych w innych częściach Rocznika oraz w innych wydawnictwach GUS.

W tabl. 8 uwzględniono wszystkie kraje świata (podając dla nich dane o powierzchni i liczbie ludności oraz nazwę stolicy lub głównego miasta), a w tabl. 9 uwzględniono wszystkie państwa, do których przynależą politycznie terytoria niesamodzielne (podając dla tych terytoriów dane o powierzchni i liczbie ludności oraz nazwę stolicy lub głównego miasta). Nazwy krajów zostały ujednolicone z „Urzędowym wykazem nazw państw i terytoriów niesamodzielnych” Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Rzeczpospolitej Polskiej. Oboczne nazwy państw, zalecane przez Komisję, zostały zamieszczone jedynie w tabl. 8, w pozostałych tablicach użyto jednej krótkiej nazwy.

W obliczeniach **miejsca Polski w świecie i w Europie** (tabl. 13 i 14) uwzględniono wszystkie kraje, z wyjątkiem terytoriów niesamodzielnych. Zmiany w podziale politycznym świata (powstawanie nowych państw) brano pod uwagę w takim stopniu, w jakim umożliwiały to materiały źródłowe. Oznacza to niejednorodność w liczbie państw przy ustalaniu lokaty Polski dla różnych tematów.

Do **Unii Europejskiej (UE)** należy 28 krajów: Austria, Belgia, Dania, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Luksemburg, Niemcy, Portugalia, Szwecja, Wielka Brytania i Włochy, od 1 maja 2004 r. — Cypr, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia i Węgry, od 1 stycznia 2007 r. — Bułgaria i Rumunia oraz od 1 lipca 2013 r. — Chorwacja.

Do **strefy euro** należy 19 krajów: Austria, Belgia, Finlandia, Francja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Luksemburg, Niemcy, Portugalia i Włochy, od 1 stycznia 2001 r. — Grecja, od 1 stycznia 2007 r. — Słowenia, od 1 stycznia 2008 r. — Cypr i Malta, od 1 stycznia 2009 r. — Słowacja, od 1 stycznia 2011 r. — Estonia, od 1 stycznia 2014 r. — Łotwa oraz od 1 stycznia 2015 r. — Litwa. **Euro**, jako jednostka walutowa UE, zostało wprowadzone do obiegu gospodarczego z dniem 1 stycznia 1999 r. w państwach członkowskich strefy euro.

Podstawowym źródłem danych do tabl. 15 jest baza danych Eurostatu (Urząd Statystyczny Unii Europejskiej). Prezentowane w tej tablicy dane pobrano z bazy w dniu 24 kwietnia 2019 r.

Dane w zakresie wskaźników społeczno-gospodarczych świata (tabl. 10) dotyczące:

- 1) **ludności** — pogrupowano według kontynentów oraz zgodnie ze stosowanym przez ONZ podziałem świata na:
 - a) regiony bardziej rozwinięte, do których zaliczono kraje: Ameryki Północnej i Europy oraz Australię, Japonię, Nową Zelandię,
 - b) regiony mniej rozwinięte, do których zaliczono pozostałe kraje poza wyżej wymienionymi;
- 2) **ludności aktywnej zawodowo** — pogrupowano zgodnie ze stosowanym przez MOP podziałem geograficznym świata na:
 - a) Afrykę,
 - b) Amerykę Północną,
 - c) Amerykę Środkową i Południową,
 - d) Azję (z wyłączeniem Azji Centralnej i krajów arabskich) i kraje Pacyfiku — Afganistan, Australia, Bangladesz, Bhutan, Brunei, Chiny, Chiny — Specjalny Region Administracyjny Hongkong, Chiny — Specjalny Region Administracyjny Makau, Chiny — Tajwan, Fidżi, Filipiny, Guam,

- Indie, Indonezja, Iran, Japonia, Kambodża, Kiribati, Korea Południowa, Laos, Malediwy, Malezja, Mikronezja, Mjanma (Birma), Mongolia, Nepal, Nowa Kaledonia, Nowa Zelandia, Palau, Pakistan, Papua-Nowa Gwinea, Polinezja Francuska, Samoa, Samoa Amerykańskie, Singapur, Sri Lanka, Tajlandia, Timor Wschodni, Tonga, Tuvalu, Vanuatu, Wietnam, Wyspy Salomona,
- e) kraje Europy i Azji Centralnej — Armenia, Azerbejdżan, Cypr, Gruzja, Izrael, Kazachstan, Kirgistan, Tadżykistan, Turcja, Turkmenistan, Uzbekistan,
- f) kraje arabskie, do których zaliczono Arabię Saudyjską, Bahrajn, Irak, Jemen, Jordanię, Katar, Kuwejt, Liban, Oman, Palestynę oraz Zjednoczone Emiraty Arabskie;
- 3) **rozwoju społeczeństwa informacyjnego** (telefony, Internet) — przedstawiono według stosowanego przez Bank Światowy podziału świata na kraje o wysokim oraz średnim i niskim poziomie rozwoju gospodarczego; kraje pogrupowano według wartości dochodu narodowego brutto (DNB) przypadającego na 1 mieszkańca w danym roku, co może powodować różnice w przyporządkowaniu krajów i terytoriów do danej grupy w poszczególnych latach. W 2017 r. do krajów o:
- a) **wysokim poziomie rozwoju gospodarczego** zaliczono te kraje, w których wartość DNB na 1 mieszkańca wyniosła 12056 USD i więcej; dotyczy to następujących krajów lub terytoriów: Andora, Antigua i Barbuda, Arabia Saudyjska, Argentyna, Aruba, Australia, Austria, Bahamy, Bahrajn, Barbados, Belgia, Bermudy, Brunei, Chile, Chiny — Specjalny Region Administracyjny Hongkong, Chiny — Specjalny Region Administracyjny Makau, Chiny — Tajwan, Chorwacja, Curaçao, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Grenlandia, Guam, Gwinea Równikowa, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Islandia, Izrael, Japonia, Kajmany, Kanada, Katar, Korea Południowa, Kuwejt, Liechtenstein, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Mariany Północne, Monako, Niemcy, Norwegia, Nowa Kaledonia, Nowa Zelandia, Oman, Palau, Panama, Polinezja Francuska, Polska, Portugalia, Portoryko, San Marino, Saint Kitts and Nevis, Saint-Martin, Seszele, Singapur, Sint Maarten, Słowacja, Słowenia, Stany Zjednoczone, Szwajcaria, Szwecja, Trynidad i Tobago, Urugwaj, Węgry, Wielka Brytania, Włochy, Wyspa Man, Wyspy Dziewicze Stanów Zjednoczonych, Wyspy Normandzkie, Wyspy Owcze, Wyspy Turks i Caicos, Zjednoczone Emiraty Arabskie,
- b) **średnim i niskim poziomie rozwoju gospodarczego** zaliczono te kraje, w których wartość DNB na 1 mieszkańca wyniosła 12055 USD i mniej; dotyczy to następujących krajów lub terytoriów, dla których zastosowano dodatkowo podział geograficzny w następującym układzie:
- kraje Afryki Subsaharyjskiej,
 - kraje Ameryki Środkowej i Południowej,
 - kraje Azji Południowej — Afganistan, Bangladesz, Bhutan, Indie, Malediwy, Nepal, Pakistan, Sri Lanka,
 - kraje Azji Wschodniej oraz Pacyfiku — Chiny, Fidżi, Filipiny, Indonezja, Kambodża, Kiribati, Korea Północna, Laos, Malezja, Mikronezja, Mjanma (Birma), Mongolia, Nauru, Papua-Nowa Gwinea, Samoa, Samoa Amerykańskie, Tajlandia, Timor Wschodni, Tonga, Tuvalu, Vanuatu, Wietnam, Wyspy Marshalla, Wyspy Salomona,
 - kraje Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej — Algieria, Dżibuti, Egipt, Irak, Iran, Jemen, Jordania, Liban, Libia, Maroko, Syria, Tunezja, Zachodnie Wybrzeże i Strefa Gazy,
 - kraje Europy i Azji Centralnej — Albania, Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Bułgaria, Czarnogóra, Gruzja, Kazachstan, Kirgistan, Kosowo, Macedonia Północna, Mołdawia, Rosja, Rumunia, Serbia, Tadżykistan, Turcja, Turkmenistan, Ukraina, Uzbekistan;
- 4) **rolnictwa oraz produktu krajowego brutto** — pogrupowano według kontynentów;
- 5) **przemysłu** — pogrupowano według kontynentów, a w przypadku **dynamiki produkcji przemysłowej** — również według stosowanego przez ONZ podziału świata na kraje:
- a) rozwinięte gospodarczo, do których zaliczono kraje: Afryki (Południową Afrykę), Ameryki Północnej (Kanadę i Stany Zjednoczone), Australii i Oceanii (Australię i Nową Zelandię), Azji (Izrael i Japonię) oraz Europy,
- b) rozwijające się gospodarczo, do których zaliczono pozostałe, poza wyżej wymienionymi, kraje Afryki, Ameryki Środkowej i Południowej, Australii i Oceanii oraz Azji;
- 6) **handlu zagranicznego** — pogrupowano według stosowanego przez ONZ podziału świata na kraje:
- a) rozwinięte gospodarczo, do których zaliczono kraje: Ameryki Północnej (Bermudy, Grenlandię, Kanadę i Stany Zjednoczone), Azji i Pacyfiku (Japonię, Australię i Nową Zelandię), Europy (z wyłączeniem krajów Europy Południowo-Wschodniej oraz należących do WNP),

- b) rozwijające się gospodarczo, do których zaliczono kraje: Afryki, Ameryki Środkowej i Południowej, Azji (z wyłączeniem Japonii) oraz Oceanii (z wyjątkiem Australii i Nowej Zelandii). Spośród krajów Azji zostały wydzielone następujące obszary: Azja Południowa (Afganistan, Bangladesz, Bhutan, Indie, Iran, Malediwy, Nepal, Pakistan, Sri Lanka); Azja Południowo-Wschodnia (Brunei, Filipiny, Indonezja, Kambodża, Laos, Malezja, Mjanma (Birma), Singapur, Tajlandia, Timor Wschodni, Wietnam); Azja Wschodnia (Chiny wraz ze Specjalnymi Regionami Administracyjnymi — Hongkong i Makau, Korea Południowa oraz Mongolia); Azja Zachodnia (Arabia Saudyjska, Bahrajn, Cypr, Irak, Izrael, Jemen, Jordania, Katar, Kuwejt, Liban, Oman, Palestyna, Syria, Turcja oraz Zjednoczone Emiraty Arabskie),
- c) Europy Południowo-Wschodniej i WNP, do których zaliczono: Albanie, Armenię, Azerbejdżan, Białoruś, Bośnię i Hercegowinę, Bułgarię, Czarnogórę, Gruzję, Kazachstan, Kirgistan, Macedonię Północną, Moldawię, Rosję, Rumunię, Serbię, Tadżykistan, Ukrainę i Uzbekistan.

Dane o produkcji wyrobów przemysłowych podano w oparciu o Międzynarodową Standardową Klasyfikację Rodzajów Działalności Gospodarczej (ISIC — Rev. 4) lub o Centralną Klasyfikację Produktów (CPC — Ver. 2.1).

Dane dotyczące **Produktu Krajowego Brutto (PKB)** — jeśli nie zaznaczono inaczej — dla krajów Unii Europejskiej oraz Norwegii prezentuje się na podstawie „Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej (ESA 2010)”, a dla pozostałych krajów według metodologii „Systemu Rachunków Narodowych (SNA 2008)”.

Produkt krajowy brutto podano według **parytetu siły nabywczej** (PPP — Purchasing Power Parity). Parytety siły nabywczej stanowią rodzaj przeliczników walutowych, które stosuje się w celu przeliczenia wartości ekonomicznych wyrażonych w walutach krajowych na wspólną umowną walutę. Eliminują one wpływ różnic w poziomach cen między państwami uczestniczącymi w badaniu, a tym samym umożliwiają bezpośrednie porównanie wolumenu PKB i jego składowych. Parytety siły nabywczej wylicza się m.in. w ramach programu porównań międzynarodowych prowadzonych przez Unię Europejską i OECD, a także Bank Światowy, stosując koszyk porównywalnych towarów i usług. Wspólną umowną walutą przyjętą w Unii Europejskiej jest standard siły nabywczej (PPS — Purchasing Power Standard), natomiast umowną walutą stosowaną przez Bank Światowy jest dolar międzynarodowy. Wartość 1 PPS lub 1 dolara międzynarodowego równa się liczbie jednostek waluty danego kraju odpowiadającej 1 euro lub 1 dolarowi międzynarodowemu na rynku krajowym, przy uwzględnieniu relacji cen danego kraju do cen pozostałych krajów biorących udział w porównaniu.

In the compilation of the chapter, as well as charts containing international comparisons included in other chapters of the Yearbook, data from the latest publications of international organisations and individual countries, available — unless otherwise stated — by the end of March 2019, were used. Publications and databases of the United Nations (UN) as well as their specialised agencies, i.e. the FAO and the ILO, comprised the basic source material. Data in the "International review" also come from publications and databases of the OECD, the EU, the World Bank and other international organisations as well as publications of individual countries.

In most cases international organisations compile data obtained from national statistical institutions. Such data can be published unchanged or serve as a basis for computation of other statistical quantities and indicators.

Methodological differences occurring among statistical methods of individual countries cause that presented data are not fully comparable in some cases.

Some information presented in retrospect differs from that previously published due to data review in the current editions of source materials. Data for Poland are presented according to the international sources, therefore, in some cases, they may differ from the data published in other chapters of the Yearbook and other publications of Statistics Poland.

In table 8 all countries of the world were presented (including data regarding their area, population as well as the name of the capital or main city) and in table 9 all countries with politically dependent territories were included (with data regarding area, population as well as the name of the capital or main city of those territories). The names of the countries were standardised in accordance with "The official list of names of countries and non-self-governing territories" of the Commission on Standardisation of Geographical Names outside the Republic of Poland. Variant names, recommended by the Commission, were provided only in table 8, in the rest of the tables one short name was used.

Calculating **Poland's place in the world and in Europe** (tables 13 and 14), all countries, excluding dependent territories, were considered. Changes in the political division of the world (the establishment of new countries) were taken into account as far as the available source materials allowed. This results in differences in the number of countries taken into account when establishing Poland's place with respect to various topics.

The **European Union (EU)** consists of 28 countries: Austria, Belgium, Denmark, Finland, France, Greece, Spain, the Netherlands, Ireland, Luxembourg, Germany, Portugal, Sweden, the United Kingdom and Italy, since 1st May 2004 — Cyprus, the Czech Republic, Estonia, Lithuania, Latvia, Malta, Poland, Slovakia, Slovenia and Hungary, since 1st January 2007 — Bulgaria and Romania as well as since 1st July 2013 — Croatia.

The **euro area** consists of 19 countries: Austria, Belgium, Finland, France, Spain, the Netherlands, Ireland, Luxembourg, Germany, Portugal and Italy, since 1st January 2001 — Greece, since 1st January 2007 — Slovenia, since 1st January 2008 — Cyprus and Malta, since 1st January 2009 — Slovakia, since 1st January 2011 — Estonia, since 1st January 2014 — Latvia as well as since 1st January 2015 — Lithuania. **Euro**, as the currency unit of the EU, was introduced on 1st January 1999 in member countries of the euro area.

The main source of data in table 15 is Eurostat's (the Statistical Office of the European Union) database. Data presented in this table were extracted on 24th April 2019.

Data on the socio-economic indicators of the world (table 10) concerning:

- 1) **population** — are grouped by continents as well as according to the division of the world adopted by the UN, i.e.:
 - a) more developed regions to which the countries of North America and Europe as well as Australia, Japan, New Zealand are included,
 - b) less developed regions which include the countries not mentioned above;
- 2) **economically active population** — are grouped according to the geographical division of the world adopted by the ILO, i.e.:
 - a) Africa,
 - b) North America,
 - c) Central and South America,
 - d) Asia (excluding Central Asia and Arab states) and the Pacific — Afghanistan, Australia, Bangladesh, Bhutan, Brunei, China, China — Hong Kong Special Administrative Region, China — Macao Special Administrative Region, China — Taiwan, Fiji, the Philippines, Guam, India, Indonesia, Iran, Japan, Cambodia, Kiribati, South Korea, Laos, Maldives, Malaysia, Micronesia, Myanmar (Burma), Mongolia, Nepal, New Caledonia, New Zealand, Palau, Pakistan, Papua New Guinea, French Polynesia, Samoa, American Samoa, Singapore, Sri Lanka, Thailand, Timor-Leste (East Timor), Tonga, Tuvalu, Vanuatu, Vietnam, the Solomon Islands,
 - e) Europe and Central Asia — Armenia, Azerbaijan, Cyprus, Georgia, Israel, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Tajikistan, Turkey, Turkmenistan, Uzbekistan,
 - f) Arab states, which include Saudi Arabia, Bahrain, Iraq, Yemen, Jordan, Qatar, Kuwait, Lebanon, Oman, Occupied Palestinian Territory and the United Arab Emirates;
- 3) **development of information society** (telephones, the Internet) — are shown in accordance with the division of the World Bank into the countries with high, middle and low income; countries are grouped according to the gross national income (GNI) per capita in a given year, which can cause differences in assigning countries and territories to the relevant group in respective years. In 2017 the countries with:
 - a) **high income** included those countries where GNI per capita was 12056 USD and more; it concerns the following countries or territories: Andorra, Antigua and Barbuda, Saudi Arabia, Argentina, Aruba, Australia, Austria, the Bahamas, Bahrain, Barbados, Belgium, Bermuda, Brunei, Chile, China — Hong Kong Special Administrative Region, China — Macao Special Administrative Region, China — Taiwan, Croatia, Curaçao, Cyprus, the Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Greece, Greenland, Guam, Equatorial Guinea, Spain, the Netherlands, Ireland, Iceland, Israel, Japan, the Cayman Islands, Canada, Qatar, South Korea, Kuwait, Liechtenstein, Lithuania, Luxembourg, Latvia, Malta, the North-

ern Mariana Islands, Monaco, Germany, Norway, New Caledonia, New Zealand, Oman, Palau, Panama, French Polynesia, Poland, Portugal, Puerto Rico, San Marino, Saint Kitts and Nevis, Saint-Martin, the Seychelles, Singapore, Sint Maarten, Slovakia, Slovenia, the United States, Switzerland, Sweden, Trinidad and Tobago, Uruguay, Hungary, the United Kingdom, Italy, the Isle of Man, the Virgin Islands, the Channel Islands, the Faroe Islands, the Turks and Caicos Islands, the United Arab Emirates,

b) **middle or low income** included those countries where GNI per capita was 12055 USD and less; it concerns the following countries or territories, for which additional geographical division was applied:

- Sub-Saharan Africa's countries,
- Latin America and Caribbean countries,
- South Asia countries — Afghanistan, Bangladesh, Bhutan, India, Maldives, Nepal, Pakistan, Sri Lanka,
- East Asia and the Pacific — China, Fiji, the Philippines, Indonesia, Cambodia, Kiribati, North Korea, Laos, Malaysia, Micronesia, Myanmar (Burma), Mongolia, Nauru, Papua New Guinea, Samoa, American Samoa, Thailand, Timor-Leste (East Timor), Tonga, Tuvalu, Vanuatu, Vietnam, the Marshall Islands, the Solomon Islands,
- Middle East and North Africa countries — Algeria, Djibouti, Egypt, Iraq, Iran, Yemen, Jordan, Lebanon, Libya, Morocco, Syria, Tunisia, the West Bank and Gaza Strip,
- Europe and Central Asia countries — Albania, Armenia, Azerbaijan, Belarus, Bosnia and Herzegovina, Bulgaria, Montenegro, Georgia, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Kosovo, North Macedonia, Moldova, Romania, Russia, Serbia, Tajikistan, Turkey, Turkmenistan, Ukraine, Uzbekistan;

4) **agriculture and gross domestic product** — are grouped by continents;

5) **industry** — are grouped by continents, and in case of **industrial production indices** also by the following division of the world used by the UN:

- a) developed countries to which the countries of: Africa (South Africa), North America (Canada and the United States), Australia and Oceania (Australia and New Zealand), Asia (Israel and Japan) and Europe were included,
- b) developing countries to which all the other, not mentioned above, countries of: Africa, Central and South America, Australia and Oceania as well as of Asia were included;

6) **foreign trade** — are grouped by the division of the world used by the UN:

- a) developed countries which include: North America (Bermuda, Greenland, Canada and the United States), Asia and Pacific (Japan, Australia, New Zealand), Europe (excluding South-Eastern Europe countries and CIS members),
- b) developing countries to which the countries of: Africa, Central and South America, Asia (excluding Japan) and Oceania (excluding Australia and New Zealand) were included. Asian countries have been divided into: Southern Asia (Afghanistan, Bangladesh, Bhutan, India, Iran, Maldives, Nepal, Pakistan, Sri Lanka); South-Eastern Asia (Brunei, the Philippines, Indonesia, Cambodia, Laos, Malaysia, Myanmar (Burma), Singapore, Thailand, Timor-Leste (East Timor), Vietnam); Eastern Asia (China with Special Administrative Regions — Hong Kong and Macao, South Korea and Mongolia); Western Asia (Saudi Arabia, Bahrain, Cyprus, Iraq, Israel, Yemen, Jordan, Qatar, Kuwait, Lebanon, Oman, State of Palestine, Syria, Turkey and the United Arab Emirates),
- c) South-Eastern Europe countries and CIS members which include: Albania, Armenia, Azerbaijan, Belarus, Bosnia and Herzegovina, Bulgaria, Montenegro, Georgia, Kazakhstan, Kyrgyzstan, North Macedonia, Moldova, Romania, Russia, Serbia, Tajikistan, Ukraine and Uzbekistan.

Data concerning **manufacture of industrial goods** are presented based on the International Standard Industrial Classification of All Economic Activities (ISIC — Rev. 4) or Central Product Classification (CPC — Ver. 2.1).

Data concerning **Gross Domestic Product (GDP)** — unless otherwise stated — for European Union countries and Norway are presented according to the "European System of National and Regional Accounts in the European Union (ESA 2010)" and for the other countries — according to the methodology of the "System of National Accounts (SNA 2008)".

Gross domestic product is presented according to **Purchasing Power Parity (PPP)**. Purchasing power parities are types of currency conversion rates that are used to convert economic values expressed in local currencies to a common conventional currency. Through the elimination of differences in price level between all countries taking part in the survey, they enable direct comparison of GDP and its main elements. Purchasing power parities are computed, among others, within international comparisons programme carried out by the European Union, the OECD and also the World Bank, using a basket of comparable goods and services. Purchasing Power Standard (PPS) is a common conventional currency adopted by the European Union, whereas international dollar is used by the World Bank. The value of 1 PPS or 1 international dollar is equal to the number of units of currency of a given country corresponding to 1 euro or 1 international dollar on the domestic market, taking into account the ratio of prices in a given country to prices in all other countries participating in the comparisons.

TABL. 1 (280). **POWIERZCHNIA ZIEMI**
TOTAL AREA OF THE WORLD

Wyszczególnienie Specification	W mln km ² In million km ²	W odsetkach In percent		Wyszczególnienie Specification	W od- setkach In percent
OGÓŁEM TOTAL	510,1	100,0	x	Półkula północna Northern Hemi- sphere	100,0
Lądy Lands	149,0	29,2	100,0	lądy lands	39,4
Afryka Africa	30,3	5,9	20,3	oceany oceans	60,6
Ameryka Północna i Środkowa North and Central America	24,2	4,8	16,3	Półkula południowa Southern Hemi- sphere	100,0
Ameryka Południowa South Ame- rica	17,8	3,5	12,0	lądy lands	18,7
Antarktyda Antarctica	13,2	2,6	8,8	oceany oceans	81,3
Australia i Oceania Australia and Oceania	8,5	1,7	5,7	Półkula wschodnia Eastern Hemi- sphere	100,0
Azja ^a Asia ^a	44,4	8,7	29,8	lądy lands	36,4
Europa ^b Europe ^b	10,5	2,1	7,1	oceany oceans	63,6
Oceany Oceans	361,3	70,8	100,0	Półkula zachodnia Western Hemi- sphere	100,0
Arktyczny Arctic	14,7	2,9	4,1	lądy lands	18,6
Atlantycki Atlantic	89,0	17,4	24,6	oceany oceans	81,4
Indyjski Indian	73,6	14,4	20,4		
Południowy Southern	20,3	4,0	5,6		
Spokojny Pacific	163,7	32,1	45,3		

a, b Łącznie z: a — azjatycką częścią Rosji i Turcji, b — europejską częścią Rosji i Turcji.

a, b Including: a — the Asian part of Russia and Turkey, b — the European part of Russia and Turkey.

Uwaga do tabl. 2—6

Informacje publikowane są na podstawie „Tablic geograficznych” pod red. W. Mizerskiego i J. Żukowskiego, Warszawa, Grupa Wydawnicza Adamantan, 2014.

Note to the tables 2—6

Information is presented on the basis of "Tablice geograficzne" ed. W. Mizerski i J. Żukowski, Warszawa, Grupa Wydawnicza Adamantan, 2014.

TABL. 2 (281). NAJWIĘKSZE WYSPIY ŚWIATA
THE LARGEST ISLANDS OF THE WORLD

Kontynenty Continents	Powierz- chnia w tys. km ² Total area in thousand km ²	Oceany Oceans	Kraje Countries
Wyspy o powierzchni powyżej 100 tys. km² Islands with area above 100 thousand km²			
Afryka Africa			
Madagaskar Madagascar	587,0	Indyjski Indian	Madagaskar Madagascar
Ameryka Północna North Ame- rica			
Grenlandia Greenland	2175,6 ^a	Atlantycki ^b Atlantic ^b	Dania Denmark
Ziemia Baffina Baffin Island	507,5	} Arktyczny Arctic	} Kanada Canada
Wyspa Wiktorii Victoria Island	217,3		
Wyspa Ellesmere'a Ellesmere Is- land	196,2		
Nowa Fundlandia Newfoundland ...	108,9		
Ameryka Środkowa i Południowa Central and South America			
Kuba Cuba	104,9	Atlantycki Atlantic	Kuba Cuba
Australia i Oceania Australia and Oceania			
Nowa Gwinea New Guinea	771,9	} Spokojny Pacific	} Indonezja, Papua-Nowa Gwinea Indonesia, Papua New Guinea
Wyspa Południowa South Island ...	150,5		
Wyspa Północna North Island	114,7		
Azja Asia			
Borneo (Kalimantan) Borneo (Kali- mantan)	746,0	} Spokojny Pacific	} Brunei, Indonezja, Malezja Bru- nei, Indonesia, Malaysia
Sumatra Sumatra	427,4		
Honsiu Honshu	227,9		
Celebes (Sulawesi) Celebes (Sula- wesi)	179,4		
Jawa Java	126,7		
Luzon Luzon	105,7		
Europa Europe			
Wielka Brytania Great Britain	216,3	} Atlantycki Atlantic	} Wielka Brytania United Kingdom
Islandia Iceland	102,8		

a Według innych źródeł — 2166,1 tys. km². b Częściowo na Oceanie Arktycznym.

a According to other sources — 2166.1 thousand km². b Partly on the Arctic Ocean.

TABL. 3 (282). **NAJWYŻSZE SZCZYT Y GÓRSKIE KONTYNETÓW**
THE HIGHEST SUMMITS OF THE CONTINENTS

Kontynenty Continents Szczyty Summits	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above sea level in m	Góry Mountains	Kraje Countries
Afryka — szczyty o wysokości powyżej 5 tys. m Africa — summits with height above 5 thousand m			
Kibo (Uhuru) Kibo peak	5890 ^a	Kilimandżaro Kilimanjaro	Tanzania Tanzania
Batian Batian peak	5199	Kenia Kenia	Kenia Kenia
Margherita Margherita	5109	Ruwenzori Ruwenzori	Uganda, Demokratyczna Republika Konga Uganda, Democratic Republic of the Congo
Ameryka Południowa — szczyty o wysokości powyżej 6,5 tys. m South America — summits with height above 6.5 thousand m			
Aconcagua Aconcagua	6962 ^a	Andy Andes	Argentyna Argentina
Ojos del Salado Ojos del Salado	6885		Argentyna, Chile Argentyna, Chile
Tupungato Tupungato	6800		Argentyna Argentina
Nevado Pissis Nevado Pissis	6779		Peru Peru
Mercedario Mercedario	6770		Argentyna, Chile Argentyna, Chile
Huascarán Huascarán	6768		Argentyna Argentina
Llullaillaco Llullaillaco	6723		Boliwia Bolivia
Nevado de Cachi Nevado de Cachi	6719		Peru Peru
Nevado de Ancohuma Nevado de Ancohuma	6650		Argentyna, Chile Argentyna, Chile
Yerupaja Nevado Yerupajá	6632		Boliwia Bolivia
Incahuasi Incahuasi	6620		
Sajama Sajama	6542		
Ameryka Północna i Środkowa — szczyty o wysokości powyżej 5 tys. m North and Central America — summits with height above 5 thousand m			
Denali ^b Denali ^b	6194	Kordyliery North American Cordillera	Stany Zjednoczone United States
Logan Logan	6050	Św. Eliasza St. Elias Mtns. Kordyliera Wulkaniczna Trans-Mexican Volcanic Belt	Kanada Canada
Orizaba Pico de Orizaba	5700	Św. Eliasza St. Elias Mtns. Kordyliera Wulkaniczna Trans-Mexican Volcanic Belt	Meksyk Mexico Kanada Canada
Góra Św. Eliasza Mount St. Elias	5489		
Popocatepetl Popocatepetl	5452		Meksyk Mexico
Lucania Lucania	5227	Św. Eliasza St. Elias Mtns.	Kanada Canada
Bona Bona	5044	Wrangla Wrangell Mtns.	Stany Zjednoczone United States

a Dane zostały zmienione na podstawie pomiarów po 2000 r. b Dawna oficjalna nazwa — McKinley; w 2015 r. została przywrócona indiańska nazwa.

a Data have been changed on the basis of the measurements after 2000. b Former official name — McKinley; the name was changed back to original native Alaskan in 2015.

TABL. 3 (282). **NAJWYŻSZE SZCZYTNY GÓRSKIE KONTYNETÓW (dok.)**

THE HIGHEST SUMMITS OF THE CONTINENTS (cont.)

Kontynenty Continents Szczyny Summits	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above sea level in m	Góry Mountains	Kraje Countries
Antarktyda — szczyny o wysokości powyżej 4,5 tys. m Antarctica — summits with height above 4.5 thousand m			
Vinson Vinson	4892 ^a	Ellswortha Ellsworth Mtn. Królowej Aleksandry Queen Alexandra Range	x
Góra Kirkpatricka Mount Kirkpatrick	4530		x
Australia i Oceania — szczyny o wysokości powyżej 4,5 tys. m Australia and Oceania — summit with height above 4.5 thousand m			
Puncak Jaya Puncak Jaya	4884 ^a	Śnieżne Maoke Mtns.	Indonezja Indonesia
Azja — szczyny o wysokości powyżej 8 tys. m Asia — summits with height above 8 thousand m			
Mount Everest (Czomolungma) Mount Everest	8848	Himalaje Himalayas	Chiny, Nepal China, Nepal
K2 (Chogori) K2 (Godwin Austen, Chogori)	8611	Karakorum Karakoram	Kaszmir ^c Kashmir ^c
Kangczendzonga Kangchenjunga ...	8598 ^d	} Himalaje Himalayas	Indie, Nepal India, Nepal
Lhoce Lhotse	8501 ^e		Chiny, Nepal China, Nepal
Makalu Makalu	8463		Nepal Nepal
Cho Oju Cho Oyu	8201		Kaszmir ^c Kashmir ^c
Dhaulagiri Dhaulagiri	8167		Nepal Nepal
Manaslu Manaslu	8156 ^f		Nepal Nepal
Nanga Parbat Nanga Parbat	8125 ^g		Kaszmir ^c Kashmir ^c
Annapurna I Annapurna I	8091		Nepal Nepal
Gaszerbrum I Gasherbrum I	8068		
Falchan Kangri (Broad Peak) Falchan Kangri (Broad Peak)	8047		Karakorum Karakoram
Gaszerbrum II Gasherbrum II	8035		
Sziszapangma (Gosainthan) Shish-pangma (Gosainthan)	8013 ^h	Himalaje Himalayas	Chiny China
Europa — szczyny o wysokości powyżej 4,5 tys. m Europe — summits with height above 4.5 thousand m			
Mont Blanc Mont Blanc	4810	} Alpy Alps	Francja, Włochy France, Italy
Dufour Dufourspitze (Monte Rosa)	4634		Szwajcaria Switzerland
Dom Dom (Mishabel)	4545		
Weisshorn Weisshorn	4506		

a Dane zostały zmienione na podstawie pomiarów po 2000 r. c Terytorium administrowane przez Pakistan, sporne z Indiami. d—h Według innych źródeł: d — 8586 m, e — 8516 m, f — 8163 m, g — 8126 m, h — 8112 m.

a Data have been changed on the basis of the measurements after 2000. c Territory administered by Pakistan, disputed with India. d—h According to other sources: d — 8586 m, e — 8516 m, f — 8163 m, g — 8126 m, h — 8112 m.

TABL. 4 (283). **NAJWIĘKSZE MORZA I ZATOKI ŚWIATA**

THE LARGEST SEAS AND GULFS OF THE WORLD

Oceany Oceans Morza i zatoki o powierzchni powyżej 1 mln km ² Seas and gulfs with total area above 1 million km ²	Powierz- chnia w tys. km ² Total area in thou- sand km ²	Maksy- malna głębokość w m Maximum depth in m	Oceany Oceans Morza i zatoki o powierzchni powyżej 1 mln km ² Seas and gulfs with total area above 1 million km ²	Powierz- chnia w tys. km ² Total area in thou- sand km ²	Maksy- malna głębokość w m Maximum depth in m
Ocean Arktyczny Arctic Ocean			Ocean Indyjski Indian Ocean		
Barentsa Barents Sea	1424	600	Arabskie Arabian Sea	4832	5803
Norweskie Norwegian Sea ...	1340	3970	Zatoka Bengalska Bay of Bengal	2191	4490
Grenlandzkie Greenlands Sea	1195	5527	Wielka Zatoka Australijska Great Australian Bight	1335	5670
Ocean Atlantycki Atlantic Ocean			Arafura Arafura Sea	1017	3680
Sargassowe Sargasso Sea	6000— —7000	6995	Ocean Spokojny Pacific Ocean		
Weddella Weddell Sea	2910	6820	Filipińskie Philippine Sea	5726	10497
Karaibskie (Antylskie) Carib- bean Sea	2777	7238	Koralowe Coral Sea	4068	9174
Śródziemne ^a Mediterranean Sea ^a	2505	5090	Południowochińskie South China Sea	3537	5559
Zatoka Meksykańska Gulf of Mexico	1555	4376	Tasmana Tasman Sea	3336	6015
Scotia Scotia Sea	1335	5870	Fidzi Sea Fiji	3177	6948
Riiser-Larsena Riiser-Larsen Sea	1138	3000	Beringa Bering Sea	2315	5500
			Ochockie Sea of Okhotsk	1603	3916
			Japońskie Japan Sea	1062	3699

a Bez Morza Czarnego.

a Excluding the Black Sea.

TABL. 5 (284). **NAJDŁUŻSZE RZEKI ŚWIATA**

THE LONGEST RIVERS OF THE WORLD

Kontynenty Continents Rzeki o długości powyżej 4 tys. km Rivers with length above 4 thousand km	Ujście rzeki Outflow	Długość rzeki w km Length in km	Powierz- chnia dorzecza w tys. km ² Surface area of river basin in thou- sand km ²	Kraje Countries
Afryka Africa				
Nil z Kagerą i Ruvyironza Nile with Kagera and Ruvyironza (Luviron- za) River	M. Śródziemne Medi- terranean Sea	6671	2870	Burundi, Rwanda, Tanzania, Uganda, Sudan Południo- wy, Sudan, Egipt Burundi, Rwanda, Tanzania, Ugan- da, South Sudan, Sudan, Egipt

TABL. 5 (284). NAJDŁUŻSZE RZEKI ŚWIATA (dok.)

THE LONGEST RIVERS OF THE WORLD (cont.)

Kontynenty Continents Rzeki o długości powyżej 4 tys. km Rivers with length above 4 thousand km	Ujście rzeki Outflow	Długość rzeki w km Length in km	Powierz- chnia dorzecza w tys. km ² Surface area of river basin in thou- sand km ²	Kraje Countries
Afryka (dok.) Africa (cont.)				
Kongo Congo	O. Atlantycki Atlantic Ocean	4374	3690	Kongo, Demokratyczna Republika Kongo, Zambia Congo, Democratic Republic of the Congo, Zambia
Niger Niger	Zatoka Gwinejska Gulf of Guinea	4184	2090	Gwinea, Mali, Niger, Nigeria, Benin Guinea, Mali, Niger, Nigeria, Benin
Ameryka Północna North America				
Missisipi z Missouri i Jefferson Mississippi with Missouri and Jefferson	Zatoka Meksykańska Gulf of Mexico	6270	3202	Stany Zjednoczone United States
Mackenzie z Peace Mackenzie with Peace	M. Beauforta Beaufort Sea	4241	1706	Kanada Canada
Ameryka Środkowa i Południowa Central and South America				
Amazonka z Ukajali Amazon with Ucayali	O. Atlantycki Atlantic Ocean	7100 lub or 6437 lub or 6296	5965	Peru, Brazylia Peru, Brazil
Azja Asia				
Jangcy Yangtze (Chang)	M. Wschodniochińskie East China Sea	6300	1808	Chiny China
Jenisej z Selengą Yenisei with Selengą	M. Karskie Kara Sea	5550	2580	Mongolia, Rosja Mongolia, Russia
Huang He (Żółta Rzeka) Huang He (Yellow River)	Zatoka Bo Hai Bo Hai Gulf	5464	752	Chiny China
Ob z Irtyszem Ob with Irtysh	M. Karskie Kara Sea	5410	2990	Chiny, Kazachstan, Rosja China, Kazakhstan, Russia
Mekong Mekong	M. Południowochińskie South China Sea	4880	810	Chiny, Laos, Tajlandia, Kambodża, Wietnam China, Laos, Thailand, Cambodia, Vietnam
Amur z Arguniem Amur with Argun	M. Ochockie Sea of Okhotsk	4416	1855	Chiny, Mongolia, Rosja China, Mongolia, Russia
Lena Lena	M. Łaptiewów Laptev Sea	4313	2490	Rosja Russia

TABL. 6 (285). **NAJWIĘKSZE JEZIORA ŚWIATA**
THE LARGEST LAKES OF THE WORLD

Kontynenty Continents	Powierzchnia w tys. km ² Surface area in thousand km ²	Maksymalna głębokość w m Maximum depth in m	Kraje Countries
Jeziora o powierzchni powyżej 10 tys. km² Lakes with total area above 10 thousand km²			
Afryka Africa			
Wiktoria Victoria	69,5	92	Tanzania, Uganda, Kenia Tanzania, Uganda, Kenya
Tanganika Tanganyika	32,9	1435	Tanzania, Demokratyczna Republika Konga, Burundi, Zambia Tanzania, Democratic Republic of the Congo, Burundi, Zambia
Niasa (Malawi) Nyasa (Malawi)	28,9	698 ^a	Mozambik, Tanzania, Malawi Mozambique, Tanzania, Malawi
Czad Chad	1,0— —26,0 ^b	2—7	Czad, Nigeria, Niger, Kamerun Chad, Nigeria, Niger, Cameroon
Ameryka Północna North America			
Górne Superior	82,1	406	Kanada, Stany Zjednoczone Canada, United States
Huron Huron	59,6	229	
Michigan Michigan	57,8	281	Stany Zjednoczone United States
Wielkie Niedźwiedzie Great Bear	31,2	446	Kanada Canada
Wielkie Niewolnicze Great Slave	28,6	614	
Erie Erie	25,7	64	Kanada, Stany Zjednoczone Canada, United States
Winnipeg Winnipeg	24,4	36	Kanada Canada
Ontario Ontario	19,0	244 ^c	Kanada, Stany Zjednoczone Canada, United States
Ameryka Środkowa i Południowa Central and South America			
Maracaibo Maracaibo	13,0	250	Wenezuela Venezuela
Patos Lagoa dos Patos	10,2	5	Brazylia Brazil
Azja Asia			
Morze Kaspjskie Caspian Sea	380,0 ^b	1025	Azerbejdżan, Rosja, Iran, Turkmenistan, Kazachstan Azerbaijan, Russia, Iran, Turkmenistan, Kazakhstan
Bajkał Baikal	31,5	1620	Rosja Russia
Bałchasz Balkhash	17,0— —22,0 ^b	26	Kazachstan Kazakhstan
Arałskie Aral Sea	16,6 ^{bd}	18 ^d	Kazachstan, Uzbekistan Kazakhstan, Uzbekistan
Europa Europe			
Ładoga Ladoga	18,1	230	Rosja Russia

a, c Według innych źródeł: a — 704 m, c — 236 m. b Powierzchnia zmienna. d Dane szacunkowe.
a, c According to other sources: a — 704 m, c — 236 m. b Changeable surface. d Estimated data.

TABL. 7 (286). **POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ ŚWIATA**
TOTAL AREA AND POPULATION OF THE WORLD

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia w mln km ² Total area in million km ²	1970	1980	1990	2000	2010	2015	2017
		ludność w mln		population in millions				
ŚWIAT WORLD	130,1^a	3701	4458	5331	6145	6958	7383	7550
Afryka Africa	29,6	366	480	635	818	1049	1194	1256
Ameryka Północna North America	18,7	231	254	280	313	343	356	361
Ameryka Środkowa i Południowa Central and South America	20,1	288	364	446	526	598	632	646
Australia i Oceania ^b Australia and Oceania ^b	8,5	19,7	23,0	27,1	31,2	36,6	39,5	40,7
Azja ^c Asia ^c	31,0	2138	2642	3221	3730	4194	4420	4504
Europa ^d Europe ^d	22,1	657	694	722	727	737	741	742

a Powierzchnia obejmująca łącznie obszar lądowy i wody śródlądowe; bez stref podbiegunowych i niezamieszkałych wysp. b Bez Hawajów zaliczonych do Ameryki Północnej. c, d Łącznie z: c — europejską częścią Turcji, d — azjatycką częścią Rosji.

a Total surface area, comprising land area and inland waters; excluding Polar Regions and uninhabited islands. b Excluding Hawaii which is included in North America. c, d Including: c — the European part of Turkey, d — the Asian part of Russia.

TABL. 8 (287). **POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ I STOLICE KRAJÓW ŚWIATA**
TOTAL AREA, POPULATION AND CAPITAL CITIES OF THE COUNTRIES
OF THE WORLD

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia w tys. km ² Total area in thousand km ²	Ludność w 2017 r. (szacunki na środek roku) Population in 2017 (midyear estimates)		Stolica lub główne miasto Capital or main city
		w tys. in thousands	na 1 km ² per 1 km ²	
Afryka Africa				
Algieria Algeria	2381,7	41318	17	Algier Algiers
Angola Angola	1246,7	29784	24	Luanda Luanda
Benin Benin	114,8	11176	97	Porto-Novo ^a Porto-Novo ^a
Botswana Botswana	581,7	2292	4	Gaborone Gaborone
Burkina Faso Burkina Faso	270,8	19193	71	Wagadugu Ouagadougou
Burundi Burundi	27,8	10864	391	Bużumbura ^b Bujumbura ^b
Czad Chad	1284,0	14900	12	Ndżamena N'Djamena

a Rzeczywistą stolicą jest Kotonu. b Nową stolicą jest Gitega.

a De facto capital is Cotonou. b The new capital is Gitega.

TABLE 8 (287). **POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ I STOLICE KRAJÓW ŚWIATA (cd.)**
TOTAL AREA, POPULATION AND CAPITAL CITIES OF THE COUNTRIES
OF THE WORLD (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia w tys. km ² Total area in thousand km ²	Ludność w 2017 r. (szacunki na środek roku) Population in 2017 (midyear estimates)		Stolica lub główne miasto Capital or main city
		w tys. in thousands	na 1 km ² per 1 km ²	
Afryka (cd.) Africa (cont.)				
Demokratyczna Republika Kongo Democratic Republic of the Congo	2345,4	81340	35	Kinszasa Kinshasa
Dżibuti Djibouti	23,2	957	41	Dżibuti Djibouti
Egipt Egypt	996,6	97553	98	Kair Cairo
Erytrea Eritrea	121,1	5069	42	Asmara Asmara
Etiopia Ethiopia	1063,7	104957	99	Addis Abeba Addis Ababa
Eswatini (Suazi) Eswatini (Swaziland)	17,4	1367	79	Mbabane ^a Mbabane ^a
Gabon Gabon	267,7	2025	8	Libreville Libreville
Gambia Gambia (The Gambia)	11,6	2101	181	Bandżul Banjul
Ghana Ghana	238,5	28834	121	Akra Accra
Gwinea Guinea	245,9	12717	52	Konakry Conakry
Gwinea Bissau Guinea-Bissau	36,1	1861	52	Bissau Bissau
Gwinea Równikowa Equatorial Guinea	28,1	1268	45	Malabo Malabo
Kamerun Cameroon	476,4	24054	50	Jaunde Yaoundé
Kenia Kenya	592,0	49700	84	Nairobi Nairobi
Komory Comoros	1,9	814	428	Moroni Moroni
Kongo Congo	342,0	5261	15	Brazzaville Brazzaville
Lesotho Lesotho	30,4	2233	73	Maseru Maseru
Liberia Liberia	96,9	4732	49	Monrovia Monrovia
Libia Libya	1676,2	6375	4	Trypolis Tripoli (Tarābulus)
Madagaskar Madagascar	587,3	25571	44	Antananarywa Antananarivo
Malawi Malawi	118,5	18622	157	Lilongwe ^b Lilongwe ^b
Mali Mali	1248,6	18542	15	Bamako Bamako
Maroko ^c Morocco ^c	442,3	35740	81	Rabat Rabat
Mauretania Mauritania	1030,7	4420	4	Nawakszut Nouakchott
Mauritius Mauritius	2,0	1265	633	Port Louis Port Louis
Mozambik Mozambique	799,4	29669	37	Maputo Maputo
Namibia Namibia	825,6	2534	3	Windhuk Windhoek
Niger Niger	1267,0	21477	17	Niamey Niamey
Nigeria Nigeria	923,8	190886	207	Abudża Abuja
Południowa Afryka South Africa	1220,8	56717	46	Pretoria ^d Pretoria (Tshwane) ^d

a Stolica administracyjna; siedzibą parlamentu i króla jest Lobamba. b Stolicą sądowniczą jest Błanyre. c Bez Sahary Zachodniej. d Stolicą legislacyjną jest Kapsztad, a sądowniczą — Bloemfontein.

a The administrative capital; the legislative and royal capital is Lobamba. b The judicial capital is Błanyre. c Excluding Western Sahara. d The legislative capital is Cape Town and the judicial capital is Bloemfontein.

TABL. 8 (287). **POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ I STOLICE KRAJÓW ŚWIATA (cd.)**

TOTAL AREA, POPULATION AND CAPITAL CITIES OF THE COUNTRIES OF THE WORLD (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia w tys. km ² Total area in thousand km ²	Ludność w 2017 r. (szacunki na środek roku) Population in 2017 (midyear estimates)		Stolica lub główne miasto Capital or main city
		w tys. in thousands	na 1 km ² per 1 km ²	
Afryka (dok.) Africa (cont.)				
Rep. Środkowoafrykańska Central African Republic	622,4	4659	8	Bangi Bangui
Rep. Zielonego Przylądka Cape Verde (Cabo Verde)	4,0	546	137	Praia Praia
Rwanda Rwanda	26,4	12208	462	Kigali Kigali
Sahara Zachodnia ^a Western Sahara ^a	252,1	553	2	Al-Ujun Laayoune (El Aaiún)
Senegal Senegal	196,7	15851	81	Dakar Dakar
Seszele Seychelles	0,5	94,7	189	Victoria Victoria
Sierra Leone Sierra Leone	71,7	7557	105	Freetown Freetown
Somalia Somalia	637,7	14743	23	Mogadyszu Mogadishu
Sudan Sudan	1844,8	40533	22	Chartum Khartoum
Sudan Południowy South Sudan	644,3	12576	20	Dżuba Juba
Tanzania Tanzania	945,5	57310	61	Dodoma ^b Dodoma ^b
Togo Togo	56,6	7798	138	Lomé Lomé
Tunezja Tunisia	163,6	11532	71	Tunis Tunis
Uganda Uganda	241,6	42863	177	Kampala Kampala
Wybrzeże Kości Słoniowej Côte d'Ivoire (Ivory Coast)	322,5	24295	75	Jamusukro ^c Yamoussoukro ^c
Wyspy Świętego Tomasza i Książęca Sao Tomé and Príncipe	1,0	204	204	São Tomé São Tomé
Zambia Zambia	752,6	17094	23	Lusaka Lusaka
Zimbabwe Zimbabwe	390,8	16530	42	Harare Harare

a Obecnie jest wymieniona na liście terytoriów niesamodzielnych ONZ; przez Polskę traktowana jako terytorium o nierozstrzygniętym statusie międzynarodowym. b, c Siedzibą rządu jest: b — Dar es Salaam, c — Abidżan.

a It is currently listed on the United Nations list of Non-Self-Governing Territories; treated by Poland as territory with undetermined international status. b, c The executive capital is: b — Dar es Salaam, c — Abidjan.

TABL. 8 (287). POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ I STOLICE KRAJÓW ŚWIATA (cd.)

TOTAL AREA, POPULATION AND CAPITAL CITIES OF THE COUNTRIES
OF THE WORLD (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia w tys. km ² Total area in thousand km ²	Ludność w 2017 r. (szacunki na środek roku) Population in 2017 (midyear estimates)		Stolica lub główne miasto Capital or main city
		w tys. in thousands	na 1 km ² per 1 km ²	
Ameryka Południowa South America				
Argentyna Argentina	2780,4	44271	16	Buenos Aires Buenos Aires
Boliwia Bolivia	1098,6	11052	10	Sucre ^a Sucre ^a
Brazylia Brazil	8515,8	209288	25	Brasília Brasília
Chile Chile	756,1	18055	24	Santiago ^b Santiago ^b
Ekwador Ecuador	256,4	16625	65	Quito Quito
Gujana Guyana	215,0	778	4	Georgetown Georgetown
Kolumbia Colombia	1141,8	49066	43	Bogota Bogotá
Paragwaj Paraguay	406,8	6811	17	Asunción Asunción
Peru Peru	1285,2	32166	25	Lima Lima
Surinam Suriname	163,8	563	3	Paramaribo Paramaribo
Urugwaj Uruguay	177,9	3457	19	Montevideo Montevideo
Wenezuela Venezuela	916,5	31977	35	Caracas Caracas
Ameryka Północna i Środkowa North and Central America				
Antigua i Barbuda Antigua and Barbuda	0,4	102	255	Saint John's Saint John's
Bahamy Bahamas (The Bahamas)	13,9	395	28	Nassau Nassau
Barbados Barbados	0,4	286	715	Bridgetown Bridgetown
Belize Belize	23,0	375	16	Belmopan Belmopan
Dominika Dominica	0,8	73,9	92	Roseau Roseau
Dominikana Dominican Republic	48,3	10767	223	Santo Domingo Santo Domingo
Grenada Grenada	0,3	108	360	St. George's St. George's
Gwatemala Guatemala	108,9	16914	155	Gwatemala Guatemala City
Haiti Haiti	27,7	10981	396	Port-au-Prince Port-au-Prince
Honduras Honduras	112,5	9265	82	Tegucigalpa Tegucigalpa
Jamajka Jamaica	11,0	2890	263	Kingston Kingston
Kanada Canada	9984,7	36624	4	Ottawa Ottawa
Kostaryka Costa Rica	51,1	4906	96	San José San José
Kuba Cuba	109,9	11485	105	Hawana Havana
Meksyk Mexico	1964,4	129163	66	Meksyk Mexico City
Nikaragua Nicaragua	130,4	6218	48	Managua Managua
Panama Panama	75,0	4099	55	Panama Panama City
Saint Kitts i Nevis Saint Kitts and Nevis (San Christopher and Nevis)	0,3	55,3	184	Basseterre Basseterre

a Siedzibą rządu i parlamentu jest La Paz. b Stolicą legislacyjną jest Valparaíso.

a The administrative capital is La Paz. b The legislative capital is Valparaíso.

TABL. 8 (287). **POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ I STOLICE KRAJÓW ŚWIATA (cd.)**

TOTAL AREA, POPULATION AND CAPITAL CITIES OF THE COUNTRIES OF THE WORLD (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia w tys. km ² Total area in thousand km ²	Ludność w 2017 r. (szacunki na środek roku) Population in 2017 (midyear estimates)		Stolica lub główne miasto Capital or main city
		w tys. in thousands	na 1 km ² per 1 km ²	
Ameryka Północna i Środkowa (dok.) North and Central America (cont.)				
Saint Lucia Saint Lucia	0,6	179	298	Castries Castries
Saint Vincent i Grenadyny Saint Vincent and the Grenadines	0,4	110	275	Kingstown Kingstown
Salwador El Salvador	21,0	6378	304	San Salvador San Salvador
Stany Zjednoczone United States ...	9521,1 ^a	324460	34	Waszyngton Washington D.C.
Trynidad i Tobago Trinidad and Tobago	5,1	1369	268	Port-of-Spain Port-of-Spain
Australia i Oceania Australia and Oceania				
Australia Australia	7692,2	24451	3	Canberra Canberra
Fidżi Fiji	18,3	906	50	Suva Suva
Kiribati Kiribati	0,8	116	145	Bairiki na atolu Tarawa Bairiki on Tarawa Atoll
Mikronezja Micronesia	0,7	106	151	Palikir Palikir
Nauru Nauru	0,02	11,4	570	Yaren Yaren
Nowa Zelandia New Zealand	270,7	4706	17	Wellington Wellington
Palau Palau	0,5	21,7	43	Ngerulmud ^b Ngerulmud ^b
Papua-Nowa Gwinea Papua New Guinea	462,8	8251	18	Port Moresby Port Moresby
Samoa Samoa	2,8	196	70	Apia Apia
Tonga Tonga	0,8	108	135	Nuku'alofa Nuku'alofa
Tuvalu Tuvalu	0,03	11,2	373	Vaiaku na atolu Funafuti Vaiaku on Funafuti Atoll
Vanuatu Vanuatu	12,2	276	23	Port Vila Vila (Port-Vila)
Wyspy Marshalla Marshall Islands	0,2	53,1	296	Delap na atolu Majuro Delap-Uliga-Djarrit on Majuro Atoll
Wyspy Salomona Solomon Islands	28,4	611	22	Honiara Honiara

a Łącznie z wodami śródlądowymi (221,8 tys. km²) i Wielkimi Jeziorami (155,6 tys. km²); bez wód przybrzeżnych (109,7 tys. km²) i wód terytorialnych (198,9 tys. km²). b Miejscowość w stanie Melekeok, do której w 2006 r. przeniesiono stolicę państwa.

a Including inland water (area 221.8 thousand km²) and the Great Lakes (area 155.6 thousand km²); excluding coastal water (area 109.7 thousand km²) and territorial water (area 198.9 thousand km²). b City in State of Melekeok to which in 2006 the capital of the country was moved.

TABL. 8 (287). POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ I STOLICE KRAJÓW ŚWIATA (cd.)

TOTAL AREA, POPULATION AND CAPITAL CITIES OF THE COUNTRIES
OF THE WORLD (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia w tys. km ² Total area in thousand km ²	Ludność w 2017 r. (szacunki na środek roku) Population in 2017 (midyear estimates)		Stolica lub główne miasto Capital or main city
		w tys. in thousands	na 1 km ² per 1 km ²	
Azja Asia				
Afganistan Afghanistan	652,9	35530	54	Kabul Kabul
Arabia Saudyjska Saudi Arabia	2149,7	32938	15	Rijad Riyadh (Ar-Riyād)
Armenia Armenia	29,7	2931	99	Erywań Yerevan
Azerbejdżan Azerbaijan	86,6	9828 ^a	114 ^a	Baku Baku (Baky)
Bahrajn Bahrain	0,8	1493	1866	Manama Manama
Bangladesz Bangladesh	147,6 ^b	164670	1116	Dhaka Dhaka (Dacca)
Bhutan Bhutan	38,4	808	21	Thimpu Thimphu
Brunei Brunei (Brunei Darus- salam)	5,8	429	74	Bandar Seri Begawan Bandar Seri Begawan
Chiny China	9572,9	1409517	147	Pekin Beijing (Peking)
Chiny — Specjalny Region Ad- ministracyjny Hongkong China — Hong Kong Special Administrative Region	1,1	7365	6695	Hongkong Hong Kong
Chiny — Specjalny Region Admini- stracyjny Makau China — Macau Special Administrative Region	0,03	623	20767	Makau Macau
Chiny — Tajwan China — Taiwan	36,2	23627	653	Tajpej Taipei (T'ai-pei)
Cypr ^c Cyprus ^c	9,3	1180	127	Nikozja Nicosia
Filipiny Philippines	300,1	104918	350	Manila Manila
Gruzja ^d Georgia ^d	57,2	3912	68	Tbilisi Tbilisi
Indie India	3166,4	1339180	423	Nowe Delhi New Delhi
Indonezja Indonesia	1910,9	263991	138	Dżakarta Jakarta
Irak Iraq	434,1	38275	88	Bagdad Baghdad
Iran Iran	1628,8	81163	50	Teheran Tehrān
Izrael ^e Israel ^e	21,6	8322	385	Jerozolima ^f Jerusalem (Yeru- shalayim, Al-Quds) ^f

a Łącznie z Górskim Karabachem. b Łącznie z obszarem rzeczynym (8,2 tys. km²). c Dane dotyczy całego Cypru. d Bez Abchazji i Osetii Południowej. e Bez Zachodniego Brzegu i Strefy Gazy. f ONZ nie uznaje Jerozolimy za stolicę Izraela; siedziby niemal wszystkich przedstawicielstw dyplomatycznych znajdują się w Tel Awiwie, części miasta Tel Awiw-Jafa.

a Including Nagorno-Karabakh. b Including river area (8.2 thousand km²). c Data relate to the whole Cyprus. d Excluding Abkhazia and South Ossetia. e Excluding West Bank and Gaza Strip. f UN does not recognize Jerusalem as the capital of Israel; almost all diplomatic missions have their premises in Tel Aviv, a part of the city of Tel Aviv-Yafo.

TABL. 8 (287). **POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ I STOLICE KRAJÓW ŚWIATA (cd.)**

TOTAL AREA, POPULATION AND CAPITAL CITIES OF THE COUNTRIES OF THE WORLD (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia w tys. km ² Total area in thousand km ²	Ludność w 2017 r. (szacunki na środek roku) Population in 2017 (midyear estimates)		Stolica lub główne miasto Capital or main city
		w tys. in thousands	na 1 km ² per 1 km ²	
Azja (cd.) Asia (cont.)				
Japonia Japan	377,9	127485	337	Tokio Tokyo
Jemen Yemen	528,1	28250	53	Sana San'a'
Jordania Jordan	88,8	9702	109	Amman Amman
Kambodża Cambodia	181,0	16005	88	Phnom Penh Phnom Penh
Katar Qatar	11,6	2639	228	Ad-Dauha (Doha) Doha
Kazachstan Kazakhstan	2724,9	18205	7	Astana (Nursułtan) Astana (Nur-Sultan)
Kirgistan Kirgyzstan	200,0	6045	30	Biszkek Bishkek
Korea Południowa South Korea	100,2	50982	509	Seul Seoul (Sŏul)
Korea Północna North Korea	122,8	25491	208	Pjongjang P'yŏngyang
Kuwejt Kuwait	17,8	4137	232	Kuwejt Kuwait (Al-Kuwayt)
Laos Laos	236,8	6858	29	Wientian Vientiane (Viangchan)
Liban Lebanon	10,5	6082	579	Bejrut Beirut (Bayrūt)
Malediwy Maldives	0,3	436	1454	Male Male
Malezja Malaysia	330,3	31624 ^a	96 ^a	Kuala Lumpur ^b Kuala Lumpur ^b
Mjanma (Birna) Myanmar (Burma)	676,6	53371	79	Naypyidaw ^c Naypyidaw ^c
Mongolia Mongolia	1564,2	3076	2	Ulan Bator Ulaanbaatar (Ulan Bator)
Nepal Nepal	147,2	29305	199	Katmandu Kathmandu
Oman Oman	309,5	4636	15	Maskat Muscat
Pakistan Pakistan	881,9	197016	223	Islamabad Islamabad
Singapur Singapore	0,7	5709	8156	Singapur Singapore
Sri Lanka Sri Lanka	65,6	20877	318	Sri Dżajawardanapura Kotte ^d Sri Jayawardanapura Kotte ^d
Syria Syria	185,2	18270	99	Damaszek Damascus (Dimashq)
Tadżykistan Tajikistan	143,1	8921	62	Duszanbe Dushanbe

a Łącznie z Sabahem i Sarawakiem. b, d Siedzibą rządu jest: b — Putrajaya, d — Kolombo. c Stolica oficjalnie proklamowana w 2006 r.

a Including Sabah and Sarawak. b, d The seat of government is: b — Putrajaya, d — Colombo. c Officially proclaimed capital in 2006.

TABL. 8 (287). **POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ I STOLICE KRAJÓW ŚWIATA (cd.)**
TOTAL AREA, POPULATION AND CAPITAL CITIES OF THE COUNTRIES
OF THE WORLD (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia w tys. km ² Total area in thousand km ²	Ludność w 2017 r. (szacunki na środek roku) Population in 2017 (midyear estimates)		Stolica lub główne miasto Capital or main city
		w tys. in thousands	na 1 km ² per 1 km ²	
Azja (dok.) Asia (cont.)				
Tajlandia Thailand	513,1	69038	135	Bangkok Bangkok (Krung Thep)
Timor Wschodni Timor-Leste (East Timor)	15,0	1296	86	Dili Dili
Turcja Turkey	785,4	80745	103	Ankara Ankara
Turkmenistan Turkmenistan	491,2	5758	12	Aszchabad Ashgabad
Uzbekistan Uzbekistan	447,4	31911	71	Taszkent Tashkent (Toshkent)
Wietnam Vietnam (Viet Nam)	331,0	95541	289	Hanoi Hanoi
Zjednoczone Emiraty Arabskie United Arab Emirates	83,6	9400	112	Abu Zabi Abu Dhabi
Europa Europe				
Albania Albania	28,7	2930	102	Tirana Tiranë
Andora Andorra	0,5	77,0	154	Andora Andorra la Vella
Austria Austria	83,9	8736	104	Wiedeń Vienna
Belgia Belgium	30,5	11429	375	Bruksela Brussels
Białoruś Belarus (Byelorussia)	207,6	9468	46	Mińsk Minsk
Bośnia i Hercegowina Bosnia and Herzegovina	51,2	3507	68	Sarajewo Sarajevo
Bulgaria Bulgaria	111,0	7085	64	Sofia Sofia
Chorwacja Croatia	56,6	4189	74	Zagrzeb Zagreb
Czarnogóra Montenegro	13,8	629	46	Podgorica Podgorica
Czechy Czech Republic (Czechia)	78,9	10618	135	Praga Prague
Dania Denmark	42,9	5734	134	Kopenhaga Copenhagen
Estonia Estonia	45,2	1310	29	Tallinn Tallinn
Finlandia Finland	390,9	5523	14	Helsinki Helsinki
Francja ^a France ^a	544,0	64980	119	Paryż Paris
Grecja Greece	132,0	11160	85	Ateny Athens
Hiszpania Spain	506,0	46354	92	Madryt Madrid
Holandia Netherlands	41,9	17036	407	Amsterdam ^b Amsterdam ^b
Irlandia Ireland	70,3	4762	68	Dublin Dublin

a Łącznie z Korsyką. b Siedzibą rządu jest Haga.

a Including Corsica. b The seat of government is Hague.

TABL. 8 (287). **POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ I STOLICE KRAJÓW ŚWIATA (dok.)**
 TOTAL AREA, POPULATION AND CAPITAL CITIES OF THE COUNTRIES
 OF THE WORLD (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia w tys. km ² Total area in thousand km ²	Ludność w 2017 r. (szacunki na środek roku) Population in 2017 (midyear estimates)		Stolica lub główne miasto Capital or main city
		w tys. in thousands	na 1 km ² per 1 km ²	
Europa (dok.) Europe (cont.)				
Islandia Iceland	103,0	335	3	Reykjavík Reykjavík
Kosowo Kosovo	10,9	.	.	Prisztina Pristina
Liechtenstein Liechtenstein	0,2	37,9	190	Vaduz Vaduz
Litwa Lithuania	65,3	2890	44	Wilno Vilnius
Luksemburg Luxembourg	2,6	584	225	Luksemburg Luxembourg
Łotwa Latvia	64,6	1950	30	Ryga Rīga
Macedonia Północna North Macedo- nia	25,7	2083	81	Skopje Skopje (Skopije)
Malta Malta	0,3	431	1437	Valletta Valletta
Moldawia Moldova	33,8	4051	120	Kiszyniów Chişinău (Kishinyov)
Monako Monaco	0,002	38,7	19350	Monako Monaco
Niemcy Germany	357,1	82114	230	Berlin Berlin
Norwegia ^a Norway ^a	385,2	5305	14	Oslo Oslo
Polska* Poland*	312,7	38171	122	Warszawa Warsaw
Portugalia Portugal	92,2	10330	112	Lizbona Lisbon
Rosja Russia	17098,2	143990	8	Moskwa Moscow
Rumunia Romania	238,4	19679	83	Bukareszt Bucharest
San Marino San Marino	0,1	33,4	557	San Marino San Marino
Serbia Serbia	77,5	8791 ^b	.	Belgrad Belgrade
Słowacja Slovakia	49,0	5448	111	Bratysława Bratislava
Słowenia Slovenia	20,3	2080	102	Lublana Ljubljana
Szwajcaria Switzerland	41,3	8476	205	Berno Bern (Berne)
Szwecja Sweden	447,4	9911	22	Sztokholm Stockholm
Ukraina Ukraine	603,6	44223	73	Kijów Kyiv (Kiev)
Watykan Vatican City (Holy See)	0,0004	0,8	1998	Watykan Vatican City
Węgry Hungary	93,0	9722	105	Budapeszt Budapest
Wielka Brytania (Zjednoczone Królestwo) United Kingdom	242,5	66182	273	Londyn London
Włochy Italy	301,3	59360	197	Rzym Rome (Roma)

a, b łącznie z: a — Svalbard i Jan Mayen, b — Kosowem.

a, b Including: a — Svalbard and Jan Mayen, b — Kosovo.

TABL. 9 (288). POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ I STOLICE TERYTORIÓW NIESAMODZIELNYCH
TOTAL AREA, POPULATION AND CAPITAL CITIES OF DEPENDENT TERRITORIES

Kraje ^a Countries ^a	Polożenie Location	Powierz- chnia w tys. km ² Total area in thou- sand km ²	Ludność Population			Stolica lub główne miasto Capital or main city
			lata years	w tys. in thou- sands	na 1 km ² per 1 km ²	
Australia Australia						
Australijskie Terytorium Antarktyczne Australian Antarctic Territory	Antarktyda Antarcctica Australia i Oceania	5897	2016	0,1	0,0	x
Norfolk Norfolk Island ...	Ocean Indyjski Indian Ocean	0,04	2016	1,8	51	Kingston Kingston
Wyspa Bożego Narodzenia Christmas Island		0,14	2016	1,8	14	Flying Fish Cove Flying Fish Cove
Wyspy Ashmore i Cartiera Ashmore and Cartier Islands		0,01	x	x	x	x
Wyspy Heard i McDonalda Heard and McDonald Islands		0,37	x	x	x	x
Wyspy Kokosowe Cocos (Keeling) Islands		0,01	2016	0,5	40	West Island West Island
Wyspy Morza Koralewego Coral Sea Islands	Australia i Oceania Australia and Oceania	0,003	x	x	x	x
Dania Denmark						
Grenlandia Greenland	Ameryka Północna North America	2166	2017	55,9	0,0	Nuuk Nuuk (Godthåb)
Wyspy Owcze Faroe Islands	Europa Europe	1,4	2017	49,9	36	Thorshavn Thorshavn
Francja France						
Francuskie Terytoria Południowe i Antarktyczne French Southern and Antarctic Lands	Ocean Indyjski i Antarktyda Indian Ocean and Antarctica	440	2016	0,1	0,0	x
Gujana Francuska French Guiana	Ameryka Południowa South America	83,5	2016	263	3	Kajenna Cayenne
Gwadelupa Guadeloupe	Ameryka Północna North America	1,6	2016	396	243	Basse-Terre Basse-Terre
Majotta Mayotte	Afryka Africa	0,4	2016	235	628	Mamoudzou Mamoudzou
Martynika Martinique	Ameryka Północna North America	1,1	2016	377	334	Fort-de-France Fort-de-France
Nowa Kaledonia New Caledonia	Australia i Oceania Australia and Oceania	18,6	2015	273	15	Numea Noumea
Polinezja Francuska French Polynesia		4,2	2015	273	65	Papeete Papeete
Reunion Reunion		Afryka Africa	2,5	2016	851	340

^a Uszeregowane alfabetycznie; dane dotyczą krajów, do których przynależą politycznie poszczególne terytoria niesamodzielne.

a In alphabetical order; data concern countries with politically dependent territories.

TABL. 9 (288). **POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ I STOLICE TERYTORIÓW NIESAMODZIELNYCH (cd.)**
TOTAL AREA, POPULATION AND CAPITAL CITIES OF DEPENDENT TERRITORIES (cont.)

Kraje ^a Countries ^a Terytoria niesamodzielne Dependent territories	Polożenie Location	Powierzchnia w tys. km ² Total area in thou- sand km ²	Ludność Population			Stolica lub główne miasto Capital or main city
			lata years	w tys. in thou- sands	na 1 km ² per 1 km ²	
Francja (dok.) France (cont.)						
Saint-Barthélemy ^b Saint Barthélemy ^b	} Ameryka Północna North America	0,02	2014	9,4	449	Gustavia Gustavia
Saint-Martin ^b Saint Mar- tin ^b		0,06	2014	35,1	662	Marigot Marigot
Saint-Pierre i Miquelon Saint Pierre and Mi- quelon		0,2	2016	5,6	23	Saint-Pierre Saint-Pierre
Wallis i Futuna Wallis and Futuna	} Australia i Oceania Australia and Ocea- nia	0,3	2016	15,7	57	Mata Utu Mata Utu
Wyspa Clippertona Clip- perton Island		0,01	x	x	x	x
Holandia Netherlands						
Aruba Aruba	} Ameryka Południowa South America	0,2	2016	110	613	Oranjestad Oranjestad
Bonaire ^c Bonaire ^c		0,3	2016	19,4	67	Kralendijk Kralendijk
Curaçao ^c Curaçao ^c		0,4	2016	160	361	Willemstad Willemstad
Saba ^c Saba ^c	} Ameryka Północna North America	0,01	2016	1,9	150	The Bottom The Bottom
Sint Eustatius ^c Sint Eusta- tius ^c		0,02	2016	3,2	152	Oranjestad Oranjestad
Sint Maarten ^c Sint Maar- ten ^c		0,03	2016	39,4	1159	Philipsburg Philipsburg
Norwegia Norway						
Jan Mayen Jan Mayen	} Europa Europe	0,4	2016	0,02	0,0	x
Svalbard Svalbard		61,0	2016	2,7	0,0	Longyearbyen Longyear- byen
Wyspa Bouveta Bouvet Island	Ocean Atlantycki At- lantic Ocean	0,05	x	x	x	x
Wyspa Piotra I Peter I Island	Ocean Spokojny Pa- cific Ocean	0,2	x	x	x	x
Ziemia Królowej Maud Queen Maud Land	Antarktyda Antarctica	2300	2016	0,04	0,0	x

a Uszeregowane alfabetycznie; dane dotyczą krajów, do których przynależą politycznie poszczególne terytoria niesamodzielne. b, c Terytorium utworzone w: b — 2007 r., c — 2010 r. w wyniku rozpadu Antyli Holenderskich.

a In alphabetical order; data concern countries with politically dependent territories. b, c Territory established in: b — 2007, c — 2010 from divided Netherlands Antilles.

TABL. 9 (288). POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ I STOLICE TERYTORIÓW NIESAMODZIELNYCH (cd.)

TOTAL AREA, POPULATION AND CAPITAL CITIES OF DEPENDENT TERRITORIES (cont.)

Kraje ^a Countries ^a	Polożenie Location	Powierzchnia w tys. km ² Total area in thou- sand km ²	Ludność Population			Stolica lub główne miasto Capital or main city
			lata years	w tys. in thou- sands	na 1 km ² per 1 km ²	
Nowa Zelandia New Zealand						
Dependencja Rossa Ross Dependency	Antarktyda Antarctica	450	x	x	x	x
Niue Niue	Australia i Oceania Australia and Oceania	0,3	2011	1,6	6	Alofi Alofi
Tokelau Tokelau		0,01	2016	1,5	123	x
Wyspy Cooka Cook Islands		0,2	2016	11,7	49	Avarua Avarua
Stany Zjednoczone United States						
Baker Baker Island	Australia i Oceania Australia and Oceania	0,002	x	x	x	x
Guam Guam		0,6	2016	163	301	Hagåtña Hagåtña
Howland Howland Island		0,005	x	x	x	x
Jarvis Jarvis Island		0,005	x	x	x	x
Johnston Johnston Atoll		0,003	x	x	x	x
Kingman Kingman Reef		0,003	x	x	x	x
Mariany Północne Northern Mariana Islands		0,5	2015	55,1	117	Capitol Hill ^b Capitol Hill ^b
Midway Midway Islands		0,006	2016	0,04	6	x
Navassa Navassa Island	Ameryka Północna North America	0,005	x	x	x	x
Palmyra Palmyra Atoll	Australia i Oceania Australia and Oceania	0,001	2015	0,01	1	x
Portoryko Puerto Rico ...	Ameryka Północna North America	8,9	2016	3411	377	San Juan San Juan
Samoa Amerykańskie American Samoa	Australia i Oceania Australia and Oceania	0,2	2015	55,5	280	Fagatogo ^c Fagatogo ^c
Wake Wake Island		0,01	2015	0,1	10	
Wyspy Dziewicze Stanów Zjednoczonych Virgin Islands	Ameryka Północna North America	0,4	2015	104	299	Charlotte Amalie Charlotte Amalie

a Uszeregowane alfabetycznie; dane dotyczą krajów, do których przynależą politycznie poszczególne terytoria niesamodzielne. b Na wyspie Saipan. c Osiem wiosek (w tym Fagatogo i Utulei) jest wspólnie nazywanych Pago Pago.

a In alphabetical order; data concern countries with politically dependent territories. b Situated on Saipan Island. c Eight villages (including Fagatogo and Utulei) are collectively known as Pago Pago.

TABL. 9 (288). **POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ I STOLICE TERYTORIÓW NIESAMODZIELNYCH (dok.)**
TOTAL AREA, POPULATION AND CAPITAL CITIES OF DEPENDENT TERRITORIES (cont.)

Kraje ^a Countries ^a	Polożenie Location	Powierzchnia w tys. km ² Total area in thou- sand km ²	Ludność Population			Stolica lub główne miasto Capital or main city
			lata years	w tys. in thou- sands	na 1 km ² per 1 km ²	
Wielka Brytania United Kingdom						
Akrotiri Akrotiri	} Azja (Cypr) Asia (Cyprus)	0,1	x	} 14,8	} 93	Episkopi Cantonment
Dhekelia Dhekelia		0,1	x			Episkopi Cantonment
Anguilla Anguilla	} Ameryka Północna North America	0,1	2015	16,4	171	The Valley The Valley
Bermudy Bermuda		0,05	2016	61,7	1162	Hamilton Hamilton
Brytyjskie Terytorium Antarktyczne ^b British Antarctic Territory ^b	Antarktyda Antarctica	1709	x	0,1	0,0	x
Brytyjskie Terytorium Oceanu Indyjskiego ^c British Indian Ocean Territory ^c	Ocean Indyjski Indian Ocean	0,06	2016	3,0	50	x
Brytyjskie Wyspy Dziewicze British Virgin Islands	Ameryka Północna North America	0,2	2015	30,1	199	Road Town Road Town
Falklandy Falkland Islands	Ameryka Południowa South America	12,2	2012	2,8	0,2	Stanley Stanley
Georgia Południowa i Sandwich Południowy South Georgia and the South Sandwich Islands	Ocean Atlantycki Atlantic Ocean	3,9	x	x	x	King Edward Point King Edward Point
Gibraltar Gibraltar	} Europa Europe	0,01	2015	32,2	4956	Gibraltar Gibraltar
Guernsey Guernsey		0,08	2016	65,0	828	Saint Peter Port Saint Peter Port
Jersey Jersey	0,2	2016	102	863	Saint Helier Saint Helier	
Kajmany Cayman Islands	} Ameryka Północna North America	0,3	2015	60,4	229	George Town George Town
Montserrat Montserrat		0,1	2016	5,2	52	Plymouth ^d Plymouth ^d
Pitcairn ^e Pitcairn Islands ^e	Australia i Oceania Australia and Oceania	0,005	2016	0,1	11	Adamstown Adams-town
Turks i Caicos Turks and Caicos Islands	Ameryka Północna North America	0,5	2015	36,7	74	Cockburn Town Cockburn Town
Wyspa Man Isle of Man	Europa Europe	0,6	2016	83,3	146	Douglas Douglas
Wyspa Świętej Heleny, Wyspa Wniebowstąpienia i Tristan da Cunha ^f Saint Helena, Ascension and Tristan da Cunha ^f	Ocean Atlantycki Atlantic Ocean	0,4	2016	5,6	18	Jamestown Jamestown

a Uszeregowane alfabetycznie; dane dotyczą krajów, do których przynależą politycznie poszczególne terytoria niesamodzielne. b Obejmuje Orkady Południowe, Szetlandy Południowe oraz część Antarktydy. c Obejmuje wyspy Czagos. d Siedzibą rządu jest Brades. e, f Łącznie z wyspami: e — Henderson, Ducie i Oeno, f — Inaccessible, Nigthingale i Gough.

a In alphabetical order; data concern countries with politically dependent territories. b The territory includes the South Orkney Islands, the South Shetland Islands and the part of Antarctica. c Including Chagos Archipelago. d The seat of government is Brades. e, f Including islands: e — Henderson, Ducie and Oeno, f — Inaccessible, Nigthingale and Gough.

TABL. 10 (289). NIEKTÓRE WSKAŹNIKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZE ŚWIATA^a
SELECTED INDICES OF SOCIO-ECONOMIC WORLD DEVELOPMENT^a

Wyszczególnienie	2005	2010	2015	2017	Specification
------------------	------	------	------	------	---------------

LUDNOŚĆ NA 1 km² (gęstość zaludnienia)
POPULATION DENSITY PER 1 km²

ŚWIAT	50,3	53,5	56,8	58,0	WORLD
regiony bardziej rozwinięte	24,7	25,2	25,5	25,7	more developed regions
regiony mniej rozwinięte	65,8	70,7	75,7	77,7	less developed regions
Afryka	31,2	35,4	40,3	42,4	Africa
Ameryka Północna	17,6	18,4	19,1	19,4	North America
Ameryka Środkowa i Południowa	27,9	29,7	31,4	32,1	Central and South America
Australia i Oceania ^b	4,0	4,3	4,7	4,8	Australia and Oceania ^b
Azja ^c	128	135	142	145	Asia ^c
Europa ^d	33,0	33,3	33,5	33,5	Europe ^d

LUDNOŚĆ W WIEKU 15—64 LATA W % OGÓŁU LUDNOŚCI
POPULATION AGED 15—64 IN % OF TOTAL POPULATION

ŚWIAT	64,7	65,6	65,6	65,4	WORLD
regiony bardziej rozwinięte	67,7	67,5	66,0	65,3	more developed regions
regiony mniej rozwinięte	64,0	65,2	65,5	65,4	less developed regions
Afryka	54,8	55,2	55,5	55,7	Africa
Ameryka Północna ^e	67,1	67,1	66,3	65,8	North America ^e
Ameryka Środkowa i Południowa	64,0	65,6	66,8	67,0	Central and South America
Australia i Oceania ^b	64,9	65,2	64,5	64,2	Australia and Oceania ^b
Azja ^c	66,2	67,6	67,9	67,8	Asia ^c
Europa ^d	68,2	68,2	66,6	65,9	Europe ^d

LUDNOŚĆ AKTYWNA ZAWODOWO w mln — szacunki MOP
ECONOMICALLY ACTIVE POPULATION in millions — ILO estimates

ŚWIAT	3001	3177	3364	3444	WORLD
Afryka	344	391	445	471	Africa
Ameryka Północna	170	176	180	184	North America
Ameryka Środkowa i Południowa	253	277	301	310	Central and South America
Azja (bez krajów Azji Centralnej i krajów arabskich) i kraje Pacyfiku	1788	1861	1948	1982	Asia (excluding Central Asia countries and the Arab states) and the Pacific
Europa i Azja Centralna	413	429	438	442	Europe and Central Asia
Kraje arabskie	34,1	44,0	52,5	55,5	Arab states

a Patrz uwagi, pkt 1)—6) na str. 410. b Bez Hawajów zaliczonych do Ameryki Północnej. c—e Łącznie z: c — europejską częścią Turcji, d — azjatycką częścią Rosji, e — Bermudami, Grenlandią oraz Saint-Pierre i Miquelon.

a See notes, point 1)—6) on page 413. b Excluding Hawaii which is included in North America. c—e Including: c — the European part of Turkey, d — the Asian part of Russia, e — Bermuda, Greenland and Saint Pierre and Miquelon.

TABL. 10 (289). NIEKTÓRE WSKAŹNIKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZE ŚWIATA^a (cd.)
 SELECTED INDICES OF SOCIO-ECONOMIC WORLD DEVELOPMENT^a (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2015	2017	Specification
------------------	------	------	------	------	---------------

ABONENCI TELEFONII STACJONARNEJ^b NA 1000 LUDNOŚCI
 FIXED LINE TELEPHONE^b SUBSCRIBERS PER 1000 POPULATION

ŚWIAT	194	177	142	132	WORLD
Kraje o wysokim poziomie rozwoju gospodarczego	497	466	411	402	Countries of high economic level
Kraje o średnim i niskim poziomie rozwoju gospodarczego	127	117	87,8	78,3	Countries of middle and low economic level
Afryka Subsaharyjska	14,8	14,6	10,6	9,3	Sub-Saharan Africa
Ameryka Środkowa i Południowa	168	172	167	157	Central and South America
Azja Południowa	39,2	28,8	19,6	17,1	South Asia
Azja Wschodnia i kraje Pacyfiku	208	185	128	110	East Asia and the Pacific
Bliski Wschód i Afryka Północna	141	158	143	152	Middle East and North Africa
Europa i Azja Centralna	239	254	206	190	Europe and Central Asia

ABONENCI TELEFONII RUCHOMEJ NA 1000 LUDNOŚCI
 MOBILE TELEPHONE SUBSCRIBERS PER 1000 POPULATION

ŚWIAT	338	761	974	1045	WORLD
Kraje o wysokim poziomie rozwoju gospodarczego	826	1103	1242	1252	Countries of high economic level
Kraje o średnim i niskim poziomie rozwoju gospodarczego	233	690	920	1003	Countries of middle and low economic level
Afryka Subsaharyjska	120	442	748	747	Sub-Saharan Africa
Ameryka Środkowa i Południowa	409	912	1063	1037	Central and South America
Azja Południowa	77,3	587	763	866	South Asia
Azja Wschodnia i kraje Pacyfiku	281	699	1015	1172	East Asia and the Pacific
Bliski Wschód i Afryka Północna	220	803	990	1067	Middle East and North Africa
Europa i Azja Centralna	608	1229	1280	1272	Europe and Central Asia

UŻYTKOWNICY INTERNETU NA 1000 LUDNOŚCI
 INTERNET USERS PER 1000 POPULATION

ŚWIAT	157	287	430	458 ^c	WORLD
Kraje o wysokim poziomie rozwoju gospodarczego	572	712	794	817 ^c	Countries of high economic level
Kraje o średnim i niskim poziomie rozwoju gospodarczego	68,1	199	357	386 ^c	Countries of middle and low economic level
Afryka Subsaharyjska	20,4	69,9	181	198 ^c	Sub-Saharan Africa
Ameryka Środkowa i Południowa	159	333	526	553 ^c	Central and South America
Azja Południowa	25,3	72,1	232	265 ^c	South Asia
Azja Wschodnia i kraje Pacyfiku	83,1	290	452	484 ^c	East Asia and the Pacific
Bliski Wschód i Afryka Północna	86,2	207	391	431 ^c	Middle East and North Africa
Europa i Azja Centralna	124	356	589	624 ^c	Europe and Central Asia

a Patrz uwagi, pkt 1)—6) na str. 410. b Standardowe łącza główne. c 2016 r.

a See notes, point 1)—6) on page 413. b Standard main lines. c 2016.

TABL. 10 (289). NIEKTÓRE WSKAŹNIKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZE ŚWIATA^a (cd.)
SELECTED INDICES OF SOCIO-ECONOMIC WORLD DEVELOPMENT^a (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2015	2017	Specification
PRODUKCJA ROLNICZA (ceny stałe) — 2005=100 AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices) — 2005=100					
ŚWIAT	100	114	127	128^b	WORLD
Afryka	100	117	132	131 ^b	Africa
Ameryka Północna, Środkowa i Południowa	100	113	124	126 ^b	North, Central and South America
w tym Ameryka Północna	100	109	115	120 ^b	of which North America
Australia i Oceania	100	99	114	111 ^b	Australia and Oceania
Azja	100	118	133	135 ^b	Asia
Europa	100	103	111	113 ^b	Europe
PRODUKCJA ŻYWNOSCI NA 1 MIESZKAŃCA (ceny stałe) — 2005=100 FOOD PRODUCTION PER CAPITA (constant prices) — 2005=100					
ŚWIAT	100	108	113	113^b	WORLD
Afryka	100	104	103	99 ^b	Africa
Ameryka Północna, Środkowa i Południowa	100	108	113	113 ^b	North, Central and South America
w tym Ameryka Północna	100	106	108	112 ^b	of which North America
Australia i Oceania	100	93	98	94 ^b	Australia and Oceania
Azja	100	112	120	120 ^b	Asia
Europa	100	103	110	111 ^b	Europe
ZBIORY ZBÓŻ w mln t PRODUCTION OF CEREALS in million t					
ŚWIAT	2266	2467	2859	2980	WORLD
Afryka	142	167	186	201	Africa
Ameryka Północna, Środkowa i Południowa	574	635	733	765	North, Central and South America
w tym Ameryka Północna	417	447	495	496	of which North America
Australia i Oceania	35,3	34,5	38,3	51,0	Australia and Oceania
Azja	1087	1226	1398	1441	Asia
Europa	427	406	504	521	Europe
PRODUKCJA MIĘSA Z UBOJU^c w mln t PRODUCTION OF MEAT FROM SLAUGHTERED ANIMALS ^c in million t					
ŚWIAT	260	295	327	334	WORLD
Afryka	13,6	16,5	19,0	19,4	Africa
Ameryka Północna, Środkowa i Południowa	83,6	92,5	99,6	104	North, Central and South America
w tym Ameryka Północna	44,3	46,4	47,8	50,3	of which North America
Australia i Oceania	5,8	5,9	7,0	6,4	Australia and Oceania
Azja	105	123	140	142	Asia
Europa	51,9	56,6	61,3	62,8	Europe

a Patrz uwagi, pkt 1)—6) na str. 410. b 2016 r. c W wadze poubojowej ciepłej.

a See notes, point 1)—6) on page 413. b 2016. c In post-slaughter warm weight.

TABL. 10 (289). NIEKTÓRE WSKAŹNIKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZE ŚWIATA^a (cd.)
 SELECTED INDICES OF SOCIO-ECONOMIC WORLD DEVELOPMENT^a (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2015	2017	Specification
PRODUKCJA PRZEMYSŁOWA ^b (ceny stałe) — 2000=100 INDUSTRIAL PRODUCTION ^b (constant prices) — 2000=100					
ŚWIAT	108	117^c	.	.	WORLD
kraje rozwinięte gospodarczo	103	110 ^c	.	.	developed countries
kraje rozwijające się gospodar- czo	121	134 ^c	.	.	developing countries
w tym:					of which:
Ameryka Północna	105	110 ^c	.	.	North America
Ameryka Środkowa i Południowa	112	123 ^c	.	.	Central and South America
Australia i Oceania	108	110 ^c	.	.	Australia and Oceania
Azja	111	123 ^c	.	.	Asia
w tym Azja bez Izraela i Japonii	126	142 ^c	.	.	of which Asia excluding Israel and Japan
Europa	105	113 ^c	.	.	Europe

CAŁKOWITA PODAŻ ENERGII NA 1 MIESZKAŃCA w GJ^d
 TOTAL ENERGY SUPPLY PER CAPITA in GJ^d

ŚWIAT	71	75	75	74^e	WORLD
Afryka	26	27	27	27 ^e	Africa
Ameryka Południowa	51	56	58	57 ^e	South America
Ameryka Północna i Środkowa	230	207	199	195 ^e	North and Central America
Australia i Oceania	171	174	165	168 ^e	Australia and Oceania
Azja	46	57	61	60 ^e	Asia
Europa	154	152	141	143 ^e	Europe

ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ NA 1 MIESZKAŃCA w kWh
 CONSUMPTION OF ELECTRICITY PER CAPITA in kWh

ŚWIAT	2809	3089	3290	3330^e	WORLD
Afryka	610	646	654	653 ^e	Africa
Ameryka Południowa	2218	2584	2755	2767 ^e	South America
Ameryka Północna i Środkowa	10155	9870	9487	9437 ^e	North and Central America
Australia i Oceania	8918	8380	7759	7764 ^e	Australia and Oceania
Azja	1675	2193	2680	2758 ^e	Asia
Europa	6527	6658	6459	6517 ^e	Europe

a Patrz uwagi, pkt 1)—6) na str. 410. b Na podstawie klasyfikacji ISIC Rev. 3, c 2007 r. d Współczynniki przeliczeniowe dla poszczególnych surowców energetycznych podawane są corocznie w publikacji „Energy Statistics Yearbook”. e 2016 r.

a See notes, point 1)—6) on page 413. b According to the ISIC Rev. 3 classification, c 2007. d Coefficients calculated for individual energy raw materials are published annually in "Energy Statistics Yearbook". e 2016.

TABL. 10 (289). NIEKTÓRE WSKAŹNIKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZE ŚWIATA^a (cd.)
SELECTED INDICES OF SOCIO-ECONOMIC WORLD DEVELOPMENT^a (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2015	2017	Specification
IMPORT ^b IMPORTS ^b					
Ceny bieżące — mld USD Current prices — bn USD					
ŚWIAT	10609	15151	16297	17438	WORLD
Kraje rozwinięte gospodarczo	6902	8640	8835	9540	Developed countries
Ameryka Północna	2051	2364	2672	2841	North America
Azja i kraje Pacyfiku (Japonia, Australia i Nowa Zelandia)	667	916	885	933	Asia and the Pacific (Japan, Australia and New Zealand)
Europa (bez krajów Europy Południowo-Wschodniej i WNP)	4183	5360	5278	5766	Europe (excluding South-Eastern Europe countries and CIS)
Kraje rozwijające się gospodarczo:					Developing countries:
Afryka	246	456	526	469	Africa
Ameryka Środkowa i Południowa ...	515	854	1003	974	Central and South America
Azja Południowa	236	485	554	618	Southern Asia
Azja Południowo-Wschodnia	600	955	1094	1269	South-Eastern Asia
Azja Wschodnia	1416	2522	2893	3160	Eastern Asia
Azja Zachodnia	410	711	897	833	Western Asia
Oceania	11,1	16,8	21,5	17,8	Oceania
Kraje Europy Południowo-Wschodniej i WNP	272	511	474	556	South-Eastern Europe countries and CIS
Ceny stałe — 2000=100 Constant prices — 2000=100					
ŚWIAT	131	154	178	185	WORLD
w tym:					of which:
Kraje rozwinięte gospodarczo	123	130	147	156	Developed countries
Ameryka Północna	124	124	143	152	North America
Azja i kraje Pacyfiku (Japonia, Australia i Nowa Zelandia)	124	131	151	143	Asia and the Pacific (Japan, Australia and New Zealand)
Europa (bez krajów Europy Południowo-Wschodniej i WNP)	122	134	149	160	Europe (excluding South-Eastern Europe countries and CIS)
Kraje rozwijające się gospodarczo:					Developing countries:
w tym:					of which:
Afryka	143	.	.	.	Africa
Ameryka Środkowa i Południowa ...	113	124	128	.	Central and South America
Azja Południowa	198	343	263	294	Southern Asia
Azja Południowo-Wschodnia	144	184	227	274	South-Eastern Asia
Azja Wschodnia	171	251	294	322	Eastern Asia
Azja Zachodnia	157	217	295	279	Western Asia

a Patrz uwagi, pkt 1)—6) na str. 410. b W 2017 r. dane dla regionów świata podano z wyłączeniem reeksportu państw lub obszarów wchodzących w skład danego regionu.

a See notes, point 1)—6) on page 413. b In 2017 the regional totals have been adjusted to exclude the re-exports of countries or areas comprising each region.

TABL. 10 (289). **NIEKTÓRE WSKAŹNIKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZE ŚWIATA^a (cd.)**
 SELECTED INDICES OF SOCIO-ECONOMIC WORLD DEVELOPMENT^a (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2015	2017	Specification
EKSPORT^b					
EXPORTS^b					
Ceny bieżące — mld USD					
Current prices — bn USD					
ŚWIAT	10355	15116	16276	17033	WORLD
Kraje rozwinięte gospodarczo	6155	8005	8240	8859	Developed countries
Ameryka Północna	1262	1667	1915	1972	North America
Azja i kraje Pacyfiku (Japonia, Australia i Nowa Zelandia)	723	1013	847	967	Asia and the Pacific (Japan, Australia and New Zealand)
Europa (bez krajów Europy Południowo-Wschodniej i WNP)	4170	5325	5477	5920	Europe (excluding South-Eastern Europe countries and CIS)
Kraje rozwijające się gospodarczo:					Developing countries:
Afryka	314	515	449	371	Africa
Ameryka Środkowa i Południowa ...	561	861	908	958	Central and South America
Azja Południowa	187	370	395	399	Southern Asia
Azja Południowo-Wschodnia	654	1050	1160	1300	South-Eastern Asia
Azja Wschodnia	1538	2717	3569	3678	Eastern Asia
Azja Zachodnia	554	922	930	800	Western Asia
Oceania	7,3	10,5	13,6	15,3	Oceania
Kraje Europy Południowo-Wschodniej i WNP	386	665	613	653	South-Eastern Europe countries and CIS
Ceny stałe — 2000=100					
Constant prices — 2000=100					
ŚWIAT	133	170	203	214	WORLD
w tym:					of which:
Kraje rozwinięte gospodarczo	117	133	149	158	Developed countries
Ameryka Północna	105	121	142	147	North America
Azja i kraje Pacyfiku (Japonia, Australia i Nowa Zelandia)	127	150	154	167	Asia and the Pacific (Japan, Australia and New Zealand)
Europa (bez krajów Europy Południowo-Wschodniej i WNP)	120	134	151	160	Europe (excluding South-Eastern Europe countries and CIS)
Kraje rozwijające się gospodarczo:					Developing countries:
w tym:					of which:
Afryka	178	282	343	300	Africa
Ameryka Środkowa i Południowa ...	143	191	285	350	Central and South America
Azja Południowa	163	220	198	202	Southern Asia
Azja Południowo-Wschodnia	154	204	248	277	South-Eastern Asia
Azja Wschodnia	197	337	452	470	Eastern Asia
Azja Zachodnia	168	231	233	206	Western Asia

a Patrz uwagi, pkt 1)—6) na str. 410. b W 2017 r. dane dla regionów świata podano z wyłączeniem reeksportu państw lub obszarów wchodzących w skład danego regionu.

a See notes, point 1)—6) on page 413. b In 2017 the regional totals were adjusted to exclude the re-exports of countries or areas comprising each region.

TABL. 10 (289). NIEKTÓRE WSKAŹNIKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZE ŚWIATA^a (dok.)
SELECTED INDICES OF SOCIO-ECONOMIC WORLD DEVELOPMENT^a (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2015	2017	Specification
PRODUKT KRAJOWY BRUTTO^b GROSS DOMESTIC PRODUCT^b					
Ceny bieżące Current prices					
Ogółem — mld USD Total — bn USD					
ŚWIAT	47550	66146	74757	80501	WORLD
Afryka	1129	1966	2294	2216	Africa
Ameryka Północna, Środkowa i Południowa	17070	21951	25261	26896	North, Central and South America
w tym Ameryka Północna	14213	16614	19780	21142	of which North America
Australia i Oceania	900	1480	1470	1658	Australia and Oceania
Azja	12339	20893	26598	29478	Asia
Europa	16112	19854	19134	20253	Europe
Na 1 mieszkańca w USD Per capita in USD					
ŚWIAT	7270	9508	10128	10665	WORLD
Afryka	1222	1877	1923	1766	Africa
Ameryka Północna, Środkowa i Południowa	19223	23370	25590	26748	North, Central and South America
w tym Ameryka Północna	43392	48447	55563	58531	of which North America
Australia i Oceania	27046	40723	37450	41037	Australia and Oceania
Azja	3113	4982	6018	6545	Asia
Europa	22012	26868	25763	27222	Europe
Ceny stałe — 2010=100 Constant prices — 2010=100					
ŚWIAT	88	100	115	121	WORLD
Afryka	78	100	116	122	Africa
Ameryka Północna, Środkowa i Południowa	93	100	111	114	North, Central and South America
w tym Ameryka Północna	95	100	111	116	of which North America
Australia i Oceania	88	100	115	121	Australia and Oceania
Azja	78	100	126	138	Asia
Europa	94	100	106	110	Europe

a Patrz uwagi, pkt 1)—6) na str. 410. b Na podstawie SNA 1993.

a See notes, point 1)—6) on page 413. b According to the 1993 SNA.

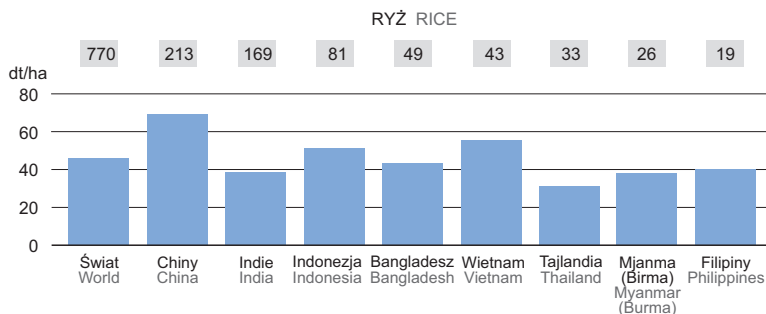
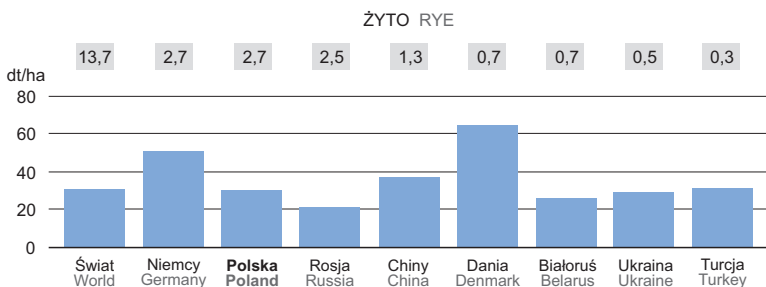
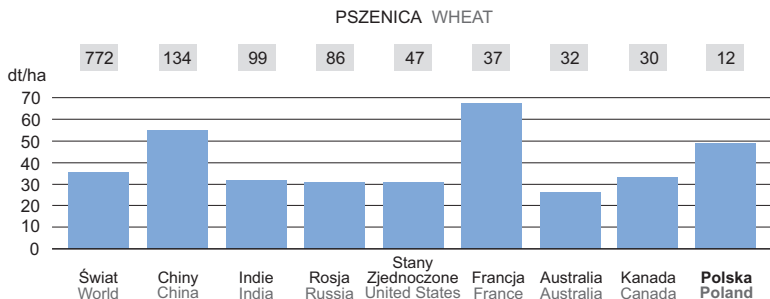
TABL. 11 (290). **ZBIORY I PRODUKCJA ŚWIATOWA WYBRANYCH ARTYKUŁÓW ROLNYCH**
 WORLD PRODUCTION OF SELECTED AGRICULTURAL PRODUCTS

Artykuły rolne	2010	2017	Agricultural products
	w mln t	in million t	
Pszenica	640	772	Wheat
Żyto	11,9	13,7	Rye
Jęczmień	123	147	Barley
Owies	19,7	25,9	Oats
Kukurydza	852	1135	Maize
Ryż	701	770	Rice
Proso	32,8	28,5	Millet
Ziemniaki	333	388	Potatoes
Bataty	106	113	Sweet potatoes
Buraki cukrowe	228	301	Sugar beets
Trzcina cukrowa	1683	1842	Sugar cane
Rzepak	59,8	76,2	Rape
Soja	265	353	Soybeans
Oliwki	20,4	20,9	Olives
Orzeszki ziemne	43,5	47,1	Groundnuts in shell
Herbata	4,6	6,1	Tea
Kawa	8,5	9,2	Coffee
Ziarno kakaowe	4,3	5,2	Cocoa beans
Bawełna (włókno)	23,8	26,2 ^a	Cotton (lint)
Len (włókno)	0,6	0,8	Flax fibre and tow
Włókno agawy (sisal)	0,4	0,2	Sisal
Kauczuk naturalny	10,8	14,3	Natural rubber
Warzywa (bez melonów)	924	1094	Vegetables (excluding melons)
Owoce (z melonami)	756	866	Fruits (including melons)
Owoce cytrusowe	129	147	Citrus fruits
Mięso z uboju ^b	295	334	Meat from slaughtered animals ^b
Mleko krowie	602	676	Cows' milk
Jaja kurze	64,2	80,1	Hen eggs
Wełna nieprana	2,0	2,2 ^c	Wool, greasy

a 2014 r. b W wadze poubojowej cieplej. c 2013 r.

a 2014. b In post-slaughter warm weight. c 2013.

ZBIORY I PŁONY ZIEMIOPLÓDÓW^a W 2017 R.
CROP PRODUCTION AND YIELDS^a IN 2017

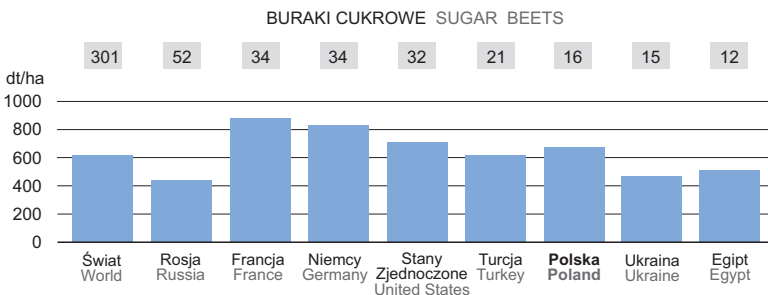
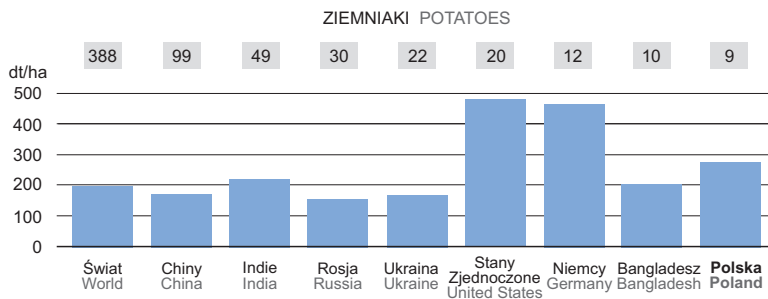
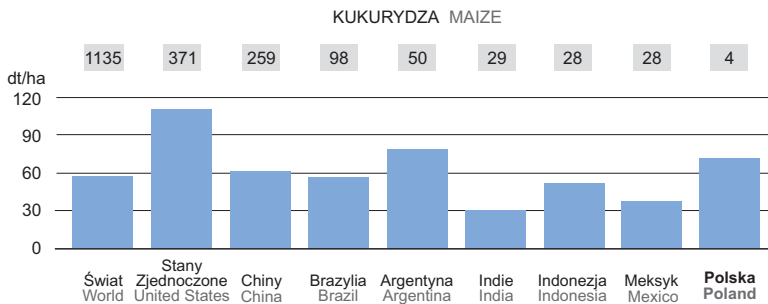
Płony Yields
 772 Zbiory w mln t Production in million t

^a Dotyczy krajów, które mają największy udział w świecie w zbiorach ziemiopłodów; dane dla Polski podano bez względu na wielkość zjawiska.

^a Concern countries with the largest share of crops production in the world; data for Poland are presented regardless of the size of the phenomenon.

Źródło – Source: „FAO. Statistical Databases”.

ZBIORY I PŁONY ZIEMIOPLÓDÓW^a W 2017 R. (dok.)
CROP PRODUCTION AND YIELDS^a IN 2017 (cont.)

Płony / Yields
 1135 Zbiory w mln t / Production in million t

^a Dotyczy krajów, które mają największy udział w świecie w zbiorach ziemniaków; dane dla Polski podano bez względu na wielkość zjawiska.

^a Concerns countries with the largest share of crops production in the world; data for Poland are presented regardless of the size of the phenomenon.

Źródło – Source: „FAO. Statistical Databases”.

TABL. 12 (291). **PRODUKCJA ŚWIATOWA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW PRZEMYSŁOWYCH**
WORLD PRODUCTION OF PRINCIPAL INDUSTRIAL PRODUCTS

Wyroby	2010	2017	Products
Energia pierwotna w tys. PJ	533	569 ^a	Primary energy in thousand PJ
Węgiel w mln t: kamienny ^b	6513	6718	Coal in million t: hard ^b
brunatny	841	831	lignite
Ropa naftowa w mln t	3615	3902 ^a	Crude petroleum in million t
Gaz ziemny w tys. PJ	126	146	Natural gas in thousand PJ
Masło w tys. t	9028	9978 ^c	Butter in thousand t
Cukier surowy w mln t	155	177 ^c	Raw sugar in million t
Wino w mln t	27,0	29,1 ^c	Wine in million t
Papier i tektura w mln t	392	413	Paper and paperboard in million t
Nawozy mineralne lub chemiczne (w przeliczeniu na czysty składnik) w mln t:			Mineral or chemical fertilizers (in terms of pure ingredient) in million t:
azotowe	106	123 ^a	nitrogenous
fosforowe	54,3	50,8 ^a	phosphate
Włókna chemiczne w mln t:			Chemical fibres in million t:
niecelulozowe	45,6	64,9	non-cellulosic
celulozowe	4,0	6,7	cellulosic
Cement w mln t	3280	4050	Cement in million t
Stal surowa w mln t	1433	1690	Crude steel in million t
Miedź rafinowana w mln t	19,1	23,5	Refined copper in million t
Aluminium pierwotne w mln t	41,8	58,9 ^a	Primary aluminium in million t
Ołów w mln t	9,6	11,6	Refined lead in million t
Cynk w mln t	12,9	13,3	Zinc in million t
Cyna w tys. t	348	341 ^a	Tin in thousand t
Energia elektryczna w TWh	21516	24988 ^a	Electricity in TWh

a 2016 r. b Łącznie z węglem podbitumicznym. c 2014 r.
a 2016. b Including sub-bituminous coal. c 2014.

TABL. 13 (292). **UDZIAŁ I MIEJSCE POLSKI W ŚWIECIE**
POLAND IN THE WORLD

Wyszczególnienie	2010	2017	2010	2017	Specification
	udział w świecie w % in % of the world		miejsce w świecie place in the world		
Powierzchnia	0,2	0,2	68	69	Total area
Ludność	0,6	0,5	33	37	Population
Zbiory: pszenicy	1,5	1,5	15	16	Production of: wheat
żyta	23,9	19,5	2	2	rye
jęczmienia	2,8	2,6	11	11	barley
kukurydzy	0,2	0,4	38	27	maize
ziemniaków	2,5	2,4	7	8	potatoes
buraków cukrowych	4,4	5,2	7	6	sugar beets
Pogłowie: bydła	0,4	0,4	46	43	Livestock of: cattle
trzody chlewnej	1,6	1,2	9	15	pigs

TABL. 13 (292). UDZIAŁ I MIEJSCE POLSKI W ŚWIECIE (dok.)

POLAND IN THE WORLD (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2017	2010	2017	Specification
	udział w świecie w % in % of the world		miejsce w świecie place in the world		
Produkcja:					Production of:
mięsa z uboju ^a	1,2	1,5	15	12	meat from slaughtered animals ^a
mleka krowiego	2,0	2,0	12	13	cows' milk
Pozyskiwanie energii pierwotnej	0,5	0,5 ^b	36	34 ^b	Production of primary energy
Produkcja wyrobów:					Production of:
węgiel: kamienny ^c	1,2	1,0	9	10	coal: hard ^c
brunatny	6,7	7,4	7	5	lignite
cukier surowy	1,0	1,0 ^d	20	16 ^d	raw sugar
papier i tektura	0,9	1,2	20	19	paper and paperboard
cement	0,5	0,4 ^e	26	26 ^e	cement
stal surowa	0,6	0,6	19	19	crude steel
miedź rafinowana	2,9	2,5 ^e	9	10 ^e	refined copper
energia elektryczna	0,7	0,7 ^b	23	24 ^b	electricity
Import — cif (ceny bieżące)	1,2	1,3	21	19	Imports — cif (current prices)
Eksport — fob (ceny bieżące)	1,1	1,4	24	21	Exports — fob (current prices)
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące)	0,7	0,7	24	23	Gross domestic product (current prices)

a W wadze poubojowej ciepłej. b 2016 r. c Łącznie z węglem podbitumicznym. d 2014 r. e 2015 r.

a In post-slaughter warm weight. b 2016. c Including sub-bituminous coal. d 2014. e 2015.

TABL. 14 (293). UDZIAŁ I MIEJSCE POLSKI W EUROPIE

POLAND IN EUROPE

Wyszczególnienie	2010	2017	2010	2017	Specification
	udział w Europie w % in % of Europe		miejsce w Europie place in Europe		
Powierzchnia	1,4	1,4	9	9	Total area
Ludność	5,2	5,1	8	8	Population
Zbiory: pszenicy	4,7	4,3	6	6	Production of: wheat
żyta	27,8	23,9	2	2	rye
jęczmienia	4,6	4,3	7	8	barley
kukurydzy	2,3	3,6	13	8	maize
ziemniaków	7,9	7,5	4	4	potatoes
buraków cukrowych	6,6	7,6	5	4	sugar beets
Pogłowie: bydła	4,6	5,1	8	7	Livestock of: cattle
trzody chlewnej	8,1	6,1	4	7	pigs
Produkcja:					Production of:
mięsa z uboju ^a	6,3	7,9	6	5	meat from slaughtered animals ^a
mleka krowiego	5,9	6,2	5	6	cows' milk

a W wadze poubojowej ciepłej.

a In post-slaughter warm weight.

TABL. 14 (293). UDZIAŁ I MIEJSCE POLSKI W EUROPIE (dok.)
POLAND IN EUROPE (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2017	2010	2017	Specification
	udział w Europie w % in % of Europe		miejsce w Europie place in Europe		
Pozyskiwanie energii pierwotnej	2,7	2,7 ^b	8	6 ^b	Production of primary energy
Produkcja wyrobów:					Production of:
węgiel: kamienny ^c	18,4	15,6	2	2	coal: hard ^c
brunatny	10,5	11,6	4	3	lignite
cukier surowy	7,4	7,8 ^d	4	5 ^d	raw sugar
papier i tektura	3,5	4,5	10	9	paper and paperboard
cement	5,9	6,1 ^e	6	4 ^e	cement
stal surowa	2,8	3,8	8	7	crude steel
miedź rafinowana	15,3	15,6 ^e	3	3 ^e	refined copper
energia elektryczna	3,2	3,4 ^b	8	7 ^b	electricity
Samochody osobowe w użytkowa- niu	7	7	Passenger cars in use
Abonenci telefonii stacjonarnej ^f	2,5	2,8	8	7	Fixed line telephone subscribers ^f
Import — cif (ceny bieżące)	3,3	.	9	7	Imports — cif (current prices)
Eksport — fob (ceny bieżące)	3,0	.	10	8	Exports — fob (current prices)
Produkt krajowy brutto (ceny bieżą- ce)	2,4	2,6	11	10	Gross domestic product (current prices)

b 2016 r. c łącznie z węglem podbitumicznym. d 2014 r. e 2015 r. f Standardowe łącza główne.

b 2016. c Including sub-bituminous coal. d 2014. e 2015. f Standard main lines.

TABL. 15 (294). POLSKA W UNII EUROPEJSKIEJ W 2018 R.
POLAND IN THE EUROPEAN UNION IN 2018

Uwaga. Dane o ludności oraz przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) odnoszą się do ludności rezydującej (obliczonej według międzynarodowej definicji zamieszkania).

Note. Data on population and computation per capita (1000 population etc.) refer to residents (calculated according to international definition of residence).

Wyszczególnienie	Unia Europejska (28 krajów) European Union (28 countries)	W tym Of which		Specification
		strefa euro (19 krajów) euro area (19 countries)	Polska Poland	
Powierzchnia ^a w tys. km ²	4469,7	2845,2	311,9	Total area ^a in thousand km ²
Ludność (średnioroczna) ^b :				Average population ^b :
w milionach	511,9	340,8	38,0	in millions
na 1 km ²	115	120	122	per 1 km ²
Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 1 I) ^b	105	105	107	Females per 100 males (as of 1 I) ^b
Urodzenia żywe na 1000 ludności ^b	9,9	9,5	10,6	Live births per 1000 population ^b
Zgony na 1000 ludności ^b	10,3	10,1	10,6	Deaths per 1000 population ^b
Przyrost naturalny na 1000 ludności ^b	-0,4	-0,6	0,0	Natural increase per 1000 population ^b

a Obszar łądowy łącznie z wodami śródlądowymi; dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b 2017 r.

a Land area including inland waters; data were changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. b 2017.

TABLE 15 (294). **POLSKA W UNII EUROPEJSKIEJ W 2018 R. (cd.)**
 POLAND IN THE EUROPEAN UNION IN 2018 (cont.)

Wyszczególnienie	Unia Europejska (28 krajów) European Union (28 countries)	W tym Of which		Specification
		strefa euro (19 krajów) euro area (19 countries)	Polska Poland	
Odpady komunalne wytworzone ^a :				Municipal waste generated ^a :
w milionach ton	248,7	.	12,0	in million tonnes
na 1 mieszkańca w kg	486	.	315	per capita in kg
Emisja gazów cieplarnianych ^b (w ekwiwalencie CO ₂) w mln t	4291,3	.	395,8	Greenhouse gas emission ^b (in CO ₂ equivalent) in million t
Współczynnik aktywności zawodowej ^c (przeciętne w roku) w %	73,7	73,4	70,1	Activity rate ^{cd} (annual averages) in %
Wskaźnik zatrudnienia ^{cd} (przeciętne w roku) w %	68,6	67,3	67,4	Employment rate ^{cd} (annual averages) in %
Pracujący ^{cd} (przeciętne w roku) w mln	224,4	146,8	16,1	Employment ^{cd} (annual averages) in millions
w tym kobiety	103,7	67,9	7,3	of which women
Pracujący ^e (przeciętne w roku) według rodzajów działalności w %:				Employment ^e (annual averages) by economic activity in %:
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4,3	3,1	9,5	agriculture, forestry and fishing
przemysł i budownictwo	21,7	20,7	31,3	industry and construction
usługi ^f	74,0	76,2	59,2	services ^f
Wydajność pracy ^{ag} — UE-28=100	100,0	106,9	75,4	Labour productivity ^{ag} — EU-28=100
Indeks kosztów zatrudnienia — 2017=100	102,7	102,2	106,8	Labour costs index — 2017=100
Stopa bezrobocia ^{ch} (przeciętne w roku) w %	6,8	8,2	3,9	Unemployment rate ^{ch} (annual averages) in %
mężczyźni	6,6	7,8	3,9	men
kobiety	7,1	8,6	3,9	women
Stopa bezrobocia długotrwalego ^{chi} (przeciętne w roku) w %	2,9	3,8	1,0	Long-term unemployment rate ^{chi} (annual averages) in %
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem ^{ak} w %:				At-risk-of-poverty rate ^{ak} in %:
po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych	16,9	17,0	15,0	after social transfers
bez uwzględnienia w dochodach transferów społecznych ^l	25,6	25,0	24,0	before social transfers ^l

a 2017 r. b 2016 r. c Dane na podstawie badania siły roboczej. d, h Dane dotyczą osób w wieku: d — 15—64 lata, h — 15—74 lata. e Na podstawie rachunków narodowych. f Obejmują pozostałe rodzaje działalności. g Mierzona produktem krajowym brutto według parytetu siły nabywczej na 1 pracującego w PPS. i Dotyczy bezrobotnych poszukujących pracy 12 miesięcy i więcej. k Na podstawie wyników Europejskiego Badania Dochodów i Warunków Życia (EU-SILC), obliczony jako udział osób, których roczny ekwiwalentny dochód do dyspozycji jest niższy od granicy ubóstwa ustalonej na poziomie 60% mediany rocznych ekwiwalentnych dochodów do dyspozycji w danym kraju w ogólnej liczbie ludności. l Nie obejmuje transferów społecznych innych niż emerytury i renty rodzinne.

a 2017. b 2016. c Data based on the Labour Force Survey (LFS). d, h Data concern population aged: d — 15—64, h — 15—74. e According to the national accounts. f Including other kinds of activity. g Gross domestic product according to purchasing power parity per person employed in PPS. i Data concern unemployed persons looking for a job for 12 months and more. k Data based on the results of the European Union Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC), calculated as a percentage of persons with an equalised disposable income below the at-risk-of-poverty threshold, set at 60% of the median of equalised disposable income in a given country, of total population. l Do not include social transfers other than retirement and survivor pensions.

TABL. 15 (294). POLSKA W UNII EUROPEJSKIEJ W 2018 R. (cd.)
POLAND IN THE EUROPEAN UNION IN 2018 (cont.)

Wyszczególnienie	Unia Europejska (28 krajów) European Union (28 countries)	W tym Of which		Specification
		strefa euro (19 krajów) euro area (19 countries)	Polska Poland	
Struktura spożycia w sektorze gospodarstw domowych ^a (ceny bieżące) w %:				Structure of household's final consumption expenditure ^a (current prices) in %:
żywność i napoje bezalkoholowe ...	12,2	12,5	16,8	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe, wyroby tytoniowe i narkotyki	3,8	3,7	5,9	alcoholic beverages, tobacco and narcotics
odzież i obuwie	4,9	4,8	5,3	clothing and footwear
użytkowanie i wyposażenie mieszkania ^b	29,7	29,4	26,2	housing, furnishings and household equipment ^b
zdrowie	4,0	4,4	5,7	health
transport i łączność	15,5	15,7	14,6	transport and communications
rekreacja i kultura	8,5	8,1	8,0	recreation and culture
edukacja	1,1	1,0	1,0	education
restauracje i hotele	8,8	9,1	3,6	restaurants and hotels
inne towary i usługi	11,4	11,3	12,9	miscellaneous goods and services
Studenci szkół wyższych ^c (ISCED 2011, szczebel 5—8) na 10 tys. ludności	384	.	421	Students of higher education institutions ^c (ISCED 2011, 5—8 levels) per 10 thousand population
Młodzież niekontynuująca nauki ^d w %	10,6	11,1	4,7	Early leavers from education and training ^d in %
Wykształcenie osób młodych ^e w %	83,4	81,8	91,3	Youth education attainment level ^e in %
Osoby dorosłe uczestniczące w kształceniu i szkoleniu ^f w %	10,9	11,3	4,0	Lifelong learning ^f in %
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową w relacji do produktu krajowego brutto ^g w %	2,06	2,15	1,03	Gross domestic expenditures on research and development activity (R&D) in % of gross domestic product ^g
Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych — 2017=100	101,9	101,8	101,2	Harmonised index of consumer prices — 2017=100

a 2017 r. b Łącznie z nośnikami energii i prowadzeniem gospodarstwa domowego. c Dane dotyczą roku akademickiego 2015/16. d—f Dane na podstawie badania siły roboczej; obliczono jako udział w ludności w danej grupie wieku; d — osób w wieku 18—24 lata z wykształceniem co najmniej gimnazjalnym, które nie kontynuują nauki i nie dokończają się, e — osób w wieku 20—24 lata z wykształceniem co najmniej zasadniczym zawodowym, f — osób w wieku 25—64 lata uczących się i dokończających.

a 2017. b Including water, electricity, gas and other fuels as well as routine household maintenance. c Data concern the academic year 2015/16. d—f Data based on the Labour Force Survey (LFS); calculated as a share in the population of the same age group; d — the population aged 18—24 with at most lower secondary education and not in further education and training, e — the population aged 20—24 having completed at least vocational school, f — the population aged 25—64 participating in education and training.

TABLE 15 (294). **POLSKA W UNII EUROPEJSKIEJ W 2018 R. (cd.)**
POLAND IN THE EUROPEAN UNION IN 2018 (cont.)

Wyszczególnienie	Unia Europejska (28 krajów) European Union (28 countries)	W tym Of which		Specification
		strefa euro (19 krajów) euro area (19 countries)	Polska Poland	
Produkcja artykułów rolnych ^a : w milionach ton:				Production of agricultural products ^a : in million tonnes:
zboża	307,1	175,4	31,9	cereals
mięso z uboju ^b	47,7	33,4	5,0	meat from slaughtered animals ^b
mleko krowie	163,2	115,5	13,7	cows' milk
na 1 mieszkańca w kg:				per capita in kg:
zboża	599,9	514,6	840,7	cereals
mięso z uboju ^b	93,2	98,0	131,5	meat from slaughtered animals ^b
mleko krowie	318,9	338,8	360,6	cows' milk
Dynamika produkcji przemysłowej ^c (ceny stałe) — 2017=100	101,3	101,0	105,7	Indices of industrial production ^c (constant prices) — 2017=100
w tym:				of which:
górnictwo i wydobywanie	98,2	95,4	100,5	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	101,6	101,2	105,5	manufacturing
wytworzenie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^d	99,9	99,1	110,5	electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dynamika produkcji w budownictwie ^e (ceny stałe) — 2017=100	101,9	101,8	119,6	Indices of construction production ^e (constant prices) — 2017=100
Pozyskiwanie energii pierwotnej (wyrażone w oleju ekwiwalentnym) ^{ad} :				Total production of primary energy in oil equivalent ^{ad} :
w milionach ton (Toe)	758,2	443,8	64,0	in million tonnes (Toe)
na 1 mieszkańca w kg (kgoe)	1481	1302	1686	per capita in kg (kgoe)
Zużycie finalne energii (wyrażone w oleju ekwiwalentnym) ^{ad} :				Final energy consumption in oil equivalent ^{ad} :
w milionach ton (Toe)	1122,8	787,2	70,9	in million tonnes (Toe)
na 1 mieszkańca w kg (kgoe)	2193	2310	1868	per capita in kg (kgoe)
Gospodarstwa domowe w % ogółu gospodarstw ^e :				Households in % of total households ^e :
wyposażone w komputery ^{af}	84	84	82	equipped with computers ^{af}
posiadające dostęp do Internetu w domu	89	89	84	having access to the Internet at home
Abonenci telefonii ruchomej ^g na 100 osób	124	125	132	Mobile telephone subscribers ^g per 100 persons
Autostrady ^a (stan w końcu roku) w tys. km	1,6	Total length of motorways ^a (end of the year) in thousand km
Samochody osobowe w użytkowaniu ^a na 1000 ludności	593	Passenger cars in use ^a per 1000 population
Produkcja samochodów osobowych ^a w tys. szt.	16957	.	515	Passenger cars production ^a in thousand units

a 2017 r. b W wadze poubojowej ciepłej. c Dane wyrównane dniami roboczymi. d Tona oleju ekwiwalentnego (Toe) jest konwencjonalnie ujednoliconą jednostką zdefiniowaną na bazie 1 tony ropy naftowej o wartości opałowej wynoszącej 41868 kJ/kg. e Dane dotyczą gospodarstw z co najmniej jedną osobą w wieku 16—74 lata. f Komputery stacjonarne, przenośne (laptopy) i podręczne (palmtopy).

a 2017. b In post-slaughter warm weight. c Data adjusted by working days. d The tonne of oil equivalent (Toe) is a conventional standardised unit defined on the basis of a tonne of oil with a net calorific value of 41868 kJ/kg. e Data concern households with at least one person aged 16—74. f Desktop computers, laptops and handled computers (palmtops).

TABL. 15 (294). POLSKA W UNII EUROPEJSKIEJ W 2018 R. (dok.)

POLAND IN THE EUROPEAN UNION IN 2018 (cont.)

Wyszczególnienie	Unia Europejska (28 krajów) European Union (28 countries)	W tym Of which		Specification
		strefa euro (19 krajów) euro area (19 countries)	Polska Poland	
Import ^a — cif (ceny bieżące) w mld euro:				Imports ^a — cif (current prices) in bn euro:
z krajów UE	3447,0	.	156,5	from EU countries (intra EU)
z krajów spoza UE	1980,4	.	69,2	from non-EU countries (extra EU)
Eksport — fob (ceny bieżące) w mld euro:				Exports — fob (current prices) in bn euro:
do krajów UE	3519,3	.	177,2	to EU countries (intra EU)
do krajów spoza UE	1955,7	.	43,4	to non-EU countries (extra EU)
Udział eksportu wyrobów wysokiej techniki ^b w eksporcie ogółem w % (SITC Rev. 4)	17,9 ^c	.	8,4	Share of high-tech ^b exports in total exports in % (SITC Rev. 4)
Bezpośrednie inwestycje zagraniczne ^{de} w % produktu krajowego brutto (ceny bieżące)	1,2	.	1,1	Foreign direct investment ^{de} in % of gross domestic product (current prices)
Nadwyżka (+)/deficyt (-) sektora instytucji rządowych i samorządowych w % produktu krajowego brutto (ceny bieżące)	-0,6	-0,5	-0,4	Surplus (+)/deficit (-) of the general government sector in % of gross domestic product (current prices)
Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych w % produktu krajowego brutto (ceny bieżące)	80,0	85,1	48,9	Debt of the general government sector in % of gross domestic product (current prices)
Produkt krajowy brutto według parytetu siły nabywczej na 1 mieszkańca w PPS ^{ef} (ceny bieżące)	30000	31900	20900	Gross domestic product according to purchasing power parity per capita in PPS ^{ef} (current prices)
Dynamika (ceny stałe) — 2017=100:				Volume indices of — 2017=100:
produkt krajowego brutto	102,0	101,9	105,1	gross domestic product
spożycia prywatnego	101,6	101,3	104,4	private consumption expenditure
nakładów brutto na środki trwałe	103,3	103,3	108,7	gross fixed capital formation
Wartość dodana brutto (ceny bieżące) według rodzajów działalności w %:				Gross value added (current prices) by economic activity in %:
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1,6	1,7	2,8	agriculture, forestry and fishing
przemysł i budownictwo	25,1	25,3	33,6	industry and construction
usługi ^g	73,3	73,0	63,6	services ^g
Relacja do produktu krajowego brutto (ceny bieżące) w %:				Relation to gross domestic product (current prices) in %:
spożycia prywatnego	55,4	53,8	58,2	private consumption expenditure
nakładów brutto na środki trwałe	20,5	21,0	18,2	gross fixed capital formation

a Według kraju wysyłki. b Dotyczy grup produktów: sprzęt lotniczy; komputery — maszyny biurowe; elektronika — telekomunikacja; środki farmaceutyczne; aparatura naukowo-badawcza; maszyny elektryczne; maszyny nieelektryczne; chemikalia; uzbrojenie. c Dane dotyczą eksportu do krajów spoza UE. d Intensywność bezpośrednich inwestycji zagranicznych obliczona jako udział średniej z sumy napływu oraz odpływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych w produkcji krajowym brutto. e 2017 r. f Patrz uwagi na str. 412. g Obejmują pozostałe rodzaje działalności.

a By country of consignment. b Data concern groups of products: aerospace; computers — office machines; electronics — telecommunications; pharmacy; scientific instruments; electrical machinery; non-electrical machinery; chemistry; armament. c Data concern only extra EU. d Foreign direct investment intensity computed as a share of average of inward and outward flows in gross domestic product. e 2017. f See notes on page 415. g Including other kinds of activity.

Uwaga do tablic I—III. Szczegółowe wyjaśnienia dotyczące stosowanych pojęć i zakresu prezentowanych danych
Note to tables I—III. Detailed information concerning terms used and the scope of presented data can be found in the

I. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU

MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
LUDNOŚĆ							
1	Ludność ^a (stan w dniu 31 XII) w mln	25,0	29,8	32,7	35,7	38,1	38,3
2	w tym kobiety	13,1	15,4	16,8	18,3	19,5	19,7
3	w tym w miastach w %	36,9	48,3	52,3	58,7	61,8	61,9
4	Ludność ^a (stan w dniu 30 VI) w mln	24,8 ^b	29,6	32,5	35,6	38,0 ^b	38,3
5	w tym w miastach w %	36,6	48,0	52,1	58,4	61,7	61,9
6	Ludność w wieku produkcyjnym ^a (stan w dniu 31 XII) w mln	14,5	16,3	18,3	21,2	22,1	23,3
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały w tys.:							
7	imigracja	8,1	5,7	1,9	1,5	2,6	7,3
8	emigracja	60,9	28,0	14,1	22,7	18,4	27,0
RYNEK PRACY							
Pracujący ^c w tys.:							
9	stan w dniu 31 XII	16406	17769	16485	15489
10	przeciętne ^d w roku	10186	12401	15175	17334	16280	15018
Zatrudnieni ^{oe} na podstawie stosunku pracy w tys.:							
11	stan w dniu 31 XII	4803	7193	9869	12205	11137	9834
12	w tym kobiety	1475	2379	3884	5304	5067	4687
13	przeciętne ^d w roku	4753	7055	9817	12000	11375	9354
14	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1126	2703
15	Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %	6,5	15,1
16	Strajki: liczba	250	44
17	strajkujący w tys.	116	7,9

a Na podstawie bilansów, z wyjątkiem danych za 1990 r. — na podstawie szacunków. b Przeciętna liczba i bezpieczeństwa publicznego, z tym że dane od 1990 r. według stanu w dniu 31 grudnia podano łącznie z tymi bez niepełnozatrudnionych w niektórych działach według Klasyfikacji Gospodarki Narodowej (KGN). e Do i związków zawodowych.

a Based on balances, except data for 1990 — based on estimates. b Average population during the year. data since 1990 as of 31st December are presented including these units; for persons employed on private farms in Classification of the National Economy (KGN). e Until 1980 data concern state entities, cooperatives as well as en

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

zamieszczane są w uwagach ogólnych do poszczególnych działów w branżowych rocznikach statystycznych.
general notes to individual chapters in various statistical yearbooks.

2005	2010	2015	2016	2017	2018	Specification	No.
------	------	------	------	------	------	---------------	-----

POPULATION

38,2	38,5	38,4	38,4	38,4	38,4	Population ^a (as of 31 XII) in millions	1
19,7	19,9	19,8	19,8	19,8	19,8	of which females	2
61,4	60,8	60,3	60,2	60,1	60,1	of which in urban areas in %	3
38,2	38,5	38,5	38,4	38,4	38,4	Population ^a (as of 30 VI) in millions	4
61,5	60,9	60,3	60,2	60,2	60,1	of which in urban areas in %	5
24,4	24,8	24,0	23,8	23,5	23,3	Working age population ^a (as of 31 XII) in millions	6
						International migration of population for permanent residence in thousands:	
9,3	15,2	.	13,5	13,3	15,5	immigration	7
22,2	17,4	.	12,0	11,9	11,8	emigration	8

LABOUR MARKET

						Employed persons ^c in thousands:	
12891	14107	14830	15293	15711	16020	as of 31 XII	9
12728	13834	14056	14438	14803	15006	annual averages ^d	10
						Employees ^{ce} hired on the basis of an employment contract in thousands:	
9543	10410	10854	11250	11581	11847	as of 31 XII	11
4505	4938	5287	5476	5605	5676	of which women	12
8787	9746	9823	10122	10411	10620	annual averages ^d	13
2773	1955	1563	1335	1082	969	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thousands	14
17,6	12,4	9,7	8,2	6,6	5,8	Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %	15
8	79	14	5	1556	7	Strikes: number	16
1,6	13,9	19,1	0,7	29,7	2,0	employees on strike in thousands	17

ludności w roku. c Poza jednostkami budżetowymi prowadzącymi działalność w zakresie obrony narodowej jednostkami; dla pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie — dane szacunkowe. d Do 1980 r. 1980 r. dane dotyczą jednostek państwowych, spółdzielni oraz jednostek organizacji społecznych, politycznych

c Excluding budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety, while agriculture — estimated data. d Until 1980 excluding part-time paid employees in selected sections of the titles of social and political organisations and trade unions.

I. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU (cd.)

MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY (cont.)

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
-----	------------------	------	------	------	------	------	------

WYNAGRODZENIA^a. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

1	Wskaźnik przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto — 1995=100:						
	nominalnych	223,0
2	realnych (do 1990 r. — netto) ^b	67,2	79,9	133,3	99,0	122,1
3	Przeciętna liczba emerytów i rencistów pobierających emeryturę i renty w tys.:						
	z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	987	1369	2321	4094	5598	7525
4	rolników indywidualnych	25	423	1506	1887
5	Wskaźnik przeciętnych miesięcznych emerytur i rent brutto — 1995=100:						
	nominalnych:						
	z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	199,5
6	rolników indywidualnych	202,0
7	realnych (do 1990 r. — netto):						
	z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	55,0	99,9	88,0	110,8
8	rolników indywidualnych	49,2	114,3	102,5	112,2
9	Ubezpieczeni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.:						
	w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych ^c (do 1990 r. — przeciętne w roku)	5155	7524	11069	14029	14124	13060
10	w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ^d	1452

SPRZEDAŻ DETALICZNA. CENY

11	Sprzedaż detaliczna (ceny stałe ^e) — 1995=100	12,5	27,1	48,3	93,1	79,3	120,3
12	Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych ^f — 1995=100	0,03	0,05	0,05	0,08	18,0	182,0
	w tym:						
13	żywność i napoje bezalkoholowe	159,0
14	napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	213,3

a Poza jednostkami budżetowymi prowadzącymi działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa społecznego, politycznych i związków zawodowych. c Pracujący (łącznie z żołnierzami zawodowymi i funkcjonariuszami) wynagrodzenia do 30 września 2003 r. zawierały składki na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe (w latach 1997—2009) oraz osoby kontynuujące ubezpieczenie; ubezpieczonych z tytułu zatrudnienia w przedsiębiorstwach państwowych. e Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12. f Wskaźniki cen obliczono tego rok badany.

a Excluding budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety. b Until 1995. c Employed persons (including professional soldiers and public safety functionaries as well as penitentiary staff) included contributions to compulsory social security — retirement, pension and illness), apprentices, persons insured through employment are shown e See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15. f Price indices were calculated using the weight surveyed year.

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

2005	2010	2015	2016	2017	2018	Specification	No.
------	------	------	------	------	------	---------------	-----

WAGES AND SALARIES^a. SOCIAL SECURITY BENEFITS

278,0	379,3	460,1	477,1	504,3	539,6	Index of average monthly gross wages and salaries — 1995=100: nominal	1
133,4	160,2	180,4	188,2	195,2	205,5	real (until 1990 — net) ^b	2
						Average number of retirees and pensioners receiving retirement and other pensions in thousands:	
7524	7869	7676	7715	7760	8042	from non-agricultural social security system	3
1645	1375	1203	1194	1175	1157	farmers	4
						Index of average monthly gross retirement and other pensions — 1995=100: nominal:	
266,5	373,7	465,6	474,0	485,9	504,9	from non-agricultural social security system	5
254,7	320,9	396,1	397,3	403,3	412,2	farmers	6
						real (until 1990 — net):	
127,3	152,1	173,1	176,9	177,3	181,0	from non-agricultural social security system	7
121,7	130,5	147,0	148,0	146,8	147,4	farmers	8
						Registered insured persons (as of 31 XII) in thousands:	
13131	14657	14821	15110	15544	15848	in the Social Insurance Institution ^c (until 1990 — annual average)	9
1582	1535	1375	1335	1271	1234	in the Agricultural Social Insurance Fund ^d	10

RETAIL SALES. PRICES

127,3	155,2	178,7	189,8	200,2	209,2	Retail sales (constant prices ^e) — 1995=100	11
208,4	238,9	258,4	256,8	261,9	266,1	Price indices of consumer goods and services ^f — 1995=100	12
						of which:	
178,1	213,3	233,0	234,9	244,8	251,2	food and non-alcoholic beverages	13
234,6	302,2	354,3	356,8	360,4	365,8	alcoholic beverages, tobacco	14

publicznego. b Do 1990 r. dane dotyczą jednostek państwowych, spółdzielni oraz jednostek organizacji riukszami bezpieczeństwa publicznego oraz służby więziennej, którzy podjęli służbę od 1 stycznia 1999 r. i których i chorobowe), uczniowie, osoby pobierające: zasiłek dla bezrobotnych (od 1990 r.), stypendia (od 1996 r.) i dodatki nia wykazuje się tyle razy, ile zakładów pracy opłaca za nich składki ubezpieczeniowe. d Rolnicy indywidualni przyjmując system wag: do 1960 r. — z roku badanego, w 1970 r. — z 1965 r., od 1980 r. — z roku poprzedzają-

1990 data concern state entities, cooperatives as well as entities of social and political organisations and trade staff functionaries who began service from 1st January 1999 and whose wages and salaries until 30th September receiving: unemployment benefits (since 1990), scholarships (since 1996) and training allowances (in 1997— according to the number of workplaces that pay their insurance. d Farmers and members of their families. system: until 1960 — from the surveyed year, in 1970 — from 1965, since 1980 — from the year preceding the

I. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU (cd.)

MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY (cont.)

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA I MIESZKANIA							
	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w tys. km:						
1	wodociągowej	16,6	26,1	53,1	93,2	212
2	kanalizacyjnej (łącznie z kolektorami)	10,3	13,9	20,5	26,5	51,1
3	gazowej (od 2005 r. łącznie z siecią przesyłową)	11,8	22,4	45,8	96,4
	Zużycie w gospodarstwach domowych:						
4	wody z wodociągów w hm ³	403	746	1504	1923	1360
5	w tym wieś	11,1	38,1	157	307	320
6	energii elektrycznej ^a w GWh	596	2004	4165	10701	20558	21037
7	w tym wieś	112	335	722	2146	5273	5211
8	gazu z sieci ^b w GWh	909	1845	5054	9406	3751
9	w tym wieś	40,3	87,6	267	1103	608
	Zasoby mieszkaniowe zamieszkane i niezamieszkane ^c (do 2000 r. — zamieszkane; stan w dniu 31 XII):						
10	mieszkania w tys.	5851	7026	8081	9794	11022	11845
11	izby w tys.	13672	17265	23213	31260	37582	41175
12	przeciętna liczba osób na 1 izbę	1,75	1,66	1,37	1,11	1,00	0,92
13	powierzchnia użytkowa mieszkań w km ²	410	534	657	728
	Mieszkania oddane do użytkowania:						
14	mieszkania w tys.	59,5	142	194	217	134	87,8
15	izby w tys.	157	415	630	829	567	351
16	powierzchnia użytkowa mieszkań w km ²	3,0	8,1	10,6	13,9	10,4	7,9
EDUKACJA^d							
	Uczniowie w szkołach ^e (stan na początku roku szkolnego) w tys.:						
17	podstawowych ^f	3303	4875	5342	4265	5287	3221
18	gimnazjach	x	x	x	x	x	1190
19	branżowych I stopnia (do roku szkolnego 2016/17 — zasadniczych zawodowych) ^g	318	303	838	732	815	542
20	liceach ogólnokształcących ^h	195	261	402	346	445	924
21	technikach ^k	223	224	475	601	637	964
22	artystycznych ogólnokształcących ^l	12,6
23	policealnych	x	37,7	67,1	135	108	200

a Do 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego jednostki umowne (1 m² gazu o ciepłe spalania 16747 kJ). c Na podstawie bilansów; dla lat 1950, 1960 i 1970 dane z wyjątkiem szkół policealnych. f Do 1970 r. bez szkół przysposabiających do pracy oraz szkół artystycznych w placówkach wychowania przedszkolnego. g Od roku szkolnego 2005/06 łącznie ze szkołami specjalnymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi, i — technikami uzupełniającymi. k Do roku szkolnego cymy wyłącznie kształcenie artystyczne. l Dające uprawnienia zawodowe.

a Until 2000 excluding households in which the main source of maintenance was income from a private farm value of 16747 kJ). c Based on balances; for 1950, 1960 and 1970 data from national censuses. d See note 1970 excluding job-training schools and 1st level art schools, simultaneously conducting a primary school pro school year including special job-training schools. h, i In the 2005/06 and 2010/11 school years including schools: the 1990/91 school year including art schools leading to professional certification (general as well as providing art

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

2005	2010	2015	2016	2017	2018	Specification	No.
------	------	------	------	------	------	---------------	-----

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE AND DWELLINGS

						Distribution network (as of 31 XII) in thousand km:	
246	273	298	301	304	308	water supply	1
80,1	108	150	154	157	161	sewage (including collectors)	2
						gas supply (since 2005 including transmission network)	3
122	133	146	149	152	154	Consumption in households:	
						water from water supply system in hm ³	4
1219	1198	1236	1238	1224	1281	of which rural areas	5
348	378	442	446	436	469	electricity ^a in GWh	6
26565	29774	28315	28864	30334	30506	of which rural areas	7
9800	11368	11432	11794	12348	12553	gas from gas supply system ^b in GWh	8
3855	4237	40774	45036	47029	52668	of which rural areas	9
656	818	8995	9990	10850	11793		
						Dwelling stocks inhabited and uninhabited ^c (until 2000 — inhabited; as of 31 XII):	
12776	13470	14119	14272	14440	14615	dwellings in thousands	10
47122	51279	53961	54558	55206	55874	rooms in thousands	11
0,81	0,75	0,71	0,70	0,70	0,69	average number of persons per room	12
885	974	1039	1053	1069	1084	useful floor area of dwellings in km ²	13
						Dwellings completed:	
114	136	148	163	178	185	dwellings in thousands	14
498	584	611	647	697	713	rooms in thousands	15
12,0	14,4	14,7	15,4	16,5	16,7	useful floor area of dwellings in km ²	16

EDUCATION^d

						Pupils and students in schools ^e (as of beginning of the school year) in thousands:	
2602	2192	2481	2297	2657	3040	primary ^f	17
1597	1261	1074	1061	704	351	lower secondary	18
						stage I sectoral vocational (until the 2016/17 school year basic vocational) ^g	19
237	235	190	177	166	157	general secondary ^h	20
941	669	501	485	475	470	technical secondary ^k	21
528	549	506	506	503	506	general art ^l	22
13,2	12,8	12,6	12,9	13,0	12,9	post-secondary	23
313	299	255	248	236	219		

gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. b Do 2010 r. w hm³, w latach 1960—1990 w przeliczeniu na spisów powszechnych. d Patrz nota w dziale „Edukacja i wychowanie” na str. 197. e Bez szkół dla dorosłych, I stopnia realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej; bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją nymi przysposabiającymi do pracy. h, i W latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 łącznie z: h —uzupełniającymi 1990/91 łącznie ze szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe (ogólnokształcącymi oraz realizują-

in agriculture. b Until 2010 in hm³, in 1960—1990 calculated in conventional units (1 m³ of gas with a calorific in the chapter “Education” on page 198. e Excluding schools for adults, except post-secondary schools. f Until gramme; excluding children at the age of 6 attending pre-primary education establishments. g Since the 2005/06 h — supplementary general secondary and specialised secondary, i — supplementary technical secondary, k Until education only). l Leading to professional certification.

I. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU (cd.)

MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY (cont.)

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
EDUKACJA ^a (dok.)							
	Absolwenci szkół ^b w tys.:						
1	podstawowych ^c	270	392	660	508	592	1214 ^d
2	gimnazjów	x	x	x	x	x	x
3	zasadniczych zawodowych ^e	64,3	35,6	164	252	231	192
4	liceów ogólnokształcących ^f	23,7	30,2	6,4 ^g	92,4	87,0	178
5	techników ^h	24,2	19,5	94,9	121	106	189
6	artystycznych ogólnokształcących ^k	2,0
7	poicealnych	x	9,5	39,5	59,8	39,5	86,4
8	Studenci uczelni ⁱ (stan w dniu 31 XII, w latach 1991—2017 — 30 XI) w tys.	125	166	331	454	$\frac{404}{394}$	1585
9	Absolwenci uczelni ^m w tys.	14,6	20,5	47,1	84,0	$\frac{56,1}{52,3}$	261
10	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	168	282	455	416	225	342
11	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	27,4	53,6	101	155	71,4	98,0
OCHRONA ZDROWIA ^a							
	Pracownicy medyczni ^o (stan w dniu 31 XII) w tys.:						
12	lekarze	9,2	28,7	46,5	63,6	81,6	85,0
13	lekarze dentyści	2,4	9,3	13,0	16,8	18,2	11,8
14	pielęgniarki	18,4	61,9	98,6	157	208	190
15	Łóżka w szpitalach ogólnych ^p (stan w dniu 31 XII) w tys.	87,2	135	169	201	219	191
16	Leczeni w szpitalach ogólnych ^p (bez międzyodziałowego ruchu chorych) w tys.	1614	2565	3263	4356	4597	6007

a Patrz nota w dziale „Edukacja i wychowanie” na str. 197. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół po jednocześnie program szkoły podstawowej; brak absolwentów z lat szkolnych 2016/17 i 2017/18 wynika z reformy tów wynika z reformy szkolnej wprowadzonej w 1999 r. (przejście z 8- na 6-klasową szkołę podstawową); absolwenci do pracy. f W roku szkolnym 2009/10 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi. w szkołę podstawową). h W roku szkolnym 2009/10 łącznie z technikami uzupełniającymi. i Do roku szkolnego cymi wyłącznie kształcenie artystyczne). k Dające uprawnienia zawodowe. l Do 1990 r. (mianownik) bez uczelni ukończenia studiów wyższych w okresie od 1 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r., w latach 2001—2017 — ochrony zdrowia w zakładach karnych oraz do 2005 r. (mianownik) resortu obrony narodowej i resortu spraw z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka zawodowa (lekarzy, lekarzy dentyistów, pielęgniarek dla noworodków.

a See note in the chapter "Education" on page 198. b Excluding schools for adults, except post-secondary school programme; lack of graduates of the 2016/17 and 2017/18 school years results from the school reform on school reform conducted in 1999 (change from 8- to 6-grade primary school); graduates of: 8th grade — 638 f In the 2009/10 school year including schools: supplementary general secondary and specialised secondary. 7- to 8-grade primary school). h In the 2009/10 school year including supplementary technical secondary schools. ing art education only). k Leading to professional certification. l Until 1990 (denominator) excluding academies of higher education in the period from 1st December 2017 to 31st December 2018, in 2001—2017 — from the and until 2005 (denominator) of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior. o Until 1960 regis is a professional practice (doctors, dentists, nurses or midwives — new organisational form since 1996). p Excluding

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

2005	2010	2015	2016	2017	2018	Specification	No.
------	------	------	------	------	------	---------------	-----

EDUCATION^a (cont.)

						Graduates of schools ^b in thousands:	
499	395	348	348	—	—	primary ^c	1
534	438	354	350	340	341	lower secondary	2
75,7	78,8	58,9	58,1	52,1	48,9	basic vocational ^e	3
319	238	174	164	159	153	general secondary ^f	4
155	118	112	113	115	110	technical secondary ^{hi}	5
2,6	2,4	2,1	2,0	2,2	2,1	general art ^k	6
98,0	81,5	78,2	76,4	70,4	65,4	post-secondary	7
						Students of higher education institutions ^l (as of 31 XII, in the years 1991—2017 — 30 XI) in thousands	8
1954	1841	1405	1349	1292	1230		
						Graduates of higher education institutions ^{lm} in thousands	9
391	479	395	365	388	328		
						Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thousands	10
308	289	180	165	152	139		
95,5	64,5	62,2	49,3	46,4	42,4	Graduates of schools for adults in thousands	11

HEALTH CAREⁿ

						Medical personnel ^o (as of 31 XII) in thousands:	
<u>81,6</u> 76,0	83,2	88,4	91,7	90,3	.	doctors	12
<u>12,2</u> 11,9	12,5	12,6	13,3	13,3	.	dentists	13
<u>194</u> 179	201	197	169	194	.	nurses	14
<u>187</u> 179	190	187	187	185	.	Beds in general hospitals ^p (as of 31 XII) in thousands	15
<u>7116</u> 6739	7759	7795	7829	7773	.	In-patients in general hospitals ^p (excluding inter-ward patient transfer) in thousands	16

licealnych. c Do 1970 r. bez szkół przysposabiających do pracy oraz szkół artystycznych I stopnia realizujących szkolnej wprowadzonej w 2017 r. (przejście z 6- na 8-klasową szkołę podstawową). d Zwiększenie liczby absolwentów klas VIII — 638 tys. i VI — 576 tys. e Od roku szkolnego 2009/10 łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi g Zmniejszenie liczby absolwentów wynika z reformy szkolnej wprowadzonej w 1965 r. (przejście z 7- na 8-klasę 1989/90 łącznie ze szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe (ogólnokształcącymi oraz realizującymi resortu obrony narodowej i resortu spraw wewnętrznych. m W 2018 r. absolwenci, którzy uzyskali dyplomy z poprzedniego roku akademickiego, a w latach 1950—2000 — z roku kalendarzowego. n Dane nie obejmują wewnętrznych. o Do 1960 r. zarejestrowani, od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2010 r. łącznie lub położnych — nowa forma organizacyjna od 1996 r.). p Bez opieki dziennej; do 2005 r. bez łóżek i inkubatorów

schools. c Until 1970 excluding job-training schools and 1st level art schools, simultaneously conducting a primary school in 2017 (change from 6- to 8-grade primary school). d The incline in the number of graduates results from the thousand and 6th grade — 576 thousand. e Since the 2009/10 school year including special job-training schools. g The decline in the number of graduates results from the school reform conducted in 1965 (change from 7- to 8-grade primary school). h Until the 1989/90 school year including art schools leading to professional certification (general as well as provided by the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior. m In 2018 graduates who obtained diplomas previous academic year, and in 1950—2000 — from the calendar year. n Data do not include health care in prisons; since 2005 working directly with a patient; since 2010 including persons for whom the primary workplace day care; until 2005 excluding beds and incubators for newborns.

I. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU (cd.)

MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY (cont.)

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
KULTURA							
1	Księgozbiór bibliotek publicznych (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII) w mln wol.	10,4	31,1	56,1	94,5	137	136
2	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^a w tys.	11483	17663	18569	17803	12873	10533
3	Widzowie w kinach w mln Abonenci (stan w dniu 31 XII) w tys.:	123	202	138	97,5	32,8	20,9
4	radiowi	1464	5268	5658	8666	10944	9319
5	televizyjni	—	426	4215	7954	9919	9069
ROLNICTWO I LEŚNICTWO. RYBOLÓWSTWO							
6	Końcowa produkcja rolnicza (ceny stałe) ^{bcd} — 1995=100	98,6
7	Towarowa produkcja rolnicza (ceny stałe) ^{bcd} — 1995=100	109,0
8	Nakłady inwestycyjne w rolnictwie (ceny stałe) ^{ce} — 2005=100
9	Wartość brutto środków trwałych w rolnictwie (stan w dniu 31 XII; ceny stałe) ^{ce} — 2005=100
10	Użytki rolne ^{efg} (stan w czerwcu) w mln ha	20,4	20,4	19,5	18,8	18,5	17,8
11	Powierzchnia zasiewów ^{bgh} (stan w czerwcu) w mln ha	15,0	15,3	15,0	14,5	14,2	12,4
Zbiory ^b w mln t:							
12	ziarno zbóż podstawowych ⁱ (bez mieszanek zbożowych)	11,6	14,3	15,4	16,4	24,1	18,3
13	w tym: pszenica	1,9	2,3	4,6	4,2	9,0	8,5
14	żyto	6,5	7,9	5,4	6,6	6,1	4,0
15	ziemniaki	36,1	37,9	50,3	26,4	36,3	24,2
16	buraki cukrowe	6,4	10,3	12,7	10,1	16,7	13,1
Plony ^b z 1 ha w dt:							
17	ziarno zbóż podstawowych ⁱ (bez mieszanek zbożowych)	12,7	16,1	19,6	23,5	33,2	25,6
18	w tym: pszenica	12,8	16,9	23,2	26,0	39,6	32,3
19	żyto	12,8	15,4	15,9	21,6	26,1	18,8
20	ziemniaki	138	132	184	113	198	194
21	buraki cukrowe	222	256	312	221	380	394

a Dane dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność 2010 r. bez posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha str. 12. d Grupowanie metodą rodzaju działalności. e Dotyczy, według PKD 2007, działu „Uprawy rolne, chów gospodarstw rolnych. g W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. h Od 2010 r. bez powierzchni upraw trwa

a Data concern professional artistic and entertainment entities conducting regular performances; until 1990 — agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who d Grouped using the kind-of-activity method. e Concerns the division of NACE Rev. 2 "Crop and animal Agricultural Census. h Since 2010 excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for plou

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

2005	2010	2015	2016	2017	2018	Specification	No.
CULTURE							
135	133	130	129	128	127	Public library collections (with branches; as of 31 XII) in million vol.	1
9609	11522	12031	14587	13264	14895	Audience in theatres and music institutions ^a in thousands	2
24,9	37,7	45,8	52,0	56,9	59,3	Audience in cinemas in millions	3
8976	6939	6941	6918	6921	6849	Radio subscribers (as of 31 XII) in thousands	4
8681	6707	6665	6640	6639	6568	Television subscribers (as of 31 XII) in thousands	5
AGRICULTURE AND FORESTRY, FISHING							
113,5	124,4	136,1	146,9	152,0	150,6	Final agricultural output (constant prices) ^{bcd} — 1995=100	6
121,3	138,1	153,9	162,7	167,4	172,1	Market agricultural output (constant prices) ^{bcd} — 1995=100	7
100,0	138,1	195,0	185,8	193,8	.	Investment outlays in agriculture (constant prices) ^{ce} — 2005=100	8
100,0	100,1	102,1	102,8	103,5	.	Gross value of fixed assets in agriculture (as of 31 XII; constant prices) ^{ce} — 2005=100	9
15,9	14,9	14,5	14,5	14,6	14,7	Agricultural land ^{bfg} (as of June) in million ha	10
11,2	10,4	10,8	10,6	10,8	10,8	Sown area ^{bgh} (as of June) in million ha	11
Crop production ^b in million t:							
21,0	21,7	22,5	22,9	24,9	20,3	basic cereal grains ^l (excluding cereal mixed)	12
8,8	9,4	11,0	10,8	11,7	9,8	of which: wheat	13
3,4	2,9	2,0	2,2	2,7	2,2	rye	14
10,4	8,2	6,2	8,6	9,0	7,3	potatoes	15
11,9	10,0	9,4	13,5	15,7	14,3	sugar beets	16
Yields ^b per 1 ha in dt:							
32,4	35,9	37,9	38,5	41,1	33,4	basic cereal grains ^l (excluding cereal mixed)	17
39,5	44,3	45,7	45,8	48,8	40,6	of which: wheat	18
24,1	26,9	27,8	28,4	30,6	24,2	rye	19
176	219	210	287	279	251	potatoes	20
416	484	520	665	679	599	sugar beets	21

sceniczną; do 1990 r. — jednostek państwowych i komunalnych posiadających status instytucji artystycznych. b Od użytkowników rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. c Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową". f Do 1970 r. łącznie z gruntami niestanowiącymi tych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). i Do 1980 r. bez pszenżyta.

state and municipal entities possessing the status of art institutions. b Since 2010 excluding owners of conduct agricultural activities on a small scale. c See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15. production, hunting and related service activities". f Until 1970 including non-farm land. g In 2010 data of the ghing (green fertilizer). i Until 1980 excluding triticale.

I. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU (cd.)

MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY (cont.)

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
ROLNICTWO I LEŚNICTWO. RYBOŁÓWSTWO (dok.)							
	Zwierzęta gospodarskie ^{ab} (stan w czerwcu): w milionach sztuk:						
1	bydło	7,2	8,7	10,8	12,6	10,0	6,1
2	trzoda chlewna (w latach 2000 i 2005 — stan w końcu lipca)	9,4	12,6	13,4	21,3	19,5	17,1
	na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.:						
3	bydło	35,2	42,6	55,5	67,1	54,2	34,1
4	trzoda chlewna (w latach 2000 i 2005 — stan w końcu lipca)	45,7	61,8	68,8	113	105	96,1
	Produkcja niektórych produktów pochodzenia zwierzęcego ^b :						
5	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^{de} w tys. t	1323	1756	2187	3148	3325	3119
6	mięso, tłuszcze i podroby z uboju ^{df} w tys. t	1139	1665	2081	3032	3099	2995
7	w tym mięso	1699	2563	2552	2539
8	w tym: wołowe	412	626	652	291
9	wieprzowe	1034	1418	1498	1602
10	drobiowe	33,0	61,0	115	419	311	579
11	mleko krowie w mld l	7,8	12,1	14,5	16,0	15,4	11,5
12	jaja kurze w mld szt.	3,4	5,6	6,9	8,9	7,6	7,6
13	Skup produktów rolnych (ceny stałe ^g) — 1995= =100	132,4
14	Skup żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^{gh} w tys. t	814	1063	1437	2538	1778	1916
15	Ciągniki rolnicze ^{abi} (stan w czerwcu; do 2000 r. — stan w dniu 31 XII) w tys. szt.	28,4	62,8	225	619	1185	1307
16	Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (w przeliczeniu na czysty składnik) na 1 ha użytków rolnych ^{abk} w kg	17,8	36,5	124	193	164	85,8
17	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w mln ha	6,9	7,7	8,4	8,6	8,7	8,9
18	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	22,2	24,6	27,0	27,6	27,8	28,4
19	Pozyskanie drewna (grubizny) w hm ³	13,7	15,9	18,5	20,8	17,6	26,0
20	Odnowienia i zalesienia w tys. ha	193	172	115	95,3	66,8	68,9
21	Ryby morskie (połów) ⁱ w tys. t	66,2	168	451	791	430	200
22	Ryby słodkowodne (połów) ^m w tys. t	14,2 ⁿ	18,7	21,6	26,7	48,9	38,7
23	Pracujący (przeciętne w roku) ^o w tys.

a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Patrz notka b na str. 460 i 461. c Patrz notka f na str. 460 poubojowej cięższej. f W wadze schłodzonej. g Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12. h Wołowe, wieloskładnikowymi; pod zbiory danego roku. i Łącznie z organizmami morskimi. m Od 2000 r. bez produkcji łowiectwo i rybactwo^o; dla gospodarstw indywidualnych — dane szacunkowe.

a In 2010 data of the Agricultural Census. b See footnote b on pages 460 and 461. c See footnote f on pages weight. f In cooled weight. g See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15. h Beef, veal, pork, mutton, during a given year. i Including sea creatures. m Since 2000 excluding production of fish-stocking materials in agriculture — estimated data.

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

2005	2010	2015	2016	2017	2018	Specification	No.
------	------	------	------	------	------	---------------	-----

AGRICULTURE AND FORESTRY. FISHING (cont.)

						Livestock ^{ab} (as of June):	
						in million heads:	
5,5	5,7	6,0	5,9	6,1	6,2	cattle	1
18,1	15,2	11,6	10,9	11,4	11,8	pigs (in 2000 and 2005 — as of the end of July)	2
						per 100 ha of agricultural land ^c in heads:	
34,5	38,6	41,0	40,8	42,0	42,3	cattle	3
114	103	80,0	74,7	77,7	80,6	pigs (in 2000 and 2005 — as of the end of July)	4
						Production of selected animal products ^b :	
						animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^{de} in thousand t	5
3565	3909	4601	4939	5097	5488	meat, fats and pluck from slaughter ^{df} in thousand t	6
3443	3881	4763	5085	5273	5676	of which meat	7
2927	3327	4088	4388	4543	4934	of which: beef	8
275	373	441	470	525	541	pork	9
1596	1516	1581	1607	1627	1709	poultry	10
1013	1386	2021	2267	2348	2635	cows' milk in bn l	11
11,6	11,9	12,9	12,9	13,3	13,8	hen eggs in bn units	12
9,6	11,1	10,5	10,6	11,0	11,8	Procurement of agricultural products (constant prices ^g) — 1995=100	13
173,0	206,4	252,2	259,3	271,5	274,8	Procurement of animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^{gh} in thousand t	14
2713	3162	4083	4308	4457	4706	Agricultural tractors ^{abi} (as of June; until 2000 — as of 31 XII) in thousand units	15
1437	1418	.	1492	.	.	Consumption of mineral or chemical fertilizers (in terms of pure ingredient) per 1 ha of agricultural land ^{ak} in kg	16
102	119	123	130	140	142	Forest areas (as of 31 XII) in million ha	17
9,0	9,1	9,2	9,2	9,2	9,3	Forest cover (as of 31 XII) in %	18
28,8	29,2	29,5	29,5	29,6	29,6	Removals (timber) in hm ³	19
29,7	33,6	38,3	39,1	42,7	43,9	Renewals and afforestations in thousand ha	20
62,0	51,9	58,7	58,1	55,4	58,7	Sea fish (catch) ^l in thousand t	21
136	171	187	199	208	207	Freshwater fish (catch) ^m in thousand t	22
54,1	45,1	49,4	52,3	53,3	.	Employed persons (annual averages) ^o in thousands	23
.	2151	2148	2150	2150	2149		

i 461. d Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna. e W wadze cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe. i Do 1990 r. bez ciągników ogrodniczych. k Łącznie z nawozami materiału zarybieniowego w stawach. n 1949 r. o Dotyczy, według PKD 2007, sekcji „Rolnictwo, leśnictwo,

460 and 461. d Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game. e In post-slaughter warm horseflesh and poultry. i Until 1990 excluding horticultural tractors. k Including mixed fertilizers; in crop production ponds. n 1949. o Concerns section of NACE Rev. 2 "Agriculture, forestry and fishing"; for private farms in

I. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU (cd.)

MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY (cont.)

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
PRZEMYSŁ							
1	Produkcja sprzedana (ceny stałe ^a) — 2005=100
2	Nakłady inwestycyjne (ceny stałe ^a) — 2005=100
3	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; ceny stałe ^a) — 2005=100
Produkcja niektórych wyrobów ^b :							
4	węgiel kamienny ^c w mln t	78,0	104	140	193	148	103
5	cukier (w przeliczeniu na cukier biały) w tys. t	955	1365	1388	1067	1971	2009
6	obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry w mln par	11,5	39,0	62,2	72,4	43,3	19,6
7	tarcica w dam ³	4319	6272	6818	7428	3995	3392
nawozy mineralne lub chemiczne ^d (w przeliczeniu na czysty składnik) w tys. t:							
8	azotowe	77,8	270	1030	1290	1303	1576
9	fosforowe	82,5	207	599	843	467	539
10	cement ^e w mln t	2,5	6,6	12,2	18,4	12,5	15,0
11	stal surowa w mln t	2,5	6,7	11,8	19,5	13,6	10,5
odbiorniki w tys. szt.:							
12	radiowe (łącznie z zestawami)	116	627	987	2695	1433	109
13	telewizyjne ^f	—	171	616	900	748	6287
14	obrabiarki do metali w tys. szt.	4,1	25,9	36,3	38,3	27,6	14,1
15	samochody osobowe ^g w tys. szt.	—	12,2	64,2	351	266	532
16	energia elektryczna w TWh	9,4	29,3	64,5	122	136	145
17	Zużycie krajowej ropy naftowej ^h w tys. t	356	988	7530	16154	12846	18026
18	Zużycie energii elektrycznej ⁱ w TWh	67,6
19	Pracujący (przeciętne w roku) w tys.
BUDOWNICTWO							
20	Produkcja budowlano-montażowa (ceny stałe ^a) — 2005=100
21	Nakłady inwestycyjne (ceny stałe ^a) — 2005=100
22	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; ceny stałe ^a) — 2005=100
23	Kubatura budynków oddanych do użytkowania w hm ³	43,3	76,2	149	146	106	80,8
24	w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniami i wielomieszkalniowe ^k	15,7 ^l	38,6	52,4	74,2	57,5	39,0
25	Pracujący (przeciętne w roku) w tys.

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których d łącznie z wieloskładnikowymi. e Portlandzki, glinowy, żuźlowy i podobne rodzaje cementu hydraulicznego. pojazdy śniegowych, do golfu i podobnych. h Przerób ropy w rafineriach, łącznie ze stratami i różnicami bilan oraz rezydencji większych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania; do 1990 r. łącznie z budynkami plebanii,

a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15. b Data concern economic entities employing more mixed fertilizers. e Portland, aluminous, slag and similar hydraulic cement. f Including monitors, excluding monitors crude oil in refineries, including losses and statistical differences. i Excluding electricity losses in power grid. residence; until 1990 including presbyteries, episcopal curiae and residences of presidents and bishops. l Includ

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

2005	2010	2015	2016	2017	2018	Specification	No.
INDUSTRY							
100,0	133,1	161,5	167,3	177,7	188,0	Sold production (constant prices ^a) — 2005=100	1
100,0	133,8	199,4	174,5	179,4	.	Investment outlays (constant prices ^a) — 2005=100	2
100,0	122,0	157,0	162,8	169,5	.	Gross value of fixed assets (as of 31 XII; constant prices ^a) — 2005=100	3
97,9	76,7	72,7	70,8	66,0	.	Production of selected products ^b :	
2033	1579	1670	2170	2215	.	hard coal ^c in million t	4
14,9	11,8	12,4	14,2	14,8	.	sugar (in terms of white sugar) in thousand t	5
3360	4220	4835	4911	4990	.	footwear with leather uppers in million pairs	6
1735	1637	2010	1967	2058	.	sawwood in dam ³	7
596	486	475	475	469	.	mineral or chemical fertilizers ^d (in terms of pure ingredient) in thousand t:	
12,6	15,8	15,3	15,8	17,3	.	nitrogenous	8
8,3	8,0	9,3	9,2	10,5	.	phosphatic	9
15,3	5,5	2744	2338	2285	.	cement ^e in million t	10
6733	26349	20124	20066	21303	.	crude steel in million t	11
7,2	3,8	5,1	5,4	5,6	.	radio receivers (including sets) in thousand units	12
540	785	535	555	515	.	television receivers ^f in thousand units	13
157	158	165	167	170	170	machine tools for metals in thousand units	14
18191	22839	26108	25777	25144	27007	passenger cars ^g in thousand units	15
68,2	69,3	78,0	79,8	83,6	83,8	electricity in TWh	16
.	2914	2927	3006	3084	3143	Domestic consumption of crude oil ^h in thousand t	17
						Consumption of electricity ⁱ in TWh	18
						Employed persons (annual averages) in thousands	19
CONSTRUCTION							
100,0	160,7	172,1	168,3	185,5	210,2	Construction and assembly production (constant prices ^a) — 2005=100	20
100,0	216,0	243,5	227,9	214,5	.	Investment outlays (constant prices ^a) — 2005=100	21
100,0	154,3	222,4	236,2	248,2	.	Gross value of fixed assets (as of 31 XII; constant prices ^a) — 2005=100	22
120	140	180	186	200	198	Cubic volume of buildings completed in hm ³	23
57,1	64,7	70,4	75,3	80,8	81,0	of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^k	24
.	924	847	885	905	927	Employed persons (annual averages) in thousands	25

liczba pracujących przekracza 9 osób, do 1990 r. — 5 osób. c Z wyłączeniem brykietów i podobnych paliw stałych. f Łącznie z monitorami ekranowymi, z wyjątkiem stosowanych do komputerów. g Bez samochodów kempingowych, sowymi. i Bez strat powstałych w sieciach elektroenergetycznych. k Bez domów letnich i domków wypoczynkowych kurii biskupich oraz rezydencji prezydenckich i biskupich. l Łącznie z budynkami zbiorowego zakwaterowania.

than 9 persons, until 1990 more than 5 persons. c Excluding coal briquettes and similar solid fuels. d Including used for computers. g Excluding motor caravans, snowmobiles, golf cars and similar vehicles. h Processing of k Excluding summer houses and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent ing collective housing.

I. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU (cd.)

MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY (cont.)

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
TRANSPORT. POCZTA I TELEKOMUNIKACJA							
	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^{ab} (stan w dniu 31 XI):						
1	w tys. km	22,5	23,2	23,3	24,4	24,0	21,6
2	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	7,2	7,4	7,4	7,8	7,7	6,9
	w tym zelektryfikowane:						
3	w tys. km	0,2	1,0	3,9	6,9	11,4	11,9
4	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	0,1	0,3	1,2	2,2	3,6	3,8
	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie; stan w dniu 31 XII) ^f :						
5	w tys. km	113	124	154	180	218	250
6	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	36,0	39,7	49,3	57,6	69,9	79,9
	Samochody zarejestrowane (stan w dniu 31 XII) w tys. szt.:						
7	osobowe	40,1	117	479	2383	5261	9991
8	ciężarowe ^d i ciągniki siodłowe	43,6	130	274	618	1045	1879
9	Nośność morskiej floty transportowej ^p (stan w dniu 31 XII) w tys. t	236	824	1926	4524	4059	2551
	Przewozy ładunków transportem:						
10	kolejowym normalnotorowym ^{ab} w mln t	150	274	371	473	278	187
11	samochodowym ^q w mln t	110	408	863	2168	$\frac{1292}{946}$	1007
	morskim ^h :						
12	w mln t	2,5	6,0	17,6	39,6	28,5	22,8
13	w mld t·km	9,1	34,8	107	257	207	134
14	Ładunki załadowane i wylądowane w portach morskich ^k w mln t	15,7	21,9	36,3	61,5	47,0	47,9
	Przewozy pasażerów w mln pas — transportem:						
15	kolejowym normalnotorowym ^{bk}	581	789	1036	1093	788	360
16	samochodowym ^l	74,2	334	1374	2379	2085	955
17	komunikacją miejską naziemną ^m	1457 ⁿ	3634	4730	7370	7264	4954
18	Placówki pocztowe ^o (stan w dniu 31 XII)	4940	6953	7574	8147	8041	8549

a Łącznie z szerokotorowymi. b Dane dotyczą sieci PKP oraz od 2005 r. również innych podmiotów będących -osobowych. e Do 2000 r. bez transportu przybrzeżnego. f Łącznie z przewozami manewrowymi. g Do 1990 r. (mia przeladunku ładunków obrotu morskiego i wewnątrz krajowego, od 2005 r. (licznik) — międzynarodowego obrotu kowych i bunkru. k Do 1990 r. bez pasażerów korzystających z bezpłatnych przejazdów. l Bez przewozów taborem m Dane szacunkowe. n 1949 r. o Do 1990 r. placówki pocztowo-telekomunikacyjne; w 2000 r. placówki pocztowe 2015 r. łącznie z pozostałymi (alternatywnymi) operatorami pocztowymi.

a Including broad gauge. b Data concern PKP network and since 2005 other entities managing railway infrastructure. shunting. g Until 1990 (denominator) excluding private transport. h By owned or leased ships. i Until 2005 (denominator) international maritime traffic and cabotage, excluding ships of gross tonnage (GT) less than 100 as well as the tare by urban transport fleet and by entities employing up to 9 persons. m Estimated data. n 1949. offices; until 2010 data concern appointed postal operator and since 2015 including other (alternative) postal operators.

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

2005	2010	2015	2016	2017	2018	Specification	No.
TRANSPORT. POST AND TELECOMMUNICATIONS							
						Standard gauge railway lines operated ^{da} (as of 31 XII):	
19,8	20,1	19,2	19,1	19,2	19,2	in thousand km	1
6,3	6,4	6,2	6,1	6,1	6,2	per 100 km ² of total area in km	2
						of which electrified:	
11,9	11,9	11,9	11,9	11,9	11,9	in thousand km	3
3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	per 100 km ² of total area in km	4
						Hard surface public roads (urban and non-urban; as of 31 XII) ^e :	
254	274	291	294	300	.	in thousand km	5
81,2	87,6	93,0	94,1	95,8	.	per 100 km ² of total area in km	6
						Registered cars (as of 31 XII) in thousand units:	
12339	17240	20723	21675	22504	23429	passenger cars	7
2305	2982	3428	3541	3639	3758	lorries ^d and road tractors	8
2611	2943	2517	2398	2435	2616	DWT of maritime transport fleet ^e (as of 31 XII) in thousand t	9
						Transport of goods:	
269 ^f	235	224	223	240	249	railway transport (standard gauge) ^{da} in million t	10
1080	1491	1506	1547	1747	1873	road transport ^g in million t	11
						maritime transport ^h :	
9,4	8,4	7,0	7,3	8,3	9,1	in million t	12
31,7	19,8	12,7	8,2	9,4	7,6	in bn tkm	13
54,8 59,5	59,5	69,5	72,9	78,1	92,0	Goods loaded and unloaded in seaports ⁱ in million t	14
258	261	277	292	303	310	railway transport (standard gauge) ^{ba}	15
782	570	417	390	379	337	road transport ^l	16
3994	3905	3672	3766	3739	3772	urban ground transport ^m	17
8350	8365	24295	16112	21892	22401	Post offices ^o (as of 31 XII)	18

zarządcami infrastruktury kolejowej. c Do 1990 r. bez dróg zakładowych. d Do 1980 r. bez samochodów ciężarowonownik) bez transportu prywatnego. h Statkami własnymi i dzierżawionymi. i Do 2005 r. (mianownik) dane dotyczą morskiego i kabotażu, bez statków o pojemności brutto (GT) mniejszej niż 100 oraz wagi własnej jednostek ładunkomunikacji miejskiej oraz dokonywanych przez podmioty o liczbie pracujących do 9 osób, do 1990 r. — 5 osób, i placówki usług telekomunikacyjnych; do 2010 r. dane dotyczą placówek operatora pocztowego wyznaczonego, od

c Until 1990 excluding factory roads. d Until 1980 excluding vans. e Until 2000 excluding coastal transport. f Including data concern goods loaded and unloaded in international and national maritime traffic, since 2005 (numerator) — weight of ro-ro units and bunker. k Until 1990 excluding passengers transported free of charge. l Excluding transports o Until 1990 data concern post and telecommunication offices; in 2000 post offices and telecommunication service

I. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU (dok.)

MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY (cont.)

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
TRANSPORT. POCZTA I TELEKOMUNIKACJA (dok.)							
1	Telefoniczne łącza główne ^a (stan w dniu 31 XII) w tys.	194	535	1070	1943	3293	10947
2	Abonenci telefonii ruchomej ^b (stan w dniu 31 XII) w tys.	—	—	—	—	—	6748
3	Nakłady inwestycyjne (ceny stałe) ^{cd} — 2005=100
4	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; ceny stałe) ^{cd} — 2005=100
5	Pracujący ^e (przeciętne w roku) w tys.
HANDEL ZAGRANICZNY							
Obroty handlu zagranicznego ^f :							
ceny bieżące — mln USD:							
6	import — cif (do 1990 r. — fob)	668	1495	3608	19089	9528	48940
7	eksport	634	1326	3548	16997	14322	31651
ceny stałe ^d — 1995=100:							
8	import — cif	3,5	8,0	20,1	26,7	39,4	207,0
9	eksport	5,4	9,6	25,8	52,3	77,0	174,4
BUDŻET PAŃSTWA							
10	Dochody w mln zł	135664
11	Wydatki w mln zł	151055
12	Wynik budżetu w mln zł	-15391
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE							
13	Nakłady inwestycyjne (ceny stałe ^d) — 1995=100	8,8	22,8	46,6	89,8	80,2	180,4
14	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; ceny stałe ^d) — 1995=100	20,4	26,3	39,1	70,6	91,5	122,0
RACHUNKI NARODOWE^f							
15	Produkt krajowy brutto (ceny stałe ^d) — 1995=100	129,3
16	Popyt krajowy (ceny stałe ^d) — 1995=100	137,1
17	spożycie	129,5
18	w tym w sektorze gospodarstw domowych	133,4
19	akumulacja brutto	167,2
20	w tym nakłady brutto na środki trwałe	182,5

a Do 1990 r. standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej); dane dotyczą operatorów telekomunikacji „Transport i gospodarka magazynowa”. d Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12. e Obroty w dolarach wyrażonych w złotych. f Opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z „Europejskim Systemem” w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a Until 1990 standard main lines (fixed line telephone subscribers); data concern operators of the public telecommunication and storage. d See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15. e Turnover in USD until 1980 calculated according to the principles of the “European System of National and Regional Accounts in the European Union Yearbook”.

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

2005	2010	2015	2016	2017	2018	Specification	No.
------	------	------	------	------	------	---------------	-----

TRANSPORT, POST AND TELECOMMUNICATIONS (cont.)

11764	8245	4948	4759	4082	.	Telephone main lines ^a (as of 31 XII) in thousands	1
29166	47477	56254	54781	52179	.	Mobile telephone subscribers ^b (as of 31 XII) in thousands	2
100,0	240,6	272,6	230,9	238,5	.	Investment outlays (constant prices) ^{cd} — 2005=100	3
100,0	119,7	151,3	158,6	163,4	.	Gross value of fixed assets (as of 31 XII; constant prices) ^{cd} — 2005=100	4
.	730	763	803	847	876	Employed persons ^e (annual averages) in thousands	5

FOREIGN TRADE

						Foreign trade turnover ^e :	
						current prices — in million USD:	
101539	178063	197682	200672	231035	267700	imports — cif (until 1990 — fob)	6
89378	159758	200343	205048	231591	261815	exports	7
						constant prices ^d — 1995=100:	
306,0	435,0	544,4	579,2	640,0	677,8	imports — cif	8
327,7	463,0	633,3	675,7	731,1	767,7	exports	9

THE STATE BUDGET

179772	250303	289137	314684	350415	380048	Revenue in million PLN	10
208133	294894	331743	360843	375768	390454	Expenditure in million PLN	11
-28361	-44591	-42607	-46160	-25354	-10406	Budget result in million PLN	12

INVESTMENTS, FIXED ASSETS

169,6	262,4	326,9	290,3	309,2	346,9	Investment outlays (constant prices ^d) — 1995=100	13
136,6	161,7	199,8	206,8	214,0	.	Gross value of fixed assets (as of 31 XII; constant prices ^d) — 1995=100	14

NATIONAL ACCOUNTS^f

150,5	189,8	220,2	227,0	238,1	250,2	Gross domestic product (constant prices ^d) — 1995=100	15
153,2	196,5	219,3	224,3	235,3	248,2	Domestic demand (constant prices ^d) — 1995=100	16
148,7	185,3	202,3	209,4	218,0	227,8	final consumption expenditure	17
152,3	190,8	210,6	218,8	228,6	238,9	of which households sector	18
169,5	242,5	293,0	287,1	309,8	339,5	gross capital formation	19
179,1	260,4	321,1	294,8	306,6	329,0	of which gross fixed capital formation	20

kacyjnych sieci publicznej. b Łącznie z użytkownikami (usługi z przedpłatą). c Dotyczy, według PKD 2007, sekcji amerykańskich do 1980 r. przeliczono ze złotych dewizowych; wskaźniki dynamiki obliczono na podstawie danych temem Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej (ESA 2010)"; dane od 2015 r. zmieniono

communication network. b Including users (pre-paid services). c Concerns section of NACE Rev. 2 "Transported from hard currency zlotys; indices were calculated on the basis of data expressed in zlotys. f Compiled (ESA 2010)"; data since 2015 have been changed in relation to the data published in the previous edition of the

II. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU W PRZELICZENIU NA MIESZ MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY CALCULATED PER

Uwaga. Tablica — jeśli nie zaznaczono inaczej — zawiera informacje w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

Note. Calculated per capita unless otherwise noted.

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
1	Powierzchnia ogólna kraju (stan w czerwcu) w ha	1,260	1,053	0,961	0,879	0,822	0,817
2	w tym użytki rolne ^a	0,823	0,687	0,601	0,527	0,487	0,466
3	Małżeństwa na 1000 ludności	10,8	8,2	8,5	8,6	6,7	5,5
4	Rozwody na 1000 ludności	0,4	0,5	1,1	1,1	1,1	1,1
5	Urodzenia żywe na 1000 ludności	30,7	22,6	16,8	19,5	14,3	9,9
6	Zgony na 1000 ludności	11,6	7,6	8,3	9,9	10,2	9,6
7	Przyrost naturalny na 1000 ludności	19,1	15,0	8,5	9,6	4,1	0,3
	Pracujący ^b na 1000 ludności:						
8	stan w dniu 31 XII	.	.	499	497	433	405
9	średnie ^c w roku	410	420	467	487	428	393
10	Sprzedaż detaliczna (ceny stałe ^d) — 1995=100	19,4	34,9	56,7	99,8	79,7	120,2
	Spożycie niektórych artykułów konsumpcyjnych ^e :						
11	ziarno 4 zbóż ^f w przeliczeniu na przetwory w kg	166	145	131	127	115	120
12	ziemniaki ^f w kg	270	223	190	158	144	134
13	warzywa w kg	.	.	111	101	119	121
14	owoce w kg	.	.	32,8	37,7	29,0	51,6
15	mięso i podroby ^g w kg	36,5	42,5	53,0	74,0	68,8	66,1
16	w tym mięso	.	.	48,7	69,1	63,7	62,0
17	tłuszcze jadalne zwierzęce w kg	6,2	7,4	8,2	8,1	8,2	6,7
18	masło w kg	3,3	4,7	6,0	8,9	7,8	4,2
19	mleko krowie ^h w l	206	227	262	262	242	193
20	jaja kurze w szt.	116	143	186	223	190	188
21	cukier w kg	21,0	27,9	39,2	41,4	44,2	41,6
22	wódki, likiery, inne napoje alkoholowe w przeliczeniu na 100% w l	2,3	2,4	3,3	6,0	3,8 ⁱ	2,0
23	papierosy z tytoniu lub mieszanek tytoniu z jego namiastkami w szt.	1063	1539	2078	2679	2654	1954
	Zużycie w gospodarstwach domowych w miastach na 1 mieszkańca:						
24	wody z wodociągów w m ³	.	27,7	41,8	64,8	68,9	43,9
25	energii elektrycznej ^k w kWh	53,3	118	203	412	651	668
26	gazu z sieci ^l w kWh	.	61,3	104	230	354	133

a Do 1970 r. łącznie z gruntami niestanowiącymi gospodarstw rolnych; od 2010 r. bez posiadaczy użytków działalności rolniczą o małej skali; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Poza jednostkami budżetowymi od 1990 r. według stanu w dniu 31 grudnia podano łącznie z tymi jednostkami; dla pracujących w gospodarstwach według Klasyfikacji Gospodarki Narodowej (KGN). d Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12. e Rolnych u producentów i w obrocie, z uwzględnieniem zmiany stanu zapasów w magazynach handlowych (hurtu) do 30 czerwca danego roku. g łącznie z mięsem i podrobami przeznaczonymi na przetwory. h łącznie z mlekiem darstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego (spalania 16747 kJ).

a Until 1970 including non-farm land; since 2010 excluding owners of agricultural land who do not conduct scale; in 2010 data of the Agricultural Census. b Excluding budgetary units conducting activity within the scope for persons employed on private farms in agriculture — estimated data. c Until 1980 excluding part-time paid Yearbook, item 11 on page 15. e Compiled using the method: production increased by imports, decreased by changes in inventories in trade warehouses (wholesale and retail) and at producers. f Data concern farming designated for processed products. h Including milk designated for processed products; excluding milk used in maintenance was income from a private farm in agriculture. l Until 2010 in m³, in 1960—1990 calculated in conven

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

KAŃCA
CAPITA

2005	2010	2015	2016	2017	2018	Specification	No.
0,819	0,812	0,813	0,814	0,814	0,814	Total area of the country (as of June) in ha	1
0,417	0,386	0,378	0,374	0,381	0,382	of which agricultural land ^a	2
5,4	5,9	4,9	5,0	5,0	5,0	Marriages per 1000 population	3
1,8	1,6	1,8	1,7	1,7	1,6	Divorces per 1000 population	4
9,6	10,7	9,6	9,9	10,5	10,1	Live births per 1000 population	5
9,7	9,8	10,3	10,1	10,5	10,8	Deaths per 1000 population	6
-0,1	0,9	-0,7	-0,2	-0,0	-0,7	Natural increase per 1000 population	7
338	366	386	398	409	417	Employed persons ^b per 1000 population: as of 31 XII	8
334	359	366	376	385	391	annual averages ^c	9
127,4	155,4	179,4	190,5	201,0	210,0	Retail sales (constant prices ^d) — 1995=100	10
						Consumption of selected consumer goods ^e :	
						grain of 4 cereals ^f in terms of processed products in kg	11
119	108	103	103	102	101	potatoes ^f in kg	12
126	110	100	97,0	96,0	95,0	vegetables in kg	13
110	106	105	106	105	106	fruit in kg	14
54,1	44,0	53,0	54,0	53,0	54,0	meat and edible offal ^g in kg	15
71,2	73,7	75,0	77,6	74,6	80,5	of which meat	16
66,8	69,9	70,9	73,4	70,1	76,9	edible animal fats in kg	17
6,6	6,3	5,8	6,1	6,5	6,7	butter in kg	18
4,2	4,3	4,5	4,7	4,5	4,5	cows' milk ^h in l	19
173	189	213	222	218	224	hen eggs in units	20
215	202	144	145	139	162	sugar in kg	21
40,1	39,9	40,5	42,3	44,5	48,2	vodkas, liqueurs, other alcoholic beverages in terms of 100% in l	22
2,5	3,2	3,2	3,2	3,3	3,3	cigarettes containing tobacco or mixtures of tobacco and tobacco substitutes in units	23
1974	1805	1466	1893	1345	1543	Consumption in urban area households per capita in urban areas:	
37,2	35,0	34,3	34,2	34,1	35,2	water from water supply system in m ³	24
715	785	728	737	778	777	electricity ^k in kWh	25
136	146	1370	1514	1564	1770	gas from gas supply system ^l in kWh	26

rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących wymi prowadzącymi działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, z tym że dane indywidualnych w rolnictwie — dane szacunkowe. c Do 1980 r. bez niepełnozatrudnionych w niektórych działach e Opracowano metodą; produkcja powiększona o import, pomniejszona o eksport oraz o ubytki i straty produktów i detalu) i u producentów. f Dane dotyczą lat gospodarczych, tzn. obejmują okres od 1 lipca roku poprzedniego przeznaczonych na przetwory; bez mleka przerobionego na masło. i Z produkcji krajowej. k Do 2000 r. bez gospo- nego w rolnictwie. l Do 2010 r. w m³, w latach 1960—1990 w przeliczeniu na jednostki umowne (1 m³ gazu o cieple

agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small of national defence and public safety, while data since 1990 as of 31st December are presented including these units; employees in selected sections of the Classification of the National Economy (KGN). d See general notes to the exports as well as by wastes and losses of agricultural products of producers and in turnover, and including years, i.e., periods from 1st July of a previous year to 30th June of a given year. g Including meat and edible offal the production of butter. i Domestic production. k Until 2000 excluding households in which the main source of tional units (1 m³ of gas with a calorific value of 16747 kJ).

II. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU W PRZELICZENIU NA MIESZ MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY CALCULATED PER

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
	Zasoby mieszkaniowe zamieszkane i niezamieszka- kane ^a (do 2000 r. — zamieszkane; stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:						
1	mieszkania	234	236	248	274	289	310
2	izby	547	580	711	875	987	1076
3	powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	12,6	14,9	17,2	19,0
	Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 lud- ności:						
4	mieszkania	2,4	4,8	6,0	6,1	3,5	2,3
5	izby	6,3	14,0	19,4	23,3	14,9	9,2
6	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	121	273	324	391	273	206
7	Uczniowie szkół branżowych I stopnia (do roku szkolnego 2016/17 — zasadniczych zawodo- wych), liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dają- cych uprawnienia zawodowe ^b (bez szkół dla dorosłych; stan na początku roku szkolnego) na 10 tys. ludności	294	265	525	470	503	641
8	Studenci uczelni ^c (stan w dniu 30 XII, w latach 1991—2017 — 30 XI) na 10 tys. ludności	50,0	55,6	101	127	$\frac{105}{102}$	413
9	Absolwenci na 10 tys. ludności: szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogól- nokształcących, techników oraz artystycz- nych ogólnokształcących dających upraw- nienia zawodowe ^b (bez szkół dla dorosłych)	46,0	29,2	81,6	131	114	145
10	uczelni ^c	5,8	6,9	14,4	23,5	$\frac{14,6}{13,6}$	68,0
	Pracownicy medyczni ^d (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności:						
11	lekarze	3,7	9,6	14,2	17,8	21,4	22,2
12	lekarze dentyści	0,9	3,1	4,0	4,7	4,8	3,1
13	pielęgniarki	7,3	20,8	30,2	43,9	54,6	49,6
	Szpitala ogólne ^d :						
14	łóżka ^e (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	34,8	45,3	51,7	56,2	57,4	49,9
15	leczeni ^e (bez międzyoddziałowego ruchu cho- rych) na 10 tys. ludności	650	868	1003	1224	1209	1570
16	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opie- ki zdrowotnej ^d	4,5	6,2	8,0	7,1	6,1

a Na podstawie bilansów; dla lat 1950, 1960 i 1970 dane spisów powszechnych. b Do roku szkolnego 1990/91 łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, w latach szkolnych 2005/06—2010/11 łącznie z liceami cych — 2009/10). c Bez cudzoziemców; do 1990 r. (mianownik) bez uczelni resortu obrony narodowej i resortu od 1 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r., w latach 2001—2017 — z poprzedniego roku akademickiego, a w latach (mianownik) resortu obrony narodowej i resortu spraw wewnętrznych; w przypadku pracowników medycznych: głównym miejscem pracy jest praktyka zawodowa (lekarzy, lekarzy dentyistów, pielęgniarek lub położnych — nowa for

a Based on balances; for 1950, 1960 and 1970 data from national censuses. b Until the 1990/91 school year include the 2005/06—2010/11 school years including specialised secondary and supplementary schools: general sec foreigners; until 1990 (denominator) excluding academies of the Ministry of National Defence and the Ministry of the December 2018, in 2001—2017 — from the previous academic year, and in 1950—2000 — from the calendar year. the Ministry of the Interior; in the case of medical personnel: until 1960 registered, since 2005 working directly with nurses or midwives — new organisational form since 1996). e Excluding day-care; until 2005 (denominator) exclud

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

KAŃCA (cd.)

CAPITA (cont.)

2005	2010	2015	2016	2017	2018	Specification	No.
						Dwelling stocks inhabited and uninhabited ^a (until 2000 — inhabited; as of 31 XII) per 1000 population:	
335	350	367	371	376	380	dwelling	1
1235	1331	1404	1420	1436	1455	rooms	2
23,2	25,3	27,0	27,4	27,8	28,2	useful floor area of dwellings in thousand m ²	3
						Dwellings completed per 1000 population:	
3,0	3,5	3,8	4,3	4,6	4,8	dwelling	4
13,0	15,2	15,9	16,8	18,1	18,6	rooms	5
315	374	383	401	430	435	useful floor area of dwellings in m ²	6
						Students of stage I sectoral vocational (until the 2016/17 school year — basic vocational), general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools ^b (excluding schools for adults; as of beginning of the school year) per 10 thousand population	7
453	380	315	307	301	298	Students of higher education institutions ^c (as of 31 XII, in the years 1991—2017 — 30 XI) per 10 thousand population	8
509	472	351	334	317	300	Graduates per 10 thousand population of: basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools ^b (excluding schools for adults)	9
145	113	90,3	87,7	85,3	81,6	higher education institutions ^c	10
102	124	101	92,6	97,6	81,9	Medical personnel ^d (as of 31 XII) per 10 thousand population:	
<u>21,4</u> 19,9	21,6	23,0	23,9	23,5	.	doctors	11
<u>3,2</u> 3,1	3,3	3,3	3,5	3,5	.	dentists	12
<u>50,9</u> 46,9	52,1	51,4	51,0	50,4	.	nurses	13
<u>49,1</u> 47,0	49,4	48,6	48,6	48,2	.	General hospitals ^d : beds ^e (as of 31 XII) per 10 thousand population	14
<u>1865</u> 1766	2014	2027	2037	2023	.	in-patients ^e (excluding inter-ward patient transfer) per 10 thousand population	15
<u>7,0</u> 6,8	7,5	8,3	8,4	8,5	8,4	Consultations provided within the scope of out-patient health care ^d	16

łącznie ze szkołami artystycznymi realizującymi wyłącznie kształcenie artystyczne, od roku szkolnego 2005/06 profilowanymi oraz uzupełniającymi: liceami ogólnokształcącymi i technikami (absolwenci techników uzupełniających spraw wewnętrznych; w 2018 r. absolwenci, którzy uzyskali dyplomy ukończenia studiów wyższych w okresie 1950—2000 — z roku kalendarzowego. d Dane nie obejmują ochrony zdrowia w zakładach karnych oraz do 2005 r. do 1960 r. zarejestrowani, od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem, od 2010 r. łącznie z osobami, dla których ma organizacyjną od 1996 r.). e Bez opieki dziennej; do 2005 r. (mianownik) bez łóżek i inkubatorów dla noworodków. ing art schools providing art education only, since the 2005/06 school year including special job-training schools and in onday and technical secondary (graduates of supplementary technical secondary schools — 2009/10). c Excluding Interior; in 2018 graduates who obtained diplomas of higher education in the period from 1st December 2017 to 31st d Data do not include health care in prisons and until 2005 (denominator) of the Ministry of National Defence and a patient, since 2010 including persons for whom the primary workplace is a professional practice (doctors, dentists, ing beds and incubators for newborns.

II. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU W PRZELICZENIU NA MIESZ
MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY CALCULATED PER

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
1	Księgozbiór bibliotek publicznych (z filiami; stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	414	1042	1720	2646	3589	3549
2	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych (z filiami) na 1000 ludności w wol.	1167	2250	3904	4139	4076	3849
3	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych ^a (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	1,8	1,9	1,8	1,8	1,6	1,7
4	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^a na 1000 ludności	463	595	566	500	338	275
5	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	13,6	22,1	19,2	14,0	9,8	5,9
6	Widzowie w kinach na 1000 ludności	4962	6820	4231	2742	862	546
	Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:						
7	radiowi	58,5	176	173	243	287	244
8	telewizyjni	—	14,2	129	223	261	237
	Baza noclegowa turystyki ^b :						
9	miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	178	170
10	korzystający z noclegów na 1000 ludności	266	381
11	Towarowa produkcja rolnicza (ceny stałe) ^{cd} — 1995=100	109,0
	Zbiory w kg ^d :						
12	ziarno zbóż podstawowych ^e (bez mieszanek zbożowych)	467	480	473	461	634	477
	w tym:						
13	pszenica	76,1	77,5	142	117	237	222
14	żyto	261	265	167	185	159	105
15	jęczmień	43,5	44,1	66,1	96,1	111	72,8
16	owies	85,7	93,4	98,6	63,1	55,7	28,0
17	ziemiaki	1456	1275	1547	742	955	633
18	buraki cukrowe	257	346	392	285	440	343
	Produkcja niektórych produktów pochodzenia zwierzęcego ^d :						
19	żywiec rzeżny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^g w kg	53,3	59,1	67,2	88,5	87,4	81,5
20	mięso, tłuszcze i podroby z uboju ^h w kg	45,9	56,3	64,0	85,2	81,5	78,3
21	mleko krowie w l	313	408	446	450	404	302
22	jaja kurze w szt.	137	188	213	250	200	199
23	welna nieprana owcza w kg	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,03

a Dane dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność b Do 2010 r. dane nie obejmują pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w 1990 r. bez obiektów resortu miejsc noclegowych. c Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12; grupowanie metodą rodzaju działań poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. e Do 1980 r. bez pszenżyta. ciepłej. h W wadze schłodzonej.

a Data concern professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances; until 1990 for rent and agrotourism lodgings; in 1990 excluding facilities of the Ministry of National Defence and the Ministry to the Yearbook, item 11 on page 15; grouped using the kind-of-activity method. d Since 2010 excluding owners of who conduct agricultural activities on a small scale. e Until 1980 excluding triticale. f Beef, veal, pork, mutton, horse

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

KAŃCA (cd.)

CAPITA (cont.)

2005	2010	2015	2016	2017	2018	Specification	No.
3541	3458	3380	3356	3340	3319	Public library collections (with branches; as of 31 XII) per 1000 population in vol.	1
3701	3113	2924	2869	2743	2653	Public library loans (with branches) per 1000 population in vol.	2
1,8	1,9	2,3	2,4	2,5	2,6	Seats in theatres and music institutions ^a (as of 31 XII) per 1000 population	3
252	299	313	380	345	388	Audience in theatres and music institutions ^a per 1000 population	4
6,2	6,4	7,1	7,4	7,5	7,6	Seats in indoor cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	5
652	978	1191	1352	1480	1545	Audience in cinemas per 1000 population	6
235	180	181	180	180	178	Radio subscribers (as of 31 XII) per 1000 population	7
227	174	173	173	173	171	Television subscribers (as of 31 XII) per 1000 population	8
149	158	185	195	201	208	Tourist accommodation establishments ^b : bed places (as of 31 VII) per 10 thousand population	9
435	531	701	784	833	882	tourists accommodated per 1000 population	10
121,4	136,8	157,4	176,2	184,2	189,4	Market agricultural output (constant prices) ^{cd} — 1995=100	11
						Crop production in kg ^d :	
550	565	585	597	648	528	basic cereal grains ^e (excluding cereal mixed)	12
						of which:	
230	244	285	282	304	256	wheat	13
89,2	74,0	52,4	57,2	69,6	56,4	rye	14
93,8	88,2	77,0	89,6	98,7	79,4	barley	15
34,7	39,4	31,7	35,3	38,1	30,4	oats	16
272	213	160	224	233	190	potatoes	17
312	259	244	352	410	372	sugar beets	18
						Production of selected animal products ^d :	
93,4	102	120	129	133	143	animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^g in kg	19
90,1	101	124	132	137	148	meat, fats and pluck from slaughter ^h in kg	20
303	310	334	335	346	358	cows' milk in l	21
253	289	272	276	286	308	hen eggs in units	22
0,03	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	sheep's greasy wool in kg	23

sceniczną; do 1990 r. — jednostek państwowych i komunalnych posiadających status instytucji artystycznych. obrony narodowej i resortu spraw wewnętrznych; od 2014 r. dane dotyczą obiektów posiadających 10 i więcej ności. d Od 2010 r. bez posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy f Wolowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dzicyzna. g W wadze poubojowej

— state and municipal entities possessing the status of art institutions. b Until 2010 data do not include rooms of the interior; since 2014 data concern establishments possessing 10 and more bed places. c See general notes agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land flesh, poultry, goat, rabbit and game. g In post-slaughter warm weight. h In cooled weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU W PRZELICZENIU NA MIESZ MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY CALCULATED PER

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
1	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w ha	0,276	0,258	0,263	0,241	0,229	0,232
2	Pozyskanie drewna (grubizny) w m ³	0,55	0,54	0,57	0,58	0,46	0,68
3	Ryby morskie (połów) ^a w kg	2,7	5,7	13,9	22,2	11,3	5,2
4	Ryby słodkowodne (połów) ^b w kg	0,6 ^c	0,6	0,7	0,8	1,3	1,0
5	Produkcja sprzedana przemysłu (ceny stałe ^d) — 2005=100
	Produkcja niektórych wyrobów ^e :						
6	węgiel kamienny ^f w kg	3142	3516	4307	5428	3879	2701
7	masło i pozostałe tłuszcze do smarowania w kg	1,3	3,2	3,9	7,1	7,1	3,6
8	cukier (w przeliczeniu na cukier biały) w kg	38,5	46,0	42,7	30,0	51,8	52,5
9	obuwie (łącznie z gumowym) w parach	1,2	2,8	4,4	4,6	2,7	1,3
10	cement ^g w kg	101	222	374	518	329	393
11	stal surowa w kg	101	225	363	548	358	274
	odbiorniki na 1000 ludności w szt.:						
12	radiowe (łącznie z zestawami)	4,7	21,1	30,4	75,8	37,7	2,8
13	telewizyjne ^h	—	5,8	18,9	25,3	19,7	164
14	chłodziarki i zamrażarki typu domowego (łącznie z chłodziarko-zamrażarkami) na 1000 ludności w szt.	—	1,3	13,6	19,5	15,9	18,1
15	pralki typu domowego (łącznie z pralko-suszarkami) na 1000 ludności w szt.	—	17,9	13,0	22,7	12,7	14,7
16	samochody osobowe ⁱ na 10 tys. ludności w szt.	—	4,1	19,7	98,7	70,1	139
17	energia elektryczna w kWh	380	987	1984	3426	3585	3795
18	Produkcja budowlano-montażowa (ceny stałe ^d) — 2005=100
19	Kubatura budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz o dwóch mieszkanich i wielomieszkalniowych oddanych do użytkowania ^k w m ³	1,3	1,6	2,1	1,5	1,0

a łącznie z organizmami morskimi. b Od 2000 r. bez produkcji materiału zarybieniowego w stawach. c 1949 r. pracujących przekracza 9 osób, do 1990 r. — 5 osób. f Z wyłączeniem brykietów i podobnych paliw stałych. z wyjątkiem stosowanych do komputerów. i Bez samochodów kempingowych, pojazdów śniegowych, do golfa do stałego zamieszkania; do 1990 r. łącznie z budynkami plebanii, kurii biskupich oraz rezydencji prezydenckich

a Including sea creatures. b Since 2000 excluding production of fish-stocking materials in ponds. c 1949. 9 persons, until 1990 more than 5 persons. f Excluding coal briquettes and similar solid fuels. g Portland, motor caravans, snowmobiles, golf cars and similar vehicles. k Excluding summer houses and holiday cottages as and residences of presidents and bishops.

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

KAŃCA (cd.)

CAPITA (cont.)

2005	2010	2015	2016	2017	2018	Specification	No.
0,236	0,237	0,240	0,240	0,241	0,241	Forest areas (as of 31 XII) in ha	1
0,78	0,87	1,00	1,02	1,11	1,14	Removals (timber) in m ³	2
3,6	4,4	4,9	5,2	5,4	5,4	Sea fish (catch) ^a in kg	3
1,4	1,2	1,3	1,4	1,4	.	Freshwater fish (catch) ^b in kg	4
100,0	133,3	161,9	167,9	178,3	188,8	Sold production of industry (constant prices ^d) — 2005=100	5
						Production of selected products ^e :	
2566	1992	1890	1842	1717	.	hard coal ^f in kg	6
4,7	4,5	5,0	5,3	5,5	.	butter and other dairy spreads in kg	7
53,3	41,0	43,4	56,5	57,7	.	sugar (in terms of white sugar) in kg	8
1,2	0,9	1,1	1,2	1,2	.	footwear (including rubber) in pairs	9
331	411	397	411	449	.	cement ^g in kg	10
218	208	243	238	274	.	crude steel in kg	11
						radio receivers (including sets) per 1000 population in units	12
0,4	0,1	71,4	60,9	59,5	.	television receivers ^h per 1000 population in units	13
176	684	523	522	554	.	household refrigerators and freezers (including combined refrigerators-freezers) per 1000 population in units	14
43,9	48,5	87,1	82,2	83,9	.	household washing machines (including machines which both wash and dry) per 1000 population in units	15
38,8	105	169	169	175	.	passenger cars ⁱ per 10 thousand population in units	16
142	204	139	144	134	.	electricity in kWh	17
4112	4093	4289	4336	4337	4428	Construction and assembly production (constant prices ^d) — 2005=100	18
100,0	160,5	172,3	168,6	185,9	210,7	Cubic volume of one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings completed ^k in m ³	19
1,5	1,7	1,8	2,0	2,1	2,1		

d Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12. e Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba g Portlandzki, glinowy, żuźłowy i podobne rodzaje cementu hydraulicznego. h Łącznie z monitorami ekranowymi, i podobnych. k Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych i biskupich.

d See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15. e Data concern economic entities employing more than aluminous, slag and similar hydraulic. h Including monitors, excluding monitors used for computers. i Excluding well as rural residences not adapted for permanent residence; until 1990 including presbyteries, episcopal curiae

II. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU W PRZELICZENIU NA MIESZ MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY CALCULATED PER

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
	Przewozy ładunków w t-km — transportem:						
1	kolejowym normalnotorowym ^{ab}	1416	2251	3052	3787	2195	1423
2	samochodowym ^c	8,5	193	485	1252	$\frac{1059}{789}$	1961
	Przewozy pasażerów w pas-km — transportem:						
3	kolejowym normalnotorowym ^{bd}	1093	1047	1134	1302	1322	630
4	samochodowym ^e	69,4	257	896	1384	1225	830
5	Samochody osobowe zarejestrowane (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w szt.	1,6	3,9	14,7	66,7	138	261
6	Placówki pocztowe ^{fg} (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	2,0	2,3	2,3	2,3	2,1	2,2
7	Przesyłki listowe ^{gh} nadane w obrocie krajowym na 100 ludności w tys.	3,0	4,6	3,7	1,9	6,1
8	Telefoniczne łącza główne ⁱ (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	7,7	17,9	32,8	54,4	86,5	286
9	Abonenci telefonii ruchomej ^k (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	—	—	—	—	—	176
10	Import ^l — cif (do 1990 r. — fob; ceny bieżące) w USD	26,9	50,5	111	537	251	1279
11	Eksport ^l (ceny bieżące) w USD	25,6	44,8	109	478	377	827
12	Nakłady inwestycyjne (ceny stałe ^m) — 1995=100	13,5	29,4	54,6	96,4	80,8	180,3
13	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; ceny stałe ^m) — 1995=100	31,3	34,0	45,7	75,8	92,0	121,9
14	Produkt krajowy brutto ⁿ (ceny stałe ^m) — 1995=100	129,4
15	Popyt krajowy ⁿ (ceny stałe ^m) — 1995=100	137,1
16	spożycie	129,5
17	w tym w sektorze gospodarstw domowych	133,3
18	akumulacja brutto	167,2
19	w tym nakłady brutto na środki trwałe	182,7

a Łącznie z szerokotorowymi. b Dane dotyczą PKP oraz od 2005 r. również innych podmiotów, które manewrowymi. c Do 1990 r. (mianownik) bez transportu prywatnego. d Do 1990 r. bez pasażerów korzystających o liczbie pracujących do 9 osób, do 1990 r. — 5 osób. f Do 1990 r. placówki pocztowo-telekomunikacyjne; w 2000 r. wyznaczono, od 2015 r. łącznie z pozostałymi (alternatywnymi) operatorami pocztowymi. h Dane szacunkowe. cyjnych sieci publicznej. k Łącznie z użytkownikami (usługi z przedpłatą). l Do 1980 r. przeliczono ze złotych de ków narodowych, zgodnie z „Europejskim Systemem Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej

a Including broad gauge. b Data concern PKP and since 2005 also other entities which obtained licences for excluding private transport. d Until 1990 excluding passengers transported free of charge. e Excluding transports by post and telecommunication offices; in 2000 post offices and telecommunication service offices. g Until 2010 i Until 1990 standard main lines (fixed line telephone subscribers); data concern operators of the public telecommu eral notes to the Yearbook, item 11 on page 15. n Compiled according to the principles of the "European System tion to the data published in the previous edition of the Yearbook.

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

KAŃCA (dok.)

CAPITA (cont.)

2005	2010	2015	2016	2017	2018	Specification	No.
1309	1267	1316	1318	1426	1546	Transport of goods in tkm: railway transport (standard gauge) ^{ab}	1
3138	5561	7102	7900	9072	9835	road transport ^c	2
476	465	452	499	529	548	Transport of passengers in pass-km: railway transport (standard gauge) ^{bd}	3
768	561	561	499	493	442	road transport ^e	4
323	447	539	564	586	610	Registered passenger cars (as of 31 XII) per 1000 population in units	5
2,2	2,2	6,3	4,2	5,7	5,8	Post offices ^g (as of 31 XII) per 10 thousand population	6
4,6	4,0	3,6	3,4	3,2	3,3	Letters mailed ^{gh} in domestic turnover per 100 population in thousands	7
308	214	129	124	106	.	Telephone main lines ⁱ (as of 31 XII) per 1000 population	8
764	1232	1464	1425	1358	.	Mobile telephone subscribers ^k (as of 31 XII) per 1000 population	9
2661	4623	5141	5222	6013	6969	Imports ^l — cif (until 1990 — fob; current prices) in USD	10
2342	4148	5210	5336	6028	6816	Exports ^l (current prices) in USD	11
169,7	262,4	327,5	290,8	309,7	347,5	Investment outlays (constant prices ^m) — 1995=100	12
136,7	161,8	200,3	207,3	214,6	.	Gross value of fixed assets (as of 31 XII; constant prices ^m) — 1995=100	13
151,2	190,5	221,5	228,4	239,8	252,0	Gross domestic product ⁿ (constant prices ^m) — 1995=100	14
153,6	195,4	218,5	223,7	234,7	247,6	Domestic demand ⁿ (constant prices ^m) — 1995=100	15
149,4	186,1	203,5	210,6	219,2	228,8	final consumption expenditure	16
152,6	191,0	211,0	219,2	229,3	238,4	of which households sector	17
169,8	242,9	294,0	288,1	310,9	340,7	gross capital formation	18
179,6	260,9	322,7	296,6	308,5	335,0	of which gross fixed capital formation	19

otrzymały licencje na transport kolejowy; w 2005 r. w przypadku przewozów ładunków — łącznie z przewozami z bezpłatnych przejazdów. e Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej oraz dokonywanych przez podmioty placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. g Do 2010 r. dane dotyczą operatora pocztowego i Do 1990 r. standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej); dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych. m Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12. n Opracowano według zasad systemu rachunku (ESA 2010)*; dane od 2015 r. zmieniono w stosunku do publikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

the railway transport; in 2005 in case of transport of goods — including shunting. c Until 1990 (denominator) urban transport fleet and by entities employing up to 9 persons, until 1990 — 5 persons. f Until 1990 data concern data concern appointed postal operator, since 2015 including other (alternative) postal operators. h Estimated data. nication network. k Including users (pre-paid services). l Until 1980 calculated from hard currency zlotys. m See gen- of National and Regional Accounts in the European Union (ESA 2010)*; data since 2015 have been changed in rela-

III. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWACH W 2018 R.

MAJOR DATA BY VOIVODSHIP IN 2018

Lp. No.	Województwa Voivodships	Powierzchnia ogólna ^a Total area ^a		Grunty zdeństwo- wane i zdegra- dowane wymaga- jące rekul- tywacji i zago- spodaro- wania ^a w ha Devas- tated and degraded land requi- ring re- clama- tion and man- agement ^a in ha	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania ^b Industrial and municipal wastewater requiring treatment ^b		
		w km ² in km ²	w odset- kach in per- cent		ogółem w hm ³ grand total in hm ³	w tym oczyszczone w % ogółem of which treated in % of grand total	
						razem total	w tym chemicz- nie ^c , biologicz- nie i z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów of which chemi- cally ^c , biologic- ally and with increased bio- gene removal
1	POLSKA POLAND	312695	100,0	61863	2191,6	95,1	73,1
2	Dolnośląskie	19947	6,4	5572	162,0	97,4	84,9
3	Kujawsko-pomorskie	17972	5,8	4014	132,1	99,1	81,0
4	Lubelskie	25122	8,0	3087	73,2	99,2	80,3
5	Lubuskie	13988	4,5	1645	37,6	99,7	96,9
6	Łódzkie	18219	5,8	4922	96,4	96,3	95,8
7	Małopolskie	15183	4,9	1973	274,7	94,7	47,2
8	Mazowieckie	35558	11,4	3708	269,5	98,1	96,9
9	Opolskie	9412	3,0	2544	60,5	100,0	62,4
10	Podkarpackie	17846	5,7	1732	73,1	98,8	90,3
11	Podlaskie	20187	6,5	2713	41,5	100,0	99,4
12	Pomorskie	18321	5,9	2801	136,0	99,9	95,2
13	Śląskie	12333	3,9	5269	376,0	84,5	47,2
14	Świętokrzyskie	11711	3,7	3723	80,2	82,3	58,2
15	Warmińsko-mazurskie	24173	7,7	4894	53,5	95,3	95,1
16	Wielkopolskie	29826	9,5	10283	213,1	99,8	58,5
17	Zachodniopomorskie	22897	7,3	2983	112,2	99,4	95,0

a Stan w dniu 31 grudnia. b Odprowadzone do wód lub do ziemi. c Ludność korzystająca — dane szacunkowe, e Z wyłączeniem odpadów komunalnych; badaniem objęto zakłady wytwarzające w ciągu roku powyżej 1 tys. t zakresem przez wytwórcę; na składowiskach i w obiektach unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (w tym

a As of 31st December. b Discharged into waters or into the ground. c Population connected to — estimated waste; plants generating over 1 thousand t of waste during the year or possessing at least 1 million t of on landfills and in facilities servicing the extractive industries (of which heaps and settling ponds) own and others.

Tablice przeglądowe — województwa

Review tables — voivodships

Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^c Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^c	Emisja zanieczyszczeń powietrza ^d w tys. t Emission of air pollutants ^d in thousand t		Redukcja zanieczyszczeń powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych ^d Reduction of air pollutants in % of pollutants produced ^d		Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w % powierzchni ogólnej ^a Area of special nature value under legal protection in % of total area ^a	Odpady wytworzone ^e w ciągu roku Waste generated ^e during the year		Lp. No.
	pyłowych particulates	gazowych ^f gases ^f	pyłowych particulates	gazowych ^f gases ^f		ogółem w tys. t total in thousand t	w tym unieszkodliwione poprzez składowanie ^g w % ogółem of which disposed by land-filling ^g in % of total	
74,0	31,8	1299,5	99,8	66,7	32,6	115338,7	16,5	1
81,1	1,7	29,4	99,9	93,7	18,6	33967,2	1,3	2
73,0	2,1	44,8	99,5	42,2	32,4	1816,2	0,5	3
57,3	1,4	20,4	98,4	89,9	22,7	7397,9	48,2	4
76,8	0,8	9,0	99,3	68,4	38,4	603,2	1,8	5
69,5	2,5	125,6	100,0	87,4	19,5	9980,1	83,8	6
66,6	1,8	82,8	99,7	54,7	53,0	6306,7	3,6	7
73,1	2,6	67,8	99,9	78,3	29,7	6017,7	0,6	8
76,0	1,3	44,6	100,0	71,6	27,6	1792,6	0,3	9
74,7	1,2	15,0	99,3	31,8	44,9	814,7	—	10
68,2	0,7	8,0	99,1	29,4	31,6	884,6	—	11
82,8	1,0	17,4	99,7	87,0	32,9	2108,7	1,6	12
81,1	7,9	690,2	99,7	25,2	22,0	28678,6	7,5	13
64,3	1,8	70,1	99,9	57,3	65,0	5026,0	37,4	14
77,3	0,7	10,0	98,8	1,4	46,7	691,9	—	15
73,1	2,1	36,7	99,7	71,7	31,6	3695,4	10,7	16
83,1	2,2	27,7	99,6	67,6	21,8	5557,2	34,7	17

ludność ogółem — na podstawie bilansu. d Z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza, odpadów lub posiadające 1 mln t i więcej odpadów nagromadzonych. f Bez dwutlenku węgla. g We własnym haldach i stawach osadowych) własnych i innych. h Dotyczy tylko ścieków przemysłowych.

data, the total population — based on balance. d Plants of significant nuisance to air quality. e Excluding municipal accumulated waste were included in the survey. f Excluding carbon dioxide. g By waste producer on its own; h Concerns only industrial wastewater.

III. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWACH W 2018 R. (cd.)

MAJOR DATA BY VOIVODSHIP IN 2018 (cont.)

Lp. No.	Województwa Voivodships	Ludność ^{ab} Population ^{ab}					Urodzenia żywe na 1 zgon Live births per death
		w tys. in thou- sands	w odsetkach in percent	w miastach w % in urban areas in %	na 1 km ² powierzchni ogólnej per 1 km ² of total area	kobiety na 100 mężczyzn females per 100 males	
1	POLSKA POLAND	38411,1	100,0	60,1	123	107	0,937
2	Dolnośląskie	2901,2	7,6	68,6	145	108	0,842
3	Kujawsko-pomorskie	2077,8	5,4	59,1	116	106	0,878
4	Lubelskie	2117,6	5,5	46,5	84,3	106	0,849
5	Lubuskie	1014,5	2,6	64,9	72,5	105	0,862
6	Łódzkie	2466,3	6,4	62,5	135	110	0,729
7	Małopolskie	3400,6	8,9	48,2	224	106	1,166
8	Mazowieckie	5403,4	14,1	64,4	152	109	1,030
9	Opolskie	986,5	2,6	53,3	105	107	0,803
10	Podkarpackie	2129,0	5,5	41,1	119	104	1,097
11	Podlaskie	1181,5	3,1	60,8	58,5	105	0,909
12	Pomorskie	2333,5	6,1	63,7	127	105	1,183
13	Śląskie	4533,6	11,8	76,7	368	107	0,817
14	Świętokrzyskie	1241,5	3,2	44,9	106	105	0,733
15	Warmińsko-mazurskie	1429,0	3,7	59,0	59,1	104	0,914
16	Wielkopolskie	3494,0	9,1	54,3	117	106	1,104
17	Zachodniopomorskie	1701,0	4,4	68,5	74,3	106	0,829

a Stan w dniu 31 grudnia. b Na podstawie bilansu. c Według faktycznego miejsca pracy; bez pracujących dla pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie — dane szacunkowe.

a As of 31st December. b Based on balance. c By actual workplace; excluding employed persons in budgetary farms in agriculture — estimated data.

Tablice przeglądowe — województwa

Review tables — voivodships

Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych Infant deaths per 1000 live births	Przyrost naturalny na 1000 ludności Natural increase per 1000 population	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	Pracujący ^{ac} Employed persons ^{ac}		Bezrobotni zarejestrowani ^a Registered unemployed persons ^a			Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w % Registered unemployment rate ^a in %	Lp. No.
			w tys. in thousands	w odsetkach in percent	ogółem total		w tym pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok w % ogółem of which out of work for longer than 1 year in % of total		
					w tys. in thousands	w odsetkach in percent			
3,8	-0,7	0,1	15685,2	100,0	968,9	100,0	39,6	5,8	1
4,2	-1,8	1,3	1154,9	7,4	62,8	6,5	37,2	5,2	2
3,9	-1,3	-1,2	751,1	4,8	72,7	7,5	44,1	8,8	3
4,2	-1,7	-2,5	855,0	5,5	74,4	7,7	43,5	8,0	4
4,2	-1,5	-1,0	359,1	2,3	22,2	2,3	32,4	5,8	5
4,4	-3,5	-0,8	1027,0	6,5	66,0	6,8	40,9	6,1	6
2,9	1,6	1,6	1450,5	9,2	71,5	7,4	39,9	4,7	7
3,4	0,3	3,1	2668,9	17,0	136,5	14,1	42,6	4,9	8
3,3	-2,1	-1,3	340,4	2,2	22,7	2,3	36,3	6,3	9
4,2	0,9	-1,3	868,6	5,5	82,9	8,6	45,4	8,8	10
4,2	-1,0	-1,7	440,5	2,8	36,8	3,8	43,3	7,8	11
4,0	1,8	2,2	891,1	5,7	46,1	4,8	31,6	4,9	12
3,9	-2,1	-1,1	1782,7	11,4	80,1	8,3	36,5	4,3	13
3,8	-3,1	-2,0	486,8	3,1	44,1	4,6	36,7	8,3	14
4,2	-0,9	-2,4	458,5	2,9	53,1	5,5	37,2	10,4	15
4,1	1,0	0,4	1574,7	10,0	50,9	5,3	30,9	3,1	16
3,9	-1,9	-0,6	575,4	3,7	46,0	4,7	37,6	7,4	17

w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego;

entities conducting activity within the scope of national defence and public safety; for employed persons on private

III. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWACH W 2018 R. (cd.)

MAJOR DATA BY VOIVODSHIP IN 2018 (cont.)

Lp. No.	Województwa Voivodships	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^a Average monthly gross wages and salaries ^a		Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych — 2017=100 Price index of consumer goods and services — 2017=100	Liczba ludności na 1 sklep ^b w 2017 r. Population per 1 shop ^b in 2017	Zasoby mieszkani Dwelling stocks ^{bc}	
		w zł in PLN	Polska=100 Poland=100			mieszkania dwellings	
						w tys. in thou- sands	na 1000 ludności per 1000 population
1	POLSKA POLAND	4835	100,0	101,6	108	14615	380
2	Dolnośląskie	4942	102,2	101,2	111	1187	409
3	Kujawsko-pomorskie	4139	85,6	101,6	109	752	362
4	Lubelskie	4261	88,1	101,4	109	781	369
5	Lubuskie	4240	87,7	102,0	105	377	372
6	Łódzkie	4441	91,9	101,5	107	1023	415
7	Małopolskie	4679	96,8	102,2	105	1200	353
8	Mazowieckie	5889	121,8	101,6	96,8	2303	426
9	Opolskie	4379	90,6	101,7	126	357	362
10	Podkarpackie	4090	84,6	101,6	127	670	315
11	Podlaskie	4264	88,2	101,4	120	455	385
12	Pomorskie	4795	99,2	101,9	108	879	377
13	Śląskie	4825	99,8	101,3	111	1774	391
14	Świętokrzyskie	4172	86,3	101,9	120	447	360
15	Warmińsko-mazurskie	4028	83,3	101,5	116	519	363
16	Wielkopolskie	4383	90,7	101,8	103	1231	352
17	Zachodniopomorskie	4432	91,7	101,4	105	660	388

a Poza jednostkami budżetowymi prowadzącymi działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa kane i niezamieszkanek; opracowano na podstawie bilansu. d Stan na początku roku szkolnego; bez szkół dla do wych.

a Excluding budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety; exclu the basis of balance. d As of beginning of the school year; excluding schools for adults. e Including special job-

Tablice przeglądowe — województwa

Review tables — voivodships

we ^{bc}	Mieszkania oddane do użytkowania Dwellings completed			Uczniowie — w tys. — w szkołach ^d Pupils and students — in thousands — in schools ^d			Lp. No.
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m ² average useful floor area per dwelling in m ²	w tys. in thousands	na 1000 ludności per 1000 population	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² average useful floor area per dwelling in m ²	podstawowych primary	gimnazjach lower secondary	branżowych I stopnia ^e stage I sectoral vocational ^e	
74,2	185,1	4,8	90,3	3039,8	350,6	156,7	1
72,6	18,5	6,4	80,2	216,4	23,0	10,3	2
70,3	7,1	3,4	97,6	163,8	19,3	10,7	3
77,4	7,5	3,5	94,9	162,1	20,1	7,7	4
73,8	4,3	4,2	87,3	81,1	8,7	4,6	5
69,4	8,0	3,3	104,9	185,5	21,6	7,4	6
78,7	18,2	5,4	94,5	278,1	32,5	16,8	7
72,3	41,1	7,6	79,1	462,9	52,5	15,0	8
81,0	2,4	2,4	107,0	67,3	7,7	4,6	9
82,0	7,8	3,7	108,1	165,1	20,2	8,9	10
76,9	5,0	4,2	101,6	87,8	10,4	3,5	11
72,2	16,7	7,2	80,6	199,1	23,1	12,0	12
71,3	12,5	2,7	112,0	340,8	37,9	16,2	13
74,9	3,3	2,6	111,4	89,6	11,3	4,6	14
68,7	5,2	3,6	86,5	111,9	13,2	7,3	15
81,5	19,9	5,7	94,0	301,4	34,5	20,5	16
70,8	7,7	4,5	78,9	127,1	14,5	6,6	17

publicznego; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b Stan w dniu 31 grudnia. c Zamieszrosłych. e Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy i oddziałami zasadniczych szkół zawodo-

ding economic entities employing up to 9 persons. b As of 31st December. c Inhabited and uninhabited; compiled on training schools and basic vocational school sections.

III. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWACH W 2018 R. (cd.)

MAJOR DATA BY VOIVODSHIP IN 2018 (cont.)

Lp. No.	Województwa Voivodships	Uczniowie — w tys. — w szkołach ^{ab} Pupils and students — in thousands — in schools ^{ab}				Dzieci w placówkach wychowania przedszkol- nego ^a w tys. Children attending pre-primary education establish- ments ^a in thou- sands
		liceach ogólno- kształcących general secondary	technikach technical secondary	artystycznych ogólno- kształcących ^k general art ^k	policealnych post- -secondary	
1	POLSKA POLAND	470,3	505,6	12,9	218,6	1392,9
2	Dolnośląskie	31,0	32,5	0,8	16,3	100,9
3	Kujawsko-pomorskie	21,9	30,0	0,8	13,1	68,3
4	Lubelskie	30,2	30,8	0,7	13,7	71,0
5	Lubuskie	9,9	13,7	0,3	4,3	35,6
6	Łódzkie	30,8	30,3	0,9	15,9	82,9
7	Małopolskie	43,6	50,5	1,2	17,4	132,5
8	Mazowieckie	82,8	61,5	1,3	31,9	225,9
9	Opolskie	8,9	13,4	0,3	5,2	32,2
10	Podkarpackie	27,8	34,7	0,8	10,4	73,9
11	Podlaskie	16,0	15,7	0,4	6,9	39,6
12	Pomorskie	28,6	30,1	0,8	13,5	89,5
13	Śląskie	48,7	57,6	2,4	27,4	159,5
14	Świętokrzyskie	15,5	18,4	0,3	9,3	38,3
15	Warmińsko-mazurskie	16,2	18,7	0,3	7,6	46,6
16	Wielkopolskie	40,0	48,2	0,9	17,9	140,4
17	Zachodniopomorskie	18,4	19,5	0,7	7,8	55,8

a Stan na początku roku szkolnego. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c Dane nie obejmują ruchu chorych. g Bez porad udzielonych w izbach przyjęć szpitali ogólnych. h Łącznie z dziećmi w oddziałach z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. k Dające uprawnienia zawodowe.

a As of beginning of the school year. b Excluding schools for adults, except post-secondary schools. c Data do not include consultations provided in admission rooms of general hospitals. h Including children in nursery wards and of data for units which refused to participate in the survey. k Leading to professional certification.

Tablice przeglądowe — województwa

Review tables — voivodships

Łóżka ^{ode} Beds ^{ode}	Leczeni ^{cef} In-patients ^{cef}	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca ^{ce} Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita ^{ce}	Dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych ^{dh} na 1000 dzieci w wieku do lat 3 Children in nurseries and children's clubs ^{dh} per 1000 children up to the age of 3	Widzowie w kinach na 1000 ludności Audience in cinemas per 1000 population	Abonenci na 1000 ludności ^d Subscribers per 1000 population ^d		Miejsca noclegowe w bazie noclegowej turystyki ⁱ Number of bed places in tourist accommodation establishments ⁱ	Lp. No.
					radiowi radio	telewizyjni television		
w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności w 2017 r. in general hospitals per 10 thousand population in 2017								
48,2	2023	8,4	105	1545	178	171	798723	1
50,4	2005	8,5	166	1948	198	189	69980	2
47,0	1861	8,4	81,2	1440	192	185	32259	3
52,6	1933	8,7	77,2	994	156	150	26580	4
43,3	2004	7,4	127	1296	203	196	18512	5
51,6	2253	8,9	99,8	1422	210	202	23369	6
44,2	1855	8,5	107	1467	142	135	101065	7
48,4	2167	9,0	111	2089	169	161	62745	8
46,1	1652	7,4	158	883	191	185	11138	9
48,0	2014	7,6	97,5	1036	99,6	95,2	34743	10
50,3	2221	8,4	106	1130	161	155	14636	11
39,8	1667	8,2	83,5	1765	177	170	115901	12
55,2	2050	8,8	99,9	1644	216	208	49096	13
49,1	2274	7,6	69,4	982	149	143	17778	14
46,8	2051	7,7	69,2	1176	176	170	40813	15
44,7	2065	8,1	103	1793	192	185	42014	16
46,3	2131	8,3	126	1386	193	185	138094	17

mują ochrony zdrowia w zakładach karnych. d Stan w dniu 31 grudnia. e Bez opieki dziennej. f Bez międzyoddziałowe-
żłobkowych i żłobkach przyzakładowych. i Posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych; stan w dniu 31 lipca; dane

include health care in prisons. d As of 31st December. e Excluding day-care. f Excluding inter-ward patient transfers.
in workplace nurseries. i In establishments with 10 and more bed places; as of 31st July; data include the imputation

III. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWACH W 2018 R. (cd.)

MAJOR DATA BY VOIVODSHIP IN 2018 (cont.)

Lp. No.	Województwa Voivodships	Użytki rolne ^{ab} Agricultural land ^{ab}				Powierzchnia zasiewów ^{ab} Sown area ^{ab}		Bydło ^a
		ogółem total		z powierzchni ogółem w % of total area in %		ogółem w tys. ha total in thousand ha	w tym zboża podsta- wowe (bez mie- szanek zbożo- wych) w % of which basic cereals (excluding cereal mixed) in %	w tys. szt. in thou- sand heads
		w tys. ha in thou- sand ha	w odsetkach in percent	w dobrej kulturze rolnej area in good agricul- tural condition	gospo- darstwa indywi- dualne private farms			
1	POLSKA POLAND	14669,0	100,0	99,1	92,2	10829,3	56,1	6201,4
2	Dolnośląskie	855,1	5,8	99,4	85,1	704,5	55,1	104,8
3	Kujawsko-pomorskie	1097,6	7,5	99,6	92,0	966,7	53,3	509,9
4	Lubelskie	1413,3	9,6	99,4	97,7	1099,1	61,5	373,4
5	Lubuskie	388,1	2,7	99,2	87,6	272,0	58,3	83,9
6	Łódzkie	995,2	6,8	99,1	98,7	782,2	61,1	477,1
7	Małopolskie	557,1	3,8	98,8	96,4	288,4	57,0	170,9
8	Mazowieckie	2148,2	14,6	99,2	98,5	1394,2	55,6	1153,0
9	Opolskie	488,6	3,3	99,2	75,7	445,2	55,7	127,3
10	Podkarpackie	548,5	3,7	97,8	95,3	310,3	54,6	80,4
11	Podlaskie	1072,7	7,3	99,8	98,8	681,1	38,0	1020,9
12	Pomorskie	750,8	5,1	99,3	86,3	602,9	60,2	213,6
13	Śląskie	371,9	2,5	98,4	93,4	272,6	63,2	122,1
14	Świętokrzyskie	470,7	3,2	98,6	99,0	311,7	63,2	153,8
15	Warmińsko-mazurskie	948,7	6,5	97,6	88,5	595,8	54,9	473,9
16	Wielkopolskie	1737,6	11,9	99,6	87,9	1472,3	53,6	1025,9
17	Zachodniopomorskie	824,9	5,6	98,9	78,9	630,4	62,2	110,7

a Stan w czerwcu. b Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz grun-
czyam 2017/18. d W przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami): wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie

a As of June. b Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities as well
2017/18 farming year. d In terms of meat (including fats): beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-sla

Tablice przeglądowe — województwa

Review tables — voivodships

Cattle ^a	Trzoda chlewna ^a Pigs ^a		Skup na 1 ha użytków rolnych ^b Procurement per 1 ha of agricultural land ^b		Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{bc} w kg Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^{bc} in kg		Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik ^{ab} w ha w 2016 r. Agricultural land area per 1 tractor ^{ab} in ha in 2016	Lp. No.	
	na 100 ha użytków rolnych ^b w szt. per 100 ha of agricul- tural land ^b in heads	w tys. szt. in thou- sand heads	na 100 ha użytków rolnych ^b w szt. per 100 ha of agricul- tural land ^b in heads	żywcza rzeżnego ^d w kg animals for slaughter ^d in kg	mleka krowiego w l cows' milk in l	mineralnych lub chemi- cznych ^e mineral or chemical ^e			wapnio- wych lime
	42,3	11827,5	80,6	321	792	142	55,1	9,7	1
	12,3	199,2	23,3	89	201	175	86,4	16,0	2
	46,5	1242,0	113	350	727	191	88,6	11,0	3
	26,4	553,9	39,2	131	409	163	68,6	7,8	4
	21,6	165,2	42,6	310	207	113	41,2	19,7	5
	47,9	1203,2	121	363	835	133	31,3	7,3	6
	30,7	169,1	30,4	149	251	82,3	34,4	5,0	7
	53,7	1256,1	58,5	486	1191	129	46,4	8,5	8
	26,1	374,2	76,6	216	550	203	119	13,8	9
	14,6	150,1	27,4	110	222	85,0	40,3	6,0	10
	95,2	327,8	30,6	208	2333	124	21,4	9,9	11
	28,5	772,4	103	438	425	153	74,5	15,0	12
	32,8	220,4	59,3	340	668	125	57,9	8,0	13
	32,7	230,8	49,0	255	388	106	35,9	5,8	14
	49,9	572,9	60,4	327	964	114	37,2	18,6	15
	59,0	4085,8	235	579	1021	170	60,8	10,7	16
	13,4	304,2	36,9	209	151	116	44,0	25,9	17

tów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. c W roku gospodar-
i drobiowie; w wadze poubojowej ciepłej. e Łącznie z wieloskładnikowymi.

as land of owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. c In the
ughter warm weight. e Including mixed fertilizers.

III. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWACH W 2018 R. (dok.)

MAJOR DATA BY VOIVODSHIP IN 2018 (cont.)

Lp. No.	Województwa Voivodships	Powierzchnia gruntów leśnych ^a w tys. ha Forest land ^a in thousand ha		Produkcja sprzedana (ceny bieżące) ^b Sold production (current prices) ^b				Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^{ac} Railway lines operated (standard gauge) ^{ac}	
		ogółem total	w tym las of which forests	przemysł industry		budownictwo construction		ogółem w km total in km	w tym zelektry- fikowane w % ogółem of which electrified in % of total
				w mln zł in million PLN	w od- setkach in percent	w mln zł in million PLN	w od- setkach in percent		
1	POLSKA POLAND	9459,5	9254,9	1459502	100,0	239462	100,0	19235	61,8
2	Dolnośląskie	611,2	595,1	124826	8,6	15073	6,3	1695	63,7
3	Kujawsko-pomorskie	431,9	421,9	62843	4,3	7906	3,3	1200	46,9
4	Lubelskie	596,2	587,8	37007	2,5	5143	2,1	1048	39,7
5	Lubuskie	710,2	689,5	38128	2,6	2514	1,1	912	36,7
6	Łódzkie	398,9	391,6	83019	5,7	9174	3,8	1081	92,4
7	Małopolskie	440,5	435,2	103217	7,1	20862	8,7	1086	84,0
8	Mazowieckie	843,0	830,9	292226	20,0	74570	31,1	1716	82,3
9	Opolskie	257,8	250,9	30645	2,1	4506	1,9	782	54,9
10	Podkarpackie	693,3	683,5	49429	3,4	7524	3,1	978	37,8
11	Podlaskie	635,1	625,0	27745	1,9	6797	2,8	759	28,9
12	Pomorskie	684,8	667,1	95175	6,5	16899	7,1	1192	38,9
13	Śląskie	404,7	394,8	235850	16,2	26791	11,2	1943	84,2
14	Świętokrzyskie	339,0	332,3	29341	2,0	4279	1,8	721	76,8
15	Warmińsko-mazurskie	783,1	762,7	35314	2,4	4187	1,7	1084	46,7
16	Wielkopolskie	789,2	769,4	173764	11,9	27540	11,5	1872	67,4
17	Zachodniopomorskie	840,6	817,1	40972	2,8	5698	2,4	1166	63,2

a Stan w dniu 31 grudnia. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza strukturę kolejowej. d, e Dane dotyczą: d — operatora pocztowego wyznaczonego i pozostałych (alternatywnych) rodzaju działalności. g Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. h W podziale według w rejestrze REGON.

a As of 31st December. b Data concern economic entities employing more than 9 persons. c Including broad d — the postal appointed operator and other (alternative) operators, e — operators of the public telecommunication h In division by voivodships — excluding entities for which the information about business address or of residence

Tablice przeglądowe — województwa

Review tables — voivodships

Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) ^a w 2017 r. Hard surface public roads (urban and non-urban) ^a in 2017		Liczba ludności na 1 placówkę pocztową ^{ad} Population per 1 postal office ^{ad}	Telefoniczne łącza główne na 1000 ludności ^{ae} w 2017 r. Telephone main lines per 1000 population ^{ae} in 2017	Produkt krajowy brutto ^f w 2016 r. Gross domestic product ^f in 2016			Podmioty gospodarki narodowej ^{ag} zarejestrowane w rejestrze REGON Entities of the national economy ^{ag} recorded in the REGON register		Lp. No.
ogółem w km total in km	w tym o nawierzchni ulepszonej w % ogółem of which improved surface in % of total			w mln zł (ceny bieżące) in million PLN (current prices)	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące) per capita in PLN (current prices)	2015= =100 (ceny stałe) (constant prices)	w tys. in thousands	w odsetkach in percent	
299645	92,5	1715	106	1861112	48432	103,1	4365,4^h	100,0	1
19652	94,2	1567	113	155816	53659	102,1	375,3	8,6	2
18343	88,8	1699	81,2	82345	39503	102,2	197,7	4,5	3
22290	94,8	1871	84,3	71270	33371	102,9	180,8	4,1	4
8851	88,8	1578	101	41348	40639	102,6	113,3	2,6	5
20711	91,9	1713	86,5	112473	45199	101,8	247,5	5,7	6
25895	91,4	1974	111	148103	43865	103,2	391,5	9,0	7
37978	95,3	1626	145	414401	77359	104,2	816,4	18,7	8
8495	94,1	2001	133	38339	38551	100,8	100,9	2,3	9
16808	94,4	2193	72,0	72567	34120	102,7	174,8	4,0	10
13356	92,3	1818	80,4	40733	34299	101,5	103,0	2,4	11
13904	90,5	1491	147	108438	46913	104,2	296,6	6,8	12
21807	94,0	1644	107	229060	50184	103,2	472,5	10,8	13
14452	89,0	2069	76,7	43448	34633	101,2	113,7	2,6	14
13623	92,1	1802	68,5	49625	34514	102,1	127,1	2,9	15
29466	92,1	1657	106	183778	52844	103,5	429,7	9,8	16
14014	91,0	1508	93,9	69368	40592	102,3	224,0	5,1	17

9 osób. c Łącznie z szerokotorowymi; dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów będących zarządcami infrastruktury operatorów, e — operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. f Grupowanie metodą jednostek lokalnych województw — bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby lub miejscu zamieszkania nie występuje

gauge; data concern PKP network as well as other entities managing railway infrastructure. d, e Data concern: network. f Grouping by local kind-of-activity unit method. g Excluding persons conducting private farms in agriculture. does not exist in the REGON register.

Źródła danych

Sources of data

Podstawę opracowania materiału liczbowego do Małego Rocznika Statystycznego Polski 2019 stanowiły dane ze sprawozdawczości, ze spisów powszechnych, z różnorodnych badań prowadzonych przez Główny Urząd Statystyczny, jak również szacunki własne GUS.

Dane zamieszczone w układzie międzynarodowym opracowano na podstawie ostatnich dostępnych publikacji i baz danych ONZ oraz wyspecjalizowanych agend ONZ, a także ugrupowań gospodarczych.

Statistical data for the Concise Statistical Yearbook of Poland 2019 were compiled on the basis of data from reports, censuses, various surveys conducted by Statistics Poland as well as estimates.

International data were compiled on the basis of the latest available publications and databases of the UN and specialised UN agencies, as well as economic groupings.

W poszczególnych działach Rocznika zaprezentowano również dane opracowane m.in. przez niżej wymienione instytucje i jednostki:

Data presented in individual chapters of the Yearbook were compiled, among others, by the below mentioned institutions and organisations:

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

- Główny Urząd Geodezji i Kartografii (tabl. 1, 8; wykres na str. 17; nota na str. 18; dane o układzie pionowym powierzchni Polski, najwyższej i najniższej położonych punktach i miejscowościach oraz wyższych szczytach w pasmach górskich na str. 19)
Head Office of Geodesy and Cartography (tables 1, 8; chart on page 17; note on page 18; data about elevations, the highest and the lowest points and localities as well as higher peaks in mountain ranges on page 19)
- Komenda Główna Straży Granicznej (tabl. 1; wykres na str. 17)
Polish Border Guard Headquarters (table 1; chart on page 17)
- Polskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk o Ziemi (tabl. 2)
Polish Society of Friends of Earth Sciences (table 2)
- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej — Państwowy Instytut Badawczy (tabl. 3, 4, 7, 10 w części dot. opadów i odpływów; dane o większych i głębszych jeziorach na str. 23; wykresy na str. 27; noty na str. 25, 26, 31)
Institute of Meteorology and Water Management — National Research Institute (tables 3, 4, 7, 10 in the part concerning precipitation and outflow; data about larger and deeper lakes on page 23; charts on page 27; notes on pages 25, 26, 31)
- Min. Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (tabl. 5, 6)
Ministry of Maritime Economy and Inland Navigation (tables 5, 6)
- Min. Środowiska (noty na str. 29 w zakresie gruntów leśnych)
Ministry of the Environment (notes on page 29 in regard to forest land)
- Min. Rolnictwa i Rozwoju Wsi (noty na str. 29 w zakresie gruntów rolnych)
Ministry of Agriculture and Rural Development (notes on page 29 in regard to agricultural land)
- Komitet Badań Polarnych Polskiej Akademii Nauk (dane o stacjach polarnych na str. 26)
Committee on Polar Research of the Polish Academy of Sciences (data about polar stations on page 26)
- Państwowy Instytut Geologiczny — Państwowy Instytut Badawczy (tabl. 9, 11)
Polish Geological Institute — National Research Institute (tables 9, 11)
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (tabl. 12, 13; wykres na str. 40; nota na str. 39 dot. całkowitej zawartości ozonu w atmosferze)
Chief Inspectorate of Environmental Protection from the State Environmental Monitoring (tables 12, 13; chart on page 40; note on page 39 concerning total ozone content in the atmosphere)

Warunki naturalne i ochrona środowiska (dok.)

Environment and environmental protection (cont.)

- **Min. Zdrowia (tabl. 14)**
Ministry of Health (table 14)
- **Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami — Instytut Ochrony Środowiska — Państwowy Instytut Badawczy (tabl. 17, 18; nota na str. 39 dot. całkowitej emisji gazów cieplarnianych)**
National Centre for Emissions Management — Institute of Environmental Protection — National Research Institute (tables 17, 18; note on page 39 concerning total emission of greenhouse gases)
- **Instytut Geofizyki Polskiej Akademii Nauk (wykres na str. 40; nota na str. 39 dot. całkowitej zawartości ozonu w atmosferze)**
Institute of Geophysics, Polish Academy of Sciences (chart on page 40; note on page 39 concerning total ozone content in the atmosphere)
- **Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych (tabl. 20 w części dot. lasów ochronnych)**
Directorate General of the State Forests (table 20 in the part concerning protective forests)
- **Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (tabl. 20 w części dot. ważniejszych zwierząt chronionych; nota na str. 44)**
General Directorate for Environmental Protection (table 20 in the part concerning important protected animals; note on page 44)
- **Państwowa Agencja Atomistyki na podstawie pomiarów ze stacji wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych (wykres i nota na str. 47 dot. promieniowania jonizującego)**
National Atomic Energy Agency on the basis of measurements of early warning stations for radioactive contamination (chart and note on page 47 concerning ionizing radiation)

Organizacja państwa

Organisation of the state

- **Państwowa Komisja Wyborcza (tabl. 1, 2, 6, 7 w części dot. radnych w dniu wyborów; noty na str. 49, 51)**
National Electoral Commission (tables 1, 2, 6, 7 in the part concerning councillors on election day; notes on pages 49—51)
- **Kancelaria Sejmu (tabl. 3, 4; noty na str. 49, 53)**
Chancellery of the Sejm (tables 3, 4; notes on pages 49, 53)
- **Kancelaria Senatu (tabl. 3, 5; noty na str. 49, 53)**
Chancellery of the Senate (tables 3, 5; notes on pages 49, 53)
- **Trybunał Konstytucyjny (tabl. 8)**
Constitutional Tribunal (table 8)
- **Rzecznik Praw Obywatelskich (tabl. 9, 10; nota na str. 59)**
Human Rights Defender (tables 9, 10; note on page 59)
- **Najwyższa Izba Kontroli (tabl. 11; nota na str. 62)**
Supreme Audit Office (table 11; note on page 62)
- **Główny Urząd Geodezji i Kartografii (wykresy i noty na str. 65—67 w zakresie powierzchni)**
Head Office of Geodesy and Cartography (charts and notes on pages 65—67 in regard to area)
- **Min. Obrony Narodowej (tabl. 13—15; wykres i nota na str. 73)**
Ministry of National Defence (tables 13—15; chart and note on page 73)
- **Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencja Wywiadu i Centralne Biuro Antykorupcyjne (tabl. 16, 17)**
Internal Security Agency, Foreign Intelligence Agency and Central Anti-Corruption Bureau (tables 16, 17)
- **Min. Spraw Wewnętrznych i Administracji (tabl. 16—18)**
Ministry of the Interior and Administration (tables 16—18)

Wymiar sprawiedliwości

Justice

- Komenda Główna Policji (tabl. 1; wykres na str. 77 i nota na str. 78)
National Police Headquarters (table 1; chart on page 77 and note on page 78)
- Prokuratura Krajowa (tabl. 1, 3, 4; noty na str. 78, 79)
National Prosecutor's Office (tables 1, 3, 4; notes on pages 78, 79)
- Min. Sprawiedliwości (tabl. 5—21; wykresy na str. 86, 89; noty na str. 83—85, 90, 91, 94)
Ministry of Justice (tables 5—21; charts on pages 86, 89; notes on pages 83—85, 90, 91, 94)
- Min. Finansów, Min. Środowiska, Komenda Główna Straży Granicznej, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Państwowa Straż Łowiecka, urzędy wojewódzkie (tabl. 2)
Ministry of Finance, Ministry of the Environment, Polish Border Guard Headquarters, Office of Competition and Consumer Protection, State Hunting Guard, voivodship offices (table 2)

Ludność. Wyznania religijne

Population. Religious denominations

- Komenda Główna Policji (tabl. 12)
National Police Headquarters (table 12)
- Min. Cyfryzacji (tabl. 15, 16)
Ministry of Digital Affairs (tables 15, 16)
- Instytut Statystyki Kościoła Katolickiego SAC (tabl. 18 w części dot. Kościoła Rzymskokatolickiego; wykres na str. 116)
Institute of Catholic Church Statistics SAC (table 18 in the part concerning Roman Catholic Church; chart on page 116)

Rynek pracy

Labour market

- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (nota na str. 131 w części dot. poszkodowanych w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie)
Agricultural Social Insurance Fund (note on page 131 in the part concerning persons injured in accidents at work on private farms in agriculture)
- Instytut Medycyny Pracy w Łodzi (nota na str. 132)
Institute of Occupational Medicine in Łódź (note on page 132)
- Państwowa Inspekcja Pracy (tabl. 11)
National Labour Inspectorate (table 11)
- Min. Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (tabl. 13, 14; wykresy na str. 135, 137; nota na str. 137)
Ministry of Family, Labour and Social Policy (tables 13, 14; charts on pages 135, 137; note on page 137)

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

- Zakład Ubezpieczeń Społecznych (tabl. 6, 7, 9 bez części dot. rolników indywidualnych, tabl. 12, 13 bez części dot. zasiłków dla bezrobotnych; wykres na str. 152; nota na str. 151)
Social Insurance Institution (tables 6, 7, 9 excluding the part concerning farmers, tables 12, 13 excluding the part concerning unemployment benefits; chart on page 152; note on page 151)
- Min. Obrony Narodowej (tabl. 6, 7 bez części dot. rolników indywidualnych, tabl. 9 w części dot. zasiłku pogrzebowego po emerytach, rencistach i członkach ich rodzin; wykres na str. 152)
Ministry of National Defence (tables 6, 7 excluding the part concerning farmers, table 9 in the part concerning funeral benefit for retirees, pensioners and members of their families; chart on page 152)

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych (dok.)

Household income and consumption expenditure (cont.)

- **Min. Spraw Wewnętrznych i Administracji (tabl. 6, 7 bez części dot. rolników indywidualnych, tabl. 9 w części dot. zasiłku pogrzebowego po emerytach, rencistach i członkach ich rodzin; wykres na str. 152)**
Ministry of the Interior and Administration (tables 6, 7 excluding the part concerning farmers, table 9 in the part concerning funeral benefit for retirees, pensioners and members of their families; chart on page 152)
- **Min. Sprawiedliwości (tabl. 6, 7 bez części dot. rolników indywidualnych, tabl. 9 w części dot. zasiłku pogrzebowego po emerytach, rencistach i członkach ich rodzin; wykres na str. 152)**
Ministry of Justice (tables 6, 7 excluding the part concerning farmers, table 9 in the part concerning funeral benefit for retirees, pensioners and members of their families; chart on page 152)
- **Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (tabl. 6, 7, 9 w części dot. rolników indywidualnych)**
Agricultural Social Insurance Fund (tables 6, 7, 9 in the part concerning farmers)
- **Min. Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (tabl. 10, 11, 13 w części dot. zasiłków dla bezrobotnych)**
Ministry of Family, Labour and Social Policy (tables 10, 11, 13 in the part concerning unemployment benefits)

Infrastruktura komunalna i mieszkania

Municipal infrastructure and dwellings

- **Min. Energii (tabl. 3 w części dot. odbiorców i zużycia energii elektrycznej)**
Ministry of Energy (table 3 in the part concerning consumers and consumption of electricity)

Edukacja i wychowanie

Education

- **Min. Edukacji Narodowej (tabl. 1—5, 7—13, 16; nota na str. 216 w części dot. internatów)**
Ministry of National Education (tables 1—5, 7—13, 16; note on page 216 in the part concerning boarding-schools)
- **Min. Nauki i Szkolnictwa Wyższego (tabl. 1, 2 w części dot. uczelni, tabl. 6, 14, 15; nota na str. 216 w części dot. uczelni)**
Ministry of Science and Higher Education (tables 1, 2 in the part concerning higher education institutions, tables 6, 14, 15; note on page 216 in the part concerning higher education institutions)

Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

Health care and social welfare

- **Min. Zdrowia w zakresie placówek wykonujących działalność leczniczą (tabl. 1, a w przypadku farmaceutów — tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych, tabl. 3 w części dot. szpitali ogólnych i zakładów opieki długoterminowej; wykresy na str. 219, 220; nota na str. 221 i 222 w części dot. szpitali ogólnych)**
Ministry of Health in regard to the units performing health care activities (table 1 and in regard to pharmacists — only in the scope of the pharmacists employed in hospital's pharmacies, table 3 in the part concerning general hospitals and long-term health care facilities; charts on pages 219, 220; note on pages 221 and 222 in the part concerning general hospitals)
- **Instytut Psychiatrii i Neurologii (tabl. 3 i 6, nota na str. 222 w części dot. zakładów psychiatrycznych, tabl. 6 w części dot. zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania)**
Institute of Psychiatry and Neurology (table 3 and 6, note on page 222 in the part concerning psychiatric facilities, table 6 in the part concerning mental and behavioural disorders)
- **Min. Spraw Wewnętrznych i Administracji w zakresie placówek podległych resortowi (tabl. 1—3; wykresy na str. 219, 220, 223; nota na str. 222)**
Ministry of the Interior and Administration in regard to the units subordinated to competence (tables 1—3; charts on pages 219, 220, 223; note on page 222)

Ochrona zdrowia i pomoc społeczna (dok.)

Health care and social welfare (cont.)

- Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc (tabl. 6 w części dot. zachorowań na gruźlicę)
Tuberculosis and Lung Diseases Institute (table 6 in the part concerning incidence of tuberculosis)
- Instytut Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego (tabl. 6 w części dot. zachorowań na choroby weneryczne)
Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw (table 6 in the part concerning incidence of venereal diseases)
- Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego — Państwowy Zakład Higieny (tabl. 6 w części dot. zachorowań na choroby zakaźne; nota na str. 224)
National Institute of Public Health — National Institute of Hygiene (table 6 in the part concerning incidence of infectious diseases; note on page 224)
- Instytut Onkologii (tabl. 6 w części dot. zachorowań na nowotwory złośliwe)
Institute of Oncology (table 6 in the part concerning incidence of malignant neoplasms)
- Narodowe Centrum Krwi (wykres na str. 223)
National Blood Centre (chart on page 223)
- Min. Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (tabl. 8, 12)
Ministry of Family, Labour and Social Policy (tables 8, 12)

Kultura. Turystyka. Sport

Culture. Tourism. Sport

- Biblioteka Narodowa (tabl. 1)
National Library (table 1)
- Komenda Główna Straży Granicznej (tabl. 7; wykres na str. 235)
Polish Border Guard Headquarters (table 7; chart on page 235)
- Min. Sportu i Turystyki (tabl. 12, 13, 14 w części dot. mistrzostw niepełnosprawnych; wykresy na str. 241, 242)
Ministry of Sport and Tourism (tables 12, 13, 14 in the part concerning Championships for the Disabled; charts on pages 241, 242)
- Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (PTTK) (tabl. 10; nota na str. 239)
Polish Tourist and Sightseeing Society (PTTK) (table 10; note on page 239)

Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne

Science and technology. Information society

- Kancelaria Prezydenta RP (nota na str. 251)
Chancellery of the President of the Republic of Poland (note on page 251)
- Min. Nauki i Szkolnictwa Wyższego (tabl. 3)
Ministry of Science and Higher Education (table 3)
- Polska Akademia Nauk (tabl. 4)
Polish Academy of Sciences (table 4)
- Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej (tabl. 6; wykres na str. 253)
Patent Office of the Republic of Poland (table 6; chart on page 253)

Roľnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

- Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych (tabl. 20, 21, 25; wykres na str. 285 w części dot. struktury powierzchni lasów; noty na str. 287, 288)
General Directorate of the State Forests (tables 20, 21, 25; chart on page 285 in the part concerning structure of forest areas; notes on pages 287, 288)

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo (dok.)

Agriculture, hunting and forestry. Fishing (cont.)

- **Polski Związek Łowiecki (tabl. 20, 21)**
Polish Hunting Association (tables 20, 21)
- **Instytut Badawczy Leśnictwa (tabl. 26; noty na str. 289, 290)**
Forest Research Institute (table 26; notes on pages 289, 290)
- **Min. Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (tabl. 27)**
Ministry of Maritime Economy and Inland Navigation (table 27)

Przemysł i budownictwo

Industry and construction

- **Min. Energii i Urząd Regulacji Energetyki (tabl. 5 w zakresie energii elektrycznej oraz ciepła w parze lub gorącej wodzie, tabl. 11 w zakresie produkcji energii elektrycznej)**
Ministry of Energy and Energy Regulatory Office (table 5 in regard to electricity and thermal energy from steam or hot water, table 11 in regard to production of electricity)

Transport. Poczta i telekomunikacja

Transport. Post and telecommunications

- **Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (tabl. 1; wykres na str. 313 w części dot. dróg publicznych)**
General Directorate for National Roads and Motorways (table 1; chart on page 313 in the part concerning public roads)
- **Min. Cyfryzacji (tabl. 8)**
Ministry of Digital Affairs (table 8)
- **Komenda Główna Policji (dane o wypadkach drogowych na str. 321)**
National Police Headquarters (data about road accidents on page 321)
- **Urząd Komunikacji Elektronicznej (tabl. 11 z wyjątkiem telefonii ruchomej)**
Office of Electronic Communications (table 11 except for mobile telephony)

Finanse

Finance

- **Narodowy Bank Polski (tabl. 6—10; wykresy na str. 344, 346)**
National Bank of Poland (tables 6—10; charts on pages 344, 346)
- **Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie (tabl. 11—14, 16; wykres na str. 353)**
Warsaw Stock Exchange (tables 11—14, 16; chart on page 353)
- **BondSpot S.A. (tabl. 15)**
BondSpot S.A. (table 15)
- **Komisja Nadzoru Finansowego (tabl. 17—21, 23)**
Polish Financial Supervision Authority (tables 17—21, 23)
- **Zakład Ubezpieczeń Społecznych — dane przekazane przez Komisję Nadzoru Finansowego (tabl. 22)**
Social Insurance Institution — data provided by Polish Financial Supervision Authority (table 22)
- **Min. Finansów (tabl. 24—27; wykres na str. 376)**
Ministry of Finance (tables 24—27; chart on page 376)

Spis tablic i wykresów

List of tables and charts

	Tabl. Table	Str. Page
1. WARUNKI NATURALNE I OCHRONA ŚRODOWISKA		
WARUNKI NATURALNE		
Położenie geograficzne Polski		wykres chart 17
Granice Polski	1	18
Najdłuższe jaskinie	2	20
Powierzchnie zlewków i dorzeczy	3	21
Najdłuższe rzeki	4	22
Ważniejsze kanały	5	23
Większe sztuczne zbiorniki wodne	6	24
Dane meteorologiczne	7	25
Rozkład średnich temperatur powietrza w 2018 r.		wykres chart 27
Rozkład sum opadów atmosferycznych w 2018 r.		wykres chart 27
POCHRONA ŚRODOWISKA		
Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni kraju	8	28
Zasoby ważniejszych kopalin w 2017 r.	9	30
Zasoby wodne i pobór wody	10	31
Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych	11	32
Wyniki monitoringu jakości wód podziem- nych w sieci krajowej	12	32
Stan jednolitych części wód powierzchni- owych objętych monitoringiem	13	33
Jakość wody z wodociągów dostarczanej ludności do spożycia w 2018 r.	14	34
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowa- dzone do wód lub do ziemi	15	34
Ścieki przemysłowe i komunalne wymaga- jące oczyszczania według województw w 2018 r.		wykres chart 35
Oczyszczalnie ścieków w 2018 r.	16	36
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności w wybranych krajach		wykres chart 37
1. ENVIRONMENT AND ENVIRONMENTAL PROTECTION		
ENVIRONMENT		
Geographic location of Poland		wykres chart 17
Borders of Poland	1	18
The longest caves	2	20
Drainage areas and drainage basins	3	21
The longest rivers	4	22
Major canals	5	23
Major artificial reservoirs	6	24
Meteorological data	7	25
Distribution of average air temperature in 2018		wykres chart 27
Distribution of sum of precipitation in 2018		wykres chart 27
ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Geodesic status and directions of land use	8	28
Major mineral resources in 2017	9	30
Water resources and withdrawal	10	31
Exploitable underground water resources ...	11	32
Results of monitoring of underground waters quality in domestic network	12	32
Status of uniform bodies of surface water subject to monitoring	13	33
Quality of water from waterworks supplied to the population for consumption in 2018	14	34
Industrial and municipal wastewater dis- charged into waters or into the ground	15	34
Industrial and municipal wastewater re- quiring treatment by voivodship in 2018		wykres chart 35
Wastewater treatment plants in 2018	16	36
Population connected to wastewater treat- ment plants in % of total population in se- lected countries		wykres chart 37

	Tabl. Table	Str. Page
Całkowita emisja głównych zanieczyszczeń powietrza	Total emission of main air pollutants	17 38
Całkowita emisja dwutlenku siarki, tlenków azotu i pyłów według źródeł zanieczyszczeń	Total emission of sulphur dioxide, nitrogen oxides and particulates by sources of pollution	18 38
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza	Emission and reduction of air pollutants	19 39
Średnie miesięczne całkowitej zawartości ozonu w atmosferze	Monthly average total ozone content in the atmosphere	wykres chart 40
Ważniejsze dane o ochronie przyrody	Principal data on nature protection	20 40
Odpady według rodzajów	Waste by type	21 45
Odpady wytworzone według województw w 2018 r.	Waste generated by voivodship in 2018	wykres chart 46
Roczna dawka skuteczna (efektywna) promieniowania jonizującego według źródeł w 2018 r.	Annual effective dose of ionizing radiation by sources in 2018	wykres chart 47
Struktura nakładów na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące)	Structure of outlays on fixed assets for environmental protection and water management (current prices)	wykres chart 48

2. ORGANIZACJA PAŃSTWA

2. ORGANISATION OF THE STATE

ORGANY PRZEDSTAWICIELSKIE

REPRESENTATIVE ORGANS

Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2015 r.	Election of the President of the Republic of Poland in 2015	1 (22) 50
Wybory do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej	Elections to the Sejm and Senate of the Republic of Poland	2 (23) 50
Posłowie i senatorowie	Deputies and senators	3 (24) 51
Kluby i koła poselskie VIII kadencji Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w 2018 r.	Deputy clubs and groups of the VIII term of the Sejm of the Republic of Poland in 2018	4 (25) 52
Kluby IX kadencji Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w 2018 r.	Clubs of the IX term of the Senate of the Republic of Poland in 2018	5 (26) 53
Wybory do organów jednostek samorządu terytorialnego w 2018 r.	Elections to organs of local government units in 2018	6 (27) 54
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2018 r.	Councillors of organs of local government units in 2018	7 (28) 56
Wyroki i postanowienia Trybunału Konstytucyjnego	Verdicts and decisions of the Constitutional Tribunal	8 (29) 58
Nowe sprawy rozpatrzone przez Rzecznika Praw Obywatelskich	New cases considered by the Human Rights Defender (Ombudsman)	9 (30) 59
Wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich	Pronouncements of the Human Rights Defender (Ombudsman)	10 (31) 60
Wybrane dane o działalności Najwyższej Izby Kontroli	Selected data regarding the activity of the Supreme Audit Office	11 (32) 61

		Tabl. Table	Str. Page
ADMINISTRACJA	ADMINISTRATION		
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej	Paid employment and wages and salaries in the public administration	12 (33) wykres	63
Jednostki podziału terytorialnego w 2018 r.	Units of territorial division of Poland in 2018	chart wykres	65
Gminy w 2018 r.	Gminas in 2018	chart wykres	66
Miasta na prawach powiatu w 2018 r.	Cities with powiat status in 2018	chart wykres	67
Powiaty w 2018 r.	Powiats in 2018	chart wykres	67
Makroregiony w 2018 r.	Macroregions in 2018	chart wykres	68
Regiony w 2018 r.	Regions in 2018	chart wykres	68
Podregiony w 2018 r.	Subregions in 2018	chart	69
OBRONA NARODOWA I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	NATIONAL DEFENCE AND PUBLIC SAFETY		
Stan osobowy Wojska Polskiego	Polish Military personnel	13 (34)	71
Zatrudnieni w Wojsku Polskim	Paid employees in the Polish Military	14 (35)	72
Zatrudnienie i wynagrodzenia w Wojsku Polskim	Paid employment and wages and salaries in the Polish Military	15 (36)	72
Udział Wojska Polskiego w misjach i operacjach pokojowych według lokalizacji w 2018 r.	Participation of the Polish Military in peace-keeping missions and operations by location in 2018	wykres chart	73
Pełnozatrudnieni w bezpieczeństwie publicznym	Full-time paid employees in public safety services	16 (37)	74
Zatrudnienie i wynagrodzenia w bezpieczeństwie publicznym	Paid employment and wages and salaries in public safety services	17 (38)	74
Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej	Registered activity of the State Fire Service	18 (39)	75
3. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	3. JUSTICE		
Przestępstwa stwierdzone przez Policję i prokuraturę w zakończonych postępowaniach przygotowawczych	Ascertained crimes by the Police and prosecutor's office in completed preparatory proceedings	1 (40)	76
Przestępstwa stwierdzone przez Policję według województw w 2018 r.	Ascertained crimes by the Police by voivodship in 2018	wykres chart	77
Postępowania przygotowawcze w sprawach o przestępstwa prowadzone przez jednostki inne niż Policja i prokuratura w 2018 r.	Preparatory proceedings regarding offences investigated by other entities than the Police and prosecutor's office in 2018	2 (41)	78
Zatrudnieni i wynagrodzenia w prokuraturze	Paid employees and wages and salaries in the prosecutor's office	3 (42)	79
Działalność prokuratury w 2018 r.	Activities of the prosecutor's office in 2018	4 (43)	80
Jednostki sądownictwa w 2018 r.	Units of the courts in 2018	5 (44)	81

	Tabl. Table	Str. Page
Zatrudnieni i wynagrodzenia w sądownictwie powszechnym	Paid employees and wages and salaries in common courts	6 (45) 82
Działalność sądów powszechnych w 2018 r.	Activities of the common courts in 2018	7 (46) 83
Sprawy załatwione przez komorników	Cases resolved by court receivers	8 (47) 84
Adopcje małoletnich orzeczone przez sądy rodzinne	Adoption of juveniles adjudicated by family courts	9 (48) 84
Nieletni, wobec których prawomocnie orzeczono środki wychowawcze, poprawcze lub kary w sądach powszechnych w związku z demoralizacją i czynami karnymi	Juveniles with respect to whom educational or correctional measures or penalties were validly adjudicated by common courts for demoralisation and punishable acts	10 (49) 85
Nieletni, wobec których prawomocnie orzeczono środki wychowawcze, poprawcze lub kary w sądach powszechnych w związku z czynami karnymi według województw w 2017 r.	Juveniles with respect to whom educational or correctional measures or penalties were validly adjudicated by common courts for punishable acts by voivodship in 2017	wykras chart 86
Nieletni według wykonywanych środków wychowawczych lub poprawczych	Juveniles by adjudicated educational or correctional measures	11 (50) 86
Orzeczenia sądów powszechnych pierwszej instancji w sprawach karnych dorosłych	Adjudications of common courts of first instance in criminal cases involving adults	12 (51) 87
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego według rodzajów przestępstw	Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation by type of crime	13 (52) 88
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego według województw w 2017 r.	Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation by voivodship in 2017	wykras chart 89
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego według rodzaju i wymiaru kary	Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation by type of punishment	14 (53) 89
Orzeczenia sądów rejonowych pierwszej instancji w sprawach o wykroczenia	Adjudications of district courts of first instance in petty offences	15 (54) 91
Zakłady karne i areszty śledcze	Prisons and remand prisons	16 (55) 91
Tymczasowo aresztowani i odbywający kary	Pretrial detainees and convicts serving punishment	17 (56) 92
Pełnozatrudnieni w służbie więziennej	Full-time paid employees of penitentiary staff	18 (57) 92
Zatrudnienie i wynagrodzenia służby więziennej	Paid employment and wages and salaries of penitentiary staff	19 (58) 93
Ochrona zdrowia w zakładach karnych i aresztach śledczych	Health care in prisons and remand prisons	20 (59) 93
Szkoły w zakładach karnych i aresztach śledczych	Schools in prisons and remand prisons	21 (60) 94

4. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE

LUDNOŚĆ

Ludność na podstawie spisów	1 (61) 95
Bilans ludności	2 (62) 96

4. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS

POPULATION

Population based on census data	1 (61) 95
Population balance	2 (62) 96

		Tabl. Table	Str. Page
Ludność według płci i wieku w 2018 r.	Population by sex and age in 2018	wykres chart	97
Kobiety na 100 mężczyzn w 2018 r.	Females per 100 males in 2018	wykres chart	98
Ludność na podstawie bilansów	Population based on balances	3 (63)	99
Ludność według płci i wieku	Population by sex and age	4 (64)	99
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	Working and non-working age population ...	5 (65)	100
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w wybranych krajach	Non-working age population per 100 persons of working age in selected countries	wykres chart	101
Ludność w miastach	Urban population	6 (66)	102
Ludność na wsi	Rural population	7 (67)	103
Ruch naturalny ludności	Vital statistics	wykres chart	103
Ruch naturalny ludności	Vital statistics	8 (68)	104
Przyrost naturalny na 1000 ludności w wybranych krajach	Natural increase per 1000 population in selected countries	wykres chart	105
Małżeństwa zawarte i rozwiązane	Marriages contracted and dissolved	9 (69)	106
Współczynniki reprodukcji ludności	Reproduction rates of population	10 (70)	106
Zgony	Deaths	11 (71)	107
Przeciętne trwanie życia w wybranych krajach w 2017 r.	Life expectancy in selected countries in 2017	wykres chart	109
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez Policję	Suicides registered by the Police	12 (72)	110
Przeciętne dalsze trwanie życia	Life expectancy	13 (73)	110
Prognoza ludności	Population projection	14 (74)	110
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały	Internal migration of population for permanent residence	15 (75)	111
Migracje zagraniczne ludności na okres 12 miesięcy i więcej (długookresowe) według płci i wieku migrantów	International migration of population for a period of 12 months and more (long-term migration) by sex and age of migrants	16 (76)	112
Rezydenci	Resident population	17 (77)	113

WYZNANIA RELIGIJNE

Niektóre wyznania religijne w Polsce w 2018 r.	Selected religious denominations in Poland in 2018	18 (78)	114
Diecezje i metropolie Kościoła Rzymskokatolickiego w 2017 r.	Dioceses and metropolises of the Roman Catholic Church in 2017	wykres chart	116

5. RYNEK PRACY

Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej	Economic activity of population aged 15 and more	1 (79)	118
Ludność aktywna zawodowo w wybranych krajach w 2018 r.	Economically active population in selected countries in 2018	wykres chart	119

RELIGIOUS DENOMINATIONS

5. LABOUR MARKET

	Tabl. Table	Str. Page
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku w IV kwartale 2018 r.	Economic activity of population aged 15 and more by age in IV quarter 2018	2 (80) 120
Bezrobocie w wybranych krajach w 2018 r.	Unemployment in selected countries in 2018	wykres chart 121
Pracujący	Employed persons	3 (81) 123
Pracujący według sekcji	Employed persons by sections	4 (82) 123
Struktura pracujących według poziomu wykształcenia i wieku w IV kwartale 2018 r. — na podstawie BAEL	Structure of employed persons by educational level and age in IV quarter 2018 — on the LFS basis	5 (83) 124
Pracujący według statusu zatrudnienia	Employed persons by employment status ...	6 (84) 125
Przeciętne zatrudnienie	Average paid employment	7 (85) 125
Koszty pracy	Labour costs	8 (86) 127
Struktura kosztów pracy według składników w 2016 r.	Structure of labour costs by components in 2016	wykres chart 128
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture)	9 (87) 129
Poszkodowani w wypadkach przy pracy na 1000 pracujących według województw w 2018 r. (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	Persons injured in accidents at work per 1000 employed persons by voivodship in 2018 (excluding private farms in agriculture)	wykres chart 131
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	Exposure to risk factors at work (excluding private farms in agriculture)	10 (88) 132
Działalność Państwowej Inspekcji Pracy	Activities of the National Labour Inspectorate	11 (89) 133
Strajki	Strikes	12 (90) 133
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy	Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers	13 (91) 134
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według płci i wieku w 2018 r.	Structure of registered unemployed persons by sex and age in 2018	wykres chart 135
Bezrobotni zarejestrowani według poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy i stażu pracy	Registered unemployed persons by educational level, duration of unemployment and work seniority	14 (92) 136
Stopa bezrobocia rejestrowanego według województw w 2018 r.	Registered unemployment rate by voivodship in 2018	wykres chart 137

6. DOCHODY I SPOŻYCIE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

DOCHODY

Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych	Gross nominal disposable income of the households sector	wykres chart 139
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych	Nominal income of the households sector ...	1 (93) 141
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca według województw w 2016 r.	Gross nominal disposable income of the households sector per capita by voivodship in 2016	wykres chart 143

6. HOUSEHOLD INCOME AND CONSUMPTION EXPENDITURE

INCOME

Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych	Gross nominal disposable income of the households sector	wykres chart 139
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych	Nominal income of the households sector ...	1 (93) 141
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca według województw w 2016 r.	Gross nominal disposable income of the households sector per capita by voivodship in 2016	wykres chart 143

	Tabl. Table	Str. Page
Rachunek wykorzystania nominalnych dochodów w sektorze gospodarstw domowych	Use of nominal income account of the households sector	2 (94) 145
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	Average monthly gross wages and salaries	3 (95) 146
Wskaźniki wynagrodzeń nominalnych, cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz wynagrodzeń realnych	Indices of nominal wages and salaries, prices of consumer goods and services and real wages and salaries	4 (96) 147
Odczylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto od przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej	Relative deviations of average monthly gross wages and salaries from the average wages and salaries in the national economy	wykres chart 148
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2016 r.	Paid employment and average gross wages and salaries by occupational groups performed for October 2016	5 (97) 149
Emeryci i renciści	Retirees and pensioners	6 (98) 149
Przeciętne miesięczne emerytury i renty brutto	Average monthly gross retirement and other pensions	7 (99) 151
Relacje przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej	Relation of average monthly gross retirement pension from non-agricultural social security system to the average wages and salaries in the national economy	wykres chart 152
Wskaźniki emerytur i rent nominalnych, cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz emerytur i rent realnych	Indices of nominal retirement and other pensions, prices of consumer goods and services and real retirement and other pensions	8 (100) 152
Przeciętne zasiłki, świadczenia rehabilitacyjne i jednorazowe odszkodowania powypadkowe z tytułu ubezpieczenia społecznego	Average allowances, rehabilitation benefits and one-off accident compensations from social security	9 (101) 153
Świadczenia rodzinne	Family benefits	10 (102) 155
Świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”	Child-raising benefit "Family 500+"	11 (103) 156
Renta socjalna brutto	Gross social pension	12 (104) 156
Zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne brutto	Gross unemployment benefits, pre-retirement allowances and benefits	13 (105) 157

SPOŻYCIE

CONSUMPTION EXPENDITURE

Spożycie w sektorze gospodarstw domowych	Households' final consumption expenditure	14 (106) 160
--	---	--------------

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

HOUSEHOLD BUDGETS

Gospodarstwa domowe	Households	15 (107) 162
Aktywni zawodowo w gospodarstwach domowych w 2018 r.	Economically active persons in households in 2018	wykres chart 163
Przeciętny miesięczny dochód na 1 osobę w gospodarstwach domowych	Average monthly income per capita in households	16 (108) 165
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych	Average monthly expenditures per capita in households	17 (109) 166

		Tabl. Table	Str. Page
Przeciętne miesięczne dochody i wydatki na 1 gospodarstwo domowe w 2018 r.	Average monthly income and expenditures per household in 2018	wykres chart	167
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych według grup gospodarstw domowych	Price indices of consumer goods and services by household groups	18 (110)	168
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2018 r.	Average monthly consumption of selected foodstuffs per capita in households in 2018	19 (111)	168
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania ...	Households equipped with selected durable goods	20 (112)	170
Gospodarstwa domowe w miastach i na wsi wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania w 2018 r.	Urban and rural households equipped with selected durable goods in 2018	wykres chart	172
Wskaźniki zasięgu ubóstwa w gospodarstwach domowych	Poverty rates in households	21 (113)	173
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem w wybranych krajach	At-risk-of-poverty rate in selected countries	wykres chart	174

7. HANDEL I GASTRONOMIA. CENY

HANDEL I GASTRONOMIA

Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny stałe)	Indices of retail sales (constant prices)	wykres chart	176
Sprzedaż detaliczna i hurtowa (ceny bieżące)	Retail and wholesale (current prices)	1 (114)	176
Struktura sprzedaży detalicznej według wielkości podmiotów gospodarczych (ceny bieżące)	Structure of retail sales by size of economic entities (current prices)	wykres chart	177
Sklepy i stacje paliw	Shops and petrol stations	2 (115)	177
Gastronomia	Catering	3 (116)	177
Dostawy wybranych towarów konsumpcyjnych	Deliveries of selected consumer goods	4 (117)	178

CENY

Wskaźniki cen towarów i usług	Price indices of goods and services	5 (118)	180
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w wybranych krajach w 2018 r.	Price index of consumer goods and services in selected countries in 2018	wykres chart	181
System wag stosowany w obliczeniach wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2018 r.	Weighting system applied to calculations of price indices of consumer goods and services in 2018	wykres chart	182
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych według działów COICOP	Price indices of consumer goods and services by COICOP divisions	6 (119)	182
Ceny detaliczne ważniejszych towarów i usług konsumpcyjnych	Retail prices of major consumer goods and services	7 (120)	183
Ceny detaliczne ważniejszych środków produkcji rolniczej	Retail prices of major means of agricultural production	8 (121)	186

7. TRADE AND CATERING. PRICES

TRADE AND CATERING

Indices of retail sales (constant prices)	wykres chart	176
Retail and wholesale (current prices)	1 (114)	176
Structure of retail sales by size of economic entities (current prices)	wykres chart	177
Shops and petrol stations	2 (115)	177
Catering	3 (116)	177
Deliveries of selected consumer goods	4 (117)	178

PRICES

Price indices of goods and services	5 (118)	180
Price index of consumer goods and services in selected countries in 2018	wykres chart	181
Weighting system applied to calculations of price indices of consumer goods and services in 2018	wykres chart	182
Price indices of consumer goods and services by COICOP divisions	6 (119)	182
Retail prices of major consumer goods and services	7 (120)	183
Retail prices of major means of agricultural production	8 (121)	186

8. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA I MIESZKANIA

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

Miasta i ludność w miastach obsługiwanych przez urządzenia komunalne
Wodociągi, kanalizacja i gazownictwo
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej, gazu i wody w gospodarstwach domowych
Odpady komunalne wytworzone na 1 mieszkańca w wybranych krajach

MIESZKANIA

Zasoby mieszkaniowe na podstawie spisów
Zasoby mieszkaniowe
Mieszkania według form własności
Wyposażenie mieszkań w % ogółu mieszkań w 2018 r.
Mieszkania oddane do użytkowania
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności według województw w 2018 r.
Wskaźniki cen lokali mieszkalnych

9. EDUKACJA I WYCHOWANIE

Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2018/19
Edukacja
Szkoły według organów prowadzących w roku szkolnym 2018/19
Uczniowie i studenci według grup wieku
Nauczanie języka mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego w szkołach dla dzieci i młodzieży
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych
Uczący się nowożytnych języków obcych w uczelniach
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

8. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE AND DWELLINGS

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE

Towns and population in urban areas served by municipal installations	1 (122)	187
Water supply, sewage and gas supply networks	2 (123)	188
Consumers and consumption of electricity, gas and water in households	3 (124)	188
Municipal waste generated per capita in selected countries	wykres chart	190

DWELLINGS

Dwelling stocks based on census data	4 (125)	191
Dwelling stocks	5 (126)	192
Dwellings by type of ownership	6 (127)	193
Dwellings fitted in % of total dwellings in 2018	wykres chart	193
Dwellings completed	7 (128)	194
Dwellings completed per 1000 population by voivodship in 2018	wykres chart	196
Price indices of residential premises	8 (129)	196

9. EDUCATION

Education by educational level in the 2018/19 school year	wykres chart	199
Education	1 (130)	200
Schools by school governing authority in the 2018/19 school year	2 (131)	202
Pupils and students by age groups	3 (132)	204
Teaching a national and ethnic minority language and regional language in schools for children and youth	4 (133)	205
Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools	5 (134)	206
Students studying modern foreign languages in higher education institutions	6 (135)	207
Education of persons with special educational needs	7 (136)	207

Tabl.	Str.
Table	Page

	Tabl. Table	Str. Page
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze	8 (137)	208
Uczniowie branżowych szkół I stopnia i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży	9 (138)	209
Uczniowie i absolwenci liceów ogólnokształcących dla młodzieży	10 (139)	209
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży	11 (140)	210
Uczniowie i absolwenci ogólnokształcących szkół artystycznych dla młodzieży	12 (141)	211
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych ...	13 (142)	211
Szkolnictwo wyższe według województw w roku akademickim 2018/19	wykres chart	212
Studenci i absolwenci uczelni	14 (143)	213
Uczestnicy studiów doktoranckich	15 (144)	214
Studenci na 1000 ludności w wybranych krajach	wykres chart	215
Wychowanie przedszkolne	16 (145)	216

10. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

10. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

Pracownicy medyczni	Medical personnel	1 (146)	219
Pracownicy medyczni na 10 tys. ludności ...	Medical personnel per 10 thousand population	wykres chart	219
Ambulatoryjna opieka zdrowotna	Out-patient health care	2 (147)	220
Porady udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej na 100 osób	Consultations provided in out-patient health care per 100 persons	wykres chart	220
Stacjonarna opieka zdrowotna	In-patient health care	3 (148)	221
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna ...	Emergency medical services and first aid ...	4 (149)	222
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne ...	Generally available pharmacies and pharmaceutical outlets	5 (150)	223
Krwiodawstwo	Blood donation	wykres chart	223
Zachorowania na niektóre choroby	Incidence of some diseases	6 (151)	223
Żłobki i kluby dziecięce	Nurseries and children's clubs	7 (152)	225
Dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych	Children in nurseries and children's clubs	wykres chart	225
Wspieranie rodziny	Family support	8 (153)	226
Rodzinna piecza zastępcza	Family foster care	9 (154)	226
Instytucjonalna piecza zastępcza	Institutional foster care	10 (155)	228
Pomoc społeczna stacjonarna	Stationary social welfare	11 (156)	229
Mieszkańcy stacjonarnych domów i zakładów pomocy społecznej (łącznie z filiami) na 10 tys. ludności	Residents of stationary social welfare homes and facilities (including branches) per 10 thousand population	wykres chart	229
Świadczenia pomocy społecznej	Social assistance benefits	12 (157)	230

11. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

11. CULTURE. TOURISM. SPORT

KULTURA

Książki i broszury oraz gazety i czasopisma wydane
Biblioteki publiczne (z filiami)
Muzea
Galerie sztuki
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe
Kinematografia
Widzowie na 1000 ludności

CULTURE

Books and pamphlets as well as newspapers and magazines published	1 (158)	231
Public libraries (with branches)	2 (159)	231
Museums	3 (160)	232
Art galleries	4 (161)	232
Theatres, music institutions, entertainment enterprises	5 (162)	232
Cinematography	6 (163)	233
Audience per 1000 population	wykres chart	234

TURYSTYKA

Przyjazdy do Polski i wyjazdy z Polski na granicy Polski z krajami spoza strefy Schengen
Przyjazdy cudzoziemców do Polski oraz wyjazdy za granicę obywateli polskich na granicy Polski z krajami spoza strefy Schengen w 2018 r.
Uczestnictwo mieszkańców Polski w wieku 15 lat i więcej w wyjazdach turystycznych
Baza noclegowa turystyki
Turyści zagraniczni z wybranych krajów korzystający z bazy noclegowej turystyki w Polsce w 2018 r.
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w bazie noclegowej turystyki według województw w 2018 r.
Działalność Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego

TOURISM

Arrivals in and departures from Poland at the Polish border with countries outside the Schengen area	7 (164)	235
Arrivals of foreigners in Poland and departures of Poles abroad at the Polish border with countries outside the Schengen area in 2018	wykres chart	235
Participation of Polish residents aged 15 and more in tourist trips	8 (165)	236
Tourist accommodation establishments	9 (166)	237
Foreign tourists from selected countries accommodated in tourist accommodation establishments in Poland in 2018	wykres chart	238
Occupancy rate of bed places in tourist accommodation establishments by voivodship in 2018	wykres chart	239
Activity of the Polish Tourist and Sightseeing Society	10 (167)	239

SPORT

Sekcje i ówiczający w klubach sportowych
Udział Polski w igrzyskach olimpijskich
Medale zdobyte na igrzyskach olimpijskich
Udział Polski w igrzyskach paraolimpijskich
Medale zdobyte na igrzyskach paraolimpijskich
Medale zdobyte przez zawodników polskich na mistrzostwach świata i Europy w 2018 r.

SPORT

Sections and persons practising sports in sports clubs	11 (168)	240
Participation of Poland in the Olympic Games	12 (169)	241
Medals won at the Olympic Games	wykres chart	241
Participation of Poland in the Paralympic Games	13 (170)	242
Medals won at the Paralympic Games	wykres chart	242
Medals won by Polish competitors at the World and European Championships in 2018	14 (171)	243

12. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

NAUKA I TECHNIKA

Podmioty oraz pracujący (personel wewnętrzny) w działalności badawczej i rozwojowej	Struktura pracujących (personelu wewnętrznego) w działalności badawczej i rozwojowej według dziedzin B+R	Struktura nakładów na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące)	Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące)	Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (GERD) w wybranych krajach (ceny bieżące).....	Struktura pracujących (personelu wewnętrznego) i nakładów na działalność badawczą i rozwojową według województw w 2017 r.	Nadane stopnie naukowe	Członkowie Polskiej Akademii Nauk	Biblioteki naukowe	Wynalazki i wzory użytkowe krajowe	Wynalazki i wzory użytkowe krajowe według podmiotów zgłaszających	Wynalazki zgłoszone przez rezydentów do ochrony w Europejskim Urzędzie Patentowym na 1 milion ludności w wybranych krajach
---	--	---	--	--	--	------------------------------	---	--------------------------	--	---	--

SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Gospodarstwa domowe wyposażone w komputery i dostęp do Internetu	Osoby w wieku 16—74 lata korzystające z Internetu	Użytkownicy Internetu i abonenci stałego szerokopasmowego łącza internetowego na 1000 ludności w wybranych krajach	Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-komunikacyjne	Przedsiębiorstwa korzystające z usług e-handlu i e-administracji według województw w 2017 r.
--	---	---	--	---

12. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

SCIENCE AND TECHNOLOGY

Entities and internal personnel in research and development	Structure of internal personnel in research and development by field of R&D	Structure of gross domestic expenditures on research and development (current prices)	Gross domestic expenditures on research and development (current prices)	Gross domestic expenditures on research and development (GERD) in selected countries (current prices)	Structure of internal personnel and gross domestic expenditures on research and development by voivodship in 2017	Number of scientific degrees awarded	Members of the Polish Academy of Sciences	Scientific libraries	Resident patent applications and utility model applications	Resident patent applications and utility model applications by filing entities	Resident patent applications to the European Patent Office per 1 million population in selected countries
---	---	---	--	---	---	--	---	----------------------------	---	--	---

INFORMATION SOCIETY

Households equipped with computers and Internet access	Persons aged 16—74 using the Internet	Internet users and fixed broadband Internet subscribers per 1000 population in selected countries	Enterprises using selected information and communication technologies	Enterprises using the service of e-commerce and e-administration by voivodship in 2017
--	---	---	---	--

Tabl.	Str.
Table	Page

13. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO. RYBOŁÓWSTWO

13. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY. FISHING

ROLNICTWO

AGRICULTURE

		Tabl. Table	Str. Page
Produkcja rolnicza (ceny bieżące)	Agricultural output (current prices)	1 (180)	261
Dynamika produkcji rolniczej w wybranych krajach w 2016 r. (ceny stałe)	Indices of agricultural output in selected countries in 2016 (constant prices)	wykres chart	262
Dynamika produkcji rolniczej (ceny stałe)	Indices of agricultural output (constant prices)	2 (181)	263
Globalna i towarowa produkcja rolnicza (ceny bieżące)	Gross and market agricultural output (current prices)	3 (182)	263
Wskaźniki cen towarowej produkcji rolniczej	Price indices of agricultural market output ...	4 (183)	265
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2018 r.	Land use in agricultural holdings in 2018	wykres chart	265
Powierzchnia użytków rolnych	Agricultural land area	5 (184)	266
Powierzchnia zasiewów	Sown area	6 (185)	267
Przeciętna powierzchnia gospodarstwa indywidualnego o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych	Average area of private farm exceeding 1 ha of agricultural land	wykres chart	268
Struktura zasiewów w gospodarstwach indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych	Structure of crops on private farms exceeding 1 ha of agricultural land in 2018	wykres chart	268
Zbiory i plony głównych ziemiopłodów	Major crop production and yields	7 (186)	269
Zbiory i plony warzyw	Vegetable production and yields	8 (187)	270
Zróżnicowanie plonów oraz udział województw w zbiorach głównych ziemiopłodów w 2018 r.	Yield differentiation and voivodship share in major crop production in 2018	wykres chart	271
Zbiory owoców	Fruit production	9 (188)	273
Bydło, trzoda chlewna i owce	Cattle, pigs and sheep	10 (189)	273
Bydło i trzoda chlewna na 100 ha użytków rolnych w wybranych krajach	Cattle and pigs per 100 ha of agricultural land in selected countries	wykres chart	274
Drób	Poultry	11 (190)	275
Produkcja ważniejszych produktów pochodzenia zwierzęcego	Production of major animal products	12 (191)	275
Produkcja ważniejszych produktów rolnych	Production of major agricultural products	wykres chart	276
Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych	Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land	13 (192)	277
Skup ważniejszych produktów rolnych	Procurement of major agricultural products	14 (193)	277
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	Average procurement prices of major agricultural products	15 (194)	278
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach	Average marketplace prices received by farmers	16 (195)	279
Relacje cen detalicznych wybranych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu niektórych produktów rolnych	Relations between retail prices of selected means of production for agriculture and procurement prices of some agricultural products	17 (196)	279

		Tabl. Table	Str. Page
Ciągniki rolnicze	Agricultural tractors	18 (197)	281
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych	Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers	19 (198)	281
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych w wybranych krajach	Consumption of mineral or chemical fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land in selected countries	wykres chart	282

ŁOWIECTWO

Niektóre zwierzęta łowne	Selected game species	20 (199)	283
Odstrzał, odłów i zasiedlenie niektórych zwierząt łownych	Selected species of game shot, trapped and stocked	21 (200)	283

HUNTING

Selected game species	20 (199)	283
Selected species of game shot, trapped and stocked	21 (200)	283

LEŚNICTWO

Powierzchnia gruntów leśnych	Forest land	22 (201)	284
Struktura powierzchni lasów według składu gatunkowego	Structure of forest area by composition of forests by species	wykres chart	285
Lesistość i pozyskanie drewna według województw w 2018 r.	Forest cover and removals by voivodship in 2018	wykres chart	286
Pozyskanie drewna	Removals	23 (202)	286
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane	Renewals, afforestations and other forest breeding work	24 (203)	287
Ochrona lasów	Forest protection	25 (204)	288
Stan zdrowotny lasów	Forest condition	26 (205)	289

FORESTRY

Forest land	22 (201)	284
Structure of forest area by composition of forests by species	wykres chart	285
Forest cover and removals by voivodship in 2018	wykres chart	286
Removals	23 (202)	286
Renewals, afforestations and other forest breeding work	24 (203)	287
Forest protection	25 (204)	288
Forest condition	26 (205)	289

RYBOLÓWSTWO

Połowy ryb morskich i słodkowodnych	Sea and freshwater fish catches	27 (206)	290
Połowy ryb morskich i słodkowodnych na 1 mieszkańca w wybranych krajach	Sea and freshwater fish catches per capita in selected countries	wykres chart	291

FISHING

Sea and freshwater fish catches	27 (206)	290
Sea and freshwater fish catches per capita in selected countries	wykres chart	291

14. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

14. INDUSTRY AND CONSTRUCTION

PRZEMYSŁ

Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)	Indices of sold production of industry (constant prices)	wykres chart	292
Produkcja sprzedana przemysłu	Sold production of industry	1 (207)	293
Produkcja sprzedana przemysłu według sekcji i działów (ceny bieżące)	Sold production of industry by sections and divisions (current prices)	2 (208)	293
Dynamika produkcji przemysłowej w wybranych krajach w 2018 r. (ceny stałe)	Indices of industrial production in selected countries in 2018 (constant prices)	wykres chart	295
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)	Indices of sold production of industry (constant prices)	3 (209)	296

INDUSTRY

Indices of sold production of industry (constant prices)	wykres chart	292
Sold production of industry	1 (207)	293
Sold production of industry by sections and divisions (current prices)	2 (208)	293
Indices of industrial production in selected countries in 2018 (constant prices)	wykres chart	295
Indices of sold production of industry (constant prices)	3 (209)	296

	Tabl. Table	Str. Page
Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu	Price indices of sold production of industry	4 (210) 297
Produkcja ważniejszych wyrobów	Production of major products	5 (211) 299
Bilans węgla kamiennego	Balance of hard coal	6 (212) 305
Bilans węgla brunatnego	Balance of lignite	7 (213) 305
Bilans ropy naftowej	Balance of crude oil	8 (214) 306
Bilans gazu ziemnego wysokometanowego	Balance of high-methane natural gas	9 (215) 306
Bilans gazu ziemnego zaazotowanego	Balance of nitrified natural gas	10 (216) 307
Bilans energii elektrycznej	Balance of electricity	11 (217) 307

BUDOWNICTWO

Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny stałe)	Indices of construction and assembly production (constant prices)	12 (218) 308
Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny stałe)	Indices of construction and assembly production (constant prices)	wykres chart 309
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące)	Construction and assembly production (current prices)	13 (219) 309
Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej	Price indices of construction and assembly production	14 (220) 310
Struktura produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące)	Structure of construction and assembly production by type of constructions (current prices)	wykres chart 310
Budynki oddane do użytkowania	Buildings completed	15 (221) 311

CONSTRUCTION

Indices of construction and assembly production (constant prices)	12 (218) 308
Indices of construction and assembly production (constant prices)	wykres chart 309
Construction and assembly production (current prices)	13 (219) 309
Price indices of construction and assembly production	14 (220) 310
Structure of construction and assembly production by type of constructions (current prices)	wykres chart 310
Buildings completed	15 (221) 311

15. TRANSPORT. POCZTA I TELEKOMUNIKACJA

TRANSPORT

Sieć komunikacyjna	Transport infrastructure	1 (222) 312
Linie kolejowe eksploatowane na 100 km ² powierzchni ogólnej (gęstość sieci) według województw w 2018 r.	Railway lines operated per 100 km ² of total area (network density) by voivodship in 2018	wykres chart 313
Drogi publiczne o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni ogólnej (gęstość sieci) według województw w 2017 r.	Hard surface public roads per 100 km ² of total area (network density) by voivodship in 2017	wykres chart 313
Przewozy ładunków i pasażerów	Transport of goods and passengers	2 (223) 314
Tabor kolejowy normalnotorowy	Standard gauge rolling stock	3 (224) 316
Morska flota transportowa	Maritime transport fleet	4 (225) 316
Ładunki załadowane i wyładowane oraz pojemność statków wchodzących do portów morskich	Goods loaded and unloaded as well as capacity of ships arriving in seaports	5 (226) 317
Ruch pasażerów w portach morskich	Passenger traffic at seaports	wykres chart 317
Tabor śródlądowego transportu wodnego	Inland waterways transport fleet	6 (227) 318

15. TRANSPORT. POST AND TELECOMMUNICATIONS

TRANSPORT

Transport infrastructure	1 (222) 312
Railway lines operated per 100 km ² of total area (network density) by voivodship in 2018	wykres chart 313
Hard surface public roads per 100 km ² of total area (network density) by voivodship in 2017	wykres chart 313
Transport of goods and passengers	2 (223) 314
Standard gauge rolling stock	3 (224) 316
Maritime transport fleet	4 (225) 316
Goods loaded and unloaded as well as capacity of ships arriving in seaports	5 (226) 317
Passenger traffic at seaports	wykres chart 317
Inland waterways transport fleet	6 (227) 318

		Tabl. Table	Str. Page
Wybrane dane o transporcie lotniczym rozkładowym	Selected data on scheduled air transport	7 (228)	318
Ruch pasażerów w portach lotniczych	Passenger traffic at airports	wykres chart	319
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane	Registered road vehicles and tractors	8 (229)	320
Samochody osobowe zarejestrowane na 1000 ludności według województw w 2018 r.	Registered passenger cars per 1000 population by voivodship in 2018	wykres chart	320
POCZTA I TELEKOMUNIKACJA	POST AND TELECOMMUNICATIONS		
Placówki pocztowe i listonosze	Post offices and postmen	9 (230)	321
Niektóre usługi pocztowe	Selected postal services	10 (231)	322
Abonenci telefoniczni, aparaty telefoniczne oraz połączenia telefoniczne	Telephone subscribers, telephone sets and telephone calls	11 (232)	322
Abonenci telefoniczni na 1000 ludności w wybranych krajach	Telephone subscribers per 1000 population in selected countries	wykres chart	323
16. HANDEL ZAGRANICZNY	16. FOREIGN TRADE		
Obroty handlu zagranicznego według głównych partnerów (ceny bieżące)	Foreign trade turnover by main trading partners (current prices)	1 (233)	324
Dynamika importu i eksportu (ceny stałe)	Indices of imports and exports (constant prices)	wykres chart	326
Dynamika obrotów handlu zagranicznego w wybranych krajach w 2017 r. (ceny stałe)	Indices of foreign trade turnover in selected countries in 2017 (constant prices)	wykres chart	327
Dynamika importu i eksportu oraz wskaźniki cen handlu zagranicznego	Indices of imports and exports and price indices of foreign trade	2 (234)	328
Obroty handlu zagranicznego według grup krajów (ceny bieżące)	Foreign trade turnover by groups of countries (current prices)	3 (235)	329
Obroty handlu zagranicznego według wybranych krajów (ceny bieżące)	Foreign trade turnover by selected countries (current prices)	4 (236)	330
Import i eksport na 1 mieszkańca w wybranych krajach (ceny bieżące)	Imports and exports per capita in selected countries (current prices)	wykres chart	333
Import i eksport według sekcji SITC (ceny bieżące)	Imports and exports by SITC sections (current prices)	wykres chart	334
17. FINANSE	17. FINANCE		
FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	FINANCES OF ENTERPRISES		
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw	Revenues, costs and financial result of enterprises	1 (237)	336
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw w wybranych sekcjach w 2018 r.	Revenues, costs and financial result of enterprises in selected sections in 2018	2 (238)	337

		Tabl. Table	Str. Page
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw	Current assets of enterprises	3 (239)	339
Zobowiązania krótkoterminowe przedsiębiorstw	Short-term liabilities of enterprises	4 (240)	340
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach	Economic relations in enterprises	5 (241)	341
PIENIĄDZ I BANKI	MONEY AND BANKS		
Podaż pieniądza M3	M3 money supply	6 (242)	343
Struktura podaży pieniądza M3	Structure of M3 money supply	wykres chart	344
Bilans płatniczy Polski	Poland's balance of payments	7 (243)	345
Zadłużenie zagraniczne i oficjalne aktywa rezerwowe Polski	Foreign debt and official reserve assets of Poland	8 (244)	346
Srednie kursy niektórych walut obcych w Narodowym Banku Polskim	Average exchange rates of some currency of the National Bank of Poland	wykres chart	346
Stopy procentowe Narodowego Banku Polskiego	Interest rates of the National Bank of Poland	9 (245)	347
Przychody, koszty i wynik finansowy banków w 2018 r.	Revenues, costs and financial results of banks in 2018	10 (246)	347
RYNEK GIEŁDOWY	THE STOCK MARKET		
Obroty na głównym rynku Giełdy Papierów Wartościowych	Turnover value on the main market of the Warsaw Stock Exchange	11 (247)	349
Akcje i prawa do akcji na głównym rynku Giełdy Papierów Wartościowych	Shares and rights to shares on the main market of the Warsaw Stock Exchange ...	12 (248)	352
Giełdowa kapitalizacja spółek w relacji do produktu krajowego brutto (ceny bieżące)	Market capitalisation of the companies in relation to gross domestic product (current prices)	wykres chart	353
Kontrakty terminowe na głównym rynku Giełdy Papierów Wartościowych	Futures contracts on the main market of the Warsaw Stock Exchange	13 (249)	354
Obroty na rynku NewConnect Giełdy Papierów Wartościowych	Turnover value on the NewConnect market of the Warsaw Stock Exchange	14 (250)	354
Rynek skarbowych papierów wartościowych (Treasury BondSpot Poland)	Treasury securities market (Treasury Bond-Spot Poland)	15 (251)	356
Rynek instrumentów dłużnych Catalyst	Debt securities on the Catalyst market	16 (252)	356
ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ	INSURANCE COMPANIES		
Ogólny rachunek zysków i strat zakładów ubezpieczeń	General profit and loss account of insurance companies	17 (253)	358
Ubezpieczenia według rodzaju ryzyka	Insurance by type of risk	18 (254)	359
OTWARTE FUNDUSZE EMERYTALNE	OPEN PENSION FUNDS		
Przychody, koszty i wynik finansowy powszechnych towarzystw emerytalnych	Revenues, costs and financial results of general pension societies	19 (255)	364
Przychody, koszty i wynik finansowy otwartych funduszy emerytalnych	Revenues, costs and financial results of open pension funds	20 (256)	364

		Tabl. Table	Str. Page
Aktywa otwartych funduszy emerytalnych ...	Assets of open pension funds	21 (257)	365
Składki i odsetki przekazane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych do otwartych funduszy emerytalnych	Contributions and interest transferred from the Social Insurance Institution to open pension funds	22 (258)	365
Stopy zwrotu otwartych funduszy emerytalnych	Open pension funds rates of return	23 (259)	365
FINANSE PUBLICZNE	PUBLIC FINANCE		
Budżet państwa	The state budget	24 (260)	367
Budżet środków europejskich	The European funds budget	25 (261)	370
Państwowy dług publiczny	Public debt	26 (262)	371
Budżety jednostek samorządu terytorialnego	Local government units budgets	27 (263)	372
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca według województw w 2018 r.	Per capita expenditure of local government units budgets by voivodship in 2018	wykres chart	376

18. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

18. INVESTMENTS. FIXED ASSETS

INWESTYCJE

INVESTMENTS

Dynamika nakładów inwestycyjnych według rodzajów (ceny stałe)	Indices of investment outlays by type (constant prices)	wykres chart	378
Nakłady inwestycyjne	Investment outlays	1 (264)	378
Struktura nakładów inwestycyjnych według rodzajów (ceny bieżące)	Structure of investment outlays by type (current prices)	wykres chart	379
Nakłady inwestycyjne według sekcji (ceny bieżące)	Investment outlays by sections (current prices)	2 (265)	380
Dynamika nakładów inwestycyjnych (ceny stałe)	Indices of investment outlays (constant prices)	3 (266)	381

ŚRODKI TRWAŁE

FIXED ASSETS

Dynamika wartości brutto środków trwałych według grup (ceny stałe)	Indices of gross value of fixed assets by groups (constant prices)	wykres chart	383
Wartość brutto środków trwałych	Gross value of fixed assets	4 (267)	383
Struktura wartości brutto środków trwałych według grup (bieżące ceny ewidencyjne)	Structure of gross value of fixed assets by groups (current book-keeping prices)	wykres chart	384
Wartość brutto i stopień zużycia środków trwałych	Gross value and degree of consumption of fixed assets	5 (268)	385
Dynamika wartości brutto środków trwałych (ceny stałe)	Indices of gross value of fixed assets (constant prices)	6 (269)	386

		Tabl. Table	Str. Page
19. RACHUNKI NARODOWE	19. NATIONAL ACCOUNTS		
Dochód narodowy brutto (ceny bieżące)	Gross national income (current prices)	1 (270)	389
Tworzenie i wykorzystanie produktu krajowego brutto w 2018 r. (ceny bieżące)	Generation and use of gross domestic product in 2018 (current prices)	wykres chart	390
Dynamika podstawowych kategorii makroekonomicznych w gospodarce narodowej (ceny stałe)	Indices of main macroeconomic categories in the national economy (constant prices)	2 (271)	391
Wskaźniki cen podstawowych kategorii makroekonomicznych w gospodarce narodowej	Price indices of main macroeconomic categories in the national economy	3 (272)	391
Dynamika produktu krajowego brutto w wybranych krajach w 2018 r. (ceny stałe)	Indices of gross domestic product in selected countries in 2018 (constant prices)	wykres chart	392
Dynamika produktu krajowego brutto (ceny stałe)	Indices of gross domestic product (constant prices)	wykres chart	393
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące)	Gross domestic product (current prices)	4 (273)	393
Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według województw w 2017 r. (ceny bieżące)	Gross domestic product per capita by voivodship in 2017 (current prices)	wykres chart	394
Dynamika produktu krajowego brutto według sekcji (ceny stałe)	Indices of gross domestic product by sections (constant prices)	5 (274)	395
Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca w wybranych krajach (ceny bieżące)	Gross domestic product per capita in selected countries (current prices)	wykres chart	396
Sektory instytucjonalne i ich wzajemne powiązania	Institutional sectors and their relationships	schemat scheme	397
Udział sektorów instytucjonalnych w tworzeniu produktu krajowego brutto (ceny bieżące)	Share of institutional sectors in generation of gross domestic product (current prices)	wykres chart	398
Popyt krajowy (ceny bieżące)	Domestic demand (current prices)	6 (275)	398
Relacja spożycia prywatnego i nakładów brutto na środki trwale do produktu krajowego brutto w wybranych krajach (ceny bieżące)	Relation of private consumption expenditure and gross fixed capital formation to gross domestic product in selected countries (current prices)	wykres chart	400
Relacja popytu krajowego do produktu krajowego brutto (ceny bieżące)	Relation of domestic demand to gross domestic product (current prices)	7 (276)	401
Dynamika popytu krajowego brutto (ceny stałe)	Indices of domestic demand (constant prices)	8 (277)	401
Relacja nadwyżki (+)/deficytu (-) oraz długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do produktu krajowego brutto w krajach Unii Europejskiej (ceny bieżące)	Relation of surplus (+)/deficit (-) and debt of the general government sector to gross domestic product in the European Union countries (current prices)	wykres chart	403
20. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	20. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON	Entities of the national economy recorded in the REGON register	1 (278)	405
Spółki zarejestrowane w rejestrze REGON według form prawnych	Companies recorded in the REGON register by legal status	2 (279)	407

21. PRZEGLĄD MIĘDZYNARODOWY

21. INTERNATIONAL REVIEW

		Tabl. Table	Str. Page
Powierzchnia Ziemi	Total area of the world	1 (280)	415
Największe wyspy świata	The largest islands of the world	2 (281)	416
Najwyższe szczyty górskie kontynentów	The highest summits of the continents	3 (282)	417
Największe morza i zatoki świata	The largest seas and gulfs of the world	4 (283)	419
Najdłuższe rzeki świata	The longest rivers of the world	5 (284)	419
Największe jeziora świata	The largest lakes of the world	6 (285)	421
Powierzchnia i ludność świata	Total area and population of the world	7 (286)	422
Powierzchnia, ludność i stolice krajów świata	Total area, population and capital cities of the countries of the world	8 (287)	422
Powierzchnia, ludność i stolice terytoriów niesamodzielnych	Total area, population and capital cities of dependent territories	9 (288)	431
Niektóre wskaźniki społeczno-gospodarcze świata	Selected indices of socio-economic world development	10 (289)	435
Zbiory i produkcja światowa wybranych artykułów rolnych	World production of selected agricultural products	11 (290)	442
Zbiory i plony ziemiopłodów w 2017 r.	Crop production and yields in 2017	wykr. chart	443
Produkcja światowa ważniejszych wyrobów przemysłowych	World production of principal industrial products	12 (291)	445
Udział i miejsce Polski w świecie	Poland in the world	13 (292)	445
Udział i miejsce Polski w Europie	Poland in Europe	14 (293)	446
Polska w Unii Europejskiej w 2018 r.	Poland in the European Union in 2018	15 (294)	447

Skorowidz alfabetyczny

Liczby oznaczają strony. Kreski oznaczają powtórzenie wyrazów poprzedniego hasła; liczba kresek odpowiada liczbie kolejno powtarzających się wyrazów (bez przyimków, zaimków i spójników).

A

Abonament za radio i telewizję 186
Abonenci radiowi 460, 461, 474, 475, 487
— telefoniczni 322, 323, 436, 447, 450
— telefonii przewodowej (patrz Standardowe łącza główne)
— — ruchomej 322, 323, 436, 450, 466, 467, 478, 479
— telewizyjni 460, 461, 474, 475, 487
Absolwenci 134, 201—204, 207, 209—211, 213, 214, 458, 459, 472, 473
Administracja państwowa 63
— publiczna 63
— — i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne 124, 126—128, 130, 147, 148, 380, 381, 386, 387, 406, 409
— samorządu terytorialnego 63
Administrowanie i działalność wspierająca 124, 126—128, 130, 147, 148, 380, 381, 386, 387, 406, 409
Adopcje 84, 228
Akcje 350, 352, 355
Akt oskarżenia 78
Aktywa 365
— obrotowe przedsiębiorstw 339
— o wyjątkowej wartości, przyrost 400
Aktywność ekonomiczna ludności 118—120
Akumulacja brutto 390, 391, 399, 401, 402, 468, 469, 478, 479
—, relacja do produktu krajowego brutto 401
Aluminium 303
Ambulatoria 93
Amoniak 38
Aparaty telefoniczne, publiczne 322
Apteki 93
Aresztowani 92
Areszty śledcze 91
Artykuły konsumpcyjne (patrz Towary)
— żywnościowe (patrz Towary)
Asesorzy 79, 82
Asystenci rodziny 226
— sędziów 82
Autobusy 312, 320
Autostrady 312, 450

B

Banki 347, 348
Barki 318
Bary 177
Białaty 442
Bawełna 442

Baza noclegowa turystyki 237, 474, 475
Benzyna 185, 301
Bezpieczeństwo publiczne 74, 75
Bezrobotni 118—121, 134—137, 157, 452, 453, 483
— w szczególnej sytuacji na rynku pracy 134, 135, 137
— zarejestrowani 134—137, 452, 453, 483
—, zasiłki 135, 157
Biblioteki 94, 231, 252
—, czytelnicy 231, 252
—, księgozbiór 94, 231, 252, 460, 461, 474, 475
—, wypożyczenia 231, 252, 474, 475
—, zbiory specjalne 252
Bierni zawodowo 118, 120, 122
Bilans płatniczy 345
Bilanse materiałowe 305—307
Bilety 186
Brama ciągnikowa, zawieszana 186, 280
Broszury 231
Budownictwo 119, 124, 125, 127—129, 132, 146, 148, 246, 248, 308—311, 337—341, 380, 381, 385, 387, 394, 395, 405, 408, 448, 450, 451, 464, 465
— mieszkaniowe 380, 381
Budynki i budowle 308—311, 378, 379, 383, 384
— gospodarstw rolnych 311
—, kubatura 311, 464, 465, 476, 477
— mieszkalne 311, 385, 464, 465, 476, 477
— niemieszkalne 311
Budżet państwa 366—369, 372, 468, 469
— środków europejskich 366, 370, 372
Budżety gospodarstw domowych 161—174
— jednostek samorządu terytorialnego 373—376
Buraki 184, 264, 267, 269, 270, 272, 276—278, 442—446, 460, 461, 474, 475
Bydło 264, 273—275, 278, 279, 445, 446, 462, 463, 488, 489

C

Cebula 184, 270
Cegła 186
Cement 186, 279, 280, 302, 445—447, 464, 465, 476, 477
Centralne ogrzewanie 185, 193
Ceny 179—186
— detaliczne towarów i usług 183—186
—, relacje 279, 280
— skupu 278—280
— targowiskowe 279
—, wskaźniki cen 147, 152, 180—183, 196, 265, 297, 298, 310, 328, 391, 449, 454, 455, 484
Chemikalia 301, 302, 334

Chleb 183
Chłodziarki i zamrażarki 179, 185, 303, 476, 477
Chłopcy 85
Choroby 107, 108, 132, 223, 224
Chóry 233
Ciągniki 186, 279—281, 304, 320, 462, 463, 466, 467, 489
Ciepleta 264, 275, 279
Cto 367
Cudzoziemcy 214, 235
Cukier 169, 184, 300, 445—447, 464, 465, 470, 471, 476, 477
Cyna 445
Cynk 30, 445
Czekolada 178, 184
Czynny karalne 76, 84, 85

D

Deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych 402, 403, 451
Defoliacja 289, 290
Dekanat 115
Demoralizacja 84, 85
Dentyści 93, 219, 458, 459, 472, 473
Diagnostyki laboratoryjny 219
Diecezje 116
Dług gwarantowany 370
— państwowy publiczny 370—372
— — —, relacje do produktu krajowego brutto 372
— sektora instytucji rządowych i samorządowych 402, 403, 451
— zagraniczny 346
Dochody 138—145, 159, 345, 367, 370, 372—374, 468, 469
— budżetów jednostek samorządu terytorialnego 372—374
— budżetu państwa 367, 372, 468, 469
— w sektorze gospodarstw domowych 139, 141—145, 159
— z tytułu własności 141
Dochód gospodarstw domowych 165, 167
— narodowy brutto 389
— z zagranicy 389
Doktorzy, doktorzy habilitowani 251
Domy studenckie 216
— i zakłady pomocy społecznej 229
Dorośli skazani 87—90
Dorzeczka 21, 22, 33
Dostawa wody: gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja 123, 125, 127, 129, 146, 148, 293, 294, 297, 298, 337—341, 380, 381, 385, 386, 393, 395, 405, 407
Dotacje 368, 374, 375
Drewno 286, 462, 463, 476, 477
Drogi ekspresowe 312
— publiczne 312, 313, 466, 467, 491
— wodne śródlądowe 312
Drób 184, 264, 275, 278
Drukarka wielofunkcyjna 171, 172
Drzewostany 287—290
Duchowni 114—116
Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) 245—250

Działalność finansowa i ubezpieczeniowa 124, 126—128, 130, 146, 148, 380, 381, 385, 387, 406, 408
— profesjonalna, naukowa i techniczna 124, 126—128, 130, 147, 148, 380, 381, 385, 387, 406, 408
— związana z kulturą, rozrywką i rekreacją 124, 126—128, 130, 147, 148, 380, 381, 386, 387, 406, 409
Dzieci 84, 106, 108, 217, 225—229, 486, 487
Dziedziny działalności B+R 247
— nauk 247, 251, 252
Dzienni opiekunowie 226

E

E-administracja 258
E-handel 258
Edukacja 124, 126—128, 130, 147, 148, 160, 166, 182, 183, 380, 381, 386, 387, 406, 409, 449, 456—459
— i wychowanie 199—217
Egzekucje komornicze 84
Eksport 305—307, 324—334, 345, 440, 446, 447, 451, 468, 469, 478, 479
— wyrobów wysokiej techniki 451
Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (ECP) 245—247, 250
Elektrownie 305, 307
Emeryci i renciści 149, 150, 454, 455
Emerytury i renty 149—152, 157, 165, 454, 455
Emigracja 96, 452, 453
Emigranci 112
Emisja gazów cieplarnianych 39, 448
— zanieczyszczeń powietrza 38, 39, 481
Energia ciepła 304
— elektryczna 185, 188, 189, 304, 307, 438, 445—447, 456, 457, 464, 465, 470, 471, 476, 477
— —, odbiorcy 188
— pierwotna (pozyskanie) 305, 445—447, 450

F

Farmaceuci 93, 219
Filharmonie 233
Filmy 233
Finanse przedsiębiorstw 335—341
— publiczne 366—376
Fizjoterapeuci 219
Flota morska transportowa 316, 466, 467
Fundusze 47
Funkcjonariusze 74
— służby więziennej 92, 93

G

Gabinety stomatologiczne 93
Galerie sztuki 232

Gastronomia 177
Gaz 30, 185, 188, 189, 193, 299, 306, 307, 445, 456,
457, 470, 471
—, odbiorcy 188
Gazety i czasopisma 186, 231
Gęstość zaludnienia 65, 68, 69, 95, 99, 423—435,
447, 482
Gminy 54—57, 61, 64—66
Gospodarstwa domowe 161—174, 188, 189, 191, 255,
306, 307, 450, 456, 457, 468—471, 478, 479
— —, wyposażenie 170—172, 450
— indywidualne w rolnictwie 123, 125, 261, 263,
266—270, 273, 275, 281, 488
Górnictwo i wydobywanie 123, 125, 127, 129, 146,
148, 292, 293, 296, 297, 337—341, 380, 381, 385,
386, 393, 395, 405, 407, 450
Góry, szczyty 19, 20, 417, 418
Granice Polski 17, 18
Grubizna 286, 287, 462, 463, 476, 477
Grunty 28, 29, 265, 266, 284
— leśne 28, 29, 265, 284, 490
— orne 28
— rolne 28, 29, 265, 266
— ugorowane 265, 266
—, zagospodarowanie 29
— pod zasiewami 265, 266, 267, 268, 460, 461, 488
— zdezastowane i zdegradowane 29, 480
— rekultywowane 29
Grzywny 89

H

Handel i gastronomia 175—179
—; naprawa pojazdów samochodowych 124, 125,
127—129, 146, 148, 337—341, 380, 381, 385,
387, 394, 395, 405, 408
— zagraniczny 468, 469
Herbata 184
HIV 224
Holowniki 318
Hospicja 221
Hotele 237

I

Igrzyska olimpijskie 241
— paraolimpijskie 242
Imigracja 96, 452, 453
Imigranci 112, 113
Import 305—307, 324—334, 345, 439, 446, 447,
451, 468, 469, 478, 479
Indeks kosztów zatrudnienia 448
Indeksy giełdowe 352
Informacja i komunikacja 124, 126—128, 130, 146,
148, 380, 381, 385, 387, 406, 408
Infrastruktura komunalna 187—190, 456, 457
— transportu 310, 312
Inspekcja Handlowa; działalność 78
Instytucje muzyczne 232, 233
Instytuty badawcze 246, 248, 252, 253
— naukowe 246, 248

Instytuty naukowo-badawcze 81
Internaty i bursy 216
Internet 255—258, 436, 450
Inwestycje 339, 345, 377—381, 460, 461, 464, 465,
468, 469, 478, 479
— portfelowe 345
— zagraniczne, bezpośrednie 345
Izby chorych 93
— mieszkalne 191, 192, 194, 456, 457, 472, 473
— przyjęć, szpitale 222

J

Jaja 169, 184, 264, 275, 276, 278, 279, 442, 462,
463, 470, 471, 474, 475
Jałówki 279
Jaskinie 20, 43
Jednostki administracji centralnej (rządowej) 202—
204
— badawczo-rozwojowe 252
— kościelne 114, 115
— naukowe 253
— podziału terytorialnego 64—69
— samorządu terytorialnego 54—57, 64—67, 202—
204, 372—376
— — —, organy wykonawcze 55, 57
— zbożowe 277
Jeziora 23, 33, 421
Jęczmień 263, 267, 269, 277—279, 442, 445, 446,
474, 475
Języki, nauczanie 205—207
Jogurty 169

K

Kadencje ławników sądowych 83
— Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej 49
— Sejmu i Senatu 49, 51—53
Kakao 442
Kanalizacja 187, 188
Kanały 23
Kapusta 184, 270
Karta Dużej Rodziny 226
Kary 89—91
Kasze i ziarna zbóż 169, 178
Kauczuk 442
Kawa 184, 442
Kina 233, 460, 461, 474, 475, 487
Kluby dziecięce 225
— i koła poseselskie 52
— senackie 53
— sportowe, ćwiczący, sekcje 240
Kobiety 51, 52, 56, 57, 72, 74, 79, 92, 93, 95,
97—100, 106—114, 118, 120, 134—136, 149,
209—211, 213, 214, 251, 252, 447, 448, 452, 453,
482
Koks i półkoks 301
Komisje sejmowe i senackie 53
Komornicy sądowi 81
— —, działalność 84
Komputery 171, 172, 255, 258, 303, 450

Komunikacja miejska 315, 466, 467
Koncerty 232, 233
Konie 264, 275, 279
Kontynenty 415—441
Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej 227
Kopaczka do ziemniaków 186, 280
Korekta z tytułu zmian w uprawnieniach emerytalno-
-rentowych 145
Korzystający z noclegów 237
Koszty 127, 128, 338, 348, 358, 364
— banków 348
— finansowe 336, 338, 364
— otwartych funduszy emerytalnych 364
— powszechnych towarzystw emerytalnych 364
— pracy 127, 128
— uzyskania przychodów 336, 338
— zakładów ubezpieczeń 358
Kościoly 114—116
Kraje 18, 73, 101, 105, 109, 119, 121, 174, 181, 215,
235, 238, 249, 254, 257, 262, 274, 282, 291, 295,
323—325, 327, 329—333, 392, 396, 400, 403,
416—434
Krajowa Administracja Skarbowa, działalność 78
Kredyty 340
Krowy 273, 279
Krwiodawstwo 223
Książki i broszury wydane 231
Księża 114, 116
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyj-
-ną 170, 172
— mikrofalowa 170, 172
Kukurydza 267, 269, 271, 277, 278, 442—446
Kultura 231—234, 460, 461
Kuratorzy 82
Kursy walut 346
— zawodowe 94

L

Lasy 43, 44, 265, 284—290, 462, 463, 476, 477, 490
— ochronne 43, 44
—, zdrowotność 289
Lądy 415
Leczeni 221, 222, 458, 459, 472, 473, 487
Lecznictwo uzdrowiskowe 221
Lekarze 93, 219, 458, 459, 472, 473
Len 442
Lesistość 284—286, 462, 463
Leśnictwo 284—290, 460—463
Linie kolejowe 312, 313, 466, 467, 490
— komunikacji miejskiej 312
Listonosze 321
Lochy 273
Lokomotywy, typy 316
Lotnicze pogotowie ratunkowe 222
Ludność 65—69, 95—113, 118—120, 177, 187, 191,
422—435, 445—447, 452, 453, 481, 482, 484
— aktywna zawodowo 118—120, 163, 435, 448
— korzystająca z oczyszczalni ścieków 36, 37, 187,
481
— krajów 101, 105, 109, 422—430
— miast 95, 98—100, 102, 104, 106—108, 110, 111,
113, 422—434, 452, 453, 482

Ludność na podstawie bilansów 96—100, 102, 103,
452, 453
— — spisów 95, 191
— świata 422
— wsi 95, 98—100, 102—104, 106—108, 110, 111,
113

Ł

Ładunki 314, 315, 317
Ławnicy 83
Łazienka 193
Łączność 160, 166, 182, 183
Łąki 28, 265, 266
Łowiectwo 283
Łóżka, hospicja 221
—, sanatoria 221
—, szpitale 93, 221, 222, 458, 459, 472, 473, 487

M

Makaron i produkty makaronowe 168, 178, 183
Małżeństwa 104, 106, 470, 471
Marchew 184, 270
Margaryna 178, 184, 300
Masło 169, 178, 184, 300, 445, 470, 471, 476, 477
Masowce 316
Maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia 248,
378, 379, 383, 384
Mąka 169, 178, 183
Medale zdobyte 241—244
Media społecznościowe (serwisy internetowe) 256,
258
Metale 303
Metan 30
Metro 312
Metropolie 116
Mężczyźni 85, 88, 95, 97—100, 107—113, 118, 120,
134—136, 149, 448, 482
Miasta 36, 64—67, 98—100, 102, 104, 106—108,
110, 111, 113, 116, 118, 172, 187—189, 191—196,
206, 216, 217, 220, 223, 256, 311, 322, 452, 453,
470, 471, 482
— na prawach powiatu 54—57, 64—67
— świata 422—434
Miedź 30, 299, 303, 445—447
Miejscą, domy studenckie 216
—, — i zakłady pomocy społecznej 229
—, internaty i bursy 216
—, kina 233, 474, 475
—, kluby dziecięce 225
—, młodzieżowe ośrodki socjoterapii 208
—, — wychowawcze 208
— noclegowe 237, 474, 475, 487
—, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze 208
— pasażerskie 318
—, przedszkola 216
—, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze 208
—, teatry i instytucje muzyczne 474, 475
—, żłobki 225
Miejscowe zagrożenia 75

Mieszanki paszowe 186, 279, 280
— zbożowe 267, 269, 277
Mieszkania 160, 191—196, 456, 457, 472, 473, 484, 485
— w budowie 194
— chronione 229
— formy własności 193—195
— oddane do użytkowania 194—196, 456, 457, 472, 473, 485
— użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii 160, 166, 182
— wyposażenie 193
—, — mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego 160, 166, 182, 183
—, — zaludnienie 191, 192
— zamieszkałe 191
—, — zasoby 191—193, 456, 457, 472, 473, 484
Mieszkańcy domów i zakładów pomocy społecznej 229
Mięso 169, 178, 184, 275—278, 299, 437, 442, 446, 450, 462, 463, 470, 471, 474, 475
Migracje ludności 96, 111, 112, 452, 453
— —, — saldo 96, 112, 483
— —, — wewnętrzne 111, 483
— —, — zagraniczne 96, 112, 452, 453, 483
Misje i operacje pokojowe Wojska Polskiego 73
Mistrzostwa świata i Europy 243, 244
Mleko 169, 184, 264, 275—278, 300, 442, 446, 450, 462, 463, 470, 471, 474, 475, 489
Młodzież niekontynuująca nauki 449
Młodzieżowe ośrodki socjoterapii 208
— — wychowawcze 208
Mniejszości narodowe i etniczne oraz regionalne, szkolnictwo 205
Morza 419, 420
Motele 237
Motocykl, skuter i motorower 170, 320
Muzea, wystawy, zwiedzający 232
Mydło 179, 186, 302

N

Nabiał 169, 184
Nadwyżka operacyjna brutto 141
— sektora instytucji rządowych i samorządowych 403, 451
Najwyższa Izba Kontroli, działalność 61, 62
Nakłady bieżące 248
— brutto na środki trwałe 399—402, 451, 468, 469, 478, 479
— na działalność badawczą i rozwojową 245, 247—250, 449
— inwestycyjne 248, 378—381, 460, 461, 464, 465, 468, 469, 478, 479
— — na środki trwałe 47, 48, 378, 379
Należności 339
Napoje alkoholowe 176, 178, 180, 182, 184, 470, 471
— — i wyroby tytoniowe 160, 166, 176, 177, 180, 182, 454, 455
— bezalkoholowe 160, 166, 180, 182
Natura 2000, obszary 44
Nauczyciele 93, 200, 217

Nauka i technika 245—254
Nawozy mineralne lub chemiczne 186, 279—282, 302, 445, 462—465, 489
— wapniowe 281, 489
Nianie 225
Nieczystości ciekłe 166
Nieletni 76, 84—86
Niemowleta 104, 108
Niepełnosprawni 135, 217, 228, 229, 242, 244
Nieużytki 28
Noclegi 237, 238
Nośniki energii 160, 166, 182, 305—307

O

Obciążenia 337, 338
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej 308—310
— noclegowe 237
Obligacje 356
Obrabiarki 304, 464, 465
Obrona narodowa 71—73
Obroty handlu zagranicznego 324, 325, 327, 329—332, 468, 469
Obsługa długu publicznego 369
— rynku nieruchomości 124, 126—128, 130, 147, 148, 380, 381, 385, 387, 406, 408
Obszary o szczególnych walorach przyrodniczych 40—44
Obuwie 182, 185, 301, 464, 465, 476, 477
Oceany 419, 420
Ochrona lasów 288
— środowiska 28—48
— zdrowia 93, 219—224, 458, 459
Oczyszczalnie ścieków 36, 37, 187, 481
Oczyszczanie ścieków 34—36, 480, 481
Odbiorniki radiofoniczne 179, 464, 465, 476, 477
— telewizyjne 171, 172, 179, 186, 303, 464, 465, 476, 477
Oddziały przedszkolne 216, 217
— szpitalne ratunkowe 222
Odkurzacze 185, 303
Odlów zwierząt łownych 283
Odnowienia, lasy 287, 462, 463
Odpady 45, 46, 481
— komunalne 189, 190, 448
Odpływ wód 31
Odstzał zwierząt łownych 283
Odszkodowania 131, 154, 361, 362
Odzień 185, 300
— i obuwie 160, 166, 182, 449
Oferty pracy 135, 137
Ofiary śmiertelne 75, 129—131, 321
Oficjalne aktywa rezerwowe 345, 346
Ogórki 270
Ograniczenie wolności 89
Ogrody przydomowe 265, 266
Okopowe (rośliny) 269, 270
Oleiste (rośliny) 267, 269
Oleje napędowe 186, 279, 280, 301
— opałowe 301
— i tłuszcze 169, 184
Oliwki 442
Olów 30, 445

Opady atmosferyczne 25—27, 31
 Operator wyznaczony 321
 Opéry i operetki 233
 Opieka nad dziećmi 225—228
 — zdrowotna i pomoc społeczna 124, 126—128, 130, 147, 148, 380, 381, 386, 387, 406, 409
 Opiniodawcze zespoły sądowych specjalistów 81, 82
 Opłata skarbową 373
 Opłaty na rzecz właścicieli 182
 Opróżnienie lokali mieszkalnych 84
 Organizacje społeczne i stowarzyszenia 202—204
 — wyznaniowe 202—204
 — i zespoły eksterytorialne 406, 409
 Orkiestry 233
 Orzeczenia sądów 84—91
 Orzeszki ziemne 442
 Oskarżenie (prywatne, publiczne) 87
 Osoby dorosłe uczestniczące w kształceniu i szkoleniu 449
 — fizyczne 139, 141—143, 193—195, 253
 — prowadzące działalność gospodarczą 405, 406
 — ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi 207
 Oszczędności brutto 145
 Ośrodki leczenia odwykowego 221
 — rehabilitacyjne dla narkomanów 221
 — rewalidacyjno-wychowawcze 208
 Otwarte fundusze emerytalne 363—365
 Owce 264, 273, 275—278
 Owies 267, 269, 277, 442
 Owoce 169, 184, 264, 273, 276, 277, 443, 470, 471
 Ozon, zawartość w atmosferze 39, 40

P

Paczki pocztowe 322
 Paliwa 185, 286, 299, 301, 305—307, 334
 Państwowa Inspekcja Pracy, działalność 133
 — Straż Łowiecka, działalność 78
 — Pożarna, działalność 75
 Papier 301, 445—447
 Papierosy 184, 300, 470, 471
 Papiery wartościowe 350, 352, 354—356
 Parafie 114, 115
 Parki krajobrazowe 42
 — narodowe 40, 41
 Pasażerowie 315, 317, 319, 466, 467, 478, 479
 Pastewne (rośliny) 267—270
 Pastwiska 28, 265, 266
 Patenty 253, 254
 Pchaczki 318
 Pedagogicy 82
 Pensjonaty 237
 Piaski i żwir 30
 Piecza zastępcza 226—228
 Pieczywo 168, 300
 Pielegniarki 219, 458, 459, 472, 473
 Pieniądz gotówkowy w obiegu 343, 344
 Pivo 178, 184, 300
 Placówki gastronomiczne 176, 177

Placówki opiekuńczo-wychowawcze 228
 — pocztowe 321, 466, 467, 478, 479, 491
 — pomocy społecznej 229
 — specjalistyczno-terapeutyczne 228
 — wsparcia dziennego 226
 — wychowania przedszkolnego 216, 486
 Plony ziemniaków 269—272, 460, 461
 Pieć 79, 85, 88, 92, 93, 95, 97—100, 106—114, 118, 120, 134—136, 149, 209—211, 213, 214, 452, 453, 482
 Pobierający emeryturę lub rentę 162, 454, 455
 Pobór wody 31
 Poczta i telekomunikacja 321—323, 466, 467
 Podatek akcyzowy 367
 — dochodowy 358, 364, 367, 372
 Podatek od nieruchomości 373
 — rolny 373
 — od towarów i usług 367
 Podatki od dochodów, majątku itp. 141
 — pośrednie 367
 — od produktów pomniejszone o dotacje do produktów 390, 398
 Podaż pieniądza 343, 344
 Podmioty w działalności badawczej i rozwojowej 245, 246, 248
 — gospodarcze 253, 308
 — gospodarki narodowej 404—409, 491
 Podregiony 68, 69
 Podręczniki szkolne 231
 Podroby 462, 463, 470, 471, 474, 475
 Pogłowie zwierząt 273—275, 445, 446
 Pogrzeb, sprawienie 230
 Pojazdy do transportu publicznego 304
 — zarejestrowane 320
 Policja 74
 —, działalność 76—78
 Polska Akademia Nauk 245, 246, 248, 252, 253
 Połowy 290, 291, 462, 463, 476, 477
 Położenie geograficzne Polski 17
 Położne 219
 Pomidory 270
 Pomniki przyrody 43
 Pomoc doraźna 222
 — społeczna 225—230
 Popyt krajowy 390, 391, 398, 399, 401, 402, 468, 469, 478, 479
 — —, relacja do produktu krajowego brutto 401
 Porady ambulatoryjne 220, 221, 472, 473, 487
 Porty lotnicze 319
 — morskie 317, 466, 467
 Posiłek 230
 Postowie 51, 52
 Postępowania w sprawach o przestępstwa 78
 Powiaty 54, 56, 57, 64, 66, 67
 Powierzchnia gruntów leśnych 28, 29, 265, 284, 490
 — — ornych 28
 — krajów 422—430
 — lasów 43, 44, 284, 285, 288, 462, 463, 476, 477
 — mieszkań 191—193, 195, 456, 457, 472, 473, 485
 — — oddanych do użytkowania 195, 456, 457, 472, 473, 485
 — nieużytków 28
 — Polski 17, 18, 28, 445—447, 470, 471, 480
 — o szczególnych walorach przyrodniczych 40—44, 481

Powierzchnia świata 415, 422
— terytoriów niesamodzielnych 431—434
— użytków rolnych 28, 29, 265, 266, 460, 461, 470, 471
— województw 65, 480
— wód 17, 21—24, 28
— zasiewów 265—268, 460, 461, 488
— Ziemi 415
Powietrze, temperatura 25—27
—, zanieczyszczenia 38, 39, 481
Pozbawienie wolności 90
Pozostający na utrzymaniu 163
Pozostała działalność usługowa 124, 126—128, 130, 147, 148, 380, 381, 386, 387, 406, 409
Pozyskanie drewna (grubizny) 286, 287, 462, 463, 476, 477
Pożary 75, 289
Praca, czas pozostawiania bez pracy 136, 483
—, przyczyny niepodjęcia 122
—, staż 136
—, warunki 132, 133
—, wypadki 129—131
Pracodawcy i pracujący na własny rachunek 123, 125, 139, 141—143
Pracownicy cywilni 72—74, 92, 93
— medyczni 93, 458, 459, 472, 473
— ochrony zdrowia 93
Pracujący 118—120, 124—126, 139, 141—143, 162, 245, 246, 247, 250, 448, 452, 453, 462—465, 468—471, 483
Praktyki lekarskie 220, 221
Pralki 170, 172, 179, 185, 303, 476, 477
Produkcja budowlano-montażowa 308—310, 464, 465, 476, 477
— energii elektrycznej 304, 307, 445—447, 464, 465, 476, 477
— filmowa 233
— globalna 390, 391
— produktów pochodzenia zwierzęcego 264, 275, 276, 462, 463, 474, 475
— rolnicza 261—265, 275, 276, 460, 461, 474, 475
— — globalna 261, 263, 264
— — końcowa 261, 263, 460, 461
— — towarowa 261, 263, 264, 460, 461, 474, 475
— sprzedana budownictwa 308, 450, 490
— — przemysłu 292—298, 438, 450, 464, 465, 476, 477, 490
— wyrobów przemysłowych 299—304, 445—447, 464, 465, 476, 477
— żywności 437
Produkt krajowy brutto 389—396, 398, 400—403, 441, 446, 447, 451, 468, 469, 478, 479, 491
— — — według parytetu siły nabywczej 396, 451
Produkty rolne 275, 276
Profesorowie 251
Prokuratorzy 79
Prokuratury 79
—, działalność 76—78, 80
Promieniowanie jonizujące 347
Promy 315, 316
Prosięta 279
Proso 442
Proszek do prania 185
Przeciętny pobyt chorego (w zakładach lecznictwa) 221

Przedmioty trwałego użytkowania 170—172
Przedsiębiorstwa 255, 258, 336—341, 343, 405, 406
— estradowe 232, 233
Przedstawienia i koncerty 232, 233
Przedszkola 216, 217
Przegląd międzynarodowy 410—451
Przejścia graniczne 235
Przekazy pocztowe 322
Przeładunek (załadunek, wylądunek) 317
Przemysł 119, 123, 125, 127—129, 132, 146, 148, 246, 248, 292—307, 337—341, 380, 381, 385, 386, 393, 395, 405, 407, 448, 451, 464, 465
Przemysłowe (rośliny) 264, 267, 268
Przestępstwa 76—78, 85, 88—90
Przesyłki kurierskie i reklamowe 322
— listowe 322, 478, 479
Przetwory mięsne 178
Przetwórstwo przemysłowe 123, 125, 127, 129, 146, 148, 292—294, 296—298, 337—341, 380, 381, 385, 386, 393, 395, 405, 407, 450
Przewodnicy turystyczni 239
Przewozy ładunków 314, 315, 466, 467, 478, 479
— pasażerów 315, 466, 467, 478, 479
Przychodnie 220
Przychody 145, 177, 305—307, 336, 337, 345, 348, 358, 364
— banków 348
— z całokształtu działalności 336, 337
— z działalności gastronomicznej 177
— finansowe 336, 337, 364
— otwartych funduszy emerytalnych 364
— powszechnych towarzystw emerytalnych 364
— ze sprzedaży 314, 321, 336, 337
— zakładów ubezpieczeń 358
Przyjazdy cudzoziemców 235
Przyrost naturalny 96, 103—105, 447, 470, 471, 483
— rzeczywisty 96
Pszenica 263, 267—269, 271, 277—280, 442—446, 460, 461, 474, 475
Pszennyto 267, 269, 277, 278
Punkty apteczne 223
— biblioteczne 231
— gastronomiczne 177
— przedszkolne 216, 217
Pyły i gazy 38, 39

R

Rachunek bieżący 345
— finansowy 345
— kapitałowy 345
— wykorzystania dochodów w sektorze gospodarstw domowych 145
Rachunki narodowe 388—403, 468, 469
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego 56, 57
Ratownictwo medyczne 222
Ratownicy 75, 222
Redukcja pyłów i gazów 39, 481
Referendarze sądowi 82
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej 221

Regiony i makroregiony 68
Rekreacja i kultura 160, 166, 182, 183, 449
Restauracje 177
— i hotele 160, 166, 182, 183, 449
Rezerwy przyrody 41
Rezydenci 113
Rodzinne domy dziecka 227
Rodziny wspierające 226
— zastępcze 226, 227
Rolnictwo 259—282
—, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo 119, 123, 125,
127—129, 146, 148, 246, 248, 380, 381, 385, 386,
393, 395, 405, 407, 448, 451
— — i rybołówstwo 460—463
Rolnicy indywidualni 150—152, 154, 454, 455
Ropa naftowa 30, 299, 306, 445
Rowery 170, 172, 179, 185, 304
Rozchody 145, 305—307
Rozliczenia międzyokresowe 339
Rozwody 104, 106, 470, 471
Ruch pasażerów 317, 319
Rudy metali 30, 299
Rurociągi 312
Rybołówstwo 290, 291, 462, 463
Ryby 169, 178, 184, 290, 291, 462, 463, 476, 477
Rynek giełdowy 349—356
— pracy 117—137, 452, 453
Ryż 168, 183, 442, 443
Rzecznik Praw Obywatelskich 59, 60
Rzeczowe środki obrotowe, przyrost 399
Rzeki 22, 33, 419, 420
Rzepak i rzepik 269, 272, 277, 278, 442

S

Sady 28, 266
Saldo obrotów handlu zagranicznego 324, 325,
329
— wymiany produktów z zagranicą 390
Sale projekcyjne 233
Samobójstwa 107, 110
Samochody ciężarowe 304, 320, 466, 467
— osobowe 170, 172, 179, 185, 304, 320, 447, 450,
464—467, 476—479
Samoloty 318
Samorządowe kolegia odwoławcze 61—63
Sanatoria 221
Sądownictwo 81—83
Schronienie 230
Seanse w kinach 233
Sejm i Senat 49—53
Sektory instytucjonalne 139, 141—145, 159, 160,
397—399, 401—403
— —, sektor gospodarstw domowych 139, 141—
145, 159, 160, 397—399, 401, 468, 469, 478,
479
— —, — instytucji finansowych 397—399
— —, — niekomercyjnych działających na rzecz
gospodarstw domowych 397, 398
— —, — rządowych i samorządowych 397—399,
401—403
— —, — przedsiębiorstw niefinansowych 397—399
— finansujące nakłady na działalność B+R 247, 249

Senatorowie 51—53
Separacja 104
Sery i twarogi 169, 178, 184, 300
Sędziowie 82
Siano 269, 270, 279
Siarka 30, 299
Sieć gazowa 187—189, 193, 456, 457, 470, 471
— kanalizacyjna 34, 36, 187, 188, 456, 457
— komunikacyjna 187, 188, 312
— osiedleńcza 102
— wodociągowa 31, 187, 188, 456, 457, 470, 471
Sieroty 228
Siewniki 280, 304
Sizal (włókno agawy) 442
Skargi 58, 60
Skazani za przestępstwa 87—90, 92
Sklepy 177, 484
Składowiska kontrolowane 189
Skup jaj 278
— mleka 277, 278, 489
— produktów rolnych 277, 278, 462, 463
— zbóż 277, 278
— żywca 277, 278, 462, 463, 489
Słoma 269, 270
Służba więzienna 92, 93
Soja 442
Sołectwa 64
Sól 30, 184, 299
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze 208
Społeczeństwo informacyjne 255—258
Sport 240—244
Spóźnice 145, 158—160, 168, 169, 390, 391, 398—
402, 468—471, 478, 479
— prywatne 398, 400, 401, 451
— publiczne 399, 401
—, relacja do produktu krajowego brutto 401, 451
— w sektorze gospodarstw domowych 145, 159,
160, 398, 401, 468, 469, 478, 479
Spółdzielnie 193, 405, 406
Spółki 405—409
Sprawy w sądach 83
Sprzedaż detaliczna towarów 176, 177, 454, 455,
470, 471
— hurtowa 176
— w placówkach gastronomicznych 176, 177
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwię-
ku 171
Stacje meteorologiczne 25, 26
— naukowo-badawcze 26
— paliw 177
Stal 303, 445—447, 464, 465, 476, 477
Stan (jakość) wód 32—34
Standardowe łącza główne 322, 436, 447
Starostwa powiatowe 61
Statki, nośność, pojemność i wiek 316—318
Stolice państw 422—434
Stołówki 177
Stopa bezrobocia 118, 120, 121, 135, 137, 448, 452,
453, 483
Stopień zużycia środków trwałych 385, 386
Stopnie naukowe 251
Strajki, strajkujący 133, 452, 453
Straty 305—307, 336—338, 348, 364
Straż Graniczna, działalność 78
— Leśna Lasów Państwowych, działalność 78
— pożarna, państwowa, ochotnicza 75

Strączkowe (rośliny) 267, 269, 277
Strefa euro 447—451
Studenci 201, 204, 207, 212—215, 449, 458, 459, 472, 473
Subwencje 368, 374
Surowce chemiczne 30
— energetyczne 30, 299, 305—307, 445—447
— metaliczne 30
— skalne 30
Szara gospodarka 123
Szkoły 94, 199—207, 209—216, 246, 248, 252, 253, 456—459, 472, 473, 485, 486
Szlaki turystyczne 239
Szpitale 93
Szpitalne oddziały ratunkowe 222

Ś

Ścieki 34—36, 480, 481
Środki transportu 378, 379, 383, 384
— trwałe 382—387, 460, 461, 464, 465, 468, 469, 478, 479
— wychowawcze lub poprawcze 86
Świadczenia emerytalne i rentowe 149—152
— pomocy społecznej 230
— rodzinne 155
— społeczne 142, 149—157
— z ubezpieczeń społecznych 142, 149—154, 165, 454, 455
— zdrowotne ratownictwa medycznego 222
Świadczenie wychowawcze 156
Świat 419—430, 435—445

T

Tabor kolejowy 316
— śródlądowego transportu wodnego 318
Tarcica 301, 464, 465
Teatry i instytucje muzyczne 232, 233, 460, 461, 474, 475
Technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT) 258
Tekstura 301, 445—447
Telefon komórkowy 170, 172
Telefoniczne łącza główne 322, 436, 447, 466, 467, 478, 479, 491
— połączenia wychodzące 322
Tereny komunikacyjne 28, 29
— mieszkaniowe (osiedlowe) 28, 29
— przemysłowe 28, 29
Terms of trade 328
Terytoria niesamodzielne 431—434
Terytorialna struktura kraju 64—69
Terytorium 17
Tlenek, tlenki 38, 39
Tłuszcz i oleje 462, 463, 470, 471, 476, 477
Towary 166, 176, 178, 179, 334, 454, 455, 470, 471
— konsumpcyjne 176, 178, 179, 470, 471
— niekonsumpcyjne 176
— niezwyńnościowe 176, 179
— i usługi 180—186
— — konsumpcyjne 166, 180—186, 454, 455, 484

Transfery bieżące 142
Transport 160, 166, 182, 183, 312—321, 466, 467
— i gospodarka magazynowa 124, 126—128, 130, 132, 146, 148, 314, 380, 381, 385, 387, 406, 408
— kolejowy 314, 315, 466, 467, 478, 479
— lotniczy 314, 315, 318, 319
— morski 314, 315, 317, 466, 467
— rurociągowy 314
— samochodowy 314, 315, 466, 467, 478, 479
— śródlądowy wodny 314, 315, 318
Trasy lotnicze 318
Trwanie życia 109, 110
Trybunał Konstytucyjny, wyroki i postanowienia 58
Trzcina cukrowa 442
Trzoda chlewna 264, 273—275, 278, 279, 445, 446, 462, 463, 489
Turystyka 234—239
Tworzywa sztuczne 302
Tytuły naukowe 251

U

Ubezpieczenia 357—362
—, polisy 359, 360
— społeczne 149—154, 454, 455
— —, składki 141, 142
— —, świadczenia 142, 149—154, 454, 455
Uczestnicy studiów doktoranckich 214, 216
Uczniowie, szkoły 94, 201—207, 209—211, 216, 456—459, 472, 473, 485, 486
Ugrupowania gospodarcze 329, 447—451
Ukarani 91, 92
Układ pionowy powierzchni 19
Umorzenia spraw 78, 87
Uniewinnienia sądowe 87, 91
Urodzenia żywe 96, 103, 104, 447, 470, 471
Urządzenia komunalne 187, 188
Urządzenie z dostępem do Internetu 171, 172
— do odbioru telewizji satelitarnej, kablowej lub naziemnej cyfrowej 171, 172
Urzędnicy 79, 82
Urzędy marszałkowskie 61
— wojewódzkie 61
Usłonecznienie 25
Usługi 119, 166, 448, 451
— medyczne 185
— poczty i telekomunikacji 321—323
— pomocy społecznej 230
— transportowe 186
Uszkodzenie drzew 289, 290
Utrzymujący się z niezarobkowych źródeł 163
Użytki ekologiczne 28, 42
— kopalne 28, 29
— rolne 28, 29, 265, 266, 460—463, 470, 471, 488, 489
Użytkowanie gruntów 28, 265, 266

W

Wagony kolejowe, rodzaje 304, 316
Waluty państw 346

Wartość dodana brutto 390, 391, 393—395, 398, 451
Warunki naturalne 17—27
— pracy 129—133
Warzywa 169, 184, 264, 267, 270, 276, 277, 442, 470, 471
Wełna 275, 278, 442, 474, 475
Wędliny 178, 184, 300
Węgiel 30, 185, 279, 280, 299, 305, 445—447, 464, 465, 476, 477
— brunatny 30, 299, 305, 445—447
— kamienny 30, 185, 279, 280, 299, 305, 445—447, 464, 465, 476, 477
Wiatr, prędkość 25
Widzowie w kinach 233, 460, 461, 474, 475, 487
— w teatrach i instytucjach muzycznych 232, 233, 460, 461, 474, 475
Wiek ludności 97—101, 109, 110, 112, 119, 120, 135, 204, 217, 435, 452, 453
—, nieprodukcyjny 97, 100, 101
—, poprodukcyjny 100
—, produkcyjny 97, 100, 101, 120, 122, 452, 453
—, przedprodukcyjny 100
Wielokrotnie karani 92
Wierni (wyznawcy) 114—116
Wies 36, 98—100, 102—104, 106—108, 110, 111, 113, 118, 172, 188, 191—196, 206, 216, 217, 220, 223, 231, 233, 256, 311, 322, 456, 457
Wino 178, 184, 300, 445
Włókna chemiczne 445
Włókniste (rośliny) 267
Wodociągi 34, 187—189, 193, 456, 457, 470, 471
Województwa 23, 29, 35, 40—42, 46, 54, 56, 57, 64—69, 77, 86, 89, 131, 137, 143, 212, 239, 250, 258, 271, 272, 286, 313, 320, 372—376, 394, 480—491
Wojsko Polskie 71—73
Wolontariusze 228
Wódki 178, 184, 300
Wskaźniki cen (patrz Ceny)
— emerytur i rent 152, 454, 455
— poziomu kosztów 341
— rentowności obrotu 341
— towarowej produkcji rolniczej 265
— wolumenu 328
— wykrywalności sprawców przestępstw 77
— wynagrodzeń 147, 454, 455
— wypadkowości 129, 130
— zatrudnienia 118, 120, 448
Wspieranie rodziny 226
Współczynnik aktywności zawodowej 118—120, 448
— dzietności 106
— reprodukcji 106
Wybory do organów jednostek samorządu terytorialnego 54, 55
— do Parlamentu Europejskiego 51
— Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej 50
— do Sejmu i Senatu 50
Wychowanie przedszkolne 199, 201, 216, 217
Wychowankowie, interwencyjne ośrodki preadopcyjne 228
—, młodzieżowe ośrodki socjoterapii 208
—, — wychowawcze 208
—, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze 208
—, placówki opiekuńczo-terapeutyczne 228
—, — opiekuńczo-wychowawcze 228

Wychowankowie, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze 208
Wycieczki turystyczne 239
Wydatność pracy 448
Wydatki budżetu państwa 368, 369, 372, 468, 469
— budżetów jednostek samorządu terytorialnego 375, 376
— gospodarstw domowych 166, 167
Wydawnictwa 231
Wydziały sądowe 81
Wyjazdy do fałszywych alarmów 75
— w kraju i za granicę 236
— zespołów ratownictwa medycznego 222
Wykroczenia 92
Wykształcenie ludności 124, 136, 449
— osób młodych 449
— posłów i senatorów 52
— radnych 56
— zatrudnionych 72, 74, 92
Wynagrodzenia 63, 72, 74, 79, 82, 93, 145—149, 375, 454, 455, 484
— i inne dochody związane z pracą najemną 141
Wynagrodzenie, przeciętne miesięczne 63, 72, 74, 79, 82, 93, 146—149, 484
Wynalazki, wzory użytkowe 253, 254
Wynik finansowy 338, 348, 358, 364
Wypadki drogowe 321
—, ofiarne 75, 321
— przy pożarach 75
— przy pracy 129—131
Wyroby przemysłowe 299—304, 445—447, 464, 465, 476, 477
— tekstylne 300
Wyspy 415
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę 123, 125, 127, 129, 146, 148, 292—294, 296, 298, 337—341, 380, 381, 385, 386, 393, 395, 405, 407, 450
Wyznania religijne 114—116

Z

Zaburzenia psychiczne 224
Zachorowania 223, 224
Zadłużenie zagraniczne 346
Zagrożenie ubóstwem 173, 174, 448
Zakaz prowadzenia pojazdów 91
Zakłady karne 91
— dla nieletnich 81, 82
— opiekuńczo-lecznicze 221
— pielęgnacyjno-opiekuńcze 221
— ubezpieczeń 358
— uciążliwe dla czystości powietrza 39
Zakwaterowanie i gastronomia 124, 126—128, 130, 146, 148, 380, 381, 385, 387, 406, 408
Zalesienie 287
Zapasy 305—307, 339
Zasiedlenie zwierząt łownych 283
Zasiłki 135, 153—155, 157, 230
Zasoby drzewne 287
— kopalni 30
— mieszkaniowe zamieszkane i niezamieszkane 191—193, 456, 457, 472, 473, 484

Zasoby wodne 31, 32
Zatoki 17, 18, 418
Zatrucia 224
Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy 123, 125, 452, 453
Zatrudnienie 63, 72, 74, 79, 82, 92, 93, 125, 126, 132, 149
Zawodnicy sportowi 241, 242
Zbiorniki i stopnie wodne 24
Zbiornikowce 316
Zbiory owoców 273
— warzyw 270
— zbóż 269, 270, 437, 442, 450, 460, 461
— ziemniaków 269—273, 437, 442—446, 450, 460, 462, 474, 475
Zboża 263, 267—271, 276—280, 437, 442—446, 450
— podstawowe 263, 267, 269, 270, 277, 442—446, 460, 461, 470, 471, 474, 475, 488
Zdrowie 160, 166, 182, 183, 449
Zespoły pieśni i tańca 233
— przyrodniczo-krajobrazowe 43
— ratownictwa medycznego 222
— trakcyjne elektryczne 316
— wychowania przedszkolnego 216, 217
Zestaw kina domowego 171
— do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku 171
Zgony 96, 103, 104, 106—108, 447, 470, 471
— niemowląt 104, 108, 483
— według przyczyny 107, 108
Ziemniaki 269—273, 437, 442—446, 450, 460, 461, 474, 475
Ziemniaki 169, 184, 264, 267—270, 272, 276—280, 442—446, 460, 461, 470, 471, 474, 475
Zlewiska 21
Zmywarka do naczyń 170, 172, 303
Zobowiązania krótkoterminowe przedsiębiorstw 340
Zużycie energii elektrycznej 189, 307, 438, 456, 457, 464, 465, 470, 471

Zużycie gazu 189, 306, 307, 456, 457, 470, 471
— nawozów mineralnych lub chemicznych 281, 282, 462, 463, 489
— paliw 305—307
— pośrednie 390, 391
— ropy naftowej 306, 464, 465
— surowców energetycznych 305—307, 438
— węgla 305
— wody 189, 456, 457, 470, 471
Zwalczanie szkodników lasów 288
Zwierzęta chronione 44
— gospodarskie 273—275, 279, 462, 463, 488, 489
— łowne 283
Zysk 336—338, 348, 358

Ż

Żrebięta 279
Źródła finansowania deficytu budżetu państwa 369
— — działalności badawczej i rozwojowej 247
— promieniowania 47
— zanieczyszczeń 38

Ź

Żelazko 185
Żłobki 225
Żołnierze 71—73
Żyto 263, 267, 269, 271, 277—279, 442—446, 460, 461, 474, 475
Żywiec rzeźny 264, 275, 277, 278, 462, 463, 474, 475, 489
Żywność 166, 168, 169, 178, 182—184, 334
— i napoje bezalkoholowe 160, 166, 176, 180, 182, 449, 454, 455

Index

A

Abroad travelling 235, 236
Accidents at work 129—131
Accommodation and catering 124, 126—128, 130, 146, 148, 380, 381, 385, 387, 406, 408
Accusation (private, public) 87
Acquittals, court 87, 91
Activities of extraterritorial organisations and bodies 406, 409
Activity rate 118—120, 448
Actual increase 96
Actual rentals for housing 182
Addiction recovery centres 221
Adherents, faithful 114—116
Adjustment for the change in pension entitlements 145
Administrative and support service activities 124, 126—128, 130, 147, 148, 380, 381, 386, 387, 406, 409
Admission room 222
Adoption 84, 228
Adults sentenced 87—90
Afforestation 287
Age of population 97—101, 109, 110, 112, 119, 120, 135, 204, 217, 435, 452, 453
Age of population, non-working 97, 100, 101
Age of population, post-working 100
Age of population, pre-working 100
Age of population, working 97, 100, 101, 120, 122, 452, 453
Agricultural land, area 28, 29, 265, 266, 460—463, 470, 471, 488, 489
Agricultural output (production) 261—265, 275, 276, 437, 460, 461, 474, 475
Agricultural products 275, 276
Agricultural tax 373
Agriculture 259—282, 460—463
Agriculture, forestry and fishing 119, 123, 125, 127—129, 146, 148, 246, 248, 380, 381, 385, 386, 393, 395, 405, 407, 448, 451, 460—463
Air pollutants 38, 39
Air rescue, medical 222
Air routes 318
Air temperature 25—27
Air transport 314, 315, 318, 319
Aircraft 318
Airports 319
Alcoholic beverages 176, 178, 180, 182, 184, 470, 471
Alcoholic beverages, tobacco 160, 166, 176, 177, 180, 182, 454, 455
Allowances 135, 153, 154, 157
Aluminium 303
Ambulatory departments 93
Ammonia 38
Animals for slaughter 264, 275, 277, 278, 462, 463, 474, 475, 489
Animals, protected 44
Appointed operator 321
Arable land, area 28, 29

Area of special nature value 40—44, 481
Arrivals of foreigners 235
Art galleries 232
Arts, entertainment and recreation 124, 126—128, 130, 147, 148, 380, 381, 386, 387, 406, 409
Assessors 79, 82
Assets 339, 365
Atmospheric precipitation 25—27, 31
Audience in cinemas 233, 460, 461, 474, 475
Audience in theatres and music institutions 232, 233, 460, 461, 474, 475
Automatic washing machine 170, 172, 303

B

Balance of crude oil 306
Balance of electricity 307
Balance of hard coal 305
Balance of lignite 305
Balance of natural gas 306, 307
Balance of payments 345
Banks 347, 348
Barges 318
Barley 263, 267, 269, 277—279, 442, 445, 446, 474, 475
Bars 177
Basic cereals 263, 267, 269, 270, 277, 442—446, 460, 461, 470, 471, 474, 475, 488
Bathroom 193
Bed places, tourism 237, 239
Beds, boarding-schools 216
Beds, dormitories 216
Beds, hospices 221
Beds, hospitals 93, 221, 458, 459, 472, 473, 487
Beds, sanatoria 221
Beer 178, 184, 300
Beetroots (sugar beets) 184, 264, 267, 269, 270, 272, 276—278, 442—446, 460, 461, 474, 475
Benefits 135, 153—157
Bicycles 170, 179, 185, 304
Bill of indictment 78
Blood donation 223
Boarding houses 237
Boarding-schools 216
Bonds 356
Books and pamphlets published 231
Books loans 231, 252, 474, 475
Border crossings 235
Border Guard, proceedings 78
Borders of Poland 17, 18
Boys 85
Bread 168, 183, 300
Brick 186
Buildings and structures 308—311, 378, 379, 383, 384
Buildings, non-residential 311
Buildings, residential 311, 385
Bulk cargo ships 316

Burial 230
Buses 312, 320
Butter 169, 178, 184, 300, 445, 470, 471, 476, 477

C

Cabbage 184, 270
Calls of emergency rescue team 222
Calves 264, 275, 279
Canals 23
Canteens 177
Capital account 345
Capital cities 422—434
Care and education centres 228
Care and therapy centres 228
Carrots 184, 270
Cases in courts 83
Cases of prosecutor's offices 80
Casualties during fires 75
Catering 177
Catering establishments 176, 177
Cattle 264, 273—275, 278, 279, 445, 446, 462, 463, 488, 489
Causes of deaths 107, 108
Caverns (caves) 20, 43
Cement 186, 279, 280, 302, 445—447, 464, 465, 476, 477
Central (government) administration units 202—204
Cereal mixed 267, 269, 277
Cereal units 277
Cereals 263, 267—271, 276—280, 437, 442—446, 450
Championships, world and European 243, 244
Changes in inventories 399
Changes in valuables 399
Cheese and curd 169, 178, 184, 300
Chemical fibres 445
Chemical raw materials 30
Chemicals 301, 302, 334
Childcare for children 225—228
Child-raising benefit 156
Children 84, 106, 108, 217, 225—229, 486, 487
Children's clubs 225
Chocolate 178, 184
Choirs 233
Chronic medical care homes 221
Church units 114, 115
Churches 114—116
Cigarettes 184, 300, 470, 471
Cinemas 233, 460, 461, 474, 475, 487
Cities (see Urban areas)
Cities of the world 423—434
Cities with powiat status 55—58, 64—67
Civil engineering works 308—310
Civilian employees 72—74, 92, 93
Claims (see Compensations)
Clergy 114, 116
Clothing 185, 300
Clothing and footwear 160, 166, 182, 300, 449
Cocoa 442
Coffee 184, 442
Coke and semi-coke 301
Committees of the Sejm and Senate 53
Communication 160, 166, 182, 183, 466, 467

Companies 405—409
Compensations (claims) 131, 154
Competitors 241, 242
Complaints 58, 60
Compound feedingstuffs 186
Computers 171, 172, 255, 258, 450
Concerts 232, 233
Constitutional Tribunal, verdicts and decisions 58
Construction 119, 124, 125, 127—129, 146, 148, 246, 248, 394, 395, 405, 408, 448, 450, 451, 464, 465
Construction and assembly production 464, 465, 476, 477
Consultative staff of judicial specialists 81, 82
Consumer goods 176, 177, 179, 470, 471
Consumer goods and services 166, 180—186, 454, 455, 484
Consumer price indices 449
Consumers of electricity 188, 464, 465
Consumers of gas 188
Consumption (final consumption expenditure) 145, 158—160, 168, 169, 390, 391, 398—402, 468, 469, 478, 479
Consumption of coal (hard lignite) 305
Consumption of crude oil 306, 464, 465
Consumption of electricity 189, 307, 438, 450, 456, 457, 464, 465, 470, 471
Consumption of fixed assets 385, 386
Consumption of gas 189, 306, 307, 456, 457, 470, 471
Consumption of mineral or chemical fertilizers 281, 282, 462, 463, 489
Consumption of power raw materials 438
Consumption of water 189, 456, 457, 470, 471
Consumption, private 398, 400, 401, 451
Consumption, public 399, 401
Consumption, relation to gross domestic product 401, 451
Continents 415—441
Controlled landfill sites 189
Convicts 92
Cooperatives 405, 406
Copper 30, 299, 303, 445—447
Correctional measures 86
Cost level indicator 341
Costs 336, 338, 348, 358, 364
Costs of banks 348
Costs of general pension societies 364
Costs of insurance companies 358
Costs of obtaining revenues 336, 338
Costs of open pension funds 364
Cotton 442
Councillors, educational level 56
Councillors of organs of local government units 56—58
Countries 18, 73, 101, 105, 109, 119, 121, 174, 181, 215, 235, 238, 249, 254, 257, 262, 274, 282, 291, 295, 323—325, 327, 329—333, 392, 396, 400, 403, 416—434
Countries, area 422—430
Courier consignments and direct mail 322
Court division officials 82
Court receivers 81, 84
Courts 81
Courts, adjudications 84—91
Cows 273, 279
Credits 340

Crimes 76—78, 85, 88—90
 Crop production 269—273
 Crop yields 269—272, 460, 461
 Crops 269—273, 437, 442—446, 450, 460, 461, 474, 475
 Crude oil (petroleum) 30, 299, 306, 445
 Cubic volume of buildings 311, 464, 465, 476, 477
 Cucumbers 270
 Culture 231—234, 460, 461
 Currency 346
 Currency exchange rates 346
 Currency in circulation 343, 344
 Current account 345
 Current assets of enterprises 339
 Current taxes on income, wealth, etc. 141
 Customs duties 367

D

Dairy products 169, 184
 Damaged trees 289, 290
 Day carers 225
 Day-support centres 226
 Deaths 96, 103, 104, 106—108
 Debt, guaranteed 370
 Debt of the general government sector 402, 403, 451
 Decanates 115
 Deficit of the general government sector 402, 403, 451
 Defoliation 289, 290
 Degree of consumption of fixed assets 385, 386
 Demoralisation 84, 85
 Dental (stomatological) consultations 220, 221
 Dental practices 220, 221
 Dentists 93, 219, 458, 459, 472, 473
 Dependent territories, area 431—434
 Dependents 163
 Deputies 51, 52
 Deputies and senators, educational level 52
 Deputy clubs and groups 52
 Detoxification centres 221
 Devastated and degraded land 29, 480
 Device with access to the Internet 171, 172
 Diesel oil 186, 279, 280, 301
 Dioceses 116
 Direct investment 345
 Disabled persons (handicapped) 135, 217, 228, 242, 244
 Discontinuances 78, 87
 Diseases 107, 108, 132, 223, 224
 Dishwasher (dish washing machine) 170, 172, 303
 Divorces 104, 106, 470, 471
 Doctoral students 214, 216
 Doctors 93, 219, 458, 459, 472, 473
 Doctors, habilitated doctors 251
 Domestic demand 390, 391, 398, 399, 401, 402, 468, 469, 478, 479
 Domestic demand, relation to gross domestic product 401
 Domestic outgoing telephone calls 322
 Domestic trips 236
 Dormitories 216
 Drainage areas and drainage basins 21, 22, 33

Dues 339
 Durable goods 170—172
 Dwelling stocks inhabited and uninhabited 191—193, 456, 457, 472, 473, 484
 Dwellings 191—196, 456, 457, 472, 473, 484, 485
 Dwellings completed 194—196, 456, 457, 472, 473, 485
 Dwellings completed, useful floor area 195, 456, 457, 472, 473
 Dwellings fitted 193
 Dwellings, furnishings, household equipment and routine household maintenance 160, 166, 182, 183
 Dwellings, housing, water, electricity, gas and other fuels 160, 166, 182
 Dwellings inhabited 191
 Dwellings protected 299
 Dwellings, type of ownership 193—195
 Dwellings under construction 194
 Dwellings, useful floor area 191—193, 195, 456, 457, 472, 473, 485

E

E-administration 258
 E-commerce 258
 Early leavers from education and training 449
 Ecological areas 28, 42
 Economic activity of the population 118—120
 Economic entities 253, 308
 Economic groupings 447—451
 Economically active persons 118—120, 163, 435, 448
 Economically inactive persons 118—120, 122
 Edible animal fats 462, 463, 470, 471, 476, 477
 Education 124, 126—128, 130, 147, 148, 160, 166, 182, 183, 199—217, 380, 381, 386, 387, 406, 409, 449, 456—459
 Educational or correctional measures 86
 Eggs 169, 184, 264, 275, 276, 278, 279, 442, 462, 463, 470, 471, 474, 475
 Election of the President of the Republic of Poland 50
 Elections to organs of local government units 54, 55
 Elections to the European Parliament 51
 Elections to the Sejm and Senate 50
 Electric cooker with ceramic or induction cooktop 170, 172
 Electric railcars 316
 Electricity 185, 304, 307, 438, 445—447, 456, 457, 464, 465, 470, 471, 476, 477
 Electricity, gas and other fuels 182
 Electricity, gas, steam and air conditioning supply 123, 125, 127, 129, 146, 148, 292—294, 296, 298, 337—341, 380, 381, 385, 386, 393, 395, 405, 407, 450
 Elevations 19
 Emergency medical services 222
 Emergency rescue teams 222
 Emigrants 112
 Emigration 96, 452, 453
 Emission of air pollutants 38, 39, 481
 Employed persons 118—120, 124—126, 139, 141—143, 162, 452, 453, 462—465, 468—471, 483
 Employees hired on the basis of an employment contract 123, 125, 452, 453

Employees of health care 93
 Employers and own-account workers 123, 125, 139, 141—143
 Employment 79, 82, 92, 93, 125, 126, 132, 149, 448
 Employment rate 118, 120, 448
 Encumbrances 337, 338
 Enforcement 84
 Enterprises 255, 258, 336—341, 343, 405, 406
 Entertainment enterprises 232, 233
 Entities in research and development 245, 246, 248
 Entities of the national economy 404—409
 Environment 17—27
 Environmental protection 28—48
 Equipment for reception and reproduction of sound 171
 Euro area 447—451
 European funds budget 370, 372
 Excise tax 367
 Excursions 239
 Expenditure of the state budget 368, 369, 372, 468, 469
 Expenditures in households 166, 167
 Expenditures of local government units budgets 375, 376
 Expenditures on R&D 246—250
 Expenditures on R&D, capital 248
 Expenditures on R&D, current 248
 Exports 305—307, 324—334, 345, 440, 446, 447, 451, 468, 469, 478, 479
 Expressways 312
 External balance of goods and services 390

F

Facilities of in-patient health care 221
 Facilities of out-patient health care 220
 Facilities, tourism 237, 474, 475
 Fallow land 265, 266
 False alarms 75
 Family assistants 226
 Family-based foster care coordinator 227
 Family benefits 155
 Family foster care 226
 Family support 226
 Farm buildings 311
 Farmers 150—152, 154, 454, 455
 Fatalities 75, 321
 Feed (plants) 267—270
 Feed root plants 269, 270
 Females (women) 51, 52, 56—58, 72, 74, 79, 92, 93, 95, 97—100, 106—114, 118, 120, 134—136, 149, 209—211, 213, 214, 251, 252, 447, 448, 452, 453, 482
 Ferries 315, 316
 Fertility rate 106
 Fertilizers, lime 489
 Fertilizers, mineral or chemical 186, 279—282, 302, 445, 462—465, 489
 Fibrous (plants) 267
 Fields of R&D activity 247
 Fields of science 247, 251, 252
 Films 233
 Final agricultural output 261, 263, 460, 461
 Finances of enterprises 335—341

Financial account 345
 Financial and insurance activities 124, 126—128, 130, 146, 148, 380, 381, 385, 387, 406, 408
 Financial costs 336, 338
 Financial result 336, 338, 348, 358, 364
 Financial revenues 336, 337, 364
 Fines 89
 Fire service, state, volunteer 75
 Fires 75, 289
 First-aid 222
 Fish 169, 178, 184, 290, 291, 462, 463, 476, 477
 Fish catches 462, 463, 476, 477
 Fishing 290, 291, 462, 463
 Fixed assets 382—387, 468, 469
 Fixed assets, degree of consumption 385, 386
 Fixed assets, gross value 383—387, 460, 461, 464, 465, 468, 469, 478, 479
 Flax 442
 Flour 169, 178, 183
 Food 160, 166, 168, 169, 178, 182—184, 334
 Food and non-alcoholic beverages 160, 166, 176, 180, 182, 449, 454, 455
 Food production 437
 Food stands 177
 Footwear (shoes) 182, 185, 301, 464, 465, 476, 477
 Foreign debt 346
 Foreign departures 235
 Foreign direct investment 451
 Foreign language (education) 205—207
 Foreign trade 324—334, 468, 469
 Foreign trade turnover 324—327, 329—332, 468, 469
 Foreign trade turnover, balance 324, 325, 329
 Foreigners 214, 235
 Forest area 43, 44, 284, 285, 288, 462, 463, 476, 477, 490
 Forest condition 289
 Forest cover 284—286, 462, 463
 Forest Guard of State Forests, proceedings 78
 Forest land 28, 29, 265, 284, 490
 Forest protection 288
 Forestry 284—290, 460—463
 Forests 43, 44, 265, 284—290, 462, 463, 476, 477, 490
 Forests, protective 43, 44
 Foster care 227, 228
 Foster families 227
 Foster homes 227
 Fruit 169, 184, 264, 273, 276, 277, 442, 470, 471
 Fruit production 273
 Fuel oils 301
 Fuels 30, 185, 186, 299, 301, 305—307, 334
 Fuels, consumption 305—307
 Fuels (power raw materials) 305—307, 438, 445—447
 Full-time equivalents (FTE) 245—247, 250
 Functionaries 74
 Funds 48, 249, 344, 368

G

Game shot 283
 Game species 283
 Game stocked 283
 Game trapped 283

Gas 30, 185, 188, 189, 193, 299, 306, 307, 445, 456, 457, 470, 471
 Gas supply system (network) 187—189, 193, 456, 457, 470, 471
 Gasoline (see Petrol)
 Geographic location of Poland 17
 Gminas 54—58, 61, 64—66
 Goods 166, 176, 178, 179, 315, 316, 318, 334, 454, 455, 470, 471
 Goods and services 180—186, 454, 455
 Goods loaded and unloaded 317, 466, 467
 Graduates, school-leavers 134, 201—204, 207, 209—211, 213, 214, 458, 459, 472, 473
 Grants 368, 374, 375
 Greenhouse gas emission 39, 448
 Groats and cereal grains 169, 178
 Gross agricultural output 261, 263, 264
 Gross capital formation 390, 391, 399, 401, 402, 468, 469, 478, 479
 Gross capital formation, relation to gross domestic product 401
 Gross disposable income 139, 142—145, 159
 Gross domestic expenditures on research and development activity (GERD) 247—250, 449
 Gross domestic product 389—396, 398, 400—403, 441, 446, 447, 451, 468, 469, 478, 479, 491
 Gross domestic product according to purchasing power parity 396, 451
 Gross fixed capital formation 399—402, 451, 468, 469, 478, 479
 Gross national income 389
 Gross saving 145
 Gross value added 390, 391, 393—395, 398, 451
 Groundnuts in shell 442
 Growing stock of standing wood 287
 Gulfs 17, 18, 420

H

Hard coal 30, 185, 279, 280, 299, 305, 445—447, 464, 465, 476, 477
 Hay 269, 270, 279
 Health 160, 166, 182, 183, 449
 Health care 93, 219—224, 458, 459
 Health centres (see Out-patient departments) 220
 Health resort treatment 221
 Heating of dwellings 185, 193
 Hidden economy 123
 HIV 224
 Home theatre system 171
 Homes of social welfare 229
 Horses 264, 275, 279
 Hospices 221
 Hospital emergency ward 222
 Hospitals 93, 221, 222
 Hotels 237
 Household budgets 161—174
 Household equipment 170—172, 449
 Households 161—174, 188, 189, 191, 255, 306, 307, 343, 450, 456, 457, 468—471, 478, 479
 Households' final consumption expenditure 398, 401, 449, 468, 469, 478, 479
 Housing, water, electricity, gas and other fuels 182

Human health and social work activities 124, 126—128, 130, 147, 148, 380, 381, 386, 387, 406, 409
 Human Rights Defender 59, 60
 Hunting 283

I

Immigrants 112, 113
 Immigration 96, 452, 453
 Imports 305—307, 324—334, 345, 439, 446, 447, 451, 468, 469, 478, 479
 Imprisonment 90
 Incidence rate 129, 130
 Income, foreign 389
 Income of households 165, 167
 Income of the households sector 138—145, 159
 Income of the households sector, employees 139, 141—143
 Income of the households sector, gross operating surplus 141
 Income of the households sector, gross primary 141
 Income of the households sector, property income 141
 Income of the households sector, recipients of non-earned income sources 139, 141—143
 Income of the households sector, recipients of retirement and other pensions 139, 141—143
 Income (revenue) 345, 348, 371, 373, 374
 Income tax 358, 364, 367, 372
 Indices of retirement and other pensions 152, 454, 455
 Indices of stock market 352, 353
 Indices of wages and salaries 147, 454, 455
 Indirect taxes 367
 Industrial areas 28, 29
 Industrial crops 264, 267, 268
 Industrial products 299—304, 445—447, 464, 465, 476, 477
 Industry 119, 123, 125, 127—129, 132, 146, 148, 246, 248, 292—307, 337—341, 380, 381, 385, 386, 393, 395, 405, 407, 448, 451, 464, 465
 Infant deaths 104, 108, 483
 Infants 104, 108
 Infirmeries 93
 Information and communication 124, 126—128, 130, 146, 148, 258, 380, 381, 385, 387, 406, 408
 Information and communication technologies (ICT) 258
 Information society 255—258
 Inland waterway transport 314, 315, 318
 Inland waterway transport fleet 318
 Inland waterways 318
 In-patients (patients) 221, 222, 458, 459, 472, 473, 487
 Insolation 25
 Institutional sector of financial corporations 397—399
 Institutional sector of general government 397—399, 401—403
 Institutional sector of households 139, 141—145, 159, 160, 397—399, 401, 468, 469, 478, 479
 Institutional sector of non-financial corporations 397—399

Institutional sector of non-profit institutions serving households 397, 398
Institutional sectors 139, 141—145, 159, 160, 397—399, 401—403
Insurance 357—362
Insurance companies 358
Insurance policies 359, 360
Intermediate consumption 390, 391
International review 410—451
Internet 255—258, 436, 450
Inter-period settlements 339
Investments 339, 345, 377—381, 460, 461, 464, 465, 468, 469, 478, 479
Ionizing radiation 47
Iron 185
Islands 416

J

Job offers 135, 137
Judges 82
Judges' assistants 82
Juvenile institutions 81, 82
Juveniles 76, 84—86

K

Kitchen gardens 265, 266

L

Laboratory diagnosticians 219
Labour costs 127, 128
Labour costs index 448
Labour market 117—137, 452, 453
Labour productivity 448
Lakes 23, 33, 421
Land 28, 29, 265, 266, 284
Land, management 29
Land use 28, 265, 266
Lands 415
Landscape parks 42
Landscape-nature complexes 43
Large Family Card 226
Lay judges 83
Lead 30, 445
Letters mailed 322, 478, 479
Liabilities of enterprises 340
Libraries 94, 231, 252
Libraries, borrowers (readers) 231, 252
Libraries, loans 231, 252
Libraries, special collection 252
Library collections 94, 231, 252, 460, 461, 474, 475
Library service points 231
Life expectancy 109, 110
Life-long learning 449

Lignite 30, 299, 305, 445—447
Liquid waste 189
Live births 96, 103, 104, 447, 470, 471
Livestock 273—275, 279, 445, 446, 462, 463, 488, 489
Local government administration 63
Local government appeal councils 61—63
Local government units 54—58, 64—67, 202—204, 372—376
Local government units budgets 372—376
Local government units, executive bodies 55, 58
Local threats 75
Locomotives, types 316
Lorries (commercial vehicles) 304, 320, 466, 467
Losses 305—307, 336—338, 348, 364

M

Machine tools 304
Machinery, technical equipment and tools 248, 378, 379, 383, 384
Magazines 231
Maintained from non-earned sources 163
Maize 267, 269, 271, 277, 278, 442—446
Males (men) 85, 88, 95, 97—100, 107—113, 118, 120, 134—136, 149, 447, 482
Manufacturing 123, 125, 127, 129, 146, 148, 292—294, 296—298, 337—341, 380, 381, 385, 386, 393, 395, 405, 407, 450
Margarine 178, 184, 300
Maritime transport 314, 315, 317, 466, 467
Maritime transport fleet 316, 466, 467
Market agricultural output 261, 263, 264, 460, 461, 474, 475
Marketplace prices 279
Marriages 104, 106, 470, 471
Marshals' offices 61
Meadows 28, 265, 266
Meal 230
Meat 169, 178, 184, 275—278, 299, 437, 442, 446, 450, 462, 463, 470, 471, 474, 475
Meat products 178, 300
Medals won 241—244
Medical air rescue 222
Medical consultations 220, 221, 472, 473
Medical personnel 93, 219, 458, 459, 472, 473
Medical practices 220, 221
Medical services 185
Men (see Males)
Mental disorders 224
Mentally retarded 229
Metal ores 30, 299
Metallic raw materials 30
Metals 303
Meteorological stations 25, 26
Methane 30
Metro 312
Metropolises 116
Microwave oven 170, 172
Midwives 219
Milk 169, 184, 264, 275—278, 300, 442, 446, 450, 462, 463, 470, 471, 474, 475, 489
Millet 442

Mineral fuels 334
Mineral resources 30
Mining and quarrying 123, 125, 127, 129, 146, 148,
292, 293, 296, 297, 337—341, 380, 381, 385, 386,
393, 395, 405, 407
Mining grounds 28, 29
Mobile phone 170, 172
Mobile telephone subscribers 322, 323
Money supply 343, 344
Monuments of nature 43
Motels 237
Motorcycles, scooters, motorbikes 170, 320
Motorways 312, 450
Mountain peaks (summits) 19, 20, 417, 418
Multifunction printer 171, 172
Municipal infrastructure 187—190, 456, 457
Municipal installations 187, 188
Municipal waste 189, 190, 448
Museums, exhibitions, visitors 232
Music institutions 232, 233

N

Nannies 225
National accounts 388—403, 468, 469
National and ethnic minorities 205
National defence 71—73
National Labour Inspectorate, activity 133
National parks 40, 41
National Revenue Administration, proceedings 78
Natura 2000 areas 44
Natural increase 96, 103—105, 447, 470, 471
Natural persons 139, 141—143, 193—195
Natural persons conducting economic activity 405,
406
Nature reserves 41
Newspapers and magazines 186, 231
Nights spent 237
Non-alcoholic beverages 160, 166, 180, 182
Non-consumer goods 176
Non-foodstuffs goods 176
Nurseries 225
Nursery schools 216, 217
Nurses 219, 458, 459, 472, 473
Nursing homes 221

O

Oats 267, 269, 277, 442, 474, 475
Oceans 415, 416, 419, 420
Offences 91
Official reserve assets 345, 346
Officials 79, 82
Oils and fats 169, 184
Oilseeds (plants) 267, 269
Olives 442
Olympic games 241
One-year colt 279
One-year heifer 279
Onions 184, 270
Open pension funds 363—365

Operas and operettas 233
Orchards 28, 266
Orchestras 233
Orphans 228
Other service activities 124, 126—128, 130, 147,
148, 380, 381, 386, 387, 406, 409
Outlays on fixed assets 48, 378, 379
Out-patient departments 220
Output 390, 391
Oxide, oxides 38, 39
Ozone content in the atmosphere 39, 40

P

Paid employees 72, 74, 79, 82, 92, 93
Paid employees, educational level 72, 74
Paid employment 63, 72, 74, 79, 82, 93, 125, 126,
132, 149
Pamphlets 231
Paper 301, 445—447
Paperboard 301, 445—447
Paralympic games 242
Parishes 114, 115
Particulates and gases 38, 39, 481
Passenger capacity (seats) 318
Passenger cars 170, 172, 179, 185, 304, 320, 447,
464—467, 476—479
Passenger traffic 317, 319
Passengers 315, 317, 319, 466, 467, 478, 479
Pasta (macaroni) and pasta products 168, 178,
183
Pastures 28, 265, 266
Patent applications and utility model applications
253, 254
Patents 253, 254
Patient stay (in health care facilities), average
222
Peacekeeping missions and operations of the Polish
Military 73
Pedagogues 82
Penitentiary staff 92, 93
People with special educational needs 207
Performances and concerts 232, 233
Personnel in research and development 245, 246,
247, 250
Petrol (gasoline) 185, 301
Petrol stations 177
Pharmaceutical outlets 223
Pharmacies 93, 223
Pharmacists 219
Philharmonic halls 233
Physiotherapists 219
Piglets 279
Pigs 264, 273—275, 278, 279, 445, 446, 462, 463,
489
Pipeline transport 314
Pipelines 310, 312
Places, children's clubs 225
Places, nurseries 225
Places, nursery schools 216
Places, rehabilitation and education centres 208
Places, social welfare homes 229
Places, special education care centres 208

Places, youth education centres 208
 Places, youth social therapy centres 208
 Plants nuisance to air quality 39
 Plastics 302
 Pluck 462, 463, 470, 471, 474, 475
 Poisonings 224
 Police 74
 Police, activity 76—78
 Polish Academy of Sciences 245, 246, 248, 252, 253
 Polish Military 71—73
 Population 65—69, 95—113, 118—120, 177, 187, 191, 422—436, 445—447, 452, 453, 481, 482, 484
 Population based on balances 96—100, 102, 103, 452, 453
 Population based on census data 95, 191
 Population connected to wastewater treatment plants 36, 37, 187, 481
 Population density 65, 68, 69, 95, 99, 422—435, 447, 482
 Population, economically active 118—120, 435, 448
 Population, educational level 124, 136, 449
 Population, internal migration 111, 452, 453, 483
 Population, international migration 96, 112, 483
 Population, migration 96, 111, 112, 452, 453, 483
 Population, net migration 96, 112
 Population of rural areas 95, 98—100, 102—104, 106—108, 110, 111, 113
 Population of the countries 101, 105, 109, 422—430
 Population of the world 422
 Population of urban areas 95, 98—100, 102, 104, 106—108, 110, 111, 113, 187, 422—434, 452, 453, 482
 Population, resident 113
 Portfolio investment 345, 446
 Post and telecommunications 321—323, 446, 467
 Post and telecommunications services 321—323
 Post offices 321, 466, 467, 478, 479, 491
 Postal transfers 322
 Posted parcels 322
 Postmen 321
 Potato digger 186, 280
 Potatoes 169, 184, 264, 267—270, 272, 276—280, 442—446, 460, 461, 470, 471, 474, 475
 Poultry (chicken) 184, 264, 275, 278
 Power plants 305, 307
 Power raw materials (fuels) 299, 305—307, 438, 445—447
 Powiat starost offices 61
 Powiats 54, 56—58, 64, 65, 67, 373—376
 Pre-adoptive intervention centres 228
 Pre-primary education 199, 201, 216, 217
 Pre-primary education establishments 216, 486
 Pre-primary education groups 216, 217
 Pre-primary points 216, 217
 Pre-primary sections 216, 217
 Pretrial detainees 92
 Previously punished 92
 Prices 179—186
 Prices of goods and services, retail 183—186
 Prices, price indices 147, 152, 168, 180—183, 196, 265, 297, 298, 310, 328, 391, 449, 454, 455, 484
 Prices, relations 279, 280

Priests 114, 116
 Primary energy 305, 445, 446, 450
 Prison staff 92, 93
 Prisons 91
 Private accusation 87
 Private farms in agriculture 123, 125, 261, 263, 266—270, 273, 275, 281, 488
 Procurement of agricultural products 277, 278, 462, 463
 Procurement of animals for slaughter 277, 278, 462, 463, 489
 Procurement of cereals 277, 278
 Procurement of hen eggs 278
 Procurement of milk 277, 278, 489
 Procurement prices 278—280
 Production of animal products 264, 275, 276, 462, 463, 474, 475
 Production of cereals 269, 270, 437, 442, 450
 Production of electricity 304, 307, 445—447, 464, 465, 476, 477
 Production of industrial products 299—304, 445—447, 464, 465, 476, 477
 Professional probation officers 82
 Professional, scientific and technical activities 124, 126—128, 130, 147, 148, 380, 381, 385, 387, 406, 408
 Professors 251
 Profits 336—338, 348, 364
 Prosecutors 79
 Prosecutor's offices, activities 76—78, 80
 Public accusation 87
 Public administration 63
 Public administration and defence; compulsory social security 124, 126—128, 130, 147, 148, 380, 381, 386, 387, 406, 409
 Public debt 369, 371, 372
 Public debt, relation to gross domestic product 372
 Public debt servicing 369
 Public finance 366—376
 Public roads 312, 313, 466, 467, 491
 Public safety 74, 75
 Public transport vehicles 304
 Publications 231
 Pulses 267, 269, 277
 Punishable acts 76, 84, 85
 Punished 92
 Pupils (students) 201, 202, 204—207, 456—459, 472, 473, 485, 486
 Pushers 318

R

Radiation sources 47
 Radio receivers (sets) 179, 464, 465, 476, 477
 Railway coaches 316
 Railway lines 312, 313, 466, 467, 490
 Railway transport 314, 315, 466, 467, 478, 479
 Rape and turnip rape (rapassed) 269, 272, 277, 278, 442
 Readers 252
 Real estate activities 124, 126—128, 130, 147, 148, 380, 381, 385, 386, 406, 408

Recipients of retirement and other pension 162
 Reclaimed land 29
 Recreation and culture 160, 166, 182, 183, 449
 Reduction of particulates and gases 39, 481
 Refrigerators, freezers 179, 185, 303, 476, 477
 Regional Centre of Forensic Psychiatry 221
 Regions and macroregions 68
 Rehabilitation and education centres 208
 Religious denominations 114—116
 Religious organisations 202—204
 Remand prisons 91
 Removals (timber) 286, 287, 462, 463, 476, 477
 Renewals and afforestations 287, 462, 463
 Reproduction rates of population 106
 Rescue personnel 75
 Research and experimental development (R&D)
 245—250
 Research-development units 252
 Research institutes 246, 248, 252, 253
 Reservoirs and falls 24
 Residential areas 28, 29
 Residential construction 380, 381
 Residents, care and education centres 228
 Residents, care and therapy centres 228
 Residents of social welfare homes 229
 Residents, pre-adoptive intervention centres 228
 Residents, rehabilitation and education centres 208
 Residents, special education care centres 208
 Residents, youth education centres 208
 Residents, youth social therapy centres 208
 Resources of the households sector 145
 Restaurants 177
 Restaurants and hotels 160, 166, 182, 183, 449
 Restriction of freedom 89
 Retail sale 176, 177, 454, 455, 470, 471
 Retirees and pensioners 149, 150, 454, 455
 Retirement and other pensions 149—152, 157, 165,
 454, 455
 Revenue of local government units budgets 372—
 374
 Revenue of state budget 367, 372, 468, 469
 Revenues from catering activity 177
 Revenues from sale 314, 321, 336, 337
 Revenues from total activity 336, 337
 Revenues of banks 348
 Revenues of insurance companies 358
 Revenues of open pension funds 364
 Revenues of pension societies 364
 Revoking the right to operate a vehicle 91
 Rice 168, 183, 442, 443
 Risk-of-poverty 173, 174, 448
 Rivers 22, 33, 419, 420
 Road accidents 321
 Road traffic and casualties 321
 Road transport 314, 315, 466, 467, 478, 479
 Road vehicles registered 320
 Rolling stock 316
 Rooms in dwellings 191, 192, 194, 456, 457, 472,
 473
 Rubber 442
 Rural areas 36, 98—100, 102—104, 106—108,
 110, 111, 113, 118, 172, 188, 191—196, 206,
 216, 217, 220, 223, 231, 233, 256, 311, 322, 456,
 457
 Rye 263, 267, 269, 271, 277—279, 442—446, 460,
 461, 474, 475

S

Sales in catering establishments 176, 177
 Sales, retail of goods 176, 177, 454, 455, 470,
 471
 Salt 30, 184, 299
 Sanatoria 221
 Sand and gravel 30
 Satellite or cable television equipment 171, 172
 Sawnwood 301
 Schools 94, 199—207, 209—216, 246, 248, 252,
 253, 456—459, 472, 473, 485, 486
 Science and technology 245—254
 Scientific degrees 251
 Scientific institutes 246, 248
 Scientific research stations 76
 Scientific titles 251
 Scientific units 253
 Screenings in cinemas 233
 Screens in cinemas 233
 Seaports 317, 466, 467
 Seas 419, 420
 Seats in cinemas 233, 474, 475
 Seats, theatres and music institutions 474, 475
 Sectors financing R&D expenditures 247, 249
 Securities 350, 352, 354—356
 Seeders (tractor mounted grain drill) 280, 304
 Sejm and Senate 49—53
 Senate clubs 53
 Senators 51—53
 Sentenced for crimes prosecuted 87—90, 92
 Separations 104
 Services 119, 166, 448, 451
 Settlement system 102
 Sewage system (network) 34, 36, 187, 188, 456,
 457
 Sex 79, 85, 88, 92, 93, 95, 97—100, 107—114, 118,
 120, 134—136, 149, 209—211, 213, 214, 452,
 453, 482
 Share of high-tech exports 451
 Shares 350, 352, 355
 Sheep 264, 273, 275—278
 Shelter 230
 Ships, capacity 316—318
 Shops 177, 484
 Sisal 442
 Soap 179, 186, 302
 Social assistance 230
 Social benefits 142, 149—157, 165, 230
 Social organisations and associations 202—204
 Social security benefits 142, 149—154, 165, 454,
 455
 Social security contributions 141—143
 Social welfare 225—230
 Social welfare facilities 229
 Sold production of construction 308, 450, 490
 Sold production of industry 292—298, 438, 450, 464,
 465, 476, 477, 490
 Soldiers 71—73
 Song and dance ensembles 233
 Sources of funds of research and development ac-
 tivity 247
 Sources of pollution 38
 Sources of state budget deficit financing 369
 Sown area 265—268, 460, 461, 488

Sows 273
 Soybeans 442
 Special educational care centres 208
 Sport 240—244
 Sports clubs, persons practising sports, sections 240
 Stamp duty 373
 Standard main lines 322, 436, 447
 State administration 63
 State budget 367—369, 372, 468, 469
 State budget expenditure 369, 372, 468, 469
 State Fire Service, activity 75
 State Hunting Guard, proceedings 78
 Steel 303, 464, 465, 476, 477
 Stock market 349—356
 Stocks 305—307, 339
 Stomatological offices 93
 Straw 269, 270
 Strikes 133, 452, 453
 Students 94, 201—207, 209—216, 449, 456—459, 472, 473
 Subregions 68, 69
 Subscribers, mobile telephone 322, 323, 436, 450, 466, 467, 478, 479
 Subscribers, radio 460, 461, 474, 475, 487
 Subscribers, telephone 323, 436, 447, 450
 Subscribers, television 460, 461, 474, 475, 487
 Subscription, radio and TV 186
 Subvention 368, 374
 Sugar 169, 184, 300, 445—447, 464, 465, 470, 471, 476, 477
 Sugar cane 442
 Suicides 107, 110
 Sulphur 30, 299
 Supply (revenues) 305—307
 Supporting families 226
 Supreme Audit Office, activity 61, 62
 Surplus of the general government sector 403, 451
 Sweet potatoes 442

T

Tankers 315
 Tax on real estate 373
 Taxes less subsidies on products 390, 398
 Tea 184, 442
 Teachers 93, 200, 217
 Telephone main line 322, 436, 447, 466, 467, 478, 479, 491
 Telephones, public pay 322
 Television receivers (sets) 171, 172, 179, 186, 303, 464, 465, 476, 477
 Terms of office of the President of the Republic of Poland 50
 Terms of office of the Sejm and Senate 49, 51—53
 Terms of trade 328
 Territorial structure of the country 64—69
 Territory 17
 Textbooks 231
 Textiles and textile articles 300

Theatres and music institutions 232, 233, 460, 461, 474, 475
 Thermal energy 304
 Tickets 186
 Timber 286, 287, 462, 463, 476, 477
 Tin 445
 Tomatoes 270
 Total area of Poland 17, 18, 28, 430, 445—447, 470, 471, 480
 Total production of primary energy 450
 Tour guides 239
 Tourism 234—239
 Tourist accommodation establishments 237, 474, 475
 Tourist trails 239
 Tourists accommodated 237
 Towns (see Urban areas)
 Tractor mounted harrow 186, 280
 Tractors 186, 279—281, 304, 320, 462, 463, 466, 467, 489
 Trade and catering 175—179
 Trade Inspection organs, proceedings 78
 Trade; repair of motor vehicles 124, 125, 127—129, 146, 148, 337—341, 380, 381, 385, 387, 394, 395, 405, 408
 Transaction price indices 328
 Transfers 142
 Transport 160, 166, 182, 183, 312—321
 Transport and communications 449, 466, 467
 Transport areas 28, 29
 Transport equipment 378, 379, 383, 384
 Transport infrastructure 310, 312
 Transport of goods 314, 315, 466, 467, 478, 479
 Transport of passengers 315, 466, 467, 478, 479
 Transport services 186
 Transportation and storage 124, 126—128, 130, 132, 146, 148, 314, 380, 381, 385, 387, 406, 408
 Tree stands 287—290
 Triticale 267, 269, 277, 278
 Tugs 318
 Turnover profitability indicator 341

U

Unemployed persons, registered 134—137, 452, 453, 483
 Unemployed persons (unemployment) 118—121, 134—137, 157, 452, 453, 483
 Unemployed persons with a specific situation on the labour market 134, 135, 137
 Unemployment benefits 135, 157
 Unemployment rate 118, 120, 121, 135, 137, 448, 452, 453, 483
 Urban areas 38, 64—67, 98—100, 102, 104, 106—108, 110, 111, 113, 116, 118, 172, 187—189, 191—196, 206, 216, 217, 220, 223, 256, 311, 322, 452, 453, 470, 471, 482
 Urban transport 315, 466, 467
 Urban transport lines 312
 Use 305—307
 Uses of the households sector 145

V

Vacate dwellings 84
Vacuum cleaners 185, 303
Value added tax 367
Vegetable production 270
Vegetables 169, 184, 264, 267, 270, 276, 277, 443, 470, 471
Village administrator's offices 64
Vocational courses 94
Vodkas 178, 184, 300, 470, 471
Voivodship offices 61
Voivodships 23, 29, 35, 40—42, 46, 54, 56—58, 64—69, 77, 86, 89, 131, 137, 143, 212, 239, 250, 258, 271, 272, 286, 313, 320, 372—376, 394, 480—491
Voivodships, area 65, 480
Volume indices 328
Volunteers 228

W

Wages and salaries 145—149, 454, 455, 484
Wages and salaries, average monthly 63, 72, 74, 79, 82, 93, 146—149, 368, 375, 454, 455, 484
Wages, salaries and other income connected with hired work 141
Wagons, types 304, 316
Washing machines 179, 185, 303, 476, 477
Washing powder 185
Waste 45, 46, 481
Wasteland 28
Wastewater 34—36, 480, 481
Wastewater, treatment 34—36, 480, 481
Wastewater treatment plants 36, 37, 187, 481
Water area 17, 21—24, 28
Water outflow 31

Water resources 31, 32
Water status (quality) 32—34
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities 123, 125, 127, 129, 146, 148, 293, 294, 297, 298, 337—341, 380, 381, 385, 386, 393, 395, 405, 407
Water supply system (network) 31, 187—189, 193, 456, 457, 470, 471
Water withdrawal 31
Waterworks 34
Wheat 263, 267—269, 271, 277—280, 442—446, 460, 461, 474, 475
Wholesale 176
Wind, velocity 25
Wine 178, 184, 300, 445
Women (see Females)
Wood 286, 462, 463, 476, 477
Wool 275, 278, 442, 474, 475
Work, conditions 129—133
Work, duration of unemployment 136
Work, reasons for not accepting work 122
Work seniority 136
World 422, 435—446
World, area 415, 422

Y

Yields 269—272, 443
Yoghurt 169
Youth education centres 208
Youth educational attainment level 449
Youth social therapy centres 208

Z

Zinc 30, 445

Mapa administracyjna Polski

Administrative map of Poland

